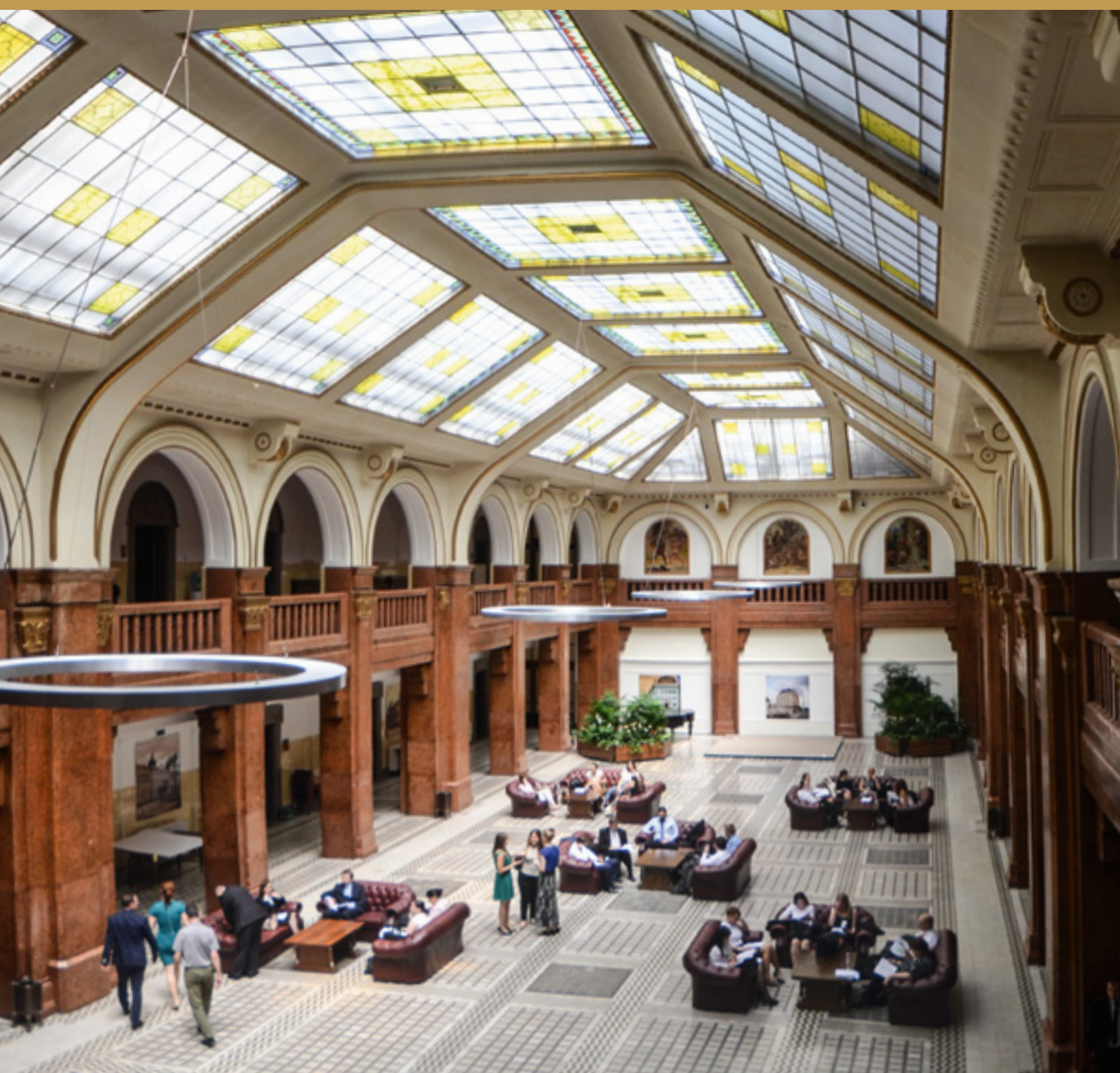

Az Országos Bírósági Hivatal elnökének 2015. évi beszámolója

**Az Országos Bírósági Hivatal
elnökének
2015. évi beszámolója**

ÁTTEKINTŐ TARTALOMJEGYZÉK

Bevezető	11
I. rész - Az OBH elnökének stratégiája	13
II. rész - A bírósági szervezet igazságszolgáltatási tevékenysége	21
III. rész - A bírósági szervezet igazgatása	41
IV. rész - A bírósági szervezet működésének jogszabályi környezete	83
V. rész - A bírósági szervezet emberi erőforrásai	101
VI. rész - A képzés	117
VII. rész - A nemzetközi kapcsolatok	129
VIII. rész - A bírósági szervezet integritása	139
IX. rész - A bírósági szervezet kommunikációja	159
X. rész - A bírósági szervezet informatikai helyzete	167
XI. rész - A bírósági szervezet működését biztosító épületek	177
XII. rész - A bírósági szervezet gazdálkodása	191
XIII. rész - Külső finanszírozású projektek, pályázatok	201
XIV. rész - Az Országos Bírósági Hivatal működése	211
XV. rész - Az Országos Bírósági Hivatal elnöke feletti felügyelet	221
MELLÉKLETEK	225

Tartalomjegyzék

BEVEZETŐ	11
I. RÉSZ - AZ OBH ELNÖKÉNEK STRATÉGIÁJA	13
II. RÉSZ - A BÍRÓSÁGI SZERVEZET IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁSI TEVÉKENYSÉGE	21
1. A bírósági szervezet 2015. évi tevékenysége számokban.....	22
1.1. Ügyérkezés	22
1.2. Ügybefejezés	23
1.3. Ügyhátralék	23
1.4. Időszerűség	25
1.4.1. Befejezett peres ügyek.....	25
1.4.2. Folyamatban maradt ügyek.....	26
1.5. A központi régió	26
1.5.1. Fővárosi Törvényszék.....	26
1.5.2. Budapest Környéki Törvényszék.....	27
1.5.3. Fővárosi Ítélőtábla	28
1.6. A bírói munkateher.....	28
2. Ügyforgalmi kihívások	29
2.1. Szabálysértési ügyek	29
2.2. Devizahiteles ügyek.....	31
2.3. Civil szervezetek bejegyzése.....	33
2.4. Bírósági közvetítés	34
2.5. Menekültügy.....	35
2.5.1. Tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet	36
3. Az ítélezés megalapozottsága	38
4. Az igazságszolgáltatási tevékenység eredményessége az EU eredménytáblája szerint.....	39
5. A bírósági szervezet igazságszolgáltatási tevékenységének mérése, elemzése	40
III. RÉSZ - A BÍRÓSÁGI SZERVEZET IGAZGATÁSA	41
1. A bírósági szervezetrendszer változásai	42
1.1. A bírósági szervezetrendszer	42
1.2. Közigazgatási és munkaügyi bíróságok.....	43
1.3. Közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok.....	44
1.4. A szabálysértési ügyek központosított intézése	46
2. A bírósági szervezet vezetői.....	47
2.1. A bírósági vezetők kinevezési és pályázati rendszerének lényege	47
2.2. A bírósági vezetők száma.....	48
2.3. Vezetői változások	48
3. A bírósági szervezet és vezetői feletti kontroll	49
3.1. Testületek	49
3.2. Az Országos Bírói Tanács	50
3.3. Az Országos Bírósági Hivatal elnöke	50
3.4. Egyéb szervezetek.....	51
3.5. Érdekvédelmi szervezetek	52
4. A bírósági igazgatás eszközei	52
4.1. Jogszabályi jogosítványok, kötelezettségek keretében alkalmazott vezetési eszközök	52
4.2. Az Országos Bírósági Hivatal elnökének szabályzatai (utasításai), ajánlásai.....	54
4.3. Vezetési módszerek.....	57
4.3.1. Általános vizsgálatok	58

4.3.2. Célvizsgálatok.....	60
4.3.2.1. Országos célvizsgálatok.....	60
4.3.2.2. Egyes törvényszékek tekintetében elrendelt célvizsgálatok.....	61
4.3.3. Vezetői ellenőrzések.....	62
4.3.4. Értekezletek, konzultációk, workshopok	63
4.3.5. Munkacsoportok	64
4.3.6. Pilot programok	64
4.3.7. Hálózatok.....	65
4.3.8. Panaszok, közérdekű bejelentések kezelése.....	65
4.3.9. Jó gyakorlatok.....	67
4.3.10. Szabályzatok, protokollok, ügymenet leírások.....	68
4.3.11. Intézményi stratégiák.....	69
4.3.12. Országos programok.....	69
4.3.13. Igazgatási feladatokkal való megbízás	70
4.3.14. Együttműködési megállapodások	70
4.3.15. Igazgatási munkát segítő fejlesztések.....	71
4.3.15.1. Elektronikus befizetés	71
4.3.15.2. Érkező ügyek súlyszáma.....	72
4.3.15.3. Az E-per	72
4.3.15.4. A civil szervezetek nyilvántartásának elektronizálása	73
4.3.15.5. A cég ügyszak statisztikájának fejlesztése.....	73
4.4. Országos programok	73
4.4.1. „A szolgáltató bíróságért!” Program	73
4.4.2. Bírósági közvetítés.....	74
4.4.3. Nyitott Bíróság Program	76
4.4.4. Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás Program	77
4.4.5. Tanúgondozás és áldozatvédelem	78
4.4.6. Ügyfél-elégedettség mérés.....	79

IV. RÉSZ - A BÍRÓSÁGI SZERVEZET MŰKÖDÉSÉNEK JOGSZABÁLYI KÖRNYEZETE 83

1. A bírósági szervezetet érintő jogszabály-módosítások	84
1.1. Jogállási tárgyú jogszabály-módosítások	84
1.2. A bírósági szervezetet és jogállást érintő egyéb jogszabály-módosítások	85
1.3. A bíróságokat jelentősen érintő eljárási szabályok változása	85
1.4. Az elektronikus eljárásokhoz kapcsolódó főbb jogszabályváltozások	86
1.5. A bíróságok által alkalmazott anyagi jogi szabályok lényegi változásai	87
2. Az OBH jogszabály-véleményezéssel kapcsolatos tevékenysége	88
2.1. Az alkalmazott munkamódszerek.....	88
2.1.1. Célok, prioritások.....	88
2.1.2. Munkamódszerek.....	89
2.1.3. Tájékoztatók, kommunikáció és külső kapcsolatok	89
2.1.4. Jogszabály-módosításokra felkészítő képzések	89
2.2. Véleményezett jogszabályok és eredmények.....	90
2.2.1. Kódexekkel kapcsolatos véleményezési munkálatok	90
2.2.1.1. A polgári perjogi kodifikáció	90
2.2.1.2. A büntető eljárásjogi kodifikáció.....	92
2.2.1.3. A közigazgatási perjogi kodifikáció	93
2.2.2. Egyes eljárások.....	94
2.2.2.1. Cégeljárás.....	94
2.2.2.2. Civil szervezetek nyilvántartásba vétele, beszámolói	94
2.2.2.3. Csőd- és felszámolási eljárás.....	94
2.2.2.4. Polgári peres eljárások	95
2.2.3. Jogszabály-véleményezési szakértői hálózat.....	95

2.3. Kezdeményezések	96
2.3.1. Jogállási tárgyú jogszabály-módosítási javaslatok	96
2.3.2. Polgári és közigazgatási jogi tárgyú jogszabály-módosítási javaslatok	96
2.3.3. Büntetőjogi tárgyú jogszabály-módosítási javaslatok	97
2.4. Szakmai párbeszéd	97
3. A bírósági szervezetet érintő bírósági döntések	98
3.1. Alkotmánybírósági határozatok figyelése	98
3.2. Európai Unió Bírósága	98
3.3. Emberi Jogok Európai Bírósága	99
V. RÉSZ - A BÍRÓSÁGI SZERVEZET EMBERI ERŐFORRÁSAI	101
1. A bírósági szervezetben foglalkoztatottak	102
2. Változások a bírói karban	104
2.1. Szolgálati jogviszony megszűnések	104
2.2. Pályázatok, kinevezések	104
2.3. „Mozgóbíró”	106
3. A bírói kar összetétele	106
3.1. Nemek szerinti megoszlás	106
3.2. Életkor és szakmai gyakorlat szerinti megoszlás	106
3.3. Kijelölések	108
3.4. Kirendelés	108
3.5. Címviselés és címadományozás	109
3.6. Többlet képzettség	110
3.7. Nyelvvizsga	110
4. Emberi erőforrások optimális elosztása	110
4.1. Létszámváltozások	110
4.2. Bírósági titkári és bírósági ügyintézői foglalkoztatás hatékonyságának növelése, létszám-racionalizáció	111
4.3. A bírói álláshelyek nyilvántartásának megújítása	112
4.4. A bírói álláspályázatok elbírálási folyamata	113
4.5. Bírói életpálya	113
VI. RÉSZ - A KÉPZÉS	117
1. Az OBH elnökének stratégiai céljai a képzéssel összefüggésben	118
1.1. A bíróságok alkotmányos kötelezettségeinek teljesítése – a független bírók magas színvonalú és időszerű ítélkezése	118
1.2. Az emberi erőforrások optimális elosztása és hasznosítása	118
1.3. A tárgyi feltételek biztosítása, azok optimális elosztása és hasznosítása	118
1.4. A bírósági szervezet integritása, az ítélkezési és igazgatási munka átláthatósága	118
1.5. A bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése	119
1.6. A képzési rendszer fejlesztése, együttműködés a többi hivatásrenddel	119
2. A képzési szervezet alapjai és fejlesztése, az új képzési struktúra	119
3. Központi képzési programok	121
3.1. Központi helyi és regionális képzések	121
3.2. MIA helyszínen tartott központi képzések	122
3.2.1. Kötelező központi képzések	124
3.2.2. Devizahiteles képzések	124
3.2.3. ÜKE-EIR programok oktatása	124
3.2.4. Vezetői kompetenciák fejlesztése	124
3.2.5. Bíróságok működését támogató képzések	125
3.2.6. Konferenciák	126
3.2.7. E-learning oktatás	127
4. Mailáth György Tudományos Pályázat	127
5. Bírósági fogalmazói versenyvizsga	127

5.1. Bírósági fogalmazói felvételi eljárások 2015-ben	127
5.2. A bírósági fogalmazói felvételi reformja	128
VII. RÉSZ - A NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK	129
1. Nemzetközi kapcsolatrendszer	130
1.1. Az OBH nemzetközi kapcsolatai	130
1.2. Nemzetközi kiküldetésben, nemzetközi szervek feladataiban, hálózataiban részt vevő bírák és titkárok	132
1.2.1. Gyakornoki ösztöndíj az Európai Unió Bíróságán	132
1.2.2. Gyakornoki ösztöndíj az Európai Jogakadémián	132
1.2.3. Európai Igazságügyi Képzési Hálózat (EJTN) rövid és hosszú távú csereprogramjai	132
1.2.4. Nemzetközi szervezet munkájában részvétel, kiküldetések	133
1.2.5. Nemzetközi képzések	133
1.3. Nemzetközi megkeresések, látogatások	133
1.4. Az OBT nemzetközi kapcsolatainak támogatása	134
1.4.1. Az Európai Igazságszolgáltatási Tanácsok Hálózata	134
1.4.2. A Balkáni és Euro-mediterrán Térség Igazságszolgáltatási Tanácsainak Hálózata	134
1.5. A Nemzetközi Kapcsolatok Koordinációs Testülete működésének támogatása	135
2. Nemzetközi rendezvények	135
2.1. Bíróság és Kommunikáció nemzetközi konferencia	135
2.2. Távmeghallgatás, valamint tárgyalótermi kép- és hangrögzítés a bíróságokon konferencia	135
3. Európai Jogi Szaktanácsadói hálózat	135
4. Bíróságok nemzetközi kapcsolatai	136
5. Kommunikáció és tudásmegosztás	137
5.1. Angol nyelvű honlap	137
5.2. Központi intranet	138
VIII. RÉSZ - A BÍRÓSÁGI SZERVEZET INTEGRITÁSA	139
1. A bírósági szervezet integritásáról általában	140
2. Bíróságok integritása	140
2.1. Lépések a bíróságok integritásának fokozása érdekében	140
2.2. Külső szervek által folytatott vizsgálatok	142
2.3. Belső ellenőrzés	142
2.4. Épületbiztonság	145
2.5. Minősített adatkezelés	146
2.6. Informatikai biztonság	147
2.7. Közbeszerzések	147
2.8. Közérdekű adatok, közérdekű megkeresések	149
2.9. Átláthatóság és nyilvánosság	149
2.10. A bíróságok ellen indított peres eljárások	150
2.10.1. A bíróságok ellen indított perek tárgya	150
2.10.2. A peres eljárások számokban	151
3. Bírók integritása	152
3.1. A bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzat	152
3.2. A bírák integritási kérdőíve	153
3.3. Integritási szabályzat	153
3.4. Vagyonynyilatkozatok	154
3.5. Összeférhetetlenségi esetek	154
3.6. A bírák értékelése	154
3.7. Bírák fegyelmi helyzete	156
3.8. Igazságügyi alkalmazottak fegyelmi helyzete	157
IX. RÉSZ - A BÍRÓSÁGI SZERVEZET KOMMUNIKÁCIÓJA	159
1. Külső kommunikáció	160

1.1. Új kommunikációs csatornák	160
1.2. Pályázatok	161
1.2.1. „Fókuszban a bíróság” fotópályázat	161
1.2.2. Bírósági történelem és hagyományápolás pályázat.....	161
1.3. Sajtókapcsolatok	163
1.4. Rendezvények	163
2. Belső kommunikáció	164
2.1. Központi intranet	164
2.2. A sajtószóvivői hálózat fejlesztése	165
2.3. Fórum	165

X. RÉSZ - A BÍRÓSÁGI SZERVEZET INFORMATIKAI HELYZETE

1. A bírósági informatika kiemelt szerepe.....	168
2. Az informatikai szervezet.....	168
2.1. Emberi erőforrások	169
3. Bírósági informatikai infrastruktúra	169
3.1. Informatikai eszközbeszerzések 2015-ben.....	170
3.2. Távoli munkavégzés	172
3.3. A tömeges bevándorlás okozta válsághelyzethez köthető beszerzések	173
4. Licencek és szoftverfejlesztések.....	173
4.1. Licencek.....	173
4.2. Szoftverfejlesztések.....	174

XI. RÉSZ - A BÍRÓSÁGI SZERVEZET MŰKÖDÉSÉT BIZTOSÍTÓ ÉPÜLETEK.....

1. Az országos épületállomány kataszterében bekövetkező változások.....	178
1.1. Az ítélkezési célra használt épületek számának változása	178
1.2. A bírósági ingatlanok használat szerinti megoszlása	178
1.3. A Legfőbb Ügyészséggel közösen használt ingatlanok	179
2. Felújítások, építkezések, beruházások	179
2.1. 2015-ben befejezett beruházások	179
2.1.1. Debreceni Járásbíróság új épülete.....	179
2.1.2. Ceglédi Járásbíróság teljes körű felújítása	180
2.1.3. OBH - Magyar Igazságügyi Akadémia fejlesztése	180
2.1.4. Kiseb értékű beruházások, fejlesztések, korszerűsítések	180
2.2. A 2015-ben folyamatban lévő beruházások.....	181
2.2.1. Ráckevei Járásbíróság.....	181
2.2.2. A Szegedi Törvényszék és a Szegedi Járásbíróság közös Széchenyi téri épülete.....	181
2.2.3. Dunakeszi Járásbíróság	182
2.2.4. Egri Törvényszék	182
2.2.5. Szarvasi Járásbíróság.....	182
2.2.6. Gödöllői Járásbíróság	182
2.2.7. Kiskőrösi Járásbíróság	182
2.2.8. OBH - Szalay utcai épület.....	183
2.3. A 2015-ben megkezdett, több évre áthúzódó beruházások	183
2.3.1. Szolnoki Törvényszék és Szolnoki Járásbíróság	183
2.3.2. Miskolci Törvényszék és Miskolci Járásbíróság	183
2.3.3. Tapolcai Járásbíróság	184
2.3.4. Jászberényi Járásbíróság	184
2.4. Az OBH Jablonszky Ferenc pályázatai.....	184
2.4.1. Jablonszky Ferenc pályázati rendszer célja	184
2.4.2. Jablonszky Ferenc Pályázat 1.....	185
2.4.3. Jablonszky Ferenc Pályázat 2.....	185
2.4.4. Jablonszky Ferenc Pályázat 3.....	185

2.4.5. Jablonszky Ferenc Pályázat 1-2-3. összefoglalás	185
2.5. Bírósági épületállomány egészét érintő fejlesztések	185
2.5.1. Digitális épületfelmérés és tervtár létrehozása a BIM Projekt keretében	185
3. Kiemelt Projektek	186
3.1. BKT – M3 Projekt	186
3.2. Kúria Projekt	187
3.3. OBH-MOME Stratégiai Partnerségi Megállapodás	187
3.4. KEHOP-5.2.2. – „Középületek kiemelt épületenergetikai fejlesztései és megújuló energiaforrás hasznosítása” pályázat	187
4. A 2014-ben megfogalmazott legfontosabb célok megvalósulása	188

XII. RÉSZ - A BÍRÓSÁGI SZERVEZET GAZDÁLKODÁSA

1. Gazdálkodás jelentősége	192
2. Fejezeti szintű gazdálkodás	192
3. Bíróságok fejezet 2015. évi költségvetése	192
4. Saját bevételek	193
5. Külső projektek és együttműködések támogatásai	193
6. A kiadási előirányzatok teljesítése	193
6.1. Személyi juttatások	194
6.2. A munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	194
6.3. Dologi kiadások	194
6.4. Felhalmozási kiadások	194
6.5. Egyéb működési kiadások	195
7. A 2015. évi hatékony gazdálkodás eredményei	195
8. Takarékosági intézkedések a kiadások mérséklése érdekében	196
9. Gazdálkodást nehezítő tényezők	196
10. A bíróságok gazdálkodásának külső ellenőrzése	198
11. KIRA Projekt	198

XIII. RÉSZ - KÜLSŐ FINANSZÍROZÁSÚ PROJEKTEK, PÁLYÁZATOK

1. Bevezetés	202
1.1. Az OBH által kezelt projektek főbb adatai számokban	202
1.2. A projektek adminisztrációjának és koordinálásának személyi feltételei	203
2. Informatikai és műszaki projektek	203
2.1. Megvalósítás alatt álló projektek	203
2.1.1. Biztonságnövelő projekt	203
2.1.2. Központosított Kormányzati Informatikai Rendszer kiterjesztése (EKOP 1.1.4)	204
2.1.3. TTKH projekt (belső projekt)	204
2.1.4. KIRA projekt (belső projekt)	205
2.2. Megvalósult projektek	205
3. Képzési és stratégiai projektek	206
3.1. Megvalósítás alatt álló projektek	206
3.1.1. EU polgári jogi képzés (JUST/2014/JTRA/AG/EJTR/6828)	206
3.1.2. EU polgári szaknyelvi képzés (JUST/2014/JTRA/AG/EJTR/6827)	206
3.1.3. „Kiberbűnözés” (JUST/2014/JTRA/AG/EJTR/6772)	206
3.1.4. Polgári jogi együttműködés (JUST/2013/JCIV/AG/4691)	207
3.1.5. Lengyel projekt (JUST/2015/JACC/AG/QUAL)	207
3.2. Megvalósult projektek	207
4. A 2014-2020. programozási időszak	207

XIV. RÉSZ - AZ ORSZÁGOS BÍRÓSÁGI HIVATAL MŰKÖDÉSE

1. Jogszabályban nevesített feladatkörök	211
2. Szervezeti felépítés	212

2.1. Szervezeti átalakítás	212
2.2. Szervezetfejlesztés	214
2.3. A szervezet létszáma	214
2.4. Országos Nyilvántartási Iroda	215
3. Emberi erőforrás gazdálkodás	217
XV. RÉSZ - AZ ORSZÁGOS BÍRÓSÁGI HIVATAL ELNÖKE FELETTI FELÜGYELET	221
1. Az OBT és az OBH elnökének kapcsolata.....	221
2. Az OBT OBH-t érintő döntései.....	222
2.1. Általános központi igazgatás	222
2.2. Költségvetés	222
2.3. Statisztikai adatgyűjtés, az ügyelosztás és munkateher mérés	222
2.4. Személyzeti terület	222
2.5. Képzés	223
2.6. Az OBT döntései egyéb területen	223
2.6.1. Bírói életpálya-modell	223
2.6.2. Az Etikai Kódexhez kapcsolódó döntések.....	223
MELLÉKLETEK	225

BEVEZETŐ

Az Országos Bírósági Hivatal évente készített beszámolója alkalmat ad a bíróságok által elért eredményeknek, valamint a távlati stratégiai célok megvalósulásának átfogó bemutatására. Az ügyforgalmi adatok, a gazdálkodási tevékenység, a szervezetfejlesztési eszközök sokfélesége alapján, a bírósági rendszer az egyik legsikeresebb államszervezeti ágazatnak tekinthető.

Napjaink dilemmája Európa-szerte az a kérdés, hogy a bíróságok őrizhetik-e tovább a XIX. századi távolságtartást, elérhetetlenséget és a sérthetetlen tekintélyt működésük során, vagy a társadalom bizalmát más módokon kell elnyerni és fenntartani. Az elmúlt években a bíróságok igazgatásában egyszerre igyekeztünk megerősíteni a bírói függetlenséget, a szervezetünk integritását, és párhuzamosan fejleszteni működésünk szolgáltató jellegét. Utóbbi alatt arra gondolkunk, hogy az igazságszolgáltatás legyen az ügyfelek számára könnyen elérhető, a bírászkodás pedig megismerhető és érthető. Ezt a nyitást szolgálják a meghirdetett országos programok is, amelyek útján a bírósági szervezet kilépve az „elefántcsonttornyából” évről évre több embert szólít meg. Csak a „Nyitott Bíróság” program keretében országszerte 1572 eseményen, mintegy negyvenezer fiatal vett részt 2015-ben. Miközben a nyitás érdekében modern technológiai eszközöket és kommunikációs felületeket alkalmazunk, arra is vigyáznunk kell, hogy az ítélezés és a bíróságok igazgatása megőrizze méltóságát, tekintélyét.

A bírói függetlenség „a jogállam állócsillaga”, ahogyan az igazságügyért felelős miniszter többször nyilatkozta. Magyarország Alaptörvénye a bírói függetlenség mellé rendelte a bírósági szervezet függetlenségét is azzal, hogy a bíróságok központi igazgatásának felelőseként az Országos Bírósági Hivatal elnökét nevesítette. A bírósági igazgatásnak ezzel a szabadsággal felelősségteljesen kell élnie, az átláthatóság és a kiszámíthatóság megtartásával és biztosításával. Hasonló együttműködés és mértéktartás szükséges a bírósági szervezeten belül is. Az Országos Bírósági Hivatal, a Kúria, az OBT, az egyéb bírói testületek és az érdekvédelmi szervezetek eltérő, de egymásra épülő és egymáshoz kapcsolódó jogkörökkel rendelkeznek. Valamennyi szereplő a maga eszközeivel a bírósági szervezet hatékony működéséért és a társadalmi bizalom fenntartásáért munkálkodik. E közös tevékenységünk a 2015. évben is sikereket eredményezett, amiért valamennyi munkatársamat és a külső segítőinket is köszönet illeti.

*dr. Handó Tünde
az Országos Bírósági Hivatal elnöke*

I. RÉSZ - AZ OBH ELNÖKÉNEK STRATÉGIÁJA

Az Alaptörvény rendelkezései alapján a bírák függetlenek és kizárólag a törvényeknek vannak alárendelve, ítélezési tevékenységükben nem utasíthatók. A magyarországi bírósági igazgatás sajátja, hogy az szervezetileg is teljesen független a végrehajtó hatalomtól. A központi igazgatás feladata és felelőssége az OBH elnökének jogkörébe tartozik. Ez a jogkör azonban egyrészt a jogszabályok által korlátozott, másrészt a bírák által választott és bírákból álló Országos Bírói Tanács által is ellenőrzött és felügyelt. További kontrollt gyakorol az OBH elnöke felett az Országgyűlés illetékes bizottsága és maga az Országgyűlés is, amelyeknek félévente, illetőleg évente beszámolási kötelezettséggel tartozik.

A bíróságokba vetett bizalom fenntartása és megerősítése, ezen belül a bírák függetlenségének megőrzése érdekében került sor az OBH elnöke által „A szolgáltató bíróságért!” címmel új, tíz pontból álló stratégiai program meghirdetésére 2015. június 23-án. A programponatok az OBH 2012-ben meghirdetett stratégiai céljaihoz is illeszkedve, a független, időszerű és hatékony ítélezést kívánták elősegíteni.

A XXI. századi bírósági menedzsment megteremtéséhez komoly felhatalmazást jelent a bírósági szervezeti törvény azon rendelkezése, amely az OBH elnökét arra kötelezi, hogy kialakítsa és évente aktualizálja a bírósági igazgatás hosszú távú feladatait és megvalósításuk feltételeit tartalmazó programot. A megfogalmazott célok jelentőségét és helyességét az elmúlt évek eredményei igazolják vissza.

Az Európai Bizottság 2015-ben harmadik alkalommal tette közzé a tagállamok igazságszolgáltatásának hatékonyságát, színvonalát és függetlenségét bemutató igazságügyi eredménytáblát. Ebből többek közt kitűnik, hogy a magyar bíróságok több ügyet fejeznek be egy adott időszak alatt, mint amennyi új ügy érkezik, ezért az ügyhátralék folyamatosan csökken. Ezen a téren Európában az ötödik legjobb eredményt felmutató a magyar bírósági szervezet. Kiemelendő, hogy közigazgatási ügyek tekintetében még ennél is jobb a helyzet hazánkban. Ezek tekintetében a magyar bíróságok a második helyen állnak. A bíróság iránti bizalom tekintetében az Igazságügyi Eredménytábla által hasznosított Eurobarométer, de az OECD jelentés szerint is több európai uniós országot megelőzünk.

Ugyanakkor ahhoz, hogy az egyes bírák a munkájukat a társadalom bizalmától övezve végezhessék, a bírósági igazgatásnak is meg kell felelnie a XXI. századi elvárásoknak. Olyan modern megoldásokra kell itt gondolnunk, mint a proaktivitás, a társadalmi környezet bevonása, a bürokrácia csökkentése, a szolgáltatói modell, az ügyfélbarát kommunikáció, a monitoring és kontrolling rendszerek használata, az átláthatóság, a kompetencia alapú foglalkoztatás, az integritás, valamint az elégedettség és teljesítménymérés.

A bíróságok az alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék – a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítéelkezzenek

Ez a legfőbb stratégiai célkitűzés, amelyhez a többi cél igazodik, amely önmagában is elegendő lehetne ahhoz, hogy a bírósági szervezet igazgatásának irányt adjon. Olyan célkitűzés ez, amely a bírósági igazgatás számára rendelt kötelezettséget fogalmazza meg.

Ezeket az eredményeket elérni, de megtartani is rendkívüli kihívás, mert a jogszabályváltozásokból, valamint egyes élethelyzetekből következően a bírósági szervezetnek újabb és újabb ügyáradatokkal kell megküzdenie. 2015-ben a devizahiteles ügyek intézésén kívül a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzetből adódó megnövekedett feladatok ellátása is jelentős kihívást jelentett a bíróságok számára.

A bírák száma 2012. évhez képest mindössze 0,8%-kal nőtt, miközben az ügyérkezés 23%-kal emelkedett és még így is csökkent az ügghátralék. A 2014. évhez képest is javultak a befejezett ügyek időszerűségi adatai. A perek 87 %-a, tehát döntő többsége változatlanul, az adott ítélkezési szintre érkezéstől számított 1 éven belül befejeződött, amely adat a 2014-ben elért 77 %-hoz képest jelentős javulás. A járásbírói szintű bírósági végrehajtási ügyek kivételével valamennyi ügycsoportban a befejezések száma meghaladta az ügyérkezést. A Kúria kivételével valamennyi ítélkezési szinten csökkent az ügghátralék.

Az elmúlt években a központi régióban elindult pozitív változások tovább folytatódtak. A Fővárosi Törvényszék – amelyre az országban majdnem minden harmadik ügy érkezik – ítélkezési szintjei között az érkezett ügyek megoszlása a tavalyi évihez képest alapvetően nem változott, ugyanakkor a folyamatban maradt ügyek számát 6,8%-kal sikerült mérsékelni. A központi régió másik nagy bíróságán, a Budapest Környéki Törvényszéken a befejezések száma szintén meghaladta az érkezést, ám ezzel együtt is az összbefejezések száma 6%-kal emelkedett, a folyamatban maradt ügyek száma összességében 6,6%-kal csökkent a 2014-es adatokhoz képest.

Az időszerűségi mutatók javításában szerepe van annak, hogy az OBH a jogszabályok véleményezése, illetve a bírósági szervezetet érintő javaslatok megfogalmazása során következetesen érvényesíti azokat a bírósági véleményeket, amelyek a hatásköri és illetékességi szabályokban, az eljárási és ügyviteli szabályokban az egyszerűsítést és ésszerűsítést szolgálják.

Az eljárási folyamatok, a munkaszervezés ésszerűsítését szolgálják az új igazgatási eszközök, mint például a jó gyakorlat börsék és workshopok szervezése, munkacsoportok alakítása, koordinátori és szakértői hálózatok kialakítása, a célvizsgálatok, valamint az intézkedési tervek. Folyamatos az ügyfélvisszajelzések tudatos hasznosítása, azaz a bejelentések alapján az egyedi – akár megalapozatlan – panaszok elintézésén túl, a működés javítását szolgáló tanulságok hasznosítása. A munkaszervezésben segítséget jelent a bírósági vezetők számára, hogy bizonyos ügýtípusok intézését a törvényszéken belül maguk is központosíthatják.

Az eljárások egyszerűsítését szolgálja az eljárások elektronizálása, a nyilvántartások elérhetőségének egyszerűsítése, az egyes ügyviteli folyamatok automatizálása.

Az ítélkezés megalapozottságának erősítése, a jogegység biztosítása a legfőbb bírói fórum, a Kúria hatókörébe tartozik. Az OBH azáltal segítheti az ítélkezés színvonalának emelését, hogy a megalapozottsági mutatók folyamatos figyelemmel kísérését ösztönzi, valamint hogy felületeket és alkalmat biztosít a bírói tudás megosztására, illetve támogatja az ilyen eseményeket.

A bírói függetlenség tekintetében kiemelt jelentősége van az egyes bírók azon jogosítványának, hogy közvetlenül fordulhatnak az Alkotmánybírósághoz, illetve az Európai Unió Bíróságához. Ezen kezdeményezések és kimenetelük a bíróság belső központi honlapján a bírói kar számára naprakészen elérhetőek.

Az emberi erőforrások optimális elosztása és hasznosítása

Ez a stratégiai cél elengedhetetlen feltétel a bíróságok optimális működéséhez. Megfelelő emberi erőforrás gazdálkodással az egyes bírók munkaterhe, az ország egyes régiói közötti különbség csökkenthető, így közvetetten az ítélkezés szakmai színvonala, az önképzésre fordítható idő is növelhető. Biztosítható a bírók munkáját segítő igazságügyi alkalmazottak optimális létszáma, és a folyamatos munka érdekében a következő generáció felnevelése.

A bírósági szervezetre háruló újabb feladatok, váratlan ügyérkezés növekedés, az új típusú ügyek dömpingje, valamint az ítélkezés időszerűségével kapcsolatos fokozott elvárások teszik szükségessé, hogy a korlátozottan rendelkezésre álló emberi erőforrás optimálisan kerüljön elosztásra.

2015-ben tovább bővült a jogvégzett bírósági titkárok jogköre. A bírósági titkárok önálló hatáskörben is eljárhatnak bizonyos ügyekben, így a bíróságokra háruló többletfeladatok nem közvetlenül a bírókat terhelik. E mellett a felsőfokú és szakirányú végzettséggel rendelkező bírósági ügyintézők már bírósági titkár irányítása és felügyelete mellett is intézhetik a hatáskörükbe utalt feladatokat. A felszámolási, szabálysértési ügyszakban országsszerte bírósági titkárok és titkári teamek dolgoznak.

Kiemelt cél, hogy a létszám-gazdálkodási döntések során maradéktalanul érvényesíteni lehessen az ügyforgalmi helyzetből levonható következtetéseket, és hogy a megüresedő létszám az arra rászoruló szervezeti egységekhez kerüljön átcsoportosításra. Ezt segítik elő a bírói álláspályázatok kapcsán készített elemzések, amelyek alapján megalapozott döntés hozható arról, hogy az adott álláshely a kérelmező bíróságon vagy pedig az országos átlagnál lényegesen kedvezőtlenebb helyzetben lévő másik bíróságon kerüljön-e betöltésre. Ezen célkitűzés megvalósításához elengedhetetlenül szükséges az elektronikus nyilvántartó program fejlesztése. Az OBH 2015-ben folytatta a bírói álláshelyek nyilvántartásának megújítását, aminek célja, hogy a jelenleginél szélesebb körben lehessen különböző, a létszámgazdálkodást és a bíróságok létszámhelyzetét érintő lényeges adatra vonatkozó kigyűjtést végrehajtani és kimutatást készíteni. A naprakész nyilvántartások, a különféle munkaköri csoportok arányszámainak kialakítása segítik majd a törvényszéki vezetőket és a központi igazgatást is abban, hogy a tartós vagy átmeneti munkaerő átcsoportosítás kiszámíthatóan és a működést támogató módon történhessen.

Miközben a bíróság teljesítményét illetően a korábban már említett Igazságügyi Eredménytábla szerint az Európai Unió első harmadába, de legalább is a középmezőnybe tartozunk, addig a bírói fizetések terén még mindig jelentős elmaradásban vagyunk más tagállamokhoz képest. Ezért is fontos az, hogy a bírói életpályamodell kialakításra és fenntartásra kerüljön. A jogállam kiemelt tényezője az igazságszolgáltatás teljesítménye, amely elképzelhetetlen a bíráskodást végző és az ezt segítő tevékenységet hivatásnak tekintő, elkötelezett, felkészült, anyagilag is megbecsült bírák és igazságügyi alkalmazottak nélkül. Az életpályamodell kialakításakor olyan alapfelvetésekre kell figyelemmel lenni, mint az egyénközpontúság, a kiszámíthatóság, a biztonság, az esélyegyenlőség, az automatizmus és a teljesítmény egysége, az átjárhatóság, a hivatás iránti elkötelezettség megbecsülése és az élethosszig tartó gondoskodás.

Az OBH 2015-ben is számos olyan jogszabály-módosítási javaslatot terjesztett elő, amelyek a fenti célokat szolgálják. Ennek érdekében – élve a törvények adta lehetőséggel – a költségvetési tárgyalások során is megjelenítette a bírósági szervezet igényeit. Az OBH elnökének javaslatára került elfogadásra az a rendelkezés, amely alapján a bírósági fogalmazók és bírósági titkárok részére az illetményalap 10%-ának megfelelő összegű munkaköri pótlékot vezettek be.

Tárgyi feltételek biztosítása, azok optimális elosztása és hasznosítása

A tárgyi feltételek biztosítása elengedhetetlen ahhoz, hogy a bírák és igazságügyi alkalmazottak megfelelő és alkalmas körülmények között folytathassák a napi munkát, valamint az ügyfelek is európai szintű körülmények között intézhessék ügyeiket. A tárgyi feltételek körébe tartozik a megfelelően felszerelt és kialakított épületek mellett, a gyors és elegendő számú informatikai eszköz is.

A bírósági szervezet éves költségvetésének jelentős része a bírósági szervezet kezelésében lévő épületállomány bővítését és a tárgyi környezet megújítását szolgálta. A hagyományos épületgazdálkodáson túlmenően új módszerek és irányelvek kerültek kialakításra. Az uniós pályázatokhoz hasonlóan belső pályázati rendszer került kialakításra annak érdekében, hogy a bírósági igények prioritizálhatóak legyenek és a központi igazgatás a döntés meghozatala során a helyi kezdeményezéseket tárgyszerűen rangsorolhassa. Mindezek mellett cél volt a bíróságok tudatosabb épületgazdálkodásra és a beruházások alaposabb előké-

szítésére való ösztönzése is. Az ügyfélközpontúság jelenik meg abban, hogy – részben ilyen pályázatoknak köszönhetően – ügyfélcentrumok, gyermekmeghallgató szobák, tanúgondozó és bírósági közvetítői helyiségek kerültek kialakításra. Megtörtént a Magyar Igazságügyi Akadémia épületének felújítása, a funkcionális átalakítások révén egy korszerű képzési és konferencia centrum került létrehozásra. Olyan pilot projekteket készítettünk elő, amelyek a digitális épületfelmérést és üzemeltetést szolgálják. A Moholy-Nagy Művészeti Egyetemmel megállapodás került megkötésre, amely alapján belső építészetileg egységes, és az ügyfelek kényelmét minden tekintetben kiszolgáló ügyfél-centrumok kialakítására kerül sor. A szervezetfejlesztés keretében több bíróság úgynevezett zöld bíróság programot dolgozott ki. Előkészítettük azokat a terveket is, amelyek az energiatakarékos épület átalakításokat szolgálják majd az európai uniós fejlesztések keretében.

Az OBH célja, hogy a szervezeti egységekben kialakított takarékosági intézkedésekre, kiadások csökkentésére irányuló jó gyakorlatok bevezetésre kerüljenek az egész fejezetet érintően. Az OBH a bírósági szervezet valamennyi intézményével önálló költségvetési tárgyalásokat folytatott, hogy a 2016. évi fejezeti költségvetés elosztása tárgyszerű lehessen. Ezen tárgyalások alkalmával az OBH részéről minden fejezeti feladatot ellátó szakterület képviseltette magát.

A 2012. évi felmérés szerint az informatikai eszközeink 70%-a rendkívül elavult volt, így azok nem voltak alkalmasak a biztonságos, hatékony és korszerű működtetés feltételeinek teljesítésére. A folyamatosan szaporodó elektronikus eljárások száma, valamint a nyilvántartási rendszereink megújítása is sürgős intézkedéseket és forrásbevonást tett szükségessé. Az elmúlt évek beszerzéseinek köszönhetően a bírósági szervezet informatikai eszközeit jellemző avultsági mutató folyamatosan csökken, vagyis az eszközpark megújítása lépésről lépésre valósul meg. A bírói munkavégzés támogatására 2015-ben 717 db notebook-ot szerzett be az OBH, továbbá a beszámolási időszakban megvásárlásra került 227 db ultrabook is. A polgári perekben történő elektronikus kapcsolattartás kiterjesztését érintően az OBH közreműködött az informatikai és jogi feltételek megteremtésében, valamint ellátta az oktatási feladatokat a bírósági szervezet, a társhatóságok, jogi hivatásrendek dolgozóinak eredményes felkészítése érdekében. A jogszabályi előírásoknak megfelelően előkészítettük és fejlesztettük a polgári peres ügyekben az elektronikus eljárások körének kiterjesztését a járásbíróságokra. Az elektronikus kiadmányok szervezeti digitális aláírásának biztosítása megvalósult minden bírósági szinten. Számos alkalmazást fejlesztettünk, amely más szervezetek nyilvántartásainak elérhetőségét, vagy a bírósági eljárások ügyvitelének, illetve az igazgatási ügymenetnek az automatizálását szolgálják.

A bírósági szervezet integritása, az ítélkezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége

A stratégiai cél megvalósítása során a bírósági szervezet integritása, az ítélkezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége, így a bírósági szervezet iránti bizalom növelése a cél. Az OBH olyan módszerek kialakítására törekszik, amelyek révén a bíróságok ítélkezése és igazgatása – az adatvédelmi és biztonsági követelmények megtartásával – mind szélesebb körben ismertté és elfogadottabbá válik.

Az igazságszolgáltatásban 2012-ben bekövetkezett modellváltás óta a bírósági szervezeten belül is egyfajta hatalommegosztás valósul meg. A szakmai irányítás és a jogegység biztosítása a Kúria feladata, a központi igaztatást az OBH látja el azzal, hogy az Alaptörvény az Országos Bírói Tanácsot annak felügyeletére hatalmazta fel. A Kúria, az OBT és az OBH együttműködését, valamint a bírósági szervezet irányításában a nyilvánosság kontroll szerepét az OBH elnöke továbbra is kiemelten fontosnak tartja.

A bíróságok központi honlapján (www.birosag.hu) a jogszabályi kötelezettségeken túl, hozzáférhető minden olyan információ, amelynek megismerése hozzájárulhat a bírósági szervezet

működésének megértéséhez. Az OBH 2015-ben is aktívan jelen volt a közösségi média felületein, ahol – a hazai igazságszolgáltatás bemutatását célzó tartalmak mellett – helyet kaptak az állampolgárok igazságszolgáltatással kapcsolatos ismereteinek bővítése érdekében feltöltött információk is. A beszámolási időszakban a belső nyilvánosság tájékoztatása céljából működtetett központi intranetes oldal menüsora megújult, továbbá elkezdődött a fejlesztése is annak érdekében, hogy tartalma mobil eszközről és táblagépről is kitűnő minőségben elérhető legyen. Mindezekén túlmenően az egyes bíróságok maguk is működtetnek nyilvános és belső honlapokat is.

Ahogyan az OBH elnöke beszámolási kötelezettséggel tartozik az Országgyűlés felé is, a bírósági szervezet vezetői is éves beszámolókat készítenek az adott bíróság tevékenységéről. Az igazgatási munka ellenőrzése, a bírói előmenetel, a vezetői kiválasztás során nem csupán az Országos Bírói Tanácsnak, de az egyes bíróságok osszbírói értekezleteinek, és a helyben működő bírói tanácsoknak is komoly szerepe van. Folyamatosan nő továbbra is azon bíróságok száma, ahol az igazgatási döntések előkészítése során bevonásra kerül a helyben működő bírói tanács.

Az OBH elnökének intézkedése nyomán a bírák részére 2015. évben integritási kérdőív készült, amelynek célja az volt, hogy felmérje a bírákon keresztül a bíróságok integritási helyzetét és a bírák tudatosságát az integritást sértő és veszélyeztető helyzetek elkerülésében. Az Integritás Munkacsoport közel 4 éves előkészítő munkájának eredményeként elkészült az Integritási szabályzat tervezete. A tervezet szerint a szabályzat célja, hogy meghatározza az integritás alapú szervezeti működés érdekében ellátandó feladatokat, főbb folyamatokat és elősegítse az adott jogszabályi környezetben az átláthatóság, a felelősség és a számonkérhetőség, a szakmaiság, a pártatlanság, a tisztességes eljárás, a jogszabályokban és az OBH elnökének szervezetszabályozó eszközeiben meghatározott értékek iránti elkötelezettség érvényesülését, valamint azt, hogy a bírák és az igazságügyi alkalmazottak a feladataik teljesítését az esküjükhöz hűen gyakorolják.

A bíróságok egységes szerkezetű, jogszabályoknak megfelelő, azonban az egyes bíróságok sajátosságaira is figyelemmel lévő szabályozóinak megalkotásához támpontokra van szükség. Ezen iránymutatások kidolgozását célul kitűző Mintaszabályzat Munkacsoport – sikeresen teljesítve korábbi vállalását – 2015. év végére elkészítette azt a 8 mintaszabályzatot, melyek az OBH elnökének ajánlásaként kiadásra kerültek a bíróságok számára. A mintaszabályzat lehetőséget biztosít az egyes bíróságok számára a szabályzat nem kötelező tartalmi elemeinek szükség szerinti elhagyására, bővítésére, valamint módosítására a bíróság típusára, illetve méretére, feladatainak összetettségére figyelemmel.

Az Országos Bírói Hivatal elnöke az integritás kérdésében 2015-ben is folytatta az együttműködést a Kúriával, a Legfőbb Ügyészséggel, az Állami Számvevőszékkel, a Belügyminisztériummal és az Igazságügyi Minisztériummal. Az együttműködésben részt vevő szervek által 2015. december 9. napján, a Korruptióellenes Világnap alkalmából szervezett nemzetközi konferencián az OBH elnöke – az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa állandó tagállamainak Budapestre akkreditált nagykövetei és diplomatái, a rendvédelmi szervek vezetői, valamint a sajtó nyilvánossága előtt – értékelte a bírósági szervezet éves korrupcióellenes tevékenységét.

Az Országos Bírói Tanács a korábbi megfigyelő státuszából előre lépve 2015-ben az Igazságszolgáltatási Tanácsok Európai Hálózatának (ENCJ) teljes jogú tagjává vált. A szervezet rendszer szinten foglalkozik a bírói függetlenség és etika európai normáival, így az Országos Bírói Tanács által szerzett tapasztalatok a bírósági szervezet számára mindenképpen hasznosíthatók.

2015-ben is folytatódott a bírósági informatikai biztonság fokozása érdekében korábban megkezdett munka, amely az informatikai biztonsági rendszer kiépítésének folytatását, a korábbi eredmények megtartását, illetve továbbfejlesztését tűzte ki célul. Ennek keretében az Országos Bírói Hivatal szervertermében kiépítésre került az országos határvédelmi rendszer.

Az épületek biztonságának növelése érdekében sor került a bírósági ingatlanok védelmét szolgáló berendezések, rendszerek korszerűsítésére, valamint a Svájci Projekt keretében tovább folytatódott a beléptető rendszerek fejlesztése is. A 2015-ben leszállított berendezésekkel együtt elmondható, hogy jelenleg a bíróságokon az épületekben tartózkodó személyek védelmére szolgáló eszközök száma a detektoros fémkereső kapuk és az új kézi fémkeresők esetében 100%-os, míg a csomagvizsgáló berendezések esetében 60%-os lefedettséget biztosít.

A bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése

A stratégiai cél egyrészt a fizikai hozzáférés megkönnyítését, másrészt – átvitt értelemben – a bírósághoz fordulás egyszerűsítését is jelenti. Ezt a célt szolgálja például az ügyfelek megfelelő és folyamatos tájékoztatása, a könnyen áttekinthető és informatív honlap, az ügyfél tájékoztató centrumok létrehozása vagy az ügyfél-elégedettség mérése.

A bíróságok többsége 2013 óta végez – időszakosan vagy rendszeresen – ügyfél-elégedettség mérést annak érdekében, hogy az így kapott visszajelzések alapján lépéseket tudjanak eszközölni az ügyfélbarát igazságszolgáltatás kialakítása irányába. 2015-ben is folytatódott az ügyfél-elégedettség mérés gyakorlatának fejlesztése. Az OBH elnöke által meghirdetett „A szolgáltató bíróságért!” program egyes pontjai a bírákat, a bírósági dolgozókat, valamint a jogkereső állampolgárokat is arra ösztönözték, hogy javaslataikkal és véleményükkel támogassák a bírósági szervezetet, segítsék annak munkáját. E programpontok a bíróságok egy részét arra sarkallták, hogy az eddig megalkotott ügyfél-elégedettség mérési kérdőíveiket vizsgálják felül, bővítsék, illetőleg egyes bíróságok újonnan állítottak össze ilyen kérdőíveket, valamint ügyfélchartát.

Az ügyintézés hatékonysága érdekében folytatódott az ügyfélcentrumok kialakítása az országban. 2015-ben került sor többek között a Fővárosi Törvényszék, a Budapest Környéki Törvényszék és a Ceglédi Járásbíróság ügyfélcentrumának átadására. Az ügyfélcentrum biztosítja az állampolgárok számára a gyors és modern, elektronikus megoldásokon alapuló ügyintézés, illetve azt, hogy kulturált körülmények között tanulmányozhassák az ügyiratokat, vagy kapjanak felvilágosítást.

A bíróságokhoz való hozzáférést egyszerűsítette az az informatikai fejlesztés, amelynek köszönhetően 2015. évtől lehetővé vált a bíróságok ügyfelei számára, hogy a panaszokat személyes megjelenés nélkül, ügyfélkapun keresztül, elektronikus űrlap használatával terjesszék elő a hét minden napján, a nap 24 órájában. Kialakításra került az úgynevezett pertartam kalkulátor alkalmazás, amelynek segítségével az ügyfelek, az illetékes bíróság választhatósága esetén a rövidebb pertartammal eljáró bíróságon indíthatják meg ügyüket. A tárgydíszakban 2767 alkalommal kalkuláltak az alkalmazás segítségével. Az ügyfelek igényeit és kényelmét szolgálja a Bírósági Elektronikus Tájékoztatási és Figyelmeztetési Rendszer, amely a peres felek és képviselőik számára – előzetes kérelmükre – információt nyújt peres ügyeik állásáról, segítségével megtekinthetik az őket érintő ügyek meghatározott lajstromadatait és meghatározott eljárási cselekményekről elektronikus értesítést kaphatnak. Az alkalmazás keretében 2015-ben az üzenetek küldésére feliratkozott 574 felhasználó részére összesen 458 sms és 1060 e-mail került elküldésre.

2015-ben megvalósult a központi Elektronikus Fizetési és Elszámolási Rendszerhez (EFER) történő technikai csatlakozás, valamint tovább bővült a bírósági szervezet elektronikus kapcsolatainak köre más szervekkel.

2015. január 1. napjától megnyílt a papír alapú mellett, az elektronikus ügyintézés lehetősége is a civil és egyéb cégek nem minősülő szervezetekkel kapcsolatos kérelmek benyújtásakor, valamint folytatódott a polgári perekben az elektronikus kapcsolattartás kiterjesztése. A bíróságok központi internetes oldalán az ügyfelek tájékoztatását biztosító E-PER 2016 aloldal került

kialakításra, illetőleg felállításra került az ügyfelektől érkező megkeresések, panaszok időszerű, magas színvonalú kivizsgálását biztosító Helpdesk rendszer.

Az OBH elnöke a bíróságok szolgáltató jellegének erősítését és a XXI. század igényeihez való igazítását kiemelt célnak tekinti. Ennek jegyében folytatódtak a korábbi években meghirdetett országos programok, mint a Tanúgondozás és áldozatvédelem, a Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás, a Bírósági közvetítés, és a Nyitott Bíróság Program. „A szolgáltató bíróságért!” program célja az igazságszolgáltatásba vetett bizalom erősítése érdekében a közös fellépés. A programhoz valamennyi bíróság csatlakozott, annak részeként valamennyi ítélőtábla és törvényszék cselekvési tervet fogalmazott meg a döntésekhez ésszerű időn belül való hozzájutás előmozdítása érdekében. A Nyitott Bíróság Program keretében 2015-ben tovább nőtt a programok megszervezésében és lebonyolításában közreműködők és a résztvevők száma. Utóbbi már közel 40 ezer középiskolást jelentett. 2015-re az ország mind a 20 törvényszéke rendelkezett gyermekmeghallgató helyiséggel. Tovább fejlődött a bírósági közvetítés intézménye is, így 2015. évben a közvetítők összesen 1750 ügyfélfogadási alkalmat tartottak, és 1099 közvetítői eljárást folytattak le. A tanúgondozásra kijelölt kapcsolattartók száma dinamikusan növekedett, további 58 fő tanúgondozó került kijelölésre 2015-ben, így a tanúgondozók száma év végére elérte a 222 főt.

A képzési rendszer fejlesztése, a többi hivatásrenddel való együttműködés

Az OBH 2013-ban dolgozta ki a MIA intézményi stratégiáját, amelynek megvalósítása és az azóta bekövetkezett változásokhoz történő igazítása kiemelt feladat. A MIA alaptevékenysége keretében a székhelyén képzéseket, tréningeket és workshopokat tart, lefolytatja a bírósági fogalmazói felvételi versenyvizsgát, otthont ad az OBH konferenciáinak és protokoll rendezvényeinek, továbbá kapcsolatot ápol a nemzetközi partnerekkel és más hivatásrendekkel. A 2015. évben elért rendszerfejlesztés eredményeként ez az igen sokrétű feladatkör újabb dimenzióval tágult, amikor elindult a központi, helyi és regionális képzések rendszere.

Mindez azt jelenti, hogy a MIA országosan felel a saját székhelyén megtartott központi képzéseken túlmenően, a bírák és igazságügyi alkalmazottak központilag minőségbiztosított, de az ítélőtáblák és törvényszékek által szervezett oktatási rendezvényekért is. Ezáltal az országosan kiépített hálózatán keresztül a MIA biztosítja a hozzávetőlegesen 11.000 fős teljes bírósági szervezet továbbképzését és szakmai fejlődését. Az új rendszer a korábbinál jóval szélesebb képzési kínálat mentén, az eddiginél tágabb körben teszi elérhetővé a központi képzéseket, melyek ezáltal szélesebb bírói és igazságügyi alkalmazotti kör számára elérhetőek, hatékonyabban szolgálják a párbeszédet és a kétirányú kommunikációt.

A képzések megrendezése során kiemelt célkitűzés a hivatásrendek közötti minél szélesebb körű együttműködés, melynek szerves része a kutatások támogatása. E körben 2015-ben komoly előkészítő munka folyt a MIA Tudományos és Dokumentációs Osztálya részéről egy szabályozott kutatási ajánlás előkészítése érdekében. Emellett fontos cél más hivatásrendek bevonása a tudásmegosztás kiterjesztése érdekében, mind előadói, mind résztvevői oldalról.

A képzési rendszerfejlesztés eredményeként 2015. évben összesen 156 különböző képzés zajlott le zökkenőmentesen a bíróságok szervezésében, melyeken 584 előadó 7293 résztvevő számára tartott előadást. A központi helyi és regionális képzések négy kötelező témakörben (szakértői bizonyítás; hatékonyság és időszerűség; érzékenyítő képzések; Awareness képzések) kerültek megszervezésre, melyeket számos ajánlott képzési kínálatból választott oktatás megtartásával egészíthettek ki a bíróságok.

Az Országos Bírósági Hivatal elnöke 2015-ben második alkalommal hirdette meg a gróf Székhelyi Mailáth György országbíró emlékére szervezett tudományos pályázatot, bírósági és joghall-

gatói tagozatban. Négy szekcióban (polgári jogi; büntetőjogi; közigazgatási, munkajogi és európai uniós; valamint bírósági általános igazgatási szekció) 59 színvonalas pályaművet nyújtottak be a pályázók.

Az OBH kiemelten foglalkozik a nemzetközi szervezetekkel való kapcsolattartással. Ennek keretében a magyar bírák külföldi tanulmányutakon, konferenciákon, képzéseken vehetnek részt, lehetővé téve ezzel a külföldi jó gyakorlatok és tapasztalatok megismerését, illetőleg saját tapasztalataik megosztását, tovább építve, erősítve ezáltal a bírósági szervezet nemzetközi kapcsolatait. 2015-ben tovább nőtt azon bírósági dolgozók száma, akik nemzetközi képzésen vettek részt, illetve külföldön képviselhették a magyar igazságszolgáltatást. Az OBH külön ösztöndíj programot indított, amelynek keretében egy-egy bíró, bírósági titkár hosszabb időt tölthet el az Európai Unió Bíróságán, az Európai Jogakadémián és az Emberi Jogok Európai bíróságán gyakornokként. Az európai uniós joganyag megismerését szolgálja az európai szaktanácsadó bírák hálózatának működtetése. A pályázat útján elnyert megbízás alapján a bírók oktatásokat tartanak, tanácsadással foglalkoznak és segítik a honlapok európai uniós tartalmakkal való feltöltését.

Az egyes bíróságok közvetlenül tartják a kapcsolatot az egyetemek jogi karaival. Együttműködési megállapodásaik alapjául szolgálnak a gyakornokok fogadásának, a jogi klinikák működtetésének és a különféle állásbörzéken, a jogi hivatásrendeket is bemutató konferenciákon való részvételnek. Következétesen számon tartjuk és igyekszünk hasznosítani a másoddiplomával, szakjogász végzettséggel rendelkezők tudását, illetve az egyetemeken is tanító kollégáink tapasztalatait.

–

Juhász Andor Kúriai elnök 1911-ben, a Budapesti Királyi Törvényszék elnöki tisztségének betöltésekor székfoglaló beszédében hangsúlyozta, hogy „a legsürgősebb és legfontosabb teendő kétségenkívül az, hogy tárjuk ki a törvénykezés csarnokának az ablakszárnyait az összes emeleteken, hogy azokon át teljes erejével hatolhasson be ide közénk a pezsgő élet friss levegője.” A bíróságok számára ugyanezen kötelezettség ma is adott, a bíróság szolgáltató jellegének erősítése, az ügyfélközpontú nyitottság jelenleg is kiemelt törekvése az igazságszolgáltatásnak.

II. RÉSZ - A BÍRÓSÁGI SZERVEZET IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁSI TEVÉKENYSÉGE

1. A bírósági szervezet 2015. évi tevékenysége számokban
 - 1.1 Ügyérkezés
 - 1.2 Ügybefejezés
 - 1.3 Ügyhátralék
 - 1.4 Időszerűség
 - 1.5 A központi régió
 - 1.6 A bírói munkateher
2. Ügyforgalmi kihívások
 - 2.1 Szabálysértési ügyek
 - 2.2 Devizahiteles ügyek
 - 2.3 Civil szervezetek bejegyzése
 - 2.4 Bírósági közvetítés
 - 2.5 Menekültügy
3. Az ítélezés megalapozottsága
4. Az igazságszolgáltatási tevékenység eredményessége az EU eredménytáblája szerint
5. A bírósági szervezet igazságszolgáltatási tevékenységének mérése, elemzése

Az OBH 2015. évi legfőbb eredményei - az OBH elnökének azon célkitűzésével összefüggésben, hogy a bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék, a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítéelkezzenek, valamint, hogy az emberi erőforrások optimálisan kerüljenek elosztásra és hasznosításra:

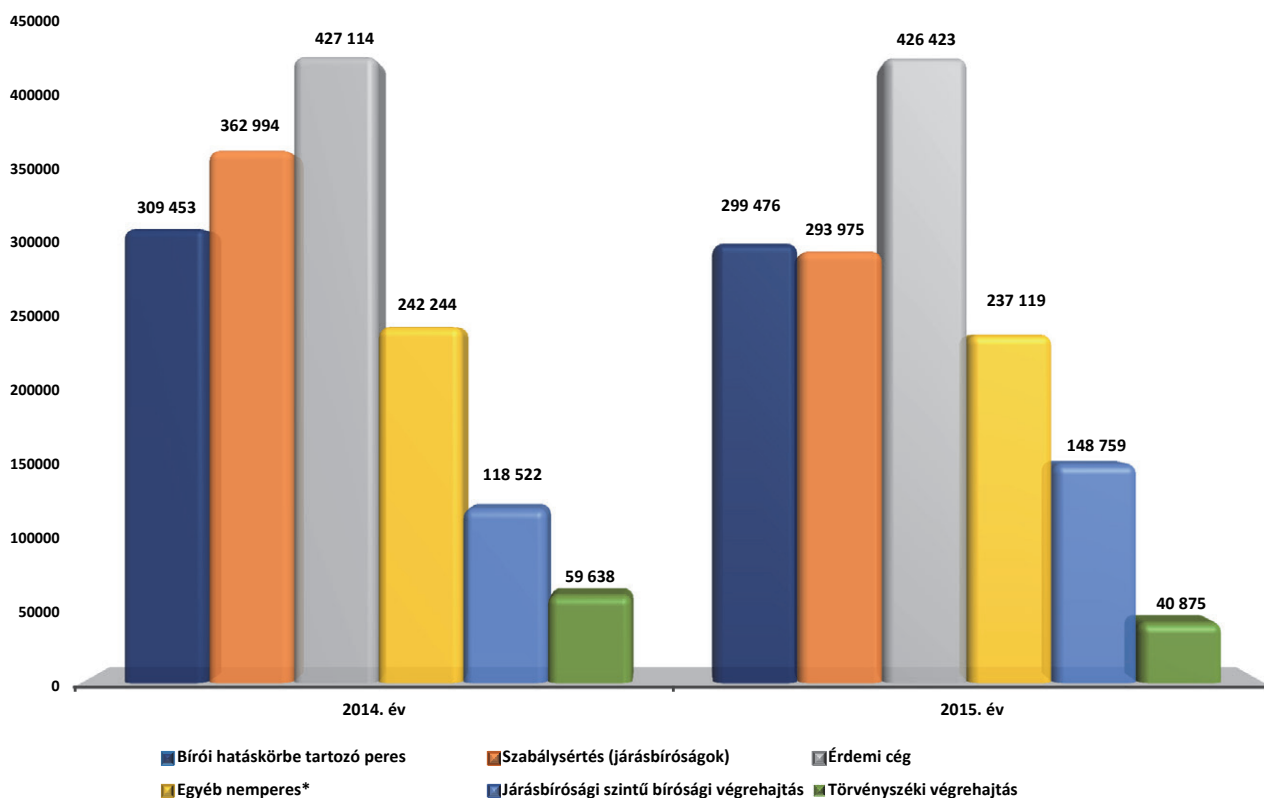
- Az országos időszerűségi adatok tovább javultak.
- A Központi Régió tehermentesítése folytatódott.
- A perek 87%-a, tehát döntő többsége változatlanul az adott ítélezési szintre érkezéstől számított egy éven belül befejeződött.
- A nyilvántartási adatkörök bővítésének köszönhetően részletesebb statisztikai adatgyűjtés vált lehetővé, amely még jobban segít a megalapozott döntések meghozatalában.
- A járásbírói szintű bírósági végrehajtási ügyek kivételével valamennyi ügycsoportban a befejezések száma meghaladta az ügyérkezést.
- A Fővárosi Törvényszéken és a Budapest Környéki Törvényszéken tovább javultak az időszerűségi mutatók.
- A Kúria kivételével valamennyi ítélezési szinten csökkent az ügyhátralék.

1. A bírósági szervezet 2015. évi tevékenysége számokban

1.1. Ügyérkezés

A 2015. év során összesen 1 446 627 ügy érkezett a bíróságokra. Ez a szám a 2014. évi érkezéshez (1 519 965 ügy, törvényszéki végrehajtási ügyekkel) képest összességében 73 338 üggyel, azaz mintegy 5%-kal kevesebb. A következő diagram a 2014., valamint a 2015. év adatai alapján mutatja be az ügyérkezés megoszlását az egyes releváns ügycsoportokban. Jól látható, hogy a járásbírósági szintű bírósági végrehajtási ügyek kivételével, valamennyi ügycsoportban csökkent az érkezés. A bírósági hatáskörbe tartozó peres ügyek száma 9977 üggyel (3,2%), az érdemi cégügyek száma 691 üggyel (0,2%), az egyéb nem peres ügyek száma 5125 üggyel (2,1%) volt kevesebb 2015-ben, mint 2014-ben. Kiemelendő az ügyérkezés csökkenése a járásbírósági szabálysértési ügyszakban, ahol mintegy 19%-kal (69 019 ügy) kevesebb volt az érkezett ügyek száma a 2014. évihez képest.

A bíróságokra érkezett ügyek száma

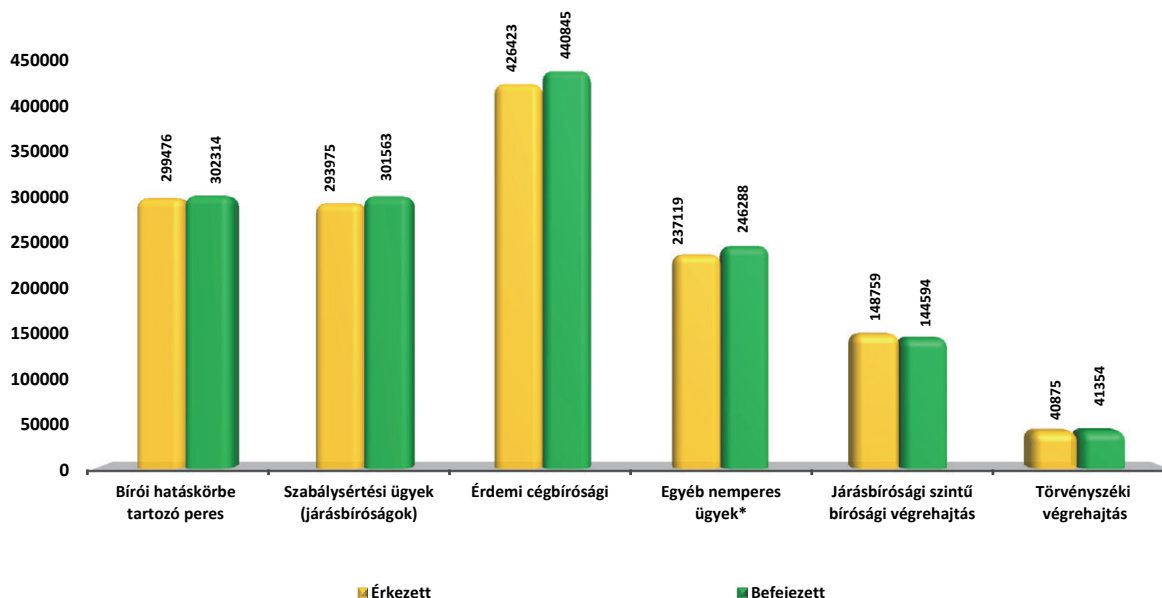
*szabálysértés, érdemi cég-, járásbírósági szintű - és törvényszéki végrehajtási ügyek nélkül

Ellenben, ahogyan arra már az előbb utaltunk, 2015. évben a járásbírósági szintű bírósági végrehajtási ügycsoportba érkezett ügyek száma 30 237 üggyel (25,5%) emelkedett. Ennek oka abban keresendő, hogy a közjegyzők által a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 16. § a) pontja alapján elrendelt végrehajtási ügyekben 2015-ben a korábbi években érkezethez képest nagyságrendileg többszörösére nőtt a jogutódlás megállapítása iránti kérelmek száma. Egyes követeléskezelő társaságok a vizsgált időszakban tömegesen vásároltak meg ki-sértékű követeléseket, és nyújtottak be a bíróságokhoz ehhez kapcsolódóan jogutódlás megállapítása iránti kérelmeket.

1.2. Ügybefejezés

2015-ben a bíróságok összesen 1 476 958 ügyet fejeztek be, ami 30 331 üggyel (2,1%-kal) több, mint az érkezett ügyek száma (1 446 627).

Érkezett és befejezett ügyek száma a bíróságokon 2015-ben

*szabálysértés, érdemi cég-, bírósági és törvényszéki végrehajtási ügyek nélkül

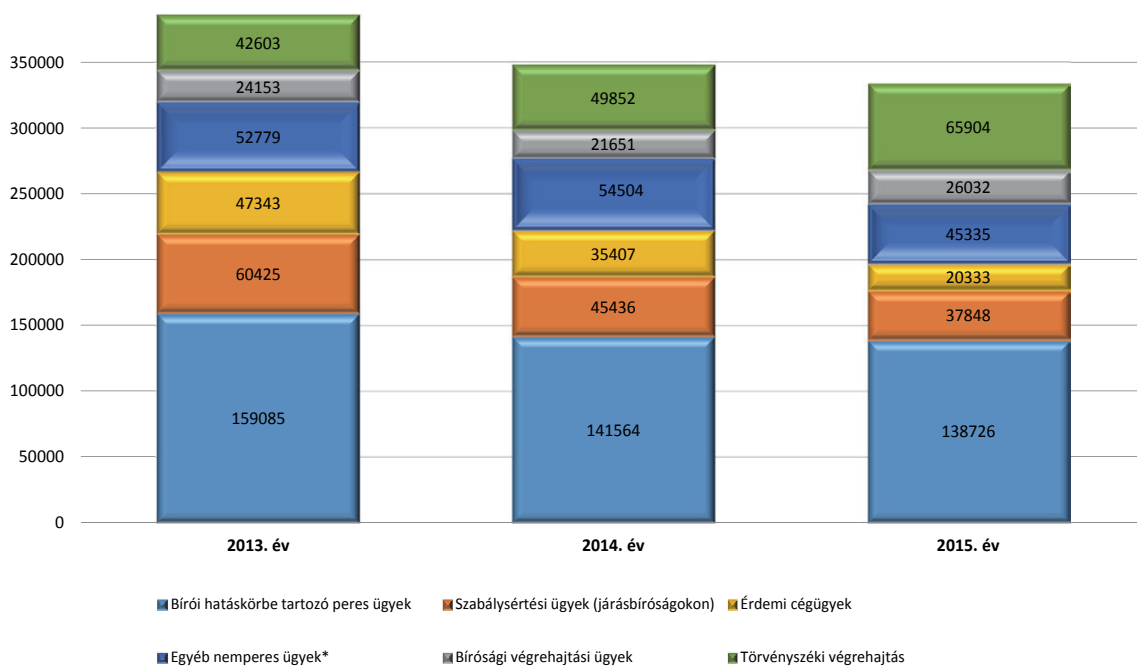
Az egyes ügycsoportokat megvizsgálva is megállapítható, hogy – a járásbíróági szintű bírósági végrehajtási ügyek kivételével – a befejezések száma meghaladta az ügyérkezést. A társadalom szempontjából legjelentősebb ügycsoportban, a bírói hatáskörbe tartozó peres ügyeknél, 2015-ben 302 314 ügy került befejezésre, míg 299 476 ügy érkezett.

Kimagasló volt a befejezési arány a járásbíróági szinten lévő bírósági végrehajtási ügyek esetében, a befejezések száma (144 594) 19,6%-kal (23 708 üggyel) nőtt a 2014. évi eredményekhez képest (120 886 ügy). Ez a kiugróan magas befejezési arány sem volt azonban elég ahhoz, hogy a befejezések száma meghaladja az érkezett ügyek számát, figyelemmel arra, hogy 2015-ben a járásbíróági végrehajtási ügycsoportban az érkezés a már jelzett okból és mértékben kiugróan magas volt.

1.3. Ügyhátralék

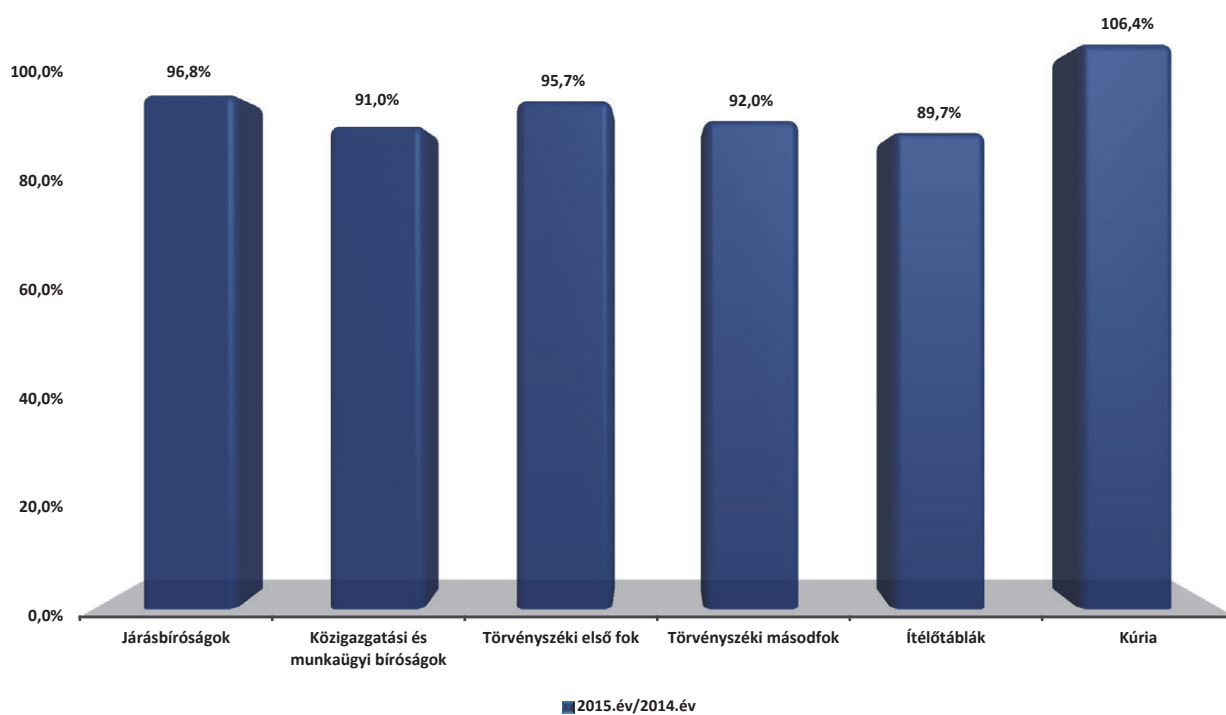
A 2015. év végére az ügyhátralék 14 236 üggyel (4,1%-kal) csökkent a 2014. évi adatokhoz képest, így összesen 334 178 ügy volt folyamatban a bíróságokon. A folyamatban maradt ügyek száma – a végrehajtási ügyek kivételével – valamennyi ügycsoportban csökkent. 2014-hez képest a legjelentősebb, 42,6% csökkenés (20 333 a korábbi 35 407 üggyel szemben) az érdemi cég és cégtörvényességi ügyeknél, a járásbíróági szabálysértési ügyeknél (37 848 a korábbi 45 436 üggyel szemben) és az egyéb nemperes ügyeknél (45 535 a korábbi 54 504 üggyel szemben) volt. A Kúria kivételével valamennyi ítélkezési szinten csökkent az ügyhátralék.

A bíróságokon folyamatban maradt ügyek száma

*szabálysértés, érdemi cégügyek, járásbíróági szintű - és törvényszéki végrehajtási ügyek

Az egyes ítélkezési szintek 2015. évi ügghátraléka a 2014. évi százalékában

1.4. Időszerűség

A magas színvonalú, időszerű ítélkezés az Országos Bírósági Hivatal elnökének elsődleges stratégiai célkitűzése. Az időszerűség megerősítése, az elhúzódó, két éven túl folyamatban lévő ügyek számának csökkentése érdekében az Országos Bírósági Hivatal elnöke 2015. július 15. napján programot hirdetett, amelyhez az ország valamennyi törvényszéke csatlakozott.

A kezdeményezés szervesen összefonódott az ugyanezen időszakban induló „A szolgáltató bíróságért!” program első pontjával, mely szintén az ítélkezés időszerűségének biztosítását támogatja.

A program célja a 2-5 év közötti, valamint 5 éven túli folyamatban lévő ügyek minimum 20%-os csökkentése oly módon, hogy az egyéb kategóriákba eső ügyek pertartama sem növekedhet. A meghirdetett program 2016. március 31. napján zárul. A kitűzött cél megvalósítása érdekében valamennyi törvényszék megfogalmazta cselekvési tervét. A program felénél, 2015. november 30-án megtörtént az addig elért eredmények számbavétele.

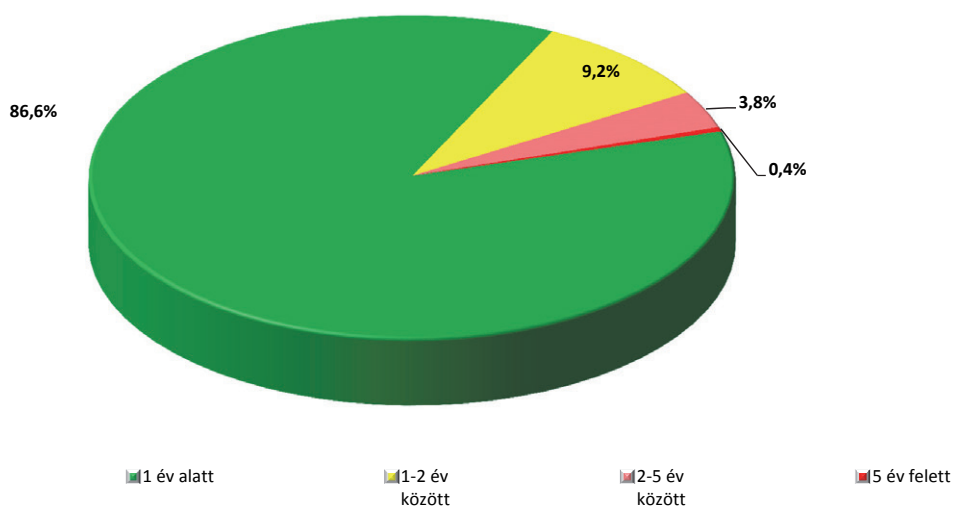
Az országos összesített adatok alapján megállapítható, hogy a programban részt vevő bírák, igazságügyi alkalmazottak megfeszített munkájának eredményeként, a két éven túli ügyek száma hat hónapon belül országosan 7,06 %-kal csökkent.

Az adatok összevetésre kerültek a 2014. év azonos időszakában mért adatokkal is, és megállapítást nyert, hogy az elhúzódó ügyek száma – a program hatására – 2015. azonos időszakában hatodára csökkent: 7,06%-ról 1,13%-ra. Az elhúzódó ügyek csökkentése a bíróságok, bírák és igazságügyi alkalmazottak jelentős mértékű többlet munkájának köszönhetően valósulhat meg.

1.4.1. Befejezett peres ügyek

A perek 87 %-a , tehát döntő többsége változatlanul, az adott ítélkezési szintre érkezéstől számított 1 éven belül befejeződött, amely adat a 2014-ben elért 77 %-hoz képest jelentős javulás.

***A befejezett perek időtartamának megoszlása a törvényszékeken és ítélőtáblákon
2015. évben (Kúria nélkül)***

*Másod, illetve harmadfokon a másod-, illetve harmadfokra érkezéstől

1.4.2. Folyamatban maradt ügyek

A törvényszékeken (járásbíróságokkal, közigazgatási és munkaügyi bíróságokkal együtt) a folyamatban maradt 138 000 peres ügyből 26 000 érkezett egy évnél régebben, ami 11%-kal (3 319 üggyel) kevesebb, mint 2014. december 31-én.

Az ítéltáblákon is pozitív a változás, a folyamatban maradt ügyek száma a 2014. évihez képest 10,3%-kal csökkent (4 699-ről 4 215-re).

Kedvezően változott a folyamatban maradt perek átlagos időtartama is a következő szinteken és ügyszakokban:

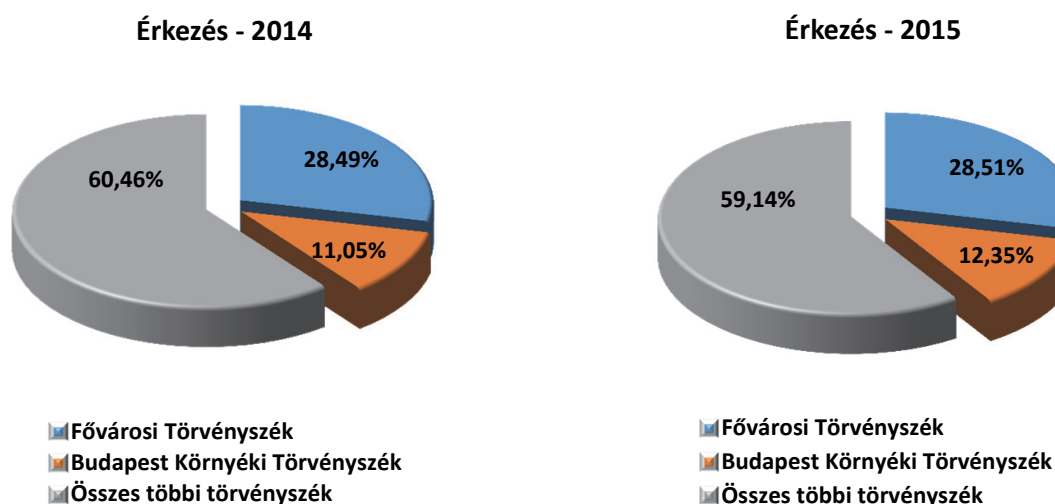
- a járásbíróságokon a büntető pereknél 14 napos csökkenés,
- a járásbíróságokon a munkaügyi pereknél 37 napos csökkenés,
- a törvényszéki első fokon a polgári pereknél 145 napos csökkenés,
- a törvényszéki első fokon a büntető pereknél (katonai ügyekkel együtt) 108 napos csökkenés,
- törvényszéki másodfokon (a másodfokra érkezéstől) a gazdasági pereknél 30 napos csökkenés,
- az ítéltáblákon (a másodfokra érkezéstől) a polgári pereknél 36 napos csökkenés volt tapasztalható.

1.5. A központi régió

1.5.1. Fővárosi Törvényszék

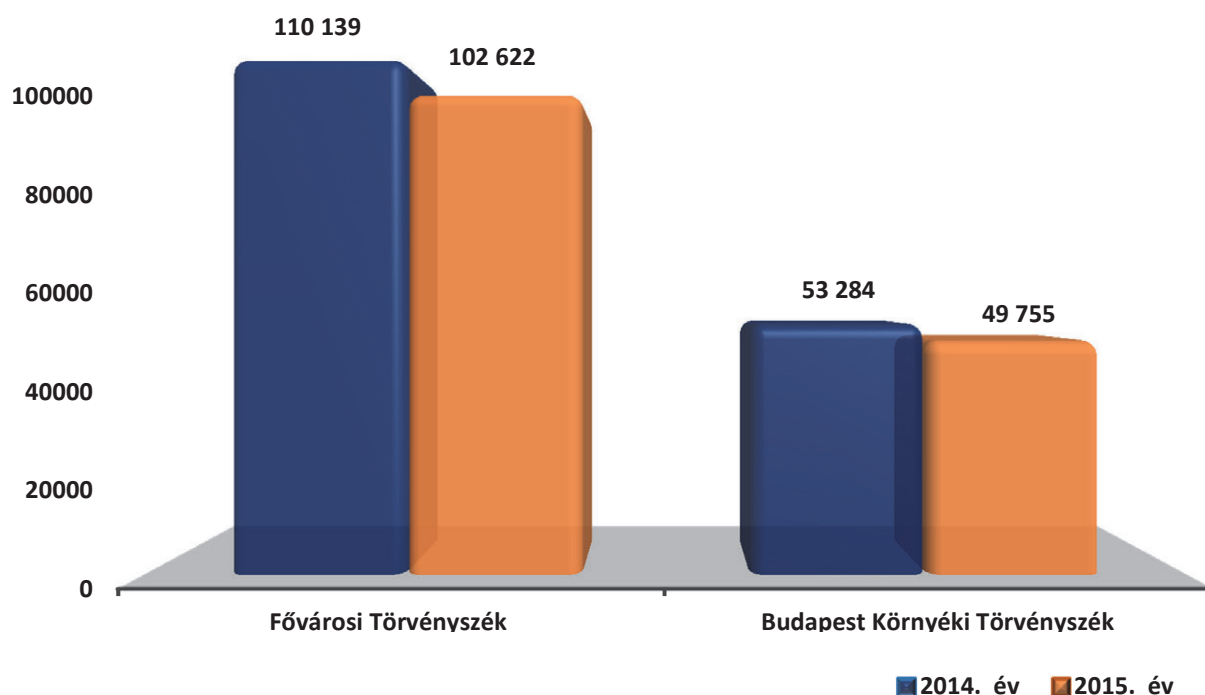
A Fővárosi Törvényszékre 2015-ben 405 105 ügy érkezett, miközben 412 622 fejeződött be, és 102 622 maradt folyamatban. A Fővárosi Törvényszék országos érkezésből való részesedése 0,02%-os, csekély növekedést mutatott a 2014. évi 28,49%-os részesedési arányhoz képest. Továbbra is elmondható azonban, hogy az országban majdnem minden harmadik ügy ezen a bíróságon kerül érkeztetésre. A Fővárosi Törvényszék ítélezési szintjei között az érkezett ügyek megoszlása a tavalyi évihez képest alapvetően nem változott. Az összes érkezett ügy viszonylatában járásbírósági szinten az ügyek 42%-a, törvényszéki első fokon az ügyek 52,7%-a, míg törvényszéki másodfokon az ügyek 5,3 %-a itt került lajstromozásra.

A Fővárosi Törvényszék és a Budapest Környéki Törvényszék részesedése az országos ügyforgalomból

A folyamatban maradt ügyek számát a Fővárosi Törvényszéken összesen 6,8%-kal (7 517 ügygel) sikerült mérsékelni. Kiemelendő, hogy törvényszéki első fokon majdnem 14,3%-kal volt kisebb az ügyhátralék, mint 2014. év végén. A Fővárosi Törvényszék országos ügyhátralékból való részesedése – a korábban megfigyelt tendenciákkal egyezően – idén is tovább csökkent, habár elenyésző mértékben. (32,3%-ról 31,4%-ra).

Folyamatban maradt ügyek száma a Fővárosi Törvényszéken és a Budapest Környéki Törvényszéken

A Fővárosi Törvényszéken 2015-ben számottevően javult az ítékezés időszerűsége is. A 2012. évhez képest mintegy 43%-kal csökkent a két éven túl folyamatban lévő ügyek száma (6 123 ügyről 3 491 ügyre). A kiemelten hosszú pertartamú ügyek befejezése szempontjából kiemelendő, hogy „A szolgáltató bíróságért!” program keretében a Fővárosi Törvényszék – az OBH elnökének felhívására – a program teljes lezárásáig, 2016. március 31-ig összesen 732 darab két éven túli ügy befejezését vállalta. A program felénél a monitorozás eredménye azt mutatta, hogy már 5,52%-kal sikerült csökkenteni a két éven túli ügyek számát a 2015. május 31-ei ügyszámokhoz képest, így feltehetőleg a Fővárosi Törvényszék teljesíteni fogja a két éven túli ügyek radikális csökkentése terén tett vállalását.

1.5.2. Budapest Környéki Törvényszék

A Budapest Környéki Törvényszékre (BKT) 2015-ben közel 175 000 ügy érkezett, ami 6,25%-os növekedést jelent a 2014. évi érkezéshez képest. Az országos ügyérkezésből való részesedése 1,3%-kal nőtt.

A BKT-n a befejezések száma a tavalyi évihez hasonlóan idén is meghaladta az érkezését. Az összbefejezések száma (178 000) 6%-kal emelkedett a 2014. évi adatokhoz képest. Járásbírói szinten közigazgatási peres ügyszakban 5%-kal, törvényszéki első fokon a cégügyek esetében 17%-kal, a civilisztikai nem peres ügyek tekintetében 30%-kal, a törvényszéki másodfok büntető ügyszakban pedig 5%-kal nőtt a befejezések száma a tavalyi évhez képest.

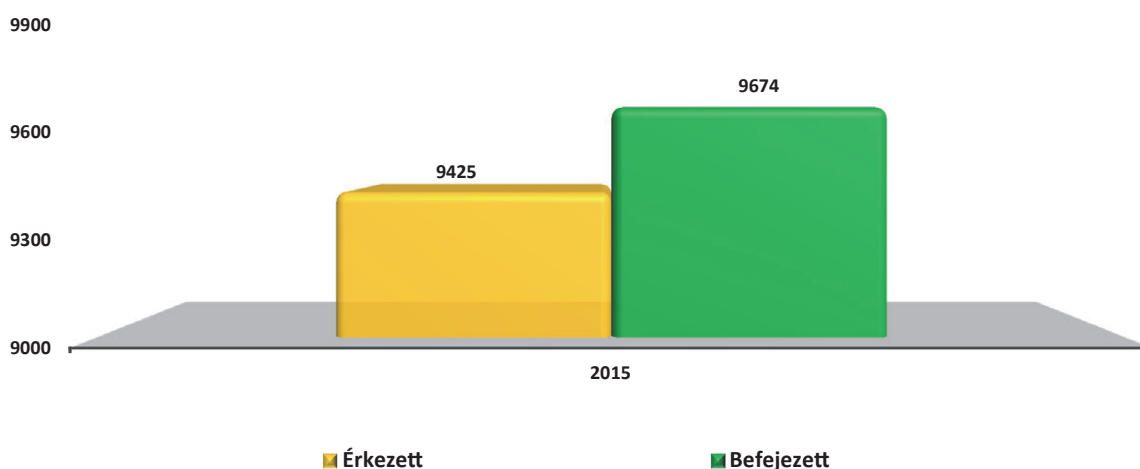
A folyamatban maradt ügyek száma összességében 6,6%-kal (53 000-ről 50 000-re) csökkent. Kiemelendő, hogy törvényszéki első fokon mintegy 25 %-kal volt kisebb az ügyhátralék, mint 2014. év végén. Az országos ügyhátralékból való részesedés minimális csökkenést mutatott a megelőző évihez képest (15,6%-ról 15,2%-ra).

Az időszerűségi mutatók tovább javultak a BKT-n. „A szolgáltató bíróságért!” program keretében a BKT 2015. november 30-ig elérte a 2 éven túli ügyek számának 11,44 %-os csökkentését (2015. május 31-i ügyszámokhoz képest). A 2014. év végi adatokhoz képest jelentős, 53,37%-os csökkenést ért el a törvényszék a 2 éven túl folyamatban maradt munkaügyi perek vonatkozásában is (173 ügyről 83 ügyre), valamint különösen kedvezően alakult ez a mutató törvényszéki első fokon civilisztika ügyszakban is, ahol a 2 éven túl folyamatban maradt ügyek száma 41,95%-kal mérséklődött (410 ügyről 238 ügyre).

1.5.3. Fővárosi Ítéltábla

2015-ben összesen 9 425 ügy érkezett a Fővárosi Ítéltáblára, ami a megelőző évi adatokhoz képest 1%-os csökkenést jelent. A Fővárosi Ítéltábla részesedése az országos érkezéséből elenyésző mértékben, 0,6%-kal nőtt (52%-ról 52,6%-ra), azonban elmondható, hogy minden második ítéltáblára érkező ügy továbbra is itt kerül lajstromozásra. A 2014. évhez hasonlóan a befejezés 2015-ben is meghaladta az érkezést, ugyanis 249 üggyel (2,6%-kal) többet fejeztek be, mint amennyi érkezett.

Érkezett és befejezett ügyek száma a Fővárosi Ítéltáblán 2015-ben

1.6. A bírói munkateher

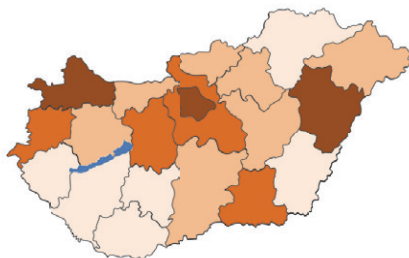
A bírói munkateher országos kiegyenlítettségét mutatja meg a tárgyaló tanács/bírói számra vetített ügyforgalmi adatok átlaghoz való viszonyítása. Az OBH célja, hogy minden bírósági szinten és ügyszakonként, a törvényszékek illetékességi területén lévő járásbíróságok, közigazgatási és munkaügyi bíróságok, törvényszékek és ítéltáblák átlagtól való eltérése ne haladja meg a 15%-ot.

Jelentős siker, hogy öt év alatt az egy tárgyaló tanácsra jutó járásbírósági büntető peres ügyhátralék homogénebb lett, kirívóan magas leterheltség már a központi régióban sincs. A Győri és Debreceni Törvényszékek illetékességi területéhez tartozó járásbíróságokon a korábbi átlag

feletti leterheltség a beszámolási időszakban átlag alattira csökkent. A Fővárosi Törvényszék illetékességi területéhez tartozó járásbíróságok leterheltsége pedig minimális mértékben marad el az országos átlagtól.

Egy tárgyaló bíróra eső ügyhátralék járásbíróági büntető peres ügyekben

2011. dec. 31-én

Országos átlag: 112 ügy
Fővárosi Törvényszék: 157 ügy

2015. dec. 31-én

Országos átlag: 78 ügy (30%-os csökkenés)
Fővárosi Törvényszék: 80 ügy (50%-os csökkenés)

Terheltségi szintek és azok színei:

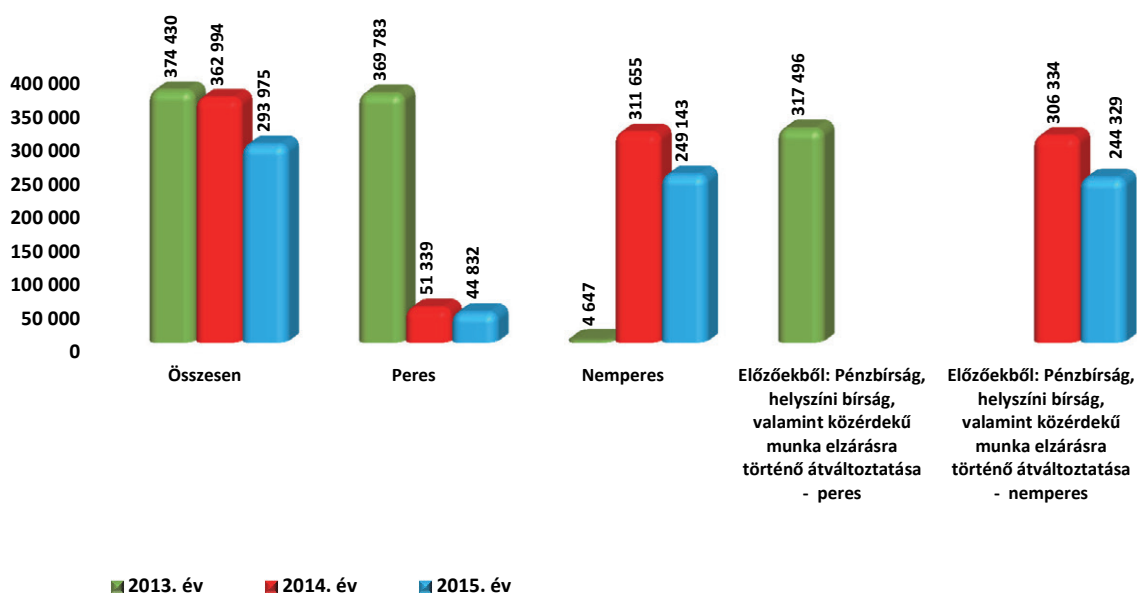
-75	
76-125	
126-150	
150-	

2. Ügyforgalmi kihívások

2.1. Szabálysértési ügyek

A szabálysértési ügyek tekintetében az érkezés 2013. évihez képest jelentősen, mintegy 19%-kal csökkent (374 430 ügyről 293 975 ügyre), ahogyan azt a következő ábra is mutatja.

A járásbíróságokra érkezett szabálysértési ügyek száma 2015. évben

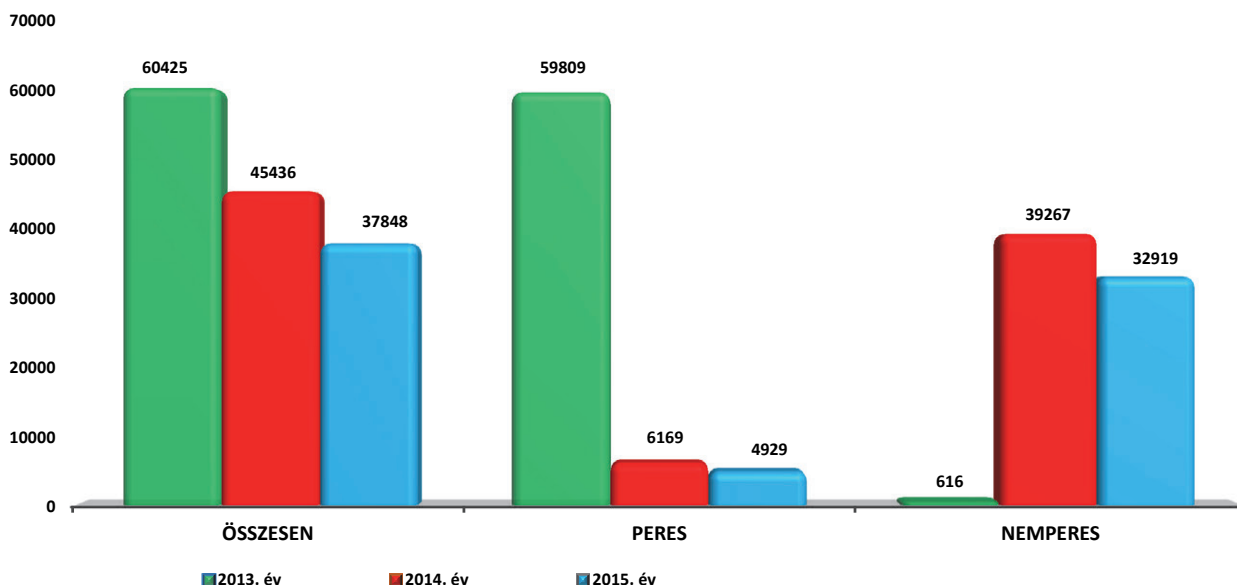

2014. január 1. után megváltozott a szabálysértési peres és nemperes ügyek lajstromozási rendje (az előbbi dátumot követően a pénzbírság, a helyszíni bírság szabálysértési elzárásra való átváltoztatására irányuló ügyek nemperes ügynek számítanak), így országos szinten drasztikusan csökkent a szabálysértési peres ügyérkezés, ugyanakkor ugrásszerűen növekedett a szabálysértési nemperes ügyérkezés. Ez a tendencia a peres és nemperes szabálysértési ügyek érkezési arányánál természetesen 2015-ben is megfigyelhető.

2015-ben az összbefejezések száma a 2014. évi adatokhoz képest csökkent, köszönhetően annak, hogy összesen több mint 80 000-rel kevesebb szabálysértési ügy érkezett a járásbíróságokra. A korábbi évekhez hasonlóan azonban mind a peres, mind a nemperes szabálysértési ügyek befejezéseinek (301 563 ügy) száma meghaladta az érkezések számát (293 975 ügy).

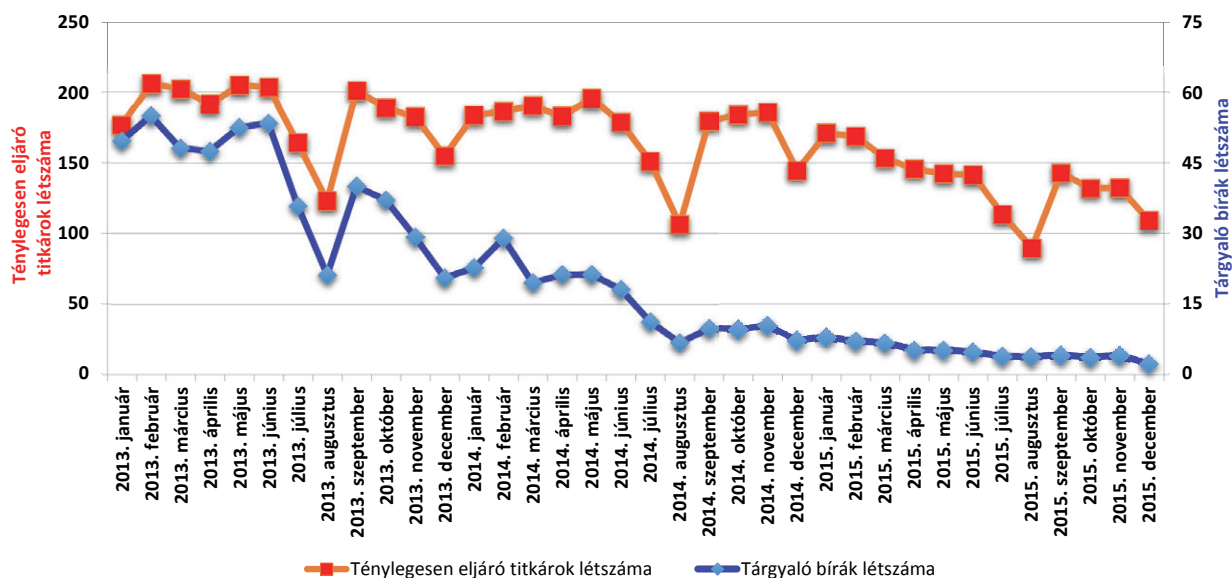
A szabálysértési peres hátralék a 2014. évihez képest - az érkezést meghaladó befejezés, illetve a csökkenő érkezés következtében 20,1%-kal (1240 üggyel), a szabálysértési nemperes hátralék pedig 16,2%-kal (6348 üggyel) mérséklődött, ami összességében 16,7%-os (7588 ügy) csökkenést eredményezett.

A járásbíróságokon folyamatban maradt szabálysértési ügyek száma

Figyelemmel arra, hogy a szabálysértési ügyekben bírósági titkárok is eljárhatnak, 2015-ben tovább folytatódott az ügyszakban a kizárólagos, vagy meghatározó volumenű titkári foglalkoztatás elérését célzó törekvések. Ennek eredményeképpen, ahogyan azt a következő diagram is mutatja, 2014. II. félévének átlagához (9,12) képest 2015-ben közel a felére csökkent a szabálysértési ügyekben tárgyaló bírák létszámának átlaga (4,74).

A szabálysértési ügyeket tárgyaló bírák és a ténylegesen eljáró titkárok létszáma (eltérő léptékkal ábrázolva)

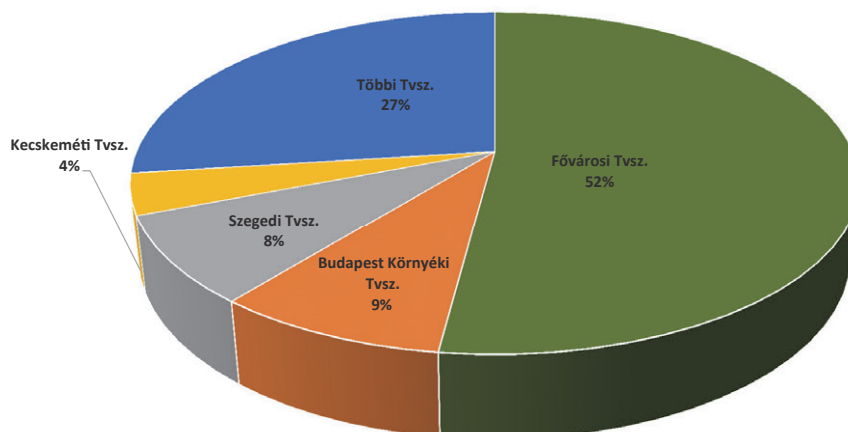

2.2. Devizahiteles ügyek

A növekvő ügyérkezés indokoltá tette az érintett ügyek részletesebb számbavételét, tekintettel arra, hogy a tisztességtelen szerződési feltételek megtámadása iránti perekon kívül a devizahitel szerződéseket érintő perek fogalmába valamennyi, a devizahitel szerződéseken és a DH törvényekkel érintett forint hitel szerződéseken alapuló pert is bele kell érteni. Ezeket a pereket az adatszolgáltatás megkönnyítése érdekében a bíróságok „DH” megjelöléssel látják el.

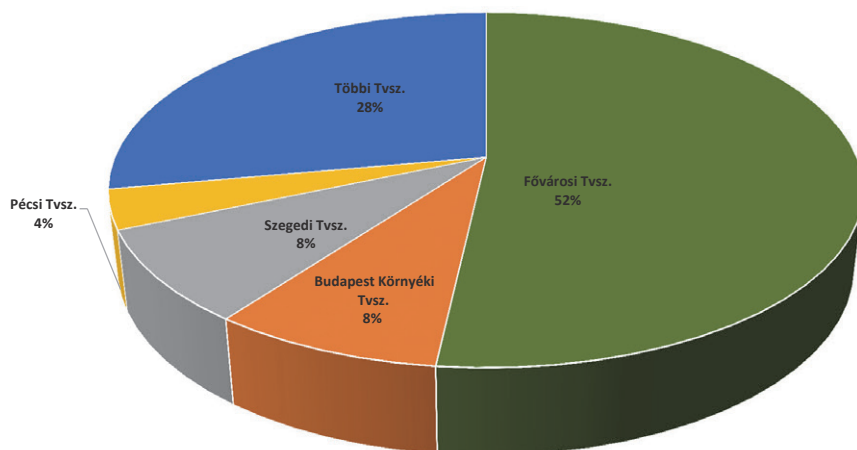
2015. évben országosan összesen 14.639 db devizahiteles ügy érkezett (első- és másodfokon) – ebből az ítéletátlákra 185 db, míg a törvényszékekre és járásbíróóságokra 14.454 db érkezett. Az összes érkezett ügybe beletartoznak egyrészt az új, másrészt az újraindult ügyek, továbbá azok az ügyek is, amelyeknek ügyviteli előzménye van a bíróságokon (pl. idézés kibocsátása nélküli elutasítás), azaz mindazon ügyek, amelyeket devizahiteles megjelöléssel látnak el a bíróságok. Az egyes törvényszékekre és járásbíróóságokra érkezett ügyek meggyenkénti (törvényszékenkénti) megoszlása az alábbi:

2015. évben érkezett DH ügyek megoszlása az egyes törvényszékek között

2015. év végén országosan összesen 6.449 db devizahiteles ügy volt folyamatban (első- és másodfokon) – ebből az ítéltáblákon 121 db, míg a törvényszékeken és járásbíróságokon 6.328 db. A törvényszékeken és járásbíróságokon folyamatban maradt devizahiteles ügyek megyénkénti (törvényszékenkénti) megoszlását az alábbi diagram szemlélteti.

2015. év végén folyamatban maradt DH ügyek megoszlása az egyes törvényszékek között

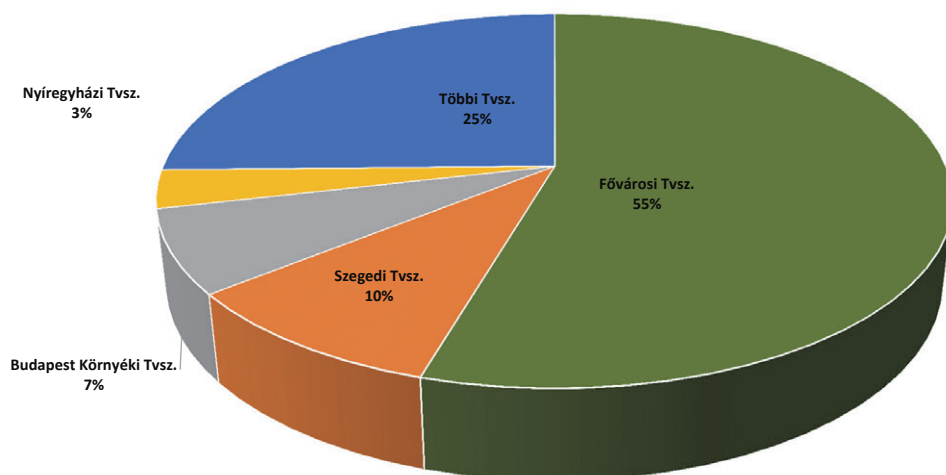

Újraindult devizahiteles ügynek azon ügyek tekintendők, melyek a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1 törvény) 16.§-a értelmében korábban felfüggesztésre kerültek, majd ezt követően – a 2014. évi XL. törvény (DH2 törvény) 38.§ (1) bekezdése alapján, a felülvizsgált elszámolás befejezését követően – újraindultak.

2015. évben országosan összesen 3.732 db devizahiteles ügy indult újra (első- és másodfokon) – ebből az ítéltáblákon 95 db, míg a törvényszékeken és járásbíróságokon 3.637 db.

2015. évben országosan összesen 7.696 db olyan devizahiteles ügy érkezett, amelyek nem kerültek korábban felfüggesztésre, és egyéb előzményük sem volt a bíróságokon. Ezen ügyek százalékos megoszlása megyénkénti (törvényszékenkénti) bontásban a következő:

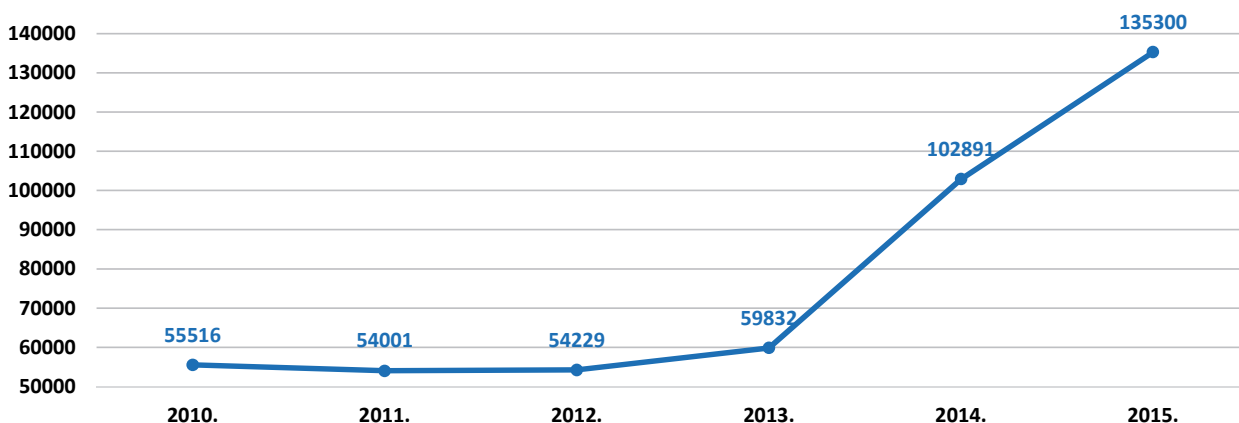
2015. évben érkezett új DH ügyek megoszlása az egyes törvényszékek között

2.3. Civil szervezetek bejegyzése

2015-ben tovább emelkedett a civil nyilvántartási ügyekben indított eljárások száma, a 2014. évi 102 981 kérelemhez képest a beszámolási időszakban 135 300 elintézészt igénylő kérelem érkezett a bíróságokra (24%-os növekedés). A folyamatosan növekvő ügyérkezés mögött feltehetően két ok húzódik meg. Egyrészt a civil és az egyéb, cégnek nem minősülő szervezetek jogszabályi környezetének változásai továbbra is kihatással vannak az érkezésre (közhasznú jogállásukat elvesztő szervezetek kérelmei). Másrészt a civil és a cégnek nem minősülő egyéb szervezetek megkezdtek a működésüknek és a létesítő okiratuknak a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvénynek (új. Ptk.) való megfeleltetését figyelemmel arra, hogy a Polgári Törvénykönyv hatályba lépéséről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké.) 11.§ (3) bekezdése alapján a civil szervezetek 2016. március 15. napját követően csak az új Ptk. rendelkezéseinek megfelelő létesítő okirat alapján, és az új Ptk. rendelkezéseinek megfelelően működhetnek.

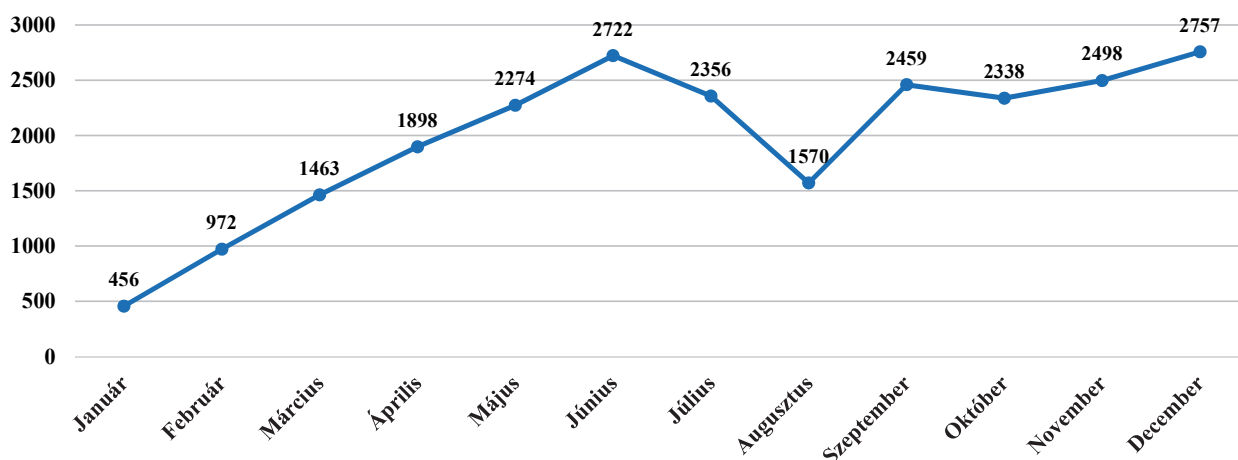
**Országosan indult eljárások száma 2010-2015 közötti időszakban
a civil szervezetek nyilvántartási ügyeiben**

2015. január 1. napját követően a civil nyilvántartási eljárások már elektronikus úton is kezdeményezhetők, ezzel egy időben bevezetésre került az elektronikus eljárásokra kifejlesztett új nyilvántartó program, a Civil Integrált Információs Rendszer (CIIR) is.

A kérelmek elektronikus úton történő benyújtása egyes szervezetek (pl. magán-nyugdíjpénztárak, pártok, az országos sportági szakszövetségek), illetőleg bizonyos kérelmek és eljárástípusok esetében kötelező. Továbbá 2015. január 1. napját követően a beadvány kizárólag elektronikus úton terjeszthető elő, ha a kérelmező jogi képviselővel jár el, vagy közhasznú jogállású. Amennyiben a kérelmező nem elektronikus útra kötelezett, kérelmét választása szerint elektronikus úton vagy papír alapon terjesztheti elő a bíróságon. Az elektronikus úton érkezett kérelmek száma a 2015. év során folyamatosan emelkedett. 2015 decemberében hatszor annyi kérelem érkezett elektronikusán, mint az ilyen típusú ügyintézési lehetőség megnyílásának első hónapjában.

A civil szervezetek nyilvántartási eljárásaiban érkezett elektronikus kérelmek száma 2015. évben

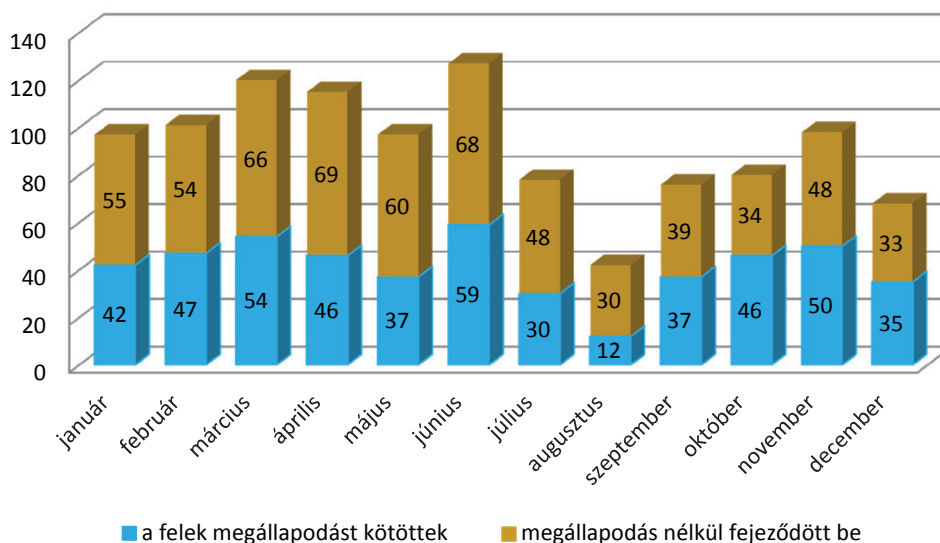
Az elektronikus eljárás bevezetése körüli nehézségeket az OBH időben prognosztizálta, ezért a Civil Integrált Információs Rendszer (CIIR) gördülékeny alkalmazása érdekében az OBH 2015 januárjában országos oktatást tartott a másodfokú bíróságok kulcsfelhasználói számára. (A törvényszékeken az oktatás már 2014 decemberében megtörtént). 2015 márciusától pedig az OBH, a törvényszékek és ítélőtáblák, valamint a Kúria képviselőinek részvételével havonta megrendezésre kerülő tanácskozás-sorozat indult útjára a civil szervezetek nyilvántartását érintő egységes joggyakorlat kialakításának támogatása érdekében.

2.4. Bírósági közvetítés

A bírósági közvetítői eljárás hazánkban olyan bírósági nemperes eljárás, amelyben bíróságon folyamatban lévő peres vagy nemperes eljáráshoz kapcsolódóan (alapügy) a vitában érintett felek a titoktartásra kötelezett bírósági közvetítő segítségével, kölcsönös megegyezésük alapján, a vita rendezésének megoldására írásos megállapodást hoznak létre. Bírósági közvetítői kijelölést szakmai képzettséget szerzett bírósági titkár vagy bíró kaphat az OBH elnökétől.

A bírósági közvetítői eljárás lefolytatására sor kerülhet a jogvitában érintett felek önkéntes döntése alapján, illetőleg bizonyos esetekben a bíróság kötelezően elrendelheti a közvetítőnél való megjelenést (pl. szülői felügyeletet és kapcsolattartást érintő ügyekben). Egyértelműen igazolja a jogintézmény létjogosultságát, hogy a lefolytatott közvetítői eljárások száma évről-évről jelentős mértékben emelkedik. Míg 2014-ben 656 bírósági közvetítői eljárást folytattak le (ebből 393 eljárásban kötöttek megállapodást), addig 2015-ben már 1099-et. (ebből 495 eljárásban kötöttek megállapodást)

A lefolytatott bírósági közvetítői eljárások eredményei 2015. évben

A legtöbb bírósági közvetítői eljárást 2015-ben a Pécsi (114) és a Szegedi Törvényszéken (110) folytatták le. A Kecskeméti és a Székesfehérvári Törvényszéken lefolytatott eljárásokban a legmagasabb a megállapodások száma. A Fővárosi Törvényszéken a 2014. évi eljárások számához képest a 2015. évben lefolytatott eljárások száma megötszöröződött. A Kecskeméti Járásbíróságon a kötelező végzéssel indult ügyek kimenetelének vizsgálata során mutatkozott meg az, hogy a nem megállapodással zárult bírósági közvetítői eljárások „eredménytelen” befejezését követő első bírósági tárgyaláson az ügyek mintegy 20 %-ában egyezséget kötnek a felek, amely egyezség így már nemcsak a jogkérdést oldja meg, hanem pozitívan kihat a felek jövőbeni kapcsolatára is, segítve a kommunikációt és a kapcsolattartást.

2.5. Menekültügy

Az Országos Bírósági Hivatal tekintettel a növekedő migrációs nyomásra az idegenrendészeti és menekültügyi eljárások időszerűségének és szakszerű ellátásának biztosítása érdekében már 2015. évben kiemelt figyelmet fordított az ilyen típusú ügyekkel kapcsolatosan a bíróságokra háruló feladatokra. Az OBH ennek érdekében:

- 2015. év elején megvizsgálta az idegenrendészeti és menekültügyek nyilvántartásának rendszerét, majd a várható ügyforgalom növekedésére tekintettel az ügyforgalom változásának mérhetősége érdekében azt korrigálta,
- az ilyen típusú ügyekkel foglalkozó bíróságok ügyforgalmi adatait folyamatosan monitorozta, és felmérte az ilyen típusú ügyekkel foglalkozó bírák, bírósági titkárok számát, ezzel összefüggésben folyamatosan figyelemmel kísérte ezen bíróságok leterheltségét, munkaerő kapacitásuk hatékony kihasználását, infrastrukturális igényeiket, az eljárások szakmai megalapozottságát, vonatkozásukban a társhatóságok jelzéseit és az aktuális sajtóhíreket,
- személyes egyeztetést kezdeményezett, majd tartott a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatallal (BÁH), az eddig felmerült kérdések megvitatása és a jövőbeni együttműködés érdekében,
- a BÁH-hal és az Országos Rendőr-főkapitánysággal együttműködve folyamatosan figyelemmel kísérte az idegenrendészeti őrizettel és menekültügyi őrizettel kapcsolatos

eljárásokkal összefüggésben a bíróságok illetékességét megalapozó létesítmények, intézmények változásait,

- folyamatosan nyomon követte az egyes migrációs és menekültügyi tárgyú jogszabályok módosítását, véleményezte azokat, az ilyen ügyeket tárgyaló, speciális szaktudással bíró bírák közreműködésével,
- szakértői testületet állított fel az idegenrendészeti és menekültügyekkel kapcsolatosan a bíróságokra háruló feladatok koordinálására, a migrációs jogszabályok módosításaira való gyors reagálás érdekében,
- az idegenrendészeti és menekültügyekben eljáró bírák, bírósági titkárok elmélyült szakmai képzése érdekében a szakértői csoport tagjainak közreműködésével a Belügyminisztérium Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapjának 2014 - 2016. évi munkaprogramjához kiírásra került két pályázat („Migrációs őrizetekkel kapcsolatos bírósági eljárások hatékonyságának fejlesztése, a tudásmegosztás erősítése” és „A bírói jogalkalmazás hatékonyságának növelése, a tudásmegosztás erősítése a menekültügyi eljárásokban”) tekintetében nyújtott be támogatási kérelmet.

Az OBH 2015. év II. félévében célként tűzte ki az idegenrendészeti és menekültügyi eljárások ügyforgalmi adatainak teljes körű, valamennyi releváns részlet megismerésére alkalmas lajstromozás bevezetését. Ennek érdekében első alkalommal 2015. július 16. napján, majd másodszor 2015. szeptember 15. napjától módosult a Bírósági Integrált Informatikai Rendszerben (BIIR) az idegenrendészeti és menekültügyi eljárások ügyminőségi megjelölése.

2.5.1. Tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet

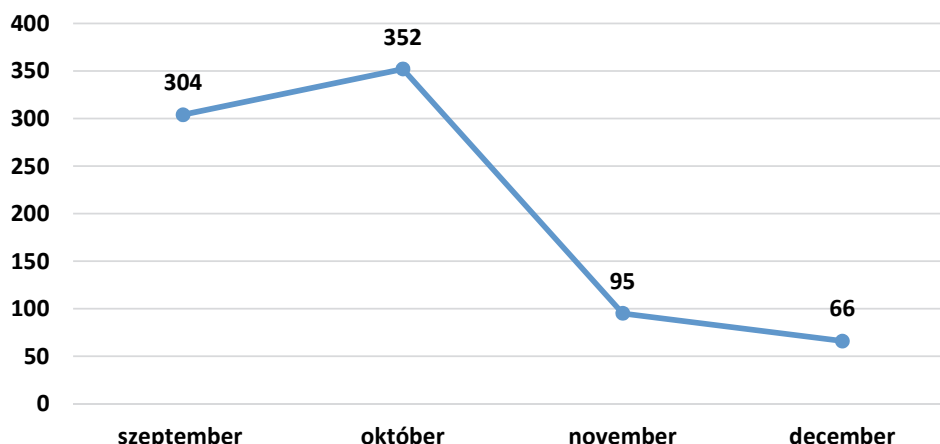
A Kormány 2015. szeptemberében Bács-Kiskun, Csongrád, Zala, Baranya, Vas, Somogy megyére tömeges bevándorlás okozta válsághelyzetet rendelt el, a jogalkotó új bűncselekményeket és közigazgatási eljárást vezetett be, továbbá módosultak az ezzel összefüggő eljárások illetékességi szabályai is.

Ezzel összefüggésben a Szegedi, a Pécsi és a Zalaegerszegi Törvényszékek kizárólagos illetékessége került megállapításra a határzárral kapcsolatos bűncselekmények és a menedékjogról szóló törvény szerinti határon lefolytatott eljárások alapján indult felülvizsgálati eljárások elbírálásánál. Ezen utóbbi eljárásokban, melyek a közigazgatási hatóság határozatának felülvizsgálatára irányultak a törvényszék illetékességi területén működő közigazgatási és munkaügyi bíróságok jártak el.

2015-ben kizárólag a Szegedi Törvényszéken érkeztek a határzárral kapcsolatos bűncselekmények miatt indult büntetőeljárások.

Ezen eljárásokat a Szegedi Járásbíróság bíróság elé állítás keretében, az őrizetbe vételtől számított 72 órán belül lefolytatta, a bírák és igazságügyi alkalmazottak megfeszített, áldozatos munkájával, napi 10 órában, heti hét napon tárgyalva, az eljárási garanciák és terhelti törvényi jogosultságok szem előtt tartása mellett.

***Határzár tiltott átlépése bűncselekmény miatt
a Szegedi Törvényszéken indult eljárások száma (db) 2015-ben***

A tömeges bevándorlás okozta válsághelyzettel összefüggésben az OBH

- a pontos és reális személyi, dologi, beruházási, szakmai és költségvetési tervezés érdekében felsővezetői szintű személyes egyeztetéseket kezdeményezett az érintett társhatóságokkal (Belügyminisztérium, Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal, Igazságügyi Minisztérium, Legfőbb Ügyészség),
- az érintett bíróságokon felmerült többletmunkához kirendeléssel biztosította a szükséges munkaerő mindenkorai rendelkezésre állását,
- elősegítette az érintett munkatársak szakmai képzését és felkészítését azzal, hogy segédleteket, sorvezetőket, mintákat bocsátott rendelkezésre,
- biztosította a szükséges számú tárgyalótermet és dolgozó helyiséget: a Szegedi Törvényszék kibérelte a Tisza Hotelt és gondoskodott a berendezésről és felszerelésről,
- gondoskodott a kizárólagos illetékességű törvényszékek informatikai felszereléséről, ennek érdekében 420.370.000,- Ft értékben szerzett be informatikai eszközöket,
- megtette a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a jogszabály-módosítással a gyakorlatban biztosítsa a küldemények elektronikus kézbesítését a menekültügyi hatóság és a bíróság között,
- biztosította a távmeghallgatás rendszerének kiépítését, ezzel összefüggésben az OBH az infrastruktúra kiépítésére és a hálózat biztosítására kizárólagosan jogosult NISZ Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt.-vel szerződést kötött,
- az OBH és a bíróságok gazdálkodásáról szóló OBHE szabályzat módosításával lehetővé tette a rendkívüli helyzetben történő szolgálatteljesítés külön elismerését,
- folyamatosan gondoskodott a nyilvánosság tájékoztatásáról.

A tömeges bevándorlás okozta válsághelyzettel összefüggésben a bíróságokra háruló feladatokkal kapcsolatban valamennyi bíróság felajánlotta segítségét, ezzel összefüggésben országosan összesen 128 bíró, 107 bírósági titkár és fogalmazó, valamint további 236, további igazságügyi alkalmazott (leíró, informatikus) jelentkezett önként arra, hogy az érintett bíróságokra kirendelve nyújtson segítséget. Az egyes törvényszékek az új tárgyalók és dolgozók felszerelése érdekében felajánlották a nélkülözhető informatikai eszközöket és bútorokat, valamint pontos kirendelési rendet állítottak össze.

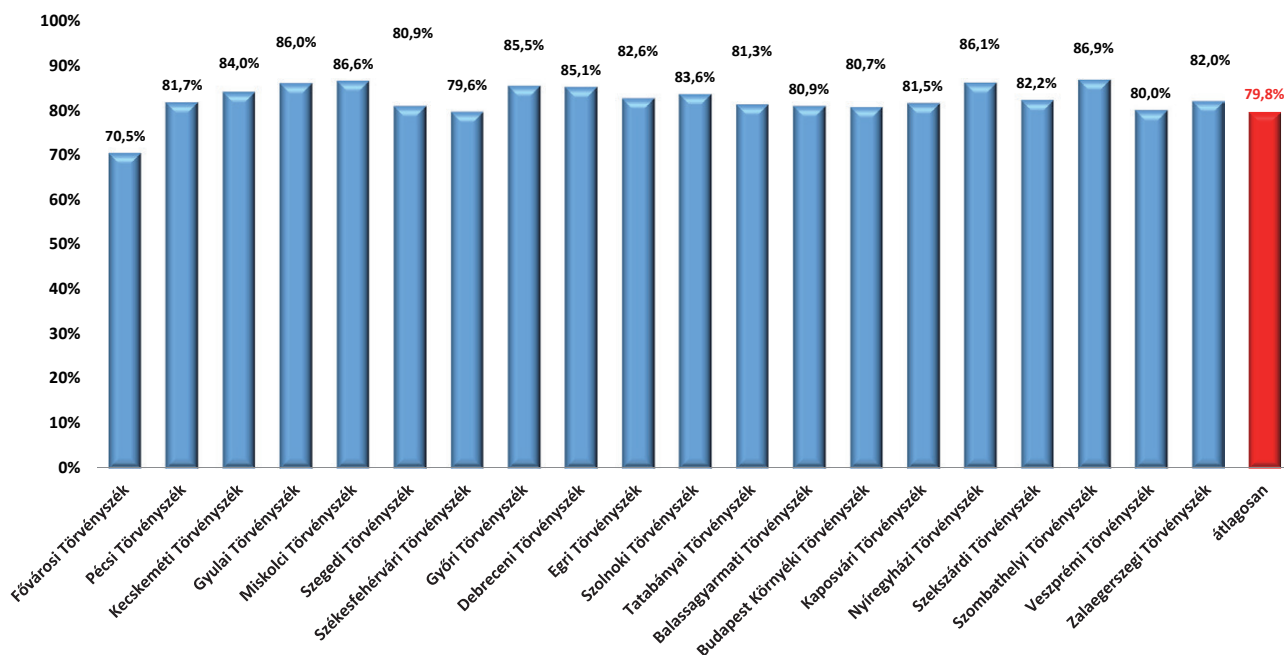
Az érintett munkatársak szakmai képzése, felkészítése valamennyi érintett törvényszéken megtörtént. A munkatársak egészségügyi, fizikai védelmének biztosítása érdekében minden intézkedés megtörtént (védőoltások, maszkok, kesztyűk, megerősített biztonsági védelem, egészségügyi, biztonságtechnikai oktatások). A kirendelt munkatársak elszállásolása, szállítása, ételmezése kielégítően biztosított volt.

Az OBH a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzettel kapcsolatban a bíróságokra háruló feladatokkal összefüggő intézkedéseket a bírósági fejezeti költségvetésből teljesítette 2015-ben mintegy félmilliárd forint kifizetésével.

3. Az ítélezés megalapozottsága

A bíróságok működésének egyik értékmérője az elsőfokú döntések felek általi elfogadottsága, azaz az, ha az elsőfokú döntés ellen nem jelent be egyetlen jogosult sem fellebbezést, így az ügy (vítás kérdés) ezen az ítélezési szinten jogerősen le is zárul.

A fellebbezéssel nem támadott ítéletek aránya a járásbíróságok civilisztikai ügyszakában, valamint a közigazgatási és munkaügyi bíróságokon 2015. évben

A fenti diagram a járásbíróságok civilisztikai ügyszakában, valamint a közigazgatási és munkaügyi bíróságokon 2015-ben hozott fellebbezéssel nem támadott ítéletek arányát mutatja be. Látható, hogy a 79,8%-os átlag kisebb - nagyobb területi különbségek mellett alakult ki.

A Fővárosi Törvényszék (29,5%) egyértelműen kiemelkedik a fellebbezések arányát tekintve. A legkevesebb fellebbezés a Miskolci Törvényszéken (13,4%), illetőleg a Szombathelyi Törvényszéken volt, utóbbinál az érték 13,1%.

4. Az igazságszolgáltatási tevékenység eredményessége az EU eredménytáblája szerint

A hatékony igazságszolgáltatási rendszerhez való hozzáférés az európai demokráciák alapját képező alapvető jog, amely a tagállamok közös alkotmányos hagyományainak részét képezi. A bíróság előtti, hatékony jogorvoslathoz való jog jelentőségét az Európai Unió Alapjogi Chartája is kiemeli. Az Európai Bizottság 2015-ben harmadik alkalommal tette közzé a tagállamok igazságszolgáltatásának hatékonyságát, színvonalát és függetlenségét bemutató igazságügyi eredménytáblát. Az eredménytábla segítséget nyújt a tagállamoknak az igazságszolgáltatás hatékonyságának, eredményességének javításához.

Az eredménytábla a polgári, a gazdasági és a közigazgatási ügyek tekintetében vizsgálja a tagállamok igazságszolgáltatását, részben általuk szolgáltatott adatok, részben pedig különböző civil szervezetek felmérései alapján. Magyarország az ítélezés hatékonyságára vonatkozó mutatók többségét illetően már az elmúlt években is a tagállamok első harmadában foglalt helyet. Ezeket a pozitív ügyforgalmi eredményeket a bírósági szervezetnek nem csupán fenntartani, hanem – néhány téren – még javítani is sikerült.

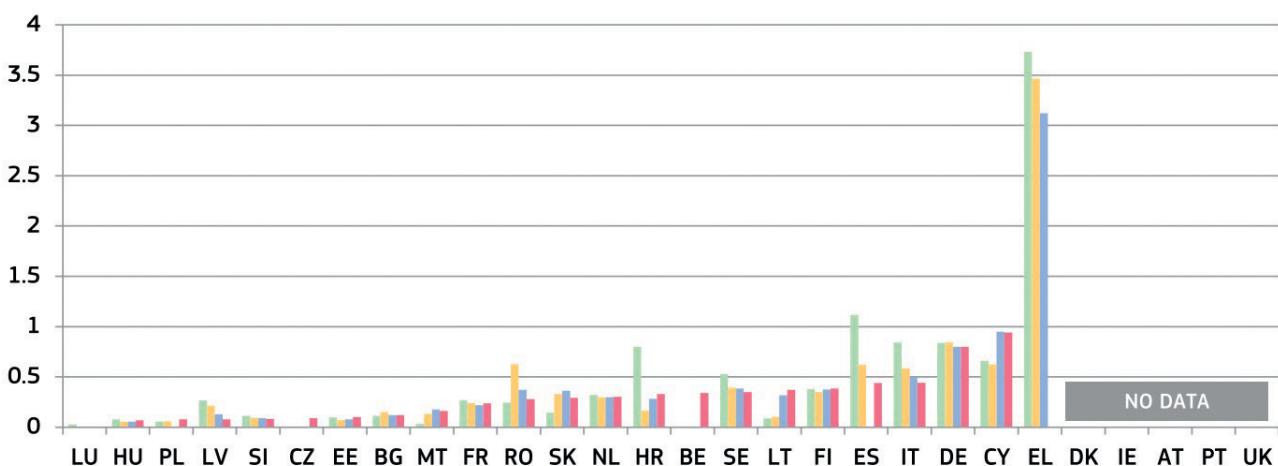
Továbbra is kiemelkedik a közigazgatási és munkaügyi bíróságok teljesítménye: az egy lakosra jutó közigazgatási peres ügyhátralék hazánkban a második legalacsonyabb az Unió országai között.

Figure 12

Number of administrative pending cases (*) (first instance/per 100 inhabitants)

2010 2012 2013 2014

Source: CEPEJ study

(*) Comparisons should be drawn with care, as some Member States reported changes in the methodology for data collection or categorisation (HU, FI), a reorganisation of the administrative court system (HR in 2012) or made caveats on completeness of data that may not cover all federal states or all courts (DE, LU). Changes in incoming cases reportedly explain variations in ES and CY. CZ and SK report it is not possible to single out the number of pending cases at first instance, as cases are considered pending until no further proceeding is possible.

A közigazgatási perek pedig hazánkban érnek véget a hatodik legrövidebb idő alatt. Pozitívum, hogy az elsőfokú polgári és gazdasági perek elintézési ideje tovább gyorsult hazánkban: a magyar bíróságok ezzel továbbra is a hatodik leggyorsabbak az Unióban.

Összességében az eredménytábla által vizsgált - civilisztikai - ügytípusokat tekintve Magyarországon a negyedik legkisebb a bíróságok ügyhátraléka, míg a perek befejezésének gyorsaságát tekintve a magyar bíróságok az ötödik leggyorsabbak a 28 tagállam közül.

A bíróságok működésével kapcsolatos tartalmi felmérések közül kiemelendő, hogy - nem kis részben éppen a bírósági közvetítés bevezetésének köszönhetően - egyre nagyobb mértékben vannak jelen Magyarországon az alternatív vitarendezési eljárások.

5. A bírósági szervezet igazságszolgáltatási tevékenységének mérése, elemzése

Az igazságszolgáltatási rendszer tevékenységének mérése a statisztikáról szóló 1993. évi XLVI. törvény és a bírósági statisztikai adatok gyűjtéséről és feldolgozásáról szóló 8/2003. OIT szabályzat alapján az ügyforgalmi, a tevékenységi és létszámadatok gyűjtésén és elemzésén alapul. Az adatok nyilvánosak, azokat az OBH a bíróságok központi internetes oldalán közzéteszi, évente pedig elemzésekben értékeli.

Az elemzések alapján észlelt kirívó problémák (pl. lajstromozási gyakorlat anomáliái, fontos, új ügyforgalmi jelenségek) nyújtanak alapot az OBH elnökének igazgatási döntéseihez, ellenőrzéseinek, vizsgálatainak lefolytatásához és jogalkotási kezdeményezéseihez. A munkaterherben mutatkozó egyenlőtlenségek folyamatos figyelése és a szükséges konzekvenciák következetes érvényesítése létszám-gazdálkodási és egyéb igazgatási intézkedésekben jelenhet meg.

Jövőbeni célkitűzések és feladatok:

- Az új európai uniós követelményeknek megfelelő bírósági statisztikai adatgyűjtési és feldolgozási rendszer kialakítása.
- Új statisztikai szabályzat elkészítése.
- A bírósági statisztikusok kompetencia-fejlesztése, együttműködési hálózatának kialakítása.
- A bírósági munkaterhet rendkívüli módon növelő ügytípusok ügyforgalmának folyamatos és kiemelt figyelemmel kísérése.

További hasznos információk:

- A statisztikai adatokról:
<http://www.birosag.hu/kozerdeku-informaciok/statisztikai-adatok/orszagos-statisztikai-adatok>
- Az EU 2016-os igazságügyi eredménytáblája:
http://ec.europa.eu/justice/effective-justice/files/justice_scoreboard_2016_en.pdf

III. RÉSZ - A BÍRÓSÁGI SZERVEZET IGAZGATÁSA

1. A bírósági szervezetrendszer változásai
 - 1.1 A bírósági szervezetrendszer
 - 1.2 Közigazgatási és munkaügyi bíróságok
 - 1.3 Közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok
 - 1.4 A szabálysértési ügyek központosított intézése
2. A bírósági szervezet vezetői
 - 2.1 A bírósági vezetők kinevezési és pályázati rendszerének lényege
 - 2.2 A bírósági vezetők száma
 - 2.3 Vezetői változások
3. A bírósági szervezet és vezetői feletti kontroll
 - 3.1 Testületek
 - 3.2 Az Országos Bírói Tanács
 - 3.3 Az Országos Bírósági Hivatal elnöke
 - 3.4 Egyéb szervezetek
 - 3.5 Érdekvédelmi szervezetek
4. A bírósági igazgatás eszközei
 - 4.1 Jogszabályi jogosítványok, kötelezettségek keretében alkalmazott vezetési eszközök
 - 4.2 Az Országos Bírósági Hivatal elnökének szabályzatai (utasításai), ajánlásai
 - 4.3 Vezetési módszerek
 - 4.4 Országos programok

Az OBH 2015. évi legfőbb eredményei - az OBH elnökének azon célkitűzésével összefüggésben, hogy a bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék, – a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítéelkezzenek:

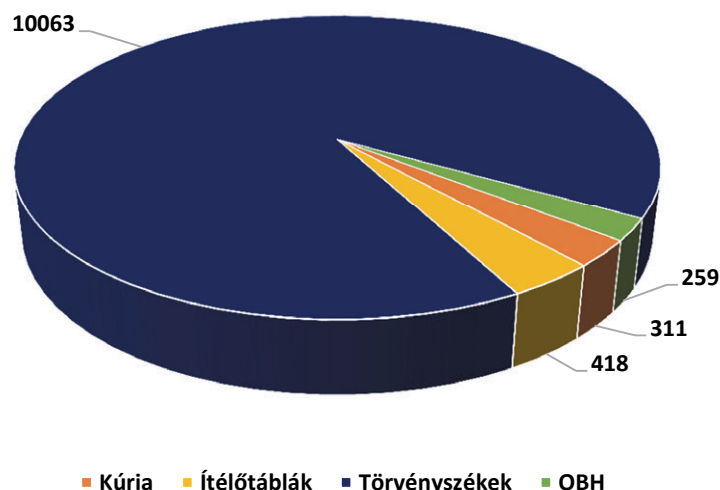
- A szabálysértési ügyek intézésének törvényszéken belüli központosítása növelte az ügyszak hatékonyságát.
- A 6/2015. (XI.30.) OBH utasítás a bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzatról (igazgatási szabályzat) írásban is rögzítette az igazgatási és szakmai vezetők feladatait, eszközeit és eljárásait.
- Az országos programok sikeresen működtek, a Tanúgondozás programja kiterjesztésre került az áldozatvédelem irányába.
- Meghirdetésre került „A szolgáltató bíróságért!” program.
- Bírák és igazságügyi alkalmazottak részvételével tovább működött, illetve újra alakult több munkacsoport.
- A közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok konferencia sorozatot szervezett.

1. A bírósági szervezetrendszer változásai

1.1. A bírósági szervezetrendszer

Magyarországon az igazságszolgáltatást összesen 157 bíróság gyakorolja: a Kúria mellett 5 ítélőtábla, 20 törvényszék, 111 járásbíróság, valamint 20 közigazgatási és munkaügyi bíróság. A bíróságok központi igazgatását az Országos Bírósági Hivatal látja el. A bírósági szervezet szintjeinek tényleges összlétszámát az alábbi diagram szemlélteti.

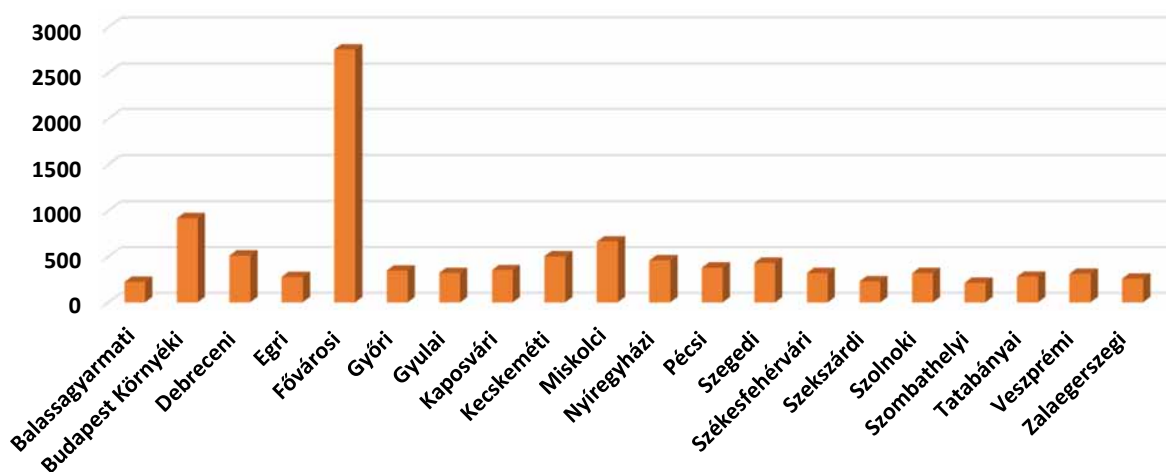
A bírósági szervezet tényleges összlétszáma (fő)

A diagram a létszámot a törvényszékek esetében az illetékességi területükhöz tartozó járásbírószágon, valamint közigazgatási és munkaügyi bíróságon dolgozók létszámával együtt mutatja.

A szervezeti felépítés látszólag arányos struktúrájú, a valóságban azonban jelentős különbségek vannak az egyes bíróságok között mind a létszám, mind a tárgyi erőforrások tekintetében. A következő diagram jól szemlélteti az eltéréseket.

Törvényszékek létszámadatai (fő)

Jelenleg 54 járásbíróóság minősül kisbíróóságnak, azaz olyan bíróóságnak, amely 6 vagy ennél kevesebb engedélyezett bírói álláshellyel rendelkezik. A létszám tekintetében az eltérések jól mutatják azt is, hogy míg Magyarország legkisebb bíróóságán, a Zirci Járásbíróóságon mindössze 6 fő – 1 bíró és 5 igazságügyi alkalmazott – dolgozik, addig a Pesti Központi Kerületi Bíróóságon (PKKB) 787 fő: 208 bíró és 579 igazságügyi alkalmazott. Ez természetesen azt jelenti, hogy a PKKB-n a különféle ügyszakokban több csoport létezik, - amelyek szervezeti irányítás szempontjából - egy-egy közepes járásbíróósághoz hasonlóan működnek. A bíróóságok létszámhelyzetével részletesen a Bíróósági szervezet emberi erőforrásai című rész foglalkozik.

Az OBH elnökét az illetékességi kérdések figyelemmel kísérésében a Járás- és kisbíróósági Munkacsoport segíti. A munkacsoport 2015-ben közreműködött a 1245/2015. (IV.23.) Korm. számú határozathoz kapcsolódó, a bíróóságok elnevezéséről és illetékességéről szóló CLXXXIV. törvény módosítására vonatkozó T/4449 szám alatti törvényjavaslat bíróósági véleményezésében és adatszolgáltatásban. Ennek kapcsán adatokat gyűjtött be a Budakörnyéki-, a Nagykátai-, a Berettyóújfalui-, a Karcagi- és a Kiskőrösi Járásbíróóságok vonatkozásában a bíróóságok munkaterhééről, az illetékességi terület változása kapcsán keletkező ügyforgalmi változásokról.

2015. júniusában a Kormány érdi székhellyel új bíróóság létesítéséről döntött 2018. január 1-i határidővel. Az OBH megtette a szükséges intézkedéseket, meghatározta az új bíróóság létszámszükségletét, tárgyalást kezdeményezett Érd város polgármesterével, az Igazságügyi Minisztériummal, valamint a Legfőbb Ügyészséggel. A Járás- és kisbíróósági Munkacsoportban megvitatásra kerültek az Érdi Járásbíróóság létesítése vonatkozásában felmerült személyi és tárgyi feltételek biztosításával kapcsolatosan felmerült kérdések, továbbá a munkacsoport szakmai anyagot készített a Budakörnyéki Járásbíróóság és a Budaörsi Járásbíróóság helyzetéről, és az ezzel kapcsolatos változásokról.

A 2015. évi LX. törvény 2015. júliusától a bíróóságok illetékességi területét a közigazgatási járások területéhez, határvonalához igazította, így 17 törvényszék összesen 127 települése tekintetében következett be illetékesség változás.

1.2. Közigazgatási és munkaügyi bíróóságok

Immár harmadik éve működnek a közigazgatási és munkaügyi bíróóságok (KMB) és a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok (KMRK). Ez a szervezeti változás biztosította azt, hogy a közigazgatási ügyek ne vesszenek el a törvényszéki szint polgári ügyeinek tengerében, hanem a szervezeti függetlenséget biztosító bíróóságokon belül az ügyszak erősödjön.

A korábbi évekhez hasonlóan továbbra is a fővárosban működik a legnagyobb KMB. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróóságon összesen 166 fő dolgozott 2015-ben: 60 bíró, valamint 106 igazságügyi alkalmazott. Magyarország legkisebb közigazgatási és munkaügyi bíróósága pedig a szekszárdi, ahol 2015-ben mindössze 7 fő dolgozott: 4 bíró és 3 igazságügyi alkalmazott.

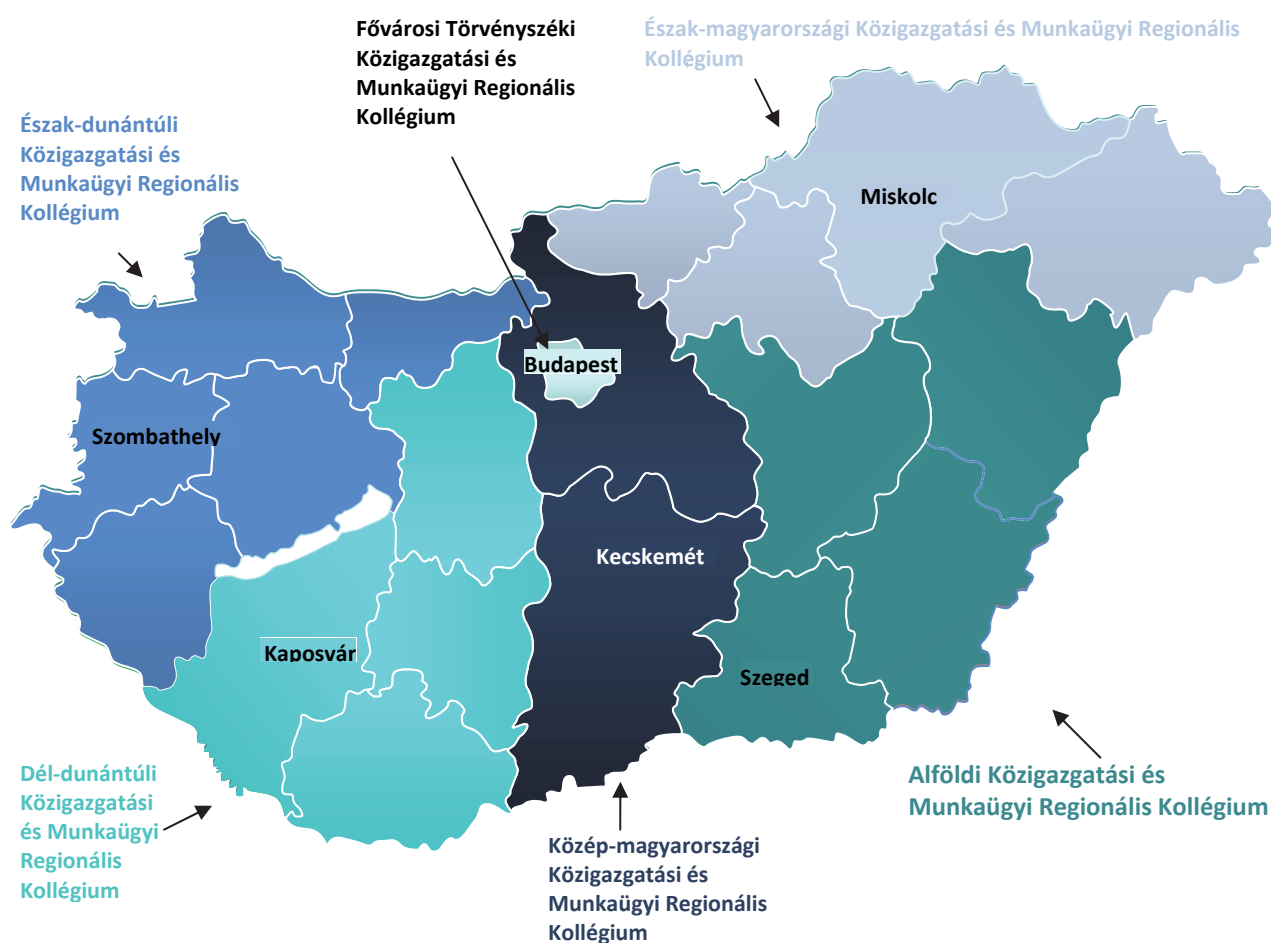
Az OBH továbbra is prioritásként kezeli az arányos munkateher kialakulásának a szükséges személyi, költségvetési, igazgatási intézkedésekkel való gyors és hatékony elősegítését. Ennek eredményeként a KMB-k ügyforgalmi adatai országsszerte 2015-ben is kedvező képet mutattak.

A folyamatban maradt munkaügyi perek száma 5,4 %-kal, a folyamatban maradt közigazgatási ügyeké pedig 14%-kal csökkent a 2014. évihez képest. Közigazgatási ügyszakban a 2015. évi befejezés 15%-kal meghaladja az előző évit. Az Európai Bizottság által már negyedik alkalommal közzétett, a tagállamok igazságszolgáltatásának hatékonyságát, minőségét és függetlenségét bemutató igazságügyi eredménytáblán a hazai közigazgatási és munkaügyi bíróóságok teljesítménye továbbra is kiemelkedő: az egy lakosra jutó közigazgatási peres ügylátás Magyarországon a 2. legalacsonyabb az Unióban, a közigazgatási perek pedig hazánkban érnek véget az uniós országok között a 6. legrövidebb idő alatt.

1.3. Közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok

Az ítélezés szakmai színvonalának és a jogalkalmazás egységességének biztosítása érdekében 2013. január 1-jétől közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok (KRMK) létesültek. Ezek a közigazgatási és munkaügyi bíróságok és a fellebbviteli ügyekben kijelölt törvényszéki bírók szakmai testületei. A regionális kollégiumok létrejöttével országosan egységes joggyakorlat valósulhat meg, amelynek feltétele az egyes régiókon belüli, a földrajzi távolságokat leküzdő hatékony és sokoldalú szakmai együttműködés.

Az országban 6 regionális kollégium működik, összesen 288 fővel. A kollégiumok tagjai a közigazgatási és munkaügyi bíróságok, valamint a törvényszékek közigazgatási és munkaügyi ügyszakban eljáró bírái. A legnagyobb tagsággal 2015-ben a Fővárosi Törvényszéki Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium rendelkezik (69 fő), míg a legkisebbel a Közép-magyarországi Regionális Kollégium (35 fő). Az alábbi Magyarország térkép a regionális kollégiumok elnevezését és illetékességi területét mutatja be.

A tapasztalatok szerint a szervezeti változás a közigazgatási és a munkaügyi ügyszakban is mind az időszerűségi mutatók, mind a szakmai színvonal szempontjából egyaránt pozitív irányba hatott. 2015-ben valamennyi KMRK illetékességi területén tovább folytatódott a befejezett ügyek növekvő számában és az ügyérkezést meghaladó befejezésben a korábbi években megnyilvánuló pozitív tendencia, annak ellenére is, hogy egyes bíróságokon, különösen a fővárosban, kieső bírákat kellett pótolni.

Az ügyek ésszerű időn belül való elintézéséhez hozzájárult a KMRK-k keretében a szakmai együttműködés fokozása és intézményesített kereteinek megerősítése, melyek kapcsán a KMB-k közötti horizontális kapcsolatok, valamint a Kúriával fennálló szakmai kapcsolatok is erősödtek. Ennek eredményeképpen a jogegység kialakításának újfajta eszközrendszere, módszere alakulhatott ki. A KMRK-k 2015-re a közigazgatási és munkaügyi ítélkezés szerves részévé, szakmai csomópontjaivá váltak, működésük keretei kialakultak, helyüket megtalálták a bírósági igazgatási szisztémában. A KMRK-k jogegységet szolgáló szakmai tevékenysége 2015-ben is kétirányú volt: egyrészt a bírósági szervezeten belüli, másrészt a szervezeten kívüli.

A KMRK-k teljes- és rész kollégiumi üléseken vitatták meg az ítélkezés aktuális kérdéseit, mely ülések egyben fórumot teremtettek a felsőbb bírósági ítélkező bírákkal való konzultációra, az anyagi és eljárásjogi gyakorlati tapasztalatok megtárgyalására. A bírósági szervezeten kívül kapcsolatot tartottak fenn az egyetemekkel, közös konferenciákat, workshopokat rendeztek. Tagjaik közreműködtek a Kúria joggyakorlat-elemző munkacsoportjainak munkájában, az Európai Jogi Szaktanácsadók Hálózata számos szakterületének felelősét adták. A KMRK-k emellett aktív résztvevői voltak 2015-ben is a Nyitott Bíróság programnak. Fontos eredmény, hogy sikerült létrehozni a KMRK-k rendkívül szoros együttműködését, a regionális kollégiumvezetők rendszeres munkakapcsolatát.

Az ítélkezés egységének elősegítése mellett a KMRK-k aktívan részt vettek a bírósági szervezetet érintő egyéb fontos feladatok ellátásában, így a bírósági szervezetrendszerrel érintő jogszabályok véleményezésében, a beérkező megkeresések szakmailag alapos megválaszolásában.

Az OBH kiemelt célja a KMRK-k működéséhez szükséges valamennyi feltétel folyamatos biztosítása. A KMRK-k közös online munkafelületének létrehozásával az egyes KMRK-k gyorsan és naprakészen tudják az információkat egymás között megosztani, a feladataikat korszerű módon kezelni. Az internetes tudásmegosztó felületen az alábbi szakmai tartalmak találhatók:

- tematizált ítéletek,
- közigazgatási és munkaügyi kollégiumi vélemények,
- kúriai joggyakorlat-elemző csoportok összefoglaló jelentései,
- igazgatási anyagok, beszámolók, teljes- és rész kollégiumi ülések jegyzőkönyvei, előterjesztések,
- külföldi tanulmányúti beszámolók.

A KMRK-k részéről növekvő igény mutatkozik a XXI. századi technikák még intenzívebb kiaknázására, mely törekvésekben az OBH partner, és tervezi, hogy a jövőben videokonferencia-rendszer kiépítésével is hozzájárul a KMRK-k közötti kommunikáció javításához, igazgatási és szakmai feladataik még inkább zökkenőmentes végrehajtásához.

Az OBH kiemelt figyelmet fordít az ítélkezés infrastrukturális feltételeinek biztosítására, melyre kiváló példa a Fővárosi Törvényszéki KMRK-nak és a Fővárosi KMB-nek is otthont adó, Budapest II., Tölgyfa u. 1-3. szám alatti új, korszerű bírósági épület. Átadására 2015. április 16-án került sor ünnepélyes keretek között. Az új épület az ítélkezés tekintélyéhez illeszkedő ellátottsággal kívánja szolgálni mind a bírák munkáját, mind a jogkereső közönség bíróságokkal való találkozását. A tágas ügyfélcentrum az ügyfelek méltó fogadását biztosítja.

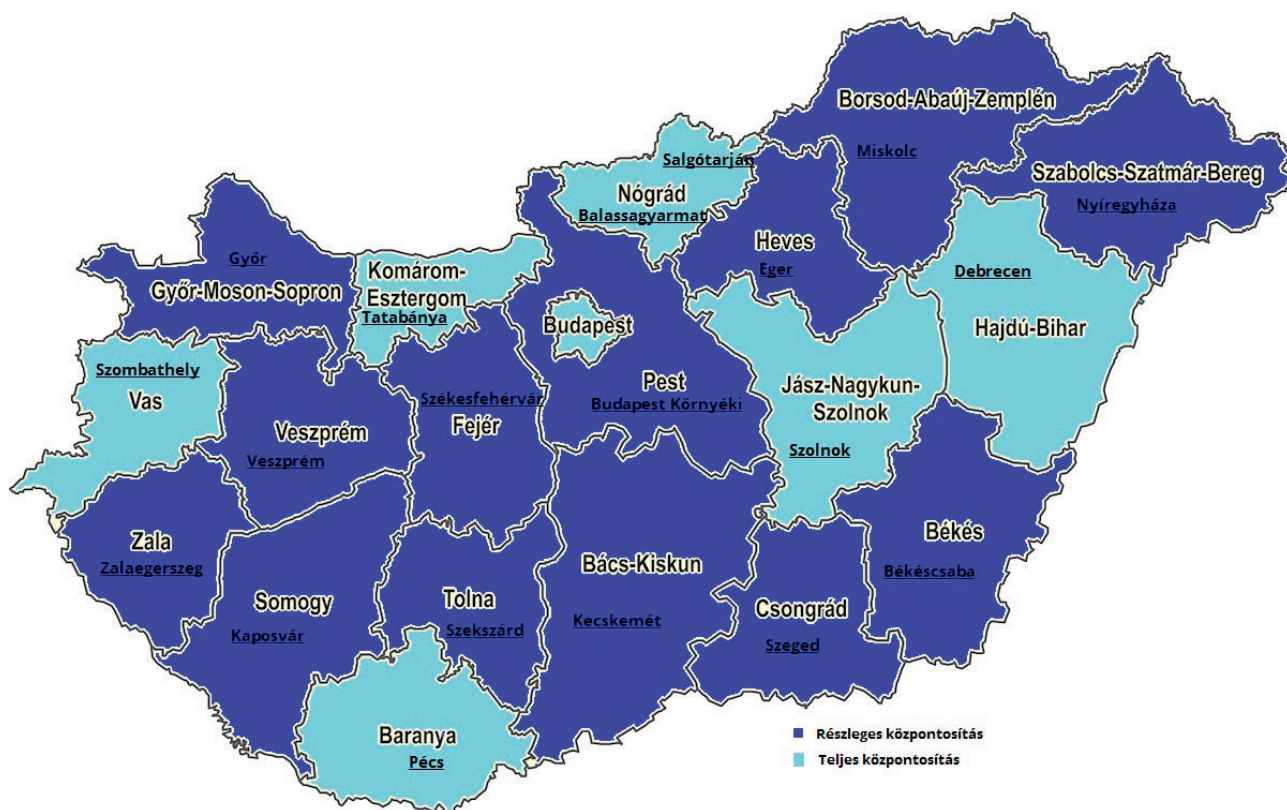
Az OBH továbbra is számít és épít a KMRK-k szakmai és igazgatási munkájára, és a jövőben is támogatást biztosít számukra a szakmai rendezvények megszervezésében. Az OBH minden olyan törekvést felkarol, amely a közigazgatási és munkaügyi ítélkezés színvonalát fenntartja és növeli. Ilyen események voltak 2015-ben: az Alföldi KMRK szervezésében – az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága támogatása mellett – a 2015. április 17-én tartott tematikus migrációs ügyi konferencia, vagy az Észak-dunántúli KMRK által 2015. május 13-án tartott, a Munkaügyi Bírák

Országos Egyesületének szakmai konferenciája, amely a munkajogi kérdések széles spektrumát átfogta.

1.4. A szabálysértési ügyek központosított intézése

A Szabálysértési tv. azon lehetősége alapján, hogy a törvényszék elnöke a szabálysértési ügyek intézésére az általánostól eltérő illetékességi szabályokat is megállapíthat, a szabálysértési ügyszak (legalább részleges) központosítása valósítható meg. Ennek előnye, hogy koncentrált informatikai, igazgatási és szakmai támogatás biztosítható, kisebb létszámú munkaerővel ugyanakkora, vagy nagyobb befejezésszám, megnövelt teljesítmény érhető el.

Az Országos Bírósági Hivatal az időszerű, továbbá egységes és magas színvonalú jogalkalmazás érdekében célul tűzte ki a szabálysértési ügyek központosításának – a helyi sajátosság szem előtt tartásával történő, legalább részleges – országos bevezetését. Az OBH célkitűzése nyomán 2015-ben az ország valamennyi törvényszékén – legalább részleges formában – megvalósult a központosított szabálysértési ügyintézés. Teljes központosítás valósult meg, azaz a törvényszék valamennyi szabálysértési ügye tekintetében a székhelyi járásbíróság jár el a Balassagyarmati, a Fővárosi, a Pécsi, a Szolnoki, a Debreceni, a Szombathelyi és a Tatabányai Törvényszék területén, ahogyan azt az alábbi térkép is mutatja:

Az OBH elnöke 2015 januárjában a törvényszékeket a központosítás hatásainak folyamatos monitorozására kérte fel. A hatásvizsgálati anyagok tükrében megállapítható volt, hogy a központosítással elérni kívánt célok kivétel nélkül megvalósultak. Csaknem valamennyi törvényszék vonatkozásában a központosítással elért eredményként jelentkezett a munkaerő megtakarítás, mely kimutatható mind a bírósági titkárok, mind az adminisztratív munkatársak tekintetében. A központosítás folytán a nagyobb ügyérkezőt kezelő járásbíróságokon az ügyek befejezésének

száma meghaladja az érkezést, országosan több mint ötödével csökkenthető volt a szabálysértési ügyszakban dolgozó bírósági titkárok létszáma, akik így a peres ügyintézését segíthették, és hatékonyabban készülhettek a bírói pályára, továbbá javultak az amúgy is kiemelkedő időszerűségi mutatók. A központosítással lehetőség nyílt a kompetencia alapú munkavégzés jegyében a bírók kivonására a szabálysértési területről, míg a munkaerő felszabadítása módot adott bírósági titkárok peres ügyszakba való átirányítására. A központosítás számos jó gyakorlat kialakítását, és az érintett társhatóságokkal a kapcsolat megerősítését eredményezte.

2. A bírósági szervezet vezetői

2.1. A bírósági vezetők kinevezési és pályázati rendszerének lényege

A magyar igazságszolgáltatás rendszerében megkülönböztetünk igazgatási vezetőket (bírósági elnök, elnökhelyettes, kollégiumvezető, stb.) és szakmai vezetőket (tanácselnök). A bírósági vezető felel a bíróság, illetve a bírósági szervezeti egység jogszabályoknak, az OBH elnöke által kiadott szabályzatoknak és határozatoknak megfelelő, hatékony működéséért. A bíróságok szervezéséről és igazgatásáról szóló törvény (Bszi.) 118. §-a szerint bírósági vezetőnek számítanak:

- az ítéltáblák, a törvényszékek, a közigazgatási és munkaügyi bíróságok, valamint a járásbíróságok elnökei,
- a Kúria, az ítéltáblák, a törvényszékek, a közigazgatási és munkaügyi bíróságok, valamint a járásbíróságok elnökhelyettesei,
- a Kúria főtitkára és főtitkár-helyettese,
- a kollégiumvezetők és a kollégiumvezető-helyettesek,
- a csoportvezetők és a csoportvezető-helyettesek, valamint
- a tanácselnökök.

Kinevezésük – a határozatlan időre szóló tanácselnöki kinevezés kivételével – 6 évre szól. Bírósági vezetői tisztséget csak határozatlan időre kinevezett bíró tölthet be. A köztársasági elnök nevezi ki a Kúria elnökhelyetteseit, a Kúria elnöke pedig a Kúria főtitkárát, főtitkár-helyettesét, kollégiumvezetőit, kollégiumvezető-helyetteseit és tanácselnökeit. Az OBH elnök kinevezési jogkörébe az ítéltáblák és törvényszékek elnökei, elnökhelyettesei és kollégiumvezetői, valamint a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok kollégiumvezetői és kollégiumvezető-helyettesei tartoznak. Az ítéltáblák elnökei az ítéltábla kollégiumvezető-helyetteseinek és tanácselnökeinek, míg a törvényszékek elnökei a törvényszék kollégiumvezető-helyetteseinek, tanácselnökeinek, a közigazgatási és munkaügyi bíróságok elnökeinek és elnökhelyetteseinek, a járásbíróságok elnökeinek és elnökhelyetteseinek, valamint a csoportvezetőinek és a csoportvezető-helyetteseinek kinevezéséről döntenek.

A bírósági vezetői állást pályázat útján kell betölteni. A pályázókról titkos szavazás útján véleményt nyilvánít a véleményező szerv (teljes ülés, összbírói értekezlet, kollégium, regionális kollégium, bírói kar vagy csoport). A kinevezésre jogosult a pályázatokat a pályázati anyag, a pályázó személyes meghallgatása, valamint a véleményező szerv javaslata alapján bírálja el. A Bszi 132.§ (4) bekezdése alapján a kinevezésre jogosultat a véleményező szerv javaslata nem köti, ha azonban attól eltérő döntést hoz, írásban köteles azt indokolni. Az OBH elnökének kinevezési jogkörébe tartozó vezetők esetében a 6/2015 (XI.30.) OBH utasítás tartalmazza a véleménynyilvánítás rendjét.

A Bszi. az OBH, valamint a Kúria elnöke számára szigorúbb szabályokat állapít meg a fenti esetre vonatkozóan. A véleményező szervek javaslatától eltérő döntés esetén az eltérés indokairól írásban tájékoztatniuk kell az Országos Bírói Tanácsot, és a testület soron következő ülésén az indokokat külön is ismertetniük kell. Ha az OBH vagy a Kúria elnöke olyan pályázót kíván kinevezni, aki a véleményező testület többségi támogatását nem nyerte el, a kinevezés előtt be kell

szereznie az Országos Bírói Tanács (OBT) előzetes véleményét a pályázóról. A pályázó kinevezésére csak abban az esetben kerülhet sor, ha a kinevezéssel az OBT egyetért. A többi kinevezésre jogosult tekintetében a jogszabály nem határoz meg ilyen többlet szabályokat. További különbség, hogy az OBH elnök kinevezési jogkörébe tartozók pályázati meghallgatási jegyzőkönyvei nyilvánosak. A kialakult gyakorlat szerint a meghallgatási jegyzőkönyvek mellett a pályaművek is felkerülnek a bíróságok központi honlapjára.

A kinevezésre jogosult a pályázatot valamely pályázó kinevezésével vagy a pályázat eredménytelenné nyilvánításával bírálja el. Eredménytelen a pályázat többek között, ha egyetlen pályázat sem érkezett, ha az nem felel meg a törvényben előírt követelményeknek, vagy ha nem megfelelő szakmai színvonalú. Így például 2015-ben a pályázat kiírója – ítélőtábla, törvényszék elnöke – a kiírt 66 vezetői pályázatból 11 pályázatot nyilvánított eredménytelennek. Amennyiben a pályázat eredménytelenné nyilvánítására kerül sor, új pályázatot kell kiírni. Az új pályázat eredménytelensége esetén a kinevezésre jogosult (OBH elnöke, Kúria elnöke, ítélőtábla elnöke, törvényszék elnöke) a bírósági vezetői állást - legfeljebb egy évre - megbízás útján töltheti be.

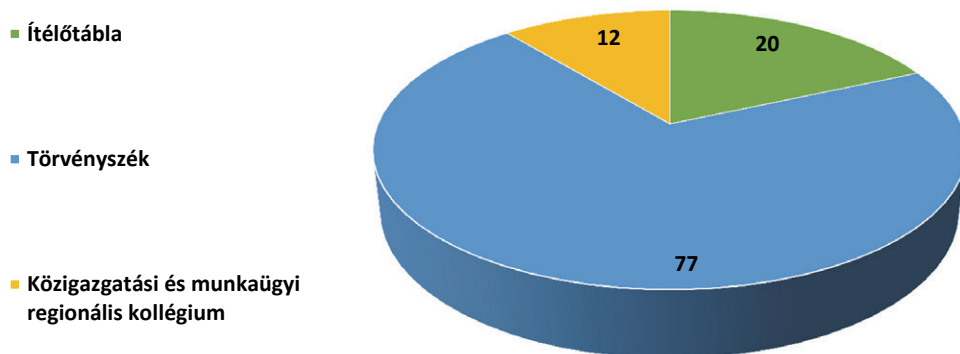
2.2. A bírósági vezetők száma

A bírósági szervezetrendszerben 2015. december 31-én az engedélyezett létszámot alapul véve 438 határozott és 306 határozatlan időre kinevezett, azaz összesen 744 bírósági vezető volt.

A köztársasági elnök nevezi ki a Kúria elnökhelyetteseit, az OBH elnökének kinevezési jogkörébe 119, a Kúria elnökének kinevezési jogkörébe 38 vezetői tisztség tartozik. A többi vezető (587 fő) kinevezése az ítélőtáblai és a törvényszéki elnökök jogköre.

Az OBH elnökének kinevezési jogkörébe tartozó vezetők az ítélőtáblák és törvényszékek elnökei, elnökhelyettesei és kollégiumvezetői, valamint a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok kollégiumvezetői és kollégiumvezető-helyettesei.

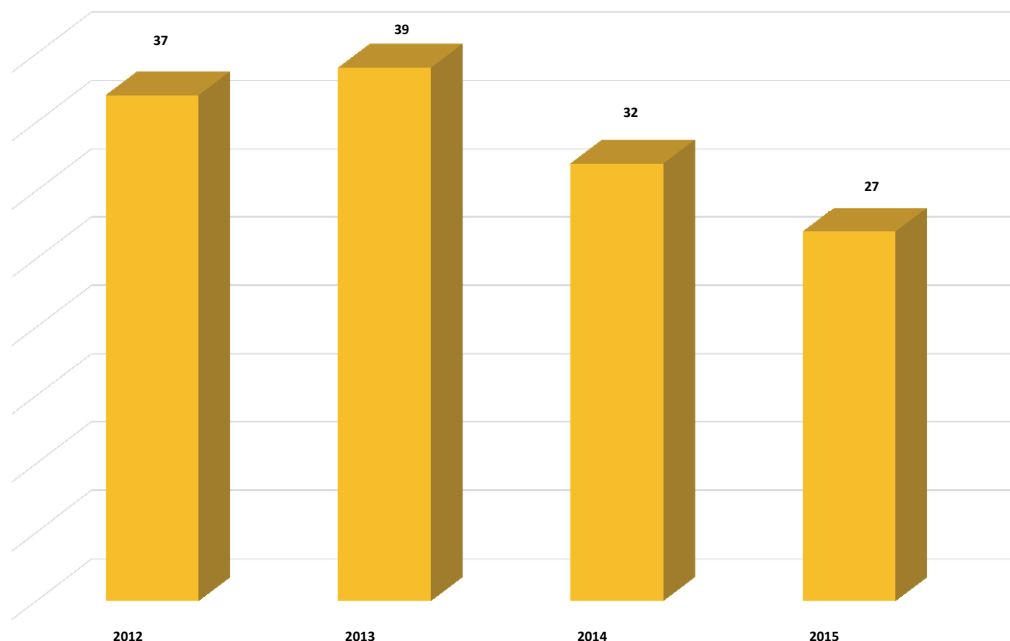
Az OBH elnökének kinevezési jogkörébe tartozó bírósági vezetők bírósági szintenként történő megoszlása 2015. évben (fő)

2.3. Vezetői változások

2015. évben az OBH elnökének kinevezési jogkörébe tartozóan összesen 27 üres bírósági vezetői álláshely ügyében kellett intézkedni az alábbi diagramon látható megoszlásban. Ezek közül 13 pályázat még 2014-ben, 14 pályázat pedig 2015-ben került kiírásra.

Az OBH elnökének kinevezési jogkörébe tartozó üres bírósági vezetői álláshelyek alakulása 2012-2015 évek között

A 2015-ben megüresedett vezetői álláshelyek közül 10 álláshely a kinevezési idő, illetve a vezetői megbízás lejárta miatt szűnt meg, 1 esetben pedig a vezető felmentésére került sor, mivel a vezető az OBT által engedélyezett 2 éves határidő alatt nem szüntette meg a hozzátartozóival való összeférhetetlenséget, a további felmentést pedig az OBT a bírósági vezetők, a bírák, illetve az igazságügyi alkalmazottak összeférhetetlenségéről szóló 22/2012. (V. 21.) OBT határozatban foglaltakra tekintettel nem adta meg a vezetőnek.

A megüresedett státuszok betöltése érdekében a pályázatok kiírása és elbírálása folyamatosan zajlott. 19 pályázat a véleményező testületek egyetértésével történő kinevezéssel lett elbírálva, a fennmaradó 8 pályázat eredménytelenné nyilvánítással zárult. Ezekből 1 esetben egyáltalán nem volt pályázó, 4 esetben a véleményező testületek tagjainak többsége nem támogatta a pályázókat, míg 3 esetben az OBH elnöke a véleményező testületek többségi támogatása ellenére sem találta indokoltnak a kinevezést.

A bírósági elnökök 2015-ben 66, a kinevezési jogkörükbe tartozó vezetői álláshelyre kiírt pályázatot bíráltak el. Ezek közül 11 pályázatot eredménytelenné nyilvánított a kiíró, a fennmaradó 55 pályázat tekintetében kinevezésre került sor.

3. A bírósági szervezet és vezetői feletti kontroll

3.1. Testületek

A bíróságok igazgatásában közreműködő bírói testületek az ítélőtáblák, illetve a törvényszékek összbírói értekezlete (a továbbiakban együtt: összbírói értekezés). Az összbírói értekezés résztvevői az ítélőtáblára, illetve a törvényszék esetében a törvényszékre és a törvényszék területén működő járásbíróságokra, valamint a közigazgatási és munkaügyi bíróságra beosztott bírák. Az ítélőtábla és a törvényszék elnöke évente legalább egy alkalommal összbírói értekezletet tart.

Az összbírói értekezletek véleményezik a vezetői pályázatokat, kezdeményezhetik a vezetők vizsgálatát és egyéb más ellenőrzési jogosítványaik is vannak. A jogszabályi kötelezettségüknek megfelelően a törvényszékek és az ítélőtáblák elnökei 2015-ben is tájékoztatták az OBH elnökét, valamint az összbírói értekezletet a bíróság működéséről, ügyforgalmi helyzetéről, és a törvényben előírt egyéb feladataik végrehajtásáról. Az OBH elnöke – attól a néhány kivételtől eltekintve, amikor az OBH elnökhelyettese képviselte őt – valamennyi összbírói értekezleten személyesen vett részt. Az OBH elnöke a tájékoztatókban foglaltakat megfelelőnek tartotta. A bírósági igazgatásban közreműködik a Kúria teljes ülése is, melynek feladatait – a többi bíróság összbírói értekezletéhez hasonlóan – a Bszi. 144. §-a állapítja meg.

A bíróságok igazgatásában közreműködő testület még a Kúria, az ítélőtáblák és a törvényszékek kollégiuma (továbbiakban együtt: kollégium), melyeket meghatározott ügyszakba beosztott bírák alkotnak. A kollégium véleményt nyilvánít a jogszabályban meghatározott bírói állás pályázatokról és a vezetői állás pályázatokról, valamint kezdeményezheti a bírósági vezető vezetői vizsgálatának elrendelését vagy a vezető felmentését és ellátja a törvény által meghatározott egyéb feladatokat.

A közigazgatási és munkaügyi regionális kollégium a külön törvényben meghatározott törvényszékek közigazgatási és munkaügyi ügyszakában eljáró bíráinak, valamint a külön törvényben meghatározott közigazgatási és munkaügyi bíróságok bíráinak speciális szakmai testülete. A regionális kollégium véleményt nyilvánít a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégium kollégiumvezetői és kollégiumvezető-helyettesi állás pályázatról és kezdeményezheti a bírósági vezetői vizsgálatuk elrendelését vagy felmentésüket, továbbá ellátja a törvény által meghatározott egyéb feladatokat. A kollégiumok, illetve a közigazgatási és regionális kollégiumok összetételéről és jogköréről a Bszi. 154-156.§-ai rendelkeznek.

Itt kell megemlíteni a Kúria, az ítélőtáblák, továbbá a törvényszékek bírói tanácsát is (továbbiakban együtt: bírói tanács), amelynek tagjait (5-15 tag) és póttagjait (3-13 póttag) az összbírói értekezlet 6 évre választja meg. Működéséről, jogköréről és tagjainak megválasztásáról a Bszi. 147–153. §-ai rendelkeznek. A Kúrián, az ítélőtáblákon és a törvényszékeken működő bírói tanácsoknak a törvény véleményezési és kezdeményezési jogkört biztosít. A bírói tanácsok legfontosabb jogköre a bírói álláshelyekre pályázók meghallgatása és közöttük a rangsor felállítása. Ez a rangsor ugyanis az alapja a törvényszéki elnök és az OBH elnöke felterjesztő javaslatának, illetve áthelyezési döntésének. A bírói tanács véleményezi többek között a bíróság éves költségvetési tervezetét, a jóváhagyott költségvetés felhasználását, az SZMSZ-t, az ügyelosztási rendet, stb., továbbá kezdeményezheti a járásbíróság, valamint a közigazgatási és munkaügyi bíróság elnöke, elnökhelyettese, csoportvezetője és csoportvezető helyettese feletti vizsgálat elrendelését vagy felmentését. A bírói tanácsok az elvégzett munkájukról az éves összbírói értekezleten adtak számot.

3.2. Az Országos Bírói Tanács

Az Országos Bírói Tanács (OBT) a bíróságok központi felügyeleti testülete, mely a Bszi 103. §-ában meghatározottak szerint végzi javaslattételi és ellenőrzési jogosultságait és gyakorolja a döntési jogosítványait. Ez biztosítja az OBH elnöke – és közvetve a bírósági vezetők - igazgatási feladatai ellátása feletti kontrollt. Az OBT és az OBH kapcsolatával e beszámoló XV. része foglalkozik.

3.3. Az Országos Bírósági Hivatal elnöke

Az ítélőtáblák és a törvényszékek elnökei feletti igazgatási kontrollt az OBH elnöke gyakorolja. Irányítja és ellenőrzi - a járásbírósági, valamint a KMB elnökök kivételével - a bírósági elnökök igazgatási tevékenységét, amely során: figyelemmel kíséri a bíróságok igazgatására vonatkozó szabályok érvé-

nyesülését, az eljárási határidők és az ügyviteli szabályok megtartását, és mindezek érdekében vizsgálatot rendel el. Elvégzi továbbá a kinevezési jogkörébe tartozó bírósági vezetőik vizsgálatát. Ezen vizsgálatok megállapításaitól függően megteszi a hatáskörébe tartozó intézkedéseket, és ellenőrzi azok végrehajtását, illetve fegyelmi eljárás kezdeményezését javasolhatja. Az OBH elnöke a költségvetési törvény bíróságokról szóló fejezetében meghatározott irányító hatásköröket is gyakorolja.

Az OBH elnökének a bíróságok egészére vonatkozó szabályzatai a jogalkotásról szóló törvény rendelkezései szerinti normatív utasításnak minősülnek, így alkotmányossági kontroll alá esnek. A Bszi. 77/A. § (1) bekezdése kifejezetten nevesíti is ezt a kontrollt. Az OBH elnöke az igazgatási jogkörében hozott határozatait szükség szerint indokolni köteles. Az egyes, bírókat közvetlenül érintő, jogállási jellegű határozatok és munkáltatói intézkedések elleni jogorvoslat lehetőségét a Bjt. rendelkezései biztosítják. Az OBH elnökének személyzeti kérdésekkel kapcsolatos feladatkörében hozott, a bíró szolgálati viszonyát érintő határozatai ellen a bíró a Bszi. 77/A § (2) bekezdése szerint közigazgatási és munkaügyi bírósághoz fordulhat, kivéve, ha törvény alapján a szolgálati jogvita elbírálása a szolgálati bíróság hatáskörébe tartozik.

Az OBH elnöke félévente tájékoztatja tevékenységéről az OBT-t. Félévente tájékoztatja a Kúria, az ítélőtáblák, valamint a törvényszékek elnökeit, a rendszeresen összehívott elnöki értekezleten, amelynek meghívottja a Kúria elnöke is. A 2015 első felében megrendezett összbírói értekezletek kapcsán, az OBH elnöke valamennyi bíró számára eljuttatta az első féléves beszámolóját, nyomtatott formában is.

Az OBH elnöke a Bszi. 76. § (8) bekezdésének c) pontja alapján a bíróságok általános helyzetéről és a bíróságok igazgatási tevékenységéről évente beszámol az Országgyűlésnek, továbbá az éves beszámolók közötti időszakban egy alkalommal az Országgyűlés igazságüggyel foglalkozó bizottságának. Az OBH elnöke 2015. október 21-én eleget tehetett az Országgyűlés előtti számadási kötelezettségének a 2014. év vonatkozásában. Az Országgyűlés a beszámolót elfogadta. Az OBH elnökének 2015. I. féléves beszámolóját az Országgyűlés Igazságügyi Bizottsága 2016. május 18-án fogadta el.

Amellett, hogy az OBH elnöke felett is érvényesül az állami szervek vezetői feletti általános kontroll, (pl: ÁSZ vizsgálat), az OBH elnöke igazgatási tevékenységének nyilvánosságát, és ezen keresztül átláthatóságát a szabályzatok, ajánlások és határozatok, a beszámolók, valamint a vezetői pályázatok, pályázati jegyzőkönyvek közzétételére vonatkozó törvényi kötelezettség teljesítésével biztosítja. Az OBH elnökének utasításait (szabályzatait) egyrészt a Magyar Közlöny Hivatalos Értesítőjében, másrészt – az ajánlásokkal és határozatokkal együtt – a bíróságok központi honlapján, valamint a Bírósági Közlönyben teszi közzé. Az OBH elnökének éves és féléves beszámolóit elérhetőek a bíróságok központi honlapján.

3.4. Egyéb szervezetek

Az Állami Számvevőszék (ÁSZ) ellenőrzi a bírósági szervezet gazdálkodását. Az Állami Számvevőszék által végzett szabályszerűségi ellenőrzések célja annak megállapítása, hogy a bíróságoknál a gazdálkodás szabályszerű volt-e. 2015-ben került sor, a 2014. évi zárszámadás elkészítéséhez kapcsolódóan, a bíróságok gazdálkodásának ellenőrzésére. Az ÁSZ a vizsgálat során a fejezeti kezelésű előirányzatok belső kontroll felmérésének eredményeként a kontrollkörnyezet, kockázatkezelés, kontrolling tevékenység, információ és kommunikáció, valamint monitoring tekintetében megfelelő minősítést állapított meg. A bíróságok 2014. évi intézményi beszámolóit az ÁSZ megállapítása szerint a vagyoni, pénzügyi helyzetről megbízható és valós képet adtak.

Az ellenőrzési jogkörrel rendelkező különféle hatóságok a bíróságok munkavédelmi, adózási, foglalkozás-egészségügyi, stb. működését is vizsgálhatják. Ilyen vizsgálatok egyes bíróságokon 2015. évben is folytak.

3.5. Érdekvédelmi szervezetek

Az OBH elnöke számára kiemelten fontos a bírósági szervezethez kapcsolódó egyesületekkel, érdekvédelmi szervezetekkel való kapcsolattartás és e szervezetek támogatása. Az érdekvédelmi egyesületek jelentős kohéziós szereppel bírnak a bírósági szervezetben, közreműködnek – többek között – a bírósági életpálya-modell kidolgozásában is.

Az OBH elnöke a Bszi. alapján előírt kötelezettségnek eleget téve az érdek-képviselési szervekkel 2015-ben is egyeztetett, véleményüket több esetben kikérte, így pl. a bírák és igazságügyi alkalmazottak cafetéria keretének meghatározása során – a bíróságok és az Országos Bírósági Hivatal gazdálkodásáról szóló szabályzatról szóló – 5/2013. (VI. 25.) OBH utasítás 8. számú mellékletének megfelelően. 2015-ben 10 egyesület – köztük a Magyar Bírói Egyesület, valamint a Bírósági Dolgozók Szakszervezete – az egyes bíróságok igazgatási vezetőivel, illetve az OBH-val közvetlenül is kapcsolatban állt.

Az OBH elnökének meghívására 2015. október 14. napján a bírósági érdek-képviselési szervek találkozájára került sor az OBH-ban, ahol a 2015. évi támogatásokat elnyerő egyesületek vettek részt. A találkozón az Országos Bírósági Hivatalt az elnökhelyettes és a támogatások odaítélésben érintett főosztályok vezetői, munkatársai képviselték. A jelenlévők részletes tájékoztatást kaptak a bírósági szervezet aktuális kérdéseiről, többek között a 2015. évi költségvetésről, továbbá az érdek-képviselési szervek munkájáról és megvalósult programjairól. Az egyeztetésen az OBH képviselői átadták a támogatási szerződéseket és az egyes mellékleteket a szervezetek elnökeinek. Az Országos Bírósági Hivatal elnöke 2015-ben összesen 4.025.000 forinttal támogatta az érdek-képviselési szervezetek szakmai tevékenységét.

4. A bírósági igazgatás eszközei

4.1. Jogszabályi jogosítványok, kötelezettségek keretében alkalmazott vezetési eszközök

A bíróságok igazgatásának központi feladatait az Országos Bírósági Hivatal elnöke látja el. Az OBH elnökének a Bszi. 65.§-ában meghatározott igazgatási teendőinek részletezését a Bszi. 76. §-a témakörönként tartalmazza. Ezek között, az (1) bekezdés b) pontjában szerepel a szabályzatok alkotása, ajánlások kiadása és határozatok meghozatala. A Bszi. 76. § (1) bekezdésének b) pontja alapján az OBH elnöke igazgatási feladatainak ellátása érdekében, jogszabályi keretek között – normatív utasításként – a bíróságokra kötelező szabályzatokat, továbbá ajánlásokat és határozatokat hoz. A bíróságok központi igazgatásának ezek a legfontosabb eszközei. A szabályzat és a határozat kötelező a bíróságokra nézve, tehát betartásuk számon kérhető a bírósági vezetőkön a Bszi. 118. § (3) bekezdése értelmében. Az ajánlások ugyan nem kötelező jellegűek, de elősegítik az egységes igazgatás megvalósítását.

A Bszi. 118. § szerint a bírósági vezető feladata a bíróság, illetve a bírósági szervezeti egység vezetése. A bírósági vezető felel a bíróság, illetve a bírósági szervezeti egység jogszabályoknak, valamint az OBH elnöke által kiadott szabályzatoknak és határozatoknak megfelelő, hatékony működéséért. A Bszi. szabályozza a bíróság elnökének feladatait, rendelkezik az elnökhelyettesről, a kollégiumvezetőről és a kollégiumvezető-helyettesről, a csoportvezetőről és helyetteséről, valamint a tanácselnökről. A bíróság igazgatása szempontjából nyilvánvaló, hogy a bíróság elnökének és elnökhelyettesének a jogköre és feladatai a meghatározóak, ezekről a Bszi. 119–122. §-ai rendelkeznek és felölelik a törvényszék teljes működtetését. Az OBH elnökének szabályzata vagy határozata betartásáért ugyancsak ő felel.

Az ítélőtáblák és törvényszékek elnökei a Bszi. 119. § k) pontja, valamint a bíróságok igazgatásáról szóló szabályzat rendelkezései szerint, évente egy alkalommal meghatározott formában és

tartalommal tájékoztatják az OBH elnökét, valamint az összbírói értekezletet és a bíróság más dolgozóit a bíróság működéséről, ügyforgalmi és gazdálkodási helyzetéről, a következő naptári évre kitűzött célokról, valamint az azok megvalósítására szolgáló igazgatási intézkedésekről, a pályázatukhoz csatolt pályaművükben kitűzött célok megvalósításáról, valamint az előző évben meghatározott célok és intézkedések végrehajtásáról és eredményéről. Ez az adott törvényszék, ítélőtábla éves működésének szinte minden területét bemutatja. Az összbírói beszámoló alapján az OBH elnöke a bírósági vezetők igazgatási tevékenységét alapjaiban meg tudja ítélni. A beszámolók színvonala a követelmény- és szempontrendszer pontosításával javult, formailag az egységesség felé mozdult el.

A Kúria tekintetében a Bszi. rendelkezései alapján sajátosságosan érvényesül az OBH elnökének központi igazgatási tevékenysége, mert irányító és felügyeleti joga itt korlátozott: a Kúria SZMSZ-ét nem az OBH elnöke hagyja jóvá, a Kúria sajátos tevékenységére vonatkozó ügyviteli szabályokat maga állapítja meg és teszi közzé. Ha annak feltételei fennállnak, a Kúria kollégiumvezetője jogegységi eljárást indítványozhat vagy jogalkotás kezdeményezése érdekében a Kúria elnökén keresztül az OBH elnökéhez fordulhat. A sajátos igazgatás jellemzője az együttműködés, különösen a jogszabályok véleményezése, a jogegység megteremtése és a költségvetés összeállítása terén.

A Bszi. 121. §-a szerint az ítélőtábla elnöke a 119. §-ban meghatározott – a bíróságok elnökei által végzendő - feladatokon túl, részt vesz az illetékességi területén működő bíróságok bírái és igazságügyi alkalmazottai képzésének koordinálásában is.

A Bszi. 120. §-a szerint a törvényszék elnöke – a 119. §-ban meghatározottakon felül – irányítja és ellenőrzi a területén működő közigazgatási és munkaügyi bíróság, valamint járásbíróságok elnökeinek igazgatási tevékenységét. E körben

- legalább 3 évente az előre megadott szempontok alapján írásban beszámoltatja a járásbíróság és a közigazgatási és munkaügyi bíróság elnökeit; a beszámolót a törvényszék vezetői értekezlete kiértékeli,
- a járásbíróság és a közigazgatási és munkaügyi bíróság elnökei – az igazgatási szabályzatban, a bíróság SZMSZ-ében, illetve más dokumentumokban meghatározott – jelentéstételi kötelezettségekkel tartoznak a törvényszék elnökének a bírák és az igazságügyi alkalmazottak tevékenységének időszerűségéről, illetve a jogszabályok és szabályzatok betartásáról (ezen kötelezettségek természetesen igazgatási jellegűek, az eljárási törvényeken és az ügyviteli iratkezelési szabályokon alapulnak),
- a törvényszék elnöke bármely igazgatási kérdésben – a bíróság SZMSZ-ében írtakon túl is – egyéb eseti jellegű adatszolgáltatást írhat elő a bírósági vezetők részére és
- helyszíni, személyes ellenőrzést végezhet az igazgatási intézkedések betartása céljából (pl. a lajstromirodák szabályos működése, az ügyfélfogadási rend betartása, az írásba foglalási kötelezettség határidőben történő teljesítése, a tárgyalásra kitűzött ügyek száma, kitűzési gyakorlat és a tárgyalási napok kihasználtsága kérdésében).

A Kúria és az ítélőtáblák elnökei az általuk vezetett bíróság sajátosságainak megfelelően végzik az ellenőrzést.

Az igazgatási-ügyviteli szabályok megtartásának ellenőrzését a bírósági vezetők folyamatosan végzik. E körben különösen

- a havi tárgyalási napok számát, kihasználtságát,
- a per előkészítés gyakorlatát, a kitűzés sorrendjét,
- az elrendelt soronkívüliség érvényesülését és
- az eljárási és ügyviteli szabályok betartását ellenőrzik.

A vizsgálatokról a vezetők feljegyzést készítenek, amelyben a szükséges intézkedések is meghatározásra kerülnek. Az igazgatási, ügyviteli szabályok betartásának ellenőrzése során feltárt szabálytalanságok a bíró, az igazságügyi alkalmazott és vezetőik fegyelmi felelősségre vonásához, illetve rendszerszintű hiba esetén az OBH elnökének központi intézkedéséhez vezethetnek.

Az OBH elnöke a Bszi 76. §-a alapján határozattal eseti, átfogó, vagy rendszeres vizsgálatok elvégzését is elrendelheti. Utóbbi alapján az adott vizsgálatot időszakonként visszatérően – általában évente – le kell folytatni. Az OBH elnöke szükség esetén az igazgatás bármely területét érintő kérdésben – a bírói függetlenséget nem érintő módon – eseti beszámolót kérhet a bíróság igazgatási vezetőitől. Gyakran egy közérdekű bejelentés vagy panasz kapcsán kerül sor úgynevezett kisvizsgálat, vagy a kérdés súlya okán, egy meghatározott területet érintő célvizsgálat elrendelésére. A célvizsgálatot egyidejűleg több bíróságon, vagy akár valamennyi bíróságon is le lehet folytatni. Az egy-egy bíróságot, vagy akár az egész bírósági szervezetet érintő vizsgálat elrendelésének a célja – a legtöbb esetben – valamely ügy vagy ügycsoport késedelmes elintézéséhez kapcsolódó bírói mulasztások, bírósági vezetői intézkedések részletes feltárása, az esetleges rendszerszintű hibák feltérképezése. A vizsgálat alapos elemzése nyújt lehetőséget a hasonló esetek elkerülése érdekében igazgatási intézkedések meghatározására, teljesítésük számonkérésére, és az igazgatási vezetők szükség szerinti időszakonkénti beszámoltatására.

A vizsgálat mindezek alapján lehet tárgytól függően, kisvizsgálat vagy átfogó vizsgálat, míg terjedelmét tekintve országos vagy csupán egyes bíróságokon elvégzendő vizsgálat, ami kiterjedhet egy-egy ügytípusra, bírósági ügyszakra vagy a bíróság teljes működésére is, illetve eseti vagy rendszeres, időszakonként visszatérő lehet.

Hivatalból is sor kerülhet vizsgálat elrendelésére, többnyire az ügyforgalmi adatok alapján. Az OBH fokozott figyelemmel követi a civil szervezetektől érkező jelzéseket. Ennek alapján rendelt el vizsgálatot például az OBH elnöke a tárgyalások kezdő időpontjának megtartására vonatkozóan. Indulhat vizsgálat a társhatóságok jelzései alapján is, amelyek többnyire az eljárási, ügyviteli határidők megtartására irányulnak, továbbá új jogintézmény bevezetése vagy a bírósági szervezet egészére kiható jogszabályváltozás miatt is sor kerülhet rá. A tárgyidőszakban ilyen volt a fogyasztói hitelszerződésekkel kapcsolatos, ún. „deviza perek” tekintetében, a felfüggesztett ügyek számának felmérése.

Az OBH elnökének egyéb jogszabályi kötelezettségekből adódó vezetői eszközök is rendelkezésre állnak, melyek alkalmazását ugyancsak a fentiekben felsorolt okok tehetnek indokolttá. Ezekben az esetekben azonban olyan problémákról van szó amelyek nem vizsgálat, hanem csak más, komplex igazgatási intézkedésekkel kezelhetők: például bírói és igazgatási munkát támogató segédanyagokkal, képzések biztosításával, informatikai alkalmazások fejlesztésével, költségvetési igények felmérésével, társszervek együttműködésével.

4.2. Az Országos Bírósági Hivatal elnökének szabályzatai (utasításai), ajánlásai

Az OBH elnöke – a bíróságok és az OBT véleményét is – beszerezve 2015-ben 5 szabályzatot (normatív utasítást), 12 ajánlást (ebből egy deregulációs célút), valamint 609 határozatot hozott és 9 módosító, illetve hatályon kívül helyező szabályzat (normatív utasítás) meghozatalára került sor.

Szabályzatok:

- 2/2015. (III. 18.) OBH utasítás a felszámoló kijelölő program üzemeltetési szabályzatáról,
- 6/2015. (XI. 30.) OBH utasítás a bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzatról,
- 7/2015. (XI. 30.) OBH utasítás a természetes személyek bírósági adósságrendezési eljárása során használt egyes iratok nyomtatványként történő rendszeresítéséről szóló szabályzatról,

- 8/2015. (XII. 12.) OBH utasítás a bíró munkájának értékelési rendjéről és a vizsgálat részletes szempontjairól szóló szabályzatról,
- 13/2015. (XII. 29.) OBH utasítás a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörökről, tisztségekről, beosztásokról és feladatkörökről szóló szabályzatáról.

Ajánlások:

- 1/2015. (I. 21.) OBH elnöki ajánlás a bírósági vezetők, bírák és igazságügyi alkalmazottak szabadságolási rendjéről,
- 2/2015. (IV. 13.) OBH elnöki ajánlás a bírósági ügyvitel során a bíróság és az ügyfelek között alkalmazandó kapcsolattartási formák szabályairól,
- 3/2015. (VII. 31.) OBH elnöki ajánlás a Kúriának, az ítélőtábláknak és a törvényszékeknek, valamint az Országos Bírósági Hivatalnak a felesleges vagyontárgyak hasznosítására és a selejtezésre vonatkozó szabályzatáról,
- 4/2015. (VII.31.) OBH elnöki ajánlás a Kúriának, az ítélőtábláknak és a törvényszékeknek, valamint az Országos Bírósági Hivatalnak az önköltségszámításra vonatkozó szabályzatáról,
- 5/2015. (VII.31.) OBH elnöki ajánlás a Kúriának, az ítélőtábláknak és a törvényszékeknek, valamint az Országos Bírósági Hivatalnak a pénz- és értékezelésre vonatkozó szabályzatáról,
- 6/2015. (X. 5.) OBH elnöki ajánlás Távközlési hálózat útján lefolytatott távmeghallgatásról és távtolmácsolásról a civilisztikai eljárásokban,
- 7/2015. (XII. 2.) OBH elnöki ajánlás a Kúria, az ítélőtáblák és a törvényszékek beszerzéseire vonatkozó szabályzatról,
- 8/2015. (XII. 2.) OBH elnöki ajánlás a Kúriának, az ítélőtábláknak és a törvényszékeknek a belső kontrollrendszerre vonatkozó szabályzatáról,
- 9/2015. (XII. 2.) OBH elnöki ajánlás a Kúriának, az ítélőtábláknak és a törvényszékeknek az ellenőrzési nyomvonalra vonatkozó szabályzatáról,
- 10/2015. (XII. 2.) OBH elnöki ajánlás a Kúriának, az ítélőtábláknak és a törvényszékeknek a kockázatkezelésre vonatkozó szabályzatáról,
- 11/2015. (XII. 2.) OBH elnöki ajánlás a Kúriának, az ítélőtábláknak és a törvényszékeknek a szabálytalanságok kezelésére vonatkozó szabályzatról,
- 12/2015. (XII. 7.) OBH elnöki ajánlás az Országos Igazságszolgáltatási Tanács ajánlásainak hatályon kívül helyezéséről.

Szabályzatmódosítások:

- 1/2015. (I. 16.) OBH utasítás a bíróságok és az Országos Bírósági Hivatal gazdálkodásáról szóló szabályzatról szóló 5/2013. (VI. 25.) OBH utasítás a bírák és igazságügyi alkalmazottak cafetéria-juttatásának szabályait tartalmazó 8. melléklete módosításáról,
- 3/2015. (V. 22.) OBH utasítás a bíróságok és az Országos Bírósági Hivatal gazdálkodásáról szóló szabályzatról szóló 5/2013. (VI. 25.) OBH utasítás módosításáról,
- 4/2015. (VIII. 25.) OBH utasítás az Országos Bírósági Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 11/2013. (XII. 31.) OBH utasítás módosításáról,
- 5/2015. (IX. 30.) OBH utasítás a bíróságok és az Országos Bírósági Hivatal gazdálkodásáról szóló szabályzatról szóló 5/2013. (VI. 25.) OBH utasítás módosításáról,
- 9/2015. (XII. 17.) OBH utasítás a felszámoló kijelölő program üzemeltetési szabályzatáról szóló 2/2015. (III. 18.) OBH utasítás hatályon kívül helyezéséről,
- 10/2015. (XII. 17.) OBH utasítás módosító OBH utasítások hatályon kívül helyezéséről,
- 11/2015. (XII. 17.) OBH utasítás az Országos Igazságszolgáltatási Tanács szabályzatainak, ajánlásainak, határozatainak felülvizsgálatáról szóló szabályzatról szóló 13/2012. (X. 18.) OBH utasítás módosításáról,

- 12/2015. (XII. 17.) OBH utasítás a bíróságok és az Országos Bírósági Hivatal gazdálkodásáról szóló szabályzatról szóló 5/2013. (VI. 25.) OBH utasítás módosításáról,
- 14/2015. (XII. 30.) OBH utasítás a bíróságok egységes iratkezelési szabályzatáról szóló 17/2014. (XII. 23.) OBH utasítás módosításáról.

2015-ben több területen is folytatódtak a kodifikációs munkálatok. A bírósági szervezetrendszer működésében betöltött szerepénél fogva kiemelkedik a közjogi szervezetszabályozó eszközök közül a bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzatról szóló 6/2015. (XI. 30.) OBH utasítás, amely a Bszi.-ben foglaltak figyelembevételével az egész bírósági szervezet igazgatási tevékenységének egységes központi szabályozását teszi lehetővé. A bíró munkájának értékelési rendjéről és a vizsgálat részletes szempontjairól szóló szabályzatról szóló 8/2015. (XII. 12.) OBH utasítás a megváltozott jogszabályi környezetre tekintettel a bírák új értékelési rendjének kialakítása, az értékelés objektivitásának, átláthatóságának és kiszámíthatóságának a növelése, valamint az értékelést megalapozó vizsgálatok egységes elvek és módszerek mentén történő lefolytatása érdekében született. A nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörökről, tisztségekről, beosztásokról és feladatkörökről szóló szabályzatáról szóló 13/2015. (XII. 29.) OBH utasítás a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvényben meghatározottak szerint rögzíti a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső bírósági munkaköröket és beosztásokat.

A szabályzatok jogszabályoknak megfelelő felülvizsgálata során több alkalommal módosult a bíróságok és az Országos Bírósági Hivatal gazdálkodásáról szóló szabályzatról szóló 5/2013. (VI. 25.) OBH utasítás, és ennek következtében a KSH felé történő adatszolgáltatás, a képernyő előtti munkavégzéshez szükséges éleslátást biztosító szemüveg igénylés szabályainak pontosítása, jogszabályváltozás nyomán bővült a választható cafetéria elemek köre, az államháztartást szabályozó (Áhsz, Áht., Ávr.), valamint egyéb (létszámgazdálkodáshoz és egyéb személyi juttatásokhoz kapcsolódó) jogszabályi előírások változásának átvezetése, illetve az általános munkavégzési körülményektől eltérő, rendkívüli helyzetben történő szolgálatteljesítésért járó többletjuttatás szabályozása történt meg.

A bíróságok egységes iratkezelési szabályzatáról szóló 17/2014. (XII. 23.) OBH utasítás átfogó módosítása a bírósági irattárazás, selejtezés, irattári terv újraszabályozását célozta, valamint – felkészülési időt hagyva – 2018. január 1-től előremutató szabályokat vezetett be a bírósági ügyiratok elektronikus archiválására. A feleslegessé vált OIT szabályzatokat, illetve átmeneti rendelkezéseket tartalmazó OBH szabályzatokat a jogtisztítás során meghozott OBH utasítások helyezték hatályon kívül.

Kilenc OBH ajánlás segítette elő mintaszabályzatok rendelkezésre bocsátásával, hogy a bíróságok gyorsan és egységesen el tudják készíteni saját szabályzataikat. A mintaszabályzatok a felesleges vagyontárgyak hasznosítására és a selejtezésre, önköltségszámításra, pénz- és értékezelésre, beszerzésekre, belső kontrollrendszerre, az ellenőrzési nyomvonalra, kockázatok, szabálytalanságok kezelésére vonatkozó bírósági szabályozás kialakításához nyújtanak támogatást. A mintaszabályzatok tartalmazzák a jogszabályon alapuló kötelező tartalmi elemeket, továbbá az Állami Számvevőszék ellenőrzései során követni ajánlott szabályokat.

A távközlési hálózat útján lefolytatott távmeghallgatásról és távtolmácsolásról a civilisztikai eljárásokban című 6/2015. (X. 5.) OBH elnöki ajánlás egyszerre szolgálja az ügyfelek és a bíróságok pénzügyi terheinek csökkentését, valamint a bizonyítási eljárás modernizálását. A bírósági ügyvitel során a bíróság és az ügyfelek között alkalmazandó kapcsolattartási formák szabályairól szóló 2/2015. (IV. 13.) OBH elnöki ajánlás a bíróságok és az eljárásban részt vevő személyek közötti kommunikáció szabályait a bírósághoz hozzáférés egyszerűsítése, illetve a szolgáltató jelleg erősítése mentén rendezi.

2015-ben sikerült előre lépni az OBH elnöki szabályozók meghozatali eljárásának rendszerbe foglalására vonatkozó belső kodifikációban, ami olyan belső jogalkotási szabályzat lesz, amely a

szabályzatok, ajánlások kialakításának, véleményezésének folyamatát kiszámíthatóbbá és átláthatóbbá teszi, rögzítve a bíróságokkal történő egyeztetés követelményét, és az OBT véleményének megjelenítését. A bíróságokon folytatható tudományos célú kutatásokról szóló OBH elnöki ajánlás a bírósági szervezetrendszer birtokában lévő adatok megismerésének, kutatásának szabályait foglalja rendszerbe, elősegítve a tudományos publikálásukat.

2015-ben 6 OIT szabályzat veszítette hatályát, részben a feleslegessé vált szabályozás deregulációs célú felülvizsgálatával, részben a szakterület OBH utasításban történő szabályozásával. A beszámoló készítésekor hatályos 8 OIT szabályzat felülvizsgálata folyamatosan történik. Szakmai csoportok foglalkoznak az informatikai biztonsági szabályzat, a bírósági statisztikai adatok gyűjtéséről és feldolgozásáról szóló szabályzat, valamint a bírósági határozatok személyes adatokat már nem tartalmazó közzétételéhez szükséges, úgynevezett anonimizálási szabályzat előkészítésével.

4.3. Vezetési módszerek

Az alkalmazott vezetési módszerek lényege, hogy minden döntés széles körű és alapos előkészítéssel szülessen meg, a korábbi intézkedés hatékonysága, hatásai utánkövethetők legyenek, illetve az, hogy biztosítsa a hatékony, időszerű, magas színvonalú ítélkezést, az OBH elnöke stratégiai céljainak és a bíróság operatív céljainak elérését. Ezt segítik elő például a különféle vizsgálatok, vezetői ellenőrzések, pilot programok, hálózatok, workshopok, értekezletek, munkacsoportok, valamint különféle országos programok.

A vizsgálati módszerek úgy határozandóak meg, hogy azok által a vizsgálat alkalmas legyen arra, hogy ráirányítsa a vezető figyelmét az időszerű, hatékony ítélkezés, vagy más kiemelt szempont, például az áldozatvédelem érdekeinek érvényesülésére, vagy éppen valamely szempont elmaradására. A vizsgálat alapos elemzése nyújt lehetőséget a hasonló esetek elkerülése érdekében igazgatási intézkedések meghatározására, teljesítésük számonkérésére, és az igazgatási vezetők szükség szerinti időszakonkénti beszámoltatására.

A vizsgálatok mindezek alapján tehát az alábbiak szerint rendszerezhetők:

- tárgytól függően kisvizsgálat vagy átfogó vizsgálat,
- terjedelmét tekintve országos, vagy csupán egy bíróságon, egyes bíróságokon elvégzendő vizsgálat, kiterjedhet egy-egy ügytípusra, bírósági ügyszakra vagy a bíróság teljes működésére,
- eseti vagy rendszeres, időszakonként visszatérő vizsgálat.

A vizsgálatok elrendelését megalapozhatja:

- szükségességének hivatali észlelése, többnyire ügyforgalmi adatok alapján, ilyen volt a Kaposvári Törvényszéken a másodfokú büntető ügyszakban elrendelt vizsgálat,
- panaszbeadványban megjelölt körülmény, amelyre a törvényszéki végrehajtók tevékenységének vizsgálata lehet példa,
- civil szervezetektől (pl. TASZ, Helsinki Bizottság) érkező jelzések, amelyeket az OBH fokozott figyelemmel követ, így például az OBH elnöke a PATENT felmérése nyomán a tárgyalások kezdő időpontjának megtartására vonatkozóan rendelt el vizsgálatot,
- a társhatóságok jelzései alapján elrendelt kisvizsgálatok többnyire az eljárási, ügyviteli határidők megtartására irányulnak,
- új jogintézmény bevezetése vagy a bírósági szervezet egészére kiható jogszabályváltozás, mint például a fogyasztói hitelszerződésekkel kapcsolatos ún. deviza-perек tekintetében a felfüggesztett ügyek számának felmérése,
- más kötelezettségek vizsgálata, mint amilyen például a CEPEJ jelentés.

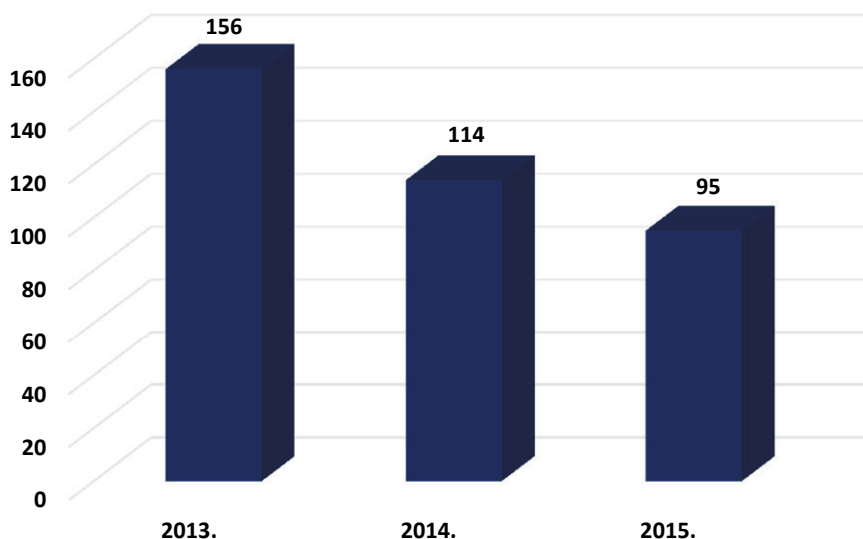
4.3.1. Általános vizsgálatok

Az általános vizsgálatokat rendszeresen, általában évente visszatérően le kell folytatni. 2015. évben 4 ilyen vizsgálat lefolytatására került sor:

- bíróságokon elévült büntető ügyek vizsgálata,
- két, illetve öt éven túl folyamatban levő ügyek vizsgálata,
- hatályon kívül helyezések monitorozása, valamint
- készenléti és ügyeleti ellátók tevékenységének és költségeinek jelentése.

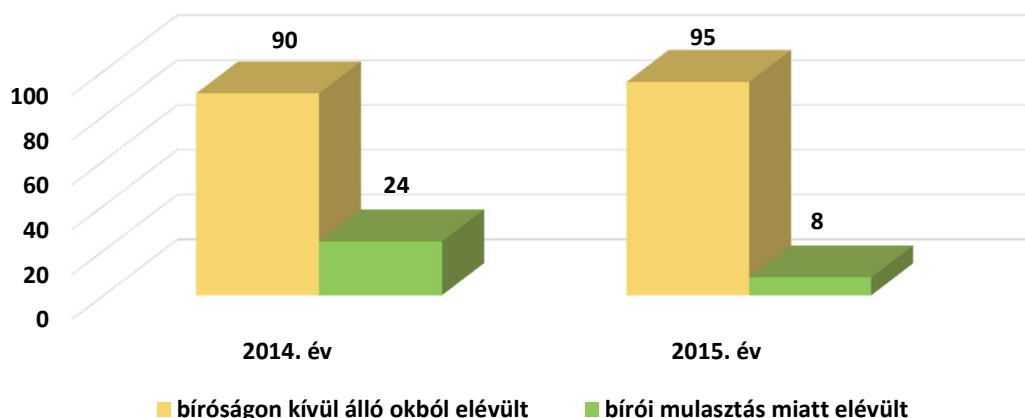
A bíróságokon elévült büntető ügyek vizsgálata tekintetében a Legfőbb Ügyészség 2012. évben a bírósági szakban elévült büntetőügyekre vonatkozó jelentést tett közzé, amely nyomán az OBH azóta – évente visszatérően – vizsgálatot folytat e tekintetben. A törvényszékek az előzetesen megadott szempontok szerint kötelesek évente jelentést küldeni az elévült ügyekről. Az OBH 2015. évre vonatkozóan is lefolytatta a vizsgálatot, amely alapján megállapítható, hogy jelentősen csökkent az elévült ügyek száma: míg 2014-ben 114 ügyet kellett elévülése miatt megszüntetni, addig 2015. évben csupán 95 ügyet, amely már jelentős, 16,66%-os csökkenés. 2015. évben nem került sor törvényszéki szinten indult büntetőügy elévülésre. Az elévülésekkel igen nagy arányban terhelt (az összes elévülés majdnem felét kitevő) Pesti Központi Kerületi Bíróságon az elévülések száma 20%-kal csökkent.

Bírói szakban elévült büntetőügyek száma

A vizsgálat megállapította továbbá azt is, hogy ezen ügyek túlnyomó többségében az elévülésnek objektív, a bíróság által kivédhetetlen oka van, csupán 8%-uk évült el bírósági mulasztásra visszavezethető okból.

Elévült ügyek megoszlása 2014-2015. évben

A bírói szakban elévült büntetőügyek számának csökkenése egyértelműen összefügg az OBH által 2015-ben, az EKOP 1.1.16. megjelölésű projekt keretében bevezetett lajstrom-program fejlesztéssel, amelynek egyik eleme a határidő figyelő alkalmazás, ami figyelmeztetést küld a bírónak az elévülés bekövetkezésének lehetőségéről, így tovább minimalizálva a bírói mulasztás eredményeképpen bekövetkező elévülések számát.

A bíróságok kiemelt figyelmet fordítanak az elhúzódó, két, illetve öt éven túl folyamatban lévő ügyek vizsgálatára. Az ezzel kapcsolatos vezetői eszközöket alapvetően meghatározta az OBH elnöke által meghirdetett, az elhúzódó ügyek csökkentésére irányuló országos program – amely „A szolgáltató bíróságért!” programra szervesen rákapcsolódott.

Ezen országos program keretében a bírósági vezetők az időszerű és hatékony ügyintézés érdekében, az elhúzódó, valamint a soron kívüli ügyek tekintetében hathatós vezetői intézkedéseket fogantatosítottak. Az ország valamennyi törvényszéke cselekvési tervet készített az elhúzódó ügyek csökkentése érdekében, a program előrehaladásáról pedig havonta tájékoztatást adtak az OBH részére. A törvényszékek a folyamatos monitoring érdekében jelentéstételi kötelezettségeket írtak elő, megerősítették a szakmai támogatást és az ellenőrzést, valamint belső vizsgálatokat folytattak. A fokozott ellenőrizhetőség és átláthatóság érdekében – pl. a soron kívüli ügyek intézése tekintetében – belső szabályozásokat fogalmaztak meg, póttárgyalási napokat írtak elő, és intézkedéseket tettek az arányos ügyelosztás érdekében. A program eredményeként meghirdetésétől számított fél év alatt az elhúzódó ügyek mintegy hatodára csökkentek a 2014. év azonos időszakához képest.

Az OBH elnöke 2015. szeptember 1-től elrendelte büntető ügyszakban a másod- és harmadfokú bíróságokon a hatályon kívül helyező döntések folyamatos, szakmai és igazgatási vezetők általi fokozott figyelemmel kísérését. A vezetők minden év január 10-ig számolnak be az OBH részére a

vizsgálat eredményéről. A cél az, hogy a hatályon kívül helyezett büntető ügyek valós okairól hatékonyabb képet lehessen összeállítani, amely egyrészt az új büntetőeljárási törvény kodifikációjához nyújt részletesebb adatokat, másrészt fontos szempont az időszerű és minőségi ítélkezés, a bíróságok szolgáltató jellegének fokozása. A monitorozás egységesítésének és elősegítésének érdekében az OBH segédletet, táblázatokat és kitöltési útmutatót bocsátott a bíróságok rendelkezésére.

A bíróságok és az Országos Bírósági Hivatal gazdálkodásáról szóló 5/2013.(VI.25.) OBH utasítás (Szabályzat) 9. sz., az ügyelet és készenlét szabályait rendező melléklete alapján, a bíró és az igazságügyi alkalmazott meghatározott feladat ellátása céljából készenlétre, illetve ügyeletre kötelezhető. A bíróságok elnökei minden év szeptember 30. napjáig adnak írásbeli tájékoztatást az OBH-nak a vezetésük alá tartozó bíróságok tekintetében az előző év október 1. óta eltelt időszakra vonatkozóan a készenlét és az ügyelet Szabályzatban meghatározott lényeges adatairól. Ha a tájékoztatás alapjául szolgáló időszakban a készenlét, ügyeleti szolgálat időtartama eltér a Szabályzat 13. §-ában meghatározott időkorláttól, akkor a tájékoztatónak ki kell terjednie az eltérés tartamára és indokára is.

4.3.2. Célvizsgálatok

A célvizsgálat az igazgatás egy adott területének mélyreható elemzését teszi lehetővé, amely alapján felmérhető, hogy mely területeken vannak jelentős különbségek az egyes bíróságok igazgatási gyakorlatában. A vizsgálat tapasztalatai alapján nyílik lehetőség annak mérlegelésére, hogy az OBH részéről ajánlás vagy szabályzat megalkotásával, vagy esetleg jogszabály-módosítás kezdeményezésével célszerű a joggyakorlat egységesítését elérni.

A célvizsgálatot annak oka alapján egyidejűleg több bíróságon, vagy akár valamennyi bíróságon is le lehet folytatni. Az egy-egy bíróságot, vagy akár az egész bírósági szervezetet érintő vizsgálat elrendelésének célja a legtöbb esetben valamely ügy/ügycsoport késedelmes elintézéséhez kapcsolódó bírói mulasztások bírósági vezetői intézkedések részletes feltárása, az esetleges rendszerszintű hibák feltérképezése. 2015-ben több országos, átfogó jellegű, és egyes törvényszékekre irányuló célvizsgálatot is lefolytatott az OBH.

4.3.2.1. Országos célvizsgálatok

Az ügyfelek a tárgyalásokon, meghallgatásokon találkoznak közvetlenül a bírósági szervezettel. A tárgyalások pontos megkezdése az egyik eszköze a társadalom megbecsülése elnyerésének és fenntartásának. Ezért az OBH elnöke még 2014. október 28-án kelt 2014.OBH.XX.G.4.1. számú intézkedésével elrendelte a tárgyalások kezdő időpontja megfelelő megtartásának vizsgálatát. Tekintettel a vizsgálat elvégzésére meghatározott év végi határidőre, az eredmény feldolgozása átnyúlt a 2015. évre. A vizsgálat megállapította, hogy a bírák valamennyi törvényszéken a tárgyalásokat rendszerint a kitűzéssel azonos időpontban kezdték. Amennyiben mégis pár perces, vagy hosszabb késedelem fordult elő, annak többségében objektív, a tárgyaló bírótól független oka volt (például: elővezetés késedelmes fogantatása, idézett személy késedelme, esetlegesen az előző tárgyalásnak az előre nem látható, az ügyek egyedi jellegzetességeiből fakadó elhúzódása). A késedelmes tárgyaláskezdés elkerülése érdekében az igazgatási vezetők rendszeres ellenőrzést folytatnak, valamint szakmai megbeszéléseket kezdeményeznek az illetékes, előállítást fogantató rendőrségekkel, és a tapasztalatokat, az ellenőrzések megállapításait a tárgyaló bírákkal ismertetik, megvitatják.

Az OBH észlelte, hogy nem egyenletes a tárgyalási napok kihasználása a törvénykezési szünetekhez közeli időben, amiben a szabadságolási gyakorlat is szerepet játszhat. Az okok feltárása és a szükséges intézkedések meghatározása érdekében az OBH elnöke 2014. november 14-én kelt 2014.OBH.XX.A.14/2. számú intézkedésével vizsgálatot rendelt el. A vizsgálat lefolytatásának meghatározott határideje és így eredményének elemzése is átnyúlt a 2015. évre. A vizsgálat során

megállapítást nyert, hogy az egyes törvényszékek szabadságotlasi gyakorlata eltér, melyre figyelemmel egységes szabadságotlasi rend vált szükségessé, amelynek kialakítása folyamatban van.

2015. december 18. napján az OBH elnöke 2015.OBH.XX.G.6.7. számon elrendelte valamennyi törvényszéken a bíróságok kezdőiratainak a pertárgyértékre, ügyminőségre, ügytárgyra, és soronkívüliségre vonatkozó célvizsgálatát. A vizsgálat célja a soron kívüliség érvényesülésének, valamint pontos, torzításmentes statisztikai adatok rendelkezésre állásának elősegítése. A vizsgálati anyagok visszaérkezési határideje és feldolgozása is átnyúlik a 2016. évre. A vizsgálati megállapítások összegzésével az OBH megfelelő, megalapozott lajstromozási rend, és könnyebb ügykezelés kialakítását tűzte ki célul, továbbá fel kívánja hívni a figyelmet az esetleges helytelen megoldásokra és a bevezetett jó gyakorlatokra.

A Magyar Ügyvédi Kamara 2015. decemberében jelezte, hogy nem egységesek az egyes bíróságokon az épületbe lépés és az épületben tartózkodás szabályai, amely jelzés alapján az OBH országos vizsgálatba kezdett. A vizsgálat összefoglaló megállapításait tartalmazó összefoglaló várhatóan 2016. januárjában készül el.

Sor került a külföldi ítélet érvényének elismerése iránti eljárások országos gyakorlatával kapcsolatos vizsgálat lefolytatására is, miután 2013. szeptember 1. napjától megszűnt a Fővárosi Törvényszék kizárólagos illetékessége a külföldi ítélet érvényének elismerése iránti eljárások lefolytatására. Annak érdekében, hogy az OBH felmérje a többi törvényszéken ezen új típusú ügyek gyakorlatát, az azzal kapcsolatos kérdéseket, igényeket, esetleg nehézségeket, 2014. OBH.XXII.F.10. számon vizsgálatot rendelt el.

Az OBH 2015. évben szakértői hatásvizsgálatot rendelt el, melynek során az új büntetőeljárási törvény bírósági szervezetet érintő szabályozásának előmozdítása céljából kívánta felmérni, hogy mekkora pertartam- és költségnövekedéssel jár az egyes büntető ügyekben, ha a szakértői bizonyítást a tényállás tisztázása érdekében a nyomozó hatóság helyett a bíróságnak kell lefolytatnia. A hatásvizsgálat alapján összességében megállapítható, hogy azokban az ügyekben, amelyekben a nyomozás során nem került sor szakértő kirendelésére, a vizsgált törvényszéki első fokú ügyek 31 %-ában, míg a járásbírósági ügyek 52 %-ában arra szükség lett volna már a nyomozás során. Ezen magas arányszámok alapján a jogszabály-módosítás feltétlenül szükségesnek látszik. Az Új Be. Munkacsoport kodifikációs javaslatként fogalmazta meg az ügyész nyomozás felügyeleti jogkörének hatékonyabbá tételét, valamint az ügyésznek a vád megalapozottságáért való felelősségét.

4.3.2.2. Egyes törvényszékek tekintetében elrendelt célvizsgálatok

Célvizsgálat zajlott a Székesfehérvári Törvényszéken egyrészt a közigazgatási és munkaügyi ügyszak időszerűség mutatóinak és iratkezelési gyakorlatának hatékonyabbá tétele érdekében, másrészt pedig a civilisztikai ügyszak ítélezési hatékonyságának, az ítélezés időszerűségének javítása érdekében szükséges igazgatási intézkedések meghatározása céljából. Az előbbi vizsgálat kiértékelésére 2016-ban kerül sor, míg utóbbi vizsgálat esetében annak kiértékelése és a törvényszék elnökével való ismertetése a beszámolási időszakban megtörtént. Ennek eredményeképpen helyi, a hatékonyságot és időszerűséget előmozdító további igazgatási intézkedések kerültek kidolgozásra.

A Fővárosi Törvényszék családjogi ítélezésének hatékonyságára vonatkozóan 2014. novemberében elrendelt vizsgálat oka az volt, hogy a törvényszék illetékességi területén működő kerületi bíróságokon a családjogi, és azon belül különösen a gyermekelhelyezés (szülői felügyelet gyakorlásának rendezése) iránti ügyek elhúzódtak. A vizsgálat időszaka, és így eredményének elemzése is átnyúlt a 2015. évre. Megállapítást nyert, hogy a lajstromozási gyakorlat nem volt alkalmas a gyermekelhelyezési és szülői felügyeleti jog gyakorlásának rendezése iránti eljárások

számának és az elbírálásuknak a mérésére. Az OBH intézkedése alapján ezért a továbbiakban a lajstromprogramban külön jelölendő, ha a házassági bontóper ügyminőség alatt lajstromozott perben a felek szülői felügyeleti jog gyakorlásának rendezésére vonatkozó kereseti kérelmet terjesztenek elő. A megfogalmazódott jogalkalmazói kérdések pedig központi képzések, illetve a Fővárosi Törvényszék intenzív családjogi képzése keretében nyerhetnek feldolgozást. A törvényszéken a speciális képzésre pilot program indult, amely az országos és a helyi képzési programok fejlesztésének alapjául szolgálhat majd.

A Budapest Környéki Törvényszéken több célvizsgálat is lefolytatásra került: a magas számú ügyhátralékra figyelemmel a civilisztikai ügyszak vizsgálata, miután mind a törvényszéken, mind az egyes járásbíróóságokon rendkívül magas volt a folyamatban maradt ügyek száma; szintén a civilisztikai ügyszakban történt vizsgálat a késedelmes felterjesztésekre figyelemmel; továbbá a Gazdasági Kollégium Csőd- és Felszámolási Csoportjában tapasztalható helytelen iktatási gyakorlat tette szükségessé vizsgálat elrendelését. A törvényszék a fenti három vizsgálat lefolytatásának eredményeként átfogó intézkedési tervet és új igazgatási szakmai stratégiát dolgozott ki a civilisztikai és a gazdasági kollégium vonatkozásában.

A Budapest Környéki Törvényszék a Szolnoki és a Szegedi Törvényszékkel együtt, érintett volt a gyorsítást, egyszerűsítést szolgáló eljárások gyakorlatával kapcsolatosan elrendelt célvizsgálatnál is. A hatályos törvény alapján a vizsgálat azt igazolta, hogy a büntetőügyek tekintetében szükség van a bíróság elé állítás, valamint a tárgyalás mellőzéses ügyek külön eljárására, miután mindkettő jelentős mértékben hozzájárul ahhoz, hogy az ügyek egy részének elbírálása a hosszadalmas bizonyítást tartalmazó ún. rendes eljárás keretein kívül történjen. Javaslatként fogalmazódott meg, hogy amennyiben a bíróság elé állítás alapján hozott határozat elleni fellebbezés csak a büntetéskiszabást érinti, akkor az ítéletnek csupán ezt a részét kelljen részletebben megindokolni, és a felülbírálat is kizárólag csak ezt érintse. További javaslat volt, hogy a bíróság elé állítás alapján tárgyalható ügyeknél töröljék el a büntetési tételhatárt, és a tárgyalás mellőzésének ne legyen akadálya, ha a terhelt más ügyben van fogva. Szükségesnek bizonyult a gyakorlatban nem funkcionáló lemondás a tárgyalásról eljárási forma átalakítása is.

4.3.3. Vezetői ellenőrzések

A bíróságok működése szempontjából meghatározó a bírósági vezetők vezetői tevékenységének folyamatos figyelemmel kísérése, munkájuk átláthatóságának biztosítása, számonkérhetősége. A központi igazgatás a folyamatos nyomon követésre több eszközt is alkalmaz. Ilyenek a bíróság munkájának mérésére szolgáló rendszeres adatszolgáltatások, jelentések, tájékoztatók, (például a statisztikával vagy a létszám- és bérgazdálkodással kapcsolatban), továbbá a bíróságok vezetői értekezletein való részvétel. Az OBH elnöke a Bszi. 76. § (6) bekezdése alapján irányítja és ellenőrzi – a járásbíróági, valamint a közigazgatási és munkaügyi bírósági elnökök kivételével – a bírósági elnökök igazgatási tevékenységét, és elvégzi a kinevezési jogkörébe tartozó bírósági vezetők vizsgálatát. A bírósági vezetők feladat és jogkörét a Bszi. 119. § g) pontja, illetőleg a 136. §, és jelenleg a 9/1999. évi OIT szabályzat határozza meg. A vezetői ellenőrzésekről részletes leírást ad továbbá a 6/2015. (XI.30.) OBH utasítás, a bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzat, amely azonban a beszámolási időszakot követően, 2016. január 1-én lép hatályba.

A Bszi. 136.§-ának (1) bekezdése értelmében a kinevezésre jogosult, illetve a Kúria elnökhelyettese esetében a Kúria elnöke a bírósági vezető vezetői tevékenységét szükség szerint, de legalább egy alkalommal, legkésőbb a megbízatásának lejártát megelőző évben megvizsgálja.

Főszabály szerint a kinevezett bírósági vezető az őt kinevező vezetőnek tartozik közvetlen beszámolási kötelezettséggel. A törvényszékek elnökének a járásbíróóságok (kerületi bíróságok), a közigazgatási és munkaügyi bíróságok vezetői tartoznak beszámolási kötelezettséggel. Habár

a törvényszékek kollégiumvezetőit az OBH elnöke nevezi ki, de közvetlen beszámolási kötelezettséggel – a törvényszéken, ideértve a járásbíróóságokon, közigazgatási és munkaügyi bíróságokon folyó szakmai munkát is – a törvényszék elnökének tartoznak, amire meghatározott időközönként indokolt sort keríteni. A beszámolójuk kiértékelése a vezetői értekezleten történik. A törvényszékek elnökei pedig igazgatási tevékenységükről, a törvényszék munkájáról az OBH elnökének számolnak be évente, az úgynevezett összbírói tájékoztatóban, ám – szükség szerint – más esetben is sor kerülhet beszámolóra. Az ítéltáblák elnökei ugyancsak az OBH elnökének számolnak be. A Kúria elnöke – törvényben szabályozott sajátos helyzetére figyelemmel – csak korlátozottan tartozik az OBH elnökének központi igazgatási tevékenysége alá, az általa kinevezett vezetők vizsgálatára is vonatkozik a Bszi. 136. § (1) bekezdésében írt rendelkezés.

A 2015-ben bevezetett vezetői intézkedéseket nagyban meghatározta az OBH elnöke által meghirdetett két rendelkezés: az elhúzó ügyek csökkentését célzó program, illetve „A szolgáltató bíróságért!” országos program. E programok célkitűzéseire tekintettel a törvényszéki vezetők különféle ellenőrzéseket indítottak el: többek között a kitűzetlen ügyek, a tárgyalási napok kihasználtságának, a felterjesztések és egyéb ügyviteli határidők megtartására, valamint az 1 éven túli ügyekre vonatkozóan. Az ügyfélkapcsolatok megerősítése érdekében az eddig megalkotott ügyfél-elégedettség mérési kérdőíveiket felülvizsgálták, bővítették, egyes bíróságok újonnan állítottak össze ilyen kérdőíveket, valamint ügyfélchartát. A bíróságok tovább erősítették az együttműködést a társhatóságokkal; új, hatékonyságot fokozó munkaszervezési módszereket vezettek be, továbbá, a hatékony és időszerű ítélkezés érdekében helyi képzéseket, workshopokat szerveztek.

4.3.4. Értekezletek, konzultációk, workshopok

Az értekezletek, konzultációk és workshopok szintén célzott vezetési módszerek, hiszen segítségével közvetlen kommunikáció során, hatékonyan lehet feltárni az egyes területeket érintő problémákat, miközben lehetőséget teremtenek a megoldások közös kidolgozására is.

Az OBH elnöke évente több alkalommal is összehívja a törvényszéki és ítéltáblai elnökök értekezletét, ahol a bírósági vezetők országosan aktuális, mindenkit érintő problémákat vitatnak meg. A 2015. február 5-6-án tartott elnöki értekezleten évindító előadások hangzottak el a következő témákban: műszaki jelentések; informatikai, gazdálkodási, képzési, létszám-gazdálkodási helyzet; projektek, fejlesztések, elektronikus eljárások és bírósági kommunikáció. Külön elemzésre került a „debreceni modell”, a súlyszámok alkalmazása és a dolgozói elégedettség mérése.

A 2015. június 15-én tartott elnöki értekezleten nagy hangsúlyt kapott a létszám-gazdálkodással és a pályázatokkal kapcsolatos témák. Emellett, többek között, az OBH Start I., Start II. csomagban benyújtott jogszabály-módosítási javaslatáról, valamint a jó gyakorlatok megosztásáról esett szó. 2015. június 23-án az OBH elnöke rendkívüli elnöki értekezletet hívott össze, amelyen meghirdette „A szolgáltató bíróságért!” országos programot.

Az év második felében az OBH elnöke ugyancsak soron kívüli elnöki értekezletet hívott össze a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzetre tekintettel. A 2015. szeptember 16-i elnöki értekezleten témák voltak „A szolgáltató bíróságért!” országos program keretében benyújtott cselekvési tervek, az ún. devizaügyekkel, illetve az ún. magáncsőddel kapcsolatos új kihívások, valamint a készülő igazgatási szabályzat. Az ezt követően, 2015. november 23-24-én tartott elnöki értekezleten a kommunikációval kapcsolatos kérdések megvitatása került középpontba, emellett többek között a Bírói Életpálya Szakértői Testület képviselője tartott előadást, és szó esett a Jablonszky pályázatról is.

Az egyes bíróságok – munkatervüknek megfelelően – évente több alkalommal is tartanak – a bíróság valamennyi igazgatási vezetőjének részvételével – vezetői értekezleteket, melyeken a

bíróságot érintő aktuális igazgatási és gazdasági kérdések kerülnek megvitatásra. Az OBH elnöke 2015-ben több vezetői értekezleten is személyesen vett részt, így például a Fővárosi, a Budapest Környéki és a Kecskeméti Törvényszék vezető értekezletein.

A workshopok tapasztalatcserére, ismeretek megosztására szolgáló, interaktív konzultációk, melyek a résztvevők számára intenzív véleménycserére adnak lehetőséget. A rendszeresen megrendezésre kerülő ilyen jellegű rendezvények közül kiemelendő az OBH által 2015. szeptember 14-15-én Debrecenben rendezett Jó gyakorlat workshop, melynek szervezésben a Debreceni Ítéltábla és a Debreceni Törvényszék is közreműködött. A rendezvény keretében sor került a Kúria, a Debreceni Ítéltábla, valamint 14 törvényszék és azok illetékességi területéhez tartozó járásbíróságok által kidolgozott jó gyakorlatok bemutatására. Ezen kívül 2015-ben valamennyi törvényszéken megrendezésre került a „Hatékonyság és időszűrűség az ítélezésben” elnevezésű workshop, amelyek kifejezetten a gyakorlati jogalkalmazásban hasznosítható megoldásokra koncentrált.

4.3.5. Munkacsoportok

A tudásalapú bírósági szervezetben felhalmozott ismeretek és tapasztalatok összegyűjtése és hasznosítása, valamint az igazgatásban történő megjelenítése céljából az OBH elnöke munkacsoportokat hoz létre, körülhatárolt témakörben, meghatározott feladatok végrehajtására. A munkacsoportokat létesítő, illetve működésüket meghosszabbító határozatok nyilvánosak, bárki számára elérhetőek a bíróságok központi honlapján.

2015. évben az OBH-ban 18 munkacsoport működött a szakmai feladatokhoz igazodva, melyek közül 12 már 2014-ben is működött, így a beszámolási időszakban további 6 létrehozásáról döntött az OBH elnöke. Megalapította többek között a büntető ítélezés időszűrűségét vizsgáló munkacsoportot, az irattározási, a kép- és hangrögzítés, valamint távmeghallgatás a bíróságokon munkacsoportot, valamint létrehozta az önálló közigazgatási perrendtartás kodifikációjával összefüggő feladatok ellátásával megbízott munkacsoportot. A munkacsoportok alakításának egyik célja, hogy valamennyi OBH elnöki döntést alapos előkészítés előzzön meg, hozzájárulva a bírósági szervezet ítélezési és igazgatási munkájának átláthatóságához, kiszámíthatóságához, és ahhoz, hogy működésük során hasznosítani és közvetíteni tudják a már meglévő bírósági tapasztalatokat, ismereteket.

4.3.6. Pilot programok

Ezek a programok segítséget nyújtanak valamely újítás, különösen addig nem használt munkamódszer, technikai- vagy informatikai alkalmazás országos bevezetése előtt annak gyakorlati tesztelésére. A pilot programmal kis mintán, illetve szűk, de állandó résztvevői kör bevonásával, valós jogalkalmazói gyakorlati feltételek közt, kis idő- és költségfordítással, hatékonyan próbálható ki az újítás. Célja az országos bevezetés megalapozása, az esetleges hibák, hiányosságok, további fejlesztési igények feltárása.

A Büntető ítélezés időszűrűsége Munkacsoport a 2015. évi tevékenysége során egy időszűrűséget elősegítő komplex munkaszervezési, vezetői módszertan, az ún. „Debreceni modell” Szolnoki Járásbíróságon, mint pilot bíróságon történő bevezetése és működése hatékonyságának mérése célkitűzések mentén szerveződött. A Munkacsoport a pilot bíróság részére folyamatosan, közvetlenül biztosított módszertani útmutatást és segítséget, továbbá részt vett a pilot bíróság tevékenységének ellenőrzésében is. A Szolnoki Járásbíróságon 2015. év őszére megvalósult a kiegyenlítő szignálással (átszignálással) történő ügykiosztás, valamint a metodika működéséhez szükséges belső konszenzus. A lendületesen növekvő befejezés számokban ekkorra már meg is mutatkozott, azonban a „Debreceni modell” kiterjesztett bevezetésének lehetőségéről legkorábban 2016-ban lehet érdemben állás foglalni.

2015-ben a Fővárosi Törvényszék kerületi bíróságain a bírósági közvetítésre fordított munka-idő, illetve munkateher mérésére alkalmas módszer került kidolgozásra. A pilot 2015. december 1-től indult, a megoldás eredményeinek monitorozása 2016-ban kezdhető meg.

A Kaposvári Törvényszék a gondozója a hangfelismerő szoftver alkalmazhatóságát vizsgáló pilotnak. Ez az alkalmazás a beszédet felismerve képes azt egyidejűleg írott szövegben megjeleníteni. Az alkalmazás a jegyzőkönyvek, és a diktált határozatok írásba foglalását könnyítheti meg.

4.3.7. Hálózatok

Az OBH a feladatainak ellátása során különös figyelmet fordít arra, hogy erősítse a tudásmegosztást a bírósági szervezetben koncentrálódó elmélyült szakmai tudás és gyakorlati tapasztalat vonatkozásában. Ennek célravezető eszközei a szakmai hálózatok. A hálózatok segítségével az egymással közvetlen kapcsolatban álló, kiemelkedő szakismeretekkel rendelkező bírósági dolgozók összehangolt, gyors és eredményes munkavégzése valósítható meg.

A sajtószóvivői hálózat működésének jelentősége, hogy a bírósági szervezet az állampolgárokkal és a médiával sajtószóvivők, illetve az őket segítő sajtótitkárok útján kommunikál. Valamennyi törvényszéken, ítéltáblán és a Kúrián működik sajtószóvivő és sajtótitkár, akiknek közvetlen elérhetősége megtalálható a központi honlapon. Szintén kiemelkedő jelentőségű az EU szaktanácsadói hálózat, amelynek célja, hogy biztosítsa az uniós joggal kapcsolatos kérdésekben a gördülékeny információáramlást, valamint gyors és hatékony szakmai segítséget nyújtson a bírának a jogalkalmazásában. 2015-ben az Európai Jogi Szaktanácsadó Hálózat a koordinátorral együtt 58 tagot számlált. Az európai jogi szaktanácsadók őszi képzése 2015. november 11-12. között került megrendezésre a Magyar Igazságügyi Akadémián.

Az Országos Bírósági Hivatal Gyermekebarát Igazságszolgáltatás Munkacsoportjának kiemelt feladata 2015-ben a kiskorúakat érintő, részvételükkel zajló ügyeket tárgyaló bírák szakmai felkészítése volt. Ez magában foglalta a megszerezett tudás magas színvonalon történő megtartásának és tovább fejlesztésének megszervezését és biztosítását. Célul tűzte egy olyan országos bírói szakmai hálózat kialakítását, amely hosszú távon alkalmas arra, hogy az OBH Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás Programmal kapcsolatos feladataiban közreműködjön, és a bíróságokon a csekélyebb tapasztalattal rendelkező bírákat a gyakorlatban segítse. A bíróságok aktív közreműködésének eredményeképp létrejött a Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás Program oktatói, mentori és jogszabály-véleményezési országos hálózata, amely jelentős mértékben hozzájárul a kiskorúak ügyeit tárgyaló bírák ítélkezési színvonalának emeléséhez.

4.3.8. Panaszok, közérdekű bejelentések kezelése

Az OBH elnökének egyik stratégiai célja a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése. Ennek alapvető pillére az állampolgárok egyszerű információszerzési lehetősége, a könnyen áttekinthető és informatív honlap, ügyfél tájékoztatási centrumok kialakítása, az ügyfelek megfelelő és folyamatos tájékoztatása, továbbá az ügyfél-elégedettség mérése. Az OBH a gyorsabb és igényesebb ügyfélszolgálat érdekében lehetővé teszi a bíróságok ügyfelei számára, hogy panaszait személyes megjelenés nélkül, ügyfélkapun keresztül, a nap 24 órájában elektronikus űrlap segítségével terjesszék elő.

Az Országos Bírósági Hivatalban 2015. évben 416 darab új panaszügy indult. A tárgyévi és a korábbi években indult panaszügyekben összesen 1386 darab panaszügyintézéshez kapcsolódó utóirat érkezett. A panaszügyek száma – amely egyben a kezdőiratok számát is jelöli – és a panaszügyekben érkezett utóiratok száma az alábbiak szerint alakult az elmúlt években:

	2012.	2013.	2014.	2015.
Panaszügyek száma	569	478	557	416
Panaszbeadványok száma	1065	1092	1122	970
Panaszügyintézéshez kapcsolódó összes beérkező irat száma	1634	1570	1679	1386

A Kúriához, az ítélőtáblákhoz, valamint az egyes törvényszékekhez és az illetékességi területükhöz tartozó bíróságokhoz 2015. évben érkezett panaszok számának alakulását stagnáló, illetőleg részben növekvő tendencia jellemzi. Kevés bíróság – így például az Egri Törvényszék – jelezte, hogy a benyújtott panaszok száma esetükben csökkent. Több bíróság – például a Szegedi Törvényszék is – ugyanakkor kiemelte, hogy a panaszügyek számának növekedése azzal is magyarázható, hogy ugyanazon ügyfél több beadványt is benyújt, vagy ugyanazon beadványt ismételten is előterjeszti, még akkor is, ha beadványát már kivizsgálták és arról a szükséges tájékoztatást megkapta. Ez a tendencia az Országos Bírósági Hivatalhoz benyújtott panaszok esetében is érzékelhető. Kiemelést érdemel azonban több olyan bíróság, amelyekhez 2015. évben egyetlen panaszbeadványt sem nyújtottak be, így például a Mohácsi, a Pásztói, a Békési és a Berettyóújfalui Járásbíróság, valamint a Salgótarjáni és a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság.

Az egyes bíróságokhoz beérkező panaszbeadványokban a leggyakrabban:

- az ügy érdemét,
- az eljárás elhúzódását,
- bírói intézkedés elmulasztását,
- eljárási cselekmény megtételének késedelmét, továbbá
- ügyviteli hiányosságokat sérelmeznek.

Sok esetben a panaszosok tájékoztatást kérnek folyamatban lévő bírósági ügyüket érintően, igényérvényesítési lehetőségeikről vagy jogszabály tartalmáról, illetőleg beadványukban más bíró, bíróság kijelölését kérelmezik. Ugyancsak jellemző tárgya az ügyféli beadványoknak, hogy már jogerősen lezárult büntetőügy vagy peres eljárás igazgatási vezető általi „felülvizsgálatát” kezdeményezik.

Figyelemmel arra, hogy az ügyfelektől érkező beadványok akár rendszerszintű problémákra is rámutathatnak, az OBH évek óta kiemelt figyelmet fordít a panaszok és közérdekű bejelentések megfelelő kezelésére. Ennek érdekében az OBH sok esetben figyelemmel kíséri, illetőleg visszajelzést kér a hozzá benyújtott, de más bíróság elbírálását igénylő beadványok elintézése kapcsán, és szükség esetén vizsgálatot vagy célvizsgálatot is elrendel. 2015. évben az Országos Bírósági Hivatal az általa továbbított panaszbeadványok több mint 20%-ában kért tájékoztatást a panasz elintézéséről, míg mintegy 10%-os arányban a panaszosnak írt válaszlevél bekérésével tájékozódott az elintézés menetéről. Ezen esetek közül 11 alkalommal bizonyult a panasz alaposnak, míg 16 esetben részben alaposnak. Az ilyen panaszok többsége az eljárás elhúzódását, illetőleg valamilyen eljárási vagy ügyviteli késedelmet jelzett.

Az OBH 2 esetben rendelt el vizsgálatot ügyfél által benyújtott beadvány nyomán. Az egyik esetben az eljárás elhúzódása volt a beadvány tárgya, a vizsgálat pedig arra mutatott rá, hogy az átszignálás gyakorlatán kell változtatni. A másik esetben ugyancsak az eljárás elhúzódása volt

a panasz tárgya, azonban a vizsgálat eredményeképpen az volt megállapítható, hogy ebben a bíróságot nem terheli mulasztás. A fentieken túl, az OBH 8 esetben élt jelzéssel a panaszügyben eljáró bíróság felé. Ezen alkalmakkor például az ügyfeleknek írt válaszlevelek könnyen áttekinthető, világos megfogalmazására; tanúvédelem, áldozatvédelem témában az érzékenyítés jelentőségére; a 10/2012. (VI. 15.) OBH utasítás rendelkezéseinek betartására; az átszignálások körültekintő elintézésére; a képzések, szakmai egyeztetések fontosságára; illetve a kirendelések megszervezésekor az időszzerűségi szempont figyelembe vételére hívta fel a figyelmet.

A témához kapcsolódóan kiemelés érdemel, hogy „A szolgáltató bíróságért!” program lényegi eleme a méltatlan támadásokkal szembeni közös, hatékony és hathatós fellépés is. A bírósági szervezetrendszerrel érintő vélemények ugyanis ráirányíthatják a figyelmet egyes hibákra, hiányosságokra, ezzel pedig hozzájárulhatnak ahhoz, hogy az igazgatási vezetők saját hatáskörükben megtehessék a szükséges intézkedéseket. Ezen jelzések, kritikák azonban nem támadhatják méltatlanul a bírák személyét, munkáját, illetőleg nem ingathatják meg az igazságszolgáltatás iránti bizalmat. Mindez igaz a társhatóságok részéről megfogalmazott véleményekre is. Az OBH az e témához kapcsolódó feladatokat folyamatosan evidenciában tartja és az alkalmas központi igazgatási eszközökkel a lehetséges területeken (kodifikációs munkák) a célkitűzések megvalósítására törekszik.

4.3.9. Jó gyakorlatok

A bíróságok számos területen azonos problémákkal szembesülnek. A hatékonyabb munkavégzés megteremtése érdekében az OBH kiemelt feladatának tekinti az országszerte kidolgozott jó gyakorlatok gyűjtését, elemzését, megosztását és bevezetésének elősegítését. Annak érdekében, hogy abból valamennyi bíróság profitálhasson, az OBH nagy figyelmet fordít arra, hogy feladatai ellátása során megismert jó gyakorlatokat országosan is megismertesse.

Helyben, egymástól függetlenül sok, a többi intézmény által is hasznosítható megoldást dolgoztak és dolgoznak ki. Ezeknek a bíróságok közötti megosztása, kommunikációja érdekében az OBH az összegyűjtött jó gyakorlatokat a központi intraneten kategorizálva megosztja a bírósági szervezet tagjaival. A központi intranet országos programok menüpontjában kialakításra került a jó gyakorlatok aloldal, amelynek éles indítása 2015. márciusában megtörtént. Az új menüponton keresztül elérhető az egyes bíróságok, valamint az OBH által kidolgozott, az ítélező tevékenységet, a bírósági igazgatást, a bíróságokhoz való hozzáférés egyszerűsítését, a kommunikációt segítő megoldások. 2015-ben a központi intranet Nyomtatványok menüpontja is megújult, ahová a bíróságok a jó gyakorlatként kidolgozott és az ítélezés során használt nyomtatványokat feltöltik. A bíróságok valamennyi ügyszakot érintően 973 db nyomtatványt – köztük idegen nyelvűeket is – töltöttek fel a beszámolási időszakban.

Annak érdekében, hogy a kidolgozott jó gyakorlatokat valamennyi bíróság megismerhesse, a megújult felületen főkategóriák (pl. eljárási és ügyviteli támogatások; igazgatás, munkaszervezés; bíróságok szolgáltatásai) és alkategóriák (pl. ítélezés során alkalmazott nyomtatványok; iratkezelést támogató, kiegészítő informatikai alkalmazások; digitális hangrögzítő rendszerek) szerint érhetőek el a kidolgozott jó gyakorlatok leírásai, valamint az ezekhez kapcsolódó szöveges dokumentumok és alkalmazások.

2015. szeptemberében Debrecenben, hagyományteremtő jelleggel került megrendezésre a „Jó gyakorlat workshop”, amelynek szervezésében Debreceni Ítéltábla és a Debreceni Törvényszék is közreműködött. A rendezvény keretében sor került a Kúria, a Debreceni Ítéltábla, valamint 14 törvényszék és azok illetékességi területéhez tartozó járásbíróságok által kidolgozott jó gyakorlatok bemutatására. A börze kiváló alkalomnak bizonyult a tapasztalatcserére, és új ötletek megismerésére.

Néhány példa a jó gyakorlatokra:

- informatikai segítség a büntetőügyek kiosztásához (Pécsi Törvényszék)
- ügyfélcentrumok tervezése és működtetése (Fővárosi Törvényszék)
- ülnökakadémia (Kaposvári Törvényszék)
- a pénzbüntetés szabadságvesztésre átváltoztatása a BIIR program lehetőségeinek kihasználásával (Zalaegerszegi Törvényszék)
- az oktatásszervezés új gyakorlata (Fővárosi Törvényszék)
- saját belső döntvénytár (Tatabányai Törvényszék)
- készenlét és ügyelet elektronikus nyilvántartása (Szekszárdi Törvényszék)
- az igazgatási, szakmai vezetők távmunkájának elősegítése, bekapcsolódása a verde rendszer tesztelésébe (Balassagyarmati Törvényszék)
- Helpdesk; Tárgyalási eszköz foglалó; Elektronikus tananyag és vizsga; BIIR képzés és számonkérése (Szegedi Törvényszék)
- segédanyag a pszichiátriai betegek intézeti gyógykezelésével kapcsolatos bírósági eljárásokhoz (Tatabányai Törvényszék)
- a tanúgondozás országos programjával kapcsolatban elkészített szabályzatok, tájékoztató anyagok, oktatási segédanyagok (valamennyi törvényszék)
- határozatszerkesztési segédlet a büntető ügyszakban (Szolnoki Törvényszék)

A jó gyakorlatok megosztása nem csupán országos viszonylatban, de az egyes bíróságokon, illetve az OBH-n belül is hasznos lehet. Erre figyelemmel az OBH – szervezeti egységeinek még hatékonyabb működése érdekében – a belső jó gyakorlatok, megoldások, munkaszervezési módszerek megosztásába kezdett, amelynek előkészítése 2015. év végére esett.

4.3.10. Szabályzatok, protokollok, ügymenet leírások

Az OBH belső ügymenet leírásai, eljárási protokolljai a hatékony, egyszerű, gyors és átlátható ügyintézészt szolgálják. Általános jellemzőjük, hogy mind az általános, mind pedig a konkrét feladatokhoz kompetenciafüggő, határidőhöz kötött ügyintézés tartozik, vezetői felelősségeket határoznak meg, továbbá, hogy a kommunikáció, az előkészítés, a végrehajtás, majd pedig az ellenőrzés rendjére is tartalmazznak előírásokat.

Az OBH mindazon területen, ahol az egységes szabályozás igénye felmerült, igyekszik elkészíteni azokat a szabályzatokat, ügymenetleírásokat, amelyek az adott területen a hatékony és egységes munkavégzéshez szükségesek voltak.

Az OBH-ban kialakított, de a bírósági szervezet egészét érintő protokollok közül kiemelést érdemel az álláshely kiírási kérelmek intézése. Ennek lényege szerint a bírói pályázatok kiírása előtt alapvetően vizsgálandó szempont az engedélyezett létszám munkateherrel való arányossága. A kidolgozott módszer szerint azt vizsgáljuk, hogy a törvényszék adott szintje/ügyszaka az engedélyezett létszámból az ügyérkezésnek megfelelő arányban részesül-e. Ezen arányszámok táblázatba foglalása láthatóvá teszi, hogy a megüresedett bírói álláshelyre a pályázat kiírása indokolt-e, de azt is, hogy mely bíróságokon indokolt új bírói álláshelyek rendszeresítése. Az aránytábla elkészítése és a törvényszéki elnökök részére történő kiküldésével egyidejűleg formanyomtatványok kerültek rendszeresítésre, melyek segítségével a bírói pályázatok kiírásának kezdeményezése, illetve az OBH elnöke részére az előterjesztések egységes formátumú, időszzerű elkészítése lehetővé válik, ezzel is gyorsítva és egyszerűsítve a folyamatot.

A bíróságok maguk is dolgoznak ki protokollokat, ügymenetleírásokat. E körben jó gyakorlatként említendő, hogy több bíróság is rendelkezik tanúgondozói szabállyattal, illetve protokollal. Így a Tatabányai Törvényszék dolgozott ki tanúgondozói eljárásrendet, a Szekszárdi és a Gyulai

Törvényszék pedig tanúgondozási szabályzatot. A Kaposvári Törvényszék szintén rendelkezik tanúgondozási szabállyal, és emellett áldozatvédelmi kézikönyvet is rendszeresített.

4.3.11. Intézményi stratégiák

Az intézményi stratégia segítségével a bírósági szervezet egésze vagy egyes részei, a különböző bíróságok működése áttekinthetőbbé, kiszámíthatóbbá, célorientálttá és eredményessé tehető. Az intézményi stratégia a tervezés, megvalósítás, ellenőrzés és az értékelés egymást követő lépéseiből áll. Ennek segítségével a szervezet vezetője a bíróság mindenkor feladataira figyelemmel határozza meg a rövid és középtávú prioritásokat, a felelősöket, illetve nyomon követi a feladatok ütemezett végrehajtását, valamint, ha szükséges, ez alapján beavatkozik a folyamatba.

A bírósági elnököknek, a pályázatuk során benyújtott, és a kialakult gyakorlat szerint a honlapon közzétett pályaműveit tekinthetjük az egyes bíróságok intézményi stratégiájának, figyelemmel arra, hogy abban jellemzően rövid-, közép- és hosszú távú célok is megfogalmazásra kerülnek.

2015-ben az egész országra kiterjedő, egy teljes ügyszak bírósági munkaszervezését tette hatékonyabbá a szabálysértési ügyek központosítása. Az ország valamennyi törvényszékén megvalósult a teljes (a szabálysértési ügyek teljes körére kiterjedő) vagy részleges (egyes szabálysértési ügycsoportokra vonatkozó) központosítás, amellyel még időszzerűbb és szakszerűbb munkavégzés érhető el, azonos vagy csökkentett dolgozói létszám mellett. Ezen kívül, a Debreceni Törvényszék által kidolgozott ún. „Debreceni modell” olyan munkaszervezési, ügyelosztási, igazgatási és szakmai vezetői munkamódszerek, illetve motivációs technikák összessége, amelylyel az időszűrségi mutatók rendkívüli mértékben javíthatóak. Ennek az intézményi stratégiának köszönhető, hogy 2015 májusa és novembere között, fél év alatt a törvényszék 29 %-kal csökkentette a két éven túl folyamatban lévő ügyek számát.

2014-ben több bíróság is elvégezte saját szervezetének önértékelését a dolgozók bevonásával. A CAF 2013 minőségbiztosítási eszközzel a vezetők átfogó képet kaptak a bíróság szervezetéről, feltárva annak erősségeit és gyenge pontjait. Ez alapján az egyes vezetők fejleszteni tudták a szervezetet. Az itt megszerzett intézményi tudás, felismert tendenciák és jelenségek alapján a bírósági vezetők hatékonyabb intézkedéseket vezettek be, amik megjelentek a 2015-ben meghirdetett „A szolgáltató bíróságért!” országos program keretében előterjesztett cselekvési tervekben is, és amelyekben az időszűrségi ítélezés, valamint az elhúzódo ügyek csökkentése érdekében bevezetendő intézkedéseket mutatták be a bírósági vezetők.

4.3.12. Országos programok

Az OBH elnökének célja a bíróságok szolgáltató jellegének erősítése, melyet a XXI. század igényeihez igazodva kíván megvalósítani. Ennek érdekében az elmúlt években több országos program is indult, amelyek túlmutatnak a tárgyalóteremben folyó munkán, közvetlenül vagy közvetve javítják a szervezet hatékonyságát, növelik az állampolgárok elégedettségét és javítják az ügyfelek bírósághoz való hozzáférését. Cél az ügyfelek minél teljesebb körű kiszolgálása a bírósági szervezet iránti bizalom növelése érdekében. Ilyen országos program keretében indult el a bírósági közvetítés, a Nyitott Bíróság Program, a Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás Program, a Tanúgondozási Program és az áldozatvédelem, valamint az ügyfél-elégedettség mérés.

Az országos programok lehetőséget biztosítanak az alternatív vitarendezési módszerek alkalmazhatóságának kiszélesítésére, a bírósági szervezetrendszer munkájának megismertetésére, és arra, hogy az állampolgárokat jogtudatos eljárási részvételhez segítsék hozzá. Ezek az új megoldások nem egyszerre és nem mindenütt kötelező jelleggel kerültek bevezetésre, hanem először ajánlásként, próbaüzem formájában azokon a bíróságokon, ahol megvannak hozzá a

feltételek és a kellő nyitottság az új iránt, majd az így nyert tapasztalatok elemzése nyomán kerül sor a reformlépések országos bevezetésére.

Az országos programokat részletesen a 4.4. pont mutatja be.

4.3.13. Igazgatási feladatokkal való megbízás

A Bjt. 29. §-a rendelkezik a bíró igazgatási feladatokkal történő megbízásáról. Ennek értelmében az OBH elnöke – a bíró hozzájárulásával és a bíró felett munkáltatói jogkört gyakorló bírósági elnök egyetértésével – több bíróságot érintő központi igazgatási feladat összehangolt végrehajtása érdekében, a munkáltatói jogkör gyakorlója pedig – a bíró írásbeli hozzájárulásával – határozott vagy határozatlan időre, kizárólag vagy részben igazgatási feladatok ellátásával bízhat meg bírót. Ez a jogintézmény azt a célt szolgálja, hogy nem vezető beosztású bírók és igazságügyi alkalmazottak közvetlenül is elláthassanak igazgatási jellegű feladatokat, pl. a tanúgondozás koordinálása körében, vagy más területen.

4.3.14. Együttműködési megállapodások

A bíróságok igazgatásában az OBH elnöke által kijelölt stratégiai célok megvalósulását szolgálja a jó kapcsolat fenntartása a szakmai, a hivatásrendi és a civil szervezetekkel. Az OBH és a bíróságok számos együttműködési megállapodást kötöttek 2015-ben például egyetemekkel, különféle szakmai kamarákkal. Az együttműködési megállapodások lényege a kiszámítható, átlátható és hatékony működés elősegítése.

Az OBH egyrészt a bíróságok ítélkező tevékenységének, a bírák képzésének támogatására, másrészt a központi igazgatás feladatainak interoperabilis ellátására más jogász hivatásrendekkel, szakmai kamarákkal, minisztériumi szervekkel – szükség esetén többoldalú – együttműködési megállapodásokat köt. A jogalkotási folyamatok figyelemmel kísérése érdekében folyamatos kapcsolatot tart fenn az Országgyűlés illetékes bizottságaival és az adott területen jogalkotásért felelős minisztériumokkal.

2015 júniusában Stratégiai Partnerségi Megállapodás jött létre az OBH és a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem között, amelynek célja a demokratikus igazságszolgáltatási és oktatási intézmények társadalmi súlyának és szerepének növelése az OBH igényei, valamint a MOME designtudatos komplex tervezői szemléletmódjának összehangolásával, és közös szemléletmód kialakításával. Az együttműködés keretében az ügyfélközpontok egységes arculati megjelenítése történik, és a MOME hallgatói a féléves, diploma és PhD feladataikon keresztül vizsgálhatják az igazságszolgáltatási épületeket, valamint a későbbiekben lehetőséget kapnak arra is, hogy gyakorlaton vegyenek részt, vagy munkát vállaljanak a bírósági szervezetben. Az együttműködés lehetőséget ad továbbá oktatói, illetve hallgatói tervezési pályázatok kiírására, lebonyolítására, tudományos diákköri feladatok elvégzésére, doktori (PhD/DLA) kutatási feladatokra, hallgatói tervezési feladatokra a bíróságokon.

Az OBH és a Belügyminisztérium között 2015-ben létrejött megállapodás a polgári perrendtartás során irányadó elektronikus kapcsolattartás ügyviteli és technológiai kérdéseit rendezi. A felek megállapodtak az elektronikus eljárás informatikai és működési feltételeiről, a tájékoztatási és ügyfélkezelési feladatokról, továbbá a közös oktatásról és kapcsolattartásról.

A 2014. év végi előkészítést és egyeztetéseket követően 2015 januárjában sor került az OBH és a KEKKH között a BIIR és a KEKKH személyi adat- és lakcímnnyilvántartás közvetlen elektronikai összekötését lehetővé tevő együttműködési megállapodás megkötésére. Ezzel realizálódhatott a Svájci Finanszírozás keretében megkezdett informatikai fejlesztés, amellyel nagyban csökkenthetőek a bíróság adminisztratív terhei a lajstromozás és az előéleti adatok lekérése tekintetében.

A bíróságok különböző területeken, helyi szinten is széleskörű együttműködést folytattak 2015-ben pl. jogi szakmai szervezetekkel, intézményekkel, civil szervezetekkel, iskolákkal. Számos törvényszék rendelkezik együttműködési megállapodással felsőoktatási intézményekkel, köztük a Győri Törvényszék kötött együttműködési megállapodást a győri Széchenyi István Egyetemmel, melynek értelmében az egyetem hallgatói a szakmai gyakorlatukat a törvényszéken tölthetik. Szintén több törvényszék, például a Gyulai Törvényszék kötött együttműködési megállapodást büntetés-végrehajtási intézettel, amely lehetővé tette, hogy a „Nyitott Bíróság” program keretében az érdeklődők a büntetés-végrehajtási intézetet is meglátogathassanak.

Az Ügyvédi Kamarákkal a közös képzés és tudásmegosztás érdekében, a Megyei Főügyészségekkel a kölcsönös tudásmegosztáson kívül az ügyeleti rend kialakításával kapcsolatban, a Megyei Rendőr-főkapitányságokkal szintén az ügyeleti rend kialakításával és a szabálysértési eljárások jogalkalmazói gyakorlatával kapcsolatban kötöttek, akár szóbeli megállapodást a bíróságok. Így például a Veszprémi Törvényszék a Veszprémi Megyei Ügyvédi Kamarával kötött megállapodásával a már korábban fennálló együttműködést kívánta kiterjeszteni más jogterületekre, valamint a preambulumban megfogalmazott célokat érvényesíteni.

Az OBH elnöke kiemelt figyelmet fordít a különböző civil szervezetekkel (pl.: Transparency International, Helsinki Bizottság, Eötvös Károly Közpolitikai Intézet, Társaság a Szabadságjogokért) való kapcsolattartásra is.

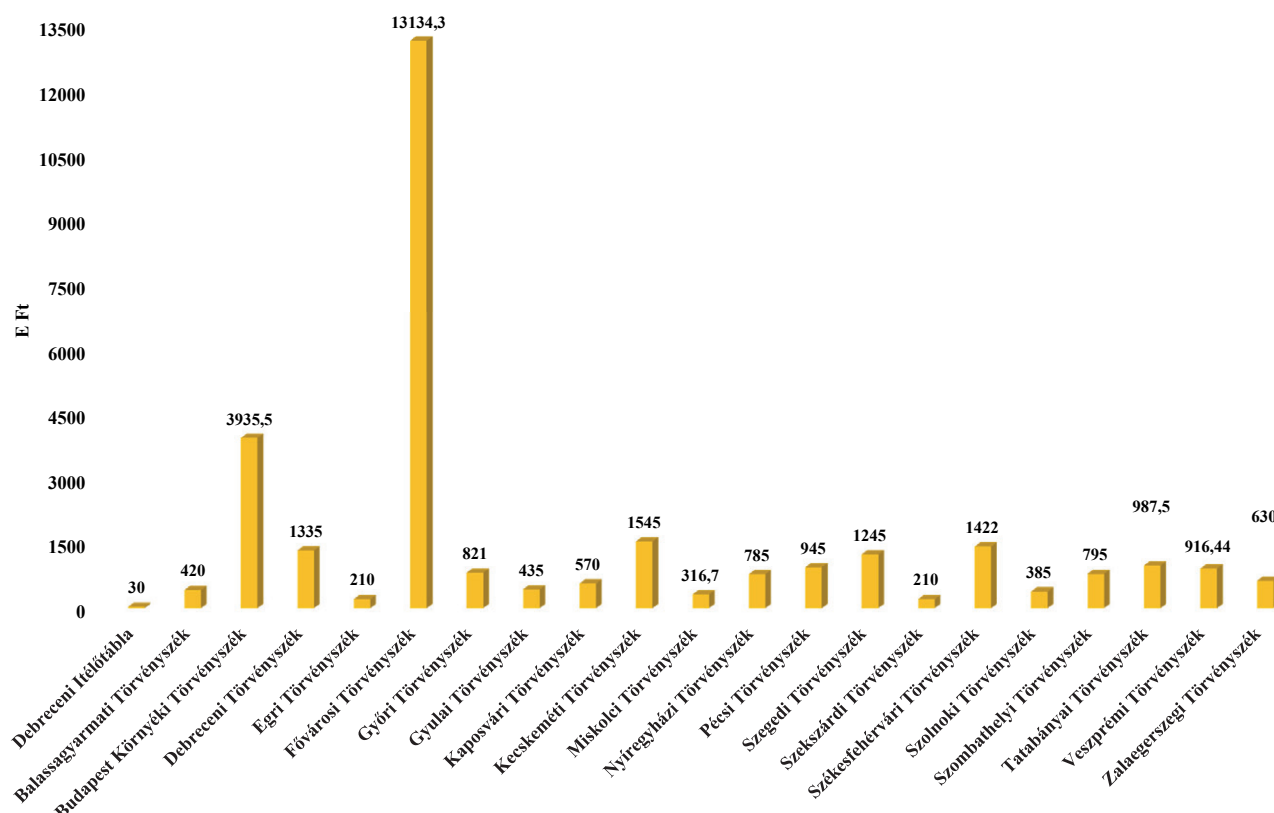
4.3.15. Igazgatási munkát segítő fejlesztések

A bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítéséhez, illetve a XXI. század modern bíróságának kialakításához szükség van informatikai haladásra. Az informatikai fejlesztéseink célja, az igazságszolgáltatás hatékonyabbá, átláthatóbbá tétele, az ítékezés személyi és tárgyi feltételeinek javítása, az elektronikus ügyintézés fejlesztése továbbképzések és a szükséges technikai eszközök beszerzése révén. Fontos, hogy ezeknek a fejlesztéseknek a kidolgozásába a bírósági szervezetrendszer munkatársai minél nagyobb számban kerüljenek bevonásra.

4.3.15.1. Elektronikus befizetés

A külső projektforrásokból megvalósuló fejlesztések közül számos 2015. évben került bevezetésre és vált elérhetővé a kollégák és az ügyfelek számára. Megvalósult a központi Elektronikus Fizetési és Elszámolási Rendszerhez (EFER) történő technikai csatlakozás, az Igazságügyi Minisztérium által fejlesztett és éles üzembe állított Igazságügyi Fizetési Portál (IFP) közvetítésével. Az OBH a törvényszékek/ítélőtáblák és a Kúria tekintetében megteremtette az EFER-hez történő egyenkénti csatlakozás jogi, informatikai és gazdasági előfeltételeit, így valamennyi intézmény tekintetében az EFER csatlakozás megvalósult. A 2015. január hó 1. napját követően indult csőd-eljárásokban az EFER rendszeren keresztül történő illeték- és költségterítési díjak fizetése vált lehetővé.

Az EFER használata útján befizetett összegek törvényszékek közötti megoszlása 2015. évben

Folyamatban van az EFER rendszer kiterjesztése az összes bíróságra a polgári peres eljárások illetékének megfizetése céljából, valamint az azonosításra visszavezetett dokumentumhitelesítés (AVDH) lehetőségének beépítése a civilisztikai peres eljárásokba. Ezen fejlesztések megvalósulása 2016-ra várható.

4.3.15.2. Érkező ügyek súlyszáma

2015-ben került használatba vételre az az informatikai rendszer, amely az érkező elsőfokú peres ügyek nehézségi fokát az ún. súlysorszámokkal határozza meg. Ez az alkalmazás az adott bírósági szervezeten belül segítheti az ügyosztás egyenletességét a bírók között. A rendszer kialakítására valamennyi törvényszék, ítéltábla és a Kúria szakmai és igazgatási vezetésének bevonásával került sor.

4.3.15.3. Az E-per

A polgári perekben történő elektronikus kapcsolattartás 2015. július 1-től történő kiterjesztését érintően az OBH közreműködött az informatikai és jogi feltételek megteremtésében, valamint ellátta az oktatási feladatokat a bírósági szervezet, a társhatóságok és a jogi hivatásrendek dolgozóinak eredményes felkészítése érdekében. A bíróságok központi internetes oldalán az ügyfelek tájékoztatását biztosító E-PER 2016 aloldal került kialakításra, tartalommal való feltöltésre, továbbá bevezetésre került a bíróságokról, illetőleg az ügyfelektől érkező megkeresések, panaszok időszerű, magas színvonalú kivizsgálását biztosító Helpdesk rendszer felállítása. Az E-per használata egyre népszerűbb az ügyfelek körében: míg 2014. évben 597, addig 2015. évben már 1600 beadvány érkezett a bíróságokra elektronikusan.

4.3.15.4. A civil szervezetek nyilvántartásának elektronizálása

2015. január 1. napjával bevezetésre került a Civil Integrált Információs Rendszer (CIIR), így ezen időponttól kezdődően lehetőség nyílt a kérelmek elektronikus úton történő benyújtására mintaokiratok felhasználásával, egyszerűsített eljárás kezdeményezésére, továbbá az OBH e-okirat sablonokat dolgozott ki, melyek tartalmi és formai segítséget nyújtanak a létesítő okiratok és egyéb szükséges mellékletek elkészítéséhez is az ügyfelek számára. A civil nyilvántartási eljárásokat illetően kialakításra került a „Névellenőrzési” funkció, melynek segítségével az Országos Névjegyzékben biztosított kereső segítségével bárki ellenőrizheti, hogy a választott név nem ütközik-e a névkizárólagosság követelményébe, továbbá megtörtént az űrlapok teljes automatikus informatikai anonimizációja.

A CIIR egy áttekinthető, egyszerűen használható nyilvántartási- és lajstromprogram, melynek segítségével a titkárok és az irodai munkatársak könnyen követni tudják a beérkező és kimenő iratokat. Figyelemmel arra, hogy valamennyi irat digitalizálva rendelkezésre áll, egy beérkező kérelem kapcsán valamennyi adat egy helyen rendelkezésre áll, az ügy előzményei is könnyen visszakereshetők. 2015. évben az elektronikus, illetve a papír alapon érkezett kérelmek elintézési határidejének összevetésével megállapítható, hogy kb. 8 nappal gyorsabban kerül elintézésre az elektronikus úton érkezett kérelem, mint a papír alapú.

4.3.15.5. A cég ügyszak statisztikájának fejlesztése

A cégbíróságokon az OBH kezdeményezésére megtörtént a végzések struktúrájának átalakítása a cégbírósági informatikai rendszerben a statisztika és a munkateher egységesítése érdekében. Informatikai fejlesztés révén egyszerűsödtek az irodai funkciók, ezáltal csökkent az irodai alkalmazottak munkaterhe.

4.4. Országos programok

A központi igazgatás által a bíróságok szolgáltató jellegét erősítő országos programok célja, hogy a mindennapi jogalkalmazói feladatok között az olyan kiemelt jelentőségű területekre – mint az eljárásokban érintett kiskorú személyek és áldozatok jogalkalmazói kezelése, az alternatív vitarendezési eljárások alkalmazásának kiterjesztése, a bírósági szervezet munkájának bemutatása – nagyobb figyelmet irányítson, és az ügyfeleket jogtudatos eljárási részvételhez segítse hozzá, és ezzel egyidejűleg, közvetlenül és közvetve, az ítélezési munkát is jelentősen segítse.

2015. évben került elfogadásra a 6/2015. (XI.30.) OBH utasítás, azaz a bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzat (igazgatási szabályzat), amely külön pontban foglalkozik az OBH elnöke által meghirdetett országos programokkal, rögzítve a bírósági vezetők azokkal kapcsolatos feladatait. Az Országos Programokkal kapcsolatban a bíróság elnökének általánosan a feladata, hogy e programok sikere érdekében bírósági felelőst és kapcsolattartót jelöljön ki, az adott bíróságon megvalósuló programokról rendszeres jelentést adjon az OBH elnöke részére, a helyi és a központi hálózat kiépítését teremtsen meg, biztosítsa az országos programok minőségi és mennyiségi mérését, a programokhoz kapcsolódó képzési feladatokat teljesítse, valamint biztosítsa a programokhoz fűződő kommunikációt és tudásmegosztást.

4.4.1. „A szolgáltató bíróságért!” Program

Az OBH elnöke 2015. június 23-án hirdette meg „A szolgáltató bíróságért!” elnevezésű, 10 pontból álló országos programot. A tíz hónapra meghirdetett program célja az igazságszolgáltatásba vetett bizalom erősítése érdekében a közös fellépés, hiszen – ahogy a program is kiemeli – az ítélezés hatékonysága az idő, a minőség és a költségek tekintetében a bíróság mellett a jogalkotó, az ügyészek, az ügyvédek, a szakértők és az ügyfelek közös felelőssége.

A program:

- megszólítja az Országos Bírói Tanácsot és a Kúria elnökét, valamint a jogalkotót;
- a társhatóságokat (ügyészség, ügyvédség) közös fellépésre kéri fel,
- hangsúlyozza a bírák, bírósági dolgozók, valamint a jogkereső polgárok javaslatainak, véleményének fontosságát, megcélózva az ügyfélkapcsolatok erősítését;
- igazgatási eszközökkel megvalósítható célkitűzéseket fogalmaz meg: időszerűség, a bírák elleni méltatlan támadásokkal szembeni határozott és hathatós fellépésre sarkall, hibákkal, hiányosságokkal szembeni következetes fellépésre hív fel.

A programhoz valamennyi bíróság csatlakozott, annak részeként minden ítélőtábla és törvényszék cselekvési tervet fogalmazott meg a bírósági döntésekhez ésszerű időn belüli hozzájárás előmozdítása érdekében. Az OBH a cselekvési tervekről összefoglalót készített a kiemelkedő megoldások, jó gyakorlatok megosztása, és az eredmények országos bemutatása érdekében.

A fentiekén túl, az egyes bíróságok havi összefoglalókban számolnak be a program megvalósítása érdekében tett igazgatási és egyéb intézkedéseikről, amelyekről központilag elektronikusan elérhető OBH összefoglalók készülnek, és a megosztásra érdemes nyomtatványok, végzésmin-ták, jó gyakorlatok, igazgatási anyagok is feltöltésre kerülnek a központi intranetes honlapra. Így az OBH-n keresztül országos tudásmegosztás valósul meg a program keretében, ugyanis a közzététel segítséget nyújthat újabb hasznos megoldások, módszerek megismeréséhez, így a még hatékonyabb és időszerűbb ítélkezés előmozdításához.

„A szolgáltató bíróságért!” program lehetőséget nyújt arra is, hogy az intézményi tudás és a tapasztalatok becsatornázódhassanak a központi igazgatási munkába. Ennek érdekében a bíróságoktól érkező felvetések, javaslatok tematizáltan kigyűjtésre kerülnek, majd az érintett tár-sosztályok/főosztályok/témafelelősök részére, az őket feladatkörük által érintő anyagok továbbításra kerülnek tájékoztatás, annak megvizsgálása és továbbgondolása végett.

A program keretében a 2-5 év közötti, valamint az 5 éven túl folyamatban lévő ügyek minimali-zálása terén a bíróságok külön vállalásokat foglalmaztak meg: ezen ügyek – egy köztes időpont-ban is monitorozott – végül 2016. március 31-ig megvalósulva történő 20 %-os csökkentésére törekednek oly módon, hogy az egyéb kategóriákba eső ügyek pertartama sem növekedhet. A meghirdetett program 2016. március 31. napján zárul.

A program felénél, 2015. november 30-án az addig elért eredményeket monitorozták. Az orszá-gos összesített adatok alapján megállapítható, hogy a programban részt vevő bírák, igazságügyi alkalmazottak megfeszített munkájának eredményeként a 2 éven túli ügyek száma hat hóna-pon belül országosan 7,06 %-kal csökkent, az elhúzódó ügyek számának csökkenése a 2014. évi adatokhoz képest 2015. azonos időszakában jelentős mértékű növekedést mutatott: 1,13 %-ról 7,06 %-ra, közel hatszorosára. Az elhúzódó ügyek csökkenése a bíróságok, bírák kiemelkedő mértékű többletmunka végzésének köszönhetően valósulhat meg.

4.4.2. Bírósági közvetítés

A bírósági közvetítési eljárás – más néven mediáció – hazánkban olyan bírósági nemperes el-járás, amelyben bíróságon folyamatban lévő peres vagy nemperes eljáráshoz kapcsolódóan (alapügy) a vitában érintett felek alternatív konfliktuskezelő, vitarendező eljárásban kísérlik meg a köztük lévő konfliktus feloldását. A közvetítés a hagyományos vitarendezési eljárásoktól lényegesen eltérő megoldás, melynek célja, hogy a felek – kölcsönös akaratuk alapján – a vita rendezésére írásos megállapodást hoznak létre. A közvetítési eljárást egy, a vitában nem érin-tett, semleges harmadik személy, az erre a feladatra kijelölt, a közvetítés végzésére szakmai

képzettséget szerzett és e tevékenység körében nem utasítható, titoktartásra kötelezett bírósági titkár vagy bíró folytatja le a felek között.

A közvetítői eljárás indulhat a felek kérelmére, illetve egyes esetben (pl. szülői felügyelet gyakorlása, kapcsolattartás) a bíróság kötelezően is elrendelheti, hogy a felek egymással együttműködve felkeressenek egy közvetítőt. A közvetítői eljárás igénybe vételével a per megelőzhető, és a felek megállapodása esetén a már elkezdődött per néhány hét alatt befejezhető. A közvetítői eljárásnak az is előnye, hogy a bírósági közvetítő illetékmentesen és a felek számára külön költség nélkül jár el mind bírói kötelezésre, mind pedig a felek saját kérelmére induló belföldi és határon átnyúló polgári ügyekben, az eljárásra nem kizárt ügytípusokban. Attól függően, hogy a felek az eljárás mely szakaszában kötnek megállapodást, illetékkedvezményt is igénybe vehetnek.

Az OBH elnökének javaslatára 2015. július 1-től a közvetítésre kötelező, tárgyalást felfüggesztő végzés kötelező tartalmi eleme a bírósági közvetítés lehetőségére való felhívás is, ami hozzájárulhat a bírósági közvetítés szerepének megerősítéséhez: a módosítás alapján a bíróság a határozatában felhívja a feleket arra, hogy a bírósági közvetítés lefolytatása iránti közös kérelmüket 8 napon belül terjesszék elő a bíróságon.

Az OBH elnökének célja a bírósági közvetítés megerősítése, és annak támogatása, hogy a bírósági rendszerben magas szakmai színvonalon, időszerűen eljáró bírósági közvetítők álljanak rendelkezésre és az eljárás nemzetközi standardok szerinti lefolytatását biztosító helyiségek is kerüljenek kialakításra. Az OBH elnökének azon stratégiai célja, hogy minden nagyobb bíróságon legyen kijelölt bírósági közvetítő, 2015. év végére megvalósult.

2015. évben 120 bírósági közvetítő kezdte meg a munkáját (41 bíró és 79 bírósági titkár), így a korábbi években kijelölt bírósági közvetítőkkel együtt 2015. év végén a 20 törvényszéken már mindösszesen 160 bírósági közvetítő működik (69 bíró és 91 bírósági titkár).

A rendszeresen tartott közvetítői képzések nagyon nagy érdeklődés mellett zajlanak. 2015-ben 49 fő kiképzése történt meg, így 2015. év végén 300 kiképzett személy van a bírósági rendszerben, nagyobb részben titkárok. A bírósági közvetítők ügyszámuktól, és megszerzett gyakorlatuktól függően gyakorlati továbbképzésen vettek részt, továbbá szakmai továbbképzések zajlottak családjogi, gazdasági és munkajogi témában, összesen 168 fő részvételével. A MIA központi képzésein, valamint több törvényszék helyi képzésein is több alkalommal került sor érzékenyítő képzések megtartására bírók és titkárok számára, összesen mintegy 250 fő részére.

2015. évben a közvetítők összesen 1750 ügyfelfogadási alkalmat tartottak, és 1099 közvetítői eljárást folytattak le. A jogintézmény bevezetésének 2012. év végi kezdetétől 2015. év végéig mintegy 2000 bírósági közvetítői eljárást folytattak le hazánk bíróságain, és minden másodikban megállapodást kötöttek a felek.

Bár az eljárás ismert és egyre inkább elfogadott a bírósági rendszerben, folytatni szükséges a bírók és bírósági vezetők számára az eljárás hosszú távú előnyeinek bemutatását. Ugyancsak a közeljövő feladata a bírósági közvetítők szakmai-módszertani fejlődésének intézményesített biztosítása, valamint az elektronikus eljárások adta lehetőségek és előnyök következetes kihasználása, továbbá a közvetítői munkateher arányosítása és belefoglalása a titkári és bírói munkateherbe.

A Bírósági Közvetítés Munkacsoport egyik kiemelt feladata a bírósági közvetítők szakmai segítő és felügyeleti rendszerének, az instruktori hálózatnak a kialakítása, amelynek előkészítése a hálózat komplex felvázolásával 2015-ben elkezdődött.

4.4.3. Nyitott Bíróság Program

A társadalmi felelősségvállalás része, hogy a bíróságok a jogismeret terjesztéséből is kivegyék a részüket. A Nyitott Bíróságok Program célja a jogi ismeretterjesztés, az állampolgárok jogtudatossága kialakításának elősegítése, a bírósági munka társadalmi elfogadottságának és a bíróság iránti bizalom erősítése, továbbá a fiatal és fiatal felnőtt korosztályok körében a bírói hivatás megismertetése a munkaerő-utánpótlás előmozdítása érdekében.

Az OBH által 2012-ben meghirdetett Nyitott Bíróság Program keretében osztályfőnöki órákon tartanak jogismereti előadásokat a bírák, tárgyaláslátogatásokon, bírósági épületlátogatásokon, börtönlátogatásokon (18 év felettieknek), perszimulációkon („próbatárgyalás” formájában) vehetnek részt a fiatalok. Az OBH elnökének célja a sikeres országos program megfelelő gondozása: a kapcsolattartók részvételével minden évben a Magyar Igazságügyi Akadémián képzés és workshop megrendezése, ahol a program helyi megvalósításáról beszámolnak, és tapasztalatokat cserélnek a bírósági elnökök és bírák.

A program évről évre egyre sikeresebb és eredményesebb. A korábbi évekhez képest 2015-ben mind a programok, mind a résztvevők számában jelentős, csaknem 20%-os emelkedés tapasztalható. Míg 2013. évben 32.182 fő vett részt országosan az 1.189 megszervezett programon, addig 2015-ben országos szinten 1571 szervezett programon összesen 39.136 fő vett részt.

2015-ben a bíróságok a Nyitott Bíróság Program keretében egyre kreatívabb módszerekkel igyekeztek megismertetni a magyar bírósági rendszert az igazságszolgáltatás iránt érdeklődő állampolgárokkal, kiemelten a fiatalokkal. A program keretében minden évben az Országos Bírósági Hivatal, a Fővárosi Törvényszék és a Budapest Környéki Törvényszék közös szervezésében a bíróságok is jelen vannak a Sziget Fesztivál Civil Szigetén, ahol a látogatók játékos formában, tesztiken és kvízeken keresztül ismerkedhettek meg a magyar igazságszolgáltatással: a jogrendszerrel, a bűncselekményekkel és az értük járó büntetésekkel, vagy a drogfogyasztás következményeivel. Egyre több törvényszék csatlakozott a Múzeumok Éjszakája programhoz, valamint több helyen hirdettek meg fotó, rajz vagy novellapályázatot is e program keretein belül.

A Miskolci Törvényszék a hátrányos helyzetű fiatalokra is gondol: a programhoz tavaly csatlakozott a megyei Gyermekvédelmi Központ is, ahol a gyermekotthon lakóinak tartottak előadást a bírák. A törvényszék továbbá vallja, hogy a prevenció jegyében olyan értékrendet közvetít, amelynek elsajátítása nélkülözhetetlen a mindennapokban ahhoz, hogy a fiatalok kellő jogi ismeretekkel bírjanak, hiszen ők azok, akik leginkább ki vannak téve a korosztályukat érintő veszélyeknek. A Szegedi Törvényszék és Ítéltábla már nemcsak a fiatalokat szólítja meg a programmal, hanem a szülőket és a pedagógusokat is. Bíráik rendszeresen részt vesznek a szülői munkaközösségek megbeszélésein és a tantestületi értekezleteken, ahol a felmerülő jogi kérdésekben adnak felvilágosítást. A szegedi programok közül kiemelkedő még, hogy tavaly két alkalommal is szerepelt a budapesti Játékszínben Reginald Rose Tizenkét dühös ember című világsikerű drámája a Szegedi Tudományegyetem és a Szegedi Nemzeti Színház vendégelőadásában. A színdarabban a hivatásos színészek mellett bírákat, ügyészeket, ügyvédeket, joghallgatókat is láthatott a közönség az esküdtek szerepében. A kecskeméti Katona József Színház színészei is szereplői voltak tavaly októberben a helyi perszimulációs versenynek, ahol a vádlott, a tanú és a sértett szerepét is játszották.

2015-re vonatkozó cél a Nyitott Bíróság Program további terjesztése, ismertető füzet és a bíróságok internetes honlapján való tájékoztatás, még több középiskola bevonása, valamint a szakmai program bővítése. E körben az OBH Bírósági Közvetítés Munkacsoport tagjainak, a koordinátoroknak és a bírósági közvetítőknek a közreműködésével történhet – akár gyakorlati bemutató keretében – a tájékoztatás a közvetítői eljárás sajátosságairól, a benne rejlő előnyökről, a korosztályra való különös tekintettel például a fiatalokat érintő témákban.

4.4.4. Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás Program

Az OBH a 2012-ben meghirdetett Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás Programhoz kapcsolódva, 2015-ben is kiemelten foglalkozott a gyermekek érdekeinek és jogainak magas fokú védelmével az igazságszolgáltatásban. Az országos program egyik legfontosabb célkitűzése a gyermekek érdekeinek érvényesítése a bírósági eljárásokban, ennek érdekében pedig az, hogy megvalósuljon a kiskorúakat érintő ügyeket tárgyaló bírák folyamatos felkészítése az ezzel kapcsolatos speciális és komplex elvárásokra.

Az első Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás Munkacsoportot az OBH elnöke 2013-ban hozta létre. A program célkitűzéseire figyelemmel – a már eddig elért eredmények mellett – a feladatok folytatásaként az OBH-ban további olyan feladatok vártak megoldásra, amelyek szükségessé tették a Gyermekbarát Igazságszolgáltatás Munkacsoport tevékenységének továbbvitelét. A munkacsoport elsődleges célja a szakember képzés, a kiskorúak ügyeit tárgyaló bírák képzési rendjének kidolgozása.

A munkacsoport 2015-ben közreműködött a kiskorúak életkori sajátosságainak megfelelő tájékoztatás elősegítése érdekében a bíróságok internetes oldalán a Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás almenü létrehozásában és folyamatos bővítésében, továbbá kialakított egy olyan szakmai hálózatot, amely alkalmas arra, hogy az illetékes bíróságokon a kisebb tapasztalatokkal rendelkező bírákat munkájában segítse, tagjai a tárgybeli képzésekben, jogszabály-módosítási feladatokba bevonásra kerülhessenek. A munkacsoport 2015 novemberében országos konferenciát szervezett, amelynek célja a munkacsoport eddigi tevékenységének összegzése, a bírák, igazságügyi alkalmazottak további érzékenyítése, valamint a közvélemény tájékoztatása az OBH gyermekközpontú igazságszolgáltatás országos programjáról. Feldolgozta és kiértékelte a fiatalkorúak ellen indult büntetőeljárásokkal kapcsolatosan elkészült országos vizsgálat adatait, illetve közreműködött az OBH álláspontjának kidolgozásában az új büntetőeljárásról szóló törvény fiatalokra vonatkozó szabályai tekintetében.

Az Országos Bírósági Hivatal elnöke gyermekmeghallgató szobák kialakítására 2013 szeptemberében pályázatot írt ki, amelynek eredményeképpen a bíróságokon új helyiségek kerültek kialakításra. Ez folytatódott 2014. évében, összesen 32,5 millió forint támogatással. 2015-re mind a 20 törvényszék rendelkezik gyermekmeghallgató helyiséggel. Ezek közül kiemelendő a Tatabányai Törvényszék, amelynek valamennyi járásbíróságán van gyermekmeghallgató szoba; valamint az Egri Törvényszék, amelynek 6 járásbírósága, illetve a Nyíregyházi Törvényszék, amelynek egy kivételével valamennyi járásbírósága rendelkezik gyermekmeghallgató szobával.

A biztonságos, megnyugtató légkörű helyiség meglétén kívül kiemelt jelentőségű, hogy a gyermek meghallgató szobákban hogyan zajlik a meghallgatás. Ezért kiemelt hangsúlyt kap a szakember képzés. Ennek keretében 2015. évben több képzés került megtartása a gyermekközpontú igazságszolgáltatás témakörben, többek között 95 fő részvételével a Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás éves konferenciája.

A gyermekközpontú igazságszolgáltatás szerves részét képezte a Fővárosi Törvényszéken dolgozó családjogi bírák számára 2015. évében szervezett intenzív családjogi képzési program, amely alapján a bírák egész évben havonta két képzésben részesültek nemzetközi családjog, családon belüli erőszak, gyermek jogok, gyermek meghallgatás és egyéb családjogi témákban.

Több törvényszék is jelentős lépéseket tett a gyermekközpontú igazságszolgáltatás szemléletének érvényesülése érdekében. A Szolnoki Törvényszéken külön gyermekbarát igazságszolgáltatás munkacsoport, a Kecskeméti Törvényszéken tanúgondozási és gyermekközpontú igazságszolgáltatási munkacsoport működik. A Miskolci Törvényszék 2015-ben a gyermekmeghallgató szobák rendjéről és a mentori rendszer működéséről szóló szabályzatot bocsátott ki, míg a

Budapesti II. és III. Kerületi Bíróságon gyermekvédelmi faliújság került kihelyezésre. A Kaposvári Törvényszéken szakmai értekezletet tartottak a gyermekek idézésével, és meghallgatásával kapcsolatos jogszabályokról.

A 2016. év egyik legfontosabb célkitűzése a családon belüli erőszak elleni küzdelem, amelynek támogatására, valamint a bírák érzékenyítésére 2016. őszén országos konferencia kerül megrendezésre a Magyar Igazságügyi Akadémián. Az OBH 2016-ban pályázatokkal is támogatni kívánja a célkitűzések megvalósítását.

4.4.5. Tanúgondozás és áldozatvédelem

Az OBH elnökének stratégiai célja a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése, amely a tanúk vonatkozásában azt jelenti, hogy a bíróságoknak elő kell segíteniük a tanúzási kötelezettség teljesítését a tanúk részére az eljárási jogaikról történő széleskörű tájékoztatás nyújtásával, a jogaik érvényesülésének elősegítésével, továbbá a tanúkkal való érzékeny bánásmóddal, lehetőség szerint a vádlottól elkülönített helyen történő várokozattal, kihallgatással, ezen keresztül a félelem nélküli tanúvallomás biztosításával.

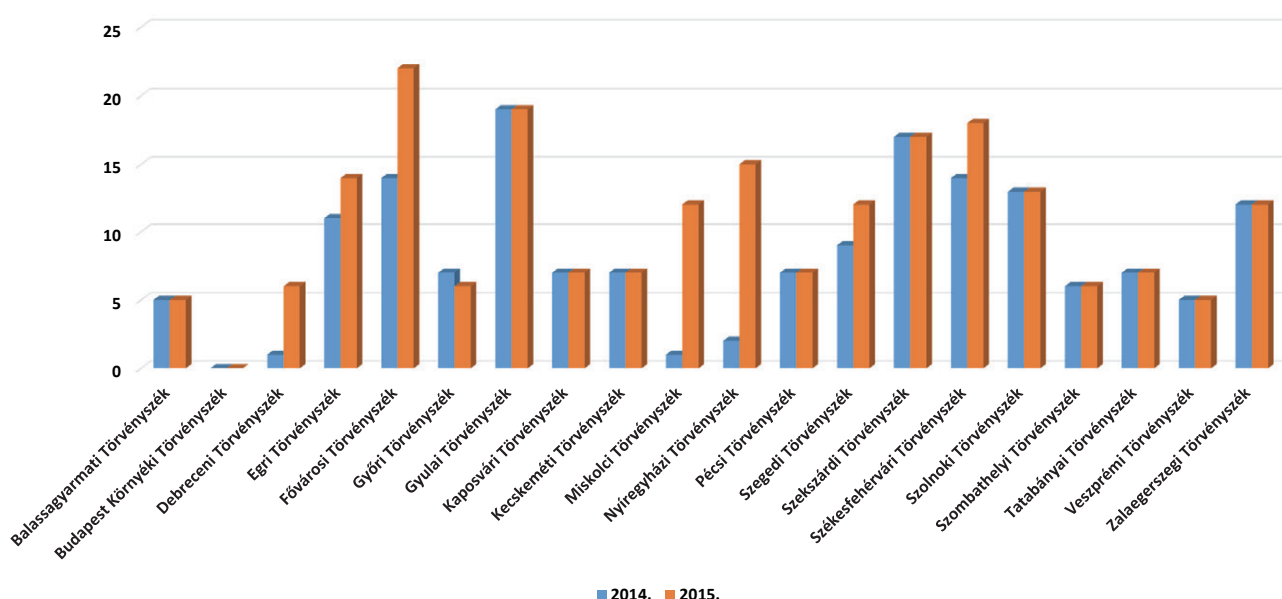
A tanúgondozás intézményének 2013. évi meghonosítása mellett az OBH nagy hangsúlyt fektet az áldozatvédelemre, így a 2014. évi célkitűzéseknek megfelelően, 2015. évtől kezdődően a tanúgondozás és áldozatvédelem témakörét országos programmá emelte, az áldozatvédelem minél szélesebb körű és hatékonyabb megvalósítása érdekében.

Az áldozatok védelme érdekében az OBH és a bíróságok a bírósági dolgozók képzésére és érzékenyítésére törekednek annak érdekében, hogy munkájuk során – eljárási pozíciójuktól függetlenül – felismerjék az áldozatokat, kihallgatásuk, kezelésük során kellő érzékenységgel járjanak el, amivel elkerülhető másodlagos viktimizációjuk, miközben nem sérül a pártatlanság, elfogulatlanság követelménye sem. Az OBH és a bíróságok biztosítják az interneten és az ügyfelek által látogatott helyiségekben kihelyezett hirdetésekkel, hogy az áldozatok megfelelően érzékeny és könnyen érthető tájékoztatást kapjanak jogaikról, lehetőségeiről. Annak érdekében, hogy az áldozat egyedi helyzetének megfelelő, szakszerű segítségben részesülhessen, szükséges egy olyan információs háló kialakítása, amelyen a bíróság a megfelelő szervhez irányíthatja az áldozatot, ez pedig a társhatóságokkal való hatékony együttműködést feltételezi.

A bírósági szervezet magas szintű tudással rendelkező tanúgondozókkal, védett tanúmeghallgató szobák, tanúvárók, elkülönített folyosók kialakításával, tájékoztató anyagok rendelkezésre bocsátásával, az infrastruktúra fejlesztésével, képzésekkel, oktatási segédanyagok kidolgozásával segíti az országos program további sikerét.

A tanúgondozók száma Magyarországon évről évre dinamikus növekszik, a 2014. évben nyilvántartott 164 fős létszám 2015-ben további 58 fővel bővült, így elérte a 222 főt. A legtöbb tanúgondozó a Fővárosi Törvényszéken (22 fő), a Gyulai Törvényszéken (19 fő) és a Székesfehérvári Törvényszéken (18 fő) működött 2015-ben.

Tanúgondozók száma 2014-ben és 2015-ben

A törvényszékek egyre több eszköz és infrastruktúra igénybevételével biztosítják a tanújogokat, így például a Fővárosi Törvényszék 2015 januárjától a callcenter mellett info-pontokon keresztül ad tájékoztatást ügyfeleinek. A Kecskeméti Törvényszék egyidejűleg biztosítja a külön tanúszobát, az elkülönített folyosórészt és a tanúvárót is, míg a Zalaegerszegi Törvényszék a Facebook közösségi felületét is használja a célra, továbbá televíziós képernyőt helyezett el a várórészben, amelyen tanúvédelemmel kapcsolatos információk láthatóak. A tanúk gyermekeinek felügyeletének ellátására országosan 7 törvényszék vállalkozott 2015-ben. Valamennyi bíróság biztosítja a honlapokon, plakátokon kihelyezett tájékoztatásokat, 17 törvényszék pedig az idézések melletti írásbeli tájékoztatókon is felhívja a tanúk figyelmét a tanúgondozás lehetőségeire. Négy törvényszék tanúgondozással kapcsolatos hírei a sajtóban is megjelentek, míg a Szekszárdi Törvényszéken és a Székesfehérvári Törvényszéken újságokon kívül tévéinterjúkban is népszerűsítik a tanúgondozás intézményét.

A magas színvonalú tevékenységben kiemelt hangsúlyt kap a tudásmegosztás. Számos törvényszéken a tanúgondozók és koordinátorai, mentoraik is rendszeresen értekezleteken egyeztetnek, biztosítva ezzel az országos program hatékony megvalósulását. 2015-ben 15 törvényszék tartott a tanúgondozóknak rendszeres helyi képzést, valamint a bírák számára érzékenyítést. A jó gyakorlatok és a tudás széles körben történő megosztása érdekében számos segédanyag kidolgozására is sor került a bírósági szervezetben.

Tanúgondozás területén a 2016. évre az OBH kitűzött célja a gyakorlati tudás erősítése, továbbá a kompetenciafejlesztés mind a helyi, mind a központi képzéseken, valamint egységes protokoll kidolgozása a tanúgondozók képzésére. Az áldozatvédelem területén a jövőbeni feladatok közé tartozik a szakemberek képzése és érzékenyítése, az információs és tájékoztatási háló kialakítása, valamint a társhatóságokkal való sikeres együttműködés ápolása és szélesítése.

4.4.6. Ügyfél-elégedettség mérés

Az OBH elnökének egyik stratégiai célja a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése. Ehhez kapcsolódóan a bíróságokon 2013-ban elkezdődött az ügyfél-elégedettség mérése, valamint az ügyfélcentrumok kialakítása. Az ügyfél-elégedettség mérés lényege, hogy az igazságszolgáltatásban megforduló ügyfelektől visszajelzést kaphasson a bírósági szervezet arról, hogy elé-

gedettek-e például a kezelőiroda működésével, a tájékozási lehetőségekkel, vagy éppen az épület biztonságával. A cél az, hogy a visszajelzések alapján minél inkább ügyfélbaráttá váljon az igazságszolgáltatás.

Az ügyfél-elégedettség mérést a közérdekű bejelentésekkel és panaszokkal kapcsolatos eljárásról szóló szabályzat – a 10/2012. (VI. 15.) OBH utasítás – 13. § (2) bekezdése tette lehetővé. Emellett az ÁROP Szervezetfejlesztési Program választható témaköre volt az ügyfél-elégedettség mérés és „ügyfélcharta” bevezetése a bíróságokon. A téma népszerű volt a bíróságok körében, a pályázók majdnem fele fejlesztéseket hajtott végre ezen a területen. A 6/2015. (XI.30.) OBH utasítás a bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzat (igazgatási szabályzat) VI. Fejezete rögzíti az ügyfélkapcsolatokkal összefüggő feladatokat.

A folyamatos – egyszeri vagy időszakosan visszatérő – mérések mellett az ügyfél-elégedettség mérés fejlesztése is folytatódott a 2015. évben. Az OBH elnöke által meghirdetett „A szolgáltató bíróságért!” program egyes pontjai a bírákat, a bírósági dolgozókat, valamint a jogkereső állampolgárokat is arra ösztönözték, hogy javaslataikkal és véleményükkel támogassák a bírósági szervezetet, segítsék annak munkáját. E programpontok a bíróságok egy részét arra sarkallták, hogy az eddig megalkotott ügyfél-elégedettség mérési kérdőíveiket felülvizsgálják, bővítsék, illetőleg egyes bíróságok újonnan állítottak össze kérdőíveket, valamint ügyfélchartát. Példaként említhető a Debreceni és a Pécsi Törvényszék felülvizsgált, egységesített ügyfél-elégedettség mérést szolgáló adatlapja; a Miskolci, a Szombathelyi és a Balassagyarmati Törvényszék új ügyfél-elégedettség mérési kérdőíve, valamint a Pécsi, a Debreceni és a Szombathelyi Törvényszék új ügyfélchartája.

A fentiekén túl, további bíróságok is tervezik az ügyfél-elégedettség mérés kiterjesztését. Így például a Budapest Környéki Törvényszék az ÁROP projekt keretében kidolgozott kérdőívét járásbírói és törvényszéki szinten is be kívánja vezetni; a Szekszárdi Törvényszék a polgári és büntetőügyekben szereplő tanúk elégedettségének mérésén túl, az eljárásban érintett más személyek elégedettségének mérését is be kívánja vezetni, míg a Fővárosi Törvényszék ügyfélcharta összeállítását tervezi.

Az OBH „A szolgáltató bíróságért” program keretein belül 2015. évben részletes elemzést végzett a bíróságok ügyfél-elégedettség mérésével összefüggésben, egy a mérési eredményekre vonatkozó kérdőív 23 bíróság általi (3 ítélőtábla és 20 törvényszék) kitöltésével. A beérkezett bírósági válaszok alapján a bíróságok által alkalmazott elégedettség mérési módszer általában kérdőív, amelyet az ügyfelek az adott bíróságon papír alapon, esetenként a bíróság honlapján érnek el.

A bíróságok beszámolóí alapján törvényszékenként eddig átlagosan 138 kérdőív került kitöltésre. Az értékelések eredményei alapján a bíróságok jelezték, hogy általában nagyon jók az eredmények: az elégedettség átlagosan 90 % körüli a bíróságok által megkérdezett szempontok tekintetében. Az ügyfelek válaszaik alapján leginkább a kezelőirodai kiszolgálással (a dolgozók udvariasságával, szakmai felkészültségével, magatartásával és segítőkészségével) elégedettek. Emellett az ügyfelek elismerése mutatható ki a bírósági honlapokon található nyomtatványok, az ügyfeleknek adott tájékoztatások érthetősége és pontossága, valamint az esélyegyenlőség céljából tett intézkedések, akadálymentesítés tekintetében is.

Az ügyfélcentrum biztosítja az állampolgárok számára a gyors és modern, elektronikus megoldásokon alapuló ügyintézés, azt, hogy kulturált körülmények között tanulmányozhassák az ügyiratokat, vagy kapjanak felvilágosítást. Az ügyintézés hatékonysága érdekében ügyfélcentrumok kialakítása kezdődött az országban, elsők között a Budapest Környéki és a Fővárosi Törvényszéken. 2015-ben az OBH és a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem (MOME) együttműködési megállapodása keretében a MOME munkatársai megkezdtek az egységes arculati terv kidolgozását.

Az eddigi tapasztalatok alapján és eredményeképpen több változtatás is bevezetésre került egyes bíróságokon. Így például több tájékoztató tábla, illetve szórólap került kihelyezésre (Szegedi Ítéltábla, Kecskeméti, Kaposvári és Budapest Környéki Törvényszék, Debreceni és Hajdúböszörményi Járásbíróság), panasznaplós ügyfelek részére előzetes bejelentkezési rendszert vezettek be a várakozási idő csökkentése érdekében (Hatvani Járásbíróság), tematikus ún. panasz e-mail cím került létrehozásra (Kaposvári, Kecskeméti, Szegedi, Szombathelyi Törvényszék), illetve meghosszabbításra került az ügyfélfogadási idő (Kecskeméti és Szegedi Törvényszék).

Az ügyfél-elégedettség további növelése érdekében az OBH célja, hogy minél több bíróságon kerüljön ügyfélcentrum kialakításra, valamint, hogy valamennyi bíróság rendelkezzen ügyfélchartával.

Jövőbeni célkitűzések és feladatok:

- „A szolgáltató bíróságért!” országos program 2016-ban lezárul, azonban a törekvések tovább élnek, és egy új programban öltönnéek testet.
- 2016-ban elsődleges fontosságú az igazgatási szabályzat hatályosulásának monitorozása, amely az OBH Járás- és kisbírósági Munkacsoportjának is elsődleges feladatát képezi.
- Az OBH elnöke által kiadott normatív szabályozók előkészítésének rendjéről szóló szabályzat elkészítése.
- A bíróságokon folytatható tudományos célú kutatásokról szóló OBH elnöki ajánlás közzététele.
- Az informatikai biztonsági szabályzat elkészítése.
- A bírósági statisztikai adatok gyűjtéséről és feldolgozásáról szóló szabályzat előkészítése.
- Az elmúlt évek panaszairól készült átfogó elemzés elkészítése a 2012-2015. évekre vonatkozóan.
- A www.birosag.hu honlap panaszok és közérdekű bejelentések benyújtására vonatkozó menüpontjának felülvizsgálata akként, hogy az eljárás menete szemléltető folyamatábrákkal is bemutatásra kerüljön.
- Kiadvány megjelentetése a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok működéséről.
- A közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok munkájának támogatása a videokonferencia útján megvalósuló kapcsolattartás lehetőségével.

További hasznos információk:

- A bírósági szervezetről: <http://www.birosag.hu/birosagi-szervezetek>
- A közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumokról: <http://www.birosag.hu/kozigazgatasi-es-munkaugyi-regionalis-kollegium>
- Az OBH elnökének kinevezési jogkörébe tartozó bírósági vezetők meghallgatási jegyzőkönyveiről és pályaműveiről: <http://www.birosag.hu/szakmai/palyazatok-obh-el-n-jogkore>
- Az OBH elnökének döntéseiről: <http://www.birosag.hu/obh/el-noki-hatarozatok>
- A még hatályban lévő OIT döntésekről: <http://www.birosag.hu/obh/oit-szabalyzatok>
- Az OBH elnökének beszámolóiról: <http://www.birosag.hu/obh/el-nokenek-beszamoloi>
- A Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás Programról: <http://www.birosag.hu/tudjon-meg-tobbet/gyermekkozpontu-igazsagszolgalatas/folap>
- A bírósági közvetítésről: <http://www.birosag.hu/allampolgaroknak/mediacio/birosagi-kozvetitoi-eljaras>
- Nézze meg filmen és tudjon meg többet a közvetítői eljárásról: <http://birosag.hu/media/video/birosagi-kozvetitoi-eljaras>
- A Nyitott Bíróság Programról: <http://www.birosag.hu/tudjon-meg-tobbet/nyitott-birosag>
- A bírósági tanúgondozásról: <http://www.birosag.hu/tudjon-meg-tobbet/a-birosagi-tanugondozasrol>
- Nyomtatványok rendszeresítésével az ügyfeleket is segíteni kívánjuk, ezért a leggyakrabban használtakat az alábbi linkeken tette az OBH elérhetővé: <http://birosag.hu/allampolgaroknak/nyomtatvanyok-urlapok>
- Elektronikus kapcsolattartás a bírósági eljárásokban: <http://birosag.hu/ekapcsolattartas/elektronikus-kapcsolattartas-birosagi-eljarasokban>
- Civil szervezetek nyilvántartási eljárásai: http://birosag.hu/allampolgaroknak/civil-szervezetek/tajekoztatasok-figyelmeztetesek-lenyeges_joghatasok
- Céginformációs Portál: <http://ebetekintes.birosag.hu/>
- Csőd- és felszámolási eljárások: <http://birosag.hu/allampolgaroknak/csod-felszamolasi-eljarasok/tajekoztato>
- A munkacsoportokról további információkat az alábbi linken olvashat: <http://birosag.hu/munkacsoportok>
- A panaszügyintézészel kapcsolatos bővebb tájékoztatás az alábbi linkeken található: <http://birosag.hu/kozerdeku-bejelentes-panasz>

IV. RÉSZ - A BÍRÓSÁGI SZERVEZET MŰKÖDÉSÉNEK JOGSZABÁLYI KÖRNYEZETE

1. A bírósági szervezetet érintő jogszabály-módosítások
 - 1.1 Jogállási tárgyú jogszabály-módosítások
 - 1.2 A bírósági szervezetet és jogállást érintő egyéb jogszabály-módosítások
 - 1.3 A bíróságokat jelentősen érintő eljárási szabályok változása
 - 1.4 Az elektronikus eljárásokhoz kapcsolódó főbb jogszabályváltozások
 - 1.5 A bíróságok által alkalmazott anyagi jogi szabályok lényegi változásai
2. Az OBH jogszabály-véleményezéssel kapcsolatos tevékenysége
 - 2.1 Az alkalmazott munkamódszerek
 - 2.2 Véleményezett jogszabályok és eredmények
 - 2.3 Kezdeményezések
 - 2.4 Szakmai párbeszéd
3. A bírósági szervezetet érintő bírósági döntések
 - 3.1 Alkotmánybírósági határozatok figyelése
 - 3.2 Európai Unió Bírósága
 - 3.3 Emberi Jogok Európai Bírósága

Az OBH 2015. évi legfőbb eredményei az OBH elnökének azon célkitűzésével összefüggésben, hogy a bíróságok alkotmányos célkitűzésüket teljesítsék, és a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítéلkezzenek:

- A bírósági elnökök és szakmai vezetők közreműködésével történő észrevételezés mellett az OBH jogszabály-véleményezési tevékenységében az ún. szakértő bírák folyamatosan részt vettek, ezáltal az OBH elnöke a bírósági szervezetet közvetlenül érintő jogszabály-módosításokra minden esetben érdemi észrevételeket tudott megfogalmazni.
- Az OBH elnöke az általa létrehozott Munkacsoportok hathatós közreműködésével, a teljes bírói kar véleményének becsatornázásával; a bírósági eljárásokat szabályozó kódex-jellegű törvényművek (polgári perrendtartás, büntetőeljárási törvény és közigazgatási perrendtartás) kodifikációját folyamatosan támogatta.
- Az OBH elnöke a bírósági eljárások és ügyvitel költséghatékonyságát, átláthatóságát segítő és bürokráciáját csökkentő, valamint az e-bíróságot erősítő jogszabály-módosítási javaslatokat tett.
- Az OBH elnökének javaslatára 2015. július 1. napjától a bírósági fogalmazók és bírósági titkárok részére az illetményalap 10%-ának megfelelő összegű munkaköri pótlék került bevezetésre.
- Az OBH elnökének kezdeményezésére, érdemi javaslatának kodifikálása mellett, az OBH-ban foglalkoztatott egyes igazságügyi alkalmazottak munkakörének és képesítési feltételeinek meghatározásáról, ügyviteli vizsgájáról szóló 26/2015. (IX. 30.) IM rendelet módosítása révén a létszámgazdálkodás hatékonysága nőtt, az átlátható és takarékos szervezeti működés keretei kialakultak, valamint a rendelet egyértelművé tette a lehetséges munkakörök megnevezését.

1. A bírósági szervezetet érintő jogszabály-módosítások

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.), valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (Bjt.) 2015-ben is meghatározó keretet biztosított a bíróságok működéséhez. A bíróságok központi igazgatási feladatait az OBH elnöke látta el, míg a bíróságok szakmai irányítása a Kúria feladata.

1.1. Jogállási tárgyú jogszabály-módosítások

Az OBH elnöke 2015. évben is számos javaslatot tett a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (Bjt.), az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény (lasz.) és a jogállási tárgyú rendeletek módosítása iránt.

Az ülnökök számának csökkenése esetére elengedhetetlen volt a bíróságok törvényes működésének biztosítása, ezért az egyes jogállási tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi XXXII. törvény az OBH elnökének javaslatára 2015. április 8-ai hatálybalépéssel előírta, hogy a törvényszékhez megválasztott ülnökök az ülnöki feladatokat a járásbíróságon, illetve a közigazgatási és munkaügyi bíróságon is elláthatják. Joghézag folytán a Bjt. 2015. április 8. előtt csak a „megyei” képviselő-testületet jogosította fel az ülnökválasztásra, ezért szükség volt a jogszabályt kiegészíteni a „fővárosi” képviselő-testülettel.

A bírák jogállását is érintette a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) fenti törvényt módosítással 2015. április 15. napjától hatályba lépő azon rendelkezése, amely szerint ha az ügyész, illetve a nyomozó hatóság az eljárása során megállapítja, hogy a terhelttel szemben törvényben meghatározott, kötelező munkáltatói intézkedés alkalmazásának van helye, köteles a munkáltatóját tájékoztatni.

A 650/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 31. cikke szerinti megfeleltetési nemperes eljárásról, valamint egyes igazságügyi tárgyú törvényt módosításokról szóló 2015. évi LXXI. törvény az OBH elnökének javaslatára 2015. június 19. napi hatálybalépéssel a Bjt. és az lasz. számos rendelkezését módosította.

A Bjt. a bírói pályázatok vonatkozásában akként módosult, hogy a pályázati rangsor kialakítása során nemcsak az OBH-ban eltöltött bírósági titkári, hanem a bírói joggyakorlati idő és a központi igazgatási feladatokban történő közreműködés OBH elnöke általi értékelése, továbbá a minisztériumban eltöltött bírói, bírósági titkári joggyakorlati idő miniszter általi értékelése is figyelembe vehető. Nem kell új pályázatot kiírni, ha azért eredménytelen a pályázat, mert a kiírását követően bekövetkezett munkaszervezést, munkaterhelést vagy költségvetést érintő változások igazgatási szempontból indoklatlanná teszik az álláshely betöltését; vagy ha a pályázat kiírását követően olyan körülmény merült fel, amelynek eredményeként az álláshelyet a törvény alapján pályázat nélkül szükséges betölteni.

Az lasz. – az OBH elnökének javaslatára – 2015. június 19. napjától kiegészült azzal a rendelkezéssel, hogy a bírósági ügyintéző nemcsak a bíró, hanem a bírósági titkár felügyelete és irányítása mellett is intézheti önálló felelősséggel a törvény által hatáskörébe utalt feladatokat.

Az lasz. kiegészítésével a központi igazgatási feladattal történő megbízás az igazságügyi alkalmazottak részére is lehetővé vált, a Bjt. 29. § (2) bekezdés mintájára, a munkáltatói jogkör gyakorlójának hozzájárulása mellett. A bírósági fogalmazók és bírósági titkárok tekintetében is előírásra került az ügyviteli vizsga letételének kötelezettsége. A módosítással az OBH elnöke bírósági titkárt is beoszthat a minisztériumba.

Az lasz. 2015. június 19-ai hatálybalépéssel előírta, hogy kötelező a felmentés, ha azt 40 éves jogosultsági idővel rendelkező nő kéri.

Az OBH elnökének javaslatára a 20/2014. (XII. 23.) IM rendelettel a bírák és a bírósági titkárok pályakezesség vizsgálatáról szóló 1/1999.(I.18.) IM-EÜM együttes rendelet 2015. január 1. napjától módosult. Eszerint nem alkalmas, akiről a vizsgálatot végző bármelyik szakértő - az általa végzett részvizsgálat tekintetében - azt állapítja meg, hogy a bírói munka végzését kizáró vagy számottevően befolyásoló betegségben szenved, vagy személyiségének intelligencia- és karakterjellemzői alapján várhatóan nem képes a bírói munka ellátására, vagy a vizsgált kompetenciák bármelyike tekintetében 0 pontot vagy összesen 30 alatti pontszámot ér el.

Az OBH elnökének javaslatára 2015. július 1. napjától a bírósági fogalmazók és bírósági titkárok részére az illetményalap 10%-ának megfelelő összegű munkaköri pótlékot vezettek be.

1.2. A bírósági szervezetet és jogállást érintő egyéb jogszabály-módosítások

A nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény, valamint egyes törvényeknek a nemzetbiztonsági ellenőrzéssel összefüggő módosításáról szóló 2014. évi CIX. törvény bírósági szervezetrendszer közvetlenül érintő rendelkezései 2015. február 1. napján léptek hatályba. A törvény előírta, hogy a kormányzati irányítás alatt nem álló foglalkoztató szervezet esetében a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkaköröket, tisztségeket és beosztásokat a foglalkoztató szervezet vezetője a nemzetbiztonsági ellenőrzésre hatáskörrel rendelkező nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító miniszter egyetértésével, írásban határozza meg. E törvényi kötelezettség alapján került kiadásra a 13/2015.(XII.29.) OBH elnöki utasítás a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörökről, tisztségekről, beosztásokról és feladatkörökről szóló szabályzatról.

2015. június 4. napján kihirdetésre került a bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékeségi területének meghatározásáról szóló 2010. évi CLXXXIV. törvény módosításáról szóló 2015. évi LX. törvény. A törvény a járásbíróságok illetékeségi területét 2015. július 1. napjától módosította. Az illetékeségi terület változása - a Fővárosi Törvényszék és a Tatabányai Törvényszék kivételével - valamennyi törvényszéket érintette. A törvény 2018. január 1-jei hatállyal rendelkezett továbbá az Érdi Járásbíróság felállításáról.

2015. október 15. napján lépett hatályba a bíróságokon és az Országos Bírósági Hivatalban foglalkoztatott egyes igazságügyi alkalmazottak munkakörének és képesítési feltételeinek meghatározásáról, ügyviteli vizsgájáról szóló 26/2015. (IX. 30.) IM rendelet. A rendelet az OBH elnöke általi kezdeményezésre, a korábbi rendelet óta eltelt időben felmerült igényeknek megfelelően határozza meg az igazságügyi alkalmazottak munkakörének ellátásához szükséges képesítési feltételeket, valamint az ügyviteli vizsga részletszabályait.

1.3. A bíróságokat jelentősen érintő eljárási szabályok változása

Több olyan eljárási jogszabály módosítására került sor, amelyek a bírósági szervezet működésére is kihatnak, illetve gazdasági, erőforrás gazdálkodási, igazgatási intézkedéseket igényelnek.

A polgári jog vonatkozásában kiemelést érdemel, hogy több ponton módosult a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.). Példának okáért kiegészült egy új speciális per-típussal, a képmáshoz és hangfelvételhez való jog érvényesítése iránt indított perrel. További újdonság, hogy a közvetítésre kötelező, tárgyalást felfüggesztő határozatnak kötelező tartalmi eleme lett a bírósági közvetítés igénybe vételének lehetőségére való felhívás is, valamint módosultak a fizetési meghagyás iránti kérelemmel indult eljárásokban és a kisértékű perekben a perbehívás szabályai.

Változtak a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXIII. törvény alapján indult felülvizsgálati eljárásokra vonatkozó illetékeségi szabályok is. 2014. február 26-án elfogadásra került - többek kö-

zött – a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályaon kívül helyezéséről szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU irányelve, mely alapjaiban változtatja meg a közbeszerzések jogát. Az új uniós közbeszerzési irányelvek alapján kidolgozásra került a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (új Kbt.), mely 2015. november 1. napján lépett hatályba. Az új törvény módosította a közbeszerzésekről szóló törvény alapján indult bírósági felülvizsgálati eljárásokra vonatkozó illetékességi szabályokat: az ajánlatkérő székhelyétől függően a Kecskeméti Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság, illetve a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság kizárólagos illetékességét mondta ki.

Polgári jogi területen feltétlenül említést kell még tenni a banki elszámolás során tapasztalt visszaélések elleni fellépéshez szükséges törvények módosításáról szóló 2015. évi LII. törvényről, amely az ún. devizahiteles ügyeket érintő jogalkotás hatodik törvénye (DH6 törvény). A törvény a 2014. évi XL. törvény (DH2 törvény vagy Elszámolási törvény) és a 2014. évi LXXVII. törvény (DH3 törvény vagy „forintosítási” törvény) 2015. május 18. napjától hatályos módosítását tartalmazza, az OBH elnöke által előterjesztett, a joggyakorlatban felmerült problémák orvoslására alkalmas javaslatok beépítésével.

2015-ben több ponton módosultak a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) rendelkezései is. A főbb változások a következők: a sértett jogosulttá vált arra, hogy kérelmére értesítés az előzetesen letartóztatott szabadon bocsátásáról, az elítélt feltételes vagy végleges szabadon bocsátásáról, valamint a szabadságvesztés végrehajtásának félbeszakításáról, bevezetésre került a reintegrációs őrizet intézménye és a különleges bánásmódot igénylő sértett fogalma, továbbá elektronikus úton is benyújthatóak lettek az összbüntetéssel kapcsolatos indítványok.

A migrációs válsághelyzethez kapcsolódóan a 2015. szeptember 15. napjától hatályos Be. rendelkezés kimondta, hogy a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet idején, annak területén elkövetett, a határzár tiltott átlépése, a határzár megrongálása, valamint a határzárral kapcsolatos építési munka akadályozása miatt indult büntetőügyben meghatározott bűncselekmény miatt a büntetőeljárást minden más ügyet megelőzően, illetve a Be. XXVII/A. fejezetben rögzített külön eljárási szabályok szerint kell lefolytatni.

Az egyes törvényeknek a tömeges bevándorlás kezelésével összefüggő módosításáról szóló 2015. évi CXL. törvény 2015. szeptember 15. napján lépett hatályba. A törvény kimondta, hogy a határzárral kapcsolatos bűncselekmény esetén a járásbíróság hatáskörébe tartozó ügyben a Szegedi Járásbíróság, míg a törvényszéki hatáskörbe tartozó ügyben a Szegedi Törvényszék kizárólagos illetékességgel jár el. A Pécsi és Zalaegerszegi Járásbíróság, illetve Törvényszék kizárólagos illetékességét a 2015. október 8. napjától hatályos módosítás írta elő.

1.4. Az elektronikus eljárásokhoz kapcsolódó főbb jogszabályváltozások

Az OBH Elnökének stratégiai célkitűzései között szerepel, hogy – a jogalkotó szervekkel együttműködve – a bíróságokat érintő olyan jogszabályi környezet kerüljön kialakításra, amely segíti a bíróságok időszerű eljárását, az ügyfélbarát szolgáltatások növelését, ezáltal a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítését.

Fenti célkitűzések megvalósítása érdekében az elektronikus eljárásokat érintő, az elektronikus kapcsolattartást szélesítő jogi normák megteremtésében való közreműködés az OBH kiemelt feladata volt 2015. évben is.

Kiemelést érdemel a Pp. elektronikus kapcsolattartás kiterjesztését előíró szabályainak, valamint a kapcsolódó jogszabályok (pl: az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény) módosítása. A módosítások eredményeképpen 2015. július 01. napjától a törvényszék első fokú hatáskörébe tartozó pereken túlmenően,

valamennyi polgári peres ügyben lehetővé vált, hogy a fél vagy képviselője a keresetlevelet, továbbá minden egyéb beadványt, okirati bizonyítékot és ezek mellékletét választása szerint elektronikus úton nyújtsa be.

A Pp. 2015. év II. felében megvalósult módosításai megteremtették a jogszabályi kereteket az elektronikus kapcsolattartás további kiterjesztéséhez, valamint annak a jogi képviselők, belföldi székhelyű gazdálkodó szervezetek és közigazgatási szervek számára történő kötelezővé tételéhez. Módosultak a szakértővel történő elektronikus kapcsolattartás szabályai is, rögzítésre került – többek közt - az elektronikus kapcsolattartás tekintetében a jogi képviselő definíciója, a papír alapon benyújtott okiratok elektronizálásának, a bíróság által befogadható méretet meghaladó beadvány elektronikus beküldésének szabályai, az iratkézbesítésre vonatkozó rendelkezések, valamint a kötelező elektronikus kapcsolattartás megszegésének jogkövetkezményei.

A Pp. 2015. évi CLXXX. törvénnyel történő módosítása folytán 2015. decemberétől a polgári perekben és egyes nemperes eljárásokban lehetőség nyílt a felek, más perbeli személyek, a szakértők és a tanúk zártcélú távközlő hálózat útján történő meghallgatására.

A civil szervezetek nyilvántartásával összefüggésben a bírósági eljárásokban érvényesülő ügyviteli és iratkezelési szabályokról szóló 58/2012. (XII. 28.) KIM rendelet módosuló rendelkezései lényegesen kibővítették a civil nyilvántartási ügyekben alkalmazandó statisztikai lekérdezések tartalmát, az azokban szereplő adatok körét. További jogszabályi követelményként került meghatározásra a tértivevények digitális formában történő rögzítése, illetve az elektronikus úton adott bírói utasítás funkciójának kialakítása.

Elektronikus ügyfélkapcsolatot tett lehetővé a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény módosítása, mely alapján 2015. július 01-től az elítélt védője az összbüntetésbe foglalás és az utólagos összbüntetésbe foglalás iránti indítványt, valamint ezen indítvány visszavonását a bíróság e célra biztosított elektronikus rendszerén keresztül is benyújthatja.

1.5. A bíróságok által alkalmazott anyagi jogi szabályok lényegi változásai

2015. szeptember 1. napján hatályba lépett a természetes személyek adósságrendezéséről szóló 2015. évi CV. törvény. A magáncsőd, mint új jogintézmény bevezetésének célja az volt, hogy a fizetési nehézségekkel küzdő természetes személyek adóssága az ehhez szükséges vagyon és jövedelem felhasználásával, szabályozott keretek között rendezésre kerüljön és fizetőképességük helyreálljon.

Szintén 2015. szeptember 1. napján lépett hatályba a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény, és ezzel összefüggésben egyes törvények módosításáról szóló 2015. évi CVII. törvény, amely – többek között – a végrehajtói szervezetet érintő módosításokat vezetett be. A Magyar Bírósági Végrehajtói Kamara helyébe a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar lépett, melynek felügyeletét miniszteri biztos látja el. 2015. december 11. napján lépett hatályba a bírósági végrehajtói díjszabásról szóló 35/2015. (XI.10.) IM rendelet. A kodifikáció elsődleges célja a végrehajtót megillető díjak és a díjszabási rendszer átláthatóbbá tétele volt. Az új díjszabási rendelet bíróságokat érintő legfontosabb, az OBH elnökének javaslatára bevezetett újítása, hogy módosította a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 15/E. §-át. E szerint a költségmentes ügyekben a végrehajtót az eljárás kezdetén megillető költségeket nem a törvényszékek gazdasági hivatalai előlegezik, illetve a követelés behajthatatlansága esetén nem a gazdasági hivatalok egészítik ki a költségeket. E feladatokat a rendelet a Magyar Bírósági Végrehajtói Karhoz telepítette.

2015. január 1-i hatálybalépéssel módosult a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.). A módosítás előírta, hogy az erőszakos többszörös visszaesővel szemben halmazati büntetés, illetve a tárgyalásról lemondás esetén mely büntetési tételt kell a két-

szerezése emelni. Összbüntetésbe foglalás esetén, ha a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége nem kizárt, annak legkorábbi időpontját a legszigorúbb rendelkezés alapján kell meghatározni. Nem bocsátható feltételes szabadságra az elítélt, ha bármelyik szabadságvesztés esetén annak lehetősége kizárt. Szintén a Btk.-t módosította az egyes büntetőjogi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi LXXVI. törvény, amely egyértelműsítette a különös, többszörös és az erőszakos többszörös visszaesőkre, valamint a bünszervezetben történő elkövetésre vonatkozó rendelkezéseknek a halmazati büntetés kiszabása szabályaival történő egyidejű alkalmazásának szabályait; a számítás elvégzésének sorrendje megfordult. Az egyes bűncselekmények értékhatára és szabálysértési alakzatára vonatkozó rendelkezések kiegészültek az érték-egybefoglalás szabályával.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény, valamint ezzel összefüggésben egyes további törvények módosításáról szóló 2015. évi CCII. törvény 2016. január 1-jei hatálybalépéssel a Btk. háttérjellegét kiszélesítette. Megjelent a büntethetőséget kizáró okokra, a magánindítványra, a lopás, rongálás, sikkasztás, csalás, hűtlen kezelés, jogtalan elsajátítás és orgazdaság tényállásokra való utalás, megfelelő hivatkozási alapot adva ezzel a jogalkalmazónak a Btk. bizonyos szabályainak szabálysértési eljárásban történő alkalmazására.

2. Az OBH jogszabály-véleményezéssel kapcsolatos tevékenysége

2.1. Az alkalmazott munkamódszerek

2.1.1. Célok, prioritások

Az OBH elnöke általános központi igazgatási feladatkörében a Bszi. 76.§ (1) bekezdésének e) pontja alapján – a bíróságok véleményét beszerelve és összegezve – véleményezi a bíróságokat érintő jogszabályok tervezetét; valamint a Bszi. 76.§ (1) bekezdésének d) pontja alapján a bíróságokat érintő jogszabály alkotására tehet javaslatot a jogszabályalkotás kezdeményezésére jogosultnál.

A jogszabály-véleményezés és jogalkotási javaslattétel, mint feladatok teljesítése elsődlegesen a megalapozott és időszerű ítélkezés elősegítésére szolgál. Az OBH elnöke az igazságszolgáltatás hatalmi ágában megszerzett tudásanyagot megjelenítve fogalmazta meg javaslatait, és a bírósági észrevételek figyelembevételével terjesztette azokat elő a jogalkotás kezdeményezésére jogosultnál. Az OBH elnöke lehetőség szerint minden esetben konkrét, normaszövegszerű jogalkotási megoldásokra tett javaslatot, hogy ezzel is segítse a jogszabály-előkészítő minisztériumok munkáját.

Az OBH elnökének kiemelt feladata a bírósági szervezetrendszer, a bírósághoz való hozzáférést és a költséghatékonyságot biztosító jogszabályok fokozott figyelemmel kísérése. Elengedhetetlen, hogy a bírósági tapasztalatok és a bírói gyakorlatok hatékony becsatornázása megtörténjék a jogalkotási folyamatokba. Kiemelt cél e körben az, hogy a bírósági szervezet egészének tudása megjeleníthető legyen.

E célkitűzés megvalósítása érdekében

- az OBH koordinációs, támogató és közvetítő szerepet tölt be,
- a bírói kart segíti abban, hogy véleményét megfogalmazhassa és
- a bírói kar tapasztalatai hasznosulhassanak a jogalkotásban;
- a bírósági véleményeket strukturált formában szerzi be, lehetőséget biztosítva a bíróságok számára szakmai igényeik és tudásuk megjelenítésére, valamint
- érdemi megoldásokat tartalmazó, lehetőség szerint indokolással alátámasztott, normaszöveg szintű javaslatokat terjeszt elő.

Mindez végső soron a bírósági jogalkalmazás hatékonyságát erősíti. Az OBH e téren tanúsított proaktivitása és a bíróságok véleményének rendszeres figyelemmel kísérése számos eredményt hozott a megalapozottság és az időszerűség javítása terén.

2.1.2. Munkamódszerek

A jogszabály-véleményezés során kidolgozott és következetesen alkalmazott munkamódszerek elősegítik, hogy a jogszabálytervezetek véleményezésére nyitva álló, gyakran csupán néhány napos határidő alatt is lehetőség legyen a bírósági észrevételek beszerzésére és összegzésére. A véleményezés különböző folyamatainak megfelelő, előre meghatározott eljárásrendek (protokollok) kerültek kialakításra, és az OBH jogszabály-véleményezéssel foglalkozó szervezeti egysége ezek betartásával járt el.

A bírósági elnökök és szakmai vezetők közreműködésével történő észrevételezés mellett az OBH jogszabály-véleményezési tevékenységét 2015. évben is egy szűk, csupán néhány kollégiumvezetőből, illetve bíróból álló szakértői kör támogatta. Bevonásukkal az OBH elnöke a bírósági szervezetet közvetlenül érintő jogszabály-módosításokra minden esetben érdemi észrevételeket, javaslatokat fogalmazott meg, amelyeket a jogalkotó a jogszabályok tervezetébe számos alkalommal beépített.

2.1.3. Tájékoztatók, kommunikáció és külső kapcsolatok

A jelenlegi gyorsan változó jogszabályi környezethez való alkalmazkodás, a jogszabály-módosításokról való időszerű tájékoztatás nélkülözhetetlen az OBH elnöke egyik kiemelt stratégiai célja, a magas színvonalú ítélkezési tevékenység megvalósításához.

Az OBH az új, illetve módosuló jogszabályokról tájékoztatókat adott ki az elfogadásukat követően, de még a hatálybalépésüket megelőzően. A tájékoztatók a bírósági elnökök részére megküldésre kerültek, illetve megjelentek a bíróságok központi intranetes oldalán, valamint lényeges jogszabály-változás esetén rövid hírként az interneten is. Az intranetes oldalon a tájékoztatók mellett az OBH a bíróságokat kiemelten érintő törvényhozási aktusokról és más eseményekről is beszámolt.

A bíróságokkal és szakmai vezetőkkel, illetve a véleményezésben közreműködő szakértő bírákkal és bírósági titkárokkal az OBH folyamatosan tartotta a kapcsolatot. Az OBH a megkeresések teljesítése, a közös feladatok megoldása és az esetleges nehézségek jelzése érdekében más hivatásrendekkel, a közigazgatási szervekkel és hatóságokkal, illetve civil szervezetekkel is együttműködött.

2.1.4. Jogszabály-módosításokra felkészítő képzések

2015. évben is számos jogszabály-módosításra felkészítő képzésen vehettek részt a bírák és igazságügyi alkalmazottak, melyek közül a legfontosabbak az alábbiak voltak:

- 2015. február 23-24., március 16-17., majd 2015. július 9-10. napján devizahiteles nemperes eljárásokra felkészítő képzés a civilisztikai ügyszakos bírák és titkárok részére,
- 2015. április 17. napján menekültügyi konferencia Debrecenben közigazgatási és büntető bírák számára,
- 2015. október 20-22. napján képzők képzése a természetes személyek adósságrendezési eljárása tárgyában,
- 2015. december 11. napján statisztikusok, informatikusok, irodai dolgozók és jegyzők képzése a természetes személyek adósságrendezési eljárása tárgyában.

2.2. Véleményezett jogszabályok és eredmények

A folyamatban volt ügyek többségében az OBH elnöke – a bíróságok, illetve bírák bevonásával – érdemi észrevételeket tett a jogszabály-előkészítő minisztériumok előterjesztéseire, valamint jogalkotási javaslatokat fogalmazott meg. A közigazgatási egyeztetés mellett gyakoriak voltak a szakmai egyeztetések és a személyes konzultációk is.

2015. évben az OBH-ba összesen 325 db jogszabály-véleményezési ügy érkezett. A 2014. évi ügyérkezéshez (235 db) képest mintegy másfélszeres a növekedés. Az ügyek – küldő szerinti – megoszlását az alábbi táblázat szemlélteti.

Küldő szerv	Érkezett ügyek száma	Ügyek jellege
Belügyminisztérium	88	jogszabály-tervezet
Emberi Erőforrások Minisztériuma	29	jogszabály-tervezet
Földművelésügyi Minisztérium	3	jogszabály-tervezet
Honvédelmi Minisztérium	4	jogszabály-tervezet
Igazságügyi Minisztérium	74	jogszabály-tervezet
Miniszerelnökség	11	jogszabály-tervezet
Nemzetgazdasági Minisztérium	28	jogszabály-tervezet
Nemzeti Fejlesztési Minisztérium	20	jogszabály-tervezet
Országgyűlés honlapjáról	14	törvényjavaslat
Bíróságok	15	jogalkotási javaslat, jogalkalmazói tapasztalatok
Kúria	9	jogalkotási javaslat, jogalkalmazói tapasztalatok
OBH szervezeti egységei	18	jogalkotási javaslat, észrevételek, javaslatok kérése
Bírósági szervezeten és minisztériumokon kívüli külső szervek	9	tájékoztatás kérése
Egyéb, nem kodifikációs ügyek	3	vegyes, más osztályok, főosztályok ügyeihez kapcsolódó teendők

2.2.1. Kódexekkel kapcsolatos véleményezési munkálatok

2.2.1.1. A polgári perjogi kodifikáció

A Kormány az 1267/2013. (V.17.) Korm. határozattal rendelte el a polgári perjog és ezen belül a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) átfogó korszerűsítésére irányuló munkálatokat, amely kodifikációs munka 2015. év egészében is folyamatban volt. Az OBH elnöke, mint a Kodifikációs Főbizottság tagja személyesen, illetve képviselője útján - a perjogi kodifikációért felelős miniszter felkérésére - részt vett az IM Kodifikációs Szerkesztőbizottságában, ahova három bírót is delegált az OBH. Ezen kívül az OBH elnökének hozzájárulásával, a jogalkotás érdemi támogatásaként további három bíró működött közre a Pp. kodifikációjában minisztériumba beosztott bíróként.

Az OBH elnöke a Kodifikációs Főbizottság Munkabizottságaiban történő részvételt 80-nál több bíró számára tette lehetővé, a felkért bírákat központi igazgatási feladattal megbízva, ezáltal biztosítva a bírák kötöttségektől mentes tudományos, jogirodalmi tartalmú részvételének jogi és technikai feltételeit, valamint az ítélkezési tevékenységük ellátásának hátterét is.

Az OBH 8/2014. (XI.20.) OBHE számú határozatával létrehozott „Új Pp. Munkacsoport”-ja (továbbiakban: Munkacsoport) egy korszerű, az anyagi jogok hatékony érvényesítését biztosító, a nemzetközi gyakorlatnak és elvárásoknak is megfelelő polgári perjogi törvénykönyv megalkotásáért tevékenykedett. A Kodifikációs Főbizottság által megvitatott és a Kormány által jóváhagyott koncepció alapján érdemben segítette egy egységes, kevesebb bürokratikus szabályozási elemet tartalmazó, olcsó, áttekinthető, koherens és a technika vívmányaira is figyelemmel lévő, azt ésszerűen hasznosító; a jogtudomány és a bírói joggyakorlat eredményeire támaszkodó törvénymű létrejöttét.

A Munkacsoport 2015. évi tevékenysége, eredményei:

- 800 bíró és 31 bírósági és regionális kollégium véleményét szerezte be a koncepció egyes elemeiről, újításairól, tudományos módszertan alapján végzett kutatás keretében.
- Debrecenben tudományos konferenciát szervezett az új Pp. koncepciójáról, delegáltja a Magyar Jogász Egylet valamennyi perjogi szakmai konferenciáján részt vett, arról beszámolót készített és tett közzé a bírák számára.
- Öt elemző, tudományos megalapozottságú hatástanulmányt készített:
 - Az OBH elnökhelyettese vezette kutató-csoport a Pesti Központi Kerületi Bíróságon 400, reprezentatív mintavétel alapján kiválasztott ügy iratait elemezte egységes szempontrendszer alapján, vizsgálta a perelőkészítés és a tárgyalások mérhető tartalmait, valamint a jogi képviselet mennyiségi és minőségi tartalmát.
 - A bíróságok kizárása és kijelölés témakörben elvégezte a bírói gyakorlat teljes körű elemzését és normaszöveg szintű javaslatot fogalmazott meg.
 - A bírósági közvetítés eredményeit, tartalmát és nemzetközi gyakorlati tapasztalatait összefoglalta, ugyancsak normaszöveg szintű, indokolt javaslatot előterjesztve.
 - A bíróságok hatásköri szabályozására vonatkozó ügyforgalmi adatokat elemezte és normaszöveg szintű szabályozási javaslattervezeteket készített.
 - A bíróság közrehatási kötelezettsége és az ún. anyagi pervezetés körében bírák és ügyvédek bevonásával fókuszcsoport vizsgálatokat végzett a szabályozási tárgykör kapcsán felmerült vélemények és igények feltárása és megismerése körében.
- Külföldi tanulmányút keretében vizsgálta meg a horvát perjogban bevezetett osztott perszerkezet gyakorlati tapasztalatait, valamint a lengyel és az észt elektronikus jegyzőkönyvvezetés gyakorlatát.
- Az OBH ún. Videokonferencia Munkacsoportjával együttműködve, az OBH által szervezett nemzetközi konferencia eredményei alapján a kép- és hangrögzítés modern technológiáit és gyakorlati megoldásait tárta fel; és ennek alapján fogalmazta meg szabályozási javaslatait.
- A Kodifikációs Főbizottság Szakértői javaslatait áttanulmányozta és véleményezte.
 - 2015 szeptemberétől 2015. december végéig minden héten az IM Szerkesztőbizottsági üléseire véleményezte és kommentálta az IM normaszöveg javaslatait.
 - Több mint húsz szabályozási tárgykör normaszöveg tervezetét és indokolását is elkészítette.
 - Az IM részére három összefoglaló tanulmányban mutatta be az OBH elnökének javaslatait az új Pp. egyes rezsimjei körében.

2.2.1.2. A büntető eljárásjogi kodifikáció

A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (a továbbiakban: KIM) 2013. év elején kezdte meg a felkészülést egy új büntetőeljárás törvény megalkotására.

A KIM felkérte a Büntető Eljárásjogi Kodifikációs Bizottság (a továbbiakban: Kodifikációs Bizottság) elnökének dr. Erdei Árpád professzort, a bizottság tagjai közé választották dr. Márki Zoltán kúriai tanácselnököt is. A Bizottság feladata volt, hogy készítsék elő az új büntetőeljárás törvény szabályozási koncepcióját.

2014. év elején a Kodifikációs Bizottság további tagokkal bővült. Az Országos Bírósági Hivatal, a Kúria, a Legfőbb Ügyészség, a Belügyminisztérium és a Magyar Ügyvédi Kamara további egy-egy tagot delegált a Kodifikációs Bizottságba.

A Kodifikációs Bizottság működésének eredményeként az új büntetőeljárás törvény szabályozási koncepciójának munkaanyaga elkészült, azonban a Kormány szervezetének átalakítását, az Igazságügyi Minisztérium szakminisztériummá szervezését, valamint a büntetőjogi szakterület helyettes államtitkársági szintre emelését követően a büntetőeljárás kodifikáció – a munkaanyag elfogadása nélkül – új irányt vett.

Az igazságügyi miniszter döntése szerint 2014. év második felétől az új büntetőeljárás törvény megalkotásának folyamatát miniszteri biztos – dr. Miskolczy Barna – irányítja.

A Kodifikációs Bizottság új szerepben, új munkamegosztás alapján, Büntető Eljárásjogi Kodifikációs Tanácsadó Testületként folytatta a tevékenységét, tagjai a korábbi Kodifikációs Bizottság tagjaival azonosak.

Emellett az Igazságügyi Minisztériumban folyó munka szakmai támogatása érdekében jelentős elméleti és gyakorlati tudással bíró szakemberek – köztük bíró – közreműködésével Szakértői Testület jött létre.

A Kormány a 2015. február 11. napján megtartott ülésén elfogadta az Új Be. szabályozási elveiről szóló előterjesztést.

Az OBH elnöke 145/2014. (IV. 2.) OBHE számú határozatával létrehozta „Az új Büntetőeljárás Törvény kodifikációjával összefüggő feladatok ellátásával megbízott Munkacsoport”-ot. A Munkacsoport 2015. évben hat ülést tartott, és egész évben folyamatosan tevékenykedett, az alábbiak szerint:

- az Igazságügyi Minisztérium által létrehozott, háromszintű kodifikációs munkában közreműködött,
- az OBH véleményét szakmailag előkészítette, a kodifikációs javaslatokat folyamatosan véleményezte, észrevételeket tett az előkészítő munkaanyagokkal, problématerképekkel kapcsolatban,
- megoldási javaslatokat fogalmazott meg a bizonyítási eljárás struktúráját illetően a hatályos eljárástól való eltérés tárgyában,
- hatásvizsgálatokat rendelt el az I. félévben (kizárás, egyszerűsített eljárások, szakértői bizonyítás), ezek elemzése és a következtetések levonása már a II. félévre esett.
- a munkacsoport tagjai az új büntetőeljárás törvény koncepciójának egyes pontjaival kapcsolatban tanulmányokat készítettek.
- az IM által megfogalmazott kérdések (hatáskör, illetékesség, összetétel, kizárás, rendkívüli jogorvoslat, másod- és harmadfokú eljárás) tekintetében a Munkacsoport beszerezte a törvényszékek, ítélőtáblák és a Kúria véleményét is a szakmai álláspont kialakítása érdekében.

Az OBH elnökének a 2014. évi beszámolójában - 2015. évre - megfogalmazott célkitűzése - a Be. kodifikáció honlap létrehozása és aktualizálása - sikeresen megvalósult. Ennek eredményeképpen a bírósági szervezet részére folyamatosan biztosított a Be. kodifikációs Munkacsoport tagok szakmai tanulmányainak, illetve ezek szintetizálása alapján az OBH elnöke által előterjesztett észrevételeknek a megismerése, és így a kodifikációs folyamat nyomon követése.

2.2.1.3. A közigazgatási perjogi kodifikáció

2015. év a „kodifikáció éve” volt a közigazgatási ítélkezési tevékenységben: elkezdődött az új Közigazgatási perrendtartás és az Általános közigazgatási rendtartás törvényjavaslatainak kidolgozása. Figyelemmel arra, hogy e törvények alapvetően érintik a bírósághoz érkező ügyek számát, különösen közigazgatási ügyszakban, az OBH stratégiai feladatként kezelte a kodifikációs folyamatban való aktív bírói részvételt és együttműködést a jogszabályok kidolgozásában részt vevő kormányzati szereplőkkel.

Az OBH az önálló Közigazgatási perrendtartás kodifikációjával összefüggő feladatok ellátása céljából a 2015. március 19-től 2016. július 1-jéig terjedő időszakra létrehozta „Az önálló Közigazgatási perrendtartás kodifikációjával összefüggő feladatok ellátásával megbízott Munkacsoportot”. A Munkacsoport feladata az önálló közigazgatási perrendtartással összefüggésben annak koncepciójával, illetve a jogszabálytervezettel kapcsolatos bírósági, jogalkalmazói érdekek mentén szakmai vélemények kialakítása, megjelenítése.

A Munkacsoport hatástanulmányokkal, célvizsgálatokkal, valamint szakmai konferenciák alapján gyűjtötte össze a kodifikációs munkálatokkal kapcsolatos bírói szakmai véleményeket, illetve statisztikai adatok gyűjtésével, szintetizálásával, a törvényjavaslatokból kiolvasható ügyvitel modellezésével, valamint konkrét normaszöveg-javaslatokkal segítette a jogalkotási folyamatot. Külön elemzés készült a perrendtartás várható ügyviteli hatásairól, valamint a költségek becsléséről.

Mind az Általános közigazgatási rendtartás kialakításával megbízott Kodifikációs Bizottság kodifikációs tevékenységében, mind pedig az önálló Közigazgatási perrendtartás kialakításával megbízott Közigazgatási perjogi Kodifikációs Bizottság tevékenységében részt vettek kiemelkedő szakmai tapasztalatokkal rendelkező bírák, akik javaslataikkal folyamatosan észrevételezték a jogszabály szövegeket.

A Munkacsoport szakmai konferenciákon vitatta meg az előterjesztések koncepcionális kérdéseit. Ezek megszervezésében a KMRK-k is részt vettek, maguk is értékes hozzászólásokkal segítve a törvénytörvények kialakítását. A Munkacsoport az új Közigazgatási perrendtartás koncepciójával összefüggésben 2015. június 26-ával kezdődően konferencia-sorozatot indított az új Közigazgatási perrendtartás koncepcionális kérdéseinek megtárgyalására, valamint a Munkacsoport tevékenységének ismertetésére. A konferencia-sorozat állomásai lefedték az egész országot: Budapesten, Kaposváron, Miskolcon, Szegeden, Szombathelyen tartottak rendezvényeket. A rendezvények előadói és hallgatói között nemcsak bírák, hanem más hivatásrendek (ügyvédek, ügyészek, és egyetemi oktatók) is képviseltették magukat, így folyamatos szakmai konzultációra nyílt lehetőség a jogszabály-előkészítés felelőseivel is. A konferencia-sorozat mellett egyedi részterületekkel kapcsolatos szakmai értekezletek szervezését is vállalta a Munkacsoport, így külön konferencia foglalkozott 2015. december 8-án a közigazgatási jogkörben okozott kártérítési felelősség esetleges hatáskör-változásainak közigazgatási és polgári bírászkodásra gyakorolt hatásaival.

A Munkacsoport fogta össze a bírósági észrevételek rendszerezésének és összegyűjtésének folyamatát, majd továbbítását az Igazságügyi Minisztérium számára. Két alkalommal több száz oldalon leírt észrevételekkel működött közre az OBH a kodifikációs folyamatban a rendelkezés-

re bocsátott normaszövegek véleményezésében. Ennek keretében konkrét normaszövegekkel segítette a kodifikációs munkát.

2.2.2. Egyes eljárások

2.2.2.1. Cégeljárás

A cégeljárásban 2015-ben új elektronikus eljárás nem került bevezetésre. A hatályos jogszabályok alapján a törvényességi felügyeleti eljárás kizárólag első fokon elektronikus, másodfokon papír alapú.

A cégeljárásban 2015. évben az alábbi ügyviteli, technikai fejlesztések valósultak meg:

- csoportos aláírás kiterjesztése a kényszertörlési eljárásokban,
- a kényszertörlési eljárásokra vonatkozó informatikai fejlesztések a statisztikai felületen,
- valamennyi eljárásban az irattípusok programszintű racionalizálása, módosítása,
- az iratok elektronikusan – nyomtatás és szkennelés nélkül – átemelhetők egy másik ügyszak iratjegyzékébe.

2.2.2.2. Civil szervezetek nyilvántartásba vétele, beszámoló

A 2015. január 1. napján hatályba lépett rendelkezések alapján a civil szervezetek nyilvántartására vonatkozó eljárások már elektronikus úton is kezdeményezhetők. A jogszabályban tételesen felsorolt civil szervezetek, továbbá a jogi képviselővel eljáró, valamint az egyszerűsített nyilvántartásba vételi (változásbejegyzési) eljárást választó kérelmezők beadványukat – 2015. január 1. napjától – kizárólag elektronikus úton terjeszthetik elő. Ettől az időponttól a közhasznú szervezetté minősítés iránti kérelmet kizárólag elektronikus úton lehet előterjeszteni, illetőleg a nyilvántartásba vett közhasznú szervezet a beadványait is csak elektronikus úton terjesztheti elő. Ha a kérelmező nem köteles az elektronikus eljárásra, kérelmét választása szerint papír alapon vagy elektronikus úton terjesztheti elő.

A 2015. január 1. napjától hatályos rendelkezések alapján az elektronikus eljárásra kötelezett kérelmező az éves beszámolót és a közhasznúsági mellékletét kizárólag elektronikus úton küldheti meg a bíróság részére. Az elektronikus eljárásra nem kötelezett kérelmező beszámolóját választása szerint elektronikus úton is benyújthatja.

2.2.2.3. Csőd- és felszámolási eljárás

Az OBH elnöke 2015. évben több alkalommal jogszabály-módosítási javaslattal élt a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvénnyel (Cstv.) kapcsolatban, az alábbi javaslatokat téve:

- a felszámolási eljárásban annak biztosítása a bíróságok részére, hogy az eljárások ésszerű befejezésének érdekében a személyi adat- és lakcímnnyilvántartást megkereshessék, figyelemmel arra, hogy a Pp. - a Cstv. háttérjogszabályaként – erre nem biztosít lehetőséget,
- a hirdetményi kézbesítés általánossá tétele azokban a csőd- és felszámolási ügyekben, ahol a hitelezők száma meghaladja az 50 főt,
- a bírósági titkárok hatáskörének bővítése az egyszerűbb megítélésű ügyekben (a felszámolás elrendelése az adós kérelmére, vagy általa nem vitatottan, a felszámolási zárómérleggel és a vagyonfelosztási javaslattal szemben előterjesztett kifogás tárgyában hozott nem érdemi határozat, a felszámolási eljárás befejezése vagyontalan cégek esetében, bírság kiszabása),

- annak előírása, hogy az új felszámoló kijelölése iránt a korábbi felszámolót felmentő végzés jogerőre emelkedését követően kell intézkedni,
- a Cstv. 33/A. § (7) bekezdésének hatályon kívül helyezése, figyelemmel arra, hogy a jogalkotói cél a Cstv. 33/A. § (2) bekezdése szerinti vagyoni biztosíték nyújtására kötelezéssel biztosított, melyről véglegesen a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése alapján a felszámolási eljárás befejezése után indított marasztalási perben az arányos kielégítés szabályait alkalmazva kell döntenie a bíróságnak.

2.2.2.4. Polgári peres eljárások

A Pp. módosítására 2015. évben két jelentős és átfogó törvény keretében került sor, egyrészt a 650/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 31. cikke szerinti megfeleltetési nemperes eljárásról, valamint egyes igazságügyi tárgyú törvénymódosításokról szóló 2015. évi LXXI. törvény, másrészt a közigazgatási bürokráciacsökkentéssel összefüggő törvénymódosításokról szóló 2015. évi CLXXXVI. törvény keretében. Ezen törvényjavaslatok véleményezése és az érdemi javaslatétel során az OBH elnöke a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítését elérni kívánó stratégiai célját kívánta érvényre juttatni.

A közigazgatási és polgári perrendtartással összefüggő egyes bírósági és ügyészségi feladatokról szóló 1295/2015. (V.7.) Kormányhatározatban foglaltakra figyelemmel 2015. évben több ízben került sor a Pp. módosítására az elektronikus kapcsolattartást érintően. 2015. július 1. napjától az elektronikus kapcsolattartás kiterjesztése akként valósult meg, hogy az elektronikus kapcsolattartás - a törvényszék első fokú hatáskörébe tartozó pereken túlmenően - a polgári peres ügyekben valamennyi bíróságon választható kapcsolattartási mód lett.

A Pp. 2015. év második felében történt módosításai egyúttal megteremtették mindazon jogszabályi kereteket, melyek alapján az elektronikus kapcsolattartás további kiterjesztése és a jogi képviselők, belföldi székhelyű gazdálkodó szervezetek és közigazgatási szervek számára történő kötelezővé tétele 2016. július 1-től megvalósulhat.

A módosításokkal

- az eljárásokat gyorsító és költségeit kimutathatóan csökkentő bírósági közvetítésre vonatkozó bírói tájékoztatás adása 2015. július 1-től a közvetítésre kötelezés esetén kötelezővé vált,
- a kisértékű perekben a perbehívásra és a perbehívott nyilatkozatára meghatározott határidők módosultak,
- megalkotásra kerültek a zártcélú távközlő hálózat igénybevételének szabályai, és ennek során a fél és tanú személyazonosítása elektronikus úton is lehetővé vált, valamint
- a közigazgatási perek végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó szabályok hatékonyabbá tételét elősegítő szabályozás lépett hatályba.

2.2.3. Jogszabály-véleményezési szakértői hálózat

Az OBH által 2014. évben készített jogszabály-véleményezési koncepció leírta a jogszabály-véleményezéssel kapcsolatos munkafolyamatokat, azon belül a jogszabály-véleményezési eljárásrendet és a jogalkotási javaslatételi eljárásrendet (protokollokat), az ezekhez kapcsolódó „utómunkát”, valamint a jogszabály-véleményezéssel összefüggő egyéb munkafolyamatokat. Az OBH jogszabály-véleményezéssel foglalkozó szervezeti egysége 2015. évben ezen koncepciónak megfelelően tovább építette azt a szakértői kört, amelynek résztvevői a feladatok intenzitásától függően segítették az egész bírósági szervezet véleményének megjelenítését, és ez által az OBH jogszabály-véleményezési kötelezettségének teljesítését.

2.3. Kezdeményezések

Az OBH elnökének a véleményezési és a jogalkotási javaslattevési jogköre egymással szorosan összefügg, nehezen szétválasztható. Az érdemi észrevételek előterjesztésekor jogalkotási javaslatok is megfogalmazódnak. Jelen pontban ezért kizárólag azon sikeres OBH elnöki javaslatokra térünk ki, amelyek nem a közigazgatási egyeztetésre bocsátott jogszabály-tervezetek kapcsán, hanem mint önálló kezdeményezések kerültek a jogszabály-előkészítő minisztériumok elé.

2.3.1. Jogállási tárgyú jogszabály-módosítási javaslatok

Az OBH elnöke 2015. évben ismételten előterjesztette, illetve további javaslatokkal egészítette ki az ún. Start II. Csomag részeként 2014-ben már a jogszabály-előkészítést végző minisztériumnak megküldött, jogállási tárgyú jogszabály-módosítási javaslatait. A jogalkotó által beépített javaslatokat az 1.1. és 1.2. pontok mutatják be. Számos javaslat azonban még nem került elfogadásra, ezek közül a legfontosabbak:

- a katonai bírói kinevezés feltételeinek módosítása,
- az OBH-ba beosztott bírák Bjt. szerinti értékelési lehetőségének megteremtése,
- a bírák értékelésével kapcsolatos jogorvoslat szabályainak módosítása,
- a szolgálati bíróság szervezeti és eljárási rendjének átalakítása,
- OBH-ban és a Kúrián speciális, kiemelt és felsőfokú végzettséghez kötött feladatok igazságügyi alkalmazotti jogviszonyban történő ellátása esetén a közös megegyezéssel történő foglalkoztatás (bérezés) lehetővé tétele,
- a bírói beosztási pótlék és címpótlék emelése,
- a soron kívüli ügyek ellátásért bevezetendő soronkívüliségi pótlék,
- a teljesítménypótlék bevezetése,
- a jubileumi jutalom számítására vonatkozó szabályok módosítása,
- a bírói álláspályázatok elbírálásának részletes szabályairól és a pályázati rangsor kialakítása során adható pontszámokról szóló 7/2011. (III. 4.) KIM rendelet átfogó módosítása, valamint
- a bírósági ügyintézők által ellátható egyes feladatokról szóló 6/2008. (III. 26.) Korm. rendelet átfogó módosítása iránt előterjesztett javaslatok voltak.

A 2015. évben az Országgyűlés elé terjesztett jogállási tárgyú, költségvetési igénnyel járó, illetőleg azzal nem járó javaslatokat a IV. 1. számú és IV. 2. számú mellékletek táblázatai tartalmazzák.

2.3.2. Polgári és közigazgatási jogi tárgyú jogszabály-módosítási javaslatok

Az OBH 2015-ben is számos módosítási javaslatot terjesztett elő a polgári és közigazgatási tárgyú jogszabályok tekintetében. Ezek közül a legjelentősebbek:

- A 650/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 31. cikke szerinti megfeleltetési nemperes eljárásról, valamint egyes igazságügyi tárgyú törvénymódosításokról 2015. évi LXXI. törvény, mely – az OBH javaslatainak beépítésével – módosította a Pp.-t. A módosítás egyrészt a közvetítésre kötelező végzés tartalmát, másrészt a fizetési meghagyás iránti kérelemmel indult eljárásokban és a kísértékű perekben a perbehívás szabályait érintette.
- A természetes személyek adósságrendezéséről szóló 2015. évi CV. törvény megalkotása során az OBH számos javaslata beépítésre került: egyrészt a hitelezőknek szóló közzététellel kapcsolatos feladatoknak a Családi Csődvédelmi Szolgálatra telepítése, másrészt törvényszékek székhelyén működő járásbíróóságok – a Fővárosi Törvényszék területén a Pesti Központi Kerületi Bíróság – illetékességének meghatározása.

- Az egyes egészségügyi és egészségbiztosítási tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi LXXVII. törvény – az OBH javaslatának beépítésével – pontosította a veszélyeztető magatartás, a közvetlen veszélyeztető magatartás fogalmát, valamint lehetővé tette, hogy a pszichiátriai betegek felülvizsgálata során kijelölt bírósági titkárok is eljárassanak, továbbá módosultak az illetékességi szabályok.
- Az egyes törvényeknek a tömeges bevándorlás kezelésével összefüggő módosításáról szóló 2015. évi CXL. törvény – az OBH javaslatának beépítésével – módosította a menedéjogról szóló 2007. évi LXXX. törvényt, melynek értelmében a személyes meghallgatás távközlő hálózat útján is megtartható, valamint az érdemi határozat meghozatalára kiterjedően bírósági titkár is eljárhat.
- Az eljárási illetékek megfizetésének és a megfizetés ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 44/2004. (XII. 20.) PM rendelet és az önkormányzati adóhatóságok által rendszeresíthető bevallási, bejelentési nyomtatványok tartalmáról szóló 35/2008. (XII. 31.) PM rendelet módosításáról szóló 48/2015. (XII. 30.) NGM rendelet az OBH javaslatára lehetővé tette, hogy a felek az eljárási illetékfizetési kötelezettségüket az EFER rendszeren keresztül teljesíthessék.

2.3.3. Büntetőjogi tárgyú jogszabály-módosítási javaslatok

Az OBH büntető tárgyú főbb jogszabály-módosítási javaslatok 2015-ben a következők voltak:

- A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény, valamint ezzel összefüggésben egyes törvények módosításáról szóló 2015. évi CCII. törvény megalkotása során beépítésre kerültek az OBH által megfogalmazott, bírósági jogalkalmazást könnyítő, így munkaerő és költség optimalizáló hatást kiváltó módosítási javaslatok. Legfontosabb javaslataink nagyobb részét a jogalkotó támogatta, másik része pedig – ideértve a nem hatályosult rendelkezéseket is – a 2016. évi jogszabály-módosítások keretében kerülhet elfogadásra.
- Az egyes törvényeknek a tömeges bevándorlás kezelésével összefüggő módosításáról szóló 2015. évi CXL. törvényre tett észrevételek, mely az OBH javaslatának beépítésével módosította a Be.-t. A módosítás értelmében a határozat tiltott átlépése, a határozat megrongálása, valamint a határozattal kapcsolatos építési munka akadályozása miatt indult büntető ügyben az eljárást meg kell szüntetni, ha a Magyarországon bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel nem rendelkező terhelt ismeretlen helyen tartózkodik. A fenti rendelkezés – az OBH javaslatára – nem alkalmazható a másodfokú bírósági eljárás során.

Az OBH elnökének javaslatok alapján 2015. évben hatályba lépett jogszabályokat a IV. 3. számú melléklet táblázata tartalmazza.

2.4. Szakmai párbeszéd

Az OBH elnöke és képviselői részt vettek a kollégiumvezetők 2015. évben megtartott országos értekezletein, amelyeken az OBH képviseletében megjelent személyek előadásai mellett számos jogalkalmazási kérdést is megvitattak. Az OBH elnöke személyesen és képviselői révén részt vett a 2015. évben rendezett valamennyi olyan szakmai, tudományos konferencián, amelynek témája az új Ptk. jogalkalmazási kérdéseinek vizsgálata volt.

Az OBH az IM Magánjogi Jogalkotásért Felelős Államtitkárságával - az Igazságügyi Kapcsolatokért Felelős Államtitkárság közreműködésével - rendszeres szakmai megbeszélést folytatott a jogalkalmazási-jogalkotási kérdésekről. Ezek során az OBH elnökének jogalkotási javaslatok szakértői szinten megtagygyalásra kerültek.

3. A bírósági szervezetet érintő bírósági döntések

3.1. Alkotmánybírósági határozatok figyelése

Az OBH folyamatosan figyelemmel kíséri az Alkotmánybíróság honlapját és a releváns, bíróságokat érintő határozatokról hetente összefoglalót készít.

Az Alkotmánybíróságra 2015. január 1. és december 31. napja között mindösszesen 65 egyedi normakontroll iránti bírói kezdeményezés érkezett (Abtv. 25. §), amely a 2014. évi adatokhoz képest (54 db ügy) növekvő tendenciát mutat. Alkotmányjogi panasz keretében a kezdeményezésre jogosultak 41 bírósági ügyben hivatkoztak alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazására (Abtv. 26. § (1) bekezdés) és 186 ügyben támadták az alaptörvény-ellenesnek tartott bírói döntést (Abtv. 27. §). 2015-ben bírósági döntés megsemmisítésére 13 alkalommal került sor.

Fontosabb döntések:

- A 7/2015. (III. 19.) AB határozatában az Alkotmánybíróság elutasította a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1 törvény) 3. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszát.
- Úgyszintén elutasította az Alkotmánybíróság a 3057/2015. (III. 31.) AB határozatában a DH1 törvény – 2014. július 26. napjától október 14. napjáig hatályos – 16. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására, valamint a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (DH2 törvény) 38. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszokat.
- A 25/2015. (VII. 21.) AB határozatában az Alkotmánybíróság megállapította, hogy alaptörvény-ellenes helyzet állt fenn annak következtében, hogy a törvényalkotó a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény 108. §-a alapján megszüntetett haszonélvezeti, illetve használati jogokhoz kapcsolódóan nem alkotta meg a kivételes, a szerződő felek közötti elszámolás során nem érvényesíthető, de érvényes szerződésekkel összefüggő vagyoni hátrányok kiegyenlítését lehetővé tevő szabályokat.
- A 26/2015. (VII. 21.) AB határozatában az Alkotmánybíróság – hivatalból eljárva – megállapította, hogy az Országgyűlés mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenességet idézett elő, mivel nem rendelkezett arról, hogy a Pp. 155/A. §-ában szabályozott előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelem elutasítása tárgyában a bíróságnak döntenie kell és azt legkésőbb az ügydöntő határozatban köteles megindokolni.

3.2. Európai Unió Bírósága

Az Európai Unió Bírósága (EUB) kizárólagos hatáskörrel rendelkezik az uniós jog értelmezésére. Adott uniós jog értelmezésére vonatkozó kérdéssel abban az esetben lehet az EUB-hoz fordulni, ha korábban a jog értelmezésére még nem került sor. A magyar bíróságok az EU-hoz való csatlakozás óta 121 esetben kezdeményezték előzetes döntéshozatali eljárás lefolytatását az EUB-nál. A kezdeményező 20 ügyben a Kúria, 6 ügyben a Fővárosi Ítélőtábla, 2 ügyben a Szegedi Ítélőtábla, 93 ügyben más bíróság volt. 2015-ben az EUB határozatot hozott a Kúria, valamint a Gyulai és a Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság által kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárásokban.

Az ismételt kérelmek benyújtásának elkerülése, valamint a már értelmezett jogkérdés megismerése érdekében lényeges, hogy a bírói kar értesüljön a már kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárásokról, illetve a meghozott döntésekről. Az OBH elnökének célja az előzetes döntéshozatali kérelmek szakmai színvonalának emelése. A bíróságok belső információs honlapján működtetett, keresőfunkcióval is rendelkező információs adatbázis, az ott megosztott jó gyakorlatok, végzésminták és sablonok segítik ebben a bíróságokat. Az adatbázis tartalmazza a bírósági kezdeményezés határozatát, valamint az EU-nak a kérdésre adott döntését is.

3.3. Emberi Jogok Európai Bírósága

2015-ben az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) 44, Magyarországot érintő bírósági döntést hozott, ezzel a tagállamok közötti rangsorban Magyarország a hatodik. A 44 ítéletből 42 esetben (95 %-ban) került elmarasztaló ítélet meghozatalra. A fennmaradó két ügyben a jogsértés megállapítására irányuló kérelmet elutasító döntés született. Magyarország esetében az Egyezményhez való csatlakozása óta 407 ügyben született ítélet, ebből 388 a marasztaló ítéletek száma. A 2015. évi elmarasztalások mértéke a szokásos, stagnáló esetszámnak felel meg.

Az EJEB magyar bírósági rendszert érintő döntései az Egyezmény 6. cikk 1. pontjában szabályozott, az „ésszerű eljárási idő” követelményének megsértése miatti ügyek, amelyek a 44 ítéletből 22 ügyet jelentenek. Ezek valamennyi esetben marasztalással zárultak. Ugyanakkor, az ügyek döntő többségében – a 22 ügyből 18 esetben – a hazai bírósági eljárás már legkésőbb 2012-ben befejeződött, így az azóta nagymértékben javult időszerűségi mutatók az EJEB előtti eljárásokban még nem mutakozhattak meg.

Amint azt az EJEB a 2015. októberében jogerőre emelkedett, 48322/12. számú ügyben hozott „pilot judgment-ben” (ún. vezető ítélet) is megállapította, az eljárások elhúzódása miatti elmarasztalások oka, hogy a magyar jogrendszer nem biztosít hatékony jogorvoslati lehetőséget az ésszerű időn túli eljárások megakadályozása ellen, és nem nyújt megfelelő elégtételt az ilyen eljárások okozta károk kompenzálására. Az EJEB döntése alapján a jogalkotónak egy éven belül kell egy új, az EJEB esetjogával összhangban lévő, hatékony jogorvoslati eljárást megalkotnia.

Az OBH a rendelkezésre álló igazgatási eszközökkel elősegíti az eljárások mielőbbi befejezését, a bírósági eljárást érintő EJEB ítéletekben megjelenő esetjognak a bíróság részére történő visszacsatolását és a tapasztalatok hasznosítását. Ennek érdekében 2015-ben az EJEB előtt a Magyar Állam képviselőjét ellátó Igazságügyi Minisztériummal egyeztetések kezdődtek az EJEB ügyekben való együttműködésről, a hasznosítható tapasztalatok megosztásáról.

Jövőbeli célkitűzések és feladatok:

- Az eljárási kódex-jellegű törvényművek (Polgári perrendtartás, Büntetőeljárási törvény, Közigazgatási perrendtartás, Végrehajtási eljárási törvény) kodifikációjának támogatása, valamint az új eljárási törvények hatálybalépéséhez kapcsolódó szükséges intézményi átalakítások és oktatási feladatok felmérése, tervezése.
- A bírósági eljárások és ügyvitel költséghatékonyságát, átláthatóságát segítő és bürokráciáját csökkentő jogszabály-módosítási javaslatok megfogalmazása. E körben kiemelt feladat az e-bíróságot erősítő, a 2016. évben bevezetésre kerülő elektronikus eljárások hatékony működtetése, az ehhez szükséges okszerű jogszabályi környezet kialakításának segítése.
- A bírósági szervezet integritását segítő jogszabály-módosítások proaktív kezdeményezése.
- Kiemelt feladat a bírói életpálya-modell kialakítása és ehhez kapcsolódó jogszabály módosítási igények megfogalmazása.
- A Kúria joggyakorlat-elemző csoportjaival a szakmai együttműködés fenntartása, és az e körben megfogalmazott jogalkotási javaslatok, képzési igények hasznosítása, az igazságszolgáltatási tudásanyag és tapasztalat megosztása.
- A jogszabály-véleményezés szakértői hálózatának működtetése és szervezetfejlesztése.

További hasznos információk:

- A változó jogszabályokról: www.birosag.hu/tudjon-meg-tobbet/valtozo-jogszabalyok
- Az Európai Unió Bíróságáról: <http://www.birosag.hu/nemzetkozi-ugyek/az-europai-unio-birosaga>
- Az Alkotmánybíróságról: <http://www.alkotmanybirosag.hu>
- Az Országgyűlésről: <http://www.parlament.hu>

V. RÉSZ - A BÍRÓSÁGI SZERVEZET EMBERI ERŐFORRÁSAI

1. A bírósági szervezetben foglalkoztatottak
2. Változások a bírói karban
 - 2.1 Szolgálati jogviszony megszűnések
 - 2.2 Pályázatok, kinevezések
 - 2.3 „Mozgóbíró”
3. A bírói kar összetétele
 - 3.1 Nemek szerinti megoszlás
 - 3.2 Életkor és szakmai gyakorlat szerinti megoszlás
 - 3.3 Kijelölések
 - 3.4 Kirendelések
 - 3.5 Címviselés és címadományozás
 - 3.6 Többllet képzettség
 - 3.7 Nyelvvizsga
4. Emberi erőforrások optimális elosztása
 - 4.1 Létszámváltozások
 - 4.2 Bírósági titkári és bírósági ügyintézői foglalkoztatás hatékonyságának növelése, létszám-racionalizáció
 - 4.3 A bírói álláshelyek nyilvántartásának megújítása
 - 4.4 A bírói pályázatok elbírálási folyamata
 - 4.5 Bírói életpálya

Az OBH 2015. évi legfőbb eredményei az emberi erőforrások optimális elosztása és hasznosítása terén az alábbiak:

- Az engedélyezett bírói, bírósági vezetői és igazságügyi alkalmazotti létszám fejezeti szintű meghatározása.
- Az elektronikus személyzeti nyilvántartási rendszer fejezeti szintű, teljes körű, megbízható működtetése és működésének biztosítása.
- Az igazságügyi alkalmazotti létszámgazdálkodás fejezeti szintű fejlesztése, az arányos alkalmazotti létszám-elosztás megvalósítása.
- A bírói pályázati írás folyamatát gyorsító és egységesítő protokoll kidolgozása, bevezetése, alkalmazása.

1. A bírósági szervezetben foglalkoztatottak

A bírósági szervezetrendszerben kb. 11 000 fő dolgozik, a létszám megoszlása 2015. december 31-én a következők szerint alakult:

A bíróságok létszámadatai

	2013. 12. 31-én		2014. 12. 31-én		2015. 12. 31-én	
	Engedélyezett	Tényleges	Engedélyezett	Tényleges	Engedélyezett	Tényleges
Bíró	2.932	2.830	2.932	2.839	2.932	2.840
Bírósági titkár	793	783	817	798	861	833
Bírósági fogalmazó	359	260	332	248	283	237
Egyéb igazságügyi alkalmazott	7.258	7.125	7.261	7.167	7.298	7.141
Összesen:	11.342	10.998	11.342	11.052	11.374	11.051

Az OBH megalakulásának évében a bíróságok összlétszáma 228 fővel, 2013-ban további 90 fővel emelkedett. Ez kisebb részben a bírói álláshelyek, nagyobb részben az igazságügyi alkalmazotti (ezen belül is a titkári és bírósági ügyintézői) álláshelyek számának – a költségvetés által lehetővé tett - növekedésével magyarázható.

Ezen létszámfejlesztések elérése után az OBH elnöke az emberi erőforrások optimális elosztása és hasznosítása érdekében - a Bszi. 76.§ (4) bekezdés a) pontjában meghatározott jogkörében eljárva - a 283/2014. (VII. 2.) OBHE számú határozatával megállapította a bíróságokra a bírák és igazságügyi alkalmazottak engedélyezett létszámát, ez utóbbit munkaköri csoportonkénti bontásban. Ezt követően az egyes bíróságok létszámában bekövetkezett változásokat a határozat módosításával lehetett folyamatosan nyomon követni.

2015-ben a költségvetési törvény a bértömeg-gazdálkodás fogalmára tért át, amely szerint a kormányzat az egyes központi költségvetési szervek részére egy meghatározott pénzüsszeget biztosít, és a szervezet vezetőjének hatáskörébe tartozik annak megállapítása, hogy az egyes szervezeti egységek a feladataikat hány fővel és milyen képzettségű emberekkel kívánja ellátni.

2015. évben az engedélyezett létszám megállapítását új alapokra helyeztük, és az ügyforgalmi adatokhoz igazodó bírói álláshelyekhez képest került rögzítésre az igazságügyi alkalmazotti álláshelyek száma. A bíróságok a bírák létszáma alapján három kategóriába kerültek besorolásra, és a kategóriákon belül lett egymáshoz igazítva a bírák és az igazságügyi alkalmazottak arányszáma.

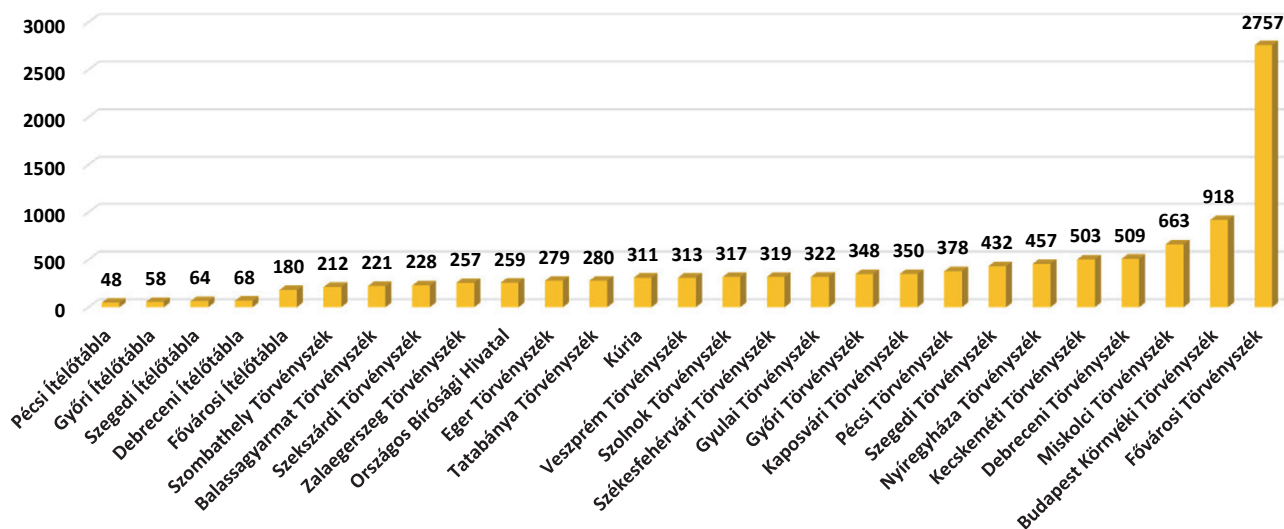
A bíróságok engedélyezett létszáma a 2014-es évhez képest már nem egy határozatban, hanem bíróságonként külön-külön került meghatározásra. A határozatokban a különböző bírósági vezetői tisztségek száma is megállapításra került. Tekintettel arra, hogy a Bszi. 76.§ (4) bekezdése szerint az OBH elnökének jogköre a bíróságok engedélyezett létszámának meghatározása, a Gazdálkodási Szabályzat is ennek megfelelően került módosításra, ezzel biztosítva, hogy az egyes igazságügyi alkalmazotti csoportok létszáma igazodjon a tényleges létszámhoz. A bírósági elnökök kérésére az OBH az egyes igazságügyi alkalmazotti csoportokon belül az álláshely átalakításokat az engedélyezett létszámkereteken belül engedélyezheti.

Az új szabályozás eredményeként a korábbi évekéhez képest a bírósági titkárok és írnokok létszáma nagyobb arányban emelkedett, viszont csökkentek a fogalmazói és tisztviselői álláshelyek. A jelenlegi rendszer biztosítja, hogy minden igazságügyi alkalmazott az engedélyezett létszámnak megfelelő álláshelyen kerüljön foglalkoztatásra.

A bírósági szervezetben ténylegesen foglalkoztatottak száma nem éri el az engedélyezett létszámot. Ez arra vezethető vissza, hogy rendkívül magas a tartósan távollévők (Gyes, Gyed) száma, hiszen a női foglalkoztatottak aránya a bírósági szervezetben több mint 70%. Kiemelendő, hogy a helyettesítéssel történő foglalkoztatás – más foglalkoztatási jogviszonyoktól eltérően – a bírók esetében kizárt, illetve a pályázati eljárások összetettsége miatt egy-egy felsőbb bíróságra előre lépő bíró megüresedett álláshelyének betöltése is hónapokat vehet igénybe. A nehézségek ellenére mégis évről évre sikerült emelni a ténylegesen foglalkoztatottak számát. A tavalyi év végi adatokhoz képest a bírósági szervezetben ténylegesen foglalkoztatottak összlétszáma a korábbiakhoz képest emelkedett: a bírák tényleges létszáma 1 fővel, a titkárok létszáma 35 fővel nőtt.

A következő diagram az egyes bíróságok tényleges létszámát mutatja be:

Bíróságok tényleges létszáma 2015. december 31. napján

Magyarország legkisebb bírósága a Zirci Járásbíróság, melynek tényleges dolgozó létszáma 2014. december 31-hez képest nem változott. (1 bíró és 5 igazságügyi alkalmazott). A legnagyobb járásbíróság, a Pesti Központi Kerületi Bíróság (PKKB) létszáma továbbra is a legkisebb Zirci Járásbíróságénak közel százharmincszorosa. A PKKB tényleges létszáma a tavalyi évhez képest 19 fővel nőtt, így összesen 787 fő dolgozik: 208 bíró és 579 igazságügyi alkalmazott. A törvényszékek közül a Fővárosi Törvényszék nemcsak ügyérkezés, hanem létszám tekintetében is kimagaslik, itt 2015 utolsó napján a tényleges dolgozói létszám 2757 volt: 732 bíró és 2025 igazságügyi alkalmazott. Ugyanakkor a legkisebb létszámú törvényszéken, a Szombathelyi Törvényszéken mindösszesen 212 fő dolgozott: 49 bíró és 163 igazságügyi alkalmazott. Az ország legnagyobb létszámú ítéltáblája a Fővárosi Ítéltábla, ahol 2015. december 31-én ténylegesen 180 fő dolgozott: 77 bíró és 103 igazságügyi alkalmazott. A Pécsi Ítéltábla továbbra is a legkisebb az országban, létszáma 48 fő: 16 bíró és 32 igazságügyi alkalmazott. A Kúria, az egyes ítéltáblák és a törvényszékek engedélyezett és tényleges dolgozói összlétszámát részletesen – az egyes foglalkoztatási csoportokban 2015. december 31. napján – az V.1 és az V.2. számú mellékletek tartalmazzák.

A bírósági szervezet számára emberi erőforrás gazdálkodási szempontból a 2015. év legnagyobb kihívása a menekültügyek tárgyalása által indukált többletlétszám biztosítása volt az érintett törvényszékeken. Ezzel kapcsolatosan az elsődleges problémát az okozta, hogy nem volt előre kalkulálható a büntető, illetve közigazgatási ügyek száma a Szegedi, a Pécsi és Zalaegerszegi Járásbíróságokon, valamint az érintett közigazgatási és munkaügyi bíróságokon. További nehézséget jelentett, hogy mind a bírákat, mind az igazságügyi alkalmazottakat úgy kellett kirendelni, hogy közben az eredeti szolgálati helyükön az időszerű ítélkezés ne szenvedjen hátrányt. A kirendelések csak az érintett bírósági elnökök, az érintett bírák és igazságügyi alkalmazottak rendkívül rugalmas hozzáállásával, és az egymás közti, valamint OBH-val való folyamatos kapcsolattartással valósulhattak meg. A Szegedi Járásbíróság és a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a kirendelt bírók és igazságügyi alkalmazottak segítségével, valamint saját többlet-munkájukkal időszerűen intézték ezeket az ügyeket. Az ide történő besegítés az érintett bíróságokon munkaerő kiesést jelentett, amit az otthon maradottak többlet munkája tett lehetővé.

A tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet rámutatott arra, hogy nemcsak a gyorsan változó jogszabályi környezet, hanem a mindennapi élet is előre nem látható feladatokat hárít a bíróságokra. Erre figyelemmel a folyamatos működés és időszerű ítélkezés biztosítása érdekében szükséges lenne tartalék erőforrásokkal is rendelkeznie a szervezetnek.

2. Változások a bírói karban

2.1. Szolgálati jogviszony megszűnések

Összesen 40 bíró szolgálati jogviszonya szűnt meg 2015. évben. Ebből

- a felső korhatár elérésére tekintettel 2 fő,
- lemondásra figyelemmel 15 fő,
- 40 év szolgálati idő elérésére és az általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltésére tekintettel (nyugállományba helyezés iránti kérelemre tekintettel) 15 fő,
- fegyelmi büntetés miatt 1 fő,
- egészségügyi alkalmatlanságra tekintettel 2 fő felmentésére került sor, továbbá
- 3 fő határozott időre kinevezett bíró kapott határozatlan idejű kinevezésre nem alkalmas értékelést kapott ekként a jogviszonyuk a határozott idő lejártára tekintettel megszűnt.

Halálozás miatt 2 bíró szolgálati viszonya szűnt meg.

A felmentett bírák aránya az összes engedélyezett létszámhoz képest 1,36 %. Járásbírósági szinten volt a legmagasabb a felmentési arány 0,95 % (28 fő), tekintettel arra, hogy a legtöbb bíró ezen a szinten folytat ítélkezési tevékenységet.

A 2012-ben kötelezően felmentett, majd ismételten kinevezett bírók közül 2015-ben 3 fő kérte a felmentését.

2.2. Pályázatok, kinevezések

A bírói álláshelyet főszabály szerint csak nyilvános pályázat útján lehet betölteni, kivéve a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (Bjt.) 8.5 -ában meghatározott eseteket. Ilyen kivételes eset például a munkaügyi jogvita alapján bírói tisztségébe visszahelyezett bíró kinevezése, vagy az OBH-ba, minisztériumba beosztott bíró beosztásának megszűnését követő visszahelyezése, illetve, ha a bíróságok hatásköri vagy illetékességi területe oly mértékben változik meg, hogy a bíró további foglalkoztatása nem lehetséges. Ugyanakkor, ha

egy bíró másik bíróságon szeretne a későbbiekben ítélkezni (például családi okok miatt), akkor pályázatot kell benyújtania, vagyis az OBH elnöke csak sikeres pályázat esetén helyezheti át másik bíróságra.

2015 I. félévében új elbírálási metódus került kidolgozásra a bírói pályázatok tekintetében, melynek lényege szerint a bírói pályázatok kiírását megelőzően alapvetően vizsgálendő szempont az engedélyezett létszám munkateherrel való arányossága. A kidolgozott módszer szerint az álláshely kiírása előtt meg kell vizsgálni, hogy a törvényszék adott szintje/ügyszaka az engedélyezett létszámból az ügyérkezésnek megfelelő arányban részesül-e. Ezen arányszámok táblázatba foglalása láthatóvá teszi, hogy a megüresedett bírói álláshelyre a pályázat kiírása indokolt-e, illetve azt is, hogy mely bíróságokon elengedhetetlen új bírói álláshelyek rendszerítése. Az aránytábla elkészítésével és a törvényszéki elnökök részére történő kiküldésével egyidejűleg formanyomtatványok kerültek rendszeresítésre. Ezekben a bírói pályázatok kiírásának kezdeményezése, illetve az OBH elnöke részére az előterjesztések egységes formátumú, időszerű elkészítése válik lehetővé, ezzel is gyorsítva, egyszerűsítve a folyamatot.

A pályázat elbírálása több lépcsőben zajlik. A pályázót meghallgatja a pályázattal érintett bíróság bírói tanácsa, valamint a – valamennyi ítélőtáblán és törvényszéken működő – bírói tanács felállít egy rangsort a pályázók között. A rangsorolást részletesen szabályozza a Bjt., valamint a bírói pályázatok elbírálásának részletes szabályairól és a pályázati rangsor kialakítása során adható pontszámokról szóló 7/2011. (III. 4.) KIM rendelet. A törvényszék, illetve az ítélőtábla elnöke a bírói tanács rangsorával egyetérthet, illetve írásban indokolva javasolhatja, hogy a második vagy harmadik helyen álló pályázó töltsen be az álláshelyet. Amennyiben az OBH elnöke az álláshelyet a bírói tanács által felállított rangsor első helyén álló pályázóval kívánja betölteni, akkor ha a pályázó nem tölt be bírói tisztséget – a pályázó kinevezésére tesz előterjesztést a köztársasági elnökhöz. Ha a pályázó bíró volt, akkor áthelyezéséről dönt. Amennyiben az OBH elnöke az álláshelyet a bírói tanács által felállított rangsor második vagy harmadik helyén szereplő pályázóval kívánja betölteni, az OBT egyetértését szükséges megszereznie. A Kúriára kiírt pályázatot a Kúria elnöke bírálja el, ekként ezen fejezetben csak az OBH elnöke által elbíralt pályázatokról adtunk számot.

Az OBH elnöke 2015. évben 113 bírói álláspályázatot írt ki. A 2014. évben kiírt, de 2015. június 30-ig elbíralt pályázatok is figyelembe véve a beszámoló időszakában 105 pályázat elbírálására került sor, amelyek közül 9 volt eredménytelen. Az elbíralt pályázatok eredményeként az OBH elnöke 57 bíró kinevezésére tett javaslatot – melyet a köztársasági elnök valamennyi esetben elfogadott –, 39 esetben pedig áthelyezésről döntött (sikeres pályázat alapján a bíró másik bíróságon folytatja az ítélkezést). Az 57 bíróvá kinevezett személy közül korábban 56 fő bírósági titkárként, 1 fő jogi referensként dolgozott.

2015-ben nőtt a jelentkezők száma: míg 2014-ben 508, addig 2015-ben összesen 554 pályázat érkezett a beszámolási időszakban elbíralt bíró pályázatokra. Az OBH elnöke az általa elbíralt 105 álláspályázatból 94 pályázat esetében a bírói tanácsok rangsorával egyezően hozta meg döntését.

Az OBH elnöke a bírói tanács által felállított rangsortól való eltéréshez 5 esetben kérte az OBT egyetértését. Két esetben a bíróság elnökének javaslatával egyezően, az elnök indokolását elfogadva kívánt az OBH elnöke eltérni a bírói tanács által felállított sorrendtől. Ezekkel az OBT egyetértett. Három esetben a szabadmérlegelés, a pontszámok tartalmi vizsgálatának elve, illetve az ügyforgalom hatékony kezelésének elve alapján a bírói tanács és a bíróság elnökének javaslatától eltérő pályázó áthelyezésével, illetve kinevezésével kívánta a pályázatot elbírálni. Ezekkel az OBT nem értett egyet, ezért ezen esetekben az OBH elnöke a bírói tanács által felállított rangsorral egyezően bírálta el a pályázatokot.

2.3. „Mozgóbíró”

Olyan bíróságokon dolgoznak a „mozgóbírák”, ahol az ügyforgalmi adatok teljes bírói álláshely rendszeresítését nem indokolták, és a törvényszék illetékességi területén rosszabb ügyforgalmi helyzetben lévő bíróságokon az időszerű ítélezést e módon lehet biztosítani. Az OBH elnöke 2015-ben 13 esetben írt ki úgy pályázatot, hogy a pályázónak vállalnia kellett azt, hogy a törvényszék elnökének rendelkezése szerint – több járásbíróságon is ítélkezzen a kinevezését követő három évben. Ilyen pályázatok esetén a bíró ideiglenesen más szolgálati helyre rendelhető ki, ha ez a bíróságok közötti aránytalan ügyteher kiegyenlítése érdekében szükséges (Bjt. 33. §). A pályázatok egy kivételével nagyobb járásbíróságra lettek kiírva.

A beszámoló időszakában 12 pályázat elbírálására került sor, ebből 9 esetben bírói kinevezés, 1 esetben áthelyezés történt. 2 esetben a pályázat eredménytelenné nyilvánítását követően a pályázat újra kiírásra került, de ügyforgalmi okokra figyelemmel már nem mozgóbírói státusz-ként. Egy esetben a kinevezésre várhatóan 2016-ban kerül sor.

3. A bírói kar összetétele

3.1. Nemek szerinti megoszlás

2015-ben össz-szervezeti szinten a női bírák száma 1965 fő (69%), a férfi bírák száma 875 fő (31%) volt. Ez azt jelenti, hogy a bírák nemek szerinti megoszlásának aránya az előző év azonos időszakához képest döntően nem változott. 2015. december 31. napján a két legmagasabb, férfi bírói aránnyal a Szombathelyi Törvényszék (56%), illetve a Debreceni Ítéltábla rendelkezett (54%).

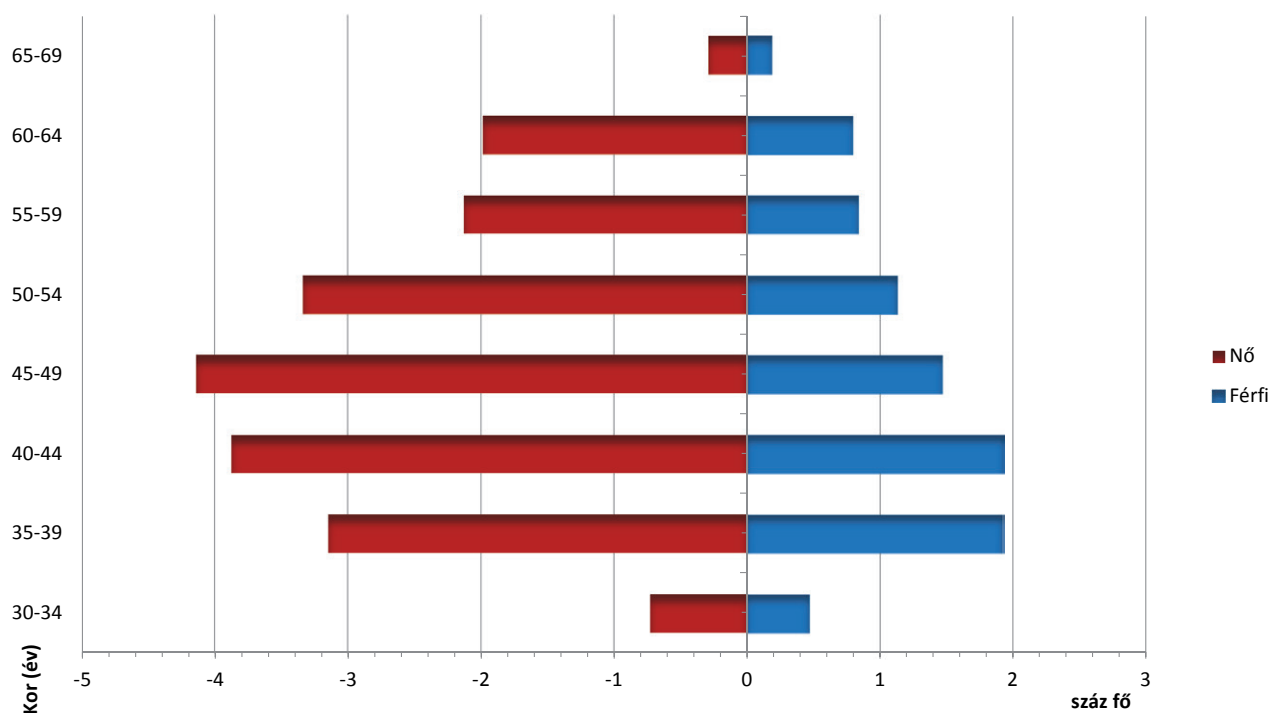
A bírák nemek szerinti aránya össz-szervezeti szinten

3.2. Életkor és szakmai gyakorlat szerinti megoszlás

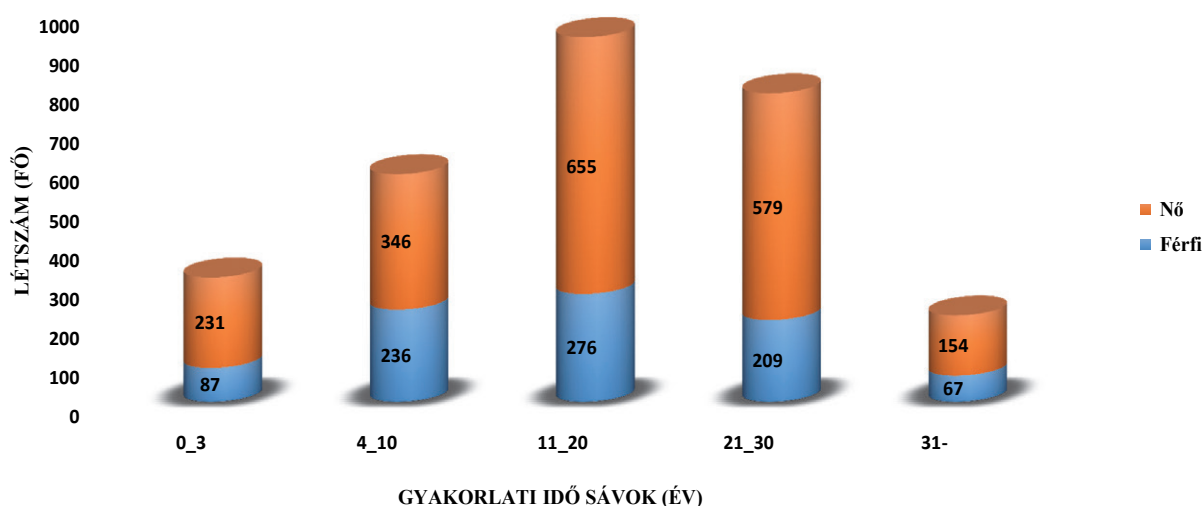
Az alábbi korfa a magyarországi bírák életkor szerinti megoszlását mutatja be. A korfa hagyományosan alakú, azaz a fiatal (30-34 év) és az idősebb (55-69) korosztályhoz tartozó bírák létszáma jóval alacsonyabb a középkorúakénál (35-55 év). Míg a férfi bírák közül a legtöbben 35-44 év közöttiek, addig a nők döntő többsége a 45-49 év közötti korosztályba tartozik.

Korfa

2015. december 31-én a ténylegesen ítélkező bírák közel egyharmada (931 fő) 11 és 20 év közötti gyakorlati idővel rendelkezett, a 0-3 év gyakorlattal rendelkező bírák száma pedig mindössze 318 fő volt. A magyarországi bírák bírói gyakorlati idő szerinti megoszlását a következő diagram szemlélteti.

Gyakorlati idő és nemek szerinti megoszlási arány

A 2014. évi adatokhoz képest 192 főről 221 főre emelkedett a 31 év feletti gyakorlati idővel rendelkezők száma, valamint 741-ről 788-ra nőtt a 21-30 év gyakorlati idővel rendelkező bírák száma.

3.3. Kijelölések

A bírák kijelölésére egy adott ügyszak speciális jellegére figyelemmel, vagy egy ügyszakon belül olyan ügyek ellátása érdekében kerül sor, amelyek speciális ismeretek, vagy képesítés meglétét feltételezik, vagy törvény rendelkezése értelmében az adott ügyben csak erre kijelölt bíró járhat el. A Bjt. 30.§ rendelkezik az OBH elnöke és a Kúria elnöke általi kijelölésekről, míg a Be.207.§ (1) bekezdése alapján a nyomozási és a Bvtv. 47.§ alapján büntetés-végrehajtási ügyekben eljáró bírót a törvényszék elnöke jelöli ki.

A tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet kezelésével összefüggő törvények módosították – többek között – a Be. 542/D §-ában foglaltakat, amely szerint ilyen ügyek intézésében is csak az OBH elnöke által kijelölt bíró járhat el.

Az Alaptörvény 27. cikk (3) bekezdése szerint törvény által meghatározott ügyekben, egyes bíró hatáskörében bírósági titkár is eljárhat. Az lasz. 41/A. § (1) bekezdése értelmében a törvényszék elnöke jelöli ki a törvény által meghatározott ügyben egyesbíró hatáskörében eljárásra jogosult bírósági titkárokat. A járásbírósnál működő titkárok esetében a törvényszék elnöke a járásbírósnak elnökének javaslatára dönt a kijelölésről. A kijelölésben meg kell határozni, hogy az mely ügyek körére vonatkozik. A 2014. évhez képest 2015-ben már nemcsak szabálysértési, büntető, polgári (gazdasági) valamint büntetés-végrehajtási ügyekben egyesbíró hatáskörében eljárásra jogosult bírósági titkárrá történő kijelölésekre, hanem a pszichiátriai betegek intézeti gyógykezelésével kapcsolatos ügyekben eljáró titkárok kijelölésre is sor került.

2015. évben az OBH elnöke

- 18 bírót jelölt ki a fiatakorúak büntető ügyében ítélező bíróvá,
- 23 bírót jelölt ki a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 17. § (5)-(6) bekezdésében meghatározott ügyekben ítélező bíróvá,
- 7 bírót jelölt ki közigazgatási és munkaügyi ügyekben eljáró bíróvá,
- 161 bírót jelölt ki a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 542/D §-ában meghatározott ügyekben ítélező bíróvá, továbbá
- 27 bírósági titkárt és 18 bírót jelölt ki bírósági közvetítővé.

3.4. Kirendelés

Kirendelés esetén a bírónak a beosztása szerinti szolgálati helyétől eltérő más szolgálati helyen (vagy ott is) kell ítélezési tevékenységet végeznie. A bíró kirendelésére a bíróságok közötti ügyteher egyenletes elosztásának biztosítása, vagy a bíró szakmai fejlődésének elősegítése érdekében kerülhet sor. A kirendelésről a Bjt. 31.§-33.§ rendelkezik.

A kirendelésnél a bíró méltányolható érdekeit figyelembe kell venni. A bíró kirendelésére csak hozzájárulásával kerülhet sor, amennyiben a beosztásából eredő ítélezési tevékenységét is megtartja, illetve amennyiben törvényben meghatározott családi-, illetve személyi körülmények esetén lakó-, vagy tartózkodási helyétől, illetve szolgálati helyétől eltérő településen lévő szolgálati helyre kívánják kirendelni.

A bíróságok közötti ügyteher egyenletes elosztásának biztosítása érdekében a bírót – hozzájárulása nélkül háromévenként, ezen belül legfeljebb egy évre – lehet kirendelni. A 2.3 pontnál említett mozgóbírák esetén a pályázatban írt maximum 3 éves időtartamon belül a pályázatban megjelölt bíróságokra lehet kirendelni a bírót, ez esetben a pályázat benyújtása a kirendeléshez való hozzájárulásnak tekinthető.

A szakmai fejlődés elősegítése érdekében a bíró a törvényszék, az ítéltábla és a Kúria elnökének kezdeményezésére, a törvényszékre, az ítéltáblára, illetve a Kúriára rendelhető ki.

2015. évben az OBH elnöke – a bírák vagy bírósági elnökök kezdeményezésére – 406 bíró kirendeléséről határozott, közülük:

- 35 bírót rendelt ki a Kúriára különböző bíróságokról,
- 252 bírót egyik törvényszék illetékességi területéről egy másik törvényszékre,
- 22 bírót ítéltábláról másik ítéltáblára,
- 81 bírót törvényszékről ítéltáblára,
- 16 bírót ítéltábláról törvényszékre rendelt ki.

2015-ben a törvényszéki elnökök 1264 bíró kirendeléséről határoztak. A kirendelés lehetőségével leginkább az ügyforgalmi szempontból kedvezőtlenebb helyzetben lévő törvényszékek elnökei élnek. A kirendelések számának emelkedését a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet kezelése és a Szolgáltató Bíróság program keretében az időszerű ítélkezés biztosítása indokolta.

3.5. Címviselés és címadományozás

A bírák munkájának elismeréseként a bíró részére kiváló, magasabb bírói beosztásra alkalmas, illetve kiválóan alkalmas minősítés, és adott bírósági szinten tényleges bírói gyakorlattal eltöltött legalább 6 év után – beszámítva a magasabb szintű bíróságon szolgálati viszonyban töltött időt is – címzetes bírói címet adományozhat az OBT, a Bjt. 174.§ (1) bekezdése alapján. Az OBT a döntését a törvényszék, az ítéltábla, illetve a Kúria elnökének indítványára, az OBH elnökének kezdeményezésére hozza meg.

Amíg a Bjt. 174.§ (1) bekezdése alapján az OBT által adományozott cím opcionális, addig a Bjt. 174.§ (2) bekezdése kimondja, hogy a bírói szolgálati idő elismeréseként, az adott bírósági szinten tényleges bírói gyakorlattal eltöltött 20 év után – beszámítva a magasabb szintű bíróságon szolgálati viszonyban töltött időt is – az OBH elnöke címzetes bírói címet adományoz.

Magyarország címerének és zászlajának használatáról, valamint állami kitüntetéseiről szóló 2011. évi CCII. törvény 22.§ (1) bekezdésének a.) pontja alapján az OBT a 2/2012. (III.24.) számú határozatával fenntartotta Juhász Andornak, a Magyar Királyi Kúria elnökének emlékére, a kiemelkedő igazságszolgáltatási tevékenység elismerésére alapított Juhász Andor-díjat, valamint a 3/2012. (III.24.) OBT számú határozatában a Bírósági Szolgálatért Oklevelet.

A Juhász Andor-díj arany fokozatában részesíthető az a közmegebecsülést szerzett bíró, aki példamutató életpályája, illetve hosszú időn át végzett kiváló ítélkező, vagy a bírósági igazgatásban kifejtett kimagasló tevékenysége alapján arra érdemes. 2015-ben ilyen díjat 3 bíró kapott.

A Juhász Andor-díj ezüst fokozata a határozat értelmében a bírósági szolgálatban kifejtett kimagasló szakmai vagy igazgatási tevékenység elismeréseként bírónak, illetve a példamutató életpályája elismeréseként igazságügyi alkalmazottnak adományozható. 2015-ben 10 ezüst fokozatú Juhász Andor-díj adományozására került sor.

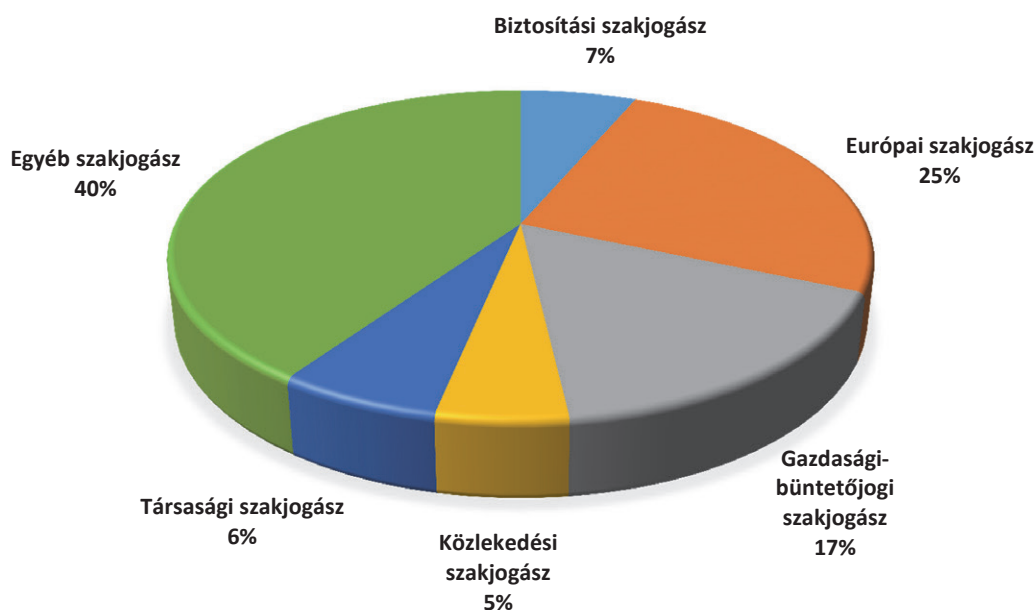
A Juhász Andor-díj bronz fokozatot a bírósági szolgálatban hosszú időn át végzett példamutató szakmai tevékenység elismeréseként igazságügyi alkalmazott kaphat. 2015-ben 15 igazságügyi alkalmazott részesült az elismerésben, és 1 posztumusz kitüntetés átadására is sor került.

2015-ben összesen 642 bíró rendelkezett címzetes bírói címmel. Idén 56 fő kapta meg a címet, közülük 42 fő hivatalból, a tényleges bírói gyakorlattal eltöltött 20 év után, 14 fő pedig elismerésként.

3.6. Többlét képzettség

2015. év végén a ténylegesen ítélkező 2840 bíróból összesen 162 bíró rendelkezett másoddiplomával, 11 bíró PhD fokozattal, 646 bíró pedig szakjogász végzettséggel. Közülük 117 bírónak van gazdasági büntetőjogi, 177 bírónak európai szakjogász, 45 bírónak társasági szakjogász, 45 bírónak biztosítási szakjogász, míg 36 bírónak közlekedési szakjogász végzettsége. 2014. év végéhez képest az európai szakjogász végzettséggel rendelkezők száma közel 20 %-kal, a gazdasági büntetőjogi szakjogász végzettséggel rendelkezők száma 9%-kal, a biztosítási szakjogász végzettséggel rendelkezők száma pedig 7%-kal emelkedett. Az egyes szakjogász végzettségek megoszlását az alábbi ábra mutatja.

Bírák szakjogász végzettségének alakulása 2015. 12. 31. napján

3.7. Nyelvvizsga

A bírói karból 2015. december 31-én 1362 fő rendelkezett nyelvvizsgával. Ez a szám 116 fővel több, mint 2014. december 31-én (1246 fő). A legelterjedtebb nyelvek közül angol nyelvvizsgája 880 főnek, német nyelvvizsgája 608 főnek, míg francia nyelvvizsgája 123 főnek volt. Összesen 515 olyan bíró van, aki 2 vagy annál több nyelvből rendelkezett nyelvvizsga bizonyítvánnyal.

4. Emberi erőforrások optimális elosztása

4.1. Létszámváltozások

Az OBH elnökének évek óta változatlanul kiemelt célja, hogy az ügyteher arányosítása érdekében az ügyforgalmi helyzetből levonható következtetések maradéktalanul érvényesülhessenek, és a megüresedett bírói álláshelyek az arra leginkább rászoruló szervezeti egységhez kerüljenek átcsoportosításra. Ezt segítik elő a szakmai igények alapján megújított, a bírói állaspályázatok kiírásával kapcsolatban készített elemzések. Ezekben megvizsgálásra kerül a pályázatot kiírni kívánó bíróság engedélyezett létszáma, ügyforgalmi helyzete, valamint az ott dolgozó bírák munkaterhe. Mindezek alapján hozható arra vonatkozó megalapozott döntés, hogy az adott álláshely a kérelmező bíróságon, vagy pedig – az országos átlaghoz viszonyítottn – lényegesen kedvezőtlenebb helyzetben levő másik bíróságon kerüljön-e kiírásra.

Így esetlegesen az ügyszer arányosítása érdekében sor kerülhet álláshelyek megszűntetésére, illetve álláshelyek rendszeresítésére. 2015-ben összesen 17 bírói álláshely került megszűntetésére, a következők szerint:

– Balassagyarmati Törvényszék	2 bírói álláshely
– Debreceni Törvényszék	1 bírói álláshely
– Fővárosi Törvényszék	3 bírói álláshely
– Gyulai Törvényszék	2 bírói álláshely
– Kecskeméti Törvényszék	3 bírói álláshely
– Miskolci Törvényszék	5 bírói álláshely
– Szolnoki Törvényszék	1 bírói álláshely

2015. évben 16 bírói álláshely került rendszeresítésre, az alábbi megoszlásban:

– Fővárosi Ítéltábla	6 bírói álláshely
– Győri Ítéltábla	2 bírói álláshely
– Budapest Környéki Törvényszék	3 bírói álláshely
– Fővárosi Törvényszék	1 bírói álláshely
– Országos Bírósági Hivatal	3 bírói álláshely
– Székesfehérvári Törvényszék	1 bírói álláshely

Az OBH elnöke a bírót – hozzájárulásával, az igazságügyért felelős miniszterrel egyetértésben – az igazságügyért felelős minisztériumba is beoszthatja. A folyamatban levő kodifikációs folyamatokra tekintettel 2015-ben öt bíró és egy bírósági titkár került beosztásra minisztériumba.

4.2. Bírósági titkári és bírósági ügyintézői foglalkoztatás hatékonyságának növelése, létszám-racionalizáció

Az emberi erőforrások optimális elosztása, mint az OBH elnökének egyik stratégiai célja, a hatékony és célravezető, kompetencia alapú foglalkoztatásban nyilvánul meg. Így az OBH kiemelt figyelmet fordít egyrészt arra, hogy a hatékony foglalkoztatást elősegítő intézkedések normaszintű felhatalmazásban is megjelenjenek, másrészt pedig arra, hogy a titkári, fogalmazói vagy ügyintézői jogkörök a jogszabályokban biztosított módon a gyakorlatban is érvényre jussanak. Utóbbit az OBH központi igazgatási intézkedésekkel, valamint azok betartásának folyamatos ellenőrzésével biztosítja.

A bírósági titkárok jogkörének növelése, és ezzel a bírói munkateher csökkentése érdekében az OBH elnöke többször is javaslatot tett a csődeljárásról és felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 6. § (7) bekezdésének módosításával a bírósági titkári hatáskör bővítésére. 2015-ben módosításra került az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 201.§ (1) bekezdése, amelynek alapján a pszichiátriai betegek intézeti gyógykezelésének elrendelése és felülvizsgálata során már erre kijelölt bírósági titkár is eljárhat. Az OBH elnökének javaslatára került módosításra az Iasz. 6. § (2) bekezdése, melynek alapján a bírósági ügyintéző a bírósági titkár irányítása és felügyelete mellett is intézheti a hatáskörébe utalt feladatokat.

További eredmény, hogy a természetes személyek adósságrendezéséről szóló 2015. évi CV. törvény a bírósági titkár önálló jogkörét – az OBH elnökének javaslatára – tág körben határozta meg.

2015-ben az ítéltáblák és a törvényszékek elnökeinek észrevételei és javaslatai alapján átdolgozásra került a bírósági ügyintézők által ellátható egyes feladatokról szóló 56/2008. (III.26.) Korm. rendelet módosítására vonatkozó javaslattervezet. A módosítás jelentősen szélesítené a bírósági ügyintézők feladatkörét, amely nagymértékben hozzájárulhat az ítélkezés hatékonyságának és időszerűségének növeléséhez.

A 283/2014. (VII.2.) OBHE számú határozat rögzítette a bíróságok bírói és igazságügyi alkalmazotti létszámát, utóbbit munkaköri csoportonkénti bontásban. Ezen létszámadatok figyelembevételével a bírák és igazságügyi alkalmazottak arányát szemléltető táblázatok készültek. Az arányszámok figyelembevételével a törvényszékek egyes munkaköri csoportjainak engedélyezett létszámát az OBH elnöke emelte vagy csökkentette annak érdekében, hogy valamennyi törvényszék – a számítás alapjául szolgáló – arányszáma a nagyságrendi átlagtól 5%-nál nagyobb mértékben ne térjen el. A bíróságok engedélyezett létszámáról rendelkező OBH elnöki határozatok ennek alapján születtek, a végrehajtásukat jelentő létszámcsökkentést vagy emelést a bíróságok 2015. évben végrehajtották.

Az engedélyezett létszámról szóló határozatok meghozatala során figyelembe vételre került, hogy az egyes munkaköri csoportok bíróságon belüli aránya megfeleljen az országos optimális átlagnak. Ebben a körben felmérésre kerültek a titkári, fogalmazói és bírósági ügyintézői létszámok, és azok optimális aránya is meghatározásra került. Az arányos alkalmazotti létszám-elosztás vizsgálat és felülvizsgálata folyamatos a bírói létszám változásának, illetve az ügyteher alakulásának tükrében.

4.3. A bírói álláshelyek nyilvántartásának megújítása

Az emberi erőforrások optimális elosztásának, a korszerű bér- és létszámgazdálkodásnak elengedhetetlen része a pontos, átlátható álláshely-nyilvántartás, amelyből naprakészen megállapítható mind a létszámhelyzet, mind az illetményhelyzet, valamint folyamatosan nyomon követhető a személyi juttatás felhasználása. Ennek érdekében döntés született arról, hogy a bírósági szervezet egészét átfogó, elektronikus alapú álláshely-nyilvántartó rendszer kerüljön kialakításra. A kidolgozott specifikáció alapján a fejlesztés már 2015. évben elkezdődött.

Az elektronikus nyilvántartó program lehetőséget teremt arra, hogy az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása, mint stratégiai cél megvalósítása érdekében a lehető legpontosabb arányszámokat lehessen meghatározni arra vonatkozóan, hogy a bírói létszám arányában hány fő, az ítélkezést közvetlenül segítő igazságügyi alkalmazott (írnok, jegyzőkönyvvezető), illetve hogy milyen létszámú, a bíróságok működését biztosító igazságügyi alkalmazott (bírőszámfeltöltő, informatikus, irodavezető, könyvtáros) szükséges.

Az elektronikus álláshely-nyilvántartó rendszer fejlesztése folyamatban van, az várhatóan 2016-ban elkészül, és általános alkalmazása elkezdődik.

2014. év végén teljes körű felmérés készült arról, hogy a bíróságok használják-e és milyen volumenben a 2011. évben bevezetett elektronikus személyi nyilvántartó rendszert. Miután a felmérés eredményeként megállapítást nyert, hogy használata nem teljes körű, 2015 februárjában kétnapos érzékenyítő képzés tartására került sor, melyen lehetőség volt a program használatának gyakorlására, kompetens felhasználóval való gyakorlati konzultációra, a felmerült kérdések megbeszélésére. Ezt követően a személyi nyilvántartó programot kezelő kollégák, a rendszer folyamatos feltöltése mellett, havi rendszerességgel kaptak és teljesítettek lekérdezési feladatokat. A 2015 májusában megtartott egyeztető tárgyalásokon ellenőrzésre kerültek az elektronikus személyi nyilvántartóból lekérdezett adatok, majd a hibás adatok javítására felhívást kaptak a törvényszékek.

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény módosított rendelkezései alapján 2016. január 1-től a nem kormány irányítása alá tartozó költségvetési szerveknek az illetmény-számfeltéti és TB kifizetőhelyi feladatait a Magyar Államkincstár látja el a központosított illetmény-számfeltéti rendszeren (KIRA) keresztül. A KIRA rendszerhez való csatlakozás érdekében a Magyar Államkincstárral való tárgyalások 2015 májusában megkezdődtek. Felmerült egy, a folyamatot és az ahhoz szükséges fejlesztéseket egységként kezelő projekt alapításának a szükségessége, és

nyilvánvalóvá vált, hogy a NexonHR program fejlesztése, valamint a felhasználók kompetencia szintjének növelése egyaránt fontos az eredményes csatlakozáshoz.

A „Bíróságok” fejezet egységes humánerőforrás-gazdálkodási rendszerének továbbfejlesztése, és a központosított illetmény-számfejtési rendszerhez való csatlakozás bírósági oldalról szükséges feltételeinek megteremtése elnevezésű projekt 2015. szeptember 1-jén indult, melynek keretében megvalósultak 2015. második félévében a NexonHR programot érintő fejlesztések.

4.4. A bírói álláspályázatok elbírálási folyamata

Az OBH 2014-ben a bírói pályázatok elbírálásának megkönnyítése érdekében előterjesztő lapot dolgozott ki, így a bíróságok az OBH részére azonos struktúrában küldik meg a pályázatokat, ekként könnyítve meg azok áttekintését és gyorsabb elbírálását. Az egységes előterjesztés segíti az esetleges problémák feltárását is, amely többek között lehetővé tette, hogy az OBT az OBH-val való közös munka eredményeként az 50/2015. (VI. 9.) OBT határozattal módosította a bírói álláspályázatok elbírálásának részletes szabályairól és a pályázati rangsor kialakítása során adható pontszámokról szóló a 7/2011. (III. 4.) KIM rendelet (továbbiakban: Rendelet) értelmezéséről és gyakorlatban történő alkalmazásáról szóló 1/2012. (X. 15.) OBT ajánlást.

A Rendelet módosítása érdekében előrehaladott tárgyalásokat folytat az OBH az IM-mel. A módosításnak célja – többek között –, hogy a Rendeletnek a Bjt.-vel, lasz.-szal való ellentmondásai megszüntetésre kerüljenek (pl. OBH-ban, igazságügyért felelős minisztériumban eltöltött joggyakorlati idő alatti bírói és bírósági titkári értékeléshez a Rendelet pontszámot rendeljen; vagy annak feloldása, hogy az lasz. és a Rendelet a bírósági titkárok értékelésénél eltérő fogalmakat használ).

A bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzatról szóló 6/2015. (XI.30) OBH utasítás (továbbiakban: Szabályzat) a Bjt.-ben nem szabályozott, de a gyakorlatban felmerült, a pályázat elbírálásával kapcsolatosan ad iránymutatást a bíróságok részére (pl. a Bjt.-ben meghatározott rövid határidőn belüli hiánypótlást a Szabályzat akként pontosítja, hogy legfeljebb 8 napos lehet a hiánypótlási határidő). A Szabályzat elősegíti azt is, hogy az előkészítés a pályázat elbírálása során, már annak első körében is érvényesüljön.

A pályázók részére a pályázat összeállításában segítséget nyújtva a központi honlapon közzétételre került az ún. „jelentkezési segédlap”, valamint a bírói pályázatokra vonatkozó általános pályázati tudnivalók is könnyebben áttekinthető formában kerültek közzétételre, egyértelműsítve, hogy a nem bíró pályázóknak és az áthelyezést kérő bíró pályázóknak milyen mellékleteket kell csatolniuk.

4.5. Bírói életpálya

A bírósági életpálya-modell kialakítása több évtizedes igényként jelentkezik a bírósági szervezetben szolgálatot teljesítő bírák és igazságügyi alkalmazottak körében. Az OBH kezdeményezésére az életpálya-modell megalkotásának folyamata 2012-ben kezdődött, amelyhez egy-egy konkrét javaslatcsomag elkészítésével az OBT, valamint a Magyar Bírói Egyesület (MABIE) is hozzájárult. A 2015. évig elkészült szakmai anyagok az életpályaként kizárólag a bírák és az igazságügyi alkalmazottak részére járó illetményt, illetve az adható, valamint a jövőben juttatandó illetményelemeket foglalták meg.

A szabályozási környezet tanulmányozása és a korábbi gyakorlati tapasztalatok alapján a bírósági életpálya-modell teljes körű kidolgozásához az egyes illetményelemek meghatározásán túlmutató, komplex szemléletre van szükség, melynek elvi alapját az OBH elnökének központi igazgatási stratégiai céljai képezik. Figyelemmel arra, hogy a stratégiai részterületeken végre-

hajtott intézkedések kölcsönhatásban állnak a bírósági életpályával, azoknak a Bíróságok fejezet egészére kiterjedő Bírósági Stratégiában kell írott formát ölteniük.

A bírósági életpálya-modell teljes körű kidolgozásához komplex szemléletre van szükség, melynek elvi alapját az OBH elnökének központi igazgatási stratégiai céljai képezik. Kiemelten fontos, hogy a bírósági életpálya kialakítása a bírósági szervezetrendszerben dolgozó bírák és igazságügyi alkalmazottak javaslatait és véleményeit figyelembe véve kerüljön kialakításra. A feladatot az Országos Bírósági Hivatal elnökének kezdeményezésére az OBH, az OBT, a MABIE és a BDSZ közötti együttműködési megállapodás eredményeként 2015. április 2. napján megalakult Bírói Életpálya Szakértő Testület (BÉSzt) látja el.

A BÉSzt feladata annak biztosítása, hogy a bírósági életpálya-modell a bírósági szervezetrendszerben dolgozó bírák és igazságügyi alkalmazottak javaslatait és véleményét figyelembe véve kerüljön kialakításra.

A BÉSzt egy éves működése alatt is megerősítést nyert, hogy a bírák és igazságügyi alkalmazottak illetményrendszerén, illetve a rendszeres illetményen felül adható juttatásokon felül az életpálya részét képezik a munkakörülmények javítása, a bírák és igazságügyi alkalmazottak szociális (egészségügyi) ellátása, az erkölcsi elismerések, a teljesítmények elismerése, valamint a szakmai előmenetel biztosítása.

Megalakulásának évében az életpálya-modell részeként a BÉSzt kidolgozta:

- a bírói és az igazságügyi alkalmazotti illetményrendszer átalakítására vonatkozó javaslatot,
- a bíróságfejlesztés stratégiai elvi alapjait, egy komplex szervezetfejlesztést, melynek az emberi erőforrás mellett részét képezik az informatikai fejlesztések, az épületgazdálkodás, valamint a szervezetfejlesztésre vonatkozó módszerek,
- az igazságügyi alkalmazottak értékelési rendszerének átalakítására vonatkozó javaslatot,
- a bírósági vezetőket és hozzátartozójukat érintő összeférhetlenségi helyzetek megszüntetése, valamint a rendkívüli élethelyzetek kezelése érdekében a bírák áthelyezését lehetővé tévő jogszabály módosítási javaslatot.

Figyelemmel arra, hogy az illetményrendszer átalakításához, valamint a komplex szervezetfejlesztésre vonatkozó javaslat megvalósításához a Bjt. és az Iasz. módosítása mellett a költségvetési fedezet biztosítása, azaz a javaslatoknak az Igazságügyi Minisztérium és a Nemzetgazdasági Minisztérium általi elfogadása is szükséges, így ezek az elképzelések csak középtávon valósíthatók meg.

Az illetményrendszer teljes átalakítására vonatkozó javaslat mellett a BÉSzt kidolgozott egy olyan – rövidtávon megvalósítható – többlet juttatási rendszerre vonatkozó kezdeményezést is, amelynek alapját a hatékony gazdálkodásnak köszönhetően keletkezett költségvetési megtakarítások, valamint a rendelkezésre álló költségvetési többlet képezi. Az OBH elnöke ezen juttatási rendszer keretében, a költségvetési többlet terhére – hosszú évek után – 2015. január 1. napjától ismételten lehetővé tette a bírák és igazságügyi alkalmazottak soron kívüli előresorolását.

A bírósági életpálya elemeinek felülvizsgálata részeként egységesítésre került a bíróságoknak az igazságügyi alkalmazottak alapilletményének meghatározására és az illetményeltérítés számítására vonatkozó gyakorlata. Az illetmények emelését célzó intézkedések mellett az OBH 2015-ben is több, a bírósági életpálya-modell kialakítását szolgáló jogállási és eljárási törvény, illetve rendelet módosítására vonatkozó javaslattal élt.

2015. évben az alábbi jogállási tárgyú, költségvetési igénnyel nem járó jogszabály-módosítási javaslatok kerültek az Országgyűlés elé:

- a pályázati eljárás gyorsítása érdekében a bírói pályázatoknál a hiánypótlás lehetőségének kizárása,
- a katonai bírói kinevezés feltételeinek módosítása,
- a határozott időre kinevezett bíró minisztériumba történő beosztása lehetőségének megteremtése,
- az OBH-ba beosztott bíró értékelési lehetőségének megteremtése,
- a bíró értékelésére és vizsgálatára vonatkozó eljárási szabályok pontosítása,
- a bíró értékelésével kapcsolatos jogorvoslat átalakítása,
- a szolgálati bíróság szervezeti és eljárási rendjének módosítása,
- hozzátartozók esetén a tartós kirendelés lehetőségének megteremtése,
- felmentett bíró munkaügyi jogvita alapján bírói tisztségébe történő visszahelyezése esetén alkalmazandó kinevezési eljárás.

Költségvetési igénnyel járó jogszabály-módosítási javaslatok is előterjesztésre kerültek:

- bírák és igazságügyi alkalmazottak teljesítménypótlékának bevezetése az általános munkavégzési körülményektől eltérő feltételek mellett teljesített szolgálat elmentélezéseként,
- a jubileumi jutalom számítására vonatkozó szabályok módosításával a 20 évet meghaladó folyamatos bírói, illetve igazságügyi alkalmazotti jogviszony értékelésének lehetővé tétele.

Az életpálya-modell megvalósulásaként 2015. évben az alábbi, a javadalmazás emelését, a munkateher arányosítását, a horizontális és vertikális életút megvalósítását célzó javaslatok léptek hatályba:

- a bírósági fogalmazók és bírósági titkárok részére munkaköri pótlék bevezetésére került sor,
- a bírósági ügyintéző már nemcsak a bíró, hanem a bírósági titkár felügyelete mellett is intézheti önálló felelősséggel a törvény által hatáskörébe utalt feladatokat,
- az Eütv. pszichiátriai betegek gyógykezelése és gondozása fejezetben megjelenő nemperes eljárásokban a bírósági titkár eljárási jogosultságának törvényi szintű szabályozása,
- az OBH elnöke több bíróságot érintő központi igazgatási feladat összehangolt végrehajtása érdekében az igazságügyi alkalmazottat – hozzájárulásával, és az igazságügyi alkalmazott felett munkáltatói jogkört gyakorló bírósági elnök egyetértésével – külön feladattal bízhatja meg,
- a bírói álláspályázatok pályázati rangsorának kialakításánál figyelembe veendő szempontok kiegészültek a bíróságok központi igazgatásáról szóló, átfogó ismeretek megszerzése érdekében az OBH-ban eltöltött bírói, bírósági titkári joggyakorlati idővel, valamint a központi igazgatási feladatokban történő közreműködés OBH elnöke általi értékelésével, továbbá a jogszabályok előkészítésére vonatkozó átfogó ismeretek megszerzése érdekében az igazságügyért felelős miniszter által vezetett minisztériumban eltöltött bírói, bírósági titkári joggyakorlati idő miniszter általi értékelésével.

2015. október 15. napján hatályba lépett a bíróságokon és az Országos Bírósági Hivatalban foglalkoztatott egyes igazságügyi alkalmazottak munkakörének és képesítési feltételének meghatározásáról, ügyviteli vizsgájáról szóló 26/2015. (IX. 30.) IM rendelet („új Képesítési rendelet”), amely markánsan meghatározta a központosított illetményszámfejtés rendszerében alkalmaz-

ható munkaköröket és fizetési osztályokat, valamint a kor követelményeihez és a bíróságok igényeihez igazította a megelőzően hatályos Képesítési rendelet, az 5/2001. (III.13.) IM rendelet rendelkezéseit.

Jövőbeli célkitűzések és feladatok:

- Elektronikus álláshely-nyilvántartási rendszer fejezeti szintű kialakításának folytatása.
- A bírói életpálya-modell kialakításának támogatása.
- A bírói munka értékelésének egységesítése.
- A bírósági titkári munka értékelésének egységesítése.
- A bírósági fogalmazói pályázatok megújítása.

További hasznos információk:

- A bírák kinevezéséről: <http://www.birosag.hu/tudjon-meg-tobbet/tajekozta-to-birak-kinevezeserol>
- A pályázatokról: <http://www.birosag.hu/szakmai/palyazatok>
- Az OBH elnökének döntéseiről: <http://www.birosag.hu/obh/elnokei-hatarozatok>
- Bírósági Közlöny: <http://www.birosag.hu/szakmai-informaciok/birosagi-kozlony>

VI. RÉSZ – A KÉPZÉS

1. A OBH elnökének stratégiai céljai a képzéssel összefüggésben
2. A képzési szervezet alapjai és fejlesztése, az új képzési struktúra
3. Központi képzési programok
 - 3.1 Központi helyi és regionális képzések
 - 3.2 MIA helyszínen tartott központi képzések
 - 3.2.1 Kötelező központi képzések
 - 3.2.2 Devizahiteles képzések
 - 3.2.3 ÜKE-EIR programok oktatása
 - 3.2.4 Vezetői kompetenciák fejlesztése
 - 3.2.5 Bíróságok működését támogató képzések
 - 3.2.6 Konferenciák
 - 3.2.7 E-learning oktatás
4. Mailáth György Tudományos Pályázat
5. Bírósági fogalmazói versenyvizsga
 - 5.1 Bírósági fogalmazói felvételi eljárások 2015-ben
 - 5.2 A bírósági fogalmazói felvételi reformja

Az Országos Bírósági Hivatal 2015. évi legfőbb eredményei a képzési rendszer fejlesztésére irányuló stratégiai célkitűzéseivel összefüggésben:

- Új képzési struktúra kialakítása: a Magyar Igazságügyi Akadémián zajló központi képzések mellett – a MIA minőségbiztosítása és koordinálása mellett – elindultak a helyi és regionális szinten szervezett képzések.
- Megtörtént a Magyar Igazságügyi Akadémia épületének felújítása, a funkcionális átalakítások révén egy korszerű képzési és konferencia centrum került létrehozásra.
- Hatékonyság és időszerűség növelése: a független bírók magas színvonalú és időszerű ítélezését elősegítendő, az új képzési struktúrának köszönhetően a szakértői bizonyítás témakörében a bírák és a titkárok 90%-a, a hatékonyság-időszerűség témában – az előző évi képzéssorozat folytatásaként – a bírák és a titkárok 50%-a részesült képzésben.
- Ítélezést támogató, szakmai továbbképzések: a jogszabályváltozások gyors képzési szinten történő nyomon követését valósítottuk meg a devizahitelekkel, a magáncsőddel, valamint az elektronikus eljárásokkal összefüggő felkészítő képzésekkel.
- Bíróságok működését támogató képzések: a stratégiailag fontos, kiemelt feladatok ellátásában, valamint az ítélezési tevékenységen kívül eső, a bíróságok működéséhez azonban elengedhetetlenül fontos feladatok végrehajtásában közreműködő bírák, titkárok és igazságügyi alkalmazottak tudását és munkáját a korábbiaknál jóval szélesebb képzési kínálat erősítette.

1. Az OBH elnökének stratégiai céljai a képzéssel összefüggésben

Az OBH elnöke a stratégiai célkitűzéseire illeszkedően kialakítja és évente aktualizálja a bírósági igazgatás hosszú távú feladatait, valamint a megvalósításuk feltételeit tartalmazó programot. A stratégiai célok nem önmagukban vizsgálándók, hanem egymással számos ponton kapcsolódva alkotnak térbeli egészt. Mint az OBH főosztálya és szervezeti része, a Magyar Igazságügyi Akadémia (MIA) ezeknek a kapcsolatoknak a kialakulásához és működtetéséhez biztosít fórumot.

1.1. A bíróságok alkotmányos kötelezettségeinek teljesítése – a független bírók magas színvonalú és időszerű ítélkezése

Az OBH elnökének a független bírók magas színvonalú és hatékony ítélkezése kiemelt stratégiai célja, amely a bírósági szervezet alkotmányos feladatai végrehajtásának záloga. A magas színvonalú ítélkezés alkotmányos kötelezettségének csak a folyamatosan képzett bírók tudnak megfelelni. Az ítélkezés magas színvonala a bírósági dolgozók teljes szegmensére kiterjedő, magas szintű képzéssel biztosítható, amely nemcsak a bírók, hanem a bírósági titkárok, fogalmazók, valamint a nem jogi végzettségű igazságügyi alkalmazottak részére is elérhető. 2015-ben az erre alkalmas országos képzési rendszer kiépítésének feladata hárult a MIA-ra, melyben kiemelt fókusztemaként jelent meg a hatékonyság és időszerűség, valamint a szakértői bizonyítás. Utóbbi országosan kötelező oktatás formájában valósult meg.

1.2. Az emberi erőforrások optimális elosztása és hasznosítása

A bírósági titkárok és ügyintézők jogkörének bővítése, a bírósági szervezetben dolgozók képzettségének, megfelelő foglalkoztatásának elősegítése, valamint az a tény, hogy egyre többen vesznek részt igazgatási és speciális szakmai tudást igénylő (pl. munkacsoporti, vagy stratégiai programon belüli) feladatok ellátásában, mind megmutatkozik a képzési kínálatban. Folytatódottak a fogalmazók és titkárok bírói munkára felkészítő, modulos rendszerben egymásra épülő alapképzései, valamint számos szakmai és vezetői rendezvény került megrendezésre.

1.3. A tárgyi feltételek biztosítása, azok optimális elosztása és hasznosítása

A működéshez elengedhetetlenül szükséges az infrastrukturális feltételek biztosítása, melyekhez pénzügyi forrásokat kell teremteni. A meglévő pénzeszközök racionális elosztásához és az európai uniós, illetve egyéb pályázati lehetőségek kiaknázásához szükség van szakértők speciális képzésére. A MIA ennek a stratégiai célnak a megvalósításához informatikus, gazdasági hivatal vezetői és könyvelői, valamint projektmenedzser képzéseken keresztül járul hozzá. Mindezek a képzések – a bíróságok működését támogató képzésként – külön kiemelt fejezetet kaptak már a 2015. évben meghirdetett képzési programokban.

1.4. A bírósági szervezet integritása, az ítélkezési és igazgatási munka átláthatósága

Az alkalmazott munkamódszerek javítása által érhető el a bíróságok ítélkezési és igazgatási tevékenységének szélesebb körű társadalmi megismerhetőségének és elismertségének növekedése. A megismerhetőséget a honlapok fejlesztésén túl szolgálja a sajtószóvivői hálózat is, amely konferenciáinak szintén a MIA ad otthont. Az igazgatási munka kiszámíthatósága és ellenőrizhetősége támogatását szolgálják továbbá a vezetői tréningek, valamint ide sorolhatóak a belső ellenőrök, statisztikusok, közbeszerzési eljárásban részt vevő dolgozók továbbképzését támogató oktatások is. A szervezeti integritás javítása érdekében külön kiemelve az Etikai Kódex alkalmazása, így fontos, hogy a szervezetbe belépők is megismerjék az etikai szabályokat. Emellett jelentős szerepet kap – a fegyelmi felelősség szabályainak oktatásán túl – a bírói elvárható és követendő magatartásformák tudatosítása, amelyre kiváló alkalom a bírósági titkárok és bírók kötelező képzései során az Etikai Kódex folyamatos megismertetése.

1.5. A bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése

A bíróságok szolgáltató jellegének erősítését szolgáló programok egyben egyszerűsítik a bíróságokhoz való hozzáférést. Ide sorolhatók a bírósági közvetítők rendszeresen szervezett továbbképzései, illetőleg a bírósági közvetítői koordinátorok és leendő instruktorok számára szervezett kiképező és továbbképző tréningek, szakmai napok, valamint a bírósági közvetítéshez kapcsolódó egyéb rendezvények. Szintén országos lefedettséggel működik a Gyermekközpon-tú Igazságszolgáltatás Program, a Nyitott Bíróság Program és a Tanúgondozás és áldozatvédelem is, amelyek mind a bírósággal való könnyebb érintkezést, a bírósági eljárások közötti egyszerűbb tájékozódást, az ügyfeleket, tanúkat megillető jogokról és terhelő kötelezettségekről történő szélesebb társadalmi tájékozottságot támogatják. Ehhez kapcsolódóan a MIA a programok résztvevőinek konferenciákat rendez, gyakorlati képzéseket tart, továbbá helyszínt ad a munkacsoporti üléseknek is.

1.6. A képzési rendszer fejlesztése, együttműködés a többi hivatásrenddel

A képzések megrendezése során kiemelt célkitűzés a hivatásrendek közötti, minél szélesebb körű együttműködés, melynek szerves része a kutatások támogatása. E körben 2015-ben komoly előkészítő munka folyt a MIA Tudományos és Dokumentációs Osztálya részéről egy szabályozott kutatási ajánlás előkészítése körében. Emellett fontos cél más hivatásrendek bevonása a tudásmegosztás kiterjesztése érdekében, mind előadói, mind résztvevői oldalról. A célkitűzésnek megfelelően sikerült országos szinten a központi képzések körében több mint 150 külsőt bevonni elsősorban a minisztériumokból, az ügyészségről, a rendőrségről, az egyetemekről, a kamarákból, de a BÁH, a NISZ, vagy a NAV részéről is. 2015-ben az együttműködés jó példa volt a sokrétű tudás és tapasztalat megosztására:

- a Pénzügyi Békéltető Testülettel közösen szervezett, a devizahiteles nemperes eljárásokra vonatkozó képzés,
- a CivilMédia szervezett, az egyetemi oktatóval és az ügyvédi hivatásrend képviselőjével együttműködve megtartott, a vélemény-nyilvánítás szabadságáról szóló 3 alkalmas képzéssorozat mind büntető, mind civilisztikai ügyszakban,
- a szakértői bizonyítás témakörében, szakértők bevonásával tartott büntető és civilisztikai ügyszakos képzők képzése, továbbá
- a képzők képzése rendszerben megtartott érzékenyítő képzés az egyenlő bánásmód témájában, amelyben részt vett az egyetemi oktató előadón kívül az Egyenlő Bánásmód Hatóság, a Magyar Helsinki Bizottság, a Patent Egyesület és a Háttér Társaság előadója is.

Ez utóbbi két együttműködés megalapozta azt az országos képzéssorozatot, melyet – a 2015-ben bevezetett képzési szervezeti fejlesztésnek köszönhetően – sikeresen tudtunk megrendezni.

2. A képzési szervezet alapjai és fejlesztése, az új képzési struktúra

Az OBH 2013-ban dolgozta ki a MIA intézményi stratégiáját, amelynek megvalósítása – és az azóta bekövetkezett változásokhoz történő igazítása – az egyik folyamatos, kiemelt feladata a főosztálynak. A MIA a székhelyén képzéseket, tréningeket és workshopokat tart, lefolytatja a bírósági fogalmazói felvételi versenyvizsgát, otthont ad az OBH konferenciáinak és protokoll rendezvényeinek, továbbá kapcsolatot ápol a nemzetközi partnerekkel és más hivatásrendekkel. Ez a már elve igen sokrétű alaptervékenység újabb dimenzióval tárgult 2015-ben, amikor elindult a központi, helyi és regionális képzések rendszere.

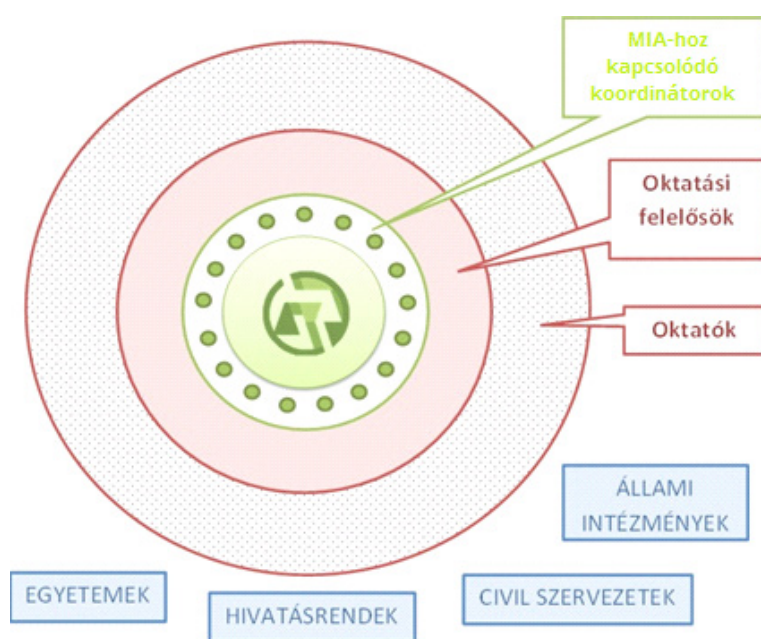
A 2015. évben elért rendszerfejlesztés eredményeként a MIA koordinációs és ellenőrzési feladatköre messze túlnyúlik a székhelyén megtartott valamennyi képzés megtervezésén és megtartásán, miu-

tán ettől az évtől kezdve országosan felel a bírák és igazságügyi alkalmazottak központilag minőségbiztosított, de az ítélőtáblák és törvényszékek által szervezett oktatási rendezvényeiért is. Mindez azt jelenti, hogy az országosan kiépített hálózatán keresztül a MIA biztosítja a hozzávetőlegesen 11.000 fős teljes bírósági szervezet továbbképzését, szakmai fejlődését, amely a korábbinál jóval szélesebb képzési kínálat mentén, az eddiginél tágabb körben teszi elérhetővé a központi képzéseket, teret adva a gyorsan változó jogszabályi környezethez való könnyebb alkalmazkodásnak. A regionális, helyi szinten szervezett oktatások szélesebb bírói és igazságügyi alkalmazotti kör számára elérhetőek, hatékonyabban szolgálják a párbeszédet és a kétirányú kommunikációt, továbbá a változások gyorsabb nyomon követését teszik lehetővé. Előnyként értékelhető, hogy a regionális képzések az alkalmazott képzési módszer, az oktatói kör kiválasztásában nagyobb szabadságot biztosítanak. A MIA-n kívüli képzések helyszínét – a jelentkezők számától függően – az ítélőtáblák/törvényszékek jellemzően önállóan, vagy valamely másik ítélőtáblával/törvényszékkel összefogva biztosítják.

A képzési tartalom meghatározásáért, és egyben a képzések országosan egységes megvalósításáért és minőségéért a MIA felel, a képzések lebonyolítását, a végrehajtást azonban az oktatás-felelősökből és segítőikből álló hálózat végzi, a MIA támogatásával. A Kúrián, az ítélőtáblákon és törvényszékeken összesen 26 oktatásfelelős került kijelölésre. A 2015. évre vonatkozó kötelező és ajánlott képzések köre a MIA és az oktatásfelelősök szoros együttműködése alapján, műhelymunkák keretében került kialakításra. A korábban említett konferencia és workshop sorozat nagyban hozzájárult ahhoz, hogy az ítélőtáblák és törvényszékek helyi képzési terveinek 2015. március hónapban történt összesítését és véglegesítését követően 2015. áprilisában megkezdődhetett a bíróságokon a központi helyi/regionális képzések megtartása.

Az átalakított képzési struktúra gerincét továbbra is a MIA-n megrendezésre kerülő képzések jelentik. Ezek módszertani egységességét a „képzők képzése” rendszer hivatott biztosítani, amely a klasszikus értelemben az oktatók képzésén túl, egyes esetekben bemutató óra megtartását jelenti. Ezeken a bemutató órákon nem a helyi és regionális képzés oktatói, hanem az országos szinten, terjesztve megtartandó képzés helyi szakmai felelősei kerülnek képzésre, akik az átadott tananyag továbbadásáért felelősséget vállalnak. Ez a szakmai felelősi rendszer a biztosítéka annak, hogy valamennyi helyi és regionális szinten felkért előadó beépítse a központilag meghatározott tananyagot a helyi szintű tudásátadás alkalmával.

A MIA központi képzésszervezési és képzéskoordináló szerepét a következő ábra szemlélteti.

A helyi képzési igények felmérését és kiértékelését követően, a 2015. év második részképzési időszakára készített képzési programban meghirdetésre kerültek büntető, polgári, közigazgatási-munkaügyi témájú tematikus képzések is.

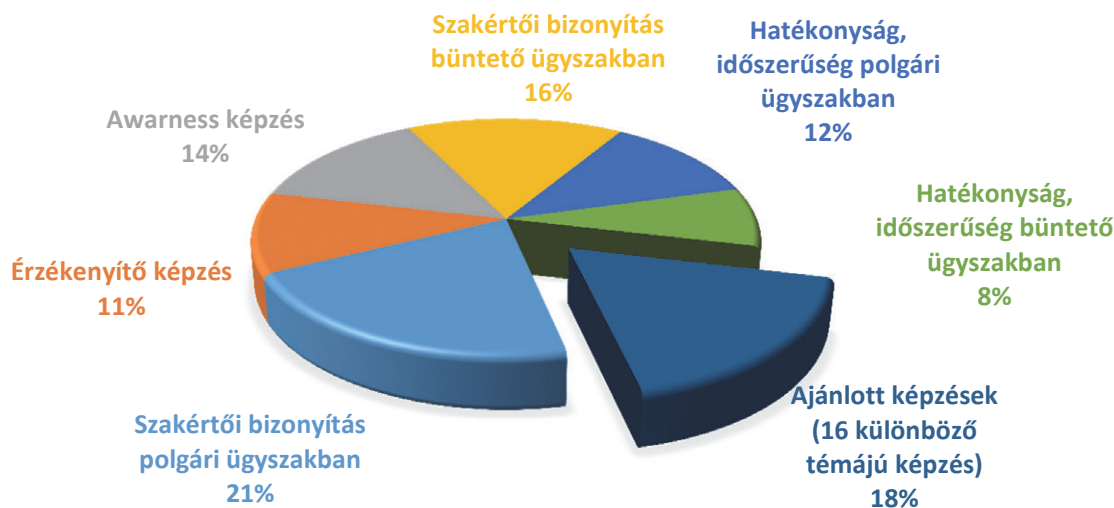
3. Központi képzési programok

3.1. Központi helyi és regionális képzések

Az OBH elnökének kiemelt stratégiai célja a képzési rendszer fejlesztése. A központilag koordinált képzési rendszer regionális és helyi irányba történő nyitása – a korábbi évben a bíróságok által megfogalmazott, megnövekedett képzési igényekre adott hatékony válaszként – lehetővé tette a rendezvények résztvevői számának további jelentős emelését.

Ennek eredményeként 2015. évben összesen 156 különböző képzés zajlott le zökkenőmentesen a bíróságok szervezésében, melyeken 584 előadó 7293 résztvevő számára tartott képzéseket. A központi helyi és regionális képzések négy kötelező témakörben (szakértői bizonyítás; hatékonyság és időszerűség; érzékenyítő képzések; Awareness képzések) kerültek megszervezésre, melyeket számos ajánlott képzési kínálatból választott oktatás megtartásával egészíthettek ki a bíróságok. A bíróságok számára az ajánlott képzések közül témánként legalább egy kiválasztása és megszervezése volt kötelező a 16 közösen kidolgozott, büntető, polgári, közigazgatási és munkaügyi témakörből. A helyi és regionális szervezésben megtartott képzések esetében mindösszesen 6004 fő vett részt a 4 témában, összesen 126 alkalomra bontva megrendezett kötelező képzésen, valamint 1289 fő a 30 ajánlott témában megtartott képzésen.

2015 évi helyi/regionális képzéseken részt vevők létszám adatai

A képzések országosan egységes megvalósítása érdekében a MIA 2015. évi központi oktatási tervében kiemelt helyet kaptak a helyi szinten megrendezett képzések leendő oktatói és szakmai felelősei részére szervezett, ún. „képzők képzése” programok, melyeket „A szakértői bizonyítás és az időszerűség” címmel, és „Érzékenyítő képzés” témakörben két alkalommal rendeztünk meg, ahol a résztvevők iránymutatást kaptak, és a törzs tananyagot sajátíthattak el.

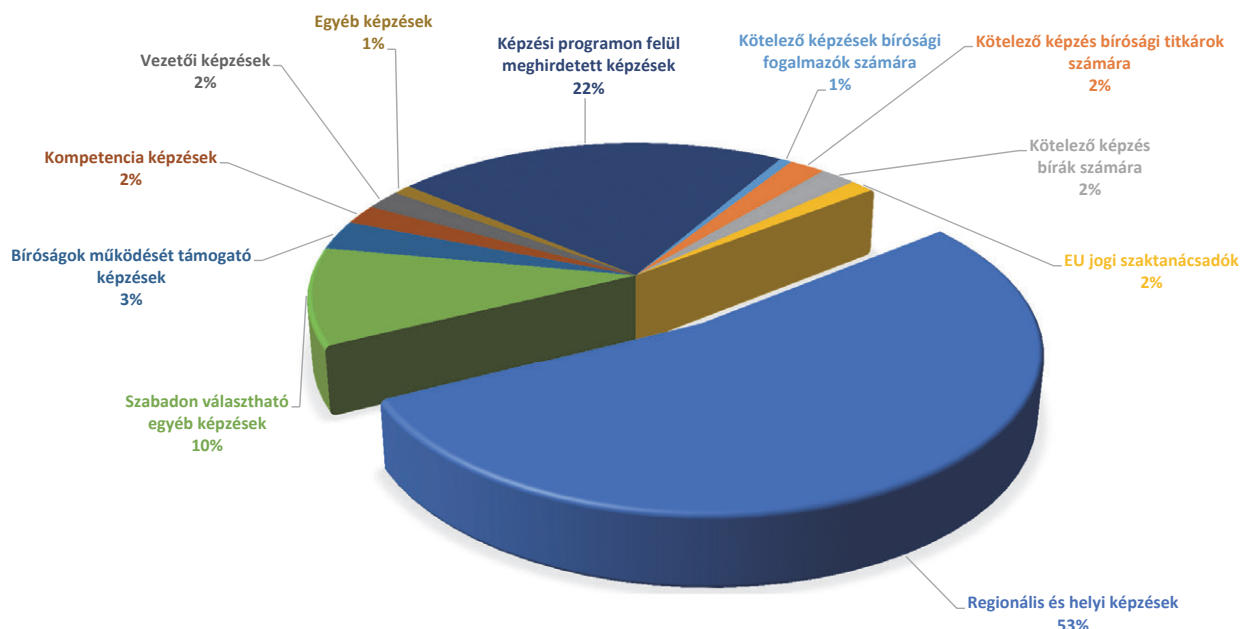
A képzések sikerét a résztvevők a képzéseken elhangzott gyakorlati példákban, a rugalmasságban, az egységes jogalkalmazás elősegítésében fogalmazták meg amellet, hogy a közös témafeldolgozások kapcsán bepillantást nyerhettek más bíróságok gyakorlatába. A helyi előadók értékelése nagyban segíti a MIA központi képzései kapcsán is az oktatók kiválasztását, ezzel növelve a MIA által a jövőben szervezett képzések színvonalát, hiszen a visszacsatolt értékeléseknek köszönhetően a helyi szinten működő, magas színvonalú és nagy szakértelemmel rendelkező oktatók becsatlakozhatnak a központi képzések előadói csapatába.

3.2. MIA helyszínen tartott központi képzések

A bírák és igazságügyi alkalmazottak központi képzésének jelentős része 2015-ig a MIA-n történt, a rendezvények és az azokon résztvevők száma évről évre emelkedett. A 2006 őszén megnyitott MIA épületében az évek során tisztasági festésen kívül további fejlesztések nem történtek. Ilyen előzményeket követően kezdődött meg 2015. júniusában a MIA belső felújítása. A használat alatt felmerült igényeknek megfelelően olyan belső terek kerültek kialakításra, melyek elősegítik az ország egész területéről érkező résztvevők számára a közösségi programokon való részvételt, az otthonos környezet pedig kényelmes kikapcsolódásra ad lehetőséget a képzéseket követően, elősegítve ezzel a tapasztalatok megosztását és a kommunikációt az egyes bíróságok között. A környezet kialakításához a Debreceni, az Egri, a Kaposvári, a Szegedi és a Veszprémi Törvényszékek által felajánlott, felújított retro bútorok kerültek felhasználásra.

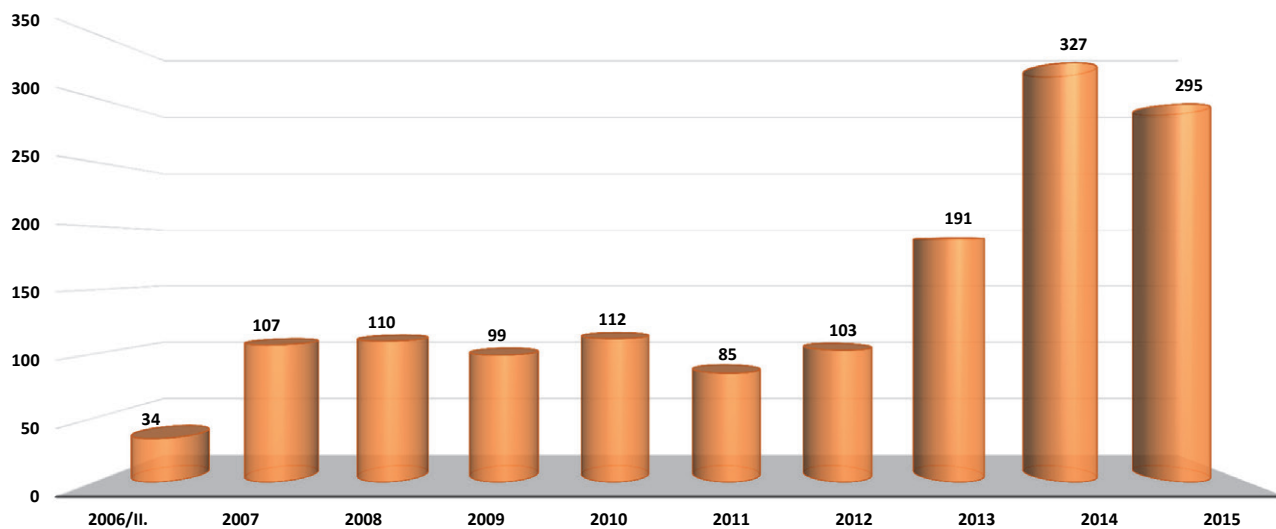
A felújítás egészen 2015. októberéig tartott, így ezen időszak alatt a képzések a székhelyi épületben szüneteltek, csupán helyi és regionális szinten folytak. Ennek ellenére a MIA a megrendezésre került rendezvények és az azokon résztvevők számában 2015-ben is megközelítette a 2014. év rekord eredményeit.

A 2015. évi központi MIA helyszínen tartott képzéseknek és a központi helyi/regionális képzéseknek megoszlása

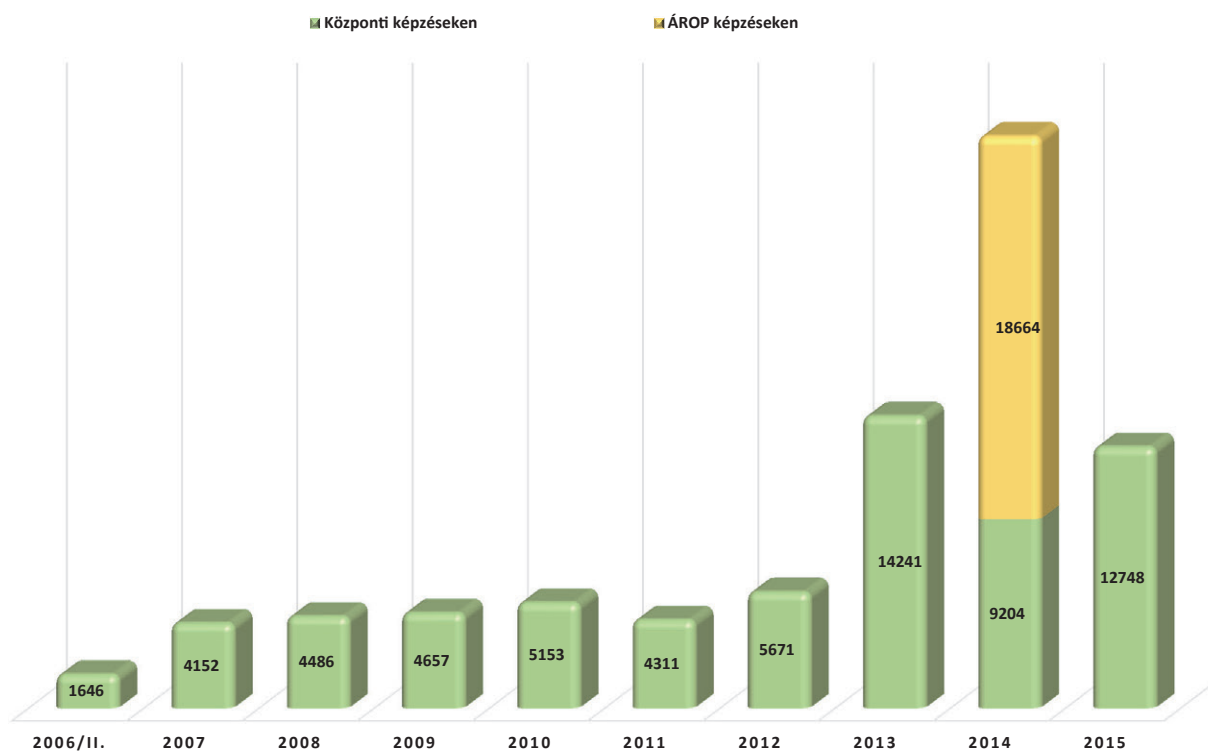

A MIA helyszínen megrendezett központi képzések, illetőleg a helyi és regionális szinten megrendezett központi képzések naptárát a VI. 1.-2. számú mellékletek tartalmazzák.

**Központi képzések száma
2006-2015.**

**Képzéseken részt vevők száma
2006-2015.**

3.2.1. Kötelező központi képzések

A MIA 2015-ben 14 kötelező központi képzésnek adott otthont, melyeken összesen 885 fő vett részt. A jogszabályi, illetve az OBH elnöke által meghatározott kötelezettségeken alapuló kötelező képzések közül az alábbiak valósultak meg:

- bírósági fogalmazók szakvizsgára való felkészítése,
- bírói hivatásra felkészítő képzés bírósági titkároknak (elméleti képzés és tárgyalásvezetési gyakorlat),
- határozott időre kinevezett bírák képzése,
- kötelező képzés európai jogi szaktanácsadók részére,
- elnöki és kollégiumi értekezletek.

3.2.2. Devizahiteles képzések

A bíróságok alkotmányos kötelezettsége teljesítésének érdekében az OBH-ra hárul az a feladat, hogy minél gyorsabban reagáljon a folyamatosan módosuló szabályozási környezetre és a felmerülő társadalmi igényekre. A gyors reakciókészség bemutatására alkalmas helyzetet teremtett a jogszabályi környezetet gyökeresen megváltoztató, a banki elszámolás során tapasztalt visszaélések elleni fellépéshez szükséges törvények módosításáról szóló 2015. évi LII. törvény, amely 2015. május 18-ai hatállyal számos ponton módosította a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvényt. Ezen helyzet kezelésére a MIA 2015-ben 5 alkalommal, összesen 404 fő részvételével szervezett a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseivel kapcsolatos képzést az eljáró bírák és bírósági titkárok számára, így a szükséges tudás megszerzését támogatva elősegítette az egységes joggyakorlat kialakulását és a felkészülést a megváltozott jogszabályi környezetre.

3.2.3. ÜKE-EIR programok oktatása

Az egyes bírósági eljárásokhoz kapcsolódó ügyintézés elektronizálását az OBH „Az ügyfélkapcsolatok elektronizálása egyes bírósági eljárásokban megnevezésű”, EKOP-pályázat, az ún. ÜKE projekt keretében valósította meg. Az OBH kialakította az informatikai feltételeket a valamennyi bírósági szinten és ügyszakban bevezetendő elektronikus rendszer használatához. 2015-ben a kulcsfelhasználók részére minden részfolyamatra kiterjedő oktatás zajlott a MIA-n, azzal a céllal, hogy a felhasználók a napi munkavégzésükhöz szükséges, az új elektronikus rendszerhez kapcsolódó ismereteket megszerezzék. A bírósági eljárások mellett a bírósági munkafolyamatok elektronizálása területén is újítások történtek 2015-ben, melyre képzési szinten is reagált az OBH. Az EKOP-2.1.22-2013-2013-0001 azonosító jelű pályázat keretében kifejlesztett új Elnöki Iratkezelő Rendszer használata az erre való felkészítő oktatás nélkül nem valósulhatott volna meg.

Az ÜKE-EIR program keretében a MIA-n összesen 26 gyakorlati képzésen 570 bíró, bírósági lajstromirodai alkalmazott, elnöki irodavezető, jegyzőkönyvvezető és informatikus vett részt azzal a céllal, hogy a fejlesztések alkalmazásának feltétele is kellőképpen megalapozott legyen.

3.2.4. Vezetői kompetenciák fejlesztése

Minden rendszer működésének alapja, hogy azt kompetens vezetők, egymással szorosan együttműködve irányítsák. Az egyéni vezetői kompetenciák önmagukban is fejleszthetők, valamint célzottan szervezeti szinten is. A beszámoló által érintett időszakban ennek megfelelően, már a vezetői utánpótlásra is gondolva, az e tárgykörben szervezett 5 tréningen 82 vezetői gyakorlattal nem, vagy kevesebb vezetői gyakorlattal rendelkező bíró és igazságügyi alkalmazott

vett részt. Ezen képzések a már kinevezett igazgatási és szakmai vezetők részére tartott értekezleteken és tanácskozásokon felül kerültek megtartásra. A kompetencia fejlesztés többszintű megvalósítása meghatározó eleme lesz az oktatási terveknek az eljövendő években is.

3.2.5. Bíróságok működését támogató képzések

Egyre többen működnek közre igazgatási vagy stratégiaileg fontos, kiemelt feladatok ellátásában (sajtószóvivői feladatok, munkacsoportok, nyitott bíróságok, tanúgondozás, bírósági közvetítés, projektmenedzsment, honlapok gondozása), melyek újabb képzési igényt generálnak. Emellett elengedhetetlenek a nem jogi végzettségűek (gazdasági hivatalok munkatársai, informatikusok, statisztikusok, belső ellenőrök, irodavezetők, személyügyesek, közbeszerzésekkel foglalkozó munkatársak) képzése, mivel az ő munkájuk is alapjaiban érinti a bírósági szervezet működését.

2015. évben a bírósági működést támogató, összesen 40 képzésen 1578 fő bíró és igazságügyi alkalmazott vett részt.

Bíróságok működését támogató képzések	Dátum	Résztvevők száma
Statisztikusok képzése	2015.05.26	45
GH vezetők értekezlete	2015.05.06	48
Sajtószóvivők és sajtótitkárok tanácskozása	2015.05.27-28.	64
Bírósági projekt kapcsolattartók szakmai napja	2015.05.20-21.	26
Képzés a fejezeti közbeszerzési szabályokról bírósági dolgozóknak	2015.05.18	44
Képzés a közbeszerzési eljárásról az OBH valamennyi szervezeti egységének vezetője és a közbeszerzési eljárást előkészítő, az eljárásban részt vevő dolgozók részére	2015.05.19	38
Symantec Endpoint Protectoin rendszergazdai ismeretek	2015.05.07	34
Oktatásfelelősök workshopja	2015.11.02	30
Oktatásfelelősök konferenciája	2015.12.17	59
NEXON akadémia	2015.01.12	72
GIIR főkönyvi oktatás	2015.01.16	72
Nexon HR oktatás	2015.02.03	52
Bírósági projekt kapcsolattartók szakmai napja	2015.03.02	30
Iratkezelési oktatás	2015.03.25	41
Belső ellenőrök tanácskozása	2015.05.13	32
Informatikusok képzése	2015.05.29	19
Oktatásfelelősök értekezlete	2015.10.13	24
NexonHR oktatás	2015.12.14	97
NexonHR oktatás	2015.12.15	124
Belső ellenőrök tanácskozása	2015.03.12-13.	34
Statisztikusok képzése	2015.06.10-11.	38
Belső ellenőrök szakmai napja	2015.11.10-11.	37
Projekt szakmai napok	2015.12.07-08.	22

Bírósági közvetítők akkreditált képzése	2015.05.04-06. és 2015.05.20-22.	25
Családjogi szakmai továbbképzés bírósági közvetítők részére	2015.05.14	66
Gyakorlati továbbképzés 20 ügy alatti bírósági közvetítők részére	2015.06.03	17
Gyakorlati továbbképzés 20 ügy alatti bírósági közvetítők részére	2015.06.05	17
Gyakorlati továbbképzés 20 ügy feletti bírósági közvetítők részére	2015.06.04	16
Bírósági közvetítői koordinátorok értekezlete	2015.05.15	27
Képzés bírósági közvetítői instruktorok részére	2015.06.01-02.	17
Bírósági közvetítők akkreditált képzése	2015.10.20-22. és 2015.11.04-06.	25
Bírósági közvetítők akkreditált képzése	2015.12.02-04. és 2015.12.16-18.	25
Munkajogi szakmai továbbképzés bírósági közvetítők részére	2015.11.23	25
Gazdasági jogi szakmai továbbképzés bírósági közvetítők részére	2015.11.16	43
Gyakorlati továbbképzés 20 ügy feletti bírósági közvetítők részére	2015.10.28	13
Bírósági közvetítői koordinátorok értekezlete	2015.12.01	28
Bírósági közvetítés országos szakmai konferencia	2015.12.09	77
Résztvevők összesen		1503

3.2.6. Konferenciák

Az országos stratégiai jelentőségű, valamint a nemzetközi programok részeként a MIA rendszeres házigazdája konferenciáknak is. 2015-ben a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése stratégiai célhoz kapcsolódóan került megrendezésre a Bírósági közvetítés országos szakmai konferencia, illetve a Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás munkacsoport záró konferenciája.

Nemzetközi kitekintést is biztosítva immáron harmadik alkalommal került sor az OBH és a Kúria közös szervezésben a Bíróság és Kommunikáció konferencia megrendezésére, amely minden évben más-más szakterület nemzetközi és hazai szakértőinek bevonásával kerül megtartásra. A konferencia 2015. október 15-16. közötti fordulója a bírósági munkához kapcsolódó válságkommunikációval, a bírósági PR erősítésével, új kommunikációs eszközökkel és trendekkel, valamint a bírósági hang- és képrögzítés problematikájával foglalkozott. Más megközelítésből, de kapcsolódó témában, az elektronikus fejlesztések bevezetésére való felkészültséget erősítette a 2015. november 30-án és december 1-jén tartott Távmeghallgatás, tárgyalótermi kép- és hangrögzítés a bíróságokon című nemzetközi konferencia is.

Az egy téma köré épített két nemzetközi konferencia is jól példázza, hogy az OBH 2015-ben is kiemelt hangsúlyt fektetett az elektronikus fejlesztések bevezetésére, illetve a további újítások előkészítésére. Ezen stratégiaileg kiemelkedő terület érinti a bírósági eljárások színvonalának és időszerűségének javítását, átláthatóságának és ellenőrizhetőségének növelését, meghatározza az emberi és tárgyi erőforrások újszerű hasznosítási formáit, és mindezt a céllal,

hogy a modernizálás útján haladva megfeleljen a társadalmi elvárásoknak, és segítse a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítését.

3.2.7. E-learning oktatás

A MIA képzési kínálatát 2015. évben is színesítette az elektronikus oktatás módszere. E-learningként, távoktatás keretében négy témában összesen 164 fő részére – magáncsőd, bejövő iratok iktatása, Civil Integrált Információs Rendszer, Elektronikus Közigazgatási Operatív Program – került sor ismeretanyag átadására.

4. Mailáth György Tudományos Pályázat

Az OBH elnöke a tudományos kapcsolatteremtés és a hivatásrendekkel való szorosabb együttműködés jegyében 2014-ben hívta életre a gróf Székhelyi Mailáth György országbíró emlékére szervezett Mailáth György Tudományos Pályázatot. A nyertes pályaművek ismertetésére és a díjazottak emléklapok átadására a 2015. február 25-i szimpózium szolgált. A pályázat nyertesei közül 2 joghallgató és 2 bírósági titkár szakmai gyakorlaton is részt vehetett az OBH-ban.

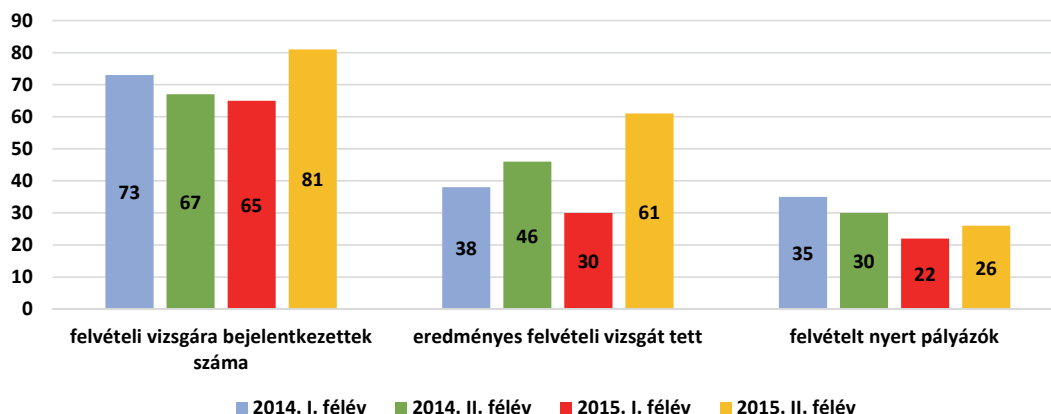
2015-ben második alkalommal is meghirdette az OBH elnöke a pályázatot, aminek keretében a 4 szekcióra (polgári jogi, büntetőjogi, közigazgatási, munkajogi és európai uniós, valamint bírósági általános igazgatási) és 2 tagozatra (joghallgatói és bírósági) osztott megmérettetésben összesen 59 színvonalas pályamű indult. A pályázat nyertesei a 2015. december 11-12. napján megtartott Consilium Peritorum rendezvényen az OBH elnökétől és elnökhelyettesétől vették át díjaikat, az emléklapot és a pénzjutalmat, a bíráló bizottságok szekcióvezetőinek elismerése mellett. Az előző évi gyakorlatnak megfelelően, a 2015. évi pályázat nyertesei 2016-ban szintén egy szimpózium keretében ismertetik műveiket, és tölthetik el szakmai gyakorlatukat az OBH-ban.

5. Bírósági fogalmazói versenyvizsga

5.1. Bírósági fogalmazói felvételi eljárások 2015-ben

2015-ben a bíróságok az OBH közreműködésével 61 bírósági fogalmazói álláshelyet hirdettek meg, amelyekre mindösszesen 208 pályázat érkezett. 146 pályázó jelentkezett versenyvizsgára, akik közül 91-en tettek eredményes vizsgát. A sikeres vizsgázók és a versenyvizsgára nem kötelező pályázók közül országosan 48 fő került kinevezésre bírósági fogalmazói álláshelyre.

**Fogalmazói versenyvizsga adatok
2012-2015.**

5.2. A bírósági fogalmazói felvételi reformja

A fogalmazói felvételi versenyvizsgára vonatkozó, csaknem 10 éve hatályos OIT szabályzatot felváltó, a bírósági fogalmazók felvételi rendjéről szóló új szabályzat szövegének előkészítése 2015-ben kezdődött el. A jelenleg hatályos jogszabályi rendelkezések keretében újjáalkotott szabályzat alapköve, hogy a bírósági fogalmazói álláspályázatok valós és vonzó választási lehetőséget jelentsenek a végzős joghallgatók számára. Ennek érdekében az új szabályzat a pályázatok beérkezési határidejét a záróvizsga időszakok végéhez igazodva, rugalmasan határozza meg. A pályázatok benyújtása is egyszerűbbé válik, egyes mellékleteket a pályázók legkésőbb a szóbeli vizsgán is csatolhatnak. Átalakul a felvételi vizsga követelményrendszere is, elsődleges célként előtérbe helyezve a pályázók konkrétan meghatározott készségeinek, képességeinek felmérését (kompetenciamérés). Ennek megfelelően a pályázatok értékelési szempontjai is jelentősen bővülnek, és bevezetésre kerül a megszerezhető többletpontok rendszere.

A pályázatok elbírására vonatkozó új szabályok által a felvételi eljárás menete átláthatóvá, kiszámíthatóvá és jelentősen gyorsabbá válik. A munkáltatói jogkört gyakorló bírósági elnökök előtti meghallgatás kötelezővé tétele és a pályázók által elért eredmény szerinti rangsorra vonatkozó rendelkezések az egységességet, ezáltal az objektivitást biztosítják.

A szabályzat normaszövegének tervezetét az OBH véleményezés és javaslattevés céljából megvitatta a bíróságokkal és a fogalmazói érdekképviselői szervezettel, valamint több kerekasztal-beszélgetés tárgyává is tette. Mindez hozzájárul ahhoz, hogy a szabályzat életszerű legyen, és minden résztvevő számára követhető szabályozást tartalmazzon. Az új szabályzat elfogadása 2016-ra előirányzott, így az annak rendje szerinti első felvételi eljárás lebonyolítására előre láthatólag 2016. II. félévében kerül sor.

Jövőbeli célkitűzések és feladatok:

- A képzési struktúra és az oktatásfelelősi hálózat továbbfejlesztése.
- A kijelöléshez kötött ügybeosztásoknál, igazgatási feladatoknál központilag minőségbiztosított képzések kialakítása.
- A moduláris bírói és vezetői kompetencia képzések elindítása.
- Az országos programokhoz, projektekhez kapcsolódó hálózati tagok, koordinátorok és a képzők képzési rendszerének fejlesztése.
- Érzékenyítő képzési programok folytatása a fogyatékkal élőkre fókuszálva.
- Az ítélezés hatékonyságát fokozó képzések folytatása.
- A bírósági szervezet integritásának növelése képzés útján.
- Nemzetközi és más hivatásrendekkel fennálló kapcsolatok elmélyítése, új kapcsolatok teremtése.

További hasznos információk:

- A Magyar Igazságügyi Akadémia honlapja: <http://mia.birosag.hu/>
- A 2015. év központi képzései program hirdetései: <http://mia.birosag.hu/kepzesi-osztaly/kozponti-kepzesekkel-kapcsolatos-informaciok>
- Mailáth György Tudományos Pályázat 2015: <http://birosag.hu/mailath-gyorgy-tudomanyos-palyazat-2015>

VII. RÉSZ - A NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK

1. Nemzetközi kapcsolatrendszer
 - 1.1 Az OBH nemzetközi kapcsolatai
 - 1.2 Nemzetközi kiküldetésben, nemzetközi szervek feladataiban, hálózataiban részt vevő bírák és titkárok
 - 1.3 Nemzetközi megkeresések, látogatások
 - 1.4 Az OBT nemzetközi kapcsolatainak támogatása
 - 1.5 A Nemzetközi Kapcsolatok Koordinációs Testülete működésének támogatása
2. Nemzetközi rendezvények
 - 2.1 Bíróság és Kommunikáció nemzetközi konferencia
 - 2.2 Távmeghallgatás, valamint tárgyalótermi kép- és hangrögzítés a bíróságokon konferencia
3. Európai szaktanácsadói hálózat
4. Bíróságok nemzetközi kapcsolatai
5. Kommunikáció és tudásmegosztás
 - 5.1 Angol nyelvű honlap
 - 5.2 Központi intranet

Az OBH 2015. évi legfőbb eredményei az OBH elnökének stratégiai célkitűzéseivel összefüggésben annak érdekében, hogy a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítélkezzenek:

- Külföldi képzési pályázati rendszer fejlesztése; a külföldi képzésen résztvevő bírák tapasztalatainak széleskörű elérhetővé tétele.
- Az Európai Jogakadémián (Trier), illetőleg az Európai Unió Bíróságán (Luxemburg) folytatódott az Országos Bírósági Hivatal által meghirdetett szakmai ösztöndíjak.
- A Bíróság és Kommunikáció című nemzetközi konferencia-sorozat folytatása a Magyar Igazságügyi Akadémián.
- A szaktanácsadói hálózat szakmai munkájának fejlesztése, a bírák nemzetközi érintettségű ügyekben történő szakmai háttértámogatásának növelése.
- Az OBH és az Országos Bírói Tanács részvétele a Balkáni és Euro-mediterrán Térség Igazságügyi Tanácsainak Hálózatában.
- Részvétel az Európai Igazságügyi Hálózat munkájában.
- Közreműködés a Hágai Nemzetközi Magánjogi Értekezlet bírói kapcsolattartói hálózatában.
- A „Használd a nyelvtudásod” pályázat meghirdetése.
- Az angol nyelvű internetes oldal fejlesztése.
- Az OBH és az Országos Bírói Tanács működését bemutató angol nyelvű kiadványok elkészítése.

1. Nemzetközi kapcsolatrendszer

A nemzetközi gyakorlatok megismerése és hasznosítása, a széles körű tudásmegosztás érdekében az OBH, valamint a bíróságok szerteágazó tartós, több évre visszanyúló szakmai kapcsolatrendszerrel tartanak fenn nemzetközi szervezetekkel, illetve külföldi bíróságokkal, melyek közül kiemelkedőek a Közép- és Kelet Európa államainak szervezeteivel fennálló kapcsolatok.

Az OBH a kiemelt szakmai projektekhez kapcsolódóan más államok tapasztalatainak, jó gyakorlatainak megismerése, és azoknak a hazai fejlesztések során történő hasznosítása érdekében az adott téma nemzetközileg elismert szakértőinek részvételével rendszeresen rendez nemzetközi konferenciákat, továbbá támogatja az ismeretek bővítését eredményező külföldi tanulmányutakon, képzéseken való részvételt.

A bírósági szervezet és az OBT nemzetközi kapcsolatait bemutató ábrát a VII. 1. számú melléklet tartalmazza.

1.1. Az OBH nemzetközi kapcsolatai

Az OBH azon túl, hogy számos szervezettel tart fenn rendszeres kapcsolatot, több nemzetközi szervezetben tagsággal is rendelkezik. Ilyen például az

- Európai Igazságügyi Hálózat (EJN),
- Balkáni és Euro-mediterrán Térség Igazságügyi Tanácsainak Hálózata,
- Európai Igazságügyi Képzési Hálózat (EJTN).

Az OBH rendszeres kapcsolatot tart fenn az alábbi szervezetekkel:

- Hágai Nemzetközi Magánjogi Értekezlet,
- Európai Jogakadémia (ERA),
- Bírósági Képzés Nemzetközi Szervezete (IOJT),
- Nemzetközi Képzési Intézet (IGO),
- Közép- és Kelet-Európai Jogi Intézet (CEELI),
- Nemzetközi Jogi Együttműködés Alapítvány (IRZ),
- Európa Tanács Jogi Hivatások Emberi Jogi Képzési programja (HELP),
- Európai Közigazgatási Intézet (EIPA),
- Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal „bírósági kapcsolatok hálózata” (EASO network of court and tribunal members),
- Európai Igazságügyi Együttműködési Egység Közös Felügyelő Testülete (EUROJUST Joint Supervisory Body, JSB),
- Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ).

Az OBH támogatja a nemzetközi bírói egyesületek munkáját, a bírák és bírósági egyesületek tagságát és részvételét a nemzetközi szervezetekben, így például az alábbiakban:

- Európai Munkaügyi Bírák Egyesülete (EALCJ),
- Közigazgatási Bírák Európai Egyesülete (AEAJ),
- Menekültügyi Bírák Nemzetközi Egyesülete (IARLJ),
- Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO),
- Európai Legfelsőbb Közigazgatási Bíróságok és Államtanácsok Szervezete (ACA Europe),
- Európai Versenyjogi Bírák Szövetsége (AECLJ),

- Környezetvédelmi Bírák Európai Unió Forum (European Union Forum of Judges for the environment).

Az OBH 2015. év során fennálló nemzetközi kapcsolatait, külön figyelemmel az elért eredményekre:

	Nemzetközi kapcsolat megnevezése	Eredmények
	Balkáni és Euro-mediterán Tértég Igazságügyi Tanácsainak Hálózata	A 2015. évi Tiranai Közgyűlés döntése értelmében a hálózat titkársága három évre Budapestre került. A titkárság szerkeszti a hálózat honlapját, részt vesz az éves közgyűlés előkészítésében, továbbá támogatja az elnök tevékenységét.
KÉPZÉSEK	Európai Igazságügyi Képzési Hálózat (EJTN)	70 fő részvétele képzéseken (62 bíró és 8 bírósági titkár), 20 bíró és igazságügyi alkalmazott kiküldése és fogadása rövid távú csereprogram keretében, 2 bíró részvétele hosszú távú csereprogramban, 8 bírósági titkár kiutazása és 7 fogadása az AIAKOS program keretében, 2 rendezvény szervezése a MIÁ-n, 6 fogalmazó részvétele a Themis fogalmazói verseny elődöntőin.
	Visegrádi Négyek (Magyarország, Szlovákia, Csehország, Lengyelország)	a Szlovák Igazságügyi Akadémia szervezésében, az Áldozatvédelem és igazságszolgáltatás projekt keretében 4 szemináriumon összesen 45 magyar résztvevő volt (43 bírósági titkár és 2 bíró).
	Európai Jogakadémia (ERA)	2 ösztöndíjas álláshely került kiírásra az OBH által, 39 bíró részvétele képzésen, közös projekt pályázatok.
	Nemzetközi Jogi Együttműködés Alapítvány (IRZ)	3 bíró részvétele 3 különböző programon.
EURÓPAI INTÉZMÉNYEK	Európa Tanács	részvétel a HELP képzési programban (1 bíró).
	Európai Unió Bírósága	2 ösztöndíjas álláshely kiírása az OBH által, egy szaktanácsadó részvétele az EJTN hosszú távú csereprogramjában.
	Emberi Jogok Európai Bírósága	a magyar divízió munkájának támogatása, az egyesbírói hatáskörbe tartozó ügyekkel foglalkozó bíró által (1 bíró).
	Európai Igazságügyi Hálózat (EJN)	kontaktpont üléseken, munkacsoportüléseken történő részvétel (összesen 7 alkalommal).
	Hágai Gyermejjogi Egyezmény	az egyezmény hatálya alá tartozó ügyekben kijelölt kapcsolattartó a Szegedi Járásbíróság egy bírója.
	EUROJUST	felügyelő bizottsági tag a Szegedi Ítéltábla bírója, az EJTN hosszú távú csereprogramjában 1 bíró tanulmányútja az EUROJUST-nál.
EGYÉB PROJEKTEK	Centre for Strategy & Evaluation Services (CSES)	2015 júliusában nemzetközi konzultáció került megtartásra Budapesten az előzetes letartóztatás és az európai elfogatóparancs témakörében.
	Magyar- Bajor Vegyes Bizottság	magyar-bajor igazságügyi találkozó Passauban kiberbűnözés témában.

1.2. Nemzetközi kiküldetésben, nemzetközi szervek feladataiban, hálózataiban részt vevő bírák és titkárok

Az OBH már második éve több hónapos gyakornoki lehetőséget biztosít bírák és titkárok részére az Európai Unió Bíróságán, valamint az Európai Jogakadémián. A hosszú távú gyakornoki program során a résztvevők valóban hasznosítható, gyakorlati tudást szereznek, az elsajátított ismereteket, tapasztalatot pedig a hazai képzési és szakmai fórumokon osztják meg a bírói szervezet tagjaival. A kiutazók és a gyakornoki programok résztvevői a tapasztalataikról úti beszámolót készítenek, amelyben kitérnek az egyes külföldi jó gyakorlatok magyarországi hasznosíthatóságára is. Az úti beszámolók közzétételre kerülnek a bíróságok központi intranetes felületén, ahol lehetőség van címszavas keresésre is.

1.2.1. Gyakornoki ösztöndíj az Európai Unió Bíróságán

A luxemburgi gyakornoki program célja, hogy lehetőséget biztosítson a magyar bírácoknak és bírósági titkároknak arra, hogy közvetlenül is megismerhessék az Európai Unió Bíróságának működését; kiemelten az előzetes döntéshozatali eljárásokat. 2015-ben egy bíró és egy bírósági titkár vett részt a programban, 5 illetve 3 hónapos ösztöndíjjal.

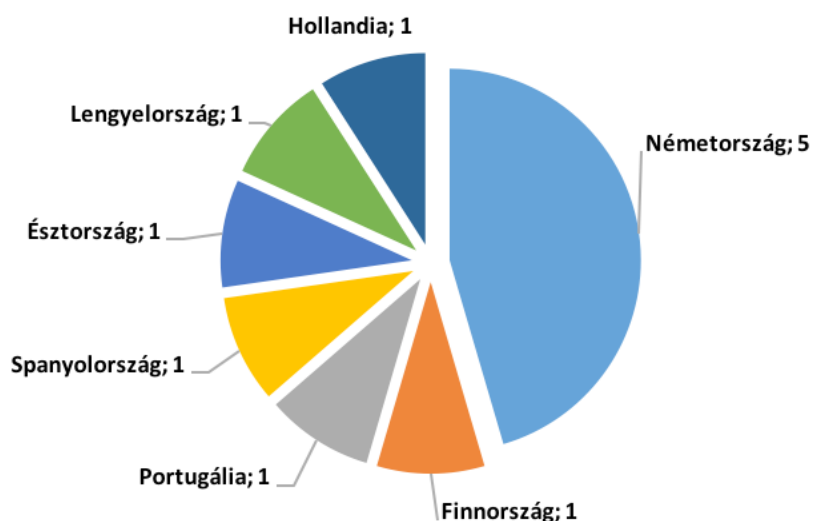
1.2.2. Gyakornoki ösztöndíj az Európai Jogakadémián

A trieri gyakornoki program célkitűzése, hogy a programban részt vevők megismerhessék a jogi képzéssel foglalkozó Európai Jogakadémia működését, a hatékony, 21. századi továbbképzési módszereket. Az ösztöndíjasoknak a program alatt számos képzésen is lehetőségük van jelen lenni. 2015. évben két bírósági titkár vett részt a programban, 5 és 3 hónapos ösztöndíjjal.

1.2.3. Európai Igazságügyi Képzési Hálózat (EJTN) rövid és hosszú távú csereprogramjai

Az EJTN minden évben lehetőséget nyújt rövid és hosszú távú csereprogramokon történő részvételre. A rövid távú, kéthetes csereprogramok keretében 2015-ben 11 magyar bíró vett részt külföldi tanulmányúton – ahogyan azt a következő diagram is szemlélteti –, továbbá összesen 9 bíró érkezett Magyarországra. Az EJTN hosszú távú csereprogramjában 1 bíró vett részt tanulmányúton az Európai Unió Bíróságán, és szintén 1 bíró az EUROJUST szervezetnél.

Magyar bírák részvétele az EJTN rövid távú csereprogramjában 2015-ben

Az EJTN bírósági titkárok számára nyitva álló AIAKOS csereprogramjának köszönhetően 8 magyar bírósági titkár utazhatott külföldi tanulmányútra, és 7 külföldi résztvevőt fogadtak magyar bíróságok.

1.2.4. Nemzetközi szervezet munkájában részvétel, kiküldetések

Az Európai Igazságügyi Hálózat polgári és büntető kontaktpontjainak üléseire összesen 7 alkalommal delegált képviselőt az OBH. A Hágai Magánjogi Értekezlet genfi ülésén a magyar bírói szervezet kapcsolattartó bírója vett részt. A GRECO (az Európa Tanács korrupciós elleni csoportja) strasbourgi ülésén az OBH szintén képviseltette magát.

Az OBH delegáltjai, összesen 33 bíró és bírósági titkár az alábbi nemzetközi konferenciákon vettek részt:

- National Justice System konferencia, Brüsszel
- Magyar-bajor Vegyes Bizottsági találkozó kiberbűnözés témában, Passau
- Európai Unió Bíróságának esetjoga a polgári igazságszolgáltatás területén projektzáró konferencia, Jürmala
- EALCJ Európai Munkaügyi bírák éves ülése, Helsinki
- Bírák Fóruma, Luxembourg
- EJTN Bíróképzési Gyakorlatok Munkacsoport – Konferencia a vezetésről, Thesszaloniki
- ILO konferencia, Stockholm

Mindezekon túlmenően az OBH képviselői Észtországban, Spanyolországban, Lettországban, és Horvátországban tanulmányozták a távmeghallgatás és tárgyalótermi kép- és hangrögzítés gyakorlatát.

1.2.5. Nemzetközi képzések

Összesen 86 szeminárium keretében 161 bíró, 46 bírósági titkár és 10 igazságügyi alkalmazott vett részt nemzetközi képzésen, akik együttesen 278 napot tartózkodtak külföldön.

A képzési rendezvények közül a legtöbb kiutazó az EJTN programjainak volt a résztvevője. Az Európai Jogakadémia képzésein, a Szlovák Igazságügyi Akadémia által a V4 országoknak szervezett nyelvi és szakmai képzéseken, az IRZ Hospitációs programján és a HELP programjában (Európa Tanács Jogi Hivatások Emberi jogi Képzési programja) is képviseltette magát a magyar bírói kar. A bírósági fogalmazók nemzetközi Themis versenyén két alkalommal vett részt magyar fogalmazói csapat Szlovákiában, illetve Luxemburgban.

Az Európai Jogakadémia vezetésével, és az OBH partnerségével több projekt-pályázat is benyújtásra került az Európai Unió Bizottság Jogértvényesülési és Fogyasztópolitikai Főigazgatósága által JUST/2014/JTRA/AG/EJTR számon kiírt pályázatra. 2015-ben az Európai Bizottság minden pályázatot pozitív elbírálásban részesített, ezek a 2016/2017. év folyamán valósulnak meg.

1.3. Nemzetközi megkeresések, látogatások

Az OBH elnökének egyik célja, hogy a magyar bírósági rendszerről, annak igazgatási és szakmai irányításáról megfelelő és részletes tájékoztatást kapjanak a külföldi társszervek. A nemzetközi kapcsolatok egyfelől kiváló lehetőséget teremtenek a külföldi jó gyakorlatok és tapasztalatok cseréjére, ilyen módon más országokban már kipróbált és működő rendszereket, intézményeket, megoldásokat ismerhetünk meg és hasznosíthatunk a hazai bírósági szervezet hatékonyságának növelése érdekében. Másfelől a találkozók alkalmat adnak arra is, hogy a Magyarországra látogatók megismerjék a hazai igazságszolgáltatás rendszerét, részletes tájékoztatást kapjanak a magyar bírósági szervezet felépítéséről, igazgatási és szakmai irányításáról.

A cél megvalósítása érdekében az OBH elnöke és az OBH 2015-ben az alábbi külföldi vendégeket és delegációkat fogadta:

- Gjini Gjoni, a Balkáni és Euro-mediterrán Térség Igazságügyi Tanácsai Hálózatának elnöke,
- Věra Jourová, az igazságügyért, fogyasztópolitikáért és a nemek közötti esélyegyenlőségért felelős uniós biztos,
- a Svájci Hozzájárulási Programból finanszírozott „Biztonságnövelő” (SH 9/2/2) projekthez kapcsolódó delegáció,
- a Nemzetközi Ügyvédi Kamara Emberi Jogi Intézetének (IBAHRI) képviselői.

Az OBH elnöke 2015-ben részt vett a Balkáni és Euro-mediterrán Térség Igazságügyi Tanácsai Hálózatának 10. ülésén, ahol döntés született arról, hogy a hálózat Titkárságát továbbra is az OBH és az OBT működteti (Tirana, 2015. május 27-30.), valamint részt vett az Európai Munkaügyi Bírák Konferenciáján (Stockholm, 2015. október 8-9.).

1.4. Az OBT nemzetközi kapcsolatainak támogatása

Az OBT is kiemelt feladatának tekinti a nemzetközi kapcsolatok ápolását, többek között a hazánkba történő látogatásakor az OBT tagjai is fogadták Věra Jourová asszonyt, az igazságügyért, fogyasztópolitikáért és a nemek közötti esélyegyenlőségért felelős uniós biztost. Az OBT-t nemzetközi kapcsolatainak szervezésében és előkészítésében az OBH MIA Nemzetközi Kapcsolatok Osztálya is segítette.

1.4.1. Az Európai Igazságszolgáltatási Tanácsok Hálózata

A 2015. év kiemelkedő eredménye, hogy a bíróságok központi igazgatásának felügyeletét testületként ellátó OBT – a korábbi megfigyelői státusz helyett – az ENCJ teljes jogú tagjává vált. Erre azt követően kerülhetett sor, hogy az ENCJ Hágában megtartott éves közgyűlésén (2015. június 3-5.) a részt vevő tagállamok szervezetei egyhangúan támogatták az OBT tagfelvételi kérelmét. A szervezet által elvégzett szakmai munka, illetve az általa készített összesítő éves zárójelentések eredményei minden tagintézmény, így az OBT, és rajta keresztül pedig a magyar bírósági szervezet épülésére szolgálnak. Mindezekon túlmenően, az ENCJ szorosan együttműködik az Európai Bizottsággal is.

Az OBT az ENCJ-ben elfoglalt új pozíciójának köszönhetően formálisan és informális is hatást tud gyakorolni a szervezet döntéseire és fejlődési irányára. Így az OBT a beszámolási időszakban az ENCJ három munkacsoportjába is delegált tagokat:

- Közös sztemderdek megállapítása VI. A civil társadalom szerepe, részvétele a bírósági igazgatásban,
- Igazságszolgáltatási rendszerek függetlenségének és elszámoltathatóságának értékelése az EU eredménytábla adataira is figyelemmel,
- Bíróságok finanszírozása, bírósági költségvetés munkacsoportba.

1.4.2. A Balkáni és Euro-mediterrán Térség Igazságszolgáltatási Tanácsainak Hálózata

A Balkáni és Euro-mediterrán Térség Igazságszolgáltatási Tanácsai Hálózatának célja, hogy hatékonyan mozdítsa elő a térség igazságügyi együttműködését. Ez a gyakorlatban konferenciák, workshop-ok, szakmai látogatások és kutatások szervezését, illetőleg kérdőívek összeállítását jelenti. A tagok által képviselt bírósági szervezetek közvetetten 300 millió embert segíthetnek ahhoz, hogy ügyeik az európai sztemderdeknek megfelelő jó gyakorlatokat ismerő bírák elé kerülhessenek. A hálózat közgyűlésen hozza meg döntéseit, működését a választott elnök, titkárság és öttágú irányító testület biztosítja.

A magyar igazságszolgáltatási szervezet kiemelkedő diplomáciai sikere, hogy a 2015 májusában, a Tiranában megrendezett X. jubileumi közgyűlés döntése értelmében a hálózat titkárságának székhelye három évre Budapestre került. 2015 júliusában az újonnan megválasztott albán elnököt az OBH és az OBT Budapesten fogadta, a látogatás során lefektetésre kerültek a titkárság működésének alapjai is.

1.5. A Nemzetközi Kapcsolatok Koordinációs Testülete működésének támogatása

A 2014-ben a bírósági szervezet nemzetközi kapcsolatainak összehangolása céljából létrehozott Nemzetközi Kapcsolatok Koordinációs Testülete 2015 decemberében tartotta éves ülését. A bírósági szervezet nemzetközi kapcsolatainak összehangolt képvisellete céljából a Kúria, az OBH elnöke és az OBT beszámolt éves nemzetközi tevékenységéről, valamint rögzítették a jövőbeni feladatokat, célkitűzéseket a nemzetközi szerepvállalás terén.

2. Nemzetközi rendezvények

2.1. Bíróság és Kommunikáció nemzetközi konferencia

2015 októberében a Kúriával közösen a Bíróság és Kommunikáció nemzetközi konferenciasorozat harmadik rendezvényét szervezte meg az OBH. A kétnapos konferenciának, amelyre 20 országból érkeztek szakemberek, a Magyar Igazságügyi Akadémia adott otthont. A rendezvény a bírósági munkához kapcsolódó válságkommunikációval, a bírósági PR erősítésével, új kommunikációs eszközökkel és trendekkel, valamint a bírósági hang- és képrögzítés témájával foglalkozott. Az előadók között olyan szaktekintélyek voltak jelen, mint Philip Langbroek, az Utrehti Egyetem professzora, Jonathan Sherman ügyvéd, Villem Lapimaa, a Tallini Fellebbviteli Bíróság bírása, valamint Tracey Turner-Tretz, az Emberi Jogok Európai Bíróságának sajtóreferense.

A konferenciával kapcsolatos főbb információk (a program, az országok által kitöltött kérdőívek, az előadások anyaga stb.) a külön erre a célra létrehozott angol nyelvű oldalon (<http://birosag.hu/en/conference>) mindenki számára elérhetőek.

2.2. Távmeghallgatás, valamint tárgyalótermi kép- és hangrögzítés a bíróságokon konferencia

A bírósági eljárások időszerűségének javítása, a bírósági eljárások átláthatóságának növelése alapvető társadalmi elvárás, melyhez kapcsolódóan az OBH kiemelt célja az egyre szélesebb körű és hatékonyabb elektronikus bírósági ügyintézés megvalósítása, ezen belül pedig az országos szintű kép- és hangfelvétel rögzítés, valamint a távmeghallgatás bevezetése. Ennek érdekében az OBH az országos szintű tárgyalótermi kép- és hangrögzítés, valamint a távmeghallgatás bevezetésének előkészítéséhez kapcsolódóan nemzetközi konferenciát szervezett 2015. november 30. és december 1. között. A jó gyakorlatok bemutatására Ausztriából, Belgiumból, Észtországból, Lengyelországból, Spanyolországból és Szlovéniából érkeztek előadók, akik a mindennapi munkájuk során használják a hasonló rendszereket.

3. Európai Jogi Szaktanácsadói hálózat

Az Országos Bírósági Hivatal elnökének 2013-ban kiadott szabályzata új alapokra helyezte az Európai Jogi Szaktanácsadói Hálózat működését. Az új szabályozás értelmében a hálózat központosítottan, átláthatóbb keretek között végzi feladatát. A szaktanácsadók munkáját koordinátor, illetve ügyszakonként (polgári, büntető, közigazgatási, munkaügyi) egy-egy koordinátor-helyettes irányítja és szervezi országos illetékességgel. A szaktanácsadók – a Kúria és a Fővárosi Törvényszék kivételével – megbízásukat az ítéletábrák illetékességi területéhez igazodva kapják. Az Európai Jogi Szaktanácsadói Hálózat célja, hogy biztosítsa az uniós joggal kapcsolatos kér-

désekben a gördülékeny információáramlást, valamint gyors és hatékony szakmai segítséget nyújtson a bírának a jogalkalmazásában.

2015. évben

- új koordinátor és
- 5 új szaktanácsadó került kinevezésre, így
- összesen 58 szaktanácsadó, köztük 1 koordinátor és 4 koordinátor-helyettes működött a hálózatban,
- kialakításra került a beszámolási rendszer, valamint
- elkezdődött a szaktanácsadói honlap újratervezése.

A szaktanácsadó bírának folyamatosan gyarapítaniuk kell uniós jogi ismereteiket annak érdekében, hogy elláthassák legfontosabb feladatukat: naprakész, pontos választ tudjanak adni bíró kollégáik megkereséseire. Ennek érdekében a szaktanácsadók 2015-ben három alkalommal vettek részt kétnapos kötelező képzésen a Magyar Igazságügyi Akadémián, melyeken az európai jog, valamint a nemzetközi magán- és közjog jogterületek elismert szakértői tartottak előadásokat. A kötelező képzéseken túl, a négy ügyszak szaktanácsadói szakági üléseket is tartottak.

2015-ben 40 szaktanácsadó vett részt több mint 60 külföldi konferencián, illetve képzésen, többek között Brüsszelben, Franciaországban és Luxemburgban. Egy szaktanácsadó fél éves hosszú távú ösztöndíjat nyert el az Európai Unió Bíróságánál, egy másik szaktanácsadó bíró pedig az Emberi Jogok Európai Bíróságánál már második hosszú távú megbízási ciklusát fejezte be 2015 júliusában.

4. Bíróságok nemzetközi kapcsolatai

A 2015. évben is az ítélőtáblák és törvényszékek jelentős része ápolt nemzetközi kapcsolatot más államok bíróságaival. Ezen kapcsolatok túlnyomó része már hosszú múltra, sok esetben több évtizedre nyúlik vissza, és mindkét fél szakmai épülésére szolgál. A partnerek között a legnagyobb számban németországi bíróságok vannak. Emellett kiemelkedő a határhoz közeli bíróságok intenzív partnerkapcsolata a szomszédos országok bíróságaival, amely a közös munkát nagyban elősegíti a nemzetközi érintettségű ügyek esetében. Az együttműködés jellege a protokoll látogatásoktól a rendszeres, közös szakmai konferenciákig különböző intenzitású.

Kiemelkedő a Győri Törvényszék, amely három, – ausztriai, szlovákiai és németországi – eredményesen működő kapcsolata mellett, a korábbi jó viszonyra tekintettel a franciaországi partnerbíróságával is újra kezdeményezte az együttműködést. Példaértékűek a Zalaegerszegi és a Szombathelyi Törvényszékek is, ahol már több évtizede ápolnak jó kapcsolatot ausztriai, szlovéniai és német bíróságokkal, és ennek keretében magas színvonalú közös szakmai konferenciákat is szerveznek. A régóta fennálló partnerkapcsolatok mellett 2015-ben a Debreceni Ítélőtábla a Nagyváradai Ítélőtáblával kezdeményezett együttműködést eredményesen, a Pécsi Ítélőtábla pedig 2014-ben létrejött kapcsolatát erősítette meg a német Bambergi Táblabírósággal.

Az egyes bíróságok 2015. évben fennálló nemzetközi kapcsolatait a következő táblázat tekinti át.

Bíróság	Partner-ország	Partnerbíróság
Ítélőtáblák		
Debreceni Ítélőtábla	Románia	Nagyváradai Ítélőtábla
Pécsi Ítélőtábla	Németország	Bajor Igazságügyi Minisztérium – Bambergi Táblabíróság

Törvényszékek		
Balassagyarmati Törvényszék	Lengyelország	Krosnoi Kerületi Bíróság
Budapest Környéki Törvényszék	Franciaország	Bordeaux-i Bíróság
Debreceni Törvényszék	Németország	Bremerhaveni Törvényszék
	Románia	Nagyvárad Törvényszék
Fővárosi Törvényszék	Németország	Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság - Drezdai Szociális Bíróság
Győri Törvényszék	Ausztria	Wiener-Neustadti Tartományi Bíróság
	Franciaország	Colmari Tartományi Bíróság
	Németország	Meiningeni Tartományi Bíróság
	Szlovákia	Szlovákiai Fővárosi Bíróság, Pozsonyi V. Kerületi Bíróság
Kaposvári Törvényszék	Németország	Traunsteni Tartományi Bíróság
	Lengyelország	Krakkói Területi Bíróság
Kecskeméti Törvényszék	Szerbia	Szabadkai Bíróságai
Miskolci Törvényszék	Szlovákia	Kassai Kerületi Bíróság
Pécsi Törvényszék	Horvátország	Vukovári Megyei Bíróság
Szombathelyi Törvényszék	Ausztria	Eisenstadti Tartományi Bíróság
	Németország	Chemnitzi Tartományi Bíróság
	Ausztria, Szlovénia	Maribori Felsőbíróság, Burgenlandi Tartományi Bíróság (Pannon Jogászok Szimpozionja)
Zalaegerszegi Törvényszék	Ausztria, Szlovénia	Mariboi Felsőbíróság, Burgenlandi Tartományi Bíróság (Pannon Jogászok Szimpozionja)
	Ausztria	Eisenstadti Törvényszék

5. Kommunikáció és tudásmegosztás

Az OBH kiemelten fontosnak tartja a bírósági szervezet működéséről, az igazságszolgáltatás működésének eredményeiről történő tájékoztatást mind az igazságszolgáltatási rendszereket vizsgáló nemzetközi szervezetek, mind az állampolgárok, valamint a bírói szervezet számára.

Az OBH figyelemmel kíséri a nemzetközi összehasonlító felmérések, valamint tagállami vizsgálatok eredményeit, amelyeket a hatékonyság és működés fejlesztését célzó projektek meghatározásánál is szem előtt tart. Kiemelt figyelmet fordít az adatszolgáltatás minőségére, különösen az Európa Tanácsnak az igazságszolgáltatás hatékonyságának értékelésével foglalkozó bizottsága (CEPEJ), az OECD és a Moneyval rendszeres megkeresései esetében.

5.1. Angol nyelvű honlap

A bíróságok központi intranetes honlapján külön menüpont alatt érhetőek el a nemzetközi vonatkozású hírek. A nemzetközi konferenciák menüpontjában az OBH által szervezett konferenciák programja és háttéranyagai megtalálhatóak. A Balkáni és Euro-mediterrán Hálózat honlapjának üzemeltetését is az OBH látja el, a hálózat titkárságának feladatai körében. Az angol nyelvű internetes honlapon rendszeresen megjelennek angol nyelven a külföldi érdeklődésre számot tartó bírósági hírek is.

2015. I. félévében került meghirdetésre a „Használd nyelvtudásod és kreativitásod” pályázat bírósági titkárok és bírósági fogalmazók részére. Ennek keretében 26, angol, német, illetve francia nyelvtudással rendelkező fogalmazó és titkár került kiválasztásra, akik munkájukkal hozzájárultak az angol nyelvű nemzetközi honlap fejlesztéséhez, valamint a nemzetközi konferenciák lebonyolításához. Munkájukért idegennyelv-tudási pótlékban részesültek.

2015-ben az OBH kiemelt figyelmet fordított a nemzetközi szakmai információk áramlásának intenzívebbé tétele érdekében a migrációval kapcsolatos hírek azonnali fordítására, és a honlapra történő folyamatos feltöltésükre.

5.2. Központi intranet

A szakmai találkozókra, képzésekre kiutazók, a csereprogramok résztvevői a tapasztalataikról úti beszámolókat készítenek, amelyben kitérnek az egyes külföldi jó gyakorlatok magyarországi hasznosíthatóságának kérdésére is. Ezek a beszámolók közzétételre kerülnek a központi intranetes felületen. Az OBH különösen nagy figyelmet fordít a nemzetközi tapasztalatok összegyűjtésére, megosztására és a beszámolók címszavas kereshetővé tételének megoldására.

A szaktanácsadók koordinátorának a hálózat tevékenységéről szóló 2015. évi beszámolóján kívül a hálózattal és munkájukkal kapcsolatos lényeges információk is megtalálhatóak a bíróságok központi intranetes oldalán, többek között egy szakmai blog, amelynek szerzői a hálózat tagjai.

A bírák és igazságügyi alkalmazottak számára az aktuális külföldi pályázatok, és az ezzel kapcsolatos gyakorlati tudnivalók is elérhetőek a központi intraneten.

Jövőbeli célkitűzések és feladatok:

- Az OBH és az OBT nemzetközi szerepvállalásának fejlesztése.
- Az OBH és a bírósági szervezet központi, idegen nyelvű honlapjának fejlesztése.
- A nemzetközi kapcsolatokból származó tudásmegosztás fejlesztése, az intraneten elérhető információk bővítése.
- Az OBH, az OBT és a Kúria nemzetközi kapcsolatainak összehangolt fejlesztése.
- A magyar bírósági szervezet, valamint a bírák, bírósági titkárok nemzetközi szervezetekben, projektekben való részvételének az erősítése.
- A Balkáni és Euro-mediterrán Térség Igazságügyi Tanácsainak Hálózata Titkárságának sikeres továbbműködtetése Budapesten.
- Az igazságszolgáltatási rendszert érintő nemzetközi felmérések további folyamatos monitoringja.

További hasznos információk:

- Az OBH nemzetközi honlapja: <http://birosag.hu/en>
- A Bíróság és Kommunikáció és más nemzetközi konferenciák: <http://birosag.hu/en/conference>
- Balkáni és Euro-mediterrán Térség Igazságügyi Tanácsainak Hálózata: <http://www.bemncj.org/>

VIII. RÉSZ – A BÍRÓSÁGI SZERVEZET INTEGRITÁSA

1. A bírósági szervezet integritásáról általában
2. Bíróságok integritása
 - 2.1 Lépések a bíróságok integritásának fokozása érdekében
 - 2.2 Külső szervek által folytatott vizsgálatok
 - 2.3 Belső ellenőrzés
 - 2.4 Épületbiztonság
 - 2.5 Minősített adatkezelés
 - 2.6 Informatikai biztonság
 - 2.7 Közbeszerzések
 - 2.8 Közérdekű adatok, közérdekű megkeresések
 - 2.9 Átláthatóság és nyilvánosság
 - 2.10 A bíróságok ellen indított peres eljárások
3. Bírók integritása
 - 3.1 A bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzat
 - 3.2 A bírák integritási kérdőíve
 - 3.3 Integritási szabályzat
 - 3.4 Vagyonnyilatkozatok
 - 3.5 Összeférhetetlenségi esetek
 - 3.6 A bírák értékelése
 - 3.7 Bírák fegyelmi helyzete
 - 3.8 Igazságügyi alkalmazottak fegyelmi helyzete

Az OBH 2015. évi legfőbb eredményei a bírósági szervezet integritása, az ítélezési és igazgatási munka átláthatósága, valamint utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége terén:

- A bírósági fejezet egészére kiterjedő ellenőrzések összefoglaló tapasztalatai alapján erősödött az irányítószervi kontroll.
- A Mintaszabályzat Munkacsoport 2015. október 30-án befejezte a közel egy éves tevékenységét, ennek eredményeként 8 mintaszabályzatot készített elő, amelyek OBH elnöki ajánlásként közzétételre kerültek.
- Elkészült a bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzat.
- Az Országos Bírósági Hivatal servertermében kiépítésre került az országos informatikai határvédelmi rendszer.
- Elkészült az Integritás szabályzat tervezete.
- Hatályba lépett a Közbeszerzési Szabályzat.
- Folytatódott a bírósági szervezet épületeiben a biztonságtechnikai rendszerek fejlesztése.
- Elkészült a bíró munkájának értékelési rendjéről és a vizsgálat részletes szempontjairól szóló szabályzat.

1. A bírósági szervezet integritásáról általában

Az integritás szó a latin in-tangere kifejezésből ered, többes jelentéssel bír: érintetlen, sérthetetlen, feddhetetlen, értékvezérelt. Magát az „integritás” kifejezést a társadalomtudományok használják, így etimológiai, szociológiai, filozófiai és jogi jelentéssel is bír. A jogi-közigazgatási értelemben az integritás egy érték-fogalom, amely elsődlegesen teljesítmények értékelésére szolgál, és mind személyi, mind pedig szervezeti szinten értelmezendő.

A bírósági szervezet integritásának két fő dimenziója van: egyrészt az ítékezés integritása, másrészt a bíróságoknak, mint költségvetési szerveknek az integritása. Az ítékezés integritásának fontossága – az állami szervektől eltérően – az, hogy maga az integritás, azon belül pedig a bíróságokra vonatkozatható legfőbb ismérv, a függetlenség a bíróságok alaptevékenységét jellemzi. Ez azt jelenti, hogy az ítélezési tevékenységük során a bírók és bírósági titkárok nem utasíthatóak, kizárólag a jogszabályoknak alárendelve járnak el.

A bírósági szervezet függetlenségének másik záloga az, hogy önálló költségvetési szervként működik. Pénzügyi forrásait a mindenkori költségvetési törvényen keresztül, alapvetően az Országgyűlés biztosítja költségvetési támogatás formájában. Ezért ebben a vonatkozásban a bíróságoknak, mint költségvetési intézményeknek a hasonló szervezetekre irányadó keretek között kell működniük (pl. belső ellenőrzés, közbeszerzések).

Az integritás-alapú szervezeti működés (szervezeti integritás) és az ennek megfelelő dolgozói magatartás (személyi integritás) erősítése a korrupció megelőzésének, a korrupciós kockázatok mérséklésének és mindenféle egyéb hivatali hatalommal való visszaélésnek az egyik leghatékonyabb eszköze. Következésképpen egy szervezet kizárólag abban az esetben őrizheti meg hosszú távon az integritását, illetőleg emelheti azt egy magasabb szintre, ha rendszeres időközönként felméri, illetőleg felülvizsgálja a rá vonatkozó korrupciós kockázatokat és kiépíti a megelőzésükhöz, illetve kezelésükhöz szükséges kontrollmechanizmusokat. Fontos azonban megjegyezni, hogy a korrupciós kockázatok felmérése és kezelése érdekében tett szervezeti lépések kizárólag akkor vezethetnek eredményre, ha ezen lépések megtétele mellett az átláthatóság is jellemzi a szervezetet, illetőleg a nyilvánosságot gyakran és hitelesen tájékoztatja az adott szervezet.

Az OBH elnökének kiemelt stratégiai célja a bírósági szervezet integritása, az ítélezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége. Az OBH olyan módszerek kialakítására törekszik, amelyek révén a bíróságok ítélezése és igazgatása – az adatvédelmi és biztonsági követelmények megtartásával –, mind szélesebb körben ismertté és elfogadottabbá válik.

Az OBH elnöke 2015-ben is elkötelezett volt a bírósági szervezet integritásának erősítése mellett, ezzel összhangban kiemelt figyelmet fordított az integritási tárgyú együttműködésekre és képzésekre, a szervezet integritási helyzetének felmérésére, a felmerülő integritási kockázatok kapcsán a bírák tudatosságának megismerésére, valamint az integritási tárgyú belső szabályozók megalkotására.

2. Bíróságok integritása

2.1. Lépések a bíróságok integritásának fokozása érdekében

Az Országos Bírósági Hivatal elnöke a jogszabályi keretek között folyamatosan fejleszti azt a vezetési és irányítási rendszert, amely biztosítja a bíróságok integritását. Ennek keretében számos intézkedésre került sor a bírósági szervezeten belül az elmúlt években.

2012. évben Az Országos Bírósági Hivatal elnöke a jogszabályi kötelezettségeinek eleget téve 2012. évben hat stratégiai célt hirdetett meg, és ezek egyike a bírósági

szervezet integritása, az ítélkezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége.

- 2012. évtől** Az OBH is csatlakozott ahhoz a megállapodáshoz, melynek keretében az igazságügyi miniszter, a legfőbb ügyész, a Legfelsőbb Bíróság elnöke és az Állami Számvevőszék elnöke közös nyilatkozatban vállalták az általuk vezetett állami szervek korrupcióval szembeni ellenálló képességének erősítését, a korrupcióellenes eszköztár fejlesztését. A megállapodást aláíró szervek minden évben a korrupciós világnap alkalmából (december 9-én) nemzetközi konferenciát rendeznek az integritás aktuális kérdéseire fókuszálva.
- 2012. évtől** Az OBH elnökének 10/2012. (VI.15.) OBH számú utasítása alapján bevezetett ügyfél-elégedettségi adatlap nyolc kérdés feltevésével igyekezett képet kapni a bírósághoz forduló ügyfeleknek, az általuk igénybe vett szolgáltatásokról alkotott véleményéről. Az ÁROP Szervezetfejlesztési Program eredményeként is tovább fejlődött az ügyfél-elégedettség mérése a bíróságokon.
- 2012. évtől** Az OBH az Alkotmányvédelmi Hivatallal együttműködve indította el a biztonságtudatosságot fókuszba helyező, felvilágosító Awareness programját, melyben a képzéseket tartó szakemberek tematikusan foglalják össze az a bírakkal és igazságügyi alkalmazottakkal kapcsolatba hozható biztonsági kérdéseket, továbbá lehetőséget adnak a visszacsatolásra a hozzájuk érkező jelzésekről.
- 2012. évtől** Működik a Bírósági Integritás Munkacsoport, amely számba vette az integritáshoz kapcsolódó kérdésköröket, előkészítette az Etikai Kódex megszövegezését, foglalkozott az Integritás szabályzat előkészítésével és az ügyelosztási rendeknek az ENCJ sztenderdek szerinti kialakításával.
- 2012. évtől** Az Országos Bírói Tanács megalakulásától kezdve, előre meghatározott munkaterv szerint havonta ülésezik. Az üléseken az OBH elnöke a különféle igazgatási folyamatokról, tevékenységéről rendszeresen számot ad az OBT-nek. Az OBT megválasztja a fegyelmi ügyekkel foglalkozó szolgálati bíróság tagjait, elnökeit, a végrehajtói fegyelmi bíróság tagjait és elnökeit, jóváhagyja ügyrendjüket és évente meghallgatja az éves tevékenységükről szóló beszámolókat. A bírói pályázati rangsorra vonatkozó szabályok értelmezését illetően ajánlásokat fogalmazott meg a törvényszékeken, ítélőtáblákon működő bírói tanácsok részére.
- 2012. évtől** Az OBH elnöke évente beszámol a bíróságok működéséről az Országgyűlés előtt, és a köztes időszakban – félévente – az Országgyűlés Igazságügyi Bizottsága előtt. A beszámolók a bíróságok központi internetes oldalán mindenki számára elérhetőek. Az ítélőtáblák, törvényszékek elnökei egységes szempontrendszer alapján ugyancsak évente adnak számot a bíróság működéséről a bíróságok összbírói értekezletein.
- 2012. évtől** A 1104/2012. (IV. 6.) Korm.határozat 12. pontja alapján az Országos Bírósági Hivatal évente tájékoztatást ad a bírósági szervezet korrupció megelőzési és korrupcióellenes tevékenységéről.
- 2012-2015.** Az Országos Bírói Tanács megfigyelő státuszban vesz részt az ENCJ szakmai munkájában, ahol a bírói függetlenség és etika európai normáival rendszer szinten foglalkoznak.
- 2013. évtől** A bíróságok is részt vesznek az Állami Számvevőszék integritás felmérésében.

- 2014. évben** Elkészült a stratégiai ellenőrzési terv, ennek köszönhetően, a belső ellenőrzés keretében az ellenőri napok száma 2000-re emelkedett.
- 2014. évben** Megalakult a Mintaszabályzat Munkacsoport, amely 8 szabályzat kidolgozását vállalta, ezek mindegyike elkészült 2015-ben.
- 2015. január 1-jén** Hatályba lépett a bírák Etikai Kódexe.
- 2015. évtől** Az Országos Bírói Tanács az ENCJ teljes jogú tagja.
- 2015. október - november** Bírák integritás felmérése.
- 2015.** Kihirdetésre került az Országos Bírósági Hivatal elnökének 6/2015. (XI. 30.) OBH utasítása a bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzatról (Hatályba lép: 2016. január 1. napján)
- 2015. december** Elkészült az Integritási szabályzat tervezete.

2.2. Külső szervek által folytatott vizsgálatok

Az Állami Számvevőszék (ÁSZ) minden évben megvizsgálja a Bíróságok fejezetet, a hozzá tartozó intézményeket és a fejezeti kezelésű előirányzatokat, az úgynevezett zárszámadás során, Magyarország központi költségvetése végrehajtásának ellenőrzése keretében. Emellett az ÁSZ időszaki célvizsgálatok során is ellenőrizheti a bírósági intézmények gazdálkodását, azok szabályszerű működését. A legutóbbi célvizsgálatot a 2008-2011. évi időszakra vonatkozóan folytatta le és ennek keretében a korábbi OIT működésének szabályozottságára tett megállapításokat. A gazdálkodásban nem állapított meg szabálytalanságot, ugyanakkor ez a célvizsgálat, és a 2013. évi zárszámadási ellenőrzés is megállapította, hogy az intézményi belső szabályozók nem egységes szerkezetűek és nem aktualizáltak.

Az OBH elnöke 2014-ben az ÁSZ vizsgálatok eredményének hasznosítása, valamint az egységes szerkezetű és a jogszabályoknak megfelelő, aktualizált szabályozók érdekében elrendelte a szabályzatok soron kívüli ellenőrzését valamennyi intézményben, továbbá létrehozta a Mintaszabályzat Munkacsoportot. A Mintaszabályzat Munkacsoport 8 olyan mintaszabályzat kidolgozását vállalta, amelyek egységes szabályozási támpontokat adnak a bíróságok számára.

A soron kívüli intézményi szabályzat ellenőrzés 2014. évi elrendelését követően 2015-ben megtörtént valamennyi intézményi szabályzat utóellenőrzése, illetőleg év végére a Mintaszabályzat Munkacsoport elkészítette azt a 8 mintaszabályzatot, amelyek az OBH elnökének ajánlásaként kiadásra kerültek a bíróságok számára (beszerzési szabályzat, önköltség-számítási szabályzat, pénz- és értékkezelési szabályzat, selejtezési szabályzat, belső kontroll kézikönyv, ellenőrzési nyomvonal, kockázatkezelési szabályzat, szabálytalanságkezelési szabályzat).

2.3. Belső ellenőrzés

A belső ellenőrzés működésének jogszabályi keretét a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII.31.) kormányrendelet határozza meg. A belső ellenőrzést végző személy munkáját a nemzetközi, valamint az államháztartásért felelős miniszter által közzétett belső ellenőrzési standardok, útmutatók figyelembevételével, valamint a kidolgozott és a költségvetési szerv vezetője által jóváhagyott belső ellenőrzési kézikönyv sze-

rint végzi. A feladatvégzéshez szükséges szervezeti és funkcionális függetlenséget biztosítva, a belső ellenőrzést végző személy tevékenységét a költségvetési szerv vezetőjének közvetlenül alárendelve végzi, jelentéseit közvetlenül neki küldi meg.

A bíróságokon kiépített belső ellenőrzési rendszer a monitoring rendszer elemeként funkcionált 2015-ben is. Kiépítésében és működésében követte a hatályos előírásokat, a hazai és a nemzetközi standardokat. Az OBH-ban valamennyi belső ellenőr az OBH elnöke által 2015. április 1-jén jóváhagyott Belső Ellenőrzési Kézikönyv eljárási rendje szerint végezte munkáját. A törvényszékek belső ellenőre a saját, az elnöke által jóváhagyott Belső Ellenőrzési Kézikönyve szerint végzi a munkáját.

Az Ellenőrzési Főosztály (EF) – az OBH Elnöke stratégiai céljaihoz illeszkedően elkészített – 2015-2018-as időszakra vonatkozó Stratégiai ellenőrzési tervét az OBH elnöke jóváhagyta. A négy éves időtávot felölelő stratégiai célkitűzés: a közpénzek, a támogatások felhasználásának vizsgálatait minél magasabb színvonalon, úgy kell végrehajtani - a gazdaságosság, hatékonyság, takarékoság, ésszerűség és cél szerinti felhasználás szempontjait szem előtt tartva -, hogy az ellenőrzés által adott javaslatok az átlátható, korrupciómentes, megbízható gazdálkodást elősegítsék és a belső kontrollrendszer teljes körű kiépítése megtörténjen.

Az ellenőrzési stratégia két alappilléren nyugszik. Egyrészt kiemelten fontos, hogy a bíróságok belső ellenőrei a gazdálkodás területeinek ellenőrzéséhez egységes ellenőrzési módszertanokat alkalmazzanak, ezen eredmények pedig fejezeti szinten hasznosításra kerüljenek, azok folyamatos visszacsatolásával. Másrészt pedig a jövő szempontjából lényeges, hogy az ellenőrök tanácsadó minőségükben is támogassák döntéseikben a bírósági vezetőket. Az OBH 2015-ben is biztosította a fejezet belső ellenőrei számára a szakmai továbbképzés lehetőségét. 2015-ben a Magyar Igazságügyi Akadémián két alkalommal is sor került fejezeti szintű konferencia megszervezésére: március 12-13-án és november 10-11-én.

A bíróságok fejezetben 2015-ben összesen 36 belső ellenőr (ebből 2 fő külsős, megbízási szerződéssel) dolgozott, akik valamennyien rendelkeztek a jogszabály által előírt végzettséggel, gyakorlattal és kötelező regisztrációval az NGM belső ellenőrök nyilvántartásában. Közülük 6 fő az OBH Ellenőrzési Főosztályán (EF), 3 fő a Fővárosi Törvényszéken, 2 fő a Miskolci Törvényszéken, valamint 1-1 fő a többi törvényszéken, ítéltáblán, illetve a Kúrián dolgozott.

A 2014. évben közzétett ÁSZ jelentést követő időszakban 9 egységes ellenőrzési módszertan született, és ezek alapján 3 (2014. év óta összesen 7) fejezeti szintű, valamennyi intézményben lefolytatott ellenőrzés valósult meg 2015-ben az alábbi tárgykörökben:

- az ítélezéshez kötődő szakértői, védői, tolmács és fordítói díjak kifizetése,
- a vagyonkezelői szerződésekből fakadó kötelezettségek teljesítésének felmérése az MNV Zrt. által rendelkezésre bocsátott egységes módszertan alapján,
- a NexONHR személyi nyilvántartó programban rögzített adatok helyességének vizsgálata.

A lefolytatott rendszerszintű ellenőrzések közül kizárólag az ítélezéshez kötődő szakértői, védői, tolmács és fordítói díjak kifizetése tárgyában tárt fel az EF hiányosságokat és fogalmazott meg 3 fejezeti és 2 valamennyi intézményre vonatkozó javaslatot az összefoglaló ellenőrzési jelentésében. A fejezeti szintű ellenőrzések összesített eredményeit valamennyi bírósági vezető megismerte és hasznosította.

2015-ben került sor a Magyar Igazságügyi Akadémia Tudományszervezési és Dokumentációs Osztálya soron kívüli teljesítmény-ellenőrzésére, amely során a nyomdai eszközök működtetése gazdaságosságának, hatékonyságának, eredményességének vizsgálata tárgyú ellenőrzési jelentésben az EF 2 javaslatot fogalmazott meg. Az utóellenőrzésekhez (Győri, Budapest Környéki

és Nyíregyházi Törvényszék) kapcsolódóan javaslat tételre nem került sor, azonban a Nyíregyházi Törvényszék esetében 1 intézkedés vonatkozásában figyelemfelhívással élt az EF. Az OBH szabályozottságára vonatkozóan 1 szabályszerűségi ellenőrzést folytatott le az EF és ezzel összefüggően 5 javaslatot is megfogalmazott.

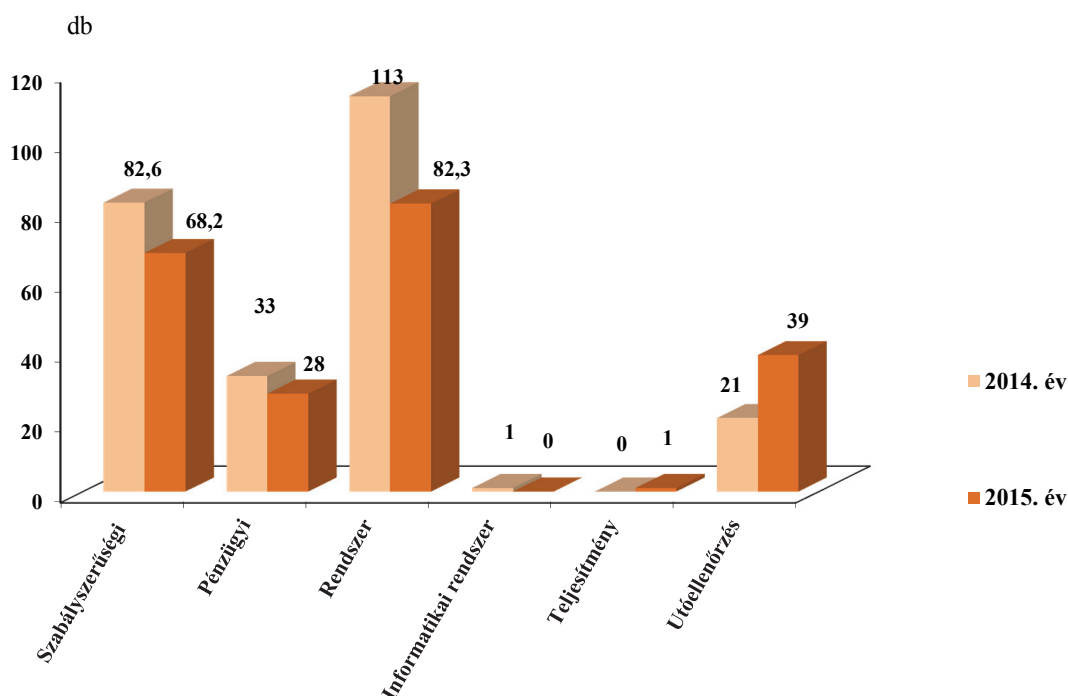
Az EF által elkészített ellenőrzési módszertanok és munkalapok alapján a Bíróságok fejezet intézményi ellenőrei a 2014. évben négy - az OBH elnöke által soron kívül elrendelt - vizsgálatot végeztek el. Ezek eredményeiről az EF a 2015. évben összefoglaló jelentést készített, az alábbi eredményekkel:

- A készenlét, ügyelet, kirendelés gyakorlatának ellenőrzése tárgyú vizsgálat összegzésének javaslataira (7 javaslatra) tett intézkedések teljes körűen hasznosultak 2015. március 31-ig.
- A bűnjelkezelés gyakorlatának és 2014. I-II. negyedéves költségeinek vizsgálata tárgyában lefolytatott vizsgálat összefoglaló jelentése 2015. februárban készült el. A törvényszékekre vonatkozóan 8 db javaslatot fogalmazott meg az Ellenőrzési Főosztály, amik teljes körűen hasznosultak.
- Az önálló bírósági végrehajtók költségelőlegezésének és a törvényszéki végrehajtók működésének rendszerellenőrzéséről szóló összefoglaló jelentés 2015. januárjában készült el. Az EF törvényszékekre vonatkozóan 12 darab javaslatot fogalmazott meg, amelyek teljes körűen hasznosultak még az I. félévben.
- A 2014. évben elvégzett belső szabályzat ellenőrzések utóellenőrzése 2015. I. félévben megtörtént. Az ellenőrzés eredményeként a bíróságok belső szabályzatainak színvonala jelentős mértékben emelkedett.

Az EF által elvégzett ellenőrzések során 2015-ben büntető, szabálysértési, kártérítési, illetve feyelmi felelősség megállapítására okot adó tény nem került feltárára.

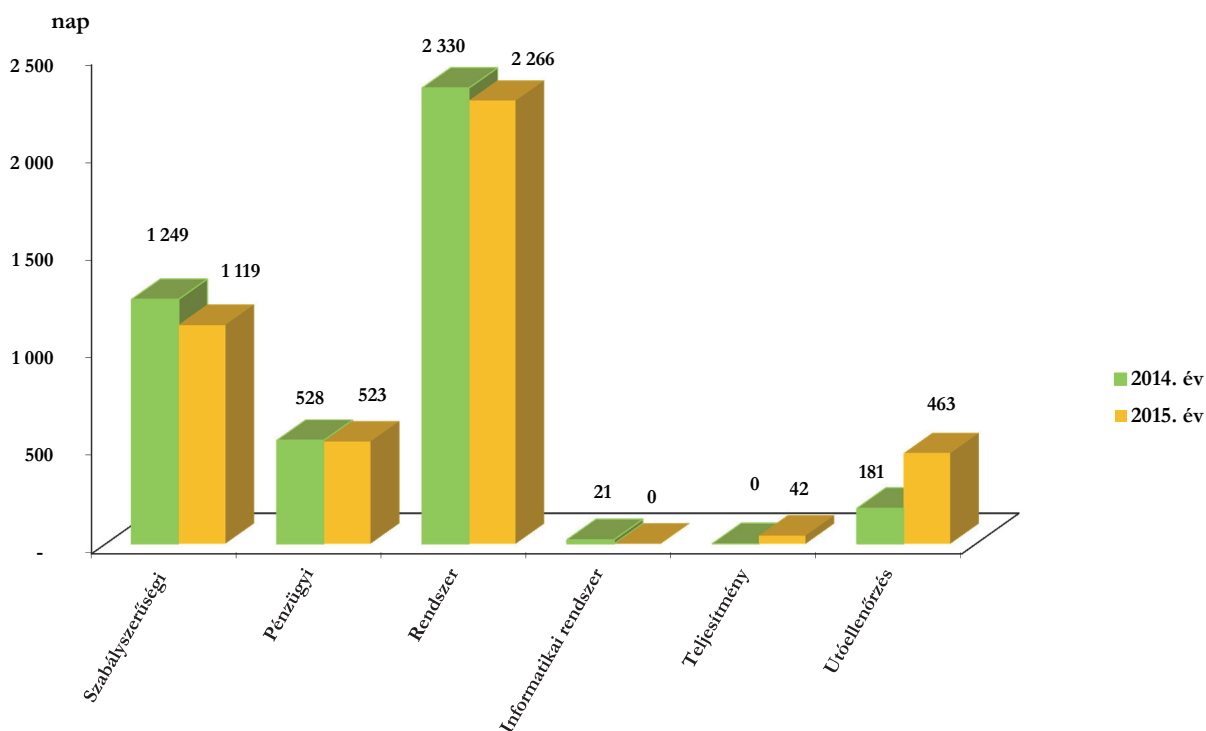
2015-ben a tényleges vizsgálatok száma 37,5 vizsgálatot meghaladta a tervezettet. Ténylegesen 218 darab ellenőrzés végrehajtására került sor, ami 32 darabbal kevesebb, mint a 2014-ben teljesített ellenőrzések száma (250 db). Az ellenőrzés típusok tekintetében megállapítható, hogy a teljesítmény-ellenőrzés és az utóellenőrzés kivételével valamennyi típusban csökkent az ellenőrzések száma, ahogy azt az alábbi diagram is mutatja.

A Bíróságok fejezetben ténylegesen lefolytatott ellenőrzések száma 2014-2015. években

A 2015-ben a végrehajtott ellenőrzésekre fordított ellenőri napok száma (4413) 104 nappal meghaladta a 2014-ban teljesített ellenőrzési napok számát (4309). Kiemelendő, hogy míg 2014-ben nem került sor teljesítmény ellenőrzés lefolytatására, addig 2015-ben 42 ilyen ellenőri nap is volt. Továbbá jelentős változás 2014-hez képest, hogy az utóellenőrzésekre fordított ellenőri napok száma több mint 250%-kal nőtt, ahogy azt a következő grafikon is mutatja:

A Bíróságok fejezetben lefolytatott ellenőrzésekre fordított ellenőri napok száma 2014-2015. években

2.4. Épületbiztonság

Az épületek biztonsági rendszereinek fejlesztése, új beruházások során a minél teljesebb körű kiépítése, biztosítása az OBH elnökének kiemelt prioritású elvárása. Ezen cél elérése érdekében az OBH Biztonságtechnikai Osztálya a 2014-es tapasztalatok alapján aktualizálta, véglegesítette az épületek teljes körű felújításának tervezésekor alkalmazandó, a kialakítás irányelveit tartalmazó Biztonságtechnikai Tervezési Útmutatót.

A 2014. évi tervekhez igazodva, 2015. évben a biztonságtechnikai rendszerek fejlesztése kétirányú volt. Egyrészt sor került az épületek védelmét szolgáló berendezések, rendszerek fejlesztésére (behatolás jelző -, tűzjelző, video megfigyelő és beléptető rendszerek), másrészt pedig a Svájci Projekt keretében az épületekben tartózkodó személyek védelmére szolgáló eszközök (csomagvizsgáló berendezés, kézi fémkereső, detektoros fémkereső kapu) kerültek beszerzésre.

Az OBH elnökének stratégiai céljával összhangban, az OBH Biztonságtechnikai Osztályának felügyelete és szakmai irányítása mellett megtörtént a Debreceni Járásbíróság zöldmezős beruházása, valamint a Ceglédi Járásbíróság épületének rekonstrukciója során az épületek védelmét szolgáló berendezések fejlesztése is. Ezzel kapcsolatosan fontos kiemelni, hogy az épületek biztonságát szavatoló komplex vagyonvédelem több egymásra épülő összetevőkből álló rendszer. Egyik eleme az elektronikai védelmi rendszer, amely maga is összetett, több önállóan telepített, önálló funkciót ellátó biztonságtech-

nikai alrendszerből áll. A behatolás jelző, a video felügyelet, a támadásjelző, a tűzjelző és a beléptető rendszerek egymást kiegészítve biztosítják az épületek, a benne dolgozók és az ügyfelek biztonságát.

2015-ben a Svájci Projekt keretében – amely az épületekben tartózkodó személyek biztonságérzetét és védelmét hivatott elősegíteni - további eszközök kerültek beszerzésre a svájci fél engedélyével, köszönhetően annak, hogy a 2012-2013. évben megkezdett közbeszerzésekhez kapcsolódó szállítások során jelentős összegeket sikerült megtakarítani. A 2015. évben beszerzett eszközök a következők:

- 4 db detektoros fémkereső kapu,
- 8 db csomagvizsgáló röntgen berendezés,
- 150 db kézi fémkereső.

A 2015-ben leszállított berendezésekkel együtt elmondható, hogy jelenleg a bíróságokon az épületekben tartózkodó személyek védelmére szolgáló eszközök száma a detektoros fémkereső kapuk és az új kézi fémkeresők esetében 100%-os, míg a csomagvizsgáló berendezések esetében 60%-os lefedettséget biztosít.

2015-ben összesen 89 rendkívüli esemény következett be, ez nagyságrendileg megegyezik a 2014-es adatokkal. Bombariadót összesen 25-ször, terrorcselekmény előkészületét pedig 1 alkalommal jelentettek be. A bírák elleni fenyegetés és erőszakos cselekmények száma 2015-ben 18 volt. A bírósági épületbe fegyver és egyéb biztonságra veszélyes eszköz bevitelét 28 alkalommal kísérelték meg, az épületrongálások száma pedig a tavalyi évhez képest jelentősen csökkent (7-ről 2-re).

2016-ban az OBH elnökének stratégiai céljaival összhangban folytatódik az épületek biztonsági szintjének növelése, az ezt biztosító rendszerek korszerűsítése és megfelelő biztonságtechnikai eszközökkel való ellátása. Ezen belül:

- A felújításokkal egyidejűleg biztonságtechnikai berendezések tervezésére és telepítésére kerül sor a Szarvasi és a Gödöllői Járásbíróságon, valamint az Egri és a Szegedi Törvényszéken.
- A Svájci Projekt keretében megtörténik 19 db csomagvizsgáló berendezés telepítése.
- A Svájci Projekt keretében már telepített és beszerezni tervezett eszközök szakszerű használatára, kommunikációjuk megfelelő kezelésére 2016 folyamán 200 fő részvételével oktatásra kerül sor.

2.5. Minősített adatkezelés

A minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény végrehajtása az Országos Bírósági Hivatalban (a továbbiakban: OBH) és a bíróságokon már 2012. év elején megkezdődött. A jogszabályok alapján elsődleges célkitűzésként fogalmazódott meg a TÜK Irodák kialakítása és fizikai védelmi eszközökkel való felszerelése, ezt követően pedig az elektronikus kisugárzás elleni védelem tárgykörében megfelelő műszaki paraméterekkel rendelkező számítógépek rendszerbe állítása. Ezek használatához, a fizikai és az elektronikus adatkezelési engedélyek kiadásához a Nemzeti Biztonsági Felügyelet jóváhagyása szükséges. Az elhelyezési, műszaki, technikai jellegű tevékenység, a fizikai eszközök beállítása 2015. évben csaknem befejeződött, az elektronikus adatokra vonatkozóan pedig folyamatosan történik.

A feladatok elvégzéséhez az OBH a bíróságok részére több éven keresztül, – így 2015-ben is – anyagi eszközöket biztosított, számos alkalommal személyes konzultációk során és írásos anyagok átadásával konkrét segítséget nyújtott. Egyúttal a jogszabály végrehajtása érdekében az ítélőtáblák és a törvényszékek elnökeiktől a feladatok megvalósításáról részletes beszámolókat igényelt.

Az OBH a bíróságok fizikai és elektronikus védelmi eszközökkel való ellátásához, - különösen ez utóbbit illetően - a Svájci Projekt anyagi eszközei útján TEMPEST munkaállomásokat is biztosított. A svájci partner hozzájárult ahhoz, hogy a Kúrián, valamennyi ítélőtáblán és törvényszéken, továbbá az OBH-ban a minősített iratok érdemi intézése, kezelése körében a bírák védelme érdekében egy-egy TEMPEST munkaállomás és lézernyomtató beszerzésére kerüljön sor.

A Hivatal további feladatként írta elő, hogy az ítélőtáblák és törvényszékek informatikusai közül rendszerfelügyelőket és rendszer-adminisztrátorokat bízzanak meg. Felhívta a bírósági elnökök figyelmét, hogy az érintett szakemberek előzetes ellenőrzését az Alkotmányvédelmi Hivatalnál terjesszék elő.

2015-ben valamennyi ítélőtáblán és törvényszéken sor került a TEMPEST gépek telepítésére, az OBH pedig az ítélőtáblák és törvényszékek részére a gépek használatával kapcsolatos szabályozásokhoz írásos támogatást nyújtott.

2.6. Informatikai biztonság

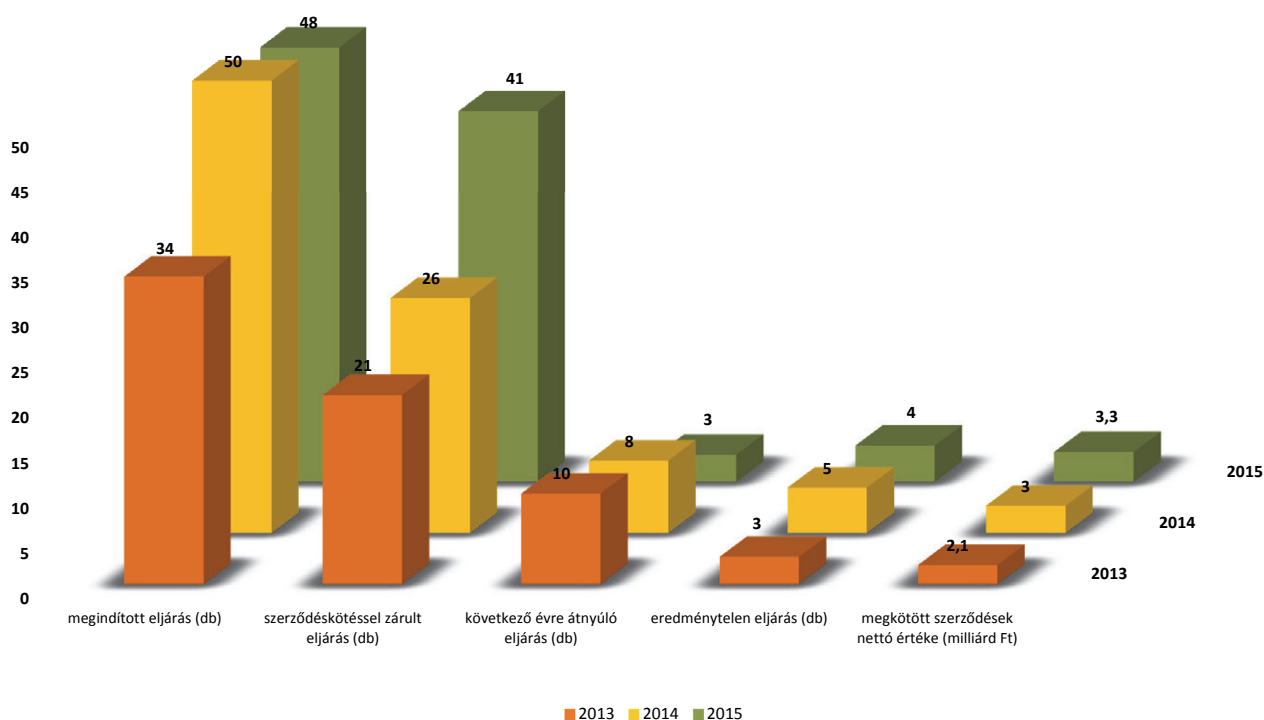
2015-ben is folytatódott a bírósági informatikai biztonság növelése érdekében korábban megkezdett munka, amely az informatikai biztonsági rendszer kiépítésének folytatását, a korábbi eredmények megtartását, illetve továbbfejlesztését tűzte ki célul. Ennek keretében az Országos Bírósági Hivatal szervertermében kiépítésre került az országos határvédelmi rendszer, mely az alábbi elemekből épül fel:

- redundáns tűzfalrendszer: elválasztja az internetet a belső hálózatoktól. A kialakított szabályok segítségével kontrollálja a kimenő és a bejövő forgalmakat.
- behatolás-megelőző rendszer: intelligens biztonsági megoldás, mely felfedezi és blokkolja a kifinomult támadásokat a hálózatokban. A rendszer megakadályozza, hogy illetéktelen adatok hagyják el a szervezetet, valamint felismeri és gátolja az internet felől érkező a támadásokat.
- redundáns web-szűrő rendszer: internetes tartalomszűrés, mely kiterjed nemcsak az URL szűrésre, hanem a vírusokra, kémprogramokra, kártékony kódokra is. Az engedélyezett forgalom esetében helyi, valamint globális technikákat használ a kért honlapon keresztül a hálózatba lépő összes tartalom és aktív kód szándékának és természetének elemzéséhez, továbbá azonnali védelmet nyújt a kártevő programokkal és a rejtett fenyegetésekkel szemben.
- redundáns e-mail-szűrő rendszer: az email-szűrő rendszer egyaránt védelmet nyújt a vírusok, a rosszindulatú programok, az adathalászat és az elárasztásos támadások ellen is. A dinamikus spam frissítésekkel és a védelmi hálózatokkal együttműködve már a megjelenés pillanatában szűrhetők a támadások. Az email-szűrő rendszer segítségével védekezni lehet a levelezésen keresztüli adatvesztés ellen is.

2.7. Közbeszerzések

Az OBH, mint a Kbt. 6. § (1) bekezdés b) pontja – a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (új Kbt.) szerint 5. § (1) bekezdés c) pontja – szerinti klasszikus ajánlatkérő szervezet 2015. évben összesen 48 db közbeszerzési eljárást indított meg, melyek nettó becsült értéke összesen: 4.293.660.000.- Ft. A közbeszerzési eljárások alakulását 2013-2015. évek között az alábbi diagram mutatja be:

Közbeszerzési eljárások alakulása 2013-2015. évek között

A 2015-ben indított közbeszerzési eljárások száma (48 db) közel azonos a 2014-ben indított eljárások számával (50 db). A 2015. évben 41 darab eljárásban történt szerződéskötés, nettó 3.319.443.483.- Ft összértékben, 4 darab eljárás eredménytelenül zárult, míg 3 eljárás eredményeképpen 2016-ban várható szerződéskötés.

Az OBH Közbeszerzések és Szerződéses Kapcsolatok Főosztálya a közbeszerzési eljárásokat a hatályos jogszabályok és szabályzatok maradéktalan betartásával végezte el. Az eljárásokban biztosította a verseny átláthatóságát, tisztaságát, nyilvánosságát. Ezt támasztja alá, hogy 2015-ben csupán egy alkalommal indult Közbeszerzési Döntőbizottság előtti jogorvoslati eljárás. Az európai uniós forrásból megvalósuló közbeszerzési eljárások utóellenőrzésénél az ellenőrzést végző szervek hibát, hiányosságot nem tártak fel, és szabálytalansági eljárás lefolytatását sem kezdeményezték.

Az OBH a nyilvánosság állandó és naprakész tájékoztatását, a közbeszerzési eljárások átláthatóságát a jogszabályi kötelezettségeken felül az OBH honlapján is biztosítja. Ennek keretében közzétételre került az OBH 2015. évi közbeszerzési terve és annak módosításai, és havi rendszerességgel a közbeszerzési eljárás alapján kötött szerződésekről való kimutatás is.

Az új Kbt. hatályba lépésével párhuzamosan 2015. második felében megkezdődött a „Bíróságok fejezet” irányítása alá tartozó intézmények közbeszerzési, beszerzési eljárásairól szóló szabályzatról rendelkező OBH utasítás (Fejezeti Szabályzat) átdolgozása, figyelemmel a jelenleg hatályos, 13/2014 (VIII.15.) számú „Bíróságok fejezet” irányítása alá tartozó intézmények közbeszerzési, beszerzési eljárásairól szóló szabályzatról rendelkező OBH utasítás hatálybalépését követő gyakorlati tapasztalatokra.

A folyamatban lévő módosítás célja, hogy a gyakorlati tapasztalatok alapján még pontosabban meghatározza azon kereteket, melyek az OBH stratégiai célok érvényesítését még jobban elősegítik. Továbbra is központi cél az átláthatóság követelményének érvényesítése a fejezeti költségvetési keret felhasználásának tervezhetőségén, a felhasználás hatékony ellenőrzésén keresztül, a bíróságok költségvetési és közbeszerzési tervezési folyamatai kereteinek megadásával, valamint a bíróságok és az OBH közötti szakmai kommunikáció erősítésével.

Az új Kbt. hatálybalépésével egyidejűleg 2015. október 31-től hatályba lépett az OBH közbeszerzésről, minősített beszerzéseiről, beszerzéseiről szóló 1396/2013. OBH elnöki intézkedést felváltó 3/2015. OBH elnöki intézkedés (Közbeszerzési Szabályzat). Az új Közbeszerzési Szabályzatban a közbeszerzési eljárások előkészítésének, lefolytatásának, dokumentálásának, felelősségi és ellenőrzési rendjének, valamint a beszerzés eljárásrendjének szabályrendszere a gyakorlati tapasztalatok alapján, és az adminisztrációs terhek csökkentését célként kitűzve került átdolgozásra.

2.8. Közérdekű adatok, közérdekű megkeresések

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 77. § (3) bekezdése előírja, hogy az OBH elnökének szabályzatát a Magyar Közlönyben, ajánlását és határozatát – kivéve az OBH működése során e körben hozott határozatát és eljárási határozatát – a központi honlapon, továbbá a bíróságok hivatalos lapjában, a Bírósági Közlönyben közzé kell tenni. A bíróságok központi honlapján – az országos statisztikai és ügyforgalmi adatok mellett –, közzétételre kerülnek az OBH, az OBT, a Kúria, az ítéltáblák és a törvényszékek szervezeti és személyzeti adatai, valamint tevékenységükre és gazdálkodásukra vonatkozó adatok is.

Az információs önrendelkezési jogról és információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Info tv.) és végrehajtási rendeletei, valamint az ezek alkalmazásáról szóló 19/2012. (X. 18.) OBH utasítás előírásai szerint – az utasítás 1. számú mellékletét képező Általános Közzétételi Lista 2.7. pontjában szereplően – az OBH elnökének döntéseit a bíróságok központi honlapján kell közzétenni.

2015-ban összesen 11 közérdekű adatigénylés érkezett az OBH-ba. A kérelmek közül 9 db – legalább részben – közérdekű vagy közérdekből nyilvános adat, míg 2 db más adat vagy információ kiadására irányult.

A közérdekű vagy közérdekből nyilvános adat kiadására irányuló kérelmek tartalmuk szerint a következő csoportokba sorolhatók:

- bírósági eljárásokkal kapcsolatos statisztikai adatok - 3 db,
- a Magyar Igazságügyi Akadémián tartott képzéssel kapcsolatos információk - 1 db,
- bírósági eljárásokkal kapcsolatos adatok - 1 db,
- az OBH és a bíróságok által vezetett nyilvántartásokkal kapcsolatos adatok -3 db,
- társadalmi szervezetekkel kapcsolatos adatok - 1 db

2015-ben az OBH ellen egy per indult közérdekű adat kiadása iránt, amely a beszámoló időszakában nem zárult le.

2.9. Átláthatóság és nyilvánosság

A bírósági szervezet integritása, az ítélezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége terén az OBH elnöke fontosnak tartja, hogy mind a bírósági szervezetben dolgozók, mind az állampolgárok számára megismerhető legyen a bíróságok igazgatása. Az intézmény működése felett a legerősebb kontrollt kétséget kizáróan annak átláthatósága jelenti. A nyilvánosság kontroll szerepét éppen ezért az OBH elnöke kiemelten fontos-

nak tartja. Az OBH-t is beleértve törekszik arra, hogy a nyilvánosság számára a jogszabályi kötelezettségeken túl is hozzáférhetővé tegyen minden olyan információt, amelynek megismerése hozzájárulhat a bírósági szervezet működésének megértéséhez.

A nyilvánosságot és az átláthatóságot biztosítja egyebek mellett, hogy az OBH elnöke a Bszi. 76. § (7) bekezdése c) pontjában foglaltaknak megfelelően a bíróságok általános helyzetéről, a bíróságok igazgatási tevékenységéről évente az Országgyűlésnek, továbbá az éves beszámolók között egy alkalommal az Országgyűlés igazságügygel foglalkozó bizottságának is beszámol.

Az OBH elnökének féléves, valamint éves beszámolóit a bíróságok internetes oldalán is közzétételre kerülnek. 2015-ben a fenti célok megvalósítását szolgálta a bíróságok központi honlapja, a bíróságok központi intranet oldala, az OBH Facebook oldala. Mindezekről részletesebben A bírósági szervezet kommunikációja című részben olvashat.

2.10. A bíróságok ellen indított peres eljárások

Az OBH meghatalmazás alapján látja el a bíróságok jogi képviseletével kapcsolatos feladatokat. A képviseletet az OBH Szervezeti és Működési Szabályzata által megjelölt szervezeti egység, a Jogi Képviseleti Osztály (a továbbiakban: JKO) látja el.

A 2014. május 1. óta hatályos, a bíróságok perbeli képviseletéről szóló 6/2014. (IV.30) számú OBH Elnöki utasítás (a továbbiakban: Szabályzat) alapján az OBH által képviselt alperesi bíróságok bevonásával történik a peres képviselet ellátása, amely az OBH és a képviselt alperesi bíróság folyamatos együttműködését és a lényeges perbeli cselekmények tekintetében állandó konzultációt igényel.

Miután több esetben vitatott volt, hogy a képviselet ellátása jogszabály alapján, avagy meghatalmazás alapján történik, az OBH képviseleti jogosultsága, valamint a képviselet tartalma tisztázásra szorult. Ezt a kérdést a Kúria 1/2016. KMPJE számú Jogegységi határozata egyértelművé tette annak rögzítésével, hogy az OBH nem törvényes képviselője a jogi személy bíróságoknak, így azok képviseletére csak meghatalmazás alapján jogosult.

A jogi személy bíróság törvényes képviselőjeként a bíróság elnöke jogosult dönteni abban a kérdésben, hogy a perben félként szereplő bíróság képviseletéről saját hatáskörben gondoskodik, vagy arra meghatalmazást ad az OBH-nak.

2.10.1. A bíróságok ellen indított perek tárgya

A bíróságok elleni perek legnagyobb részét azon ügyek teszik ki, amelyben a felperes, mint egy korábbi ügy érintettje valamely bírósági peres- vagy nem peres eljárás során történeteket sérelmezi. A kereset vonatkozhat bármely korábbi bírósági eljárásra, és bármely jogágot, jogterületet (polgári, büntető, munkaügyi, közigazgatási, végrehajtási, felszámolási stb.) érinthet. A felperes keresete alapjaként rendszerint az eredeti, érintettségével zajló eljárásokban a bíróság által elkövetett eljárási vagy anyagi jogsértést jelöl meg. Ezekben az esetekben az ügyfelek jellemzően

1. bírósági jogkörben okozott kár, közhatalom gyakorlásával okozott kár megtérítése iránt,
2. személyiségi jog megsértésének megállapítása, illetve kártérítés/sérelemdíj megfizetése iránt,
3. tisztességes eljáráshoz való jog sérelmének megállapítása és az eljárás elhúzódása miatti kártérítés/sérelemdíj megfizetése iránt kezdeményeznek peres eljárást.

Gyakran előfordul, hogy egy keresetlevélben a fentiek közül több, vagy akár mindhárom jogcím megjelölésre kerül, avagy a peres eljárás során a felperes a keresetét módosítja és hivatkozik egyéb felsorolt jogcímekre.

Az új Polgári Törvénykönyv (Ptk.) 2014. március 15-i hatályba lépésével a bíróságok ellen indított peres eljárások szabályai lényegesen megváltoztak, a kártérítési és személyiségi jogi perek nagyobb részére már az új Ptk. szabályait kellett alkalmazni. Az új Ptk. által bevezetett sérelemdíj, mint a személyiségi jogi jogsértések speciális szankciója folytán került módosításra a perek ésszerű időtartamon belüli elbírálására, valamint a tisztességes eljáráshoz való jogra vonatkozó Pp. 2. §-a is.

A felsőbb bíróságok gyakorlata alapján a jogalkalmazás egységessé vált abban a kérdésben, hogy a tisztességes eljáráshoz fűződő jog sérelme nem jelent egyben személyiségi jogsértést is, mert a személyiségi jog sérelme megállapításának feltétele, hogy kifejezetten az érintett személyiségének lényeges részét képező tulajdonság sérelmén keresztül valósuljon meg a jogsértés. A jogszabályok téves értelmezésére hivatkozással előterjesztett kereset így a személyiségi jog megsértésének megállapítását nem alapozza meg.

Az információs önrendelkezési jogról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) alapján indított perekben legtöbbször a kiadni kért adatok közérdekű jellege vitatott. Közérdekű adatként sem személyes adat, sem pedig olyan információ nem adható ki, amely csak az adott peres eljárás érintettjére vonatkozik.

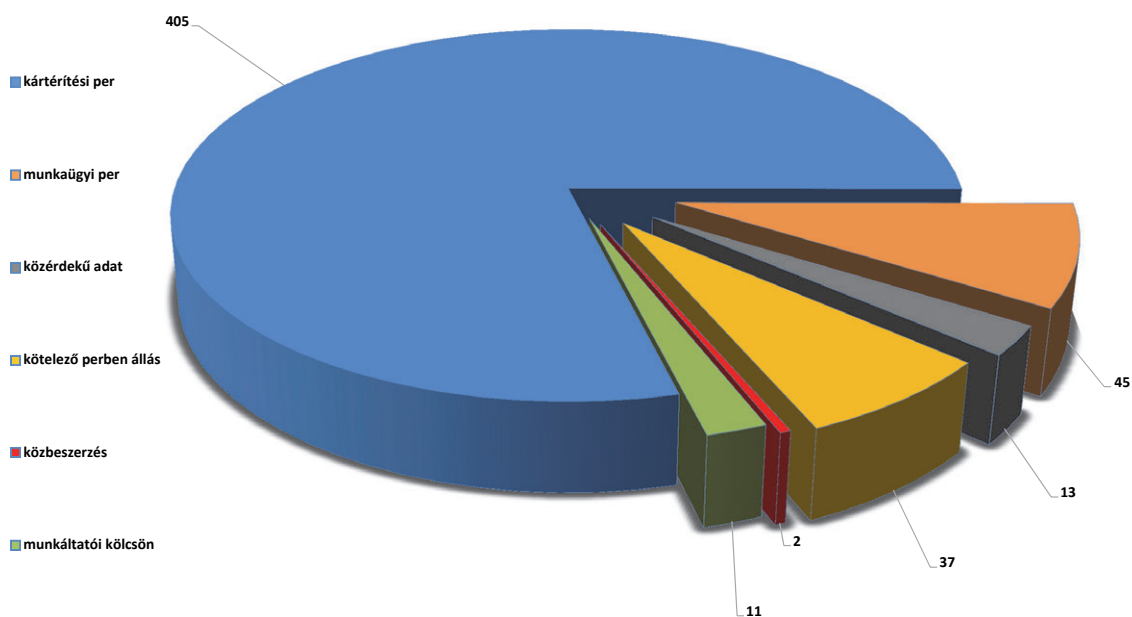
Kisebbszámúban vannak folyamatban szolgálati jogviszonnyal összefüggő perek, amelyeket a bírák, illetve igazságügyi alkalmazottak a jogállásukat vagy javadalmazásukat érintő munkáltatói intézkedés kapcsán indítanak. Folyamatban van továbbá olyan peres eljárás is, amely a bíróságok, vagy az OBH által kiírt közbeszerzési eljárásokkal függ össze.

2.10.2. A peres eljárások számokban

Az OBH 2015. évben 261 perben kapott meghatalmazást az alperesi bíróságoktól, azaz ennyi új ügy indult. Ezek az ügyek túlnyomó részben a bíróságokkal szemben indított, bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti, személyiségi jogi, illetve az eljárás elhúzódása miatti perek. Kisebbszámúban indítottak peres eljárást bírák, igazságügyi alkalmazottak a szolgálati jogviszonnyal összefüggésben. Néhány per tárgya a bíróságok által kezelt közérdekű adat kiadása iránti felperesi igény.

Az újonnan indult perekkel együtt 2015. december 31. napján 513 olyan per volt folyamatban, melyben a bíróságok képviseletét az OBH Jogi Képviseleti Osztálya látta el. Ezek ügytípusok szerinti megoszlása a következő:

Bíróságok elleni perek ügytípusok szerinti megoszlása 2015. évben

A fentiekén túlmenően 2015-ben további 235 ügyben a bíróságok a képviselőket az OBH meghatalmazása nélkül, saját hatáskörben látták el. Ez utóbbi ügyek tipikusan a bíróságok szempontjából kisebb jelentőségű, a bíróságok kötelező perben állása mellett folyó perek, például közös tulajdon megosztása iránti perek.

A beszámolási időszakban összesen 896 tárgyalást tűztek ki a perbíróságok, amelyekből 229 Budapesten, míg 667 vidéken került megtartásra. 2015. évben 8 ügy zárult a bíróság marasztalásával, míg 93 ügyben a keresetet elutasító jogerős ítélet született, azaz az ügyek 92 %-ában az alperesi bíróságok pernyertesek lettek, miután az eljáró bíróság ítélete alapján a felperesek által a keresetben sérelmezett jogsértés alapján nem állt fenn a bíróságok kártérítési felelőssége. A marasztalással zárult ügyek közül 4 esetben az eljárás elhúzódása volt a marasztalás oka. A jogerős ítéletek alapján összesen 8 708 524 forint marasztalási összeget fizettek ki a bíróságok, amely ügynként átlagosan 1 088 565,5 forintot jelent.

A bíróságok perbeli képviselőtéről szóló szabályzat kiemelt jelentőséget tulajdonít a peres tapasztalatok összegzésének. Ezek az ügyben eljáró bíróságok, valamint a perben érintett bíróságok anyagi és eljárási joggyakorlatát, sőt az ügyviteli gyakorlatát illetően is komoly tanulságokkal szolgálhatnak. Az ítéletekből nyerhető tapasztalatok és a tudásmegosztás javíthatja a bírósági szervezet integritását, valamint a joggyakorlat egységét is. Ennek érdekében a JKO több alkalommal tájékoztatókat készített az érintett bíróságok részére, igazgatási intézkedést kezdeményezett, jogszabály módosítására tett javaslatot és képzést szervezett.

3. Bírók integritása

3.1. A bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzat

A bírósági szervezet integritás-alapú működésének erősítése szempontjából – annak szervezeti és személyi vetületében egyaránt – kiemelt fontossággal bír a 2015. november 30. napján kihirdetett 6/2015. (XI. 30.) OBH utasítás a bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzatról. A szabályzat elsődleges céljai a következők:

- a Bszi.-ben foglaltak figyelembevételével az egész bírósági szervezet igazgatási tevékenységének egységes, központi szabályozása,
- a bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék és a független bírók magas színvonalon, időszerűen és hatékonyan ítéelkezzenek,
- a bírósági szervezeten belül a tárgyi feltételek optimális felhasználásának és hasznosításának előmozdítása,
- az emberi erőforrásokkal való ésszerű gazdálkodás folytatása,
- a munkateher arányos elosztásának érvényesülése,
- az össz társadalmi bizalom fokozása érdekében a bírósági szervezet integritásának, az ítéelkezési és igazgatási munka átláthatóságának, kiszámíthatóságának és ellenőrzőségének, előreláthatóságának biztosítása,
- a jogkereső polgárok bírósághoz való hozzáféréseinek egyszerűsítése, továbbá a többi hivatásrenddel való kiegyensúlyozott és eredményes együttműködés megvalósulása, a bírák ítéelkező tevékenységét támogatva.

A szabályzat többek között rendezi az OBH elnökének igazgatási tevékenységével, a bírósági vezetői álláshelyek létesítésével és pályáztatásával, az ügyfélkapcsolatokkal, a bírósági vezetők és egyéb igazgatási intézkedésre jogosultak feladataival, valamint az igazgatás nyilvánosságával kapcsolatos kérdéseket. A szabályzat hatályba lépésének dátuma: 2016. január 1. napja.

3.2. A bírák integritási kérdőíve

Az OBH elnökének intézkedése alapján a bírák részére első alkalommal 2015-ben integritási kérdőív készült, amelynek célja az volt, hogy felmérje a bírákon keresztül a bíróságok integritási helyzetét és a bírák tudatosságát az integritást sértő és veszélyeztető helyzetek elkerülésében. A felmérés alapjául – a Nemzeti Korrupcióellenes Program és az azzal összefüggő intézkedések 2015-2016. évre vonatkozó terve elfogadásáról szóló 1336/2015. (V. 27.) Korm. határozatban foglalt korrupció megelőzési feladatokkal összhangban – az OBH elnökének a Bszi. 76. §-ában foglalt stratégiai célkitűzése, a szervezeti és személyi integritás erősítése szolgált.

A kérdőíveket – amelyeket önkéntes és anonim módon, elektronikusan vagy papír alapon lehetett kitölteni – a 2676 fős ténylegesen munkát végzők közül 460 bírő, vagyis a bírák 17%-a töltötte ki. A bírósági szintek eltérő bírói létszámából adódóan, a kérdőívet legnagyobb számban járásbíróság/kerületi bírósági (54,5%) és törvényszéki bírák (30%) töltötték ki. A kitöltők aránya – 38% – ugyanakkor a Kúria esetében (30 fő) volt a legmagasabb.

A legnagyobb számban a polgári (40%) és a büntető (40,43%) ügyszakos, valamint a legtapasztaltabb, nagy gyakorlattal, 11-20 és 21-30 év közötti szolgálati viszonyal rendelkező bírák (61,7%) nyilvánítottak véleményt. Ez azzal magyarázható, hogy a legnagyobb számban ezen ügyszakokban ítéleznek, és a bírói állomány 60%-át a 11-30 év szolgálati idővel rendelkező bírák alkotják.

A felmérés kérdései témakörök szerint kerültek csoportosításra, melyek a következők voltak:

- a. általános kérdések,
- b. pártatlanság,
- c. függetlenség,
- d. összeférhetetlenség,
- e. mentelmi jog,
- f. ügyfélkapcsolatok,
- g. nyilvánosság,
- h. bírói etika,
- i. előmenetel.

A bíróságra specializált 62 kérdésből álló kérdőívek értékelését követően megállapítható, hogy a bírák függetlennek érzik magukat, és nagy többségben tudatosan kerülnek az integritást sértő helyzeteket. A kezdeti bizalmatlansághoz képest növekedett azok aránya is, akik szükségesnek tartják az integritási szabályzatot (36,09%).

A felmérés alapján a jövőben különös figyelmet kell fordítani azokra a területekre, amelyek tovább erősíthetők mind a szervezeti, mind a személyi integritást, így különösen az ügyelosztási rend szabályainak betartására a pártatlanság biztosítása érdekében, a jogkereső állampolgárokkal való együttműködésre, az ügyfelek tájékoztatására, a sajtóval való kommunikációra, a korrupciós kockázatoknak leginkább kitett területek, ügyszakok rendszeres felülvizsgálatára, valamint a bírák és igazságügyi alkalmazottak integritás témában való képzésére.

3.3. Integritási szabályzat

2015. decemberében az Integritás Munkacsoport elkészítette az Integritási szabályzat tervezetét. E szerint a szabályzat célja, hogy meghatározza az integritás alapú szervezeti működés érdekében ellátandó feladatokat, főbb folyamatokat és elősegítse az adott jogszabályi környezetben az átláthatóság, a felelősség és a számonkérhetőség, a szakmaiság, a pártatlanság, a tisztességes eljárás, a jogszabályokban és az OBH elnökének szervezetszabályozó eszközeiben

meghatározott értékek iránti elkötelezettség érvényesülését, és azt, hogy a bírák és az igazságügyi alkalmazottak a feladataik teljesítését az esküjükhöz hűen gyakorolják. További célként került meghatározásra az integritást sértő magatartásokkal szembeni egységes fellépés, amely áttekinthető, előre meghatározott és az integritássértéshez arányos következményt rendel.

Az Integritási szabályzat tervezetének kialakításában az Integritási Munkacsoport folyamatosan részt vett. A tervezetet várhatóan a 2016 januárjára szervezett Integritás konferencián, a társszervek képviselői által tartott előadásokat követően az elnöki kar és az OBT külön konzultációs eseményen vitatja meg.

3.4. Vagyonnyilatkozatok

A bírának és a kijelölt titkároknak a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvény (Bjt.) XIII. Fejezete alapján és a bírák vagyonnyilatkozatának átadásáról, kezeléséről és ellenőrzéséről, valamint az abban foglalt adatok védelméről szóló 22/2012. (XI. 23.) OBH utasítás alapján 3 évente vagyonnyilatkozatot kell tenniük. 2014-ben 527 bíró és 213 kijelölt titkár tett vagyonnyilatkozatot. Vagyongyarapodási vizsgálat indítására nem került sor.

3.5. Összeférhetlenségi esetek

A bírósági vezető és a vezetése alatt álló szervezeti egységben bíráskodó hozzátartozója közötti összeférhetlenség esetén – a Bszi. 103.§ (3) bekezdés h) pontja alapján – az OBT adhat felmentést. Az OBT a 22/2012. (V. 21.) számú határozatában fogalmazta meg az együttalkalmazási tilalom alóli felmentés engedélyezése során irányadó szempontokat. Döntése értelmében az együttalkalmazási tilalom alól csak kivételes esetben, a szolgálati érdekre figyelemmel, legfeljebb két évre adható felmentés abban az esetben, ha az álláshely más módon nem tölthető be, az álláshely be nem töltése az adott bíróság működését és az időszerű ítélkezés biztosítását veszélyezteti, s a pályázó vezetői képességei folytán különösen alkalmas az adott bírósági vezetői tisztség betöltésére. A határozat egyebek mellett megállapította azt is, hogy az együttalkalmazási tilalom feloldása nem indokolt abban az esetben, ha az összeférhetlenség az érintett bíró vezetői kinevezését követően, a hozzátartozója által benyújtott bírói álláspályázat eredményeként, bírói kinevezés vagy áthelyezés folytán jön létre.

Az OBT 2015-ben összesen 6 esetben hozott döntést összeférhetlenség tárgyában, ebből 5 esetben adott felmentést és 1 esetben tagadta azt meg.

3.6. A bírák értékelése

Alapvető követelmény, hogy a bírák ítélkezési munkájának függetlensége csak megfelelő szintű egyéni felelősség és ellenőrzési mechanizmusok mellett érvényesülhessen. E stratégiai célt szolgálja a bírák rendszeres – szükség szerint soron kívüli – vizsgálata, amely reális és összemérhető képet alakít ki szakmai munkájukról, függetlenül attól, hogy mely bíróságon, ügyszakban és szinteken látják el ítélkezési tevékenységüket. A bírói értékelések további célja – az ügyfelek érdekeinek előmozdítása mellett – a bírói munka támogatása, továbbá a rendszerszintű hibalehetőségek feltárása révén, ezek jövőbeni elkerülése, illetve a már megtörtént mulasztások szükség szerinti szankcionálása.

- o A bírák vizsgálatára és értékelésére a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII törvény (Bjt.) alapján először a kinevezésük után 3 évvel, majd ezt követően 8 évenként kerül sor, egészen a nyugdíjkorhatárt megelőző 6. évig. A bírák vizsgálatának és értékelésének legfőbb szabályait is a Bjt. tartalmazza.
- o Minden értékelést alapos szakmai vizsgálat előz meg, amely a teljes bírói tevékenységre kiterjed. Az értékelésben kizárólag tényszerűen megalapozott értéktételek szerepelhetnek.

- o A vizsgálat elrendeléséről a törvényszék, az ítélőtábla, illetve a Kúria elnöke határozhat. A vizsgálatot az illetékes kollégiumvezető, vagy az általa kijelölt bíró 60 nap alatt folytatja le. Ennek során kiemelt figyelmet kap többek között az anyagi, eljárásjogi és ügyviteli szabályok ismerete, az eljárási határidők betartása, a tárgyalási napok kihasználtsága, a tárgyalások időbeni megkezdése, a határozatok írásba foglalására előírt határidők betartása, a tanúk és sértettek védelmét szolgáló intézkedések alkalmazása.
- o A vizsgálat során legalább 50 jogerősen befejezett ügyet választanak ki, illetve a vizsgáló bíró 2 teljes tárgyalási napot tekint meg. Ezen túlmenően, beszerzik a vizsgált bíró éves ügyforgalmi és egyéb tevékenységének statisztikai adatait, az illetékes bírósági elnök és kollégiumvezető véleményét, továbbá a bíró kötelező és egyéb képzéseken történő részvételének adatait.

A vizsgálat lezárását követő 15 napon belül készül el az értékelés. A bíró az értékelés során „kiváló, magasabb bírói beosztásra alkalmas”, „kiválóan alkalmas”, „alkalmas” vagy „alkalmatlan” minősítést kaphat. A vizsgált bíró a neki előzetesen eljuttatott értékelésre észrevételt tehet, illetve annak eredményével szemben jogorvoslattal élhet a szolgálati bíróságnál.

A Kúrián, az ítélőtáblákon, a törvényszékeken és a járás/kerületi bíróságokon 2015-ben összesen 358 bíróvizsgálatot végeztek, melyek keretében a vizsgálatokat lefolytató bírók mintegy 18.000 ügyet tekintettek át, és 716 tárgyalási napot hallgattak végig. Az összesített adatok szerint a bírák 27%-a „kiváló, magasabb bírói beosztásra alkalmas”, 28%-a „kiválóan alkalmas”, 45%-a „alkalmas”, míg kevesebb, mint 1% „alkalmatlan” minősítést kapott. 2015-ben – mivel az értékelés eredményével nem értett egyet – 6 bíró fordult a szolgálati bírósághoz jogorvoslatért. A szolgálati bírósággal a 3.7. pont foglalkozik részletesen.

A 2015. év jelentős eredménye, hogy elkészült a bírói munka értékelési rendjéről és a vizsgálat részletes szempontjairól szóló szabályzat. Az Országos Bírósági Hivatal elnökének kezdeményezésére indult – az eddig megszerzett tapasztalatok beépítését is célul tűző – kiterjedt előkészítő munka, az ezt követő többszöri véleményeztetés, valamint a beérkező észrevételek összegzése után véglegesített szöveget az Országos Bírói Tanács is véleményezte. Az ily módon megalkotott szabályzat 2016. január 1. napján lép hatályba.

Ez az új szabályzat váltja majd fel – az egyidejűleg hatályba lépő igazgatási szabályzat vezetői vizsgálatra vonatkozó rendelkezéseivel együtt – az eddig hatályban lévő, és az értékeléshez szükséges vizsgálatok részletszabályait is tartalmazó 4/2011. számú OIT szabályzatot, amely – az alkalmazás során felmerült gyakorlati problémákon túl – a megváltozott jogszabályi környezetre tekintettel, már nem volt alkalmas teljes mértékben bírósági szervezet által támasztott igények kielégítésére.

A bíró munkájának értékelési rendjéről és a vizsgálat részletes szempontjairól szóló szabályzatról szóló 8/2015. (XII.12.) OBH utasítás kizárólag a bírói munka értékelésére koncentrál, az ezt megalapozó vizsgálatok szabályait pontosítja és egyértelműsíti. A jogszabályi környezet változása okán szükséges volt a soron kívüli vizsgálatok eltérő szabályainak rögzítése is, mellyel az átláthatóság és kiszámíthatóság elősegítése mellett az igazgatási vezetők munkája egyszerűsítésének és egységesítésének célja is megvalósítható.

A bírói munka értékelését megalapozó vizsgálatok egységességének elősegítése érdekében az új szabályzat rendelkezik a vizsgálói névjegyzék létrehozásáról és a vizsgálók képzési kötelezettségéről is. Az értékelések természetesen az igazságügyi alkalmazottakra is kiterjednek, az ő vonatkozásukban az lasz. rendelkezései szerint zajlanak a vizsgálatok. Ebben a körben különösen az önálló tevékenységet végző bírósági titkárokat illetően merült fel a szabályok és a módszertan újragondolásának igénye.

3.7. Bírák fegyelmi helyzete

2015-ben összesen 20 bíró (5 bírósági vezető, 1 kúriai, 2 törvényszéki, 11 járásbírósági és 1 OBH-ba beosztott bíró) részesült írásbeli figyelmeztetésben. A munkáltatói jogkör gyakorlója 17 bíróval szemben kezdeményezett fegyelmi eljárást, 2 esetben az írásbeli figyelmeztetésben részesített bíró maga kérte a fegyelmi eljárás lefolytatását.

A köztársasági elnök 2 bíró mentelmi jogát függesztette fel, amelynek során egy esetben büntetőeljárás, egy esetben szabálysértési eljárás lefolytatásához járult hozzá.

Írásbeli figyelmeztetésre minden esetben a bírák szolgálati viszonyával kapcsolatos kötelezettség-szegés (írásba foglalási késedelem, ügyintézési késedelem, a szükséges vezetői intézkedések elmu-lasztása, jelentéstételi kötelezettség elmulasztása, munkavégzésre vonatkozó szabályok be nem tartása, bíróság előtt folyamatban lévő ügyről nyilvánosan vélemény formálása) miatt került sor.

A bírósági elnökök 4 bírósági vezető, 4 törvényszéki, 8 járásbírósági és 1 közigazgatási és mun-kaügyi bíró ellen kezdeményeztek fegyelmi eljárást. A fegyelmi eljárásra 3 esetben a bírói hiva-tás tekintélyét sértő magatartás, 12 esetben a szolgálati viszonnal kapcsolatos kötelezettség vétkes megszegése (ügyintézési, írásba foglalási, felterjesztési késedelem stb.), 2 esetben a bí-rói hivatás tekintélyét is sértő és a szolgálati viszonnal kapcsolatos kötelezettséget is megsze-gő magatartás adott okot.

A Budapest területén működő Ítéltábla mellett eljáró elsőfokú szolgálati bíróság előtt 2015. évben 27 fegyelmi eljárás indult bíróval szemben. A 2015. évben kezdeményezett 19 eljárás mellett 2 esetben hatályon kívül helyezést követően indult új eljárás, 6 esetben a fegyelmi el-járás felfüggesztésének megszüntetése után került sor a fegyelmi eljárás folytatására. A Kúria mellett eljáró másodfokú szolgálati bíróságra 2015. évben 10 fegyelmi ügy érkezett.

A 2015. évben kezdeményezett 19 fegyelmi eljárásból 2015. december 31. napjáig az elsőfokú szolgálati bíróságon 8, a másodfokú szolgálati bíróság előtt 4 ügyet fejeztek be jogerősen. A jogerősen befejezett ügyek közül az elsőfokú szolgálati bíróság egy esetben a fegyelmi eljárás megszüntetése mellett figyelmeztetést alkalmazott, 3 esetben feddés, 2 esetben megrovás, egy esetben két fizetési fokozattal visszavetés fegyelmi büntetést szabott ki, 1 esetben a 2015-ben kezdeményezett eljárást a 2014-ben indult fegyelmi eljáráshoz egyesítette.

A másodfokú szolgálati bíróság az elsőfokú szolgálati bíróság döntését helybenhagyva 1 eset-ben megrovás fegyelmi büntetést szabott ki, 1 esetben pedig a fegyelmi eljárás megszüntetése mellett megállapította a fegyelmi vétség elkövetését. A másodfokú szolgálati bíróság 2 esetben a határozat hatályon kívül helyezése mellett új eljárásra utasította az elsőfokú szolgálati bíróságot.

Az elsőfokú szolgálati bíróság 2015. évben 2 esetben mentesítette a fegyelmi büntetés hatálya alatt álló bírót a jogkövetkezmények alól.

A szolgálati bíróságok 2015-ben 14 olyan ügyben hoztak határozatot (első fokon 6, másodfokon 8 esetben), amelyben a fegyelmi eljárás megindítására 2015 előtt került sor. A jogerősen befejezett eljá-rások eredményeként az elsőfokú szolgálati bíróság 1 esetben felmentette az eljárás alá vont bírót, 1 esetben feddés, 2 esetben egy fizetési fokozattal visszavetés fegyelmi büntetést szabott ki, 1 esetben a felfüggesztést követően folytatott fegyelmi eljárást egy 2014-ben kezdeményezett fegyelmi eljárás-hoz egyesítette, 1 esetben pedig a hatályon kívül helyezést követően indult új eljárást megszüntette.

A másodfokú szolgálati bíróság 4 esetben helybenhagyta (2 esetben megrovás, 2 esetben egy fize-tési fokozattal visszavetés fegyelmi büntetést szabott ki), 3 esetben megváltoztatta (1 esetben meg-rovás, 1 esetben egy fizetési fokozattal visszavetés, 1 esetben a bírói tisztségéből való felmentés in-

dítványozása fegyelmi büntetést szabott ki) az elsőfokú szolgálati bíróság döntését, 1 esetben pedig a határozat hatályon kívül helyezése mellett új eljárásra utasította az elsőfokú szolgálati bíróságot.

2015-ben egy járásbírói bíróság ellen közúti baleset gondatlan okozásának vétsége miatt büntetőeljárás, egy járásbírói bíróság ellen a közlekedési szabály megszegése miatt szabálysértési eljárás indult, az eljárások jelenleg is folyamatban vannak. A 2015. évet megelőzően indult szabálysértési eljárások közül egy, a büntetőeljárások közül öt fejeződött be 2015-ben. A szabálysértési eljárást a hatóság elévülés miatt megszüntette. Bűncselekmény hiányában egy büntetőeljárást az ügyészség megszüntetett és szabálysértési eljárás lefolytatása végett az ügyet áttette a bírósághoz. A bíróság egy esetben megrovásban részesítette a bírót, két esetben jogerős felmentő ítéletet hozott, egy esetben halmazati büntetésül 12 év szabadságvesztés büntetésre, 1,5 millió forint pénzbüntetésre, végleges hatályú, az egyetemi jogi diplomához kötött foglalkozástól eltiltásra, valamint mellékbüntetésül 10 év közügyektől eltiltásra ítélte a bírót.

Megállapítható, hogy 2015-ben a bírakkal szemben indított fegyelmi eljárások száma 21-ről 17-re, a szabálysértési eljárások száma 2-ről 1-re csökkent, a velük szemben alkalmazott írásbeli figyelmeztetések és az ellenük indított büntetőeljárások száma a 2014. évvel megegyezett.

A 2015. december 31-ei tényleges bírói létszámhoz viszonyítva (2 840 fő) láthatjuk, hogy a bírakkal szemben alkalmazott írásbeli figyelmeztetések, illetve a bírák ellen kezdeményezett eljárások a tényleges bírói összlétszám mindössze 1,38%-át érintik.

Az OBH elnöke által megfogalmazott stratégiai célok a magas színvonalú és időszerű ítélkezés, a bírósági szervezet integritása, az ítélkezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőriztősége. Ezen stratégiai célok megvalósítása érdekében a fokozott igazgatási ellenőrzés mellett szükséges a fegyelmi eljárások kezdeményezésének kiszámíthatóságát és következetességét erősíteni és a szolgálati bíróság iránymutató szerepét is növelni, melyhez az Integritási szabályzat 2016-ban tervezett kiadása is hozzájárulhat.

3.8. Igazságügyi alkalmazottak fegyelmi helyzete

2015-ben 28 igazságügyi alkalmazott (5 titkár, 13 tisztviselő, 8 írnok, 2 fizikai alkalmazott) 29 alkalommal részesült írásbeli figyelmeztetésben. Egy tisztviselővel szemben két esetben került sor írásbeli figyelmeztetés kiszabására.

Írásbeli figyelmeztetés alkalmazására többek között az alábbi okokból került sor: munkaidő megsértése, utasítások végrehajtásának elmaradása, végrehajtásának megtagadása, más kereső foglalkozás előzetes engedélyeztetésének elmulasztása, más igazságügyi alkalmazottal való együttműködési kötelezettség megszegése, eljárási határidő elmulasztása, az igazságügyi szervhez és a munkaköréhez méltatlan magatartás tanúsítása, felhasználói jogosultsággal visszaélve jogosulatlan adatlekérdezés.

A munkáltatói jogkör gyakorlója 19 igazságügyi alkalmazottal (3 titkár, 1 fogalmazó, 10 tisztviselő, 1 írnok, 4 fizikai alkalmazott) szemben 21 esetben kezdeményezett fegyelmi eljárást. Egy írnokkal és egy tisztviselővel szemben két-két eljárás indult. Fegyelmi eljárás elrendelését egy esetben kérte az írásbeli figyelmeztetésben részesített tisztviselő.

Fegyelmi eljárás elrendelésére például az alábbi magatartások adtak okot: hivatali bélyegző jogosulatlan használata, képzésen való részvétel helyett magánügyek intézése, jogszabályellenes szóbeli bírói utasítás meg nem tagadása, bejelentés nélkül további jogviszony létesítése, sorozatos határidő mulasztás, hiba, igazolatlan távollét - többszöri alkalommal, szóbeli figyelmeztetés ellenére, munkavégzésre késői megjelenés, a munkatársakkal szemben tanúsított durva fellépés, csalás büntetnének kísérlete, magánokirat hamisítás vétsége miatt történt vádemelés.

Három tisztviselő esetében a munkáltatói jogkör gyakorlója írásbeli figyelmeztetést is alkalmazott és fegyelmi eljárást is elrendelt 2015. évben.

2014. évhez képest 2015-ben az igazságügyi alkalmazottakkal szemben alkalmazott írásbeli figyelmeztetések száma 34-ről 29-re csökkent, miközben a velük szemben elrendelt fegyelmi eljárások száma 16-ról 22-re nőtt.

A 2015. évben elrendelt fegyelmi eljárások közül a fegyelmi tanács 3 esetben megszüntette a fegyelmi eljárást, 5 esetben az eljárás megszüntetése mellett figyelmeztetést alkalmazott, 5 esetben megrovás, 1 esetben az előmeneteli rendszerben történő várakozási idő 1 évvel, 2 esetben a várakozási idő 2 évvel történő meghosszabbítása, 2 esetben az előmeneteli rendszerben egy fizetési fokozattal való visszavetés, 1 esetben a vezetői megbízás visszavonása fegyelmi büntetést szabott ki. 1 esetben az eljárás alá vont tisztviselő keresőképtelenségének időtartamára felfüggesztésre került a fegyelmi eljárás.

A 2015. évet megelőzően elrendelt fegyelmi eljárások közül 2015-ben 9 eljárás fejeződött be. A fegyelmi tanács 2 esetben az előmeneteli rendszerben történő várakozási idő 1 évvel történő meghosszabbítása, 3 esetben pedig megrovás fegyelmi büntetést szabott ki. A fegyelmi eljárás 3 esetben a szolgálati viszony megszűnésére tekintettel, 1 esetben pedig azért lett megszüntetve, mivel a fegyelmi vétség elkövetése nem nyert kétséget kizáróan bizonyítást.

Jövőbeni célok és feladatok:

- A Svájci Projekt keretében már telepített és beszerezni tervezett eszközök szakszerű használatának biztosítása érdekében képzés szervezése.
- A minősített ügyintézés területén a fő feladat a jogi szabályozásban előírtak optimális végrehajtása, ennek érdekében az oktatás különböző formáiban való széleskörű részvétel.
- Integritás témában konferencia szervezése külsős előadók részvételével.
- A bírósági szervezet integritás térképének elkészítése.
- Az Integritási szabályzat hatálybalépése és hatályosulásának figyelemmel kísérése.
- Az igazgatási szabályzat hatályosulásának figyelemmel kísérése.
- Egységes fejezeti ellenőrzés lefolytatása az igazságügyi követelések és bevételek kezelése, valamint a szakértői díjak kifizetésének tárgyában.
- A „Bíróságok fejezet” irányítása alá tartozó intézmények közbeszerzési, szerzési eljárásairól szóló szabályzatról rendelkező OBH utasítás (Fejezeti Szabályzat) aktualizálása.
- Az értékelési szabályzat hatályosulásához kapcsolódóan a módszertani levelek elkészítése, a vizsgálók képzésének elindítása.

A közérdekű adatokról:

- A közérdekű adatokról: <http://www.birosag.hu/kozerdeku-informaciok/kozerdeku-adatok/obh-kozerdeku-informaciok>
- Svájci Projekt: <http://projektjeink.birosag.hu/20140815/sh-922-biztonsagnovelo-projekt>
- A szolgálati bíróságról: <http://birosag.hu/obt/szolgalati-birosag>

IX. RÉSZ - A BÍRÓSÁGI SZERVEZET KOMMUNIKÁCIÓJA

1. Külső kommunikáció
 - 1.1 Új kommunikációs csatornák
 - 1.2 Pályázatok
 - 1.2.1 „Fókuszban a bíróság” fotópályázat
 - 1.2.2 Bírósági történelem és hagyományápolás pályázat
 - 1.3 Sajtókapcsolatok
 - 1.4 Rendezvények
2. Belső kommunikáció
 - 2.1 Központi intranet
 - 2.2 A sajtószóvivői hálózat fejlesztése
 - 2.3 Fórum

Az OBH 2015. évi legfőbb eredményei a bírósági szervezet integritása és a bíróságokhoz való hozzáférés egyszerűsítése tekintetében:

- Az OBH Sajtó-és Kommunikációs Osztálya és a Sajtószóvivői Munkacsoport közötti aktív együttműködés eredményeként erősödött a külső és belső kommunikáció.
- Az igazságszolgáltatási rendszer megismertetése az állampolgárokkal egyes programok útján (pl.: Fotópályázat, Bírósági történelem és hagyományápolás pályázat), valamint a társadalmi felelősségvállaláson keresztül, amely az OBH esetében többek között a jogkövető magatartás és a jogvédelem támogatásában nyilvánul meg (pl.: Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás, „Nyitott Bíróság” Program).
- A folyamatos kommunikáció és a közérthető tájékoztatás biztosítása a sajtó és az állampolgárok felé.
- A közvetlen kapcsolatépítés további erősítése érdekében új elektronikus kommunikációs csatornák bevezetése – különös tekintettel a közösségi médiára (web2 felületek, pl. Twitter, Instagram).
- Az egységes kommunikációs irányvonalak biztosítása érdekében kidolgozásra került a „A hónap témája” koncepció.
- A sajtószabályzat egységesítése érdekében kidolgozásra került a Sajtótájékoztatók Protokollja, megteremtve az összbírói értekezletek egységes kommunikációját és megjelenését.

1. Külső kommunikáció

A külső kommunikációs csatornák biztosítják a kapcsolatot az állampolgárokkal, más hivatásrendekkel, külső szervezetekkel, vagy éppen a külföldi szervezetekkel és állampolgárokkal. Ezek a csatornák adnak lehetőséget a bírósági szervezet eredményeinek, terveinek és működésének bemutatására, továbbá segítséget tudnak nyújtani az ügyfeleknek a jogalkalmazás során, erősítve ezzel az ügyfélközpontú, kényelmesebb, gyorsabb eljárások szükségességének realizálását, illetve az ezt szolgáló fejlesztések bevezetését. Az OBH elnökének stratégiai céljai – a bírósági szervezet integritása, az ítélkezési és igazgatás munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrizhetősége – megvalósításának egyik eszköze, szintén a döntéshozatal és a működés nyilvánossága.

Az OBH elnöke nagy hangsúlyt fektet a bírósági szervezet kommunikációjának megerősítésére. A bíróságok hivatalos lapja a bíróságok központi honlapján elektronikus formában megjelenő és letölthető Bírósági Közlöny. Ebben kerülnek közzétételre a bírósági szervezetet érintő igazgatási és személyi döntések, határozatok, szabályzatok, beszámolók és pályázatok. A Bírósági Közlöny évek óta elektronikus formában jelenik meg, 2014-től pedig interaktívabbá vált azzal, hogy a tartalomjegyzékben keresve azonnal a tartalomra léphetünk.

Az OBH elnöke igazgatási tevékenységének nyilvánosságát és ezen keresztül átláthatóságát, a szabályzatok, ajánlások és határozatok, a beszámolók, valamint a vezetői pályázatok, pályázati jegyzőkönyvek közzétételére vonatkozó törvényi kötelezettség teljesítésével biztosítja. Az OBH elnöke az utasításait (szabályzatait) egyrészt a Magyar Közlöny Hivatalos Értesítőjében, másrészt az ajánlásokkal és határozatokkal együtt a bíróságok központi honlapján, valamint a Bírósági Közlönyben teszi közzé.

A kommunikáció része a társadalmi felelősségvállalás (CSR – Corporate Social Responsibility), amely az OBH esetében megmutatkozik a jogkövető magatartás és a jogvédelem támogatásában is, ilyenek például a Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás vagy a Nyitott Bíróság Program, valamint az OBH elnöke által meghirdetett pályázatok. Ide kapcsolódik az OBH által meghirdetett „Fókuszban a bíróság” fotópályázat és a Történelem és hagyományápolás pályázat is, amely keretében az egyes bíróságok feldolgozzák a történeti hagyományaikat, emléket állítanak elődeiknek.

A modern sajtókultúra trendjeihez igazodva, az OBH folyamatosan fejlődő, a modern kor elvárásaihoz igazodó kommunikációja megfelelő módon tudja tükrözni a szervezet sokrétű és magas színvonalú tevékenységét a kommunikációs csatornák átalakításával, a sajtóval és médiával való közvetlenebb kapcsolattartással, a közösségi média (web2), valamint a webes megoldások felhasználásával.

A kommunikációs feladatokat a bírósági szervezetrendszerben az egyes törvényszékeken, ítélőtáblákon és a Kúrián működő sajtószóvivők és sajtótitkárok végzik, koordinálják. Az OBH-ban ezt a feladatot 2015-ben a Sajtó és Kommunikációs Osztály látta el.

1.1. Új kommunikációs csatornák

Az OBH 2015-ben vezette be a Twitter mikroblog-szolgáltatást, amely lehetővé teszi, hogy az OBH - egy megszokott sms üzenetnél is rövidebb szövegezésű (max. 140 karakter) - bejegyzést tegyen közzé a Twitter honlapján instant reagálásként, a web2 felületek tömegkommunikációs eszközeként.

Az OBH 2014-ben elindított Facebook oldala, amely a <http://www.facebook.com/obhbirosag> címen érhető el, 2015-ben már több mint 2000 kedvelővel rendelkezett. A felületen folyamatosan jelennek meg olyan tartalmak, amelyek az országos programok jelentősebb eseményeit mutatják be, ilyenek például a „Nyitott Bíróság” Program keretében tartott előadások, rendezvények tudósításai. A felületen helyet kapnak a hazai igazságszolgáltatás bemutatását célzó tartalmak,

valamint a bíróságokba vetett bizalom erősítésére szolgáló, az állampolgárok igazságszolgáltatással kapcsolatos ismereteinek bővítése érdekében feltöltött információk is.

2015-ben az OBH az alábbi kiadványokat jelentette meg:

- OBH elnökének 2014. I. félévi, valamint 2014. évi beszámolója, angol nyelven előbbinek az összegzése,
- Ezek is mi vagyunk kiadvány,
- Arcképcsarnok kiadvány.

1.2. Pályázatok

1.2.1. „Fókuszban a bíróság” fotópályázat

A korábbi sikerre tekintettel az OBH elnöke 2015-ben is meghirdette a „Fókuszban a bíróság” fotópályázatot amatőr fotográfusok részére abból a célból, hogy a pályázók újszerű látásmódjának, kreativitásának köszönhetően minél többen ismerjék meg a bíróság épületeit szervezeten belül és kívül egyaránt. A fotópályázat 2015-ben is négy kategóriában – bírósági épületek, épületrészek; bírósági épületbelső, termék; tárgyi környezet a bíróságon; valamint életkép a bíróságon – került meghirdetésre.

A pályázatra 55 pályázótól 246 kép érkezett, melyek elbírálásában egy 4 főből álló zsűri vett részt, továbbá az egyes pályaművekre a fotópályázat internetes honlapján, valamint a Facebook közösségi oldalon a „tetszik” gomb megnyomásával is lehetett szavazni. A felsorolt négy kategória nyerteseinek kihirdetésén túl egy közönségdíj és három különdíj is átadásra került. A 2014. évihez hasonlóan a fotópályázatra érkezett fényképekből az OBH elnökének kezdeményezésére 2015-ben is vándorkiállítás indult útjára. Ennek keretében az adott bíróság életét és épületeit bemutató fotók mellett a pályázatra érkezett képek is kiállításra kerültek az összbírói értekezletek alkalmával a törvényszékek és ítélőtáblák épületeiben. A fotópályázat képei a vándorkiállításon túl az OBH kiadványaiban és az OBH elnökének féléves beszámolójában is helyet kapnak.

1.2.2. Bírósági történelem és hagyományápolás pályázat

Az újítások, fejlesztések és a modern bíróság kialakítása mellett fontos a hagyományok és a bírói értékek ápolása is. Erre figyelemmel az OBH elnöke 2014. óta ír ki pályázatot a bíróságok (törvényszékek, ítélőtáblák) részére bírósági történelem és hagyományápolás témakörben. A pályázat célja az érdeklődés széleskörű felkeltése a bíraskodás múltja iránt, és a bíróság történelmi emlékeinek megőrzése a bírósági szervezet és az állampolgárok számára. A pályázat lehetőséget biztosít arra, hogy a törvényszékek és ítélőtáblák segítségével bemutatható legyen az igazságszolgáltatás jelentőségteljes szerepe a társadalom életében.

A pályázat tárgya lehetett kiállítás, kiadvány, rendezvény, táblaavatás, emléktábla-avatás, videofelvétel, kisfilm vagy tudományos munka. A pályázaton való részvétel feltétele, hogy az adott bíróság a pályázatban igényelt támogatáshoz 30% önerőt biztosítson, illetve a pályázat tárgyáról folyamatos tájékoztatást adjon. A pályázatok elbírálásáról bíráló bizottság gondoskodott.

2015-ben összesen 12 pályázat érkezett konferenciák, különböző tudományos kutatómunkák, kiadványok szerkesztésére és megjelentetésére, valamint ezekkel egybekötött könyvbemutatókra, illetőleg emléktábla-avatásra, síremlék felújítására, valamint kiállítások megnyitására.

Pályázott bíróság	Pályázat tárgya	Pályázat jellege, témája
Balassagyarmati Törvényszék	táblaállítás Frideczky Lajos emlékére	emléktábla-avatással egybekötött szakmai konferencia
Debreceni Ítélőtábla	„Legyen ez az épület mindenkor az igazság temploma”	kiadvány a Debreceni Királyi Ítélőtábla alakulásáról
Debreceni Törvényszék	„Jogszolgáltatás Debrecenben”	reprezentatív kiadvány egy 2014-es debreceni bíróságtörténeti konferencia előadásairól, képi anyagairól
Fővárosi Törvényszék	„A Fővárosi Törvényszék épületei”	kiadványok a Fővárosi Törvényszék épületeiről, kerületi bíróságokként külön-külön
Kaposvári Törvényszék	„A Nagyatádi Járásbíróság története”	kiadvány
Kecskeméti Törvényszék	a Kecskeméti Törvényszék épületének eredeti avatótáblájának rekonstrukciója	avatótábla rekonstrukció
Miskolci Törvényszék	emlékezés a néhai nagy tekintélyű bírákra, régi stílusú dolgozósoba kialakítása, régi iratok elektronizálása, „Emlékek könyve”	emléktábla készítés, kiállítás, kiadvány, konferencia
Szegedi Ítélőtábla	a Szegedi Királyi Ítélőtábla életét bemutató könyvsorozat 2. kötete	könyvbemutató
Szegedi Törvényszék	„Szemelvények a Szegedi Törvényszék bíráinak életéből”, a Szegedi Törvényszék Dísztermének elnevezése - Dr. Hamza Géza emléktábla	tudományos munka és kiadvány, emléktábla-avatás
Tatabányai Törvényszék	„Jegyzőkönyvön kívül”	interjúkötet
Veszprémi Törvényszék	„A Veszprémi Törvényszék története” 1871-1945	kiadvány
Zalaegerszegi Törvényszék	Dr. Vlasics Antal emlékének ápolása keretében, becsehelyi síremlékének rendbetéte	síremlék felújítás

Az OBH elnökének célja a Bírósági történelem és hagyományápolás elnevezésű pályázat folytatása 2016-ban is.

1.3. Sajtókapcsolatok

2015-ben a sajtó kiemelt figyelemmel foglalkozott az OBH elnöke által meghirdetett „A Szolgáltató Bíróságokért!” programmal, a „Nyitott Bíróság” Programmal, a bírósági közvetítéssel, a Gyermek-központú Igazságszolgáltatással, valamint az elektronizált eljárások kiterjesztésével, az ingyenes ügyfélértesítő rendszer kialakításával, a modernizált ügyfélterekkel, a 2015. évi ülnökválasztással, a civil szervezetekkel kapcsolatos elektronikus eljárásokkal, valamint a civil szervezetek beszámolóinak feldolgozásával.

Az OBH az igazságszolgáltatás iránt érdeklődő újságírókat igyekszik napi szinten tájékoztatni a bíróságok központi irányításával kapcsolatos kérdésekről is. A legtöbb szakmai konferencián is biztosított az újságírók számára interjúkészítési és híradási lehetőséget.

A bíróságok központi honlapján 2015-ben a bíróságoktól érkező hírek száma 605 db, míg a megjelentetett sajtóközlemények száma összesen 1081 db volt. A bíróságok központi honlapjára a legtöbb hír (42 db) és sajtóközlemény (120 db) a Szegedi Törvényszéktől érkezett. A bíróságok központi honlapjának, valamint az úgynevezett bírósági prototípus honlapoknak – a törvényszékek és az ítélőtáblák honlapjainak – egyaránt mérhető a látogatottsága a Google Analytics ingyenes alkalmazás segítségével. Ez lehetővé teszi statisztikák és más elemzések elkészítését, amelyek az oldal fejlesztéséhez nyújtanak további segítséget.

A www.birosag.hu központi oldalon 2015-ben

- 770 594 felhasználó, összesen
- 1 994 269 munkamenet alatt,
- 6 113 472 oldalmegtekintést végzett.

A bírósági weboldalakon 2015-ben

- 412 358 felhasználó, összesen
- 666 295 munkamenet alatt,
- 1 743 006 oldalmegtekintést végzett.

A törvényszékek és az ítélőtáblák is működtetik és folyamatosan újíttják a közös arculati formában kialakított saját internetes felületüket.

1.4. Rendezvények

2015-ben több sajtónyilvános eseményt szervezett az OBH, ilyen volt például:

- március 10-én az OBH - OBT közös sajtótájékoztatója a bírói életpálya-modell bevezetésének kezdeményezéséről,
- április 2-án a bírói életpálya-modell második konzultációja,
- április 16-án a Fővárosi Törvényszék Tölgyfa utcai épületének átadása,
- június 24-én az OBH elnöke – 11 sajtóorgánum részvételével – sajtótájékoztatót tartott, melyen „A Szolgáltató Bíróságokért!” címmel 10 pontos programot hirdetett,
- július 15-én a Bíróságok Napja, amelyen összesen 80 bíró és igazságügyi alkalmazott kapta meg a Juhász Andor díj arany, ezüst vagy bronz fokozatát, továbbá a Bírósági Szolgálatért Oklevelet, a címzetes kúriai bíró, a címzetes táblabíró, a címzetes törvényszéki bíró, valamint a főtanácsosi és a tanácsosi címet,
- szeptember 15-én a Debreceni Járásbíróság épületének átadása,
- október 15-16-án a III. Nemzetközi Kommunikációs Konferencia, amely keretében minden évben a bírósági kommunikáció más-más szegmensét vizsgálják meg a különböző

országokból érkező résztvevők,

- október 29-én a Ceglédi Járásbíróság épületének átadása,
- november 30. és december 1. között a „Táv meghallgatás, valamint tárgyalótermi kép- és hangrögzítés a bíróságokon” című nemzetközi konferencia, melynek célja – az OBH elnökének stratégiai célkitűzésével egyezően – a bíróságokhoz való hozzáférés egyszerűsítése,
- december 15-én a „Fókuszban a bíróság” fotópályázat sajtónyilvános, kiállítás megnyitásával egybekötött eredményhirdetése.

2. Belső kommunikáció

Az összetartozás növelésének, az egységesség szélesítésének és a munkatársak tájékoztatásának eszköze a belső kommunikáció, amely segíti az OBH-n belüli információáramlást, továbbá hozzájárul az OBH és a bíróságok, valamint a bíróságok egymás közötti folyamatos, jó minőségű és kölcsönös kommunikációjához, a párhuzamos munkák megelőzéséhez, a munka hatékonyságának elősegítéséhez, valamint a tudásmegosztáshoz.

2.1. Központi intranet

A bírósági szervezeten belül is kiemelt jelentőséggel bír a nyilvánosság. A központi döntések végrehajtása akkor hatékony, ha azokat széles körű felmérések, konzultációk előzik meg, az észrevételekre visszajelzést kapnak az előterjesztők, az igazgatási folyamatok pedig átláthatóak és kiszámíthatóak. A központi intranet lehetőséget teremt a hírek, a jó gyakorlatok, az adatok gyors megosztására, fórum témák felvetésére, a hozzájuk kapcsolódó anyagok csatolására, illetve az események naptáron történő követésére.

A 2014. évi tapasztalatok alapján a központi intranet háttérrendszerének teljes frissítése vált szükségessé. A központi intranet menüsora az alábbi tartalmakkal bővült:

- a bírói életpálya-modell kialakításáról szóló aloldal az ezzel kapcsolatos hírek, vélemények számára,
- az OBH elnöke által a bíróságokba vetett bizalom fenntartása, és megerősítése érdekében meghirdetett „A Szolgáltató Bíróságokért!” programról szóló aktualitások,
- projektjeink aloldal,
- tárgyalótermi kép- és hangrögzítés almenüpont,
- Európai jogi szaktanácsadói hálózat almenüpont megújítása,
- a büntetőeljárás, polgári és közigazgatási eljárási törvények kodifikációjáról szóló hírek, munkaanyagok, tanulmányok, események közzététele,
- a bírósági szervezetet érintő projektekkal és a munkacsoportokkal kapcsolatos igazgatási anyagok feltöltése,
- számos új témában kerültek fel további szakmai anyagok, például a végrehajtással, a civil szervezetek nyilvántartásával, a tárgyalótermi kép- és hangrögzítéssel vagy a táv meghallgatással kapcsolatban,
- a bírósági dolgozók számára hasznos, az egyes bíróságok által kialakított és használt nyomtatványok, az országos programokkal kapcsolatos hírek, további jó gyakorlatok megosztása.

2015-ben elkezdődött a központi intranet informatikai fejlesztése, amely lehetővé teszi az oldal külső megjelenésének megújítását és a tartalmi, valamint informatikai újragondolását, ezzel biztosítva – egyebek mellett – a mobil eszközökön és táblagépeken történő jó minőségű, felhasználóbarát megjelenítést.

2.2. A sajtószóvivői hálózat fejlesztése

A sajtószóvivői munka támogatása érdekében, a sajtószóvivők és sajtótitkárok képzése keretében az aktuális kommunikációt érintő kérdések kerültek megvitatásra azon a 2015. május 27-28-ai rendezvényen, ahol a sajtószóvivők és sajtótitkárok (63 fő) fél napos kommunikációs tréningen is részt vettek a Nemzeti Közszerológati Egyetemen, a „Közszérológati Kommunikáció Képzés-fejlesztési Program” részeként.

A 2014-ben megalakult Sajtószóvivői Munkacsoport legfőbb feladata a bíróságok egységes kommunikációjának elősegítése és a belső kommunikációs csatornák kiépítése, erősítése. A Munkacsoport 2015-ben az alábbi feladatokban való aktív közreműködéssel segítette a bírósági szervezet kommunikációs munkáját:

- az összbírói értekezletekhez kapcsolódó sajtótájékoztatók protokolljának kialakítása,
- a szervezet külső kommunikációjának erősítésére és egységesítésére szolgáló „A hónap témája” program elindítása, amely havonta új témaajánlással szolgál a sajtószóvivői hálózat számára,
- a hasznos anyagokat és a bírósági szervezet külső és belső kommunikációjához kapcsolódó észrevételeket, ajánlásokat tartalmazó Gyakorlati útmutató sajtószóvivők és sajtótitkárok számára című kiadvány előkészítése és tartalommal való folyamatos feltöltése. A várhatóan 2016-ban elkészülő kiadvány célja a sajtószóvivők és sajtótitkárok mindennapi munkájának segítése.
- a sajtószóvivők, sajtótitkárok kompetenciájának felmérése kérdőívek segítségével,
- egységes sajtószabályzat ajánlásának kialakítása.

2.3. Fórum

A nagyobb volumenű témák hatékony és eredményes intézése alapos előkészítést, a vélemények és tapasztalatok egybegyűjtését és országos párbeszédet igényel. A távolságot átívelő, gyors, hatékony és a szervezeten belül a legnagyobb nyilvánosságot biztosító eszköz az online fórum. A fórumok gyakorlati megvalósítása a jelszóval védett Vibe felületen történik, amely lehetővé teszi az anyagok webes felületen történő tematikus megosztását, rendezését, tárolását, a hozzászólásokat és az egyes témák megvitatását.

Jövőbeli célkitűzések és feladatok:

- A központi intranet tartalmi és informatikai megújítása.
- A Sajtószóvivői Munkacsoport munkájának továbbfejlesztése.
- A stratégiai partnerségi kapcsolatok elindítása a társadalmi felelősségvállalás (CSR), a gyermekvédelem, illetve a környezetvédelem témájában.
- A bírósági szervezet egységes kommunikációs irányvonalainak fenntartása.
- A sajtószóvivői hálózat hatékony működésének megőrzése és további fejlesztése.
- A kommunikációs csatornák további megerősítése céljából a sajtószóvivők és a sajtótitkárok bevonása a belső és külső kommunikációba.

További hasznos információk:

- A bíróságok hivatalos központi internetes oldala: www.birosag.hu
- Az OBH hivatalos Facebook oldala: www.facebook.com/obhbirosag
- A bíróságok kommunikációját érintő nemzetközi konferenciáról: <http://birosag.hu/en/conference>
- Az OBH médiatára, ahol megtalálhatóak az OBH és a bíróságok sajtóosztályainak elérhetőségei, a legfrissebb hírek, a sajtó részére készített országos tárgyalási jegyzék heti bontásban és a sajtóközlemények: <http://www.birosag.hu/media>

X. RÉSZ - A BÍRÓSÁGI SZERVEZET INFORMATIKAI HELYZETE

1. A bírósági informatika kiemelt szerepe
2. Az informatikai szervezet
 - 2.1 Emberi erőforrások
3. Bírósági informatikai infrastruktúra
 - 3.1 Informatikai eszközbeszerzések 2015-ben
 - 3.2 Távoli munkavégzés
 - 3.3 A tömeges bevándorlás okozta válsághelyzethez köthető beszerzések
4. Licencek és szoftverfejlesztés
 - 4.1 Licencek
 - 4.2 Szoftverfejlesztések

Az OBH 2015. évi legfőbb eredményei:

- Az OBH folyamatosan, komolyabb zavar vagy szolgáltatás-kimaradás nélkül biztosította az országos bírósági informatikai alkalmazások és infrastruktúra rendelkezésre állását, segítve ezzel a bíróságokon dolgozó közel 11 000 fő elsődleges feladatának gördülékeny és hatékony ellátását.
- Az elektronikus ügyintézés feltételeinek megteremtése további területeken folytatódott:
 - Elektronikus ügyfélportál – amely a <https://e-ugyintezes.birosag.hu/> címen érhető el
 - Elektronikus panaszkezelés – a panaszok elektronikus úton történő benyújtására
 - Eljárási időtartam kalkulátor – az eljárási időtartam online becslésére
 - Ügyfél elégedettség kérdőív – az ügyfél-elégedettség mérésére
 - Bírósági Elektronikus Tájékoztatási és Figyelmeztető Rendszer – a bírósági lajstromba történő online betekintésre, e-mail és SMS értesítések igénylésére és küldésére.
- A csőd és felszámolási ügyszakokban folytatódott az elektronikus eljárások támogatása, az 1993-ban kifejlesztett, mára már elavult lajstromrendszer kiváltásra került.
- Az elektronikus kiadmányok szervezeti digitális aláírásának biztosítása megvalósult minden bírósági szinten.
- A Netlock aláíró- és HSM (Hardware Security Modul) használatára történő átállás.
- A „Svájci Projekt” keretében a személyi és lakcím nyilvántartó rendszer és a szabálysértési nyilvántartó rendszer integrálása a BIR-O rendszerbe.
- Megtörtént az Elnöki Iktató Rendszer kiterjesztése.
- A felhasználói igények magasabb szintű kiszolgálása érdekében kialakításra került a „GIIR” serverpark. A költséghatékonyság jegyében megtörtént a Forrás-SQL és NexonHR rendszereket felhasználói szinten (AD-ban) történő összekapcsolása. Ezzel egy rendszerben megvalósult a két felhasználói csoport bejelentkeztetése és program szintű kiszolgálása.

1. A bírósági informatika kiemelt szerepe

Az OBH elnöke által kitűzött hosszú távú stratégiai célok megvalósításának alapja a bírósági szervezet informatikai teljesítőképességének növelése, hiszen a célok elérése lehetetlen lenne fejlett és korszerű informatikai infrastruktúrán üzemeltetett, XXI. századi elektronikus megoldások nélkül.

Az informatika szervezetszintű alkalmazása, az elektronizáció tudatos és aktív növelése – amely a 2015. évben folytatódott – jelentős hatással van a felhasználókra, a belső folyamatok pozitív irányú átalakulását és hatékonyságának fokozását eredményezve. A bírósági szervezet, a folyamatok és a technológia összehangolása ugyanakkor meglehetősen összetett és kockázatokat rejtő feladat, amely meghatározza a hosszú távú eredményességet. Mindezek miatt komplex rendszerelemzésnek kell megelőznie az újraszervezést (mérést, optimalizálást, implementációt). A korszerű igazságszolgáltatás megvalósítása, továbbá a szabályozási környezet által megkövetelt feltételrendszer következtében a bírósági szervezet folyamatait szükségszerűen áthatja az informatika, amely ma már nem csupán munkafolyamat-szintű támogatást nyújtó segédeszköz, hanem szerves része, mellőzhetetlen beágyazási környezete a bírósági ügymenetnek.

Ahhoz tehát, hogy az OBH elnökének stratégiai céljai megvalósulhassanak, elengedhetetlen az országos alkalmazás- és infrastruktúrafejlesztés, továbbá az üzemeltetés teljesítőképességének folyamatos ellenőrzése és javítása.

2. Az informatikai szervezet

A bírósági szervezetrendszer elsődleges feladatainak támogatása érdekében minden korszerű módszert és eszközt igénybe kell venni. A kormányzat célkitűzéseinek ismeretében, a nemzetközi trendeket és folyamatokat is követve egyértelműsíthető, hogy a bírósági szervezet korszerűsítésének és fejlesztésének egyik legfontosabb pillére a magas szintű informatikai megoldások alkalmazása, a tértől és időtől független szolgáltatások elterjesztése, valamint a magas kényelmi és biztonsági potenciállal bíró e-igazságszolgáltatás kiépítése.

Ennek megvalósításához szükséges a kellő létszámú, magas szakmai kompetenciával bíró, jól szervezett és vezetett bírósági informatikai szervezetrendszer kiépítése és megerősítése. 2014-ben megkezdődött a feladat- és felelősségalapú szervezetfejlesztési koncepció megalapozása: felmérésre került, hogy mely feladatok vannak központi, melyek helyi, illetve vegyes üzemeltetési körben. Ezen feladat-kataszter alapján további következtetéseket lehet levonni a szervezeti struktúra módosításának konkrét irányairól.

A bírósági informatika 2015-ben továbbra is egységes, részben központosított és kétszintű: az OBH Informatikai Főosztályából, illetőleg a helyi bírósági informatikai szervezetből áll. A feladatok megoszlása a korábbi évekhez hasonlóan az alábbiak szerint alakul a szervezet két szintje között:

- az OBH Informatikai Főosztály – feladata a központi rendszerek üzemeltetése, fejlesztése és felügyelete, az informatikai beruházások tervezése, lebonyolítása, a szakterületre vonatkozó stratégia fejlesztése, valamint a társszervezetek rendszerei elérésének biztosítása;
- a helyi bírósági informatikai szervezet feladata – a helyi eszközök és rendszerek üzemeltetése és a helyi felhasználói kör informatikai tevékenységének támogatása.

Az egyes informatikai projektek 2015-ben is komoly kapacitásokat kötöttek le, többek között folytatódott a 2014-ben megkezdett Levelező, Üzenő és Hírvivő projektnek az üzemeltetése. A projektek során – és azokat követően is – a munkatársak feladata az informatikai tervezés, a piackutatás, az alkalmazások fejlesztése, az eszközök beszerzése – figyelemmel az eszközök

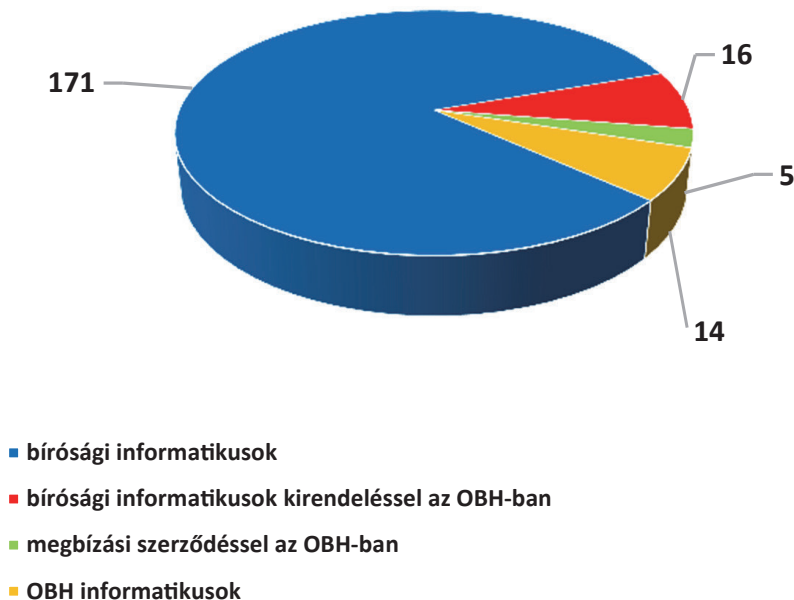
kompatibilitására, gazdaságosságára, szükségszerűségére –, illetve annak felmérése, hogy hol van a legnagyobb szükség az eszközökre, a fejlesztésekre, majd ennek eredménye alapján azok kiosztása, bevezetése, felügyelete.

2.1. Emberi erőforrások

A bírósági szervezetrendszerben az informatikai feladatokat ellátó személyek száma 2015-ben összesen 206 fő volt, ami az előző évihez képest 3,5%-os növekedést jelent. Az OBH Informatikai Főosztályának létszáma is gyarapodott, azonban még így is kevésnek mondható, figyelemmel az itt összpontosuló szerteágazó, időigényes és nagy számban jelentkező feladatokra. Állandó kihívást jelent például az OBH központi informatikai szervezete számára az elektronikus eljárások számának folyamatos emelkedésével járó fejlesztések és egyéb teendők koordinálása, melyeket az optimálisnak nem mondható létszámhelyzet miatt kizárólag bírósági informatikusok bevonásával és részvételével lehetséges megoldani.

A bírósági informatikai rendszer létszámadatait az alábbi diagram mutatja be:

Létszámadatok 2015. évben (fő)

3. Bírósági informatikai infrastruktúra

A bírósági informatikai rendszerben országosan jelenleg 626 db fizikai szerver, 15678 db munkaállomás (notebook, asztali számítógép, vékonykliens), és 786 db hálózati eszköz biztosítja a munkavégzéséhez szükséges informatikai háttérrel.

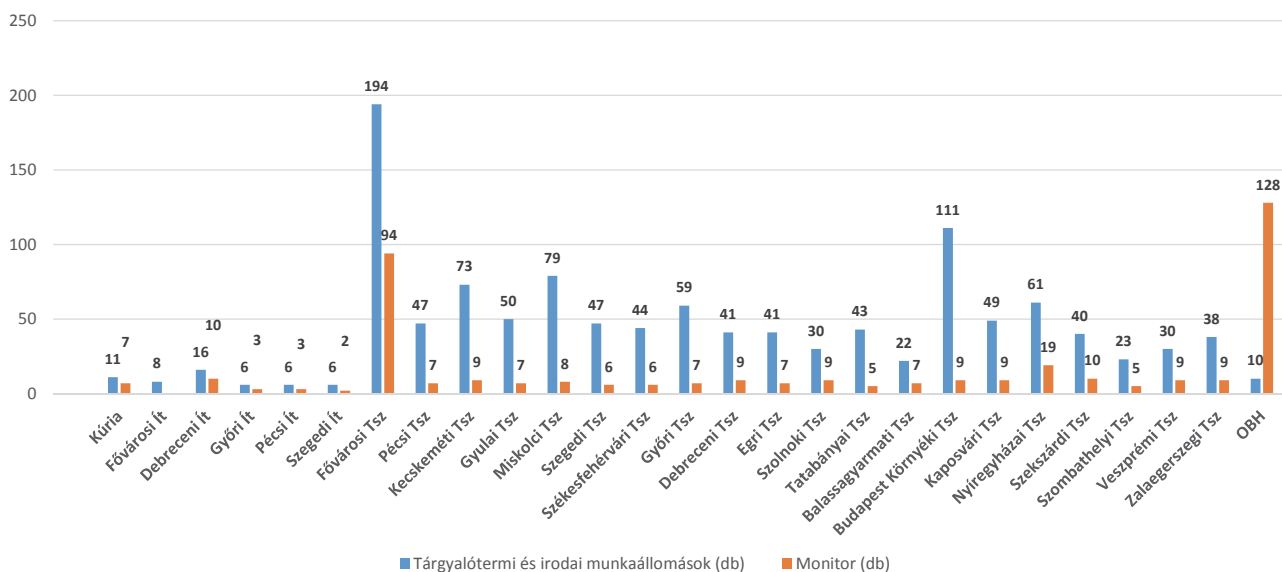
Egy, a 2012. évben elvégzett informatikai hardverállomány-felmérés alapján megállapítást nyert, hogy az informatikai infrastruktúra közel 70%-a – avultsága miatt – nem alkalmas a biztonságos, hatékony és korszerű működtetés feltételeinek teljesítésére. Mindez azt jelentette, hogy 10 bírósági munkatárs közül csupán 3 számára volt biztosított olyan informatikai eszköz, amely alkalmas az új szoftverek működéséhez szükséges megfelelően gyors környezetet, ezáltal gyors és hatékony munkavégzést biztosítani.

Az elmúlt évek beszerzéseinek köszönhetően a bírósági szervezet informatikai eszközeit jellemző avultsági mutató folyamatosan csökken, vagyis az eszközpark megújítása folyamatos, azonban – ahogy a következő táblázat is mutatja – a munkaállomások 37,4%-a, és a szerverek 39,4 %-a még mindig cserére szorul.

Beszerzés éve	Munkaállomások száma (db)	PC-k száma (db)	Notebook-ok száma (db)	Avultsági mutató(%)	Szerverek száma (db)	Avultsági mutató (%)
2011 vagy korábban	13284	13057	227	100,00%	626	100,00%
2012	509	509	0	96,17%	94	84,98%
2013	2755	1465	1290	75,43%	230	48,24%
2014	2522	1615	907	56,44%	14	46,01%
2015	2530	1643	887	37,40%	41	39,46%
Összesen (2012-2015):	8316	5232	3084		379	

3.1. Informatikai eszközbeszerzések 2015-ben

2015. évben „A bíróságok ellátása biztonságot növelő berendezésekkel és informatikai alkalmazásokkal” című, SH/9/2/2 projekt keretében összesen 901 db tárgyalótermi és 284 db irodai munkaállomás, illetve 284 db monitor, az OBH központi költségvetésének terhére 120 db monitor került beszerzésre, amelyek országos elosztását az alábbi diagram mutatja.

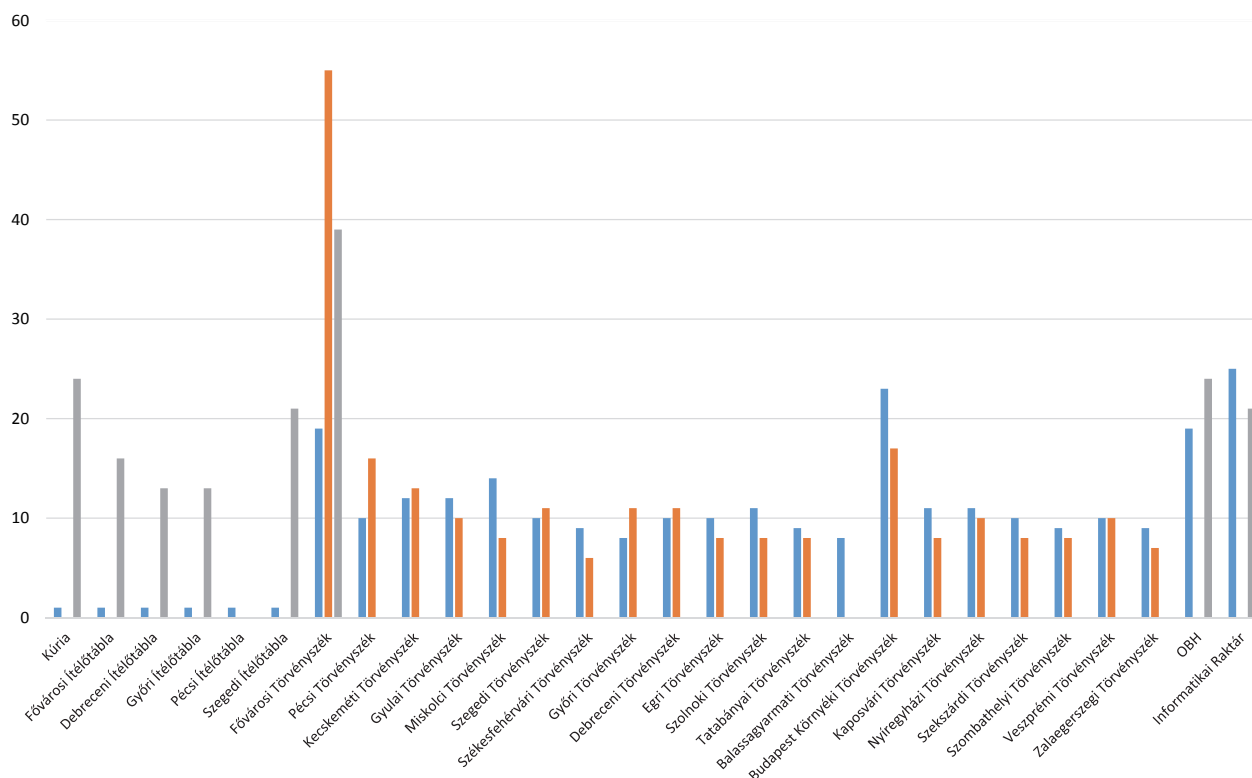

Szintén „A bíróságok ellátása biztonságot növelő berendezésekkel és informatikai alkalmazásokkal” című, SH/9/2/2 projekt keretében került beszerzésre 165 db hálózati eszköz, melyekkel valamennyi bírósági épületben a teljes hálózati eszközállomány mintegy negyedét sikerült korszerűbbre cserélni.

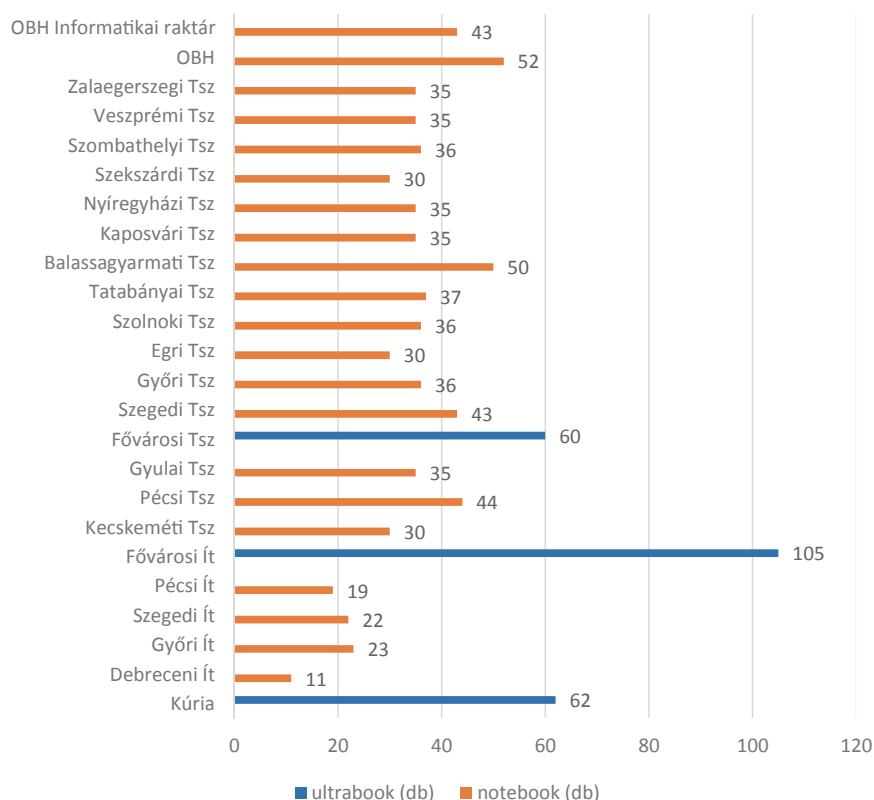
A Kúria, az ítélőtáblák, a Fővárosi Törvényszék és az OBH nyomtatási feladatainak támogatása érdekében összesen 171 db nyomtatót, a „Központosított Kormányzati Infokommunikációs Rendszer kiterjesztése” című, EKOP-1.1.4-2013-2013-0001. azonosító számú KKIR 2 projekt keretében a törvényszéki cégbíróságok részére összesen 233 db nyomtatót szerzett be az OBH 2015-ben. Ezen kívül „Az ügyfélkapcsolatok elektronizálása egyes bírósági eljárásokban” című,

EKOP-1.A.1-08/B-2009-0002. azonosító számú ÜKE projekt feladatainak ellátásához szükséges 275 db nyomtatást előállító eszköz beszerzésére került sor 2015. évben.

Az eszközök elosztása a következők szerint történt:

A bírói munkavégzés támogatására – kiemelten azokon a bíróságokon, ahol a korábbi EKOP projektek keretében nem kaptak laptop-ot – 717 db notebook-ot szerzett be az OBH, továbbá 227 db ultrabook is beszerzésre került 2015-ben, a következő grafikonon látható elosztással.

A Szegedi Törvényszék részére IP telefonrendszer kiépítése történt, az ehhez szükséges eszközök beszerzésre kerültek. A központi országos határvédelmi rendszer kialakításához szükséges közbeszerzési eljárás 2015. év végén zajlott, melynek keretében új McAfee, Behatolás-megelőző, Web-szűrő, Email-szűrő és tűzfalrendszert állít üzembe 2016. év elején az OBH.

Megtörtént a Magyar Államkincstár által üzemeltetett Központosított Illetmény-számfejtési Rendszerhez (KIRA) a jogszabályi előírás alapján történő csatlakozást biztosító informatikai szoftver- és hardvereszközök beszerzése:

- 1 db Blade keret, 1 db tároló, 5 db blade szerver,
- 12 db Microsoft Windows Server, 2012 szoftver licenc,
- 4 db SQL szerver licenc,
- 100 db Terminal felhasználói szerverlicenc.

A KIRA projekt során felmérésre került a bírósági gazdálkodási hivatalok munkaállomásainak állapota, mely alapján meghatározásra került a beszerzendő munkaállomások, monitorok és az irodai programcsomagok száma, valamint a szükséges műszaki leírások elkészítése is elkezdődött. Az eszközök beszerzésére és kiosztására várhatóan 2016. első negyedévében kerülhet sor.

További informatikai eszközbeszerzések:

- 1 db Blade keret, 2 db tároló, 4 db blade szerver beszerzése az OBH-ba a távoli munkavégzés támogatása érdekében,
- 2 db hálózati eszköz a központi szerverszobai adatforgalom optimalizálása érdekében,
- 2-2 db Check Point hardver és licenc beszerzése az OBH-ba,
- 160 db MS Office szövegszerkesztő program beszerzése a Kúria (85 db) és az OBH (75 db) részére,
- 180 db hálózati eszköz (switch) beszerzése a bíróságok részére,
- 25 db Samsung Galaxy S4 mini fekete mobilkészülék,
- 20 db iPad kijelző védő,
- 12 db vonalkód olvasó,
- 2 db projektor,
- 2 db szkennel,
- 45 db notebook gyári dokkoló,
- 2 db Blade keret beszerzésére is sor került az Ítéletábrák részére vásárolt szerverek üzembe helyezése érdekében.

A fentiekén túlmenően a műszaki leírás meghatározásával megkezdődött egy automatizálható országos mentőrendszer beszerzésének előkészítése is. A rendszer kiépítése várhatóan 2016. I. félévben valósul meg, éles üzembeállítása 2016. II. félévében a tesztidőszakban tapasztaltak figyelembevételével történhet meg.

3.2. Távoli munkavégzés

A bírósági szervezet hatékony működtetéséhez – a mobil eszközök használatának elterjedése és a távoli munkavégzés lehetőségeinek bővülése következtében – ma már sürgető felhasználói igény és elengedhetetlen feltétel az informatikai rendszerek erőforrásaihoz való távoli hozzáférés biztosítása, mérlegelve az ezzel járó kockázatokat. Biztosítani kell továbbá a megfelelő technológiák kiválasztását, alkalmazását és a felhasználók részére történő oktatást a biztonságos távolérés érdekében.

Mindezek megvalósítása érdekében az OBH Informatikai Főosztálya 2014-ben országos VPN-felmérést végzett a bíróságok körében arra vonatkozóan, hogy a bírósági dolgozók részére milyen formában és megoldással biztosítják a távoli munkavégzés lehetőségét. A felmérés eredményeként megállapítható volt, hogy a bíróságok különbözőféleképpen oldják meg a VPN kapcsolat biztosítását. Az egységes kialakítású és központi, OBH által felügyelt távoli munkavégzés biztosítása érdekében, a Svájci Projekt részeként, valamint a költségvetési többletforrásból finanszírozva betervezésre került a Verde VDI távoli munkavégzésre alkalmas virtualizációs környezet-hez szükséges szoftveres és hardveres infrastruktúra beszerzésének előkészítése.

2015. I. félévében az OBH Informatikai Főosztálya megkezdte a távoli munkavégzés (Verde) biztosításához szükséges hardver- és szoftverkörnyezet kialakítását, melynek beüzemeléséhez szükséges teszteléseket és előkészítő munkákat az OBH-ban alakult munkacsoport végzi. A Verde virtuális munkaállomást biztosít minden internetkapcsolattal bíró, a használathoz jogosultsággal rendelkező felhasználónak. A virtuális munkaállomás rendelkezik minden, a munkavégzéshez szükséges alapvető programmal, melyet a felhasználói beállítások erejéig a felhasználó testre szabhat, így kialakíthatja saját informatikai munkakörnyezetét. Az éles bevezetésre 2015. év végén került sor.

3.3. A tömeges bevándorlás okozta válsághelyzethez köthető beszerzések

A 2015. év második felében jelentkező tömeges bevándorlással kapcsolatban felmerülő feladatok az egész bírósági szervezetet komoly erőpróba elé állították. A helyzet kezeléséhez és megoldásához mindenekelőtt elengedhetetlen volt az emberi erőforrások mozgósítása, azonban természetesen ezen túlmenően is megoldást kellett találni a migrációval kapcsolatos ügyeket tárgyaló bírák, valamint a segítségükre lévő igazságügyi alkalmazottak képzésére, fizikális elhelyezésére és a munkájukhoz szükséges egyéb tárgyi feltételek, így például az informatikai eszközök biztosítására.

A tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet kapcsán leginkább érintett törvényszékek részére összesen 170 db notebook, 12 db blade szerver, 15 db hálózati eszköz, 160 db nyomtató, 2 db szünetmentes egység, 1 db redundáns tűzfalrendszer, valamint 50 db Samsung Galaxy S4 mini mobilkészülék került beszerzésre. A Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt. a Nemzeti Távközlési Gerinchálózat és alrendszereihez csatlakozó végpontok közötti adatátviteli hálózaton keresztül biztosította a határmenti bíróságokon a kép és hangalapú adatkapcsolatot. Videokonferencia végpontok kerültek kialakításra: a Szegedi Törvényszék részére 2 db LifeSize típusú hardveres, 8 db Lync alapú szoftveres, a Pécsi Törvényszék részére 4 db Lync alapú szoftveres, a Zalaegerszegi Törvényszék részére 4 db Lync alapú szoftveres, a Budapesti Törvényszék részére 2 db Lync alapú szoftveres.

4. Licencek és szoftverfejlesztések

4.1. Licencek

2015. évben az alábbi licencek beszerzésére, megújítására és üzemeltetésének biztosítására került sor:

- mentő licenc: a Csőd-Civil projektben keletkező adatok mentése érdekében,
- vírusirtó és határvédelmi licencek:
 - o 10500 db vírusvédelmi licenc beszerzése valamennyi bíróság részére a kliensoldali (munkaállomás) védelme érdekében,
 - o 413 db alternatív vírusirtó beszerzése a Szekszárdi Törvényszék részére tesztelés céljából,
 - o 50 db alternatív vírusirtó beszerzése az OBH szerverei vírusvédelmi rendszerének megerősítése céljából, valamint
 - o határvédelmi eszközök licenceinek megújítása az országos informatikai hálózat védelme érdekében.

- rendszer-támogató licencek:
 - o 600 db Microsoft Windows 7 szoftver és 600 db Verde licence beszerzése a távoli munkavégzés támogatása érdekében, melyeknek tesztelése meg is kezdődött a beszámolási időszakban,
 - o 27 db MS licenc beszerzésre az OBH részére a forráskódkezelő, teszt- és fejlesztő rendszer kialakításához,
 - o a Novell szoftver licenceire vonatkozó szerződés meghosszabbítása. A rendszer biztosítja a felhasználói bejelentkezést, a levelezést, a szerveroldali telepítést, az üzemeltetést, valamint minden olyan „láthatatlan” hálózati feladatot, amely az országos informatikai rendszer napi szintű fenntartásához, támogatásához szükséges,
 - o az országos Gazdasági Integrált Irányítási Rendszer (GIIR) támogatására a szoftverkövetéseit, javításait, igényelt módosításait tartalmazó szerződés megújítása,
 - o az elektronikus aláíró automata továbbfejlesztése az elektronikus kapcsolattartás járásbíróságokra való kiterjesztése végett,
 - o a BIR-O program jogszabály-változásoknak megfelelő fejlesztése, és a BIR-O program mögötti rendszerfejlesztés,
 - o az EKOP projektekben megvalósult fejlesztések terméktámogatása.
- felhasználói licencek:
 - o 128 db Microsoft Office szövegszerkesztő licenc beszerzése az OBH részére,
 - o 600 db Microsoft felhasználói licenc beszerzése a Forrás SQL könyvelési rendszer üzemeltetéséhez,
 - o 1 db Kábítószer Kalkulátor program 3 éves korlátlan licencének beszerzése,
 - o 1db HostWare szállodai programcsomag beszerzése a MIA részére,
 - o jogtár licenc beszerzése.

4.2. Szoftverfejlesztések

2015. évben is számos alkalmazás- és rendszerfejlesztést és korábban indult programok bevezetését és üzemeltetését végezte el az OBH. A bíróságok és ügyfélkapcsolatok elektronizálása területén kiemelhetők a következő fejlesztések:

- a járásbíróságokra is kiterjesztésre került az ügyfélkapcsolatok elektronizációjával kapcsolatos projekt és megtörtént a vonatkozó nyomtatványok módosítása,
- a Civil beszámolók elektronikus fogadásának rendszere - amely az iratok elektronikus benyújtására kötelezettek és az elektronikus beadást választók május végi, csúcsterheléssel járó dömpingjét sikeresen kiszolgálta,
- kifejlesztésre került a Civil Integrált Információs Rendszer (CIIR), a NAV-KSH egyablakos adatkapcsolat, valamint a Civil Információs Portálnak való adatátadás, illetve megújult a www.birosag.hu oldalon a Civil Szervezetek névjegyzéke,
- kifejlesztésre és bevezetésre került a BIIR rendszeren belül a csőd és felszámolási ügyszak kezelésének lehetősége és az Igazságügyi Minisztériummal közös Igazságügyi Fizetési Portálon keresztül az elektronikus illeték és közzétételi díj fizetés.

2014. év végén megvalósított, de 2015. évben bevezetett fejlesztések többek között:

- a Bírósági Tájékoztató Rendszer, amellyel az állampolgárok és képviselőik internetes felületen kaphatnak tájékoztatást ügyükben érkezett iratokról,
- a Bírósági Figyelmeztető Rendszer, amellyel az állampolgárok és képviselőik folyamatban lévő ügyeikben SMS-ben vagy e-mail útján értesítést kaphatnak,
- az Eljárás időtartam kalkulátor, a perek eljárási időtartamának tájékoztató jellegű kiszámíthatósága érdekében,

- a BIIR rendszer felhasználói felületének fejlesztései, amelyekkel egyszerűsödött a bírák számára az eljárási határidők figyelemmel kísérése és betartása, a dokumentumtár tartalmának elérése,
- az automatikus adatlap-kitöltő program,
- a VIR rendszer átalakítása a teljesebb statisztikák érdekében,
- az igazgatási panaszok online benyújtásának elérhetővé tétele az ügyfelek számára,
- az Elnöki Iratkezelő Rendszer fejlesztései, aminek keretében az igazgatási területen országosan egységes, hatékony és korszerű szoftverkerült bevezetésre,
- a bírói munkateher-mérés alkalmazás bevezetése.

A bírósági folyamatok elektronizálása területén is kialakításra és bevezetésre kerültek új alkalmazások, például:

- a bírósági eljárások elektronikus nyilvántartási rendszerében, a BIR-O alkalmazásban közvetlenül lehet a KEKKH-s nyilvántartásokból adatokat lekérni,
- a Felszámoló kijelölő alkalmazás fejlesztése, figyelemmel a jogszabályi módosításokra,
- kifejlesztésre került a BIR-O rendszerben az iratsorszámozás, az ügyexport, és az utóirat feltöltés funkció,
- intranetes helpdesk és tudásbázis rendszer került kialakítása a Fővárosi Ítéltáblán helyi jó gyakorlatként.

Jövőbeli célkitűzések és feladatok:

- Az elektronikus eljárások bevezetése a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény Hetedik részének szabályai szerint.
- Az Elektronikus Fizetési Rendszer (EFER) bevezetése az illetékfizetésekre.
- Civil névelőőrzés funkció megvalósítása (publikus portal funkció).
- Civiles úrlapok automatikus anonimizálásának funkciója.
- Civil statisztikák továbbfejlesztése.
- Az Azonosításra Visszavezetett Dokumentumhitelesítés (AVDH) lehetőségének beépítése az elektronikus eljárásokba.
- A Vezetői Információs Rendszer (VIR.NEXT) fejlesztése és bevezetése.
- Az Ügyészségi betekintő portál kialakítása a Civil Integrált Információs Rendszer (CIIR) részeként.
- A Gondnokoltak – és Előzetes Jognyilatkozatok Nyilvántartásának továbbfejlesztése, hogy a KEKKH személyi adat- és lakcímnnyilvántartásából adatokat fogadjon, illetve üzenetalapú kommunikációban az Nemzeti Választási Iroda felé adatokat szolgáltatasson.
- A Tranzakciós Modul (eGateway), továbbfejlesztése, hogy képes legyen több szálon az elektronikus eljárások során be- és kiküldésre kerülő küldemények fogadására.
- A GIIR rendszer megbízhatóságának továbbfejlesztése, failover cluster bevezetése.
- A sikeres KIRA csatlakozás után mind a 26 intézmény korábbi archív Forrás és Nexonbér rendszerének felköltöztetése a központi OBH infrastruktúra rendszerbe.
- Hálózati eszközök (switchek) beszerzése, azzal a céllal, hogy a teljes hálózati eszközállománycseréje megtörténjen.
- Notebook-ok beszerzése a bírák részére a távoli munkavégzés megkönnyítése érdekében.
- Országos mentőrendszer kialakítása.

További hasznos információk a témában:

- Az elektronikus ügyindítást lehetővé tevő alkalmazásokról: <http://birosag.hu/media/aktualis/egy-kattintassal-elerheto-elektronikus-feluletek>
- A polgári peres elektronikus formanyomtatványokról: <http://birosag.hu/ugyfelkapcsolati-portal/formanyomtatvanyok>
- Az elektronikus nyomtatványokról: <http://birosag.hu/allampolgaroknak/nyomtatvanyok-urlopok>
- Ügyfélkapcsolati portál: <http://birosag.hu/ugyfelkapcsolati-portal>
- Tájékoztató a csőd-, felszámolási, vagyonrendezési, adósságrendezési és jog-tény törlése iránti eljárásokban az illeték és a közzétételi költségterítés befizetéséről: <http://birosag.hu/allampolgaroknak/csod-felszamolasi-eljarasok/tajekoztato>
- A hivatali kapuról: <https://ugyintezes.magyarorszag.hu/szolgaltatasok/hkp.html>
- Ügyfélcentrumokról: <http://birosag.hu/media/aktualis/atadtak-fovarosi-torvenyszek-ugyfelcentrumat>

XI. RÉSZ - A BÍRÓSÁGI SZERVEZET MŰKÖDÉSÉT BIZTOSÍTÓ ÉPÜLETEK

1. Az országos épületállomány kataszterében bekövetkező változások
 - 1.1 Az ítélezési célra használt épületek számának változása
 - 1.2 A bírósági ingatlanok használat szerinti megoszlása
 - 1.3 A Legfőbb Ügyészséggel közösen használt ingatlanok
2. Felújítások, építkezések, beruházások
 - 2.1 2015-ben befejezett beruházások
 - 2.2 2015-ben folyamatban lévő beruházások
 - 2.3 2015-ben megkezdett, több évre áthúzódó beruházások
 - 2.4 Az OBH Jablonszky Ferenc pályázatai
 - 2.5 A bírósági épületállomány egészét érintő fejlesztések
3. Kiemelt projektek
 - 3.1 BKT – M3 projekt
 - 3.2 Kúria Projekt
 - 3.3 OBH-MOME Stratégiai Partnerségi Megállapodás
 - 3.4 KEHOP-5.2.2. – „Középületek kiemelt épületenergetikai fejlesztései és megújuló energiaforrás hasznosítása” pályázat
4. A 2014-ben megfogalmazott legfontosabb célok megvalósulása

Az OBH 2015. évi legfontosabb eredményei a tárgyi feltételek biztosítása és azok optimális elosztása, hasznosítása terén:

- Az épületállomány műszaki állapotának tervezett megújításához, felújításához szükséges pénzügyi források biztosítása, ismételt növelése.
- A Debreceni, valamint a Ceglédi Járásbíróság beruházásának befejezése a tervezett pénzügyi keretek között, a prognosztizált határidők betartásával.
- A Budapest Környéki Törvényszék – BKT Városliget Projekt - költséghatékonyságának felülvizsgálata, az állami vagyonnal „jó gazda módjára” való gazdálkodás jegyében új megoldás felkutatása, a célra az M3 irodaház megvásárlása.
- A MIA fejlesztése I. ütemének megvalósítása.
- Az OBH Jablonszky Ferenc belső pályázati rendszerének kiterjesztése.
- Stratégia Partnerségi Megállapodás a Moholy-Nagy Művészeti Egyetemmel.
- Az MNV Zrt. 2015-ben „Az év vagyonkezelője” díjjal ismerte el az Országos Bírósági Hivatal tevékenységét.

1. Az országos épületállomány kataszterében bekövetkező változások

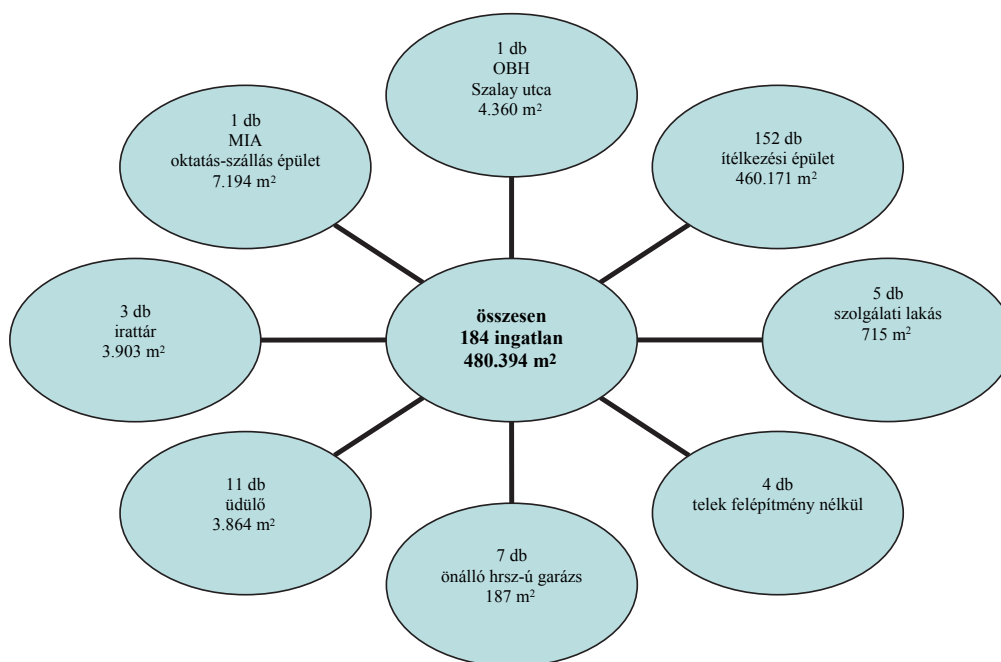
1.1. Az ítélkezési célra használt épületek számának változása

A bírósági szervezetek vagyonkezelésében és bérletében 2015-ben országosan összesen 184 ingatlan volt, ezek közül 152-ben végeztek ítélkezési tevékenységet. Ez a szám megegyezik a 2014. év végi adatokkal. A korábbiakhoz képest változás, hogy az Egri Törvényszék teljes körű felújítása alatt a bíróságnak ideiglenes elhelyezést biztosító Egri Dobó István laktanyát a törvényszék ideiglenes vagyonkezelésbe vette, a Debreceni Járásbíróság Iparkamara út 1. szám alatti korábbi épületének vagyonkezelői jogát a törvényszék az állam javára visszaszámaztatta, illetve, hogy az M3 Irodaháznak az állam javára történő megvásárlásával megszűnt annak bérlete.

A megvalósított fejlesztések eredményeként hatékonyabb munkaszervezés, mérséklődő üzemeltetési költségek, valamint az ítélkezés minőségének javulása várható.

1.2. A bírósági ingatlanok használat szerinti megoszlása

A bírósági szervezetek vagyonkezelésébe és bérletébe 2015-ben országosan 184 ingatlan tartozott. A megvalósított fejlesztések eredményeként az épületek nettó alapterülete 480.394 m²-re növekedett. Az ingatlanállomány alapterületének mintegy 40.000 m²-es növekedését az Egri Dobó István laktanya ideiglenes vagyonkezelésbe vétele, az M3 irodaház megvétele, valamint a Debreceni és Ceglédi Járásbíróságok új épületeinek megnövekedett alapterülete eredményezte. E hatalmas méretű, szerteágazó funkciójú, jelentős részében leromlott állapotú ingatlanvagyon fenntartásáról, megújításáról gondoskodik évről évre az OBH.

A 113 helységben található 184 ingatlan műszaki állapotának figyelemmel kísérése, fenntartási, karbantartási, felújítási munkáinak jó gazda módjára történő kezelése, az OBH elsőrendű, prioritást élvező, és rendkívüli forrásokat igénylő feladata. Egyrészt alapvető elvárás, hogy a bírák és bírósági szervezetben dolgozók megfelelő körülmények között dolgozhassanak, másrészt ezekben a bírósági épületekben kerül kapcsolatba az igazságszolgáltatással évente több millió ügyfél is. Az OBH kiemelt célja az ítélkezés magas minőségét szolgáló, a nyitott, ügyfélbarát bíróság igényeinek megfelelő épületek kialakítása.

1.3. A Legfőbb Ügyészséggel közösen használt ingatlanok

A bíróságok a 152 ítélezési célra használt épületből 61-et közösen használnak a Legfőbb Ügyészség szerveivel. 2015 végéig országosan összesen 12, az ügyészséggel közösen megvalósított, teljes körű épületfelújítás fejeződött be. Az érintett épületek esetében megtörtént a két szervezet közötti vagyonmegosztás, aminek eredményeképpen a két szervezet önállóan elkülönült épületrészben került elhelyezésre. Az OBH 2015-ben véglegesítette a közösen használt épületek tervezett vagyonkezelői jogának megosztását alátámasztó terület-megosztási kimutatókat. A Legfőbb Ügyészség Gazdasági Főigazgatóságával egyeztetett módon 2015-ben megkezdődött a területmegosztásra vonatkozó megállapodás aláírásának előkészítése, amelyben a két szervezet megegyezik a működési és fejlesztési költségek tervezett megosztásában.

Megállapodás született a két szervezet között az Egri és Szegedi Törvényszék, a Gödöllői, a Szarvasi és a Siófoki Járásbíróság közös használatú épületeket érintő beruházásaiknak forrás megosztásáról, valamint a beruházás lezárulását követő vagyonmegosztás arányairól. A Szolnoki Törvényszék teljes körű felújításának 2016-ra tervezett kezdéséig az ügyészségi szervezet kiköltözik az épületből. További egyeztetések folynak az ügyészi szervek kiköltözéséről, a növekvő ügyészségi feladatokra és az ezzel összefüggő létszám emelkedésre, illetőleg a területigényre tekintettel az Encsi, a Tiszaújvárosi, a Karcagi és a Nagykáti Járásbíróság épületei vonatkozásában. Előzetes megállapodás született a Kisvárdai, a Tapolcai és a Dunakeszi Járásbíróságok közösen tervezett fejlesztésében, valamint a közös forrás viselésben is.

A két szervezet közös kedvezményezettje a KEHOP-5.2.2. – Középületek kiemelt épületenergetikai fejlesztései és megújuló energiaforrás hasznosítása pályázatnak. Ennek keretében 1,4 milliárd forint pályázati forrás felhasználására nyílik lehetőség. Ezt a Komlói és a Bajai Járásbíróság teljes körű energetikai felújítására, valamint a Fővárosi Törvényszék és a Legfőbb Ügyészség által közösen használt Markó u. 27. szám alatti épület energetikai fejlesztésére tervezzük fordítani.

A Legfőbb Ügyészség szervezeteinek közeljövőben megvalósuló kiköltözését követően (Szolnok, Encs, Karcag, Tiszaújváros, Nagykáta) a közösen használt épületek száma 56-ra csökken. A közösen megvalósítani tervezett fejlesztések, beruházások kivitelezése után a közösen használt épületek száma további 11 épülettel csökken, a rendezett vagyonkezelési jogú épületek 2014-es 19,67%-os aránya pedig 41 %-ra növekszik.

2. Felújítások, építkezések, beruházások

Az OBH elnöke a 2014-es beszámolójában megfogalmazott célkitűzéseinek és terveinek megfelelően, az abban megfogalmazott feladatok teljesítéséhez, a költségvetési tárgyalásokon biztosította a szükséges forrást. Kiemelkedő siker, hogy az ezeken megfogalmazott célokat, feladatokat az OBH szinte maradéktalanul meg tudta valósítani.

2.1. 2015-ben befejezett beruházások

2.1.1. Debreceni Járásbíróság új épülete

A beruházás építési munkáinak átadás-átvételi eljárásának lezárására 2015. május végén került sor. A Debreceni Járásbíróság a régi épületéből a 2015. évi ítélezési szünetben költözött át az új létesítménybe, amelynek ünnepélyes átadására 2015. szeptemberében került sor. A minden elemében kivételes minőségben megvalósított, magas építészeti értéket képviselő, 10.088 négyzetméteres épület kivitelezésével megvalósult a városvezetés terve, létrejött a debreceni új bírósági központ. A létesítmény kialakítása során nagy hangsúlyt fektetettek a komplexum funkcionalitására, különös figyelemmel az ott dolgozók és a bíróságra érkező ügyfelek igényeinek kiszolgálására. A legmagasabb elvárásoknak megfelelő tárgyi környezetben 246 bírósági munkatárs számára a kor igényei

nek megfelelő, korszerű munkakörnyezet biztosított. A beruházáshoz az OBH informatikai felszereléssel és bútorozással együtt 2013-2015. között, ütemezetten 3,7 milliárd forint forrást biztosított.

2.1.2. Ceglédi Járásbíróság teljes körű felújítása

A leromlott állapotú bírósági épület 2013-ban megkezdett teljes körű rekonstrukciója, bővítése az eredetileg tervezett véghatáridőt alig módosítva, 2015. május végén fejeződött be. A színvonalasan és igényesen kialakított létesítmény ünnepélyes átadására 2015 októberében került sor. A teljes körű felújítás, bővítés befejezésével létrejövő 1.586 négyzetméteres épületben 45 bírósági dolgozó megfelelő munkakörülménye és a járásbíróság illetékességi területéhez tartozó ügyfelekkel az európai színvonalú kapcsolattartás biztosított. A fejlesztéshez az OBH 2013-2015. között ütemezetten, összesen bruttó 560 millió forintos fejezeti forrást biztosított.

2.1.3. OBH - Magyar Igazságügyi Akadémia fejlesztése

A 2006. szeptemberi felavatása óta az épületben nem volt nagyobb léptékű fejlesztés. Az épület részleges megújítását a földszinti foyer otthonosabbá tétele, az éttermi kapacitás növelése, a leromlott állapot megszüntetésének igénye és a változó, fejlődő igazságszolgáltatás indukálta, a képzések számának ugrásszerű növekedése pedig halaszthatatlanná tette. Az OBH által 2014-ben elkészített tervezési, átalakítási és kiviteli tervek alapján a közbeszerzésen nyertes kivitelező vállalkozó 2015 szeptemberére fejezte be az épület korszerűsítését úgy, hogy a felújítási munkálatok közben az Akadémián folyó munka nem szünetelt. A kitűzött célokon felül megvalósult az intézmény 21. századi infokommunikációs rendszerének kialakítása, a teljes létesítmény közös használatú tereinek festése, valamint az épület biztonságtechnikai rendszerének fejlesztése és közösségi tereinek korszerűsítése. A lift előterek berendezése a törvényszékek által felajánlott retro bútorok felújításával valósult meg.

A teljes bírósági szervezetet kiszolgáló létesítmény valamennyi igényt kielégítő felújításához az OBH 217 millió forint forrást biztosított.

2.1.4. Kisebb értékű beruházások, fejlesztések, korszerűsítések

2015-ben az igazságszolgáltatás beruházásaira rendszeresített központi tartalékkeret és felújítási keret fedezete terhére további 41 kisebb, az érintett bíróságok számára elodázhatatlan, elsősorban energetikai jellegű fejlesztés megvalósítására került sor. A teljesség igénye nélkül ilyen volt például:

- a Budai Központi Kerületi Bíróságon a belső festési munkák 2. üteme - 21 millió forintért,
- a Pécsi Törvényszéken az ablakcsere 2. üteme - 36 millió forintért,
- a Pécsi Törvényszéken a belső festés 2. üteme - 21 millió forintért,
- a Szigetvári Járásbíróságon külső nyílászáró csere - 8 millió forintért,
- a Pécsi Járásbíróság keleti homlokzatának felújítása - 3 millió forintért,
- a Makói Járásbíróság homlokzati felújításának 2. üteme - 63 millió forintért,
- a Dunaújvárosi Járásbíróságon belső festés, burkolatjavítás - 13 millió forintért,
- a Bonyhádi Járásbíróságon nyílászáró csere, a homlokzati hőszigetelés 2. üteme - 31,5 millió forintért,
- a Tamási Járásbíróságon bejárat-rekonstrukció - 9,5 millió forintért,
- a Tiszafüredi Járásbíróságon a fűtés korszerűsítése - 15 millió forintért,
- a Szombathelyi Törvényszék tetőfelújítása - 16,5 millió forintért,
- a Tatabányai Törvényszék homlokzati hőszigetelése - 25 millió forintért,
- a Zalaegerszegi Törvényszéken a nyílászáró csere 2-3. üteme - 41,9 millió forintért,
- a Győri Törvényszéken a pincefalak vízszigetelése - 20 millió forintért,
- a Győri Törvényszéken (Árpád u.) lapostető szigetelés, villámvédelem - 17 millió forintért,

- a Kaposvári Törvényszéken (Szt. Imre u.) a kazánház rekonstrukciója – 44 millió forintért,
- a Kaposvári Törvényszéken (Bajcsy Zs. u.) a homlokzat felújítás 2. üteme – 43 millió forintért,
- a Siófoki Járásbíróságon a lepényépület hőszigetelése – 35 millió forintért,
- a Nagykáta Járásbíróságon tető felújítás – 25 millió forintért,
- a Balassagyarmati Törvényszéken tető rekonstrukció – 16 millió forintért,
- a Fővárosi Törvényszéken (Varsányi I. u.) a belső felújítás 1. üteme – 40 millió forintért,
- a Fővárosi Törvényszéken (Markó u.27.) a belső felújítás 2. üteme – 80 millió forintért,
- a Debreceni Ítéltáblán bevilágító ablakok átépítése – 10,2 millió forintért,
- a Kúria tanácstermi klimatizálása – 36,5 millió forintért,
- a Kúria biztonságtechnikai rendszerének korszerűsítése – 13,5 millió forintért.

2.2. A 2015-ben folyamatban lévő beruházások

2.2.1. Ráckevei Járásbíróság

Országosan jellemző, hogy a bíróságok által bérelt épületek önkormányzati tulajdonban vannak, a bérleti díj ezeken a helyeken a „jó állam” koncepciójának megfeleltethető mértékű 0 forint/év (pl. Karcagi Járásbíróság, Mezőtúri Járásbíróság, Dunakeszi Járásbíróság stb.). Ez alól kivétel a Ráckevei Járásbíróság, ahol a rendkívül rossz állapotú önkormányzati épületrész bérleti díja évi nettó 5.315.657,- forint.

A 1431/2013 (VII.10.) Korm. határozat értelmében a Szigetszentmiklóson létrehozandó új igazgatási központ területén kell elhelyezni a Szigetszentmiklósi Járási Hivatalt, a Szigetszentmiklósi Járásbíróságot, a Szigetszentmiklósi Járási Ügyészséget és a Szigetszentmiklósi Rendőrkapitányságot is, a Ráckevei Járásbíróság áthelyezésével egy időben. A feladat megvalósításával az IM – 4,4 milliárd forint egyidejű központi forrás biztosítással – a Pest Megyei Kormányhivatalt bízta meg. A megbízott az OBH és a BKT által összeállított tervezési program alapján, a többi érintett szervezettel is egyeztetve 2015-ben lebonyolította a generáltervező és kivitelező kiválasztására irányuló közbeszerzést. A kivitelezés ütemezetten folyik, a birtokbavétel tervezett időpontja 2016 szeptembere. A beruházás elkészültével az új Szigetszentmiklósi Járásbíróságon 63 bírósági munkatárs korszerű elhelyezése valósul meg.

Az új létesítmény felállításával egy időben megkezdődött a ráckevei bírósági jelenlét lehetőségeinek vizsgálata.

2.2.2. A Szegedi Törvényszék és a Szegedi Járásbíróság közös Széchenyi téri épülete

A Szegedi Törvényszék vagyongazdálkodásában lévő Széchenyi téri ingatlan állapota leromlott, az elhelyezés rendkívül szűkös. A tömeges migrációval a Szegedi Törvényszékre háruló többlet-munkateher miatt jelentkező területigényt is, csak rendkívüli erőfeszítésekkel sikerült megoldani. Az épületben működik jelenleg a Szegedi Törvényszék, a Szegedi Járásbíróság és a Szegedi Járási Ügyészség. 2014-ben megvalósult a Központi Nyomozó Főügyészség Regionális Osztályának más épületbe helyezése. Előzetes elvi megállapodás született a bíróság és a Legfőbb Ügyészség között a teljes körű, közös beruházással történő felújításról, bővítésről. 2015-ben a tervezési program összeállítása és a Legfőbb Ügyészséggel történő egyeztetés után az OBH megkezdte a tervező kiválasztására irányuló közbeszerzési eljárás lefolytatását. A kiemelt műemlék épület kiviteli tervei 2017. első felében készülhetnek el. Az ütemezett források biztosításával a beruházás befejezése 2019-ben várható. Miután a teljes körű felújítás, beruházás idejére az épületet használó intézmények számára ideiglenes elhelyezést kell biztosítani, 2015-ben az OBH, a Szegedi Törvényszékkel együttműködve több, erre vonatkozó lehetőséget is megvizsgált, ám egyelőre nem talált kielégítő megoldást.

2.2.3. Dunakeszi Járásbíróság

Az ügyészséggel közösen használt, rendkívül leromlott állapotú bíróság épülete jelenleg az önkormányzat tulajdonában van. A létesítmény vagyongazdálkodói jogának megszerzése hiányában eddig elmaradt az intézmény mindenképpen szükséges felújítása, korszerűsítése, bővítése. 2015-ben az MNV Zrt. kezdeményezte az ingatlan tulajdonjogának az állam javára történő megszerzését. A Magyar Államot, a Dunakeszi Önkormányzatot és a Dunakeszi Rendőrkapitányságot érintő háromoldalú szerződés előkészítése 2015. év végére lezárult, annak aláírását követően, 2016. év első felében kerülhet a Budapest Környéki Törvényszék és az ügyészség vagyongazdálkodásába az épület. A méltatlan állapotú ingatlan teljes körű felújítása, esetleges elbontása utáni új épület kivitelezésének mérnöki előkészítése 2016. első felében várható. A XXI. századi elvárásoknak is megfelelő, tervezett ingatlan Pilot projektként történő megvalósítására vezetői döntés született.

2.2.4. Egri Törvényszék

Az Egri Törvényszék nagymértékben elhasználódott, korszerűtlen épületét a bíróság és az ügyészség közösen használja. A 2014-ben kiírt, az épület kivitelezőjének kiválasztására irányuló közbeszerzési eljárást a Hunép Zrt. nyerte. Az építkezés megkezdésének előfeltétele volt az épületet használók ideiglenes elhelyezése a beruházás idejére. Az átmeneti elhelyezés céljára szolgáló Dobó István laktanya ideiglenes vagyongazdálkodásba adása 2015 júniusára valósult meg, ezt követően a laktanya épületein a szükséges fejlesztések 2015. szeptemberben fejeződtek be. A törvényszék ideiglenes helyén 2015 novemberében indult a működés, a tényleges kivitelezési munka megkezdésével egy időben. Az épület teljes körű felújításával, bővítésével a kor követelményeinek megfelelő 7.080 négyzetméteres, 116 bírósági dolgozó megfelelő elhelyezését biztosító létesítmény jön létre, melynek költsége előzetesen bruttó 3,5 milliárd forintra becsült. Az épület beruházásának tervezett befejezése 2017 nyara.

2.2.5. Szarvasi Járásbíróság

A Szarvasi Járásbíróság az ügyészséggel közösen használja az épületét, az épület felújítása is közös beruházásként került megtervezésre. 2014-ben a tervezési program összeállítását követően lezajlott a generáltervező kiválasztására irányuló közbeszerzési eljárás, majd a kiviteli tervek elkészülte után, 2015. második felében kiírásra került a kivitelező kiválasztására irányuló közbeszerzés. 2016. első felében, az ideiglenes működést biztosító épület birtokba vételét követően kezdődhet majd meg a tényleges építési munka. A felújítással 25 bírósági dolgozó korszerű munkakörülményeit és az ügyfelek magasabb színvonalú kiszolgálását teremti meg az OBH, melynek eredményeként a 1.949 négyzetméteres épület több éven át húzódó, összesen bruttó 362 millió forintra tervezett beruházásához ütemezetten biztosítja a szükséges forrást. A beruházás befejezése 2017. második felében várható.

2.2.6. Gödöllői Járásbíróság

A Gödöllői Járásbíróság közösen használja épületét az ügyészséggel. A közösen tervezett beruházás indításként 2014-ben összeállításra került a tervezési program, majd a generáltervező kiválasztására irányuló közbeszerzési eljárás kiírása is megtörtént. Az elhúzódó engedélyezési eljárást követően a kiviteli tervek várhatóan 2016. első felében készülnek el, amit követően, 2016. év végén kezdődhet el a kivitelezés. Ennek eredményeként a 2.755 négyzetméteres épületben 65 bírósági dolgozó korszerű munkakörülményeihez és az ügyfelek megfelelő kiszolgálásához szükséges feltételek lesznek. A több éven át húzódó, összesen bruttó 960 millió forintra tervezett beruházásához az OBH ütemezetten biztosítja a szükséges forrást. A beruházás várható befejezése 2018. év eleje.

2.2.7. Kiskőrösi Járásbíróság

A Kiskőrösi Járásbíróság jelenleg egy 18 tulajdonos által birtokolt társasházban működik. A leromlott állapotú épület adottságai és a biztonságtechnikai szempontok miatt szinte alkalmatlan

bíróági funkcióra. 2014-ben az OBH és a Kecskeméti Törvényszék tárgyalásokat kezdeményezett a Kiskőrösi Önkormányzattal a bíróság számára más lehetséges helyszín felkutatására. Az OBH Műszaki Főosztálya a járásbíróság elhelyezésére – az önkormányzat segítségével – talált a város központjában egy üres, korábban egészségügyi létesítményként üzemelő ingatlant. Hasznosíthatóságának feltárása érdekében az OBH összeállította a járásbíróság új épületben történő elhelyezéshez a tervezési programot. 2015-ben lezárult az ingatlancsere műszaki előkészítése, az MNV Zrt. előzetes elvi engedélye birtokában 2016. első félévében várható az átépítésre, bővítésre szoruló, ám egyébként megfelelően kialakítható új ingatlan birtokba vétele, vagyongazdálkodási jogának megszerzése. A 26 bírósági munkatárs megfelelő elhelyezése érdekében megvalósítani tervezett projekt indításához, a tulajdonjog megszerzéséhez, a mérnöki előkészítő munka finanszírozásához a 2015-ben szükséges forrásokat, összesen 47,5 millió forint erejéig az OBH biztosította.

2.2.8. OBH - Szalay utcai épület

Az épületrész felújítására az elmúlt 30 évben nem fordítottak forrást, így az informatikai és erőssáramú hálózatai elavultak, az informatikai hálózat elemei szintén régiek, 10-15 évesek. 2013-2014-ben az OBH vezetése fokozott erőfeszítéseket tett a megnövekedett feladatok ellátásához szükséges létszám Szalay utcai székhelyen történő elhelyezése érdekében. Intenzív tárgyalásokat folytatott az OBH az épületben az IM által használt irodák átadásáról. Tekintettel arra, hogy a kérdéses 17 iroda vagyongazdálkodási jogának átadásáról nem született megállapodás, 2014-ben elkészült az OBH vagyongazdálkodásában álló 4.300 négyzetméteres épületrész teljes körű felújításának kiviteli terve, melynek tervezői költségvetése a szükséges átalakításokkal együtt nettó 500 millió forint volt. A kiemelkedően magas költségek miatt 2015-ben új kiviteli terv készült kizárólag csak az elodázhatatlan műszaki fejlesztésekre vonatkozóan (pl. aula használhatóságát biztosító világítás korszerűsítése, klimatizálása, továbbá a szerver szoba szükséges fejlesztése, új elektromos betápláló hálózat kialakítása). A járulékos munkákkal (festés, burkolatjavítás) együtt bruttó 68,6 millió forintba tervezett beruházás kivitelezőjének kiválasztására irányuló közbeszerzés 2015 novemberében került kiírásra. A fejlesztés lezárása 2016. májusban várható.

A jelenlegi zsúfolt körülmények részbeni megoldására, a jelentősen megnövekedett feladatokhoz szükséges létszám elhelyezésére 2014. év végén nyolc alagsori helyiséget kapott használatba az OBH a Fővárosi Törvényszéktől. Ezek felszerelését, valamint az aulából nyíló nagyméretű előadó teremből 3 iroda kialakítását az OBH saját belső anyagi erőforrásaiból valósította meg. Az OBH feladataihoz, létszám igényéhez mérten szükséges ingatlan felkutatására az OBH 2015. folyamán fokozott erőfeszítéseket tett, azonban megfelelő ár-érték arányú épület a kerületben nem lelhető fel. Emiatt is szükséges a Kossuth téri Kúria épület mielőbbi igazságügyi célra történő birtokba vétele.

2.3. A 2015-ben megkezdett, több évre áthúzódó beruházások

2.3.1. Szolnoki Törvényszék és Szolnoki Járásbíróság

Az 5.937 négyzetméteres törvényszéki palotát jelenleg közösen használja a bíróság és az ügyészség. Az ügyészség új épületének elkészülte 2016. második félévében várható, így a kiköltözésükkel lehetőség nyílik a végletesen leromlott állapotú ingatlan bírósági célú, teljes körű fejlesztésének megvalósítására. Az előzetesen 3,1 milliárd forintba becsült beruházás mérnöki előkészítése 2015-ben kezdődött el a meglévő tervek felülvizsgálatával, a tervezési program összeállításával, valamint a felújítás idejére történő ideiglenes elhelyezési lehetőségek felkutatásával.

2.3.2. Miskolci Törvényszék és Miskolci Járásbíróság

A 8.338 négyzetméteres Dózsa György utcai törvényszéki palota rendkívül leromlott állapotú, teljes körű felújítása és fejlesztése tovább nem halasztható. 2015-ben az épület meglévő terveinek felülvizsgálatával, a tervezési program összeállításával, valamint a felújítás idejére történő

ideiglenes elhelyezési lehetőségek felkutatásával megkezdődött az előzetesen 4,3 milliárd forintra becsült beruházás előkészítése.

2.3.3. Tapolcai Járásbíróság

A Tapolcai Járásbíróság leromlott állapotú épületét a bíróság az ügyészséggel közösen használja. Az épület teljes körű felújítása érdekében 2015-ben – az ügyészséggel és a törvényszékkal együttműködve – kidolgozásra került a beruházáshoz szükséges tervezési program. Az OBH elnökének döntése nyomán az országban három XXI. századi igényességgel kialakítandó bíróság van tervbe véve az ún. Pilot projekt keretében. A három tervezett helyszín közül az egyik a Tapolcai Járásbíróság (a másik kettő: a Dunakeszi és Tapolca). A lehető legjobb eredmény elérése, a fenntartható, zöld energiával működő, a legkorszerűbb technikai felszereléssel ellátott épület kialakítása érdekében hosszas mérnöki előkészítő munkát követően, az Építész Kamarával együttműködve, nyílt tervezői pályázat kiírását tervezi az OBH, melynek előkészítése 2015. év végén megkezdődött. A szükséges forrást az OBH ütemezetten betervezi a fejezeti költségvetésébe.

2.3.4. Jászberényi Járásbíróság

2015. májusában a Jászberényi Önkormányzat megkereséssel élt az OBH felé a Jászberényi Járásbíróság városi főterére néző homlokzatának festésére vonatkozóan. Az egyeztető tárgyalásokat követően, az OBH javaslatára a felek a teljes felújításra szoruló kiemelt műemléki épület (Jászok háza) arányos teherviseléssel megvalósuló, a teljes homlokzat felújítására vonatkozó engedélyezési terveinek készíttetésében állapodtak meg. A tervezéshez szükséges, arányos forrást az OBH a 2015-ös fejezeti költségvetéséből biztosította. Az OBH megrendelése alapján készülő, a tető rekonstrukcióját is tartalmazó kiviteli tervek elfogadása után várhatóan 2016. második felében kezdi meg OBH a kivitelező kiválasztására irányuló közbeszerzés lebonyolítását, a szükséges forrás ütemezett biztosításával. A kiemelt műemlék épület külső rekonstrukciójának előzetesen becsült költsége 200 millió forint.

2.4. Az OBH Jablonszky Ferenc pályázatai

2.4.1. Jablonszky Ferenc pályázati rendszer célja

A pályázati rendszer névadója, Jablonszky Ferenc műépítész volt a 19-20. század fordulójának kiemelkedő alkotója. Tervei alapján épült – többek között – az Újpesti, a Paksi, a Gödöllői, a Szeferncsi, a Hajdúnánási, a Mezőcsáti, a Budapesti Központi Királyi Járásbíróság és a Beregszászi Királyi Törvényszék épülete. Munkássága meghatározó volt a bírósági épületek archetípusainak kialakítása szempontjából.

A belső pályázati rendszer célja az ügyfelek közérzetének, valamint a dolgozók munkakörülményeinek javítása a bíróságokon a felújítási pályázatokon elnyerhető összegek felhasználásával. A kedvező tapasztalatok alapján mára megállapítható, hogy az először 2013-ban bevezetett belső pályázati rendszer elérte a célját, az OBH elnökének stratégiai céljaival összhangban a rendelkezésre álló források felhasználásának egyik leghatékonyabb eszköze lett. A bíróságok magas előkészítettségű pályázatokat nyújtottak be, ennek eredményeként olyan fejlesztésekre is sor kerülhetett az egyes bíróságokon, amelyeket egyébként csak az érintett épület nagyobb volumenű felújításakor lehetett volna megvalósítani. A pályázati rendszer megfelelő módon tárja fel a nagyobb léptékű fejlesztések során gyakran elsikkadó, ugyanakkor indokolt kisebb fejlesztési igényeket, és orvosolja az épületek használói által, lokálisan számon tartott hiányosságokat. A pályázati rendszer esélyegyenlőséget teremt a bíróságok között az igények megvalósítása szempontjából, lehetőség szerint egyenletesen elosztva a rendelkezésre álló forrásokat, közben díjazva a proaktivitást, az előkészítettséget, valamint a megalapozottságot. A forrás elérés módja fejleszti a bírósági szervezet beruházási kultúráját, és a szoros együttműködés eredményeként

növeli a résztvevők számára fontos, megelégedést eredményező beruházások számát. Mindezek alapján az OBH 2014-2015-ben jelentősen növelte a belső pályázat útján elnyerhető források összegét, illetve bővítette a pályázatokon elnyert összeggel megvalósítható fejlesztések körét.

2.4.2. Jablonszky Ferenc Pályázat 1.

Az OBH elnöke a 2014-es pénzügyi maradvány erejéig, összesen 250 millió forint keretösszeg terhére 2014. végén három témakörben (vizesblokk felújítás, munkakörnyezet javítás, irattári kapacitás bővítése) írt ki pályázatot, amire a bíróságok részéről 72 sikeres pályázat érkezett a 2015. június 30-i lezárásig. E határidő időt biztosított a megvalósításhoz szükséges tervek elkészítéséhez, valamint a közbeszerzések jogszerű lebonyolításához. A Jablonszky Ferenc Pályázat 1. támogatásával vizesblokk felújítására 27 épületben (17,76%), irattári kapacitás bővítésére 20 épületben (13,16 %), munkakörnyezet fejlesztésre 25 épületben (16,44 %) került sor.

2.4.3. Jablonszky Ferenc Pályázat 2.

A 2015-ös fejezeti költségvetés terhére júniusban, tervezetten 720 millió forint keretösszegre került kiírásra belső pályázat, külső nyílászárócserére és fűtés korszerűsítésére. A pályázat keretében sikeresen valósult meg 11 épület (7,24%) külső nyílászáró cseréje, valamint 14 épület (9,21%) fűtés korszerűsítése. Ezen energetikai fejlesztések jelentős működési költség megtakarítást eredményeznek.

2.4.4. Jablonszky Ferenc Pályázat 3.

2015 októberében a 2015-ös fejezeti költségvetés terhére további 1 milliárd forint keretösszegre került belső pályázat kiírásra öt pályázható témakörben, 2016. június 30-ai megvalósíthatósági határidővel. A pályázat célja eddig elhanyagolt területek fejlesztése (pl. bűnjel raktár felújítása); a rendszerint szűkös irattári kapacitás radikális növelése (tömör irattár); a hatékony energetikai fejlesztés (zárófödém hőszigetelés); valamint olyan munkakörnyezet javító intézkedés (pl. bútorozás, lokális klimatizálás, burkolatcsere, stb.) volt, melyekre korábban nem valósult meg forrás biztosítása. Vizesblokk felújításra 21 db pályázat kapott támogatást 77.811.405 forint összértékben, tömör irattári kapacitás fejlesztésére 20 pályázat nyert támogatást 205.689.999 forint összértékben, bűnjel raktár felújításra 13 pályázat keretében 72.071.899 forint összértékű fejlesztés történt, munkakörnyezet javításra 74 nyertes pályázat kapott támogatást 518.845.413 forint összértékben, míg zárófödém hőszigetelésére 13 pályázat 125.582.552 forint összértékben került nyertesként kihirdetésre.

2.4.5. Jablonszky Ferenc Pályázat 1-2-3. összefoglalás

A 2015-ben befejezett, illetve kiírt pályázatokkal összesen 1,97 milliárd forint forrást biztosított az OBH a bírósági szervezetek részére fejlesztéseikhez. A három pályázat keretében összesen 238 fejlesztés valósult meg 117 épületben (76,97%). A pályázati rendszer sikerességére alapozva az OBH elnöke 2016-ban további fejlesztéseket tervez belső pályázati forrás biztosításával megvalósítani. Ennek kiemelt területe – az OBH elnökének a nyitott és szolgáltató bíróságok megteremtésére vonatkozó prioritásával összhangban – az egységes arculattal megjelenő bírósági ügyfélközpontok kialakítása az ország valamennyi bíróságán.

2.5. Bírósági épületállomány egészét érintő fejlesztések

2.5.1. Digitális épületfelmérés és tervtár létrehozása a BIM Projekt keretében

Az OBH 2014-ben Pilot projekt keretében szerződést kötött a KIH Projektirodával 3 különböző korban, eltérő stílusban és az ország különböző helyein található bírósági épület (a Sárbogárdi, a Barcsi, és a Kisvárdai Járásbíróság) felmérésére, digitális terveinek, fotó dokumentációjának

elkészítésére és a felmérési metodika kidolgozására. A projekt keretében megvalósított első részteljesítés a Sárbogárdi Járásbíróság épületfelmérése volt. Az elkészült tervek felülvizsgálata után, az eredeti szerződés határidejének és összegének változatlanul hagyásával, az OBH Műszaki Főosztálya kibővítette a megbízás műszaki tartalmát az épületek energetikai jellemzőire vonatkozó részletek felméréssel.

A Pilot projekt 2015-ben lezárult, annak eredményeit felhasználva együttműködési megállapodás került előkészítésre a KIH Projektirodával a teljes bírósági épületállomány digitális felmérésére és digitális tervtárának létrehozására. A tervek szerint az OBH a feladat megvalósításának fedezeteként, ütemezetten 2016-2019. évben 1,309 milliárd forint fejezeti forrást csoportosít át a KIH Projektiroda részére.

3. Kiemelt Projektek

3.1. BKT – M3 Projekt

A BKT és más bírósági szervezetek elhelyezése céljából az OBH 2013-ban vette vagyongazdálkodásába a Városligeti fasor 9-13. szám alatti, volt BM Kórház épületegyüttesét. Az összesen 26.277 négyzetméteresre tervezett épületrevitalizáció és fejlesztés előkészítéseként 2014-ben elkészült a beruházás indító dokumentuma. Ez részletesen feltárta a projekt kockázatait, összegezte a beruházáshoz szükséges előkészítő munkákat, tervezési feladatokat, meghatározta a projektszemléletű résztvevők szükséges körét, rögzítette a projekt megvalósítási ütemtervét és az előzetesen becsült, részletezett bekerülési költségét. A projekt indító dokumentumban meghatározottak szerint 2014-ben elkészült az épületek részletes építészeti felmérési tervdokumentációja, az érintett épületek bontási engedélyezési és kiviteli terve, az épületek feltárásokon alapuló szerkezeti felmérési tervdokumentációja és a terület épületgépészeti hálózatának felmérési tervdokumentációja. A bontási tervek alapján elbontásra kerültek az értéktelen épületek, épületrészek, mérnöki műtárgyak. Az OBH Műszaki Főosztálya kidolgozta a területen található Fischer villa hasznosítási tervét. A tényleges kivitelezés előkészítése érdekében az OBH előkészítette, összeállította a projektmenedzsment, a műszaki ellenőr mérnök szervezet, a generáltervező és a biztonságtechnikai vezető kiválasztására irányuló közbeszerzések műszaki tartalmát. A projekt többszörösen ellenőrzött, egyeztetett, előzetesen becsült bruttó bekerülési költsége 16 milliárd forint.

Az állami vagyonnal és a rendelkezésre álló forrással jó gazdaként való bánásmód elvének érvényesítése, valamint a beruházás kiemelkedően magas becsült összege vezetett a tervezett projekt felülvizsgálatához, a megvalósítandó cél költségoptimalizálást célzó átgondolásához. Az eredeti projekt felülvizsgálatát indokolta az is, hogy a BKT szervezeti egységeinek ideiglenes elhelyezéséről 2014-ben bérelt M3 irodaház, az előzetes elemzések alapján, a BKT minden fővárosi szervezeti egységének, valamint a Budakörnyéki Járásbíróság szervezeteinek elhelyezésére alkalmas, és megfelelő méretű. 2014. év végén az OBH előzetes tárgyalásokat folytatott az M3 irodaház tulajdonosával az épület lehetséges megvételéről és elkészítette az ingatlan értékbecslő szakvéleményét. Az ebben meghatározott vételárat és az M3 irodaház szükséges átalakítási munkáinak becsült értékét figyelembe véve az a BKT és a Budakörnyéki Járásbíróság elhelyezését az M3 irodaházban az OBH előzetesen 8,5 milliárd forintban határozta meg. Az épület informatikai fejlesztését és felszerelését, valamint berendezését 1 milliárd forintra becsülte előzetesen a szakvélemény alapján. 2015-ben az MNV Zrt.-vel előzetesen egyeztetve megkezdődött a BKT M3 irodaházban történő elhelyezéséhez szükséges mérnöki előkészítő munka. A szükséges kormányzati jóváhagyások előzetes beszerzését követően a Kormány az 1785/2015. (X.30.) Korm. határozattal intézkedett a Budapest Környéki Törvényszék elhelyezéséről a Budapest, XIV. kerület, Hungária körút 179-187. sz. alatt található, 29786 helyrajzi számon nyilvántartott „M3 Business Center” irodaházban, és egyben felhívta a nemzetgazdasági minisztert, hogy gondoskodjon a Magyarország 2015. évi központi költségvetéséről szóló 2014. évi C. törvény

(Kvtv.) 1. melléklet VI. Bíróságok fejezet 2014. évi kötelezettségvállalással terhelt költségvetési maradványából 8,08 milliárd forint átcsoportosításáról a Kvtv. 1. melléklet XLIII. Az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások fejezet javára. Felhívta a Kormány a nemzeti fejlesztési minisztert, hogy az MNV Zrt. útján intézkedjen az ingatlan tulajdonjogának az állam javára történő megszerzéséről, és az ingatlan bírósági funkciónak megfelelő átalakításáról, majd a BKT részére történő vagyonkezelésbe adásáról. A szükséges forrás átcsoportosítását követően az adás-vételi szerződést a felek 2015. decemberében írták alá. Ezt követően az OBH a BKT-val és az MNV Zrt.-vel együttműködve megkezdte a szükséges átalakítás műszaki tartalmának összeállítását, az együttműködést szabályozó háromoldalú szerződés (MNV Zrt. – OBH - BKT) összeállítását.

3.2. Kúria Projekt

A projekt célja a Kúria visszaköltöztetése a Kossuth téri Igazságügyi Palotába, amely jelenleg a Néprajzi Múzeumnak és a Politikatörténeti Intézetnek ad otthont. Megvalósíthatósága a Városligeti Múzeumi Negyed (Liget Projekt) megépülésének függvénye. A projekt előkészítéséhez a törvényhozó által biztosított 50 millió forintos forrást különböző, a megvalósítást előkészítő mérnöki tevékenységre (épületfelmérés, művészettörténeti kutatás) és a projekt népszerűsítésére (kiadvány, tudományos szakmai konferencia, stb.) fordította az OBH. Az előzetes tervek alapján a Kossuth téri kiemelt jelentőségű műemlék épület rekonstrukciójának költsége 16,4 milliárd forint. Ez az összeg nem tartalmazza az épület jelenlegi használóinak kiköltözési, a számukra biztosítandó új épület építési, kialakítási költségét.

A Kúria Kossuth téri épülete kezdéstől három évre becsült beruházásának generáltervezői, szakértői, műszaki ellenőri és lebonyolítói költsége mintegy 1,6 milliárd forint. A kiemelt műemléki épület nemzeti értékhatárt meghaladó, közbeszerzéssel kiválasztott generáltervezési munkáinak lebonyolítási ideje – közbeszerzési eljárással együtt – 1-1,5 év. Az elhúzódó folyamatok felgyorsítása érdekében a 2015-2016. évekre vonatkozó fejezeti költségvetési tárgyalásokon az OBH elnöke kezdeményezte a tervezés lebonyolításához szükséges címzett forrás biztosítását a döntéshozónál. A BKT M3 épületben történő elhelyezéshez ténylegesen szükséges és a BKT Városliget Projekt megvalósításához rendelkezésre álló forrás különbsége fedezi a Kúria tervezési munkáit.

3.3. OBH-MOME Stratégiai Partnerségi Megállapodás

Az OBH előtt álló műszaki fejlesztések megfelelő színvonalú megvalósításához, a munkaerő utánpótlás lehetséges csatornáinak feltárásához szükség van a területen jártas külső szakemberek támogatására. Ennek érdekében az OBH együttműködési szándékkal megkereste a Moholy-Nagy Művészeti Egyetemet (MOME), hogy Stratégiai Partnerségi Megállapodás keretében hosszú távon támogassa az OBH építészeti tárgyú és általában építészeti jellegű feladatainak elvárható színvonalú megoldását. A megállapodás aláírására 2015. június 4-én került sor. Az együttműködés első közös tervezett projektje a bírósági épületek egységes megjelenésű ügyfélközpontjainak human-design szemlélettel tervezett Arculati Kézikönyvének kialakítása, amelynek megvalósítására az OBH és a MOME 2015. december 20-án kötött szerződést. A projekt keretében a MOME szakemberei – az OBH által delegált törvényszéki vezetők lektori bevonásával – előzetes vizsgálatok alapján elkészítik a tervezett kézikönyvet, és az OBH aulájában mintasarkot rendeznek be.

3.4. KEHOP-5.2.2. – „Középületek kiemelt épületenergetikai fejlesztései és megújuló energiaforrás hasznosítása” pályázat

2015. folyamán az Országos Bírósági Hivatal intenzív tárgyalásokat folytatott a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Helyettes államtitkárságával a 2014-2020. közötti időszak Európai Unió pályázati összegeinek elnyerése érdekében. Az előzetes tárgyalások, egyeztetések eredményeként a KEHOP-5.2.2. – Középületek kiemelt épületenergetikai fejlesztései és megújuló energiaforrás

hasznosítása pályázat kedvezményezettjeként az OBH 300 millió forint önállóan hasznosítható, továbbá 1,4 milliárd forint, a Legfőbb Ügyészséggel közösen használt épület fejlesztésére fordítható forrást nyert el. Az előzetes egyeztetések alapján az OBH – a Legfőbb Ügyészséggel együttműködve – összeállította a forrás felhasználásának tervezett műszaki tartalmát

4. A 2014-ben megfogalmazott legfontosabb célok megvalósulása

A 2014-ben megfogalmazott célkitűzések, feladatok az alábbiak szerint valósultak meg:

- A költségvetési tárgyalásokon elért eredmények alapján az épületállomány műszaki állapotának fejlesztéséhez szükséges pénzügyi forrás rendelkezésre áll.
- Az OBH a bérlemények kiváltására tett erőfeszítéseinek, és a 2015-ben megvalósított fejlesztéseinek eredményeként országosan kettővel csökkent a bérelt épületek száma. Az M3 irodaház megvásárlásával az éves bérleti díj jelentősen, mintegy 175 millió forinttal csökkent, az MNV Zrt.-vel történt megállapodás eredményeként a Hajdúböszörményi Járásbíróság éves szinten 4.596 millió forintos bérleti díjfizetési kötelezettsége megszűnt.
- A bíróság és ügyészség által közösen használt ingatlanokra az OBH – a törvényszékekkel és a Legfőbb Ügyészséggel egyeztetve – 2015-ben elkészítette a működési és felújítási költségek tervezetét, valamint a vagyonkezelői jog megosztásának alapjául szolgáló terület megosztás vázrajzait.
- A tervezett költségkeretek között, a tervezett határidőre befejeződött a Debreceni és a Ceglédi Járásbíróság beruházása, ünnepélyes átadásuk megtörtént.
- 2015. szeptemberére befejeződött a MIA fejlesztés 1. üteme, elkészült a földszinti fogadó-rész átalakítása, a közös használatú terek berendezése, az infokommunikációs rendszer kiépítése, a teljes épület közös tereinek festése, biztonsági rendszerének korszerűsítése.
- 2015-ben folytatódott az Egri Törvényszék rekonstrukciója a törvényszék ideiglenes elhelyezésével. A 3,5 milliárd forintra tervezett beruházás tervezett átadási határideje 2016. második fele.
- A Kiskőrösi Járásbíróság épülete tekintetében lezárult az ingatlancsere műszaki előkészítése.
- Az OBH Szalay utcai épületében az elodázhatatlan műszaki fejlesztésekre vonatkozóan kiírásra került a kivitelező kiválasztására irányuló közbeszerzés.
- az OBH éves, közép- és hosszú távú terveknek megfelelően, ütemezetten folytatódik a bírósági épületállomány műszaki fejlesztése a szükséges forrás betervezésével.
- A bírósági épületállomány felmérése, digitális tervtár létrehozása érdekében az OBH – a KIH Projektirodájával együttműködve – Pilot projekt keretében elkészítette a Barcsi, a Kisvárdai és a Sárbogárdi járásbíróságok digitális felmérését, digitális terveit. A Pilot Projekt tanulságait felhasználva hosszú távú együttműködést készített elő KIH Projektirodával a teljes bírósági épületállomány digitális tervtárának létrehozására.
- Az OBH a sikeres bevezetést követően kiterjesztette belső pályázati rendszerét. A Jablonszky Ferenc pályázati rendszer keretében biztosított forrásait felhasználva 2015-ben a törvényszékekkel együttműködve 1,97 milliárd forint OBH forrásból 238 projekt valósult meg.
- Mérnöki előkészítő munkával, tervezéssel, a kivitelező kiválasztására irányuló közbeszerzéssel folytatódtak a Gödöllői, a Szarvasi, a Tapolcai Járásbíróságok, a Szegedi Törvényszék tervezett beruházásai.
- Az OBH és a MOME 2015-ben Stratégiai Partnerségi Megállapodást kötött, ennek keretében megvalósuló első közös projekt az egységes arculattal megjelenő ügyfélközpontok Arculati Kézikönyvének elkészítése a MOME szakembereinek bevonásával.
- A fejezeti források terhére tervezetten a Wagner Gyula Program keretében sikeres, kisebb összegű fejlesztések valósultak meg, 23 db energetikai fejlesztés összesen 451 millió forint értékben.

- 2015. decemberi kormányhatározattal megvalósult a BKT Városliget Projekt költségvetés kiváltása a BKT M3 projekttel, elkezdődött az M3 projekt műszaki előkészítése.
- Az OBH elnöke kiemelt stratégiai céljával összhangban a teljes bírósági épület állomány 32,2%-ában, vagyis 49 épületben megvalósult a gyermekbarát meghallgatás lehetősége.
- A Pest Megyei Kormányhivatallal együttműködve folytatódott a Szigetszentmiklósi Közigazgatási Központ beruházása, melynek átadására 2016. második felében kerülhet sor
- Sikeres pályázatot nyújtott be az OBH a KEHOP-5.2.2 energetikai fejlesztést biztosító pályázatra, amelynek során egyedüli kedvezményezettként 300 millió forint forrást, a Legfőbb Ügyészséggel együttes kedvezményezettként 1,4 milliárd forint forrást nyert el.
- Az OBH „2015. év Vagyongazdálkodója” kitüntető elismerést kapott az MNV Zrt-től 2015 decemberében.

Jövőbeli célkitűzések és feladatok:

- Az épületállomány műszaki állapotának tervezett megújításához, felújításához szükséges további pénzügyi források biztosítása.
- A bírósági épületek tervszerű és ütemezett felújításának és karbantartásának folytatása.
- A bíróságok szűkös irattári helyzetének megoldása, az irattári kapacitás további bővítése.
- A kiemelt projektek – BKT M3 Projekt, Kúria Projekt – folytatása, az azokhoz szükséges forrás biztosítása.
- A teljes bírósági épületállomány felmérésének, digitális terveinek elkészítése, digitális tervtár ütemezett megvalósítása a KIH Projektirodával együttműködve, a szükséges forrás ütemezett biztosítása.
- A Szarvasi, a Tapolcai, a Karcagi és a Gödöllői Járásbíróság, a Szegedi, valamint az Egri Törvényszék ügyészséggel közösen megvalósítandó beruházásának ütemezett folytatása, ezekhez forrás biztosítása.
- A Kiskőrösi és a Jászberényi Járásbíróság megkezdett rekonstrukciójának folytatása, a szükséges forrás biztosítása.
- A 2015-ben mérnöki munkával megkezdett új beruházások (Miskolci és Szolnoki Törvényszék) beruházásának előkészítése, megkezdése, ideiglenes kiköltözésük előkészítése.
- Jablonszky Ferenc Program keretében OBH belső pályázati rendszerének folytatása, kiterjesztése.
- Az OBH-MOME Stratégiai Partnerségi Megállapodás keretében további projektek megvalósítása (talárpályázat, MIA belső berendezés).
- Az OBH Szalay utcai székhely épületének részleges felújítása, korszerűsítése.
- A MIA korszerűsítés 2. ütemének megvalósítása (kert rekonstrukció, uszoda szárny átalakítás).
- Együttműködés a Pest Megyei Kormányhivatallal a Ráckevei Járásbíróság Szigetszentmiklósi közigazgatási központba tervezett átköltöztetése feltételeinek megteremtésében.
- A KEHOP-5.2.2 program keretében a fejlesztések elindítása.

További hasznos információk:

- Átadták a Budapest Környéki Törvényszék Ügyfélcentrumát: <http://birosag.hu/media/aktualis/atadtak-budapest-kornyeki-torvenyszek-ugyfelcentrumat>
- Veszprémi Törvényszék új, korszerű irattára: <http://birosag.hu/media/aktualis/atadtak-veszpremi-torvenyszek-uj-korszeru-irattarat>
- Építkezés és korszerűsítés a Veszprémi Törvényszéken: <http://birosag.hu/media/aktualis/epitkezés-es-korszerusítés-veszpremi-torvenyszeken>
- Gyermekmeghallgató szoba, tanúváró a Szekszárdi Járásbíróságon: <http://birosag.hu/media/aktualis/gyermekmeghallgato-szoba-tanuvaro-szekszardi-jaras-birosagon>
- Háromfunkciós szoba átadása a Siófoki Járásbíróságon: <http://birosag.hu/media/aktualis/haromfunkcios-szoba-atadasa-siofoki-jarasbirosagon>

XII. RÉSZ - A BÍRÓSÁGI SZERVEZET GAZDÁLKODÁSA

1. Gazdálkodás jelentősége
2. Fejezeti szintű gazdálkodás
3. Bíróságok fejezet 2015. évi költségvetése
4. Saját bevételek
5. Külső projektek és együttműködések támogatásai
6. A kiadási előirányzatok teljesítése
 - 6.1 Személyi juttatások
 - 6.2 A munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó
 - 6.3 Dologi kiadások
 - 6.4 Felhalmozási kiadások
 - 6.5 Egyéb működési kiadások
7. A 2015. évi hatékony gazdálkodás eredményei
8. Takarékosági intézkedések a kiadások mérséklése érdekében
9. Gazdálkodást nehezítő tényezők
10. A bíróságok gazdálkodásának külső ellenőrzése
11. KIRA Projekt

Az OBH 2015. évi legfőbb eredményei az OBH elnökének azon célkitűzéseivel összefüggésben, hogy a bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék – független bírák időszerűen és magas színvonalon ítéelkezzenek:

- A költségvetés tervezésekor az egyes feladatokhoz meghatározott költségkeret került biztosításra; valamennyi fejezeti feladat számbavétele megtörtént a tervezés során.
- Központi gyűjtős adatbázis került kialakításra. Megtörtént az intézmények adatbázisainak migrálása és a gyűjtős adatbázis használatához kapcsolódó szakmai oktatássorozatok megtartása.
- Bevezetésre került a Vezetői információs rendszer (Kontrolling rendszer).
- A Bírósági fejezeten belül a gazdálkodással, számvittel kapcsolatban egységes szabályzatok kerültek kiadásra.
- Megvalósult a beruházások kiemelt figyelemmel való kísérése.
- A Nexon HR, mint személyügyi nyilvántartó rendszer továbbfejlesztése.
- A központosított illetmény-számfejtési rendszerhez való csatlakozás előkészítésének kidolgozása.

1. Gazdálkodás jelentősége

Az igazságszolgáltatási tevékenységhez szükséges pénzügyi forrásokat a mindenkorai költségvetési törvényen keresztül egyrészt az Országgyűlés biztosítja költségvetési támogatás formájában, másrészt a Bíróságok fejezet minimális saját bevétellel is rendelkezik. További, külső finanszírozási forrásként jelentkeznek a különböző projektek keretében elnyert támogatások. A bírósági fejezet gazdálkodásával kapcsolatos feladatok ellátása az OBH elnökének kötelessége. A kitűzött stratégiai célok csak felelős gazdálkodás mellett valósulhatnak meg. Az intézményrendszer zavartalan működése csupán megfelelő tervezéssel, finanszírozási és stratégiai monitoringozással biztosítható. A források felhasználásnak első lépéseként, a 2015. évet érintően, új típusú tervezés került bevezetésre. Ennek során valamennyi stratégiai célhoz kapcsolódó Fejezeti feladat számbavételre került, továbbá a megvalósításukhoz szükséges erőforrások feladatonként kerültek megtervezésre. A tervezés során kiemelt szempont volt az intézmények közötti elosztás, a folyamatos visszaméréseken alapuló, intézmények közötti pénzügyi aránytalanságok megszüntetése, a felhasználás időarányos ütemezése, az erőforrások optimalizálása és a likviditás folyamatos megőrzése.

2. Fejezeti szintű gazdálkodás

Az OBH gazdálkodása kettős szerepet tölt be. Egyrészt felöleli az OBH, mint intézmény saját gazdálkodási feladatait, másrészt ide tartozik a teljes bírósági intézményrendszer gazdálkodásának központi irányítása. Az OBH tervezi meg a fejezet költségvetését és gondoskodik a források intézmények közötti arányos felosztásáról. Az intézmények pénzügyi felhasználásának folyamatos ellenőrzése, nyomon követése azzal a céllal történik, hogy az intézmények pénzügyi helyzetének kiegyensúlyozottsága biztosított legyen, ami elengedhetetlen feltétele a zökkenőmentes napi működésnek.

Az OBH a hatékony gazdálkodás elősegítése érdekében az önállóan gazdálkodó szervezetek részére egységes könyvvizetést, azonos alapelveken nyugvó szabályozási-szabályzati rendszert ír elő, valamint gondoskodik a jogszabályokban meghatározott adatszolgáltatások határidőben és megfelelő szakmai tartalommal történő rendelkezésre állásáról.

3. Bíróságok fejezet 2015. évi költségvetése

Az Országgyűlés Magyarország 2015. évi központi költségvetéséről szóló 2014. évi C. törvényben a Bíróságok fejezet részére az alábbi előirányzatokat fogadta el:

2015. évi előirányzatok (millió forintban)	
Támogatás	87 553,0
Bevétel	2 258,0
Kiadás	89 811,0

A 2015. évi támogatási előirányzat 539,9 millió Ft-tal magasabb volt, mint a 2014. évi eredeti előirányzat, amely a 2015. évi költségvetési törvény, valamint az év közbeni egyes kormányrendeletek által biztosított többletek eredményeként az alábbiak szerint alakult:

2015. évi támogatási előirányzat többlete tételenkénti bontásban (millió forintban)	
2014. évi eredeti támogatási előirányzat	87 013,1
2015. évi eredeti támogatási előirányzat	87 553,0
2015. évi évközi többletek:	720,3
ebből:	

2015. évi támogatási előirányzat többlete tételenkénti bontásban (millió forintban)	
349/2014. (XII. 29.) Korm. rendeletben meghatározott 2011-2012. évi adó- és járulékváltozások ellentételezésére szolgáló bér- és járulék kompenzáció	455,4
Bíróági titkárok és fogalmazók munkaköri pótlékának fedezete	264,9
2015. évi módosított költségvetési támogatás	88 273,3

4. Saját bevételek

Bevételek és előirányzat maradványok alakulása (millió forintban)		
Bevételek	2014. év	2015. év
Működési bevétel	1 897,2	3 260,1
Közhatalmi bevétel	2 107,0	2 316,9
Felhalmozási bevétel	1 916,94	2 649,9
Előző év előirányzatának maradvány igénybevétele	2 678,78	4 143,81
- ebből - kötelezettségvállalással terhelt	2 676,45	4 143,73
- ebből - kötelezettségvállalással nem terhelt	2,33	0,08
Mindösszesen	8 599,92	12 370,71

A bevételek teljesítésének növekedését az előző évről átforduló maradvány összegének növekedése okozta. A fejezeti kezelésű előirányzatokon elszámolandó beruházásokhoz kapcsolható, a több éven átívelő rekonstrukciók fedezetéül szolgáló összegek jelentkeznek 2015. évben maradványként, amelyek pénzügyi felhasználása 2015-ben meg is történt.

5. Külső projektek és együttműködések támogatásai

A költségvetési forrásainkon felül elnyert pályázati támogatások hozzájárulnak az igazságszolgáltatás hatékonyabbá tételéhez.

Külső projektek és együttműködések támogatásai (millió forintban)		
	2014. évi pályázatok	2015. évi pályázatok
Támogatás összege	4 043,1	862,4

6. A kiadási előirányzatok teljesítése

2015. évi kiadási előirányzat teljesítés megbontása (millió forintban)	
Személyi juttatások	51 501,9
Munkaadókat terhelő járulékok és a szoc. hozzájárulási adó	14 196,9
Dologi kiadások	15 032,6
Ellátottak pénzbeli juttatásai	14,6
Egyéb működési kiadások	178,2
Beruházások	5 861,4
Felújítások	1 487,9
Egyéb felhalmozási célú kiadások	76,8
Összesen	88 350,3

A táblázatból egyértelműen kitűnik, hogy a kiadási előirányzat legmagasabb mértékét, mintegy 58%-át (51,5 milliárd forint) a személyi juttatások adják, a hozzá szorosan kapcsolható, munkaadókat terhelő járulékokkal együtt ez az érték meghaladja a 74 %-ot (közel 66 milliárd forint).

6.1. Személyi juttatások

A személyi juttatások a legnagyobb részarányt képviselő kiemelt előirányzat a kiadásokon belül. Ezen a soron kerülnek megtervezésre és kifizetésre a foglalkoztatottak személyi juttatásai, ami tartalmazza a munkavállalókat alanyi jogon megillető, a Bjt.-ben és az lasz.-ban előírt kötelezettségeket, valamint itt kerülnek megtervezésre a külső személyi juttatások körébe tartozó kifizetések is.

A személyi juttatásokra felhasznált összeg 51.501,9 millió Ft volt, amely – ahogyan már korábban utalás történt rá – az összes kiadás mintegy 58 %-át képezi.

A személyi juttatásokon belül a foglalkoztatottak részére a Bjt. és az lasz. alapján kifizetendő, törvény szerinti illetmények teljesített kiadása 42.748,3 millió Ft volt.

A szolgálati jogviszonyban álló foglalkoztatottak személyi juttatásai jogcím alatt további 7.441,6 millió Ft került kifizetésre, amely többek között a készenléti -, az ügyeleti és a helyettesítési díj, a túlóra, a jubileumi jutalom, a napidíj, a közlekedési költségtérítés, valamint a cafetéria rendszer keretén belül, a személyhez kapcsolódó költségtérítésekre került felhasználásra.

A külső személyi juttatásokra kifizetett összeg 1.312,1 millió Ft volt, amely különösen az ítélezésben, illetve a bírói eljárásban közreműködő ülnökök, szakértők, tanúk, valamint az oktatásban részt vevők megbízási díjaira kifizetett összegeket tartalmazza.

6.2. A munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó

A munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó címen az eredeti előirányzat 12.831,3 millió Ft, míg a teljesített előirányzat 14.196,9 millió Ft volt, melynek fedezete a személyi juttatások kiemelt előirányzat sor terhére került biztosításra.

6.3. Dologi kiadások

A dologi kiadások eredeti előirányzata 14.878,7 millió Ft volt, amely a saját bevételi többletek összegével, az előirányzat-maradvány igénybevételével és a kiemelt előirányzatok közötti átcsoportosítással 15.952,1 millió Ft-ra növekedett. Az előirányzat tehát 1.073,4 millió Ft-tal (7,2 %-kal) emelkedett.

A teljesítés 15.032,6 millió Ft volt, amely a módosított előirányzat 94,2 %-a. A bírósági eljárásokkal összefüggő kiadások maradéktalanul kifizetésre kerültek, a lehetőségekhez képest végrehajtott takarékoskodás segítségével.

6.4. Felhalmozási kiadások

2015. évi felhalmozási kiadások előirányzat teljesülése (millió forintban, %-ban)				
Megnevezés	2015. évi előirányzat		2015. évi teljesítés	
	Eredeti	módosított	összegben	%-ban
Beruházás	317	7 291, 15	5 861, 41	80,39%
Felújítás	266	3 695, 87	1 487, 91	40,26%
Felhalmozási kiadások összesen	583	10 987, 02	7 349, 32	66,89%

Az eredeti előirányzat év közben 10.611,9 millió Ft-tal növekedett. Ennek forrása az előző évi intézményi maradványok felhasználása, a fejezeti kezelésű, igazságszolgáltatás beruházásai sor terhére történő előirányzatokból átcsoportosított tárgyévi, valamint ezen a soron lévő, előző évi előirányzat-maradványa, továbbá belső átcsoportosítása volt.

A felhalmozási kiadások 2015. évi teljesülése a módosított előirányzat 66,89 %-át érte el. A legmagasabb mértéket a beruházások sor érte el a maga 80,39 %-ával.

A felhalmozási kiadás során időlegesen megtakarítás mutatkozik a folyamatban lévő, több éven át zajló beruházások miatt. Ennek egyik oka az, hogy több esetben a tervezés (főként az épületek műemlék jellegéből adódóan), illetőleg a kivitelezés során olyan, előre nem látható munkák, felmérések elvégzése válik szükségessé, melyek az előzetesen prognosztizált kivitelezési időtartamot meghosszabbítják, ezért természetesen a megvalósítás ellenértékének pénzügyi teljesítése is később realizálódik. A beruházások tervezésénél a gazdasági szempontokra figyelemmel történik javaslattevés az igazságszolgáltatási feladatok ellátásához megfelelő épületek rekonstrukciójára, építésére. A fejezetben belül kiemelt beruházásnak számít például a Magyar Igazságügyi Akadémia felújítása, az Egri Törvényszék több éven át húzódó teljes rekonstrukciója – aminek előkészítése 2015. évben elkezdődött – továbbá a Debreceni Járásbíróság új épületének kivitelezése. A nagyberuházások mellett számos kisebb volumenű projekt valósulhatott meg, melyekhez a szükséges pénzügyi fedezet rendelkezésre állását az intézmények részére az OBH által kiírt Jablonszky program biztosította. A program keretében valamennyi intézménynek lehetősége nyílt az előre meghatározott kategóriákban - mint például épület-energetikai fejlesztés - pályázatot benyújtani.

6.5. Egyéb működési kiadások

A jogcím tartalmazza a fejezeti kezelésű előirányzatból a bíróságok részére átadott előirányzatot, valamint a Magyarország 2015. évi központi költségvetéséről szóló 2014. évi C. törvény alapján 1.070,2 millió Ft fejezeti tartalék kötelező kiegészítését.

7. A 2015. évi hatékony gazdálkodás eredményei

A fejezetben belül eredménynek és eredményesnek tekinthető minden olyan – a közpénzek felhasználása tekintetében a gazdálkodás ésszerűsítésének irányába ható – folyamat kialakítása, amely a gazdálkodást befolyásoló szabályozók egységesítését, centralizálását és lehetőség szerint mindenre kiterjedő, hatékony felhasználását eredményezi. 2015. évben ilyen eredmények voltak:

- Az országban egyedülálló módon a Bíróságok fejezet által használt pénzügyi-számviteli rendszer standard moduljaira megtörtént a gyűjtős adatbázis bevezetése, mely megteremtette annak lehetőségét, hogy az intézmények továbbra is individuumként szerepelnek a rendszerben, ugyanakkor mégis biztosított a fejezeti rálátás valamennyi bíróság rendszerére. Az egységes nyilvántartások vezetését központilag vezérelt törzsek segítik.
- Az eseti adatszolgáltatások csökkentése - a bíróságok likviditási helyzetének (valós állapotának) felmérése érdekében az OBH igyekszik csökkenteni az intézmények adatszolgáltatásra irányuló kötelezettségeit. A 2015. évben bevezetésre került Kontrolling Rendszer által biztosított napi szintű lekérdezések segítségével megvalósulhatott az intézmények likviditási helyzetének valós állapot szerinti felmérése, figyelemmel kísérése, valamint a kialakuló problémák megelőzése. A Rendszer bevezetésének köszönhetően a bírósági szervezet gyorsabban tud reagálni az esetlegesen fellépő problémákra, ezáltal több idő marad a szükséges intézkedések megtételére.
- A bírósági szervezet intézményei részére nyújtandó számviteli, pénzügyi támogatás az elmúlt évek tapasztalataihoz mérten nagyobb hatékonysággal valósult meg. Az OBH Gazdálkodási Főosztálya a felmerülő kérdésekre a legrövidebb időn belül törekszik válaszolni. Az intézmények együttműködő, konstruktív hozzáállása révén sikerült az új

számviteli rend szerinti első beszámoló elkészítésének problémáit megoldani, és azt a jogszabályban előírt határidőre teljesíteni.

- A monitoring rendszernek köszönhetően jelentősen hatékonyabb intézményi gazdálkodás tudott megvalósulni, melynek eredményeként sor kerülhetett a likviditási problémák kialakulásának megelőzésére, amely által még inkább támogatottá vált a biztos pénzügyi háttér a fejezet valamennyi intézménye számára.
- Az OBH az elmúlt évek gyakorlatának megfelelően, 2015. évben is a bírósági elnökök és gazdasági vezetők részvételével minden intézménnyel lefolytatta a költségvetési tárgyalásokat. A tárgyalások strukturált rendszer szerint haladtak, melyeken az OBH minden fejezeti szerepkörrel rendelkező szakterülete képviseltette magát. Új gyakorlatként került bevezetésre a tárgyalásokon megfogalmazott feladatok fejezeti szinten, strukturáltan történő összesítése, illetve azok folyamatos nyomon követése, ezzel is támogatva a Fejezet valamennyi intézménye által felvetett igényeket, a hatékonyabb igazságszolgáltatási tevékenység megvalósítása érdekében.
- A szabályozási környezet erősítése során, az OBH mintaszabályzat munkacsoportja több, a gazdálkodási területre vonatkozó és az egyes intézmények által fejezeti ajánlasként hasznosítható mintaszabályzat tervezetét készítette el.
- Folytatódott a Nexon HR, mint személyügyi nyilvántartó rendszer továbbfejlesztése, melynek egyik kiemelt célja az erőforrások hatékonyabb elosztásának támogatása.

8. Takarékosági intézkedések a kiadások mérséklése érdekében

A Bíróságok fejezetet 2015. évben is a jó gazda módjára történő gazdálkodás jellemezte, illetve tovább folytatódott a takarékos gazdálkodás jegyében, a rendelkezésre álló erőforrások ésszerű beosztása. Ennek érdekében a bíróságokon a teljesség igénye nélkül a következő költséghatékonyaságot növelő döntések meghozatalára került sor:

- a törvényszéki épület telefonközpontjának modern telefonközponttra történő cseréje eredményeképpen lehetővé vált az interneten történő kommunikáció, így a kommunikációs költségek 2,4 millió forintról 1,9 millió forintra csökkentek (Balassagyarmati Törvényszék),
- egyes szaklapok, folyóiratok éves szintű megrendelése, mely számottevő megtakarítást eredményezett (Szekszárdi Törvényszék),
- a meglévő karbantartási és hibaelhárítási szerződések felülvizsgálata, újrapiályáztatást követően új, kedvezőbb szerződések megkötése (Tatabányai Törvényszék),
- a takarítás átszervezéséből adódóan a 2014. évi 21.423 ezer forintról 2015-ben 15.956 ezer forintra csökkent a kiadás, ami 25,5%-os csökkenést eredményezett (Veszprémi Törvényszék),
- az irodaszer felhasználásának analitikus ellenőrzése: a nyomtatók bekódolása, valamint a papírfelhasználás személyre szóló ellenőrzése a papír felhasználás 30 %-os csökkenését jelentette az előző évhez képest (Veszprémi Törvényszék),
- energetikai korszerűsítés következtében energiatakarékos izzók, mozgásérzékelők, kézi fűtésszabályozás, csökkentett vízfolyást biztosító belső berendezés (perlátor) beszerelése (Győri Törvényszék).

9. Gazdálkodást nehezítő tényezők

Gazdálkodási szempontból az adott évre meghatározott források hatékony beosztása mellett leginkább az egyes évközi jogszabályváltozások és ad hoc események hatására megjelenő újabb feladatok – melyekhez a szükséges források nem minden esetben kerülnek biztosításra – jelentenek nehézségeket a bírósági szervezet számára. 2015. évben ilyen változásként említ-

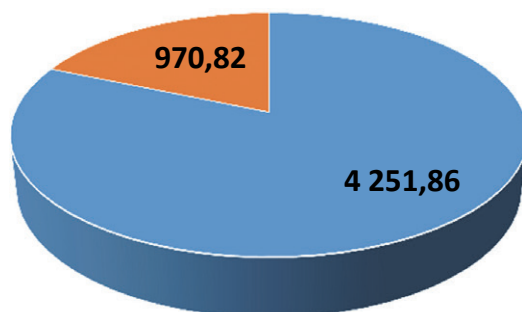
hetjük például az élő erős őrzés jogszabályban meghatározott minimális kötelező óradíjának megemelését, de nagy kihívást jelentett a tömeges bevándorlás következtében azonnal realizálódó többletköltségek kigazdálkodása is.

A felgyorsult ítélkezés, valamint a jogszabályváltozások és a megváltozott élethelyzetekből eredő ún. „dömping ügyek” miatt az ítélkezéshez kapcsolódó kiadások is emelkedtek. Ilyen költségeknek tekinthetők a fordító és tolmácsdíjak, az ülnökök díjazása, a tanú-költség, vagy a különböző szakértői díjak. Ezek a díjak számottevő terhet jelentenek a fejezet egészére nézve, a 2014. évhez képest ez 2015. évben 426 millió forint többlet kifizetést jelentett.

Igazságszolgáltatásban közreműködők kiadásainak 2013. évi és 2014. évi összehasonlítása (millió forintban)		
Igazságszolgáltatásban közreműködők	2014	2015
Szakértői díj	2 144,80	2 257,49
Védői díj, pártfogó ügyvédi díj, ügygondnoki díj	1 515,70	1 814,01
Fordítói díj, tolmácsdíj	467,5	537,7
Tanúdíj	230,5	191,29
Ülnöki díj	289,5	282,07
Önálló bírósági végrehajtó előlege	147,7	140,12
Összesen	4 795,80	5 222,68

Az igazságszolgáltatásban közreműködők költségei a személyi juttatások és dologi kiadások jogcímen jelentkeznek, ezek 2015. évi megoszlását a következő diagram szemlélteti. A dologi kiadásként jelentkező költségek jelentik a nagyobb terhet az intézmények részére, hiszen az amúgy is alulfinanszírozott kiadási jogcím előirányzatából kell biztosítaniuk a szakértői díjak kifizetésének fedezetét, amit csak a dologi kiadások előirányzatából való átcsoportosítás terhére tudnak teljesíteni. A dologi kiadásoknál is folyamatos növekedés realizálódik, ami csökkenti a személyi juttatások javára történő előirányzat átcsoportosítások mértékét.

Igazságszolgáltatásban közreműködők díjának megoszlása 2015. évben a személyi juttatások és dologi kiadások között

■ dologi kiadások (millió forint) ■ személyi jellegű juttatások (millió forint)

Az igazságszolgáltatás korszerűbbé és hatékonyabbá válásának köszönhetően – ami elsősorban az ügyek gyorsabb forgási sebessége miatt jelentkezik – a szakértői, ülnöki, ügyvédi költségek is hatványozottan jelentkeznek.

10. A bíróságok gazdálkodásának külső ellenőrzése

Az Állami Számvevőszék (ÁSZ) által végzett szabályszerűségi ellenőrzések célja annak megállapítása, hogy a bíróságoknál a gazdálkodás és a szakmai feladatellátás szabályszerű volt-e, megfelelt-e a vonatkozó jogszabályok és egyéb szabályozások előírásainak. 2015-ben került sor a 2014. évi zárszámadás keretében a Bíróság fejezetben önállóan gazdálkodó intézmények gazdálkodásának, valamint a fejezeti kezelésű előirányzatok ÁSZ általi ellenőrzésére. A fejezet tekintetében önálló dokumentum nem készült, jelentősebb észrevételt a költségvetés zárszámadási anyag nem tartalmazott.

A bíróságok 2014. évi intézményi beszámolóit az ÁSZ megállapítása szerint a vagyoni, pénzügyi helyzetről megbízható és valós képet adtak.

11. KIRA Projekt

2015. év májusában aláírásra került KIRA csatlakozás kapcsán az a megállapodás a Magyar Államkincstár és az Országos Bírósági Hivatal között, mely rögzíti a csatlakozás ütemtervét és mérföldköveit. Ezt követően június hónapban kezdetét vették a megállapodás tartalma szerinti egyeztetések.

A csatlakozás sikerességének elősegítésére, három testintézmény bevonásával – Kúria, OBH, Fővárosi Törvényszék – munkacsoportok alakultak. A humánerőforrás-, a gazdálkodási- és az informatikai-munkacsoportban dolgozó munkatársak számos tesztelésen és rendszeres egyeztetésen vettek részt. 2015. év végével elsődleges cél maradt, hogy a KIRA programba interfésszel – ősfeltöltéssel – a Bírósági szervezet valamennyi dolgozója hibátlan adattal kerüljön be, továbbá az is, hogy a KIRA program hibátlan paraméterezésével a bíróságokra jellemző sajátosságokat teljes körűen kezelje.

Jövőbeni célkitűzések és feladatok:

- Az OBH-ban már bevezetett Kontrolling Rendszer elérésének kiterjesztése a fejezet valamennyi intézménye részére.
- A Kontrolling Rendszer továbbfejlesztése, melynek részeként tervezést támogató Tervezési Modul, valamint a hatékonyabb likviditás kezelés érdekében Likviditási Modul bevezetése.
- A fejezeti adatszolgáltatások csökkentése, rendszeresítése érdekében, központi adatszolgáltató felület bevezetése.
- Az intézmények számviteli témakörben felmerülő problémáinak hatékonyabb támogatása.
- Felkészülés a Bíróságok fejezet speciális nyilvántartási moduljainak gyűjtős adatbázisban történő emelésére.
- Bűnjel modul fejlesztése, vezetői információs igények kiszolgálása érdekében, a modul BIIR rendszerrel történő összekapcsolása.
- Gazdálkodást támogató „jó gyakorlatok/takarékossági intézkedések” témakörben konferencia szervezése.

További hasznos információk:

- A gazdálkodással kapcsolatos adatokról: <http://birosag.hu/kozerdeku-informaciok/kozerdeku-adatok/obh-gazdalkodasi-adatok>

XIII. RÉSZ - KÜLSŐ FINANSZÍROZÁSÚ PROJEKTEK, PÁLYÁZATOK

1. Bevezetés
 - 1.1 Az OBH által kezelt projektek főbb adatai számokban
 - 1.2 A projektek adminisztrációjának és koordinálásának személyi feltételei
2. Informatikai és műszaki projektek
 - 2.1 Megvalósítás alatt álló projektek
 - 2.2 Megvalósult projektek
3. Képzési és stratégiai projektek
 - 3.1 Megvalósítás alatt álló projektek
 - 3.2 Megvalósult projektek
4. A 2014-2020. programozási időszak

Az OBH 2014. évi legfőbb eredményei az OBH elnökének azon célkitűzéseivel összefüggésben, hogy a bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék, a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítéelkezzenek, az ehhez szükséges tárgyi feltételek és azok optimális eloszlása megvalósuljon, a bírósági szervezet integritása erősödjön és a képzési rendszer továbbfejlesztésre kerüljön:

- A Svájci Hozzájárulás Programban eredményesen megvalósult az informatikai alprojekt, amelynek keretében közel 500 millió forint értékben kerültek beszerzésre informatikai eszközök a bírósági szervezet számára.
- A Központosított Kormányzati Informatikai Rendszer kiterjesztése kapcsán 45 millió forint értékben megtörtént a cégbírósági nyomtatók konszolidálása.
- „Szervezetfejlesztési program államigazgatási és igazságügyi szervek számára” elnevezésű pályázat keretében a Kúria, az Országos Bírósági Hivatal, 3 ítélőtábla és 14 törvényszék valósított meg sikeres projekteket.
- Az Európai Bizottság Jogérvényesülési és Fogyasztópolitikai Főigazgatósága (Justice DG) által támogatott pályázatokhoz kapcsolódva az OBH három projektet kezdett meg polgári jogi képzés, polgári jogi szaknyelvi képzés és kiberbűnözés témákban.
- A szakmai projekt felelősök folyamatos felkészítésben részesültek.

1. Bevezetés

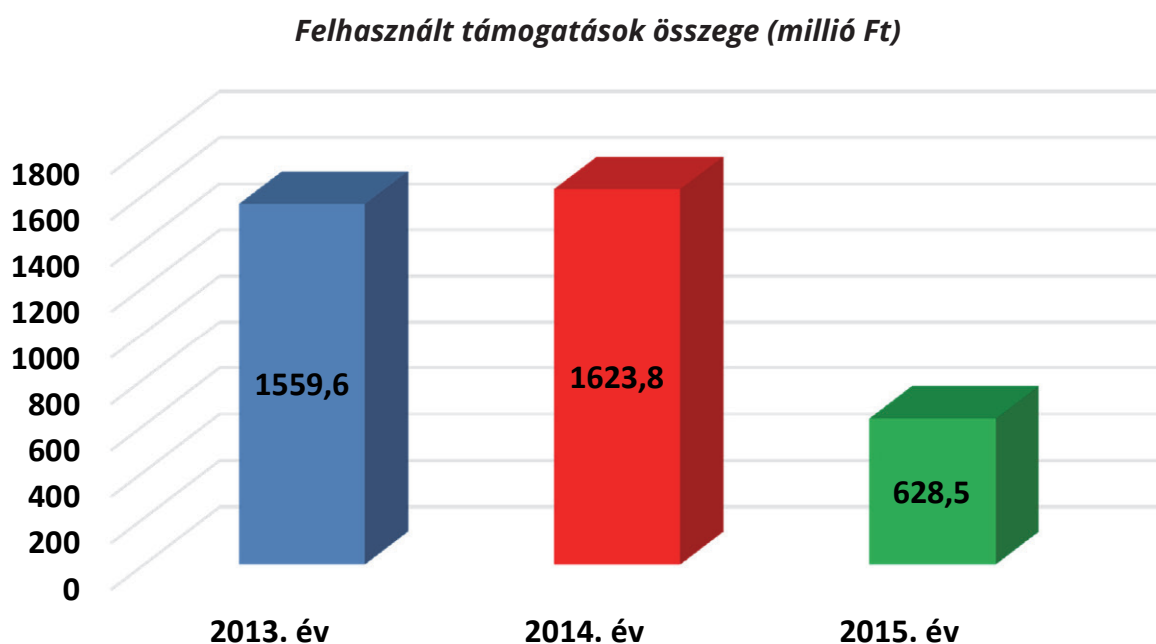
Az OBH elnökének stratégiai céljai megvalósíthatóságát, a bírósági szervezet technikai, szervezeti és képzés fejlesztését jelentősen segítik a különböző külső finanszírozású projektek. Az OBH a 2015. évben is kiemelt figyelemmel kezelte a már benyújtott és támogatott pályázatok eredményes megvalósítását, illetőleg új támogatási források elnyerését. A külső finanszírozási projektek felkutatása, elnyerése, megvalósítása és az eredmények fenntartása több éven átívelő feladat.

2015 legnagyobb feladata volt a korábban elnyert projektek megvalósítása, és a 2014-2020 programozási időszakra meghirdetett lehetőségek feltérképezése, a felkészülés, valamint minden lehetséges külső fejlesztési forrás bevonásának aktív keresése.

1.1. Az OBH által kezelt projektek főbb adatai számokban

A 2015. évben a hangsúly a lezárt projektek fenntartásán, a futó projektek megvalósításán és a jövőbeni projektek tervezésén volt. Az elnyert források, a korábbi években megítélt támogatáshoz képest, arányaiban csekélyek – ennek oka elsősorban az, hogy a 2014-2020-as Európai Unió programozási időszak felhívásai – amelyekben az OBH pályázóként megjelenhet – a 2015. évben még nem kerültek kiírásra.

Az OBH által 2013., 2014. és a 2015. évben felhasznált támogatási összegeket a következő grafikon szemlélteti:

Jelentős eredmény, hogy a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programban 2015. évre szóló fejlesztési keretében az OBH, részben önállóan, részben konzorciumban a Legfőbb Ügyészséggel 2 milliárd forint keretösszegű, kiemelt projektek kedvezményezettjeként került nevesítésre. A forrásból – a támogatási kérelem pozitív elbírálása esetén – bírósági, illetve a bíróság és az ügyészség által közösen használt épületek energiahatékonysági fejlesztései valósulhatnak meg az elkövetkezendő években.

Emellett a 2015. évben három, az Európai Bizottság Jogérvényesülési és Fogyasztópolitikai Főigazgatósága által biztosított forrásból megvalósuló pályázathoz csatlakozott az OBH partnerként, illetve egy, az Elektronikus Közigazgatás Operatív Programban biztosított forrásból megvalósuló pályázathoz partnerként.

Az alábbi táblázat szemlélteti azon projekteket, melyekhez az OBH 2015. évben csatlakozott:

Projekt kódja	Megnevezés	A projekt összköltsége (Ft)	Kedvezményezett
EKOP-1.1.4-2013-2013-0001	Központosított Kormányzati Informatikai Rendszer kiterjesztése (KKIR2)	45.000.000	NISZ
JUST/2014/JTRA/AG/EJTR/6828	EU polgári jogi képzés projekt	partnerként	ERA
JUST/2014/JTRA/AG/EJTR/6827	EU polgári szaknyelvi képzés projekt	partnerként	ERA
JUST/2014/JTRA/AG/EJTR/6772	Kiberbűnözés projekt	partnerként	ERA

1.2. A projektek adminisztrációjának és koordinálásának személyi feltételei

Az OBH Projektirodája 2015-ben átlagosan 7 fővel látta el egyrészt az új projektekhez kapcsolódó munkát, másrészt a megvalósítási szakaszban lévő projektek projekt koordinátori és projekt adminisztrációs feladatait. Ezen tevékenységek mellett folyamatosan figyelemmel kísérte a további pályázati lehetőségeket, valamint ellátta a 2014-2020 pénzügyi időszakhoz kapcsolódó tervezési feladatokat. Támogatást nyújtott a bíróságoknak saját projektjeik megvalósításához.

Továbbra is sikeresen működik a projekt szakmai felelősök kijelölésének rendszere, részükre az OBH idén is folyamatos konzultációs lehetőséget biztosított az esetlegesen felmerülő problémák megoldására, illetőleg a projekt felelősök részvételével 2015-ben három alkalommal szakmai napok megtartására is sor került. 2015-ben összesen 9 bírósági közreműködő járult hozzá szakmai tudásával és tapasztalatával az egyes projektek eredményes végrehajtásához és a kitűzött célok eléréséhez.

2. Informatikai és műszaki projektek

2.1. Megvalósítás alatt álló projektek

Az OBH a megvalósítás alatt álló projektek szakmai feladatai ellátásának biztosítására a bírósági rendszer egészéből szakembereket von be, míg a koordinációs-adminisztratív feladatok ellátását a Projektiroda munkatársaival biztosítja.

2.1.1. Biztonságnövelő projekt

(„A bíróságok ellátása biztonságot növelő berendezésekkel és informatikai alkalmazásokkal” című, SH/9/2/2.)

A projekt célja a bírósági ügyfelek biztonságérzetének javítása, a bíróságok, valamint a bírák és igazságügyi alkalmazottak munkája során a biztonság megerősítése. A beruházás a jelenleginél jobb, modernebb, az ügyfelek szempontjából kényelmesebb, biztonságosabb infrastrukturális környezet kialakítására törekszik.

A projekt két alprojektből áll:

- A műszaki alprojekt során 2014-ben három ütemben 104 db fémdetektor-kapu és 45 db röntgensugaras átvizsgáló gép került beszerzésre, amelyek üzembe helyezésével az összes törvényszéki, ítélőtáblai, és a jelentősebb ügyfélforgalmú járásbíróági épületek fizikai védelme biztosítottá vált. Az alprojektben keletkezett maradványösszegekből egy negyedik ütem is megvalósult, további 4 db fémdetektor-kapu és 7 db röntgensugaras átvizsgáló gép, 150 db kézi fémkereső eszköz, valamint az informatikai biztonsági követelmények megteremtését támogató, kifejezetten a minősített adatok, iratok megfelelő kezeléséhez és védelméhez kialakított 26 db Tempest eszköz került beszerzésre.
- Az informatikai alprojekt keretében beszerzendő 1185 db PC (901 db PC tárgyalóteremben kerül elhelyezésre, 284 db PC pedig az új szoftvert használó bíróági alkalmazottak részére), 2 Blade szerver, 165 hálózati eszköz és 2 db hardver tűzfal, továbbá VERDE és MS licencek.

A fentiek eredményképpen a csomagvizsgáló röntgen berendezések és a fémkereső detektoros kapuk számának növekedésével a bíróságokon a személy- és épületbiztonság szintje megnőtt. A rendszeres ellenőrzéseknek köszönhetően közbiztonságra veszélyes eszköz, illetőleg az igazságszolgáltatás, így a tárgyalás menetét akadályozó tárgy egyre kisebb valószínűséggel kerül be a bíróági épületekbe. A rövid idő alatt szerzett tapasztalatok alapján a berendezések másodlagos preventív jellegű védelme is érvényesül.

A projekthez kapcsolódó, de nem a projekt részét képező szoftverfejlesztés eredményképpen, a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala (KEKKH) által vezetett személyi adat- és lakcímnnyilvántartás és a Szabálysértési Nyilvántartási Rendszer közvetlen elérését szolgáló, rendszerek közötti kapcsolat működése is biztosítottá vált.

Az 1.197,4 millió forint összköltségvetésű projekt megvalósítása során az árfolyamváltozásból eredően további 204 millió forint felhasználására nyílt lehetőség. Ennek eredményeként a műszaki alprojekt keretében a már beszerzett eszközök használatának oktatása, valamint további csomagvizsgáló berendezések beszerzése van tervben.

2.1.2. Központosított Kormányzati Informatikai Rendszer kiterjesztése (EKOP 1.1.4)

Az OBH konzorciumi tagként 2015 februárjában csatlakozott a programhoz, amely 2015. szeptember 30. napján zárult. Az OBH-ra vonatkozó alprojektben A3-as és A4-es multifunkciós színes, valamint A3-as és A4-es monokróm nyomtatók beszerzése valósult meg a cégbíróágok számára. A projekt keretében 233 db nyomtató cseréje történt meg összesen 45 millió forint értékben. A projekt során a cégbíróágok részére is kiterjesztésre került a konszolidált nyomtató-menedzsment rendszer.

2.1.3. TTKH projekt (belső projekt)

A projekt célja a bíróági szervezetrendszer igényeinek felmérése egy Előzetes Megvalósíthatósági Tanulmány keretében, amely az országos szintű kép- és hangrögzítés, valamint távmeghallgatás bevezetésének alapjául szolgál.

A tárgyalások kép- és hangfelvételekkel való rögzítése kiválthatja a klasszikus jegyzőkönyvvezetési munkát, nagymértékben gyorsítva ezzel az eljárásokat, egyben garantálva a tárgyalások pontos, szükség esetén bármikor rendelkezésre álló dokumentálását, esetenként a nyilvánosság biztosítását. A bíróági tárgyalóterem távmeghallgatásra alkalmas összekötése a nemzeti közeli szervekkel, belföldi társintézményekkel, valamint más bíróságokkal a perben részt vevő személyek biztonságának garantálására is alkalmas, illetve a bíróság előtti megjelenéssel járó időt és költséget is csökkenti, ezzel erősítve a bíróságok szolgáltató jellegét.

A projekt saját forrásból valósul meg. Időtartama: 2015. szeptember 1. – 2016. június 30.

2.1.4. KIRA projekt (belső projekt)

A vonatkozó jogszabályi rendelkezések módosításának következtében azon költségvetési szervek esetében, amelyek nem a Kormány irányítása vagy felügyelete alá tartoznak, a központosított illetményszámfejtést a Magyar Államkincstár látja el. Ebből következően az Országos Bírósági Hivatalnak, az 5 ítéletábrának, a 20 törvényszéknek és a Kúriának csatlakoznia kell a Magyar Államkincstár által működtetett Központosított Illetmény-számfejtési Rendszerhez, a KIRÁ-hoz. A KIRA projekt célja „Bíróságok” fejezet egységes humánerőforrás-gazdálkodási rendszerének továbbfejlesztése, valamint a központosított illetmény-számfejtési rendszerhez való csatlakozás bírósági oldalról szükséges feltételeinek megteremtése.

A projekt saját forrásból valósul meg. Időtartama: 2015. szeptember 1. – 2016. június 30.

2.2. Megvalósult projektek

A már lezárt projekt vállalt fenntartási kötelezettségeinek folyamatos teljesítése, a megszerzett tudás további kamatoztatása érdekében az OBH rendszeresen monitorozza a megvalósult fejlesztések státuszát, és a szükséges erőforrásokat biztosítja az elért eredmények megőrzése érdekében. Ezen túlmenően, a fenntartási szakaszban lévő projektek monitorozásának célja a következő projektek tervezéséhez a tapasztalatok leszűrése is.

2014. év decemberében három projekt fizikai megvalósítása fejeződött be, így a 2015. évtől az Ügyfélkapcsolatok (EKOP – 1.A.1-08/B-2009-0002), az E-Cég (EKOP-1.1.1-07-2009-0001), és a Csőd-Civil (EKOP – 1.1.5-2008-0001) projektek mellett ezek is a megvalósított projektek sorába kerültek:

Üzenő projekt (EKOP-1.1.16-2013-2013-0001)

A projekt eredményképpen a BIR rendszer megújult, testre szabható, az egyes bírósági dolgozók igényeinek, elvárásainak jobban megfelelő felületet kapott. Gyorsabb és kényelmesebb az egyes ügyekhez kapcsolódó elektronikus dokumentumok elérése, valamint a rendszer automatikus figyelmeztetéseket küld a bíróknak az ügyeiket érintő lényegesebb határidők közeledtéről.

Támogatás összege: 289.976.120 forint.

Projekt időtartama: 2013. január 01. - 2014. december 19.

Levelező projekt (EKOP 2.1.22-2013-2013-0001)

Az Elektronikus szolgáltatások kiterjesztése és az emberi erőforrások optimalizálása az ítélkezés időszerűségének javítása érdekében hat cél valósult meg: igazgatási panaszok online benyújtása, online tájékoztatás a várható pertartamról, pontos, naprakész iratkezelés a bírósági igazgatásban is, bírói munkateher-mérés, a bíróságok belső adatbázisainak egységesítése, új számítógépek beszerzése a bíróságokon

Támogatás összege: 585.956.525 forint

Projekt időtartama: 2012. október 01. - 2014. december 19.

Hírvivő projekt (EKOP-2.A.2-2012-2012-0024)

Annak érdekében, hogy mindenki gyorsan és kényelmesen tájékozódhasson bírósági ügyeinek állásáról, az OBH által megvalósított projekt korszerű, elektronikus megoldásokat tesz elérhetővé az állampolgárok számára. A projektben megvalósított célkitűzések: Bírósági Tájékoztató

Rendszer, Bírósági Figyelmeztető Rendszer, és új számítógépek beszerzése a bíróságokon.

Támogatás összege: 392.779.250 forint

Projekt időtartama: 2013. november 1. - 2014. december 19.

3. Képzési és stratégiai projektek

3.1. Megvalósítás alatt álló projektek

3.1.1. EU polgári jogi képzés (JUST/2014/JTRA/AG/EJTR/6828)

Az Európai Jogakadémia (ERA) a visegrádi országok partnerségével nemzetközi, angol és a képzésnek otthont adó ország nyelvén szervez szemináriumsorozatot. Az OBH a projekt megvalósításában partnerként vesz részt, amelynek keretében vállalta, hogy helyszínt biztosít (MIA) a rendezvénysorozat egyik állomásának, valamint magyar résztvevőket és előadót küld a szeminárium-sorozat állomásaira.

A program célja az EU-s polgári joghoz kapcsolódó tudás fejlesztése, a bírók közötti kölcsönös bizalom erősítése, tapasztalatcsere lehetőségének megteremtése workshopok formájában. A projekt keretében 4 db kétnapos szemináriumot szerveznek a 2016-2017-es időszakban, amelyek előkészítése, szervezése már 2015-ben megkezdődött.

3.1.2. EU polgári szaknyelvi képzés (JUST/2014/JTRA/AG/EJTR/6827)

Az Európai Jogakadémia (ERA) szaknyelvi képzéssel foglalkozó szemináriumsorozatot szervez. Az OBH a projekt megvalósításában partnerként vesz részt, amelynek keretében vállalta, hogy helyszínt biztosít (MIA) a rendezvénysorozat egyik állomásának, valamint magyar résztvevőket és előadót küld a budapesti szemináriumra. A projekt további partnerei: Franciaország, Horvátország, Litvánia, Lengyelország, Románia, Németország és Spanyolország.

A projekt célja interaktív angol nyelvi képzések (olvasás, írás, beszéd, szövegértés) szervezése és együttműködés polgárjogi területen, elősegítve a nemzetközi kommunikációt, a jó gyakorlatok cseréjét, a bírók közötti kapcsolatok, együttműködés kialakítását. A projekt, amelynek keretében a 2016-2017-es időszakban 8 db négynapos nemzetközi szeminárium kerül megrendezésre, 2015. december 1-én vette kezdetét.

3.1.3. „Kiberbűnözés” (JUST/2014/JTRA/AG/EJTR/6772)

Az Európai Bizottság Jogértvényesülési és Fogyasztópolitikai Főigazgatósága (Justice DG) által a 2014-2020-as időszakra kiírt pályázatra az ERA sikerrel pályázott a „Nyomozás, vádemelés és ítélezés büntetőügyekben az online világban: az internet által támasztott kihívások (és lehetőségek) EU jogi szakemberek részére” című projektjével. Az OBH a projekt megvalósításában partnerként vesz részt, amelynek keretében vállalta, hogy helyszínt biztosít (MIA) a rendezvénysorozat egyik állomásának, valamint magyar résztvevőket és előadót küld a budapesti szemináriumra. A projekt további partnerei a portugál Centro de Estudos Judiciários, a spanyol Centro de Estudios Jurídicos és a lengyel Krajowa Szkola Sadownictwa i Prokuratory.

A projekt célja az internetes és online bűnözéssel kapcsolatos ítélezési gyakorlatok és tagállami tapasztalatok megismerése és megosztása. A projekt során a szakemberek részére szervezett képzések keretében bemutatásra kerül az internet általános felépítése, működésének jellemzői, az internetes bűncselekményekhez kapcsolódó egyes uniós tagállami szabályozás, illetve nehézségek, az egyes tagállamokbeli jó gyakorlatok és információk megosztásával. A projekt, amelynek ke-

retében 5 db kétnapos szemináriumot szerveznek a 2015-2017-es időszakban, 2015. október 1-én vette kezdetét.

3.1.4. Polgári jogi együttműködés (JUST/2013/JCIV/AG/4691)

A projekt keretében a polgári igazságügyi együttműködés területén elfogadott uniós jogi aktusok nemzeti jogba való átültetésével, végrehajtásával és alkalmazásával kapcsolatos legjobb nemzeti gyakorlatokat bemutató – iránymutatásokat és ajánlásokat is tartalmazó – kiadvány került kidolgozásra. Emellett a projekt keretében valósult meg a polgári igazságügyi együttműködés területére vonatkozó Európai Bírósági ítélkezési gyakorlatnak a nemzeti bírósági ítélkezési gyakorlatra, illetve a jogalkotásra gyakorolt hatását bemutató kutatás, amelynek eredményeiről tanulmány készült.

3.1.5. Lengyel projekt (JUST/2015/JACC/AG/QUAL)

A Lengyel Igazságügyi Minisztérium által vezetett projekthez az OBH partnerként csatlakozott. A projekt célja a nemzeti igazságszolgáltatási rendszerek fejlesztése és az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés javítása, alapvetően a jó gyakorlatok megosztása által a bírósági menedzsment, illetve a felekkel történő kommunikáció témakörében. A projekt előkészítése 2015-ben megkezdődött, a tényleges megvalósítás várhatóan 2016. második felében indul el.

3.2. Megvalósult projektek

A korábban már megvalósult projektek mellett két további projekt (ÁROP-2.2.16-2012-2013-0001 és ÁROP-1.2.18/A) esetében fejeződött be a megvalósítás.

4. A 2014-2020. programozási időszak

Az OBH folyamatosan figyelemmel kíséri a tervezési időszak eseményeit, és kiemelten kezeli az új pályázati lehetőségek felkutatását, amelyek közül – a potenciálisan elérhető források volumenét tekintve – a legjelentősebb a Széchenyi 2020 fejlesztési terv. A Széchenyi 2020 terv operatív programjai közül elsősorban az alább bemutatott két operatív program tartalmazza a bíróságok és az OBH számára önállóan pályázható legfontosabb fejlesztéseket:

- **Közigazgatás- és Köszolgáltatás-fejlesztés OP (KÖFOP)** A bíróságok és az igazságszolgáltatás igazgatási és funkcionális feltételeinek megteremtése nem képzelhető el a közsféra, és különösen a közigazgatás funkcionális feltételeinek, és ezek fejlesztéseinek figyelmen kívül hagyásával, illetve a közigazgatás feltételrendszerének fejlesztése sem érhet célt a közigazgatást felügyelő, az eljárásokban végső döntési fórumként részt vevő bíróságok igazgatásának azonos elvek mentén történő fejlesztése nélkül. Ezt szem előtt tartva, az OBH folyamatosan keresi az operatív programhoz való csatlakozás lehetőségét. Sikerként könyvelhető el, hogy a Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt. (a továbbiakban: NISZ Zrt.) egy, a KÖFOP-ban megvalósuló, projektje keretében idén indult el az a fejlesztés és együttműködés az OBH és a NISZ Zrt. között, amelynek eredményeként a bíróságokon közel száz távmeghallgatási végpont épülhet majd ki.
- **Környezet és Energia Hatékonyság OP (KEHOP)** A KEHOP keretében a bírósági szervezeti rendszer működtetésében lévő nagyszámú épület felújításához felhasználható európai uniós források megszerzéséért dolgozott az OBH. Ennek eredményeként a KEHOP 2015. évre szóló fejlesztési keretében az OBH, konzorciumban a Legfőbb Ügyészséggel, 2 milliárd forint keretösszegű kiemelt projekt kedvezményezettjeként került nevesítésre. A forrásból – a támogatási kérelem pozitív elbírálása esetén – bírósági, illetve a bíróság és az ügyészség által közösen használt épületek energiahatékonysági fejlesztései valósulhatnak meg az elkövetkező években.

További Operatív Programok, mint a GINOP, EFOP, TOP vagy VEKOP olyan együttműködési lehetőségeket teremthetnek meg, amelyekben a bírósági szervezetrendszer tudását, tapasztalatát, helyi társadalmi csoportokban betöltött pozícióját aknázhathatják ki a pályázatok kedvezményezettjei.

Természetesen az OBH, a Széchenyi 2020 fejlesztési terv mellett, további külső forrásokat is számba vesz, ezek közül a jelentősebbek:

- az Európai Unió által biztosított közvetlen források, elsősorban a **Jogérvényesülési Főigazgatóság** (Justice DG) pályázati lehetőségei, amelyek célja az Európai Unió jogának, és közös jogértékeinek érvényesülésének implementálása, annak biztosítása, hogy az uniós jogi struktúrákhoz mindenki hozzáférhessen, és azokat használhassa, illetve az Európai Unió alapvető joga minden tagállamban érvényesüljön.
- az OBH tanúgondozás és áldozatvédelem témában készített elő és tervez beadni támogatási kérelmet a felhívás megjelenésekor, várhatóan 2016. I. félévben.
- a **Belügyi Alapok** pályázati lehetőségeinek célja a migrációs áramlások kezelése és a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség biztonságát érő fenyegetésekre való reagálás, a menekültügyi eljárások fejlesztése.
- az OBH az idegenrendészeti és menekültügyi eljárások időszerűségének és szakszerű ellátásának biztosítása érdekében felkészült arra, hogy a témában – kapcsolódó felhívás megjelenése estén – támogatási kérelmet nyújtson be.
- a **Duna Transznacionális Program**, amely az EU központi stratégiai és a nemzeti stratégiák között elhelyezkedő, „EU nagytérségi” fejlesztési program, és a Duna-régió kilenc EU tagállamára és 5 nem EU tagállamra terjed ki. Célja a Duna-régió kohéziójának, kapacitásának, összeköttetésének (fizikális, kulturális és gazdasági értelemben is) erősítése.
- az OBH jó gyakorlatok átadásával, a bírósági közvetítés erősítésével és elterjesztésével, valamint a régió igazságszolgáltatási adatbázisai interoperabilitásának fejlesztésével kíván – lehetőség esetén – a programban fejlesztéseket megvalósítani.

A fentiekén kívül, a stratégiai célok megvalósítása érdekében, az OBH folyamatosan keres és vizsgál egyéb potenciális pályázati lehetőségeket is. A forráskeresési tevékenységhez kapcsolódóan kiemelt feladat volt a projektötlet adatlapok kidolgozása és bevezetése, valamint a projekt-kapcsolattartók képzése. 2015-ben három alkalommal került sor kétnapos projekt-kapcsolattartói képzésre. A képzéseken a projektek előkészítéséhez szükséges általános ismereteken túl, a konkrét pályázati lehetőségekhez kapcsolódó információkkal is megismerkedhetett a 26 kijelölt kapcsolattartó, akik a Kúria, az ítéletábrák és a törvényszékek pályázatokért felelős képviselői.

Jövőbeli célkitűzések és feladatok:

- A már lezárult projektek fenntartási időszakra vonatkozó vállalásai teljesülésének biztosítása, azok folyamatos felülvizsgálata.
- A még futó projektek szakmailag és pénzügyileg eredményes megvalósítása, valamint felkészülés a projektek zárására és fenntartására.
- A 2014-2020. programozási időszakban a hazai elosztású és közvetlen uniós források minél nagyobb hányadára eredményes pályázatok előkészítése.
- Széles körű, gyakorlatorientált tudás átadása a projekt szakmai felelősök részére.
- Az elért eredmények kommunikálása a bírósági szervezeten belül, valamint megismertetése a nagyközönséggel, és ezzel az igazságszolgáltatásba vetett társadalmi bizalom erősítése.

További hasznos információk:

- A megvalósult és folyamatban lévő projektjeinkről, a projektekkel kapcsolatos sajtóközleményekről és szakmai anyagokról: www.projektjeink.birosag.hu

XIV. RÉSZ - AZ ORSZÁGOS BÍRÓSÁGI HIVATAL MŰKÖDÉSE

1. Jogszabályban nevesített feladatkörök
2. Szervezeti felépítés
 - 2.1 Szervezeti átalakítás
 - 2.2 Szervezetfejlesztés
 - 2.3 A szervezet létszáma
 - 2.4 Országos Nyilvántartási Iroda
3. Emberi erőforrás gazdálkodás

Az OBH 2015. évi legfőbb eredményei az OBH elnökének stratégiai célkitűzéseivel összhangban:

- A fejlesztések átadásával az igazságszolgáltatási képzés méltó helyre lett a Magyar Igazságügyi Akadémia megújult épületében.
- Saját fejlesztésű iktató és iratkezelési szoftver bevezetésével lett hatékonyabb a munka.
- Vezetői kompetenciafejlesztés célzott tréningekkel, coachinggal.
- Az OBH létszámának emelése, a feladatokhoz igazodó kiválasztási folyamatokkal.
- A civil szervezetek elektronikus úton, dömpingszerűen érkező beszámolóinak fogadása, feldolgozása túlmunka keretében sikeresen megtörtént.
- A jogszabályi változásokra tekintettel az OBH saját fejlesztése keretében a gondnokoltak és az előzetes jognyilatkozatok nyilvántartása programot úgy alakította át, hogy az a jogszabályban meghatározott adatok fogadására alkalmas legyen.

1. Jogszabályban nevesített feladatkörök

Az OBH a bírósági igazgatás központi szervezete a bírósági főfolyamatokat támogató, irányító, igazgató és ellenőrző funkciók betöltésével. Az OBH működésén keresztül valósul meg az OBH elnöke jogköreinek gyakorlása és kötelezettségeinek teljesítése. Ezen feladatokat a Bszi. 86. §-a általánosságban fogalmazza meg. E szerint az OBH előkészíti az OBH elnökének határozatait és gondoskodik azok végrehajtásáról, ellátja az OBT működésével kapcsolatos ügyviteli feladatokat, képviseli az OBH elnökét és a bíróságokat a bírósági eljárásokban, vezeti a bírák központi személyi nyilvántartását, kezeli a bírói vagyonynyilatkozatok vagyoni részét, továbbá ellátja a jogszabály alapján hatáskörébe utalt egyéb feladatokat.

Bizonyos ügyekben a jogszabályok a bíróságok ítélkezési tevékenységéhez kapcsolódó nyilvántartás-vezetési kötelezettségeket is előírnak. Az egyéb jogszabály által ide utalt és önálló feladatok közül kiemelendő:

- a gondnokoltak országos nyilvántartásának,
- a civil szervezetek országos nyilvántartásának vezetése, valamint
- a hirdetményi kézbesítés rendszerének a működtetése.

2. Szervezeti felépítés

2.1. Szervezeti átalakítás

Az OBH egyedi feladatokkal és szervezeti struktúrával létrejött igazgatási szervezet. Létrehozásakor alapvető követelmény volt, hogy a működése megkezdését követően, a rövid idő alatt szerzett tapasztalatokat felhasználva, a szervezet hiányosságait feltárva azokra megoldást találjon, és működését folyamatosan fejlessze annak érdekében, hogy a változásokhoz alkalmazkodni tudjon és megfeleljen a XXI. századi igazságszolgáltatással szemben támasztott követelményeknek és elvárásoknak. Mindez azért kiemelten fontos, mert a bevezetésre kerülő optimalizált működési folyamatok és vívmányok az ország valamennyi bíróságának működésére hatással vannak, továbbá számukra mintául is szolgálhatnak.

2014. január 15-én lépett hatályba az OBH új Szervezeti és működési szabályzata (SZMSZ), a 11/2013 (XII.31.) OBH utasítás. Az SZMSZ alapján felállt OBH az év során az alapadataira tudott koncentrálni, amely a szolgáltatásközpontú igazgatás és bírósági koordináció fejlesztését tette lehetővé. 2015-ben az OBH szervezeti felépítése hatékony módon biztosította a bírósági szervezetrendszer magas szintű működéséhez szükséges szabályozási, személyi, tárgyi kereteket, utalva itt a bíróságok igazgatásról rendelkező átfogó jellegű szabályozásra. A szervezeti struktúra alapvonalainak változatlansága mellett az SZMSZ 2015. szeptember 1. napjától a 4/2015. (VIII. 25.) OBH utasítással hatályba lépő változtatása biztosította a napjainkban mindent átalakító információs forradalom kínálta lehetőségek minél jobb kihasználását.

A 2015-ben létrejött Elektronikus Eljárások Főosztálya figyelemmel kíséri az elektronikus igazságszolgáltatással kapcsolatos jogalkotást és gondoskodik a bíróságokra háruló, az e-igazságszolgáltatás fejlesztésével kapcsolatos feladatok ellátásáról. A főosztály feladata az OBH elnökének stratégiájából következő elektronikus fejlesztések kidolgozása, a bírósági elektronikus eljárások nyilvántartása, valamint az ítélkezési tevékenységhez kapcsolódó bírósági elektronikus eljárások kialakításával és korszerűsítésével kapcsolatos jogi és igazgatási feladatok ellátása. A főosztály elősegíti a bírák ítélkezési tevékenységét támogató informatikai alkalmazások működtetését és fejlesztését. E cél érdekében az Elektronikus Eljárások Főosztálya szorosan együttműködik az Informatikai Főosztállyal, és az egyes fejlesztéseket végző kollégákkal. Állandó jelleggel figyelemmel kíséri az elektronikus kapcsolattartásra vonatkozó jogszabály-tervezetek szabályrendszerét.

A módosított SZMSZ szabályai szerint az OBH elnöke határozott időre elnöki biztost nevezhet ki olyan kiemelt feladat végrehajtásának irányítására és ellenőrzésére, amely az OBH több szervezeti egységének összehangolt működését igényli. Az elektronikus bírósági eljárások fejlesztése, az információs jogok biztosítása, illetve az informatikai fejlesztések megvalósítása több szakterület összehangolt munkáját igényli, ezért az informatikáért felelős elnöki biztos tevékenysége az Informatikai Főosztály, az Elektronikus Eljárások Főosztálya, valamint a szakterület szerint érintett más főosztályok feladatellátásának összehangolásához nélkülözhetetlen.

Az Informatikai Főosztály Alkalmazás Fejlesztési, valamint Országos Infrastruktúra osztályai létrejöttével a bírósági központi informatikai alkalmazások fejlesztése és üzemeltetése, a bíróságok munkafeltételeinek javításán keresztül pedig az ügyfelek magasabb szintű kiszolgálása kapott nagyobb hangsúlyt.

Az Emberi Erőforrás Gazdálkodási Főosztályon belül létrejött Létszám- és Bérigazgatási Osztály a megvalósult szoftverfejlesztések segítségével irányítja a „Bíróságok fejezet” alá tartozó intézmények személyi jellegű kiadásai személyügyi nyilvántartási rendszerét, megtervezi a törvény szerinti illetményeket. Nyilvántartja a bíróságok engedélyezett és tényleges létszámát, az üres álláshelyek számát.

A létrejött Szervezetfejlesztési és Kommunikációs Főosztályon belül a Sajtó- és Kommunikációs Osztály, valamint Rendezvényszervezési Osztály létrejöttével a korábbi Koordinációs Főosztály feladatai bővültek.

Az OBH szervezeti egységei 2015-ben:

- Elnöki Kabinet
- Bírósi Főosztály
 - o Igazgatási Osztály
 - o Jogi Képviseleti Osztály
 - o Jogszabály-veleményezési Osztály
 - o Statisztikai Elemző Osztály
- Elektronikus Eljárások Főosztálya
 - o Elektronikus Szabályozási és Fejlesztési Osztály
 - o Országos Nyilvántartási és Ügyfélkapcsolati Osztály
 - o Országos Nyilvántartási Iroda
- Ellenőrzési Főosztály
- Emberi Erőforrás Gazdálkodási Főosztály
 - o Bírósi Osztály
 - o Hivatali Osztály
 - o Létszám- és Bérigazdálkodási Osztály
- Gazdálkodási Főosztály
 - o Fejezeti Költségvetési Osztály
 - o Kontrolling Osztály
 - o Hivatali Gazdasági Osztály
- Informatikai Főosztály
 - o Országos Infrastruktúra Osztály
 - o Alkalmazásfejlesztési Osztály
 - o Alkalmazás Üzemeltetési Osztály
 - o Hivatali Informatikai Osztály
- Szervezetfejlesztési és Kommunikációs Főosztály
 - o Szervezetfejlesztési és Szervezet-szabályozási Osztály
 - o Sajtó és Kommunikációs Osztály
 - o Rendezvényszervezési Osztály
 - o Elnöki Iroda
- Közbeszerzések és Szerződéses Kapcsolatok Főosztálya
 - o Közbeszerzések Osztálya
 - o Szerződéses Kapcsolatok Osztálya
- Magyar Igazságügyi Akadémia
 - o Képzési Osztály
 - o Tudományszervezési és Dokumentációs Osztály
 - o Nemzetközi Kapcsolatok Osztálya
 - o Szolgáltatási Osztály
- Műszaki Főosztály
 - o Épületfejlesztési és Fenntartási Osztály
 - o Biztonságtechnikai Osztály
 - o Gondnoksági és Gépjármű Üzemeltetési Osztály
- Projektiroda
 - o Projekttervezési Osztály
 - o Projekt megvalósítási és Fenntartási Osztály

2.2. Szervezetfejlesztés

Az OBH az OBH elnöke által kitűzött stratégiai célok mentén működik és valósítja meg a jogszabály által meghatározott feladatokat. A szervezetfejlesztés egyik állomása volt a tudásmegosztás fejlesztése. Ennek keretében a szervezeten belüli kommunikációt erősítő elektronikus felület jött létre, amely lehetővé teszi az elkészült szakmai anyagok elérését az OBH és a bíróságok valamennyi érintett dolgozója számára.

Az elektronikus tudásmegosztó fórum, a Vibe felület 2015-ben hatékonyan szolgálta a közös munkát, és a Legfőbb Ügyészség bevonásával, a társ hivatásrenddel történő szakmai egyeztetések egyik fórumává vált. A Vibe felület a kodifikációs előkészítő munka információáramlását is segíti. A büntető eljárás, a polgári perrendtartás és a közigazgatási perrendtartás kódexének kidolgozása mellett a bírói életpálya, a migrációs ügyek, a szabálysértés, a tanúgondozás – áldozatvédelem és a végrehajtás szakterülete szintén rendelkezik a regisztrált felhasználók által elérhető felülettel. Olyan nagy létszámú munkacsoportok tevékenységéhez, mint az EKOP munkacsoport, amely az európai uniós támogatásból megvalósuló elektronikus fejlesztések kidolgozásáért felel, komoly segítséget nyújt a Vibe tudásmegosztó felülete. Az emlékeztetők, munkaanyagok szakemberek közötti közkinccsé tétele a további munka alapját képezi. A tanúgondozásért felelős munkacsoport tagjai a Vibe felületen érik el a konferenciák, képzések anyagait, és a Vibe fórumán osztják meg egymással ötleteiket, csiszolják elképzeléseiket. A közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok tagjai közötti nagyobb földrajzi távolságok könnyedén áthidalhatóak a Vibe segítségével, így a kollégiumvezetői beszámolók megosztása, a kollégiumi javaslatok megvitatása egyszerűbbé vált.

Az OBH 2015-ben előkészítette a szervezetfejlesztési célú feladattervezés bevezetését. Ennek alapján a tervezés (mik a céljaink és milyen feladataink vannak), a mérés (meddig szeretnénk eljutni, és ezt milyen módon lehet mérni), valamint a beszámolás (eredmények ismertetése, tapasztalatok felhasználása) folyamatának összekapcsolásával fog zajlani az egyes 2016. évi feladatok tervezése. A kiindulópont az, hogy az OBH, valamint a bíróságok szervezetfejlesztése a stratégiai célokhoz igazodva, előre meghatározott irányban, egységes szempontok szerint, mérhető módon történjen. A kitűzött cél, a cél elérése érdekében végrehajtandó feladat, valamint az előrehaladás mérésére szolgáló indikátorok meghatározása a bíróságokkal közösen történik.

2.3. A szervezet létszáma

A bíróságokon szolgálatot teljesítő bírák és igazságügyi alkalmazottak tényleges létszámához viszonyítva (11 051 fő) az OBH tényleges létszáma (259 fő) annak ellenére számít továbbra is kifejezetten alacsonynak, hogy az a tavalyi évhez képest 41 fővel emelkedett (218 fő volt). A bírósági szervezetben szolgálatot teljesítők kicsivel több, mint 2%-a dolgozik az OBH-ban. Még alacsonyabb arányszámot kapunk (0,95%), ha a bíróságokon dolgozó bírák számát (2 840 fő) vetjük össze az OBH-ba beosztott bírák számával (27 fő). Mindeközben ennek a szervezetnek kell irányítania, szerveznie, ellenőriznie és biztosítania a több tízmilliárd forintos bírósági költségvetési fejezet működését, a több mint 11 000 fővel működő bírósági szervezet optimális létszámgazdálkodását, valamint a 184 bírósági ingatlan és több ezer informatikai eszköz működőképességét, az európai uniós pályázatok lebonyolítását, kivitelezését, fenntartását, és a jogalkotóval való folyamatos kapcsolattartást a több tucatnyi jogszabály véleményezése során, illetve a bírósági javaslatok felvetésekor.

A létszám megoszlása a következők szerint alakult 2014. december 31-én és 2015. december 31-én az OBH-ban.

A szervezet létszáma munkakörök szerint				
munkakör	2014. december 31.		2015. december 31.	
	engedélyezett létszám (fő)	tényleges létszám (fő)	engedélyezett létszám (fő)	tényleges létszám (fő)
bíró	32	26	35	27
bírószági titkár	26	20	27	25
bírószági fogalmazó	-	-	5	1
felsőfokú végzettségű tisztviselő	128	96	128	110
középfokú végzettségű tisztviselő	59	49	60	70
írnok	-	-	-	-
fizikai alkalmazott	32	27	32	26
Összesen	277	218	287	259

Az OBH elnökének megbízása alapján, az igazgatási szakfeladatokba való kompetencia alapú bevonás érdekében központi igazgatási feladatot 2015-ben 61 fő végzett. Ezen kívül 18 munkacsoportban 108 fő látott el elemző, tanácsadó, javaslattevő, véleményező és döntés-előkészítő tevékenységet, míg 2 projekt megvalósulását további 22 fő segítette. Többen nem csak egy feladat sikeréhez is hozzájárultak munkájukkal.

2.4. Országos Nyilvántartási Iroda

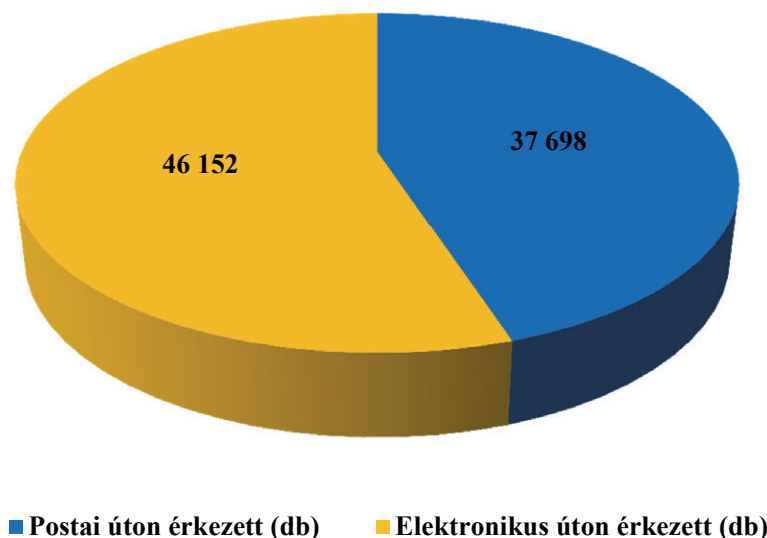
Az OBH Országos Nyilvántartási Iroda végzi a civil szervezetek beszámolóinak, valamint a gondnokoltak és az előzetes jognyilatkozatok nyilvántartását.

A civil szervezeteknek minden év május 31-ig kell megküldeniük az OBH-nak az előző évről szóló, a jogosult szerv által jóváhagyott beszámolójukat. Változás a korábbi évekhez képest, hogy a civil szervezetek bírószági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. (továbbiakban: Cnytv.) törvény 2015. január 1. napjától hatályos módosítása előírja, hogy az elektronikus eljárásra kötelezett civil szervezeteknek a beszámolóikat elektronikus úton, az Ügyfélkapun keresztül kell benyújtaniuk az OBH részére. Az így érkező beszámolókat 2015. január 15. napjától az OBH a Novell VIBE felület használatával teszi közzé a birosag.hu honlapon.

A papír alapon érkezett beszámolók esetében az eljárás változatlan, az OBH az eredeti dokumentumot, vagy annak hitelesített másolatát letétbe helyezi, illetve elektronizálás után honlapján, a birosag.hu internetes elérhetőségen közzéteszi. Ez a beszámolási kötelezettség a Magyarországon – bíróság által – nyilvántartásba vett civil szervezeteket terheli. Ilyennek minősül az egyesület, valamint az alapítvány. Egyesületi formában működhetnek például a szövetségek, szakszervezetek, sportegyesületek, vagy a polgárőr szervezetek.

A 2015. évben összesen 83 850 db beszámoló érkezett, ebből elektronikus úton 46 152 db, postai úton 37 698 db, ahogyan azt a következő diagram is mutatja:

A 2015. évben érkezett civil és egyéb cégek nem minősülő szervezetek beszámolóinak megoszlása

A 46 152 db elektronikus úton megküldött beszámolóból 37 630 db, a postai úton érkező beszámolóból 24 645 db volt közzétételre alkalmas. Az érintettek többsége 2015-ben is a határidő végén tett eleget beadási kötelezettségének, így 2015. május – június hónapokban elektronikus úton 31 559 db, postai úton 19 288 db beszámoló érkezett, ami az éves érkezés több mint 60%-át tette ki.

Az Országos Nyilvántartási Irodán a 2015-es évben létszámbővítés nem volt. A feldolgozást mindezekén túlmenően az is lassította, hogy a beszámolók közel egynegyedét tették ki a hibás - ami azt jelenti, hogy ezeknél az iratoknál további intézkedésre, hiánypótlásra van szükség -, illetőleg többszörösen beküldött beszámolók (elektronikusan és papír alapon is megküldésre kerültek). A dömpingszerűen érkezett iratok feldolgozására és digitalizálására, illetve a munka mielőbbi befejezése érdekében az OBH elnöke a tavalyi évhez hasonlóan rendkívüli munkavégzést rendelt el.

Ezen túlmenően, az OBH országos nyilvántartásokhoz kapcsolódó munkájának hatékonyabbá tétele és a beszámolók elhelyezése érdekében bővítésre került az irattár is, amely szűkössége a korábbiak során az OBH Szalay utcai épületében komoly nehézséget okozott.

A gondnokoltak és előzetes jognyilatkozatok nyilvántartásáról szóló 2013. évi CLXXV. törvény (Ejnytv.), és a végrehajtására kiadott 16/2014. (III. 13.) KIM rendelet új alapokra helyezte a gondnokoltak országos nyilvántartásából történő adatszolgáltatás szabályait, illetve új jogintézményként bevezette az előzetes jognyilatkozatok nyilvántartását.

Az Ejnytv. 2015. évi módosítása a gondnokoltak nyilvántartásában kezelt adatok körét is érintette. Ennek megfelelően a gondnoksági perekben első fokon eljáró bíróságoknak a gondnokoltak nyilvántartásába a 2016. január 15. napját követően történő bejegyzések során a gondnokoltak személyi azonosítóját is fel kell majd tüntetniük. Ennek érdekében megkezdődött az OBH saját fejlesztése keretében a nyilvántartási program átalakítása, hogy az a határidő lejártát követően, a jogszabályban meghatározott adatok (személyi azonosító) fogadására alkalmas legyen.

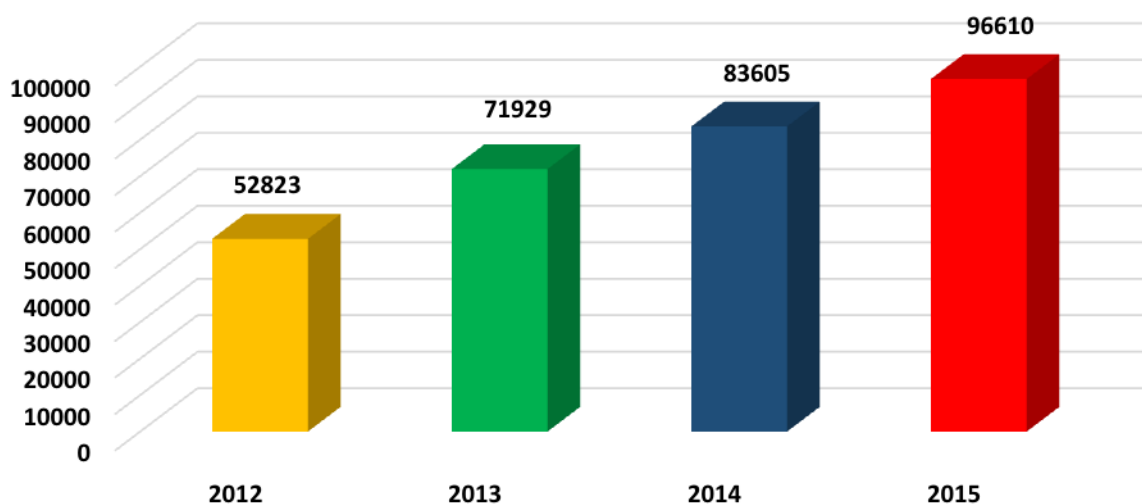
2015-ben elektronikus úton 117 megkeresés, postai úton 784 db kérelem került iktatásra az OBH-ban a gondnokoltak országos nyilvántartásából igényelt információk vonatkozásában.

A 2013. évi V. törvény (Ptk.) által bevezetett új jogintézmény az előzetes jognyilatkozat. Ezt nagykorú cselekvőképes személy cselekvőképességének jövőbeli részleges vagy teljes korlátozása esetére közokiratban, ügyvéd által ellenjegyzett magánokiratban, vagy gyámhatóság előtt személyesen teheti meg. A nyilatkozatot tevő személy az előzetes jognyilatkozatban megnevezheti azt az egy vagy több személyt, akit gondnokául rendelni javasol; kizárhat egy vagy több személyt a gondnokok köréből; és meghatározhatja, hogy egyes személyes és vagyoni ügyeiben a gondnok milyen módon járjon el. Az előzetes jognyilatkozatokra vonatkozó nyilvántartást az OBH vezeti, az 2014. október 1-jével került éles üzemmódba. A bíróságokkal való kapcsolattartás során az Előzetes Jognyilatkozatok Nyilvántartása program használatával kapcsolatban probléma nem merült fel, ugyanakkor, a bejegyzések száma a Gondnokolti Nyilvántartáshoz képest igen csekély 25 db volt.

3. Emberi erőforrás gazdálkodás

Az OBH napi rendszerességgel végez szolgáltató, döntés előkészítő, operatív, kiszolgáló, adatgyűjtési, elemzési és egyéb érdemi feladatokat. Az OBH-ban az ügyforgalom évről-évre emelkedik, 2015-ben összesen 96 610 irat került iktatásra, mely közel 13 000-rel több, mint 2014-ben és 44 000-rel több, mint 2012-ben, ahogyan azt az alábbi diagram is mutatja:

Az OBH iratforgalma 2012-2015. évek

Az OBH 2015. évi iratforgalmát és annak részletes megoszlását a XIV.1.számú melléklet tartalmazza.

A 2015. évi iratforgalom hatékony és időszerű ügyintézése az OBH-ban dolgozó valamennyi munkatársra (259 fő) jelentős munkaterhet rótt. A feladatok teljesítéséhez elengedhetetlen volt a dolgozók részéről a pontos, naprakész iratkezelés, valamint az erre vonatkozó szabályok alapos ismerete és azok betartása.

Az OBH iratkezelési szabályzatáról szóló 2014.OBH.I.E.5. OBHE intézkedés 2015-ben felülvizsgálatra, valamint a Magyar Nemzeti Levéltárral egyeztetésre került, melynek eredményeként várhatóan 2016. év elején fog hatályba lépni az új iratkezelési szabályzat. 2015-től kezdődően valamennyi OBH-ban szolgálati viszonyral rendelkező dolgozó – kivéve, ha korábban már sikeres vizsgát tett – részesül a Bírósági Ügyvitel Szabályairól (BÜSZ) szóló oktatásban, majd ezt követően számot is kell adnia tudásáról. Az első BÜSZ vizsgára 2015. december 11. napján került sor, melynek keretében az érintett 8 fő tisztviselő, köztük 2 megváltozott munkaképességű dolgozó tett sikeres vizsgát.

A korábban említett ügyforgalmi adatok egyértelműen alátámasztják az OBH elnökének azon törekvését, hogy emelkedjék az OBH dolgozói létszáma. Erre azzal együtt is szükség van, hogy az OBH a munkacsoportokban, a projekteken tevékenykedő bírók és igazságügyi alkalmazottak közreműködésével a közvetlenül rendelkezésre álló erőforrásokon túli segítségben is részesül.

Ahogy a létszámadatok is mutatják, 2015-ben is cél volt, hogy bírók és bírósági titkárok nagyobb létszámban dolgozzanak az OBH-ban kirendeléssel, áthelyezéssel vagy beosztással. Fontos megjegyezni, hogy az indokolt szakmai igényeknek megfelelően az OBH-ból is történt kirendelés, áthelyezés különböző bíróságokra. Szükségesnek mutatkozik azonban az OBH létszámának növelése, ezt a feladatok sokasága és sokfélesége, azok összetettsége és az igazgatott szervezet létszámának nagyságrendje is alátámasztja. Az elmúlt időszakban az OBH az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása érdekében tudatos munkaerő-toborzási és munkaerő-kiválasztási gyakorlatot indított el, mely segíti a Hivatalt céljai elérésében azáltal, hogy jól képzett, jól motivált munkaerőt biztosít a szervezet számára és hatékonyan alkalmazza a munkaerő szaktudását és képességeit.

A gyakorlat fontos alapelve a szakszerűség, az objektivitás és a pártatlanság közvetítése, amelyeket a kiválasztási eljárás során minden esetben érvényesíteni szükséges. Ennek érdekében egy adott pozícióra történő kiválasztás esetén valamennyi jelölt azonos eljáráson megy keresztül, egyrészt a kiválasztásban résztvevők esélyegyenlőségének biztosítása és a folyamatok átláthatósága érdekében, másrészt pedig azért, hogy az eredmények minél inkább összehasonlíthatóak és mérhetőek legyenek. Az OBH többlépcsős kiválasztási eljárást alkalmazhat annak érdekében, hogy az adott pozícióra jelentkező pályázókról minél teljesebb kép alakuljon ki a szakmai tapasztalatot, motivációt, valamint az adott pozíció szempontjából releváns kompetenciákat illetően, ezáltal a pozíció betöltésére leginkább alkalmas jelentkező kerüljön kiválasztásra.

Az emberi erőforrások ésszerűbb kihasználása érdekében, erőforrás táblázatban rögzítjük az OBH-ban dolgozó munkatársak munkahelyi tapasztalatait, iskolai végzettségét, szakmai továbbképzéseinek adatait, elősegítve ezzel a hatékony munkavégzést és a szükséges létszámbővítést. 2015-ben az OBH-ban 3 fő autista fiatal – korábban megbízási szerződéssel, ma már 2 fő igazságügyi alkalmazottként és 1 fő megbízási szerződéssel – dolgozik, segítve a civil beszámolók feldolgozását.

Jövőbeli célkitűzések és feladatok:

- Új munkatársak belépését támogató egységes folyamat kialakítása, az új dolgozók HR szempontú mentorálása érdekében bevezetett HR félóra fejlesztése.
- Beillesztési program kialakítása az OBH-ban.
- Intranet felület hatékonyabb kihasználása, belső kommunikáció erősítése.
- Meglévő HR folyamatok racionalizálása, módszertani útmutatók elkészítése.
- Az OBH projektjeinek megvalósításához szükséges szervezet-, működés- és folyamatfejlesztés kidolgozása.
- Az újjászervezett folyamatok teljesítménymenedzsment és minőségmenedzsment rendszerrel történő ellenőrzésének előkészítése.
- A CAF önértékelési modell folytatása az OBH-ban.

További hasznos információk:

- Az OBH közérdekű adatairól: <http://www.birosag.hu/kozerdeku-informaciok/kozerdeku-adatok/obh-kozerdeku-informaciok>
- Az OBH elérhetőségeiről: <http://www.birosag.hu/szervezeti-egység/országos-birosagi-hivatal>
- Az állásajánlatokról az OBH-ban: <http://www.birosag.hu/egyeb-allasajanlatok>
- Bírósági Közlöny: <http://birosag.hu/szakmai-informaciok/birosagi-kozlony>
- Civil szervezetekről: <http://birosag.hu/allampolgaroknak/civil-szervezetek/civil-eljarasok-anyk-urlopjai-tajekoztato>

XV. RÉSZ - AZ ORSZÁGOS BÍRÓSÁGI HIVATAL ELNÖKE FELETTI FELÜGYELET

1. Az OBT és az OBH elnökének kapcsolata
2. Az OBT OBH-t érintő döntései
 - 2.1 Általános központi igazgatás
 - 2.2 Költségvetés
 - 2.3 Statisztikai adatgyűjtés, az ügyelosztás és munkateher mérés
 - 2.4 Személyzeti terület
 - 2.5 Képzés
 - 2.6 Az OBT döntései egyéb területen

Az OBH 2015. évi legfőbb eredményei a bírósági szervezet integritására, az ítélezési és igazgatási munka átláthatóságára, kiszámíthatóságára és ellenőrzöttségére vonatkozó stratégiai céllal összhangban:

- Az OBT működéséhez szükséges technikai feltételek folyamatos biztosítása.
- Honlap-felület folyamatos fenntartása az OBT számára a bíróságok központi honlapján és a központi intraneten.
- Az OBT jogkörébe tartozó kérdésekben, a felügyeleti tevékenységéhez igényelt kérdésekben előterjesztések, tájékoztatók elkészítése az OBH részéről.

1. Az OBT és az OBH elnökének kapcsolata

Az Országos Bírói Tanács (OBT) a bíróságok központi igazgatásának felügyeleti testülete, mely a Bszi. 103. §-ában meghatározottak szerint végzi javaslattevési, ellenőrzési feladatit, és gyakorolja döntési jogosítványait. Ez biztosítja az OBH elnöke igazgatási feladatainak ellátása feletti kontrollt. A Bszi. számos feladatot határoz meg az OBT részére a központi igazgatás, a költségvetés, a képzés területén, valamint személyzeti területen. A Bszi. az OBT tagjai számára a feladatuk ellátásához szükséges mértékben jogosultságot biztosít az OBH működésével kapcsolatos iratokba való betekintésre, valamint arra, hogy az OBH elnökétől adatokat és tájékoztatást kérjenek. Mindezek teljesítése szoros együttműködést, együtt dolgozást kíván meg az OBT és az OBH részéről.

Az OBT 2015-ben 11 ülést tartott, további 6 esetben pedig elektronikus úton hozott határozatot személyzeti területen. Ezek során összesen 101 napirendet tárgyalta meg, és 112 határozatot hozott. Az OBT üléseinek rendszeres meghívottja volt az igazságügyi miniszter, a legfőbb ügyész, a Magyar Bírói Egyesület, a Magyar Közjegyzői Kamara, a Magyar Ügyvédi Kamara és az OBH elnöke. Az ülések összefoglalói, az OBT működésével kapcsolatos dokumentumok és hírek a bíróságok központi honlapján OBT címszó alatt mindenki számára elérhetőek.

Az OBT működésének technikai feltételeit az OBH biztosítja. Az OBT SZMSZ-e 12. § (1) bekezdése szerint az OBT adminisztratív feladatainak ellátását, az OBT tagok munkájának segítségét, valamint az ügyiratok kezelését, továbbá az OBT működésének teljes körű dokumentálását az OBT Iroda végzi. Az OBT Iroda ellátja az OBT működésével kapcsolatos ügyviteli, koordinációs, szervezési és protokolláris feladatokat, valamint a sajtó tájékoztatását.

Az OBT költségvetése – függetlenségének biztosítása érdekében – az OBH költségvetésében elkülönül. A Bszi. rendelkezéseinek megfelelően az OBH 2015-ben biztosította az OBT működéséhez szükséges technikai feltételeket, a kiadások finanszírozását, valamint a költségvetés felhasználásának ügyviteli rendjét és ezeket megállapodásban rögzítette.

Az OBH elnöke a korábbi gyakorlatnak megfelelően 2015-ben is folyamatosan tájékoztatta az OBT-t a bírósági szervezet működését érintő lényeges kérdésekről (pl.: jogszabály-módosítási kezdeményezések stb.) és többször adott számot az önálló jogkörben meghozott döntéseiről (pl.: kinevezési felterjesztések stb.).

Az OBH elnöke a tevékenységéről a Bszi. 76. § (8) bekezdése értelmében félévente köteles tájékoztatni az OBT-t. Az OBH elnöke az OBT 2015. szeptember 8-i ülésén terjesztette elő a 2014. évi tevékenységéről készült beszámolót, melyet az OBT a 70/2015. (IX.8.) számú határozatával egyhangúlag elfogadott. Az OBH elnökének 2015. I. félévéről szóló beszámolóját az OBT a 2016. március 8-i ülésén a 22/2016. (III.8.) számú határozatával fogadta el.

2. Az OBT OBH-t érintő döntései

2.1. Általános központi igazgatás

Az OBT 2015-ben összesen 79 döntést hozott, ezen belül az OBH elnökének 10 ajánlását, valamint 6 utasítását véleményezte, melyekkel egyetértett. Így pl. a 94/2015. (XI.17.) OBT határozattal a bíró munkájának értékelési rendjéről és a vizsgálat részletes szempontjairól szóló szabályzatról szóló OBH utasításban foglaltakkal egyetértett azzal, hogy javasolta a 2 éven túli ügyekre vonatkozó, bírói adatszolgáltatást elrendelő rendelkezések tartalmának megfontolását, valamint a szabályzat hatályba lépését követő 6 hónapot követően elvégzett utóvizsgálat tapasztalatainak összegző bemutatását az OBT számára.

2.2. Költségvetés

2015-ben az OBT a költségvetés területén 4 döntés hozott, melyekből 3 a Bírósági Fejezet költségvetésének elfogadására, a költségvetés felhasználására vonatkozó tájékoztató elfogadására vonatkozott. Az 1/2015. (I.13.) OBT határozatban az OBT az OBH elnökének a Bírósági Fejezet 2015. évi költségvetésére vonatkozó, míg a 64/2015. (VII.7.) OBT határozatban a 2015. első félévi költségvetésének felhasználásáról szóló tájékoztatóját tudomásul vette. A 101/2015. (XII.8.) OBT határozat az OBT 2016. évi költségvetésének elfogadására, míg a 26/2015. (IV.14.) OBT határozat az életpálya koncepcióra vonatkozó költségvetési javaslat elfogadására vonatkozott.

2.3. Statisztikai adatgyűjtés, az ügyelosztás és munkateher mérés

E tárgykörben az OBT 2015-ben 3 döntést hozott. A 22/2015. (III.10.) OBT határozattal elrendelte az ENCJ Függetlenség és Elszámoltathatóság Munkacsoportjának kérdőívét alapul vevő kérdőív összeállítását a bírósági szervezetben foglalkoztatottak számára. Az OBT a 48/2015. (VI.9.) határozatával az OBH elnökének a 2014. évi ügyforgalmi adatokra vonatkozó tájékoztatóját, a 82/2015. (X.13.) határozatával az OBH elnökének a 2015. I. félévi ügyforgalmi adatokra vonatkozó tájékoztatóját vette tudomásul.

2.4. Személyzeti terület

Az OBT 2015-ben személyzeti kérdésekben összesen 34 határozatot hozott, ezen belül 5 esetben gyakorolta az OBH elnökének a pályázati rangsortól való eltérése esetén őt megillető egyetértési jogát. E körben 2 esetben egyetértett, míg 3 esetben nem értett egyet az OBH elnökének a rangsortól való eltérésre vonatkozó kezdeményezésével. 2015-ben az OBT 1 esetben gyako-

rolta bírósági vezető kinevezése esetében azon egyetértési jogát, ami akkor illeti meg, ha a pályázó nem kapja meg a véleményező szerv többségi támogatását. Ebben az esetben az OBT az OBH elnökének kezdeményezésével egyetértett. 2015-ben bírósági elnök, elnökhelyettes ismételt kinevezéséhez való hozzájárulás tárgyában az OBT 2 olyan határozatot hozott, amelyekben nem járult hozzá az ismételt kinevezéshez.

A bírák közötti összeférhetetlenség tárgyában, valamint együttalkalmazási tilalom tárgyában az OBT 6 esetben hozott döntést, amelyekből 5 esetben adott felmentést, egy esetben pedig megtagadta azt. A 22/2012. (V.21.) OBT határozat alapján az együttalkalmazási tilalom alóli felmentés engedélyezése során irányadó szempont, hogy csak kivételes esetben, a szolgálati érdekre figyelemmel, legfeljebb két évre adható felmentés abban az esetben, ha az álláshely más módon nem tölthető be, és csak akkor, ha az álláshely be nem töltése az adott bíróság működését és az időszerű ítélkezés biztosítását veszélyezteti, a pályázó pedig vezetői képességei folytán különösen alkalmas az adott bírósági vezetői tisztség betöltésére. Az OBT 2015-ben címadományozás és egyéb kitüntetések, elismerések adományozása körében 7 határozatot hozott. Közülük kiemelkedő a bírácnak és igazságügyi alkalmazottaknak való Juhász Andor díj adományozására vonatkozó határozat, valamint a Bírósági Szolgálati Oklevél 2015. évi adományozásáról szóló határozat.

2.5. Képzés

Az OBT képzéssel kapcsolatban 2015-ben 3 határozatot hozott. A 17/2015. (III.10.) OBT határozatban a MIA 2015. évi oktatási tervét tudomásul vette. A 90/2015. (XI.17.) OBT határozatában az OBH elnökének 2016. évi központi oktatási tervről szóló határozatában foglaltakkal egyetértett, a 100/2015. (XII.8.) OBT határozatban pedig tudomásul vette a MIA tájékoztatóját a 2015. évi helyi, illetve regionális képzések tapasztalatairól.

2.6. Az OBT döntései egyéb területen

2.6.1. Bírói életpálya-modell

A 15/2015. (III.10.) OBT határozattal az OBT felhatalmazta a soros elnökét arra, hogy az OBT képviseletében a bírói életpálya-modell kialakítása iránti elkötelezettség, valamint a bírói életpálya-modell közös koncepcióként történő meghatározása és bevezetése érdekében készített Együttműködési Megállapodást aláírja. A 36/2015. (IV.14.) határozat alapján az OBT a Bírói Életpálya Szakértő Testületbe delegált tagok részére – meghatározott feladatok hatékonyabb ellátása érdekében – szakbizottságot hozott létre, és felhatalmazta a tagokat a bírói életpálya koncepció kidolgozásához szükséges feladatok ellátására.

2.6.2. Az Etikai Kódexhez kapcsolódó döntések

Elvi jelentőségű döntés a 1/2015. (VII.7.) OBT etikai állásfoglalás, amelyben az OBT megállapította, hogy a véleménynyilvánítás, a gyülekezés és egyesülés szabadsága a bírót is megillető alapjog, ugyanakkor a bírák közjogi státusa, politikai függetlenségének követelménye és a közérdek szolgálata miatt magánemberként is mindenkor őrizniük kell pártatlanságukat, méltónak kell maradniuk hivatalukhoz. A határozat alapján elvárható, hogy a bíró magánemberként csak olyan ügyeket támogasson nyilvánosan, melyekkel a bírói függetlensége, elfogulatlansága, befolyásolhatatlansága a bírói útra tartozó egyetlen ügyben sem válik megkérdőjelezhetővé. Ennek érdekében köteles mindenkor körültekintően tájékozódni, és különös gondot fordítani arra, hogy verbális vagy bármely egyéb megnyilvánulása ne jelenítsen meg olyan tartalmat, amely mások számára politikainak vagy a politikához kapcsolódónak tűnhet.

Jövőbeni célkitűzések és feladatok:

- Az OBT tevékenységének, döntéshozatali eljárásának, meghozott döntéseinek bírósági szervezeten belüli megismerhetőségének növelése.
- Az OBT és az OBH együttes képviseletével a Balkáni és Euro-mediterrán Térség Igazságügyi Tanácsainak Hálózata működésében az aktív részvétel fenntartása.
- Az OBT nemzetközi elismertségének támogatása.
- Együttműködés a bírói életpálya-modell kialakításában és fejlesztésében.
- Az Etikai Kódex hatályosulásának elősegítése az etikai állásfoglalásokon keresztül.

További hasznos információk:

- Az OBT működéséről: <http://www.birosag.hu/obt/cimlap>

MELLÉKLETEK

IV. 1. számú melléklet

Jogállási tárgyú, költségvetési igénnyel járó jogszabály-módosítási javaslatok				
Ssz.	Jogszabály-jogszabályhely		A módosítás tárgya	A módosítás célja
1.	2011. évi CLXII. törvény (Bjt.)	173.§ (1), (2), 174.§ (3)	Bírói beosztási pótlék és cím-pótlék emelés (járásbírói és törvényszéki bíróknál 10%-kal, közgazgatási és munkaügyi, valamint ítélőtáblai és kúriai bíróknál 5%-kal).	Az életpálya-modell megvalósításának első ütemeként a javaslat alkalmas a bírói javadalmazás jelentős reálbércsökkenésének átmeneti enyhítésére.
2.	Bjt.	182/A.§	Teljesítménypótlék bevezetése.	A munkáltatói jogkör gyakorlója az általános munkavégzési körülményektől eltérő feltételek mellett teljesített szolgálat ellentételezéseként teljesítménypótlékot állapíthat meg. Összege az alapilletmény 30-50%-a.
3.	Bjt.	184.§ (1), (2) és (4)	A jubileumi jutalom számítására vonatkozó szabályok módosítása.	A 20 évet meghaladó folyamatos bírói, illetve igazságügyi alkalmazotti jogviszony megfelelő módon történő értékelése az életpálya részeként.
4.	1997. évi LXVIII. tv. (lasz.)	109.§ (5)	Teljesítménypótlék bevezetése.	A munkáltatói jogkör gyakorlója az általános munkavégzési körülményektől eltérő feltételek mellett teljesített szolgálat ellentételezéseként teljesítménypótlékot állapíthat meg. Összege az alapilletmény 20-50%-a.
5.	lasz.	118.§ (1), (2) és (5)	A jubileumi jutalom számítására vonatkozó szabályok módosítása.	A 20 évet meghaladó folyamatos igazságügyi alkalmazotti jogviszony megfelelő módon történő értékelése az életpálya részeként.

IV. 2. számú melléklet

Jogállási tárgyú, költségvetési igényekkel nem járó, 2015. évben az Országgyűlés elé terjesztett jogszabály-módosítási javaslatok			
Sz.	Jogszabály-jogszabályhely	A módosítás tárgya	A módosítás célja
1.	2011. évi CLXII. törvény (Bjt.) 4.§ (4)	Felmentett bírót a munkaügyi jogvita alapján bírói tiszttségébe visszahelyezése esetén alkalmazott OBH elnöki kinevezési eljárás.	A kinevezéshez szükséges igazolások bemutatásának kötelezettségére vonatkozó rendelkezések egyértelműsítése.
2.	Bjt. 5.§ (1), 10.§ (1), 12.§ (1), 18/A.§ (1), (2)	Katonai bírói kinevezés feltételeinek módosítása.	A katonai bírói pályázat benyújtási lehetőségének megteremtése nem hivatásos állományúak esetében is.
3.	Bjt. 13.§	A bírói pályázatoknál a hiánypótlás lehetőségének kizárása.	A pályázati eljárás gyorsítása.
4.	Bjt. 25/A.§ (2) bek., 71.§ (4) bek.	Az OBH-ba beosztott bíró értékelése a más szolgálati helyre beosztott bírákkal azonos módon (Bjt. szerinti értékelés lehetőségének megteremtése).	Az OBH-ba beosztott bíró vonatkozásában az esélyegyenlőség megteremtése azáltal, hogy a bírói értékelés lehetővé tételével a határozatlan idejű kinevezését kérhesse az egyéb feltételek fennállása esetén.
5.	Bjt. 31. § (6) bek.	Tartós kirendelés lehetőségének megteremtése hozzátartozók esetén.	Az összeférhetetlenségi (együttalkalmazási) ok megszüntetésével kapcsolatos gyakorlati problémák, munkáltatói jog gyakorlásának rendezése.
6.	Bjt. 60. § (3) bek.	Határozott időre kinevezett bíró is beosztható a minisztériumba.	Az ezt tiltó norma hatályon kívül helyezése.
7.	Bjt. 71.§, 75.§	A bírói értékelési eljárási szabályok pontosítása.	Az eljárási szabályok egyszerűsítése.
8.	Bjt. 79-80.§	A bírói értékelésével szembeni jogorvoslat átalakítása, figyelemmel a szolgálati bíróság hatáskörének megváltozására.	Egységes jogorvoslat alkalmazása az értékelés eredményével szemben, megfelelő garanciák biztosítása mellett.

Jogállási tárgyú, költségvetési igénnyel nem járó, 2015. évben az Országgyűlés elé terjesztett jogszabály-módosítási javaslatok				
Ssz.	Jogszabály-jogszabályhely	A módosítás tárgya	A módosítás célja	
9.	Bjt. 101.§, XXV. Fejezet	A szolgálati bíróságra vonatkozó rendelkezések módosítása. A szolgálati bíróság szervezeti és eljárási rendjének módosítása.	Az e tárgykörben született 21/2014. AB határozatban kiemelt tisztességes eljáráshoz való jog és a garanciális szabályok érvényesülésének megteremtése. A tárgyalásvezetésre, a bizonyítási eljárás lefolytatására, valamint a határozathozatal rendjére a Pp. szabályait kell megfelelően alkalmazni. A szolgálati bíróság határozata elleni rendes bírósági jogorvoslat megteremtése (FKMB-hez benyújtandó kereset által).	
10.	Bjt. 158/A.§	A Kúria főtitkárnak és főtitkár-helyettesének jogállására, juttatásaira vonatkozó szabályok kiegészítése.	A Bszi. Kúrián létesített új vezető tisztségek rendelkezéseivel a Bjt. javadalalmazásra vonatkozó szabályait összehangba kell hozni.	
11.	1997. évi LXVIII. törvény (lasz.) 96. § (4) és (5) bek.	OBH-ban és a Kúrián speciális, kiemelt és felsőfokú végzettséghez kötött feladatok ellátása igazságügyi alkalmazotti jogviszonyban, de közös megegyezéssel történő foglalkoztatás (bérezés) mellett.	Bíróságok központi igazgatása és a Kúria speciális feladatai és fejlesztései ellátása (biztosíthatósága) érdekében rugalmasabb, gazdaságosabb foglalkoztatást biztosító rendelkezés.	

IV. 3. számú melléklet

Az OBH elnökének javaslatai alapján 2015. évben hatályba lépett jogszabályok				
Ssz.	A jogszabály megnevezése	Módosuló jogszabály	Módosítás tartalma	Hatályba lépés
1.	A 650/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 31. cikke szerinti megfeleltetési nemperes eljárásról, valamint egyes igazságügyi tárgyú törvény módosításokról 2015. évi LXXI. törvény (ún. magánjogi törvénycsomag)	A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény	Közzétételre kötelező, tárgyalást felfüggesztő határozatnak kötelező, tárgyalást felfüggesztő határozatnak kötelező tartalmi eleme lett a bírósági közvetítés lehetőségére való felhívás. (152. § (3) bekezdés) A fizetési meghagyás iránti kérelemmel indult eljárásokban és a kísértékű perekben a perbehívás szabályai módosultak: a perbehívásra rendelkezésre álló határidőt az alperes részére történő kézbesítéstől kell számítani (Pp. 319. § (2) bekezdés); a kísértékű perekben a perbehívásra és a perbehívott nyilatkozatára meghatározott határidő 8 nap (Pp. 388. § (3) bekezdés). Elektronikus kommunikáció: valamennyi bíróságon választható elektronikus kapcsolattartás (2016. július 1-jétől kötelező elektronikus kapcsolattartás jogi képviselővel eljáró felek, gazdálkodó szervezetek, bíróságok egymás közötti, valamint közigazgatási szervezetekkel és más hatóságokkal).	2015. július 1.
		Az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény	A bírósági fogalmazó és bírósági titkár az illetményalap 10 %-ának megfelelő munkaköri pótlékra jogosult, a Kúrián a pótléka összesen nem lehet magasabb az illetményalap 15 %-ánál, az OBH-ban 20 %-ánál (lasz. 109. § (1) bekezdés).	2015. július 1.
2.	A banki elszámolás során tapasztalt viszályok elleni fellépések szükséges törvények módosításáról szóló 2015. évi LII. törvény (DH6 törvény)	A Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsön-szerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény	Az OBH elnöke által előterjesztett, a joggyakorlatban felmerült problémák orvoslására alkalmas javaslatok beépítése a devizahiteles nemperes eljárásokban.	2015. május 18.

Az OBH elnökének javaslatai alapján 2015. évben hatályba lépett jogszabályok				
Ssz.	A jogszabály megnevezése	Módosuló jogszabály	Módosítás tartalma	Hatályba lépés
3.	A természetes személyek adósságrendeztéséről szóló 2015. évi CV. törvény		A hitelezőknek szóló közzététellel kapcsolatos feladatoknak a Családi Csődvédelmi Szolgáltatásra telepítése. Hosszabb bírósági ügyintézési határidők előírása. Törvényszékek székhelyén működő járásbírók – a Fővárosi Törvényszék területén a Pesti Központi Kerületi Bíróság – illetékességének kikötése. A törvény hatálybalépésnek 2015. szeptember 1. napjában történő meghatározása.	2015. szeptember 1.
4.	A közigazgatási bürokráciacsökkentéssel összefüggő törvény-módosításokról szóló 2015. évi CLXXXVI. törvény	A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény	A közigazgatási perekben a végrehajtás felfüggesztés szabályainak változása (Pp. 332. § (2a) bekezdése): végrehajtás felfüggesztéséhez szükséges feltételek valószínűsítése, bizonyítékok csatolása a keresetlevélhez; e kötelezettség elmulasztása esetén a bíróság a végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmet – hiánypótlási felhívás kiadását mellőzve – hivatalból elutasítja. A végrehajtás a kérelemnek a végrehajtást foganatosító szerv tudomására jutásától annak elbírálásáig, de legkésőbb az elbírálásra nyitva álló határidő eltelteig nem foganatosítható, kivéve, ha a hatóság a határozatot végrehajtás felfüggesztése iránti kérelemre tekintet nélkül végrehajthatónak nyilvánította.	2016. január 1.
5.	Az egyes törvényeknek a pénzügyi közvetítőrendszer fejlesztésének előmozdítása érdekében történő módosításáról szóló 2015. évi LXXXV. törvény	A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény	Felügyeleti biztos felelőssége: szándékos károkozás esetén a teljes kárt, illetve a sérelemdíj követelést kell megtéríteni. A helyszíni ellenőrzésre vonatkozó rendelkezések kiegészítése. Azon iratok körének pontos meghatározása, amelyek a szemle vagy helyszíni kutatás során birtokba vehetők. Telefax útján történő közlés helyett javasoltuk a telefonos közlés mellett az e-mail útján történő közlés lehetőségének megteremtését. A 104. § (2) bekezdésében szabályozott fogyasztói nyilatkozat tartalmára vonatkozó rendelkezés módosítása.	2015. július 7.
		A pénzügyi közvetítőrendszer egyes szereplőinek biztonságát erősítő intézményrendszer továbbfejlesztéséről szóló 2014. évi XXXVII. törvény	Annak rögzítése, hogy a felülvizsgálati kérelem benyújtásának kizárólag a jogerős ítélet ellen van helye; ezzel összefüggésben javasoltuk a felülvizsgálati kérelem benyújtására nyitva álló határidő pontosítását is.	2015. július 7.

Az OBH elnökének javaslatai alapján 2015. évben hatályba lépett jogszabályok				
Ssz.	A jogszabály megnevezése	Módosuló jogszabály	Módosítás tartalma	Hatályba lépés
6.	Az egyes egészségügyi és egészségbiztosítási tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi LXXVII. törvény	Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény	Veszélyeztető magatartás, közvetlen veszélyeztető magatartás fogalmának pontosítása. Bírói titkárok hatáskörének bővítése a pszichiátriai betegek felülvizsgálata során. Illetékességi szabályok módosulása: ha a beteg az eljárás kezdeményezésekor a pszichiátriai intézetben tartózkodik, a kötelező pszichiátriai gyógykezelés elrendelésére a pszichiátriai intézet székhelye szerinti járásbíró az illetékes. A bírói meghallgatásról készült jegyzőkönyv tartalmának pontos meghatározása.	2015. július 1.
7.	Az arcképelemzési nyilvántartásról és az arcképelemző rendszerről szóló 2015. évi CLXXXVIII. törvény		Az OBH javaslatára az igénybevételre jogosult szervek köre a bíróságokra is kiterjesztésre került.	2015. november 27. 2016. január 1.
8.	Az egyes törvényeknek a tömeges bevándorlás kezelésével összefüggő módosításáról szóló 2015. évi CXL. törvény	A menedéjigról szóló 2007. évi LXXX. törvény	A személyes meghallgatás távközlő hálózat útján is megtartható. Az érdemi határozat meghozatalára is kiterjedően bírósági titkár is eljárhat. Be., Btk. esetében kisebb javaslatok beépítése.	2015. szeptember 15.
9.	A nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű közlekedési infrastruktúra-beruházások megvalósításának gyorsításával összefüggésben egyes törvények módosításáról szóló 2015. évi LXXIX. törvény	A kisajátításról szóló 2007. évi CXXIII. törvény	A szakértői véleményt valamennyi ügyfél részére hivatalból meg kell küldenie a kisajátítási hatóságnak. Az OBH javaslatára a regionális kollégiumok illetékességi területéhez igazították a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű közlekedési infrastruktúra beruházással összefüggésben hozott a kisajátítási határozat felülvizsgálatát azzal, hogy a főváros és Pest megye vonatkozásában a törvény a Kecskeföldi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságot jelöli ki.	2015. július 3.

Az OBH elnökének javaslatai alapján 2015. évben hatályba lépett jogszabályok				
Ssz.	A jogszabály megnevezése	Módosuló jogszabály	Módosítás tartalma	Hatályba lépés
10.	A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény, valamint egyéb eljárásjogi és igazságügyi törvények módosításáról 2015. évi CLXXX. törvény	A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény	A zártcélú távközlő hálózat igénybevételének szabályai. A fél és tanú személyazonosítása elektronikus úton. Elektronikus kapcsolattartás szabályai	2015. december 4. 2016. január 1. elhalasztva 2016. július 1. napjáig
11.	Az egyes igazságügyi tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 12/2015. (VII. 23.) IM rendelet	A hagyatéki eljárás egyes cselekményeiről szóló 29/2010. (XII. 31.) KIM rendelet (Her.) módosítása	Az örökhatály elhalálozása időpontjában szokásos tartózkodási helyének megállapításához szükséges adat az örökhatály utolsó bejelentett lakcíme, a bejelentés időpontja.	2015. augusztus 17.
12.	A bírósági ügyviteli szabályairól szóló 14/2002. (VIII. 1.) IM rendelet módosításáról szóló 18/2015. (VIII. 28.) IM rendelet	A bírósági ügyviteli szabályairól szóló 14/2002. (VIII. 1.) IM rendelet (Büsz.) módosítása	A Magánecsőd tv. 2015. szeptember 1-jei hatályba lépésével összefüggésben a természetes személyek bírósági adósságrendezésének ügyviteli a különös szabályok között kerültek elhelyezésre.	2015. szeptember 1.

Az OBH elnökének javaslatai alapján 2015. évben hatályba lépett jogszabályok				
Ssz.	A jogszabály megnevezése	Módosuló jogszabály	Módosítás tartalma	Hatályba lépés
13.	A bírósági végrehajtói díjszabásról szóló 35/2015. (XI. 10.) IM rendelet		Szinte minden költség vonatkozásában meghatározza annak maximális összegét és felső határát. A munkadíj összegének felső határa 1 millió forint, azonban a munkadíj százalékos mértéke nem csökkent. Konkrétabban határozza meg a helyszíni eljárási cselekmény fogantatásáért járó költségeket, új elemként határozza meg az utazási költségátalányt. A behajtási jutalék mértéke csökkent, szintén meghatározásra került annak maximális összege. Pontosításra kerültek az eljárás kezdetén megfizetendő költségek, és azok összege, és nőtt a felső összeghatár. Konkretizálja a rendelet az eljárás kezdetén a végrehajtó által elkövetendő készkiadás összegét. Kizárólag a Vht. 52. § d) pontja alapján szünetelő eljárás újraindulásakor kell újból költségátalányt fizetni. Költségmentes ügyekben a végrehajtót az eljárás kezdetén megillető költségeket nem a törvényszékek gazdasági hivatalai előlegezik, illetve a követelés behajthatatlansága esetén nem a GH-k egészítik ki a költségeket. E feladatot a hatályba lépést követően a rendelet a Magyar Bírósági Végrehajtói Karhoz (továbbiakban: MBVK) telepíti. E szerint a hatályba lépést követően indult végrehajtási ügyekben kiállított díjfizetési felhívást a GH-k már nem fogadják be, a költségelőlegezés az MBVK feladata. Ugyanígy a fenti napot követően indult végrehajtási ügyekben kiállított díjjegyzéket (gyermektartásdíj iránti végrehajtásban, behajthatatlanság esetén) sem fogadják be a GH-k.	2015. december 11.

Az OBH elnökének javaslatai alapján 2015. évben hatályba lépett jogszabályok				
Ssz.	A jogszabály megnevezése	Módosuló jogszabály	Módosítás tartalma	Hatályba lépés
14.	Az eljárási illetékek megfizetésének és a megfizetés ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 44/2004. (XII. 20.) PM rendelet és az önkormányzati adóhatóságok által rendelkezésére bocsátott bevételek, bejelentési nyomtatványok tartalmáról szóló 35/2008. (XII. 31.) PM rendelet módosításáról szóló 48/2015. (XII. 30.) NGM rendelet	Az eljárási illeték megfizetésének és a megfizetés ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 44/2004. (XII. 20.) PM rendelet	Az elektronikus úton eljáró fél az illetéket az Elektronikus Fizetési és Elszámolási Rendszeren keresztül vagy az illetékes törvényszék Kincstárnál vezetett illetékbevételei számlájára utalással fizetheti meg.	2016. január 1.
15.	A bíróságokon és az Országos Bírósági Hivatalban foglalkoztatott egyes igazságügyi alkalmazottak munkakörének és képesítési feltételeinek meghatározásáról, ügyviteli vizsgájáról szóló 26/2015. (IX. 30.) IM rendelet		A rendelet az OBH elnökének kezdeményezésére került megalkotásra.	2015. október 15.

Az OBH elnökének javaslatai alapján 2015. évben hatályba lépett jogszabályok				
Ssz.	A jogszabály megnevezése	Módosuló jogszabály	Módosítás tartalma	Hatályba lépés
16.	A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartásról szóló 2012. évi II. törvény, valamint ezzel összefüggésben egyes törvények módosításáról szóló 2015. évi CCII. törvény	A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartásról szóló 2012. évi II. törvény	Az Országos Bírósági Hivatal által megfogalmazott, bírósági jogalkalmazást könnyítő, így munkaerő és költség optimalizáló hatással rendelkező módosítási javaslatok közül az alábbiak érdemelnék kiemelését: A Btk. háttérjellegének kiszélesítése. A jogorvoslati rendszer komplex újraszabályozása és átláthatóbbá tétele, ennek keretében tisztázásra került a jogorvoslat előterjesztésére jogosultak köre, a jogorvoslat formája, valamint a határidők. A szabálysértési kifogás tárgyaláson történő elbírálásának szabályai körében módosításra kerültek az idézés, értesítés szabályai, valamint az eljárás alá vont személy tárgyalásról történő távolmaradása esetén követendő eljárás szabályai, lehetőséget biztosítva a gyorsabb és hatékonyabb ügyintézésre. Az új szabályozás perújítás esetén már nem kötelező jelleggel írja elő a tárgyalás megtartását, csak abban az esetben, ha az a tényállás tisztázása végett szükséges. A hirdetményi kézbesítés körének kiterjesztése. A bíróságok szempontjából leglényegesebb módosítás a 138.§ (1) bekezdés a) pontja vonatkozásában történt: azon határozatok, illetve végzések jogerejét, melyek ellen nincs helye jogorvoslatnak, a közlés napja helyett a meghozatal napjához kötötte.	2016. január 1.
17.	Az egyes törvényeknek a tömeges bevándorlás kezelésével összefüggő módosításáról szóló 2015. évi CXL. törvény	A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény	A határozat tiltott átlépése, a határozat megrongálása, valamint a határozattal kapcsolatos építési munka akadályozása miatt indult büntető ügyben az eljárást meg kell szüntetni, ha a Magyarországon bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel nem rendelkező terhelt ismeretlen helyen tartózkodik. A fenti rendelkezés - OBH javaslatra - nem alkalmazható a másodfokú bírósági eljárás során.	2015. szeptember 15.

V. 1. számú melléklet

Bírák és igazságügyi alkalmazottak engedélyezett létszáma a bírósági szervezetben									
Bíróság	Bíró	Bírósági titkár	Fogalmazó	Bírósági ügyintéző	Felsőfokú tisztviselő	Középfokú tisztviselő	Írnok	Fizikai	Intézmények összlétszáma
	E	E	E	E	E	E	E	E	E
Kúria	92	15	1	18	66	55	10	75	332
Fővárosi Ítéltábla	87	22	0	21	27	30	0	11	198
Debreceni Ítéltábla	24	7	0	7	14	9	0	7	68
Győri Ítéltábla	20	4	0	5	5	14	1	8	57
Pécsi Ítéltábla	16	3	0	2	9	11	0	7	48
Szegedi Ítéltábla	21	5	0	4	9	16	2	7	64
Balassagyarmati Törvényszék	49	15	5	8	10	82	15	43	227
Budapest Környéki Törvényszék	267	85	32	85	27	292	115	67	970
Debreceni Törvényszék	130	36	15	25	16	189	50	49	510
Egri Törvényszék	71	22	7	17	20	91	17	37	282
Fővárosi Törvényszék	770	203	77	183	65	898	425	217	2 838
Győri Törvényszék	87	26	16	20	16	118	31	42	356
Gyulai Törvényszék	79	25	5	19	18	109	20	51	326
Kaposvári Törvényszék	83	25	8	31	11	102	36	57	353
Kecskeméti Törvényszék	119	36	16	24	18	175	52	72	512
Miskolci Törvényszék	170	53	18	34	20	252	75	74	696

Bírák és igazságügyi alkalmazottak engedélyezett létszáma a bírósági szervezetben									
Bíróság	Bíró	Bírósági titkár	Fogalmazó	Bírósági ügyintéző	Felsőfokú tisztviselő	Középfokú tisztviselő	Írnok	Fizikai	Intézmények összlétszáma
	E	E	E	E	E	E	E	E	E
Nyíregyházi Törvényszék	120	43	7	31	19	170	32	46	468
Pécsi Törvényszék	91	34	11	28	20	86	66	45	381
Szegedi Törvényszék	105	32	6	25	10	176	45	39	438
Székesfehérvári Törvényszék	85	29	9	18	16	103	38	30	328
Szekszárdi Törvényszék	58	15	4	12	8	94	16	22	229
Szolnoki Törvényszék	83	19	10	16	16	128	16	37	325
Szombathelyi Törvényszék	48	14	8	10	9	76	15	34	214
Tatabányai Törvényszék	75	25	4	16	25	90	40	12	287
Veszprémi Törvényszék	79	23	9	14	11	90	47	44	317
Zalaegerszegi Törvényszék	66	18	10	19	12	71	38	27	261
MINDÖSSZESEN:	2 895	834	278	692	497	3 527	1 202	1 160	11 085
Országos Bírósági Hivatal	37	27	5	0	128	60	0	32	289
MINDÖSSZESEN:	2 932	861	283	692	625	3 587	1 202	1 192	11 374

V. 2. számú melléklet

Bírák és igazságügyi alkalmazottak tényleges létszáma a bírósági szervezetben										
Bíróság	Bíró	Bírósági titkár	Fogalmazó	Bírósági ügyintéző	Felsőfokú tisztviselő	Középfokú tisztviselő	Írnok	Fizikai	Intézmények összlétszáma	
	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T
Kúria	85	13	1	18	64	56	9	65	311	
Fővárosi Ítéltábla	77	14	2	21	14	42	2	8	180	
Debreceni Ítéltábla	24	7	0	7	9	11	3	7	68	
Győri Ítéltábla	20	4	0	3	6	14	1	10	58	
Pécsi Ítéltábla	16	3	0	2	9	11	0	7	48	
Szegedi Ítéltábla	21	5	0	4	10	16	1	7	64	
Balassagyarmati Törvényszék	49	11	5	8	9	84	12	43	221	
Budapest Környéki Törvényszék	262	80	27	76	24	269	117	63	918	
Debreceni Törvényszék	131	41	8	20	19	195	34	61	509	
Egri Törvényszék	70	21	6	17	17	91	19	38	279	
Fővárosi Törvényszék	732	197	74	179	64	777	537	197	2 757	
Győri Törvényszék	86	27	10	19	13	106	46	41	348	
Gyulai Törvényszék	77	25	3	19	16	110	21	51	322	
Kaposvári Törvényszék	83	22	9	31	11	99	39	56	350	
Kecskeméti Törvényszék	118	36	14	22	18	173	52	70	503	
Miskolci Törvényszék	165	50	17	34	19	221	106	51	663	
Nyíregyházi Törvényszék	118	41	5	31	18	152	46	46	457	
Pécsi Törvényszék	88	33	10	28	19	84	70	46	378	
Szegedi Törvényszék	104	32	6	24	9	169	47	41	432	
Székesfehérvári Törvényszék	84	29	6	18	14	100	38	30	319	

Bírák és igazságügyi alkalmazottak tényleges létszáma a bírósági szervezetben									
Bíróság	Bíró	Bírósági titkár	Foglalmazó	Bírósági ügyintéző	Felsőfokú tisztviselő	Középfokú tisztviselő	Írnok	Fizikai	Intézmények összlétszáma
	T	T	T	T	T	T	T	T	T
Szekszárdi Törvényszék	58	14	5	7	9	66	47	22	228
Szolnoki Törvényszék	81	21	6	16	14	105	38	36	317
Szombathelyi Törvényszék	48	15	5	10	9	76	15	34	212
Tatabányai Törvényszék	73	26	2	16	27	104	22	10	280
Veszprémi Törvényszék	80	23	6	14	11	80	57	42	313
Zalaegerszegi Törvényszék	63	18	9	19	12	71	38	27	257
MINDÖSSZESEN:	2 813	808	236	663	464	3 282	1 417	1 109	10 792
Országos Bírósági Hivatal	27	25	1	0	110	70	0	26	259
MINDÖSSZESEN:	2 840	833	237	663	574	3 352	1 417	1 135	11 051

VI. 1. számú melléklet
MIA helyszínen megrendezett központi képzések naptára 2015. évben

1. KÖTELEZŐ KÉPZÉSEK

Bíróági fogalmazók szakvizsgára felkészítő képzése			
	Képzés megnevezése	Képzés időpontja	Résztvevők száma
1.	B. modul – civilisztikai joganyag	2015.01.19-23.	60
2.	C. modul – vegyes joganyag, határozatszerkesztés	2015.02.09-13.	57
Összesen			117

Bírói hivatásra felkészítő képzés bírósági titkároknak			
	Képzés megnevezése	Képzés időpontja	Résztvevők száma
1.	I. modul – általános ismeretek	2015.03.02-06.	98
2.	I. modul – általános ismeretek	2015.03.23-27.	107
3.	III. modul – büntetőjogi ismeretek	2015.06.01-05.	75
4.	II. modul: civilisztikai ismeretek	2015.03.30.-04.03.	89
5.	II. modul: civilisztikai ismeretek	2015.05.11-15.	76
6.	IV. modul: büntető ügyszakos perszimuláció	2015.05.04-08.	25
Összesen			470

Határozott időre kinevezett bírák képzése			
	Képzés megnevezése	Képzés időpontja	Résztvevők száma
1.	büntető I. modul	2015.03.23-27.	31
2.	civilisztika I. modul	2015.02.16-20.	37
Összesen			68

2. SZAKMAI KÉPZÉSEK

Képzők képzése			
	Képzés megnevezése	Képzés időpontja	Résztvevők száma
1.	Oktatásfelelősi konferenciasorozat (2.)	2015.02.26-27.	55
2.	Szakértői bizonyítás – képzők képzése civilisztikai ügyszakban	2015.03.09.	74
3.	Szakértői bizonyítás – képzők képzése büntető ügyszakban	2015.03.12.	60
4.	Érzékenyítő képzések – képzők képzése	2015.03.30.	19
Összesen			208

Ügyszaktól független témájú képzések			
	Képzés megnevezése	Képzés időpontja	Résztvevők száma
1.	Bírósági közvetítők akkreditált képzése	2015.05.04-06.	25
2.	Bírósági közvetítők akkreditált képzése	2015.05.20-22.	25
3.	Családjogi szakmai továbbképzés bírósági közvetítők részére	2015.05.14.	66
4.	Gyakorlati továbbképzés 20 ügy alatti bírósági közvetítők részére	2015.06.03.	17
5.	Gyakorlati továbbképzés 20 ügy alatti bírósági közvetítők részére	2015.06.05.	16
6.	Gyakorlati továbbképzés 20 ügy feletti bírósági közvetítők részére	2015.06.04.	17
7.	Bírósági közvetítői koordinátorok értekezlete	2015.05.15.	27
8.	Képzés bírósági közvetítői instruktorok részére	2015.06.01-02.	17
9.	Bírósági közvetítők akkreditált képzése	2015.10.20-22.	25
10.	Bírósági közvetítők akkreditált képzése	2015.12.02-04.	25
11.	Munkajogi szakmai továbbképzés bírósági közvetítők részére	2015.11.23.	25
12.	Gazdasági jogi szakmai továbbképzés bírósági közvetítők részére	2015.11.16.	43
13.	Gyakorlati továbbképzés 20 ügy feletti bírósági közvetítő részére	2015.10.28.	13
14.	Bírósági közvetítői koordinátorok értekezlete	2015.12.01.	28
15.	Bírósági közvetítők országos szakmai konferenciája	2015.12.09.	77
16.	Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás Munkacsoport záró konferenciája	2015.11.17.	84
Összesen			530

Civilisztikai ügyszakos bírák és bírósági titkárok szabadon választható képzései			
	Képzés megnevezése	Képzés időpontja	Résztvevők száma
1.	Véleménynyilvánítás szabadságáról civilisztikai ügyszakos bíráknak – kiscsoportos foglalkozás	2015.02.11-12.	23
2.	Véleménynyilvánítás szabadságáról civilisztikai ügyszakos bíráknak – kiscsoportos foglalkozás	2015.03.18-19.	26
3.	„Devizahiteles nemperes ügyek másodfokon eljáró civilisztikai ügyszakos bírák, titkárok részére”	2015.02.23-24.	95
4.	„Devizahiteles nemperes ügyek másodfokon eljáró civilisztikai ügyszakos bírák, titkárok részére”	2015.03.16-17.	100
5.	ERA – igazságügyi együttműködés elősegítése polgári ügyekben	2015.03.10-11.	36
Összesen			280

Büntető ügyszakos bírák és bírósági titkárok szabadon választható képzései			
	Képzés megnevezése	Képzés időpontja	Résztvevők száma
1.	Véleménynyilvánítás szabadságáról büntető ügyszakos bíráknak – kiscsoportos foglalkozás	2015.02.03-04.	20
2.	Nemzetközi együttműködés büntetőügyekben – európai elfogatóparancs és kölcsönös jogsegély szimulációk, EJTN-el közös képzés	2015.04.13-14.	50
3.	Országos szabálysértési konferencia bírósági titkárok részére	2015.10.19-20.	122
Összesen			192

3. BÍRÓSÁGOK MŰKÖDÉSÉT TÁMOGATÓ KÉPZÉSEK

Igazgatási képzések			
	Képzés megnevezése	Képzés időpontja	Résztvevők száma
1.	Statisztikusok képzése	2015.05.26.	45
2.	GH vezetők értekezlete	2015.05.06.	48
3.	Sajtószóvivők és sajtótitkárok tanácskozása	2015.05.27-28.	64
4.	Bírósági projekt kapcsolattartók szakmai napja	2015.05.20-21.	26
5.	Képzés a fejezeti közbeszerzési szabályokról bírósági dolgozóknak	2015.05.18.	44
6.	Képzés a közbeszerzési eljárásról az OBH valamennyi szervezeti egységének vezetője és a közbeszerzési eljárást előkészítő, az eljárásban résztvevő dolgozók részére	2015.05.19.	38
7.	Symantec Endpoint Protectoin rendszergazdai ismeretek	2015.05.07.	33
8.	Oktatásfelelősök workshopja	2015.11.02.	30
9.	Oktatásfelelősök konferenciája	2015.12.17.	59
Összesen			387

4. SZAKTANÁCSADÓK KÉPZÉSE

Szaktanácsadók képzése			
	Képzés megnevezése	Képzés időpontja	Résztvevők száma
1.	Előzetes döntéshozatali eljárás	2015.05.26.	91
2.	Polgári- gazdasági ügyszakos európai jogi szaktanácsadók szakági értekezlete	2015.05.27.	24
3.	Kötelező képzés európai jogi szaktanácsadók részére	2015.06.10-12.	48
4.	Európai jogi szaktanácsadók képzése és szakági értekezlete	2015.11.11-12.	98
Összesen			261

5. KOMPETENCIA KÉPZÉSEK

	Képzés megnevezése	Képzés időpontja	Résztvevők száma
Képzők képzése			
1.	Érzékenyítő képzés	2015.05.27.	25
Nyelvi képzés			
2.	Polgári együttműködés - nemzetközi nyelvi képzés (EJNT-MIA)	2015.04.20-24.	54
Vezetői tréningek			
3.	Kétnapos tréning a vezetői gyakorlattal nem vagy kevesebb vezetői gyakorlattal rendelkező bírák számára	2015.05.29-30.	15
4.	Kétnapos tréning a vezetői gyakorlattal nem vagy kevesebb vezetői gyakorlattal rendelkező bírák számára	2015.06.05-06.	15
5.	Kétnapos tréning a vezetői gyakorlattal nem vagy kevesebb vezetői gyakorlattal rendelkező bírák számára	2015.06.12-13.	14
6.	Vezetői tréning az OBH vezető munkatársai részére	2015.06.19-20.	11
Összesen			134

6. VEZETŐI KÉPZÉSEK

Kollégiumvezetői értekezletek			
	Képzés megnevezése	Képzés időpontja	Résztvevők száma
1.	Büntető kollégiumvezetők értekezlete	2015.04.08-10.	47
2.	Civilisztikai kollégiumvezetők értekezlete	2015.05.18-19.	52
3.	Büntető kollégiumvezetők értekezlete	2015.11.18-20.	55
4.	Civilisztikai kollégiumvezetők értekezlete	2015.11.09-10.	47
5.	Ítéltáblák és törvényszékek elnökeinek értekezlete	2015.11.23-24.	36
6.	KMRK vezetőinek és a közigazgatási és munkaügyi bíróságok elnökeinek értekezlete	2015.11.04-05.	35
Összesen			272

7. EGYÉB RENDEZVÉNYEK

Egyéb rendezvények			
	Képzés megnevezése	Képzés időpontja	Résztvevők száma
1.	Felkészítés THEMIS versenyre	2015.04.15.	4

2.	Az EJTN csereprogram keretében kiutazó bírák felkészítése és tájékoztatása	2015.04.15-17.	25
3.	Bíróság és kommunikáció - nemzetközi konferencia	2015.10.15-16.	71
Összesen			100

Oktatási terven felül megrendezett képzések			
	Képzés megnevezése	Képzés időpontja	Résztevők száma
1.	Belső ellenőrök tanácskozása	2015.05.13.	33
2.	Belső ellenőrök tanácskozása	2015.03.12-13.	37
3.	OBH vezetői értekezlet	2015.01.15.	20
4.	Bírósági projekt kapcsolattartók szakmai napja	2015.03.02.	30
5.	Elnöki értekezlet	2015.02.05-06.	40
6.	ERA Civil Justice projektmegbeszélés	2015.05.13.	5
7.	EU jogi szaktanácsadók hálózata koordinátor-helyetteseinek negyedéves értekezlete	2015.02.13.	5
8.	GIIR főkönyvi oktatás	2015.01.16.	118
9.	Informatikusok képzése	2015.05.29.	19
10.	Integritás munkacsoport tanácskozása	2015.03.09.	10
11.	Iratkezelési oktatás	2015.03.25.	41
12.	Ítéltáblai és törvényszéki elnöki értekezlet	2015.06.15-16.	36
13.	Joghallgatók és a bírói pálya tudományos szimpózium	2015.03.04.	10
14.	Képzés a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseivel kapcsolatos nemperes ügyek tárgyában	2015.07.09.	69
15.	Képzés a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseivel kapcsolatos nemperes ügyek tárgyában	2015.07.09.	65
16.	Képzés a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseivel kapcsolatos nemperes ügyek tárgyában	2015.07.10.	74
17.	Képzés az elektronikus adat hozzáférhetetlenné tételéről	2015.05.28.	38
18.	Kollégiumvezetői tanácskozás	2015.02.04.	39
19.	NEXON akadémia	2015.01.12.	79
20.	Nexon HR	2015.02.03.	60
21.	OBH vezetői értekezlet	2015.02.19.	21
22.	OBH-NAV-KSH egyeztető megbeszélés	2015.05.07.	15
23.	Statisztikusok képzése	2015.06.10-11.	38
24.	ÜKE-EIR képzések	2015.05.04.	24
25.	ÜKE-EIR képzések	2015.05.05.	24
26.	ÜKE-EIR képzések	2015.05.06.	19

27.	ÜKE-EIR képzések	2015.05.11.	25
28.	ÜKE-EIR képzések	2015.05.12.	26
29.	ÜKE-EIR képzések	2015.05.14.	25
30.	ÜKE-EIR képzések	2015.05.18.	25
31.	ÜKE-EIR képzések	2015.05.19.	24
32.	ÜKE-EIR képzések	2015.05.20.	25
33.	ÜKE-EIR képzések	2015.05.21.	23
34.	ÜKE-EIR képzések	2015.05.26.	22
35.	ÜKE-EIR képzések	2015.05.27.	25
36.	ÜKE-EIR képzések	2015.05.28.	22
37.	ÜKE-EIR képzések	2015.06.01.	21
38.	ÜKE-EIR képzések	2015.06.02.	23
39.	ÜKE-EIR képzések	2015.06.08.	27
40.	ÜKE-EIR képzések	2015.06.09.	26
41.	ÜKE-EIR képzések	2015.06.15.	24
42.	Vezetőképzés OBH dolgozók részére	2015.01.15.	24
43.	Oktatásfelelősök értekezlete	2015.10.13.	24
44.	Székhelyi Mailáth György Tudományos Pályázat Bíráló Bizottság alakuló ülése	2015.10.19.	19
45.	Természetes személyek adósságrendezése (magáncsőd) - képzők képzése	2015.10.20-22.	50
46.	Belső ellenőrök szakmai napja	2015.11.10-11.	39
47.	OBH vezetői értekezlet	2015.11.12.	21
48.	EIR oktatás	2015.11.16.	17
49.	EIR oktatás	2015.11.17.	17
50.	EIR oktatás	2015.11.18.	17
51.	EIR oktatás	2015.11.19.	20
52.	EIR oktatás	2015.11.20.	18
53.	Cégjogi konferencia	2015.12.03.	81
54.	Csőd- felszámolási ügyekben eljáró bírák, igazságügyi alkalmazottak képzése	2015.12.03.	22
55.	Csőd- felszámolási ügyekben eljáró bírák, igazságügyi alkalmazottak képzése	2015.12.04.	20
56.	Szolgálati bírák képzése	2015.12.04.	81
57.	Projekt szakmai napok	2015.12.07-08.	22
58.	Csőd- felszámolási ügyekben eljáró bírák, igazságügyi alkalmazottak képzése	2015.12.07.	23
59.	A közigazgatási jogkörben okozott kártérítési perek perjogi problémái	2015.12.08.	84
60.	Informatikusok képzése az elektronikus kapcsolattartás kiterjesztésére történő felkészülés tárgyában	2015.12.08.	25

61.	Informatikusok képzése az elektronikus kapcsolattartás kiterjesztésére történő felkészülés tárgyában	2015.12.09.	25
62.	Természetes személyek adósságrendezése (magáncsőd) - statisztikusok, informatikusok, irodai dolgozók és jegyzők képzése	2015.12.11.	82
63.	NexonHR oktatás	2015.12.14.	97
64.	NexonHR oktatás	2015.12.15.	124
65.	EIR oktatás	2015.12.15.	9
66.	EIR oktatás	2015.12.16.	9
67.	Távmeghallgatás, valamint tárgyalótermi kép- és hangrögzítés a bíróságokon konferencia	2015.11.30-12.01.	106
Összesen			2408

VI. 2. számú melléklet
Helyi és regionális szinten megrendezett központi képzések naptára 2015. évben

	Szervező bíróság	Képzés megnevezése	Napok	Résztvevők száma
1.	Debreceni Ítélőtábla	Awareness képzés	2015.05.28.	30
2.	Fővárosi Törvényszék/ Fővárosi Ítélőtábla	Szakértői bizonyítás-büntető	2015.04.07.	83
3.	Miskolci Törvényszék	Érzékenyítő képzés	2015.04.10.	67
4.	Nyíregyházi Törvényszék	Szakértői bizonyítás-büntető	2015.04.10.	70
5.	Szombathelyi Törvényszék	Érzékenyítő képzés	2015.04.10.	50
6.	Győri Ítélőtábla	Awareness képzés	2015.04.13.	11
7.	Fővárosi Törvényszék	Szakértői bizonyítás-büntető	2015.04.16.	92
8.	Debreceni Törvényszék/ Debreceni Ítélőtábla/ Nyíregyházi Törvényszék/ Miskolci Törvényszék/Egri Törvényszék	Menekültügyi konferencia közigazgatási és büntető bíráknak	2015.04.17.	44
9.	Fővárosi Törvényszék	Szakértői bizonyítás-büntető	2015.04.17.	87
10.	Győri Törvényszék/ Győri Ítélőtábla	Szakértői bizonyítás – polgári	2015.04.17.	63
11.	Fővárosi Ítélőtábla	Hatékonyság, időszerűség workshop – polgári	2015.04.20.	39
12.	Fővárosi Ítélőtábla	Hatékonyság, időszerűség workshop – büntető	2015.04.20.	24
13.	Balassagyarmati Törvényszék	Szakértői bizonyítás – polgári	2015.04.20.	31
14.	Szegedi Ítélőtábla	Érzékenyítő képzés	2015.04.21.	15
15.	Szegedi Ítélőtábla	Hatékonyság és időszerűség – polgári	2015.04.22.	8
16.	Szegedi Ítélőtábla	Hatékonyság és időszerűség – büntető	2015.04.22.	6
17.	Szegedi Ítélőtábla	Awareness képzés	2015.04.23.	15
18.	Pécsi Ítélőtábla	Felszámolási eljárásban eljáró bírák konzultációja	2015.04.23.	25
19.	Székesfehérvári Törvényszék	Szakértői bizonyítás-büntető	2015.04.24.	34
20.	Fővárosi Ítélőtábla	Csőd- és felszámolási eljárás aktuális kérdései, valamint a vezető tisztviselők felelőssége	2015.04.27.	21
21.	Zalaegerszegi Törvényszék	Érzékenyítő képzés	2015.04.27.	20
22.	Pécsi Ítélőtábla	Awareness képzés	2015.04.27.	30
23.	Fővárosi Törvényszék/ Fővárosi Ítélőtábla	Szakértői bizonyítás – polgári	2015.04.28.	108
24.	Balassagyarmati Törvényszék	Szakértői bizonyítás-büntető	2015.04.28.	25
25.	Fővárosi Törvényszék	Szakértői bizonyítás – polgári	2015.04.29.	114
26.	Fővárosi Törvényszék	Awereness képzés	2015.05.04.	74

27.	Budapest Környéki Törvényszék	Szakértői bizonyítás – polgári	2015.04.24.	109
28.	Kecskeméti Törvényszék	Szakértői bizonyítás – polgári	2015.05.04.	74
29.	Szolnoki Törvényszék	Érzékenyítő képzés	2015.05.04.	30
30.	Fővárosi Törvényszék	Szakértői bizonyítás – polgári	2015.05.07.	111
31.	Székesfehérvári Törvényszék	Érzékenyítő képzés	2015.05.07-08.	30
32.	Fővárosi Törvényszék	Szakértői bizonyítás – polgári	2015.05.08.	105
33.	Győri Törvényszék/Győri Ítéltábla/Szombathelyi Törvényszék	Szakértői bizonyítás-büntető	2015.05.08.	53
34.	Fővárosi Ítéltábla	A pótmagánvádas eljárás	2015.05.11.	38
35.	Budapest Környéki Törvényszék	Hatékonyaság, időszersűség	2015.05.11.	53
36.	Veszprémi Törvényszék	Szakértői bizonyítás-büntető	2015.05.11.	46
37.	Fővárosi Törvényszék	Szakértői bizonyítás – polgári	2015.05.12.	92
38.	Kaposvári Törvényszék/Pécsi Ítéltábla/Pécsi Törvényszék/Zalaegerszegi Törvényszék/Szekszárdi Törvényszék	Hatékonyaság és időszersűség – büntető	2015.05.15.	53
39.	Gyulai Törvényszék	Hatékonyaság, időszersűség – büntető	2015.05.14.	21
40.	Debreceni Ítéltábla/Debreceni Törvényszék/Nyíregyházi Törvényszék/Egri Törvényszék/Miskolci Törvényszék	Csöd- és felszámolási eljárás aktuális kérdései, vezető tisztségviselők felelőssége	2015.05.15.	43
41.	Szegedi Törvényszék/Szegedi Ítéltábla	Szakértői bizonyítás-büntető	2015.05.15.	56
42.	Veszprémi Törvényszék	Szakértői bizonyítás – polgári	2015.05.18.	51
43.	Szegedi Törvényszék/Szegedi Ítéltábla	Szakértői bizonyítás – polgári	2015.05.20.	60
44.	Balassagyarmati Törvényszék	Awareness képzés	2015.05.21.	24
45.	Miskolci Törvényszék	Szakértői bizonyítás - polgári	2015.05.22.	90
46.	Budapest Környéki Törvényszék	Awareness képzés	2015.05.22.	47
47.	Szolnoki Törvényszék	Hatékonyaság, Időszersűség - büntetői	2015.05.22.	30
48.	Tatabányai Törvényszék/Székesfehérvári Törvényszék/Veszprémi Törvényszék	A sérelemdíj, a kártérítés új szabályai, személyiségi jogok, közérdekű adatok	2015.05.22.	80
49.	Egri Törvényszék/Debreceni Ítéltábla/Debreceni Törvényszék/Nyíregyházi Törvényszék/Miskolci Törvényszék	Az ingatlan-nyilvántartás és a földtörvény	2015.05.28.	55
50.	Gyulai Törvényszék	Hatékonyaság, időszersűség – polgári	2015.05.28.	26
51.	Debreceni Törvényszék	Awareness képzés	2015.05.29.	96

52.	Miskolci Törvényszék	Szakértői bizonyítás-büntető	2015.05.29.	97
53.	Nyíregyházi Törvényszék	Érzékenyítő képzés	2015.05.29.	56
54.	Tatabányai Törvényszék/Győri Ítéltábla/Győri Törvényszék/Szombathelyi Törvényszék/Veszprémi Törvényszék	A védői jogok a büntetőeljá- rásban	2015.05.29.	59
55.	Székesfehérvári Törvényszék	Szakértői bizonyítás – polgári	2015.05.29.	59
56.	Kecskeméti Törvényszék	Szakértői bizonyítás – Büntető	2015.05.29.	51
57.	Balassagyarmati Törvényszék	Hatékonyág és időszersőség – polgári	2015.06.01.	10
58.	Budapest Környéki Törvényszék	Szakértői bizonyítás	2015.06.01.	85
59.	Egri Törvényszék	Awareness képzés	2015.06.04.	49
60.	Szegedi Törvényszék	Hatékonyág, időszersőség - büntető	2015.06.04.	15
61.	Kaposvári Törvényszék/ Dél-Dunántúli KMRK szerve- zésében regionálisan/ Székesfehérvári Törvényszék	Adójogi konferencia	2015.06.05.	23
62.	Pécsi Törvényszék/Pécsi Ítéltábla/Szekszárdi Törvényszék	Szakértői bizonyítás – bün- tető	2015.06.08.	50
63.	Balassagyarmati Törvényszék	Hatékonyág és időszersőség – büntető	2015.06.09.	6
64.	Debreceni Törvényszék/ Debreceni Ítéltábla	Érzékenyítő képzés	2015.06.12.	57
65.	Győri Ítéltábla/ Veszprémi Törvényszék/ Szombathelyi Törvényszék/ Győri Törvényszék/ Tatabányai Törvényszék/ Székesfehérvári Törvényszék	Csöd-felszámolási eljárás aktuális kérdései, vezető tisztviselők felelőssége	2015.06.12.	36
66.	Győri Törvényszék	Awareness képzés	2015.06.12.	43
67.	Szegedi Törvényszék	Hatékonyág, időszersőség – polgári	2015.06.12.	30
68.	Kecskeméti Törvényszék	A munkaviszony megszünte- tésének speciális esetei	2015.06.15.	32
69.	Zalaegerszegi Törvényszék/ Kaposvári Törvényszék	Szakértői bizonyítás-büntető	2015.06.15.	50
70.	Miskolci Törvényszék/ Debreceni Ítéltábla/ Debreceni Törvényszék/ Nyíregyházi Törvényszék/ Egri Törvényszék	Civil szervezetek bejegyzésé- nek aktuális problémái	2015.06.19.	24
71.	Győri Törvényszék/ Győri Ítéltábla	Érzékenyítő képzés	2015.06.19.	30
72.	Szombathelyi Törvényszék	Szakértői bizonyítás – polgári	2015.06.19.	31
73.	Veszprémi Törvényszék	Érzékenyítő képzés	2015.06.19.	20

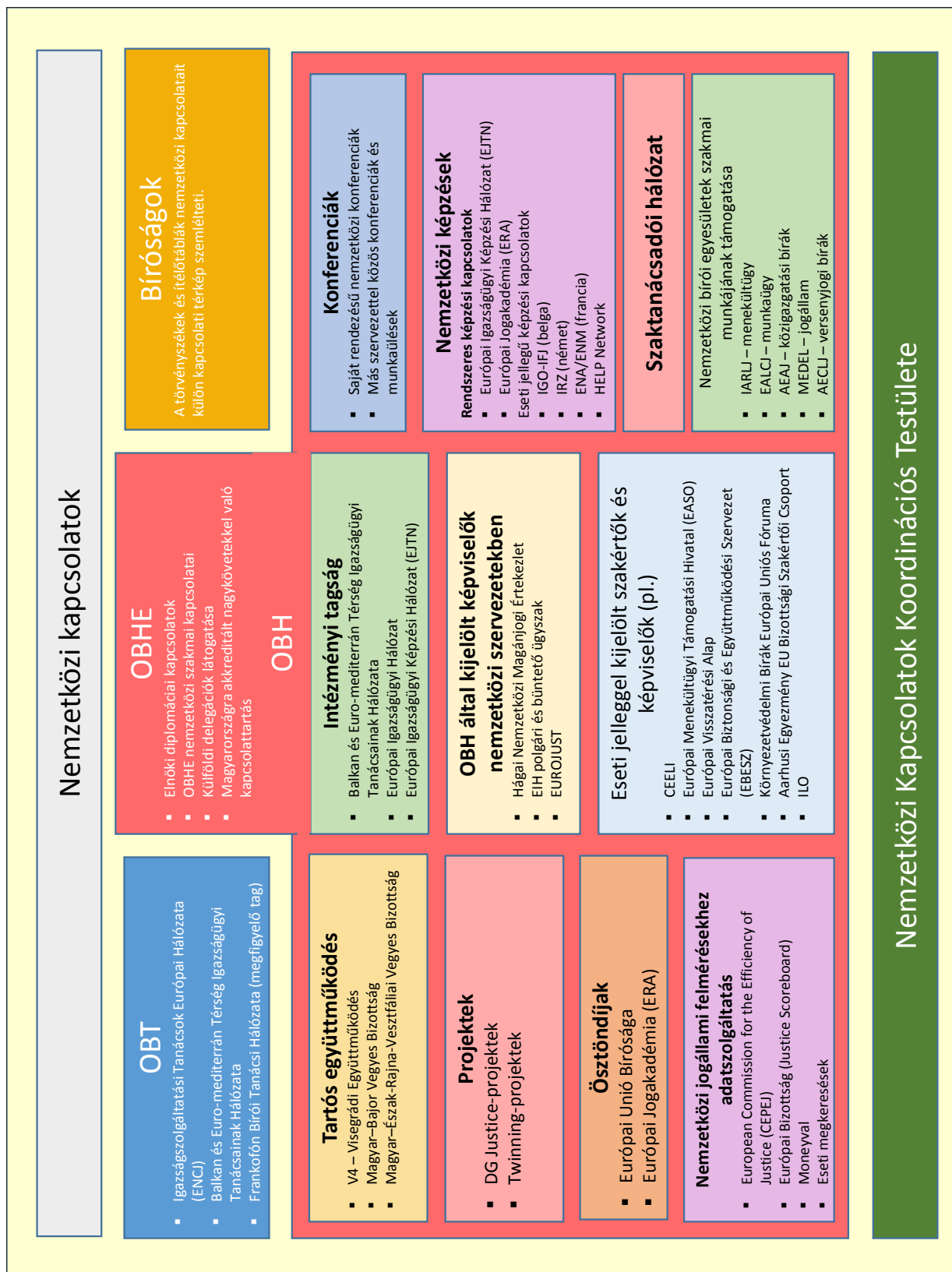
74.	Szegedi Törvényszék	Érzékenyítő képzés	2015.06.19.	40
75.	Gyulai Törvényszék	Awareness képzés	2015.06.15.	39
76.	Gyulai Törvényszék	Érzékenyítő képzés	2015.06.19.	32
77.	Szolnoki Törvényszék	Szakértői bizonyítás - polgári	2015.06.19.	40
78.	Tatabányai Törvényszék	Érzékenyítő képzés	2015.06.22.	47
79.	Pécsi Törvényszék/ Pécsi Ítéltábla/Szekszárdi Törvényszék	Szakértői bizonyítás – polgári	2015.06.22.	90
80.	Kaposvári Törvényszék	Awareness képzés	2015.06.26.	40
81.	Szegedi Törvényszék/ Debreceni Törvényszék/ Gyulai Törvényszék/ Szolnoki Törvényszék	Adóperek	2015.06.26.	15
82.	Szolnoki Törvényszék	Szakértői bizonyítás – büntető	2015.06.26.	40
83.	Kaposvári Törvényszék/ Zalaegerszegi Törvényszék	Szakértői bizonyítás – polgári	2015.06.29.	80
84.	Kecskeméti Törvényszék	Awareness képzés	2015.06.29.	60
85.	Egri Törvényszék	Szakértői bizonyítás–büntető	2015.06.30.	35
86.	Egri Törvényszék	Érzékenyítő képzés	2015.07.06.	28
87.	Miskolci Törvényszék	Awareness képzés	2015.07.06.	64
88.	Nyíregyházi Törvényszék	Awareness képzés	2015.09.04	41
89.	Debreceni Ítéltábla/ Debreceni Törvényszék	Szakértői bizonyítás-polgári	2015.09.07.	86
90.	Balassagyarmati Törvényszék	Érzékenyítő képzés	2015.09.07.	17
91.	Pécsi Törvényszék	Awareness képzés	2015.09.07.	53
92.	Budapest Környéki Törvényszék	Érzékenyítő képzés	2015.09.07.	38
93.	Budapest Környéki Törvényszék	Hatékonyág, időszerűség - polgári	2015.09.11.	63
94.	Pécsi Ítéltábla/Pécsi Törvényszék	Érzékenyítő képzés	2015.09.14.	40
95.	Budapest Környéki Törvényszék	Hatékonyág, időszerűség - polgári	2015.09.14.	39
96.	Egri Törvényszék/ Debreceni Ítéltábla/ Debreceni Törvényszék/ Nyíregyházi Törvényszék/ Miskolci Törvényszék	Vagyoni jellegű kényszerin- tézkedések és a vagyonel- kobzás	2015.09.18.	57
97.	Tatabányai Törvényszék	Szakértői bizonyítás – polgári	2015.09.21.	60
98.	Kecskeméti Törvényszék/ Szegedi Ítéltábla/Szegedi Törvényszék/Gyulai Törvényszék	Civil szervezetek Workshop	2015.09.21.	28

99.	Kaposvári Törvényszék/ Pécsi Ítéltábla/Pécsi Törvényszék/Zalaegerszegi Törvényszék/Szekszárdi Törvényszék	Hatékonyág és időszérűség – polgári	2015.09.21.	45
100.	Szolnoki Törvényszék	Hatékonyág, időszérűség – polgári	2015.09.21.	30
101.	Miskolci Törvényszék	Hatékonyág és időszérűség workshop – polgári	2015.09.25.	76
102.	Gyulai Törvényszék	Védői jogok	2015.09.25.	32
103.	Győri Törvényszék/ Győri Ítéltábla/ Szombathelyi Törvényszék	Hatékonyág, időszérűség – büntető	2015.09.25.	22
104.	Székesfehérvári Törvényszék	Awareness képzés	2015.09.25.	37
105.	Debreceni Törvényszék/ Debreceni Ítéltábla	Szakértői bizonyítás–büntető	2015.09.28.	71
106.	Fővárosi Törvényszék	A büntethetőségi akadályok	2015.09.28.	57
107.	Szekszárdi Törvényszék	Awareness képzés	2015.09.28.	40
108.	Szolnoki Törvényszék	Közlekedési büncselekmények	2015.09.28.	30
109.	Szekszárdi Törvényszék	Érzékenyítő képzés	2015.09.14.	40
110.	Balassagyarmati Törvényszék	A vagyoni jellegű kényszer- intézkedések és a vagyon- elkobzás	2015.10.05.	23
111.	Budapest Környéki Törvényszék	Az online büncselekmények megítélésének egyes kérdései	2015.10.05.	57
112.	Szolnoki Törvényszék	Awareness képzés	2015.10.07.	30
113.	Fővárosi Törvényszék	Hatékonyág, időszérűség – büntető	2015.10.07.	52
114.	Fővárosi Ítéltábla	Awareness képzés	2015.10.08.	22
115.	Fővárosi Törvényszék	Hatékonyág, időszérűség – büntető	2015.10.08.	59
116.	Nyíregyházi Törvényszék	Hatékonyág, időszérűség – büntető	2015.10.09.	30
117.	Balassagyarmati Törvényszék	A sérelemdíj, a kártérítés új szabályai	2015.10.09.	26
118.	Kaposvári Törvényszék	Érzékenyítő képzés	2015.10.09.	30
119.	Tatabányai Törvényszék/ Székesfehérvári Törvényszék	Hatékonyág és időszérűség – polgári	2015.10.12.	65
120.	Veszprémi Törvényszék	Hatékonyág és időszérűség – polgári	2015.10.12.	30
121.	Zalaegerszegi Törvényszék/ Pécsi Ítéltábla/ Pécsi Törvényszék/ Kaposvári Törvényszék/ Szekszárdi Törvényszék	Közlekedési büntetőjog	2015.10.12.	40

122.	Fővárosi Törvényszék	Hatékonyság, időszerűség – polgári	2015.10.13.	85
123.	Fővárosi Törvényszék	Hatékonyság, időszerűség – polgári	2015.10.14.	81
124.	Szombathelyi Törvényszék	Awareness képzés	2015.10.14.	50
125.	Fővárosi Törvényszék	Hatékonyság, időszerűség – polgári	2015.10.15.	52
126.	Debreceni Ítéltábla/ Debreceni Törvényszék/ Nyíregyházi Törvényszék/ Egri Törvényszék/ Miskolci Törvényszék	Szabálysértési jog	2015.10.16.	54
127.	Nyíregyházi Törvényszék	Hatékonyság, időszerűség – polgári	2015.10.16.	30
128.	Szombathelyi Törvényszék/ Győri Törvényszék/ Tatabányai Törvényszék/ Veszprémi Törvényszék/ Zalaegerszegi Törvényszék	A munkaviszony jogellenes megszüntetésének aktuális kérdései	2015.10.16.	30
129.	Szegedi Ítéltábla/ Szegedi Törvényszék	Védői jogok érvényesítése	2015.10.16.	Elmaradt
130.	Tatabányai Törvényszék	Awareness képzés	2015.10.19.	30
131.	Tatabányai Törvényszék/ Székesfehérvári Törvényszék	Hatékonyság és időszerűség – büntető	2015.10.26.	50
132.	Veszprémi Törvényszék	Awareness képzés	2015.10.26.	16
133.	Győri Törvényszék/ Győri Ítéltábla/ Szombathelyi Törvényszék	Hatékonyság, időszerűség – polgári	2015.10.30.	37
134.	Szegedi Törvényszék	Awareness képzés	2015.10.30.	40
135.	Kecskeméti Törvényszék	Érzékenyítő képzés	2015.11.02.	53
136.	Zalaegerszegi Törvényszék	Awareness képzés	2015.11.03.	30
137.	Balassagyarmati Törvényszék/ Egri Törvényszék	A munkaviszony megszüntetésének általános kérdései	2015.11.03.	15
138.	Gyulai Törvényszék	Szakértői bizonyítás-polgári	2015.11.06.	51
139.	Fővárosi Törvényszék MIA-n tartandó képzés	A szerződések rendszere a kötelmi jogban, egyes szerződések gyakorlati problémái	2015.11.09.	74
140.	Nyíregyházi Törvényszék/ Debreceni Ítéltábla/ Debreceni Törvényszék/ Miskolci Törvényszék/ Egri Törvényszék/ Nyíregyházi Törvényszék	Védői jogok a büntetőeljárásban	2015.11.13.	100
141.	Budapest Környéki Törvényszék	Sérelemdíj, a kártérítés új szabályai, személyiségi jogok, közérdekű adatkezelés	2015.11.13.	56
142.	Gyulai Törvényszék	Szakértői bizonyítás-büntető	2015.11.13.	37

143.	Fővárosi Ítéltábla	Érzékenyítő képzés	2015.11.16.	20
144.	Kecskeméti Törvényszék	Hatékonyág, időszérűség – polgári	2015.11.16.	38
145.	Kecskeméti Törvényszék	Hatékonyág, időszérűség – büntető	2015.11.16.	25
146.	Szekszárdi Törvényszék/ Pécsi Ítéltábla/Pécsi Törvényszék/Kaposvári Törvényszék/Zalaegerszegi Törvényszék	Civil szervezetek nyilván- tartása, csőd-felszámolási eljárások	2015.11.16.	31
147.	Veszprémi Törvényszék	Hatékonyág és időszérűség – büntető	2015.11.16.	25
148.	Budapest Környéki Törvényszék	Sérelemdíj, a kártérítés új szabályai, személyiségi jo- gok, közérdekű adatkezelés	2015.11.16.	54
149.	Tatabányai Törvényszék	Szakértői bizonyítás–büntető	2015.11.23.	55
150.	Egri Törvényszék	Szakértői bizonyítás–polgári	2015.11.26.	41
151.	Nyíregyházi Törvényszék	Szakértői bizonyítás–polgári	2015.11.27.	60
152.	Egri Törvényszék	Hatékonyág, időszérűség - polgári	2015.12.03.	24
153.	Kecskeméti Törvényszék	Védői Jogok a büntetőeljá- rásban	2015.12.04.	30
154.	Debreceni Ítéltábla/ Debreceni Törvényszék	Hatékonyág és időszérűség - polgári	2015.12.07.	86
155.	Fővárosi Törvényszék	Érzékenyítő képzés	2015.12.07.	62
156.	Egri Törvényszék	Hatékonyág, időszérűség - büntető	2015.12.10.	19
157.	Debreceni Törvényszék/ Debreceni Ítéltábla	Hatékonyág és időszérűség - büntető	2015.12.14.	64
Összesen				7293

VII. 1. számú melléklet

XIV. 1. számú melléklet
Az Országos Bírósági Hivatal 2015. évi iratforgalma és annak megoszlása

Hivatali egység neve	Iktatás összesen	Főszám	Alsószám
Elnöki Kabinet	1119	100	1019
Bírósági Főosztály	17184	1601	15583
Igazgatási Osztály	3802	286	3516
ebből panasz:	1954	416	1538
Jogszabály-veleményezési Osztály	4894	335	4559
Jogi Képviselői Osztály	2783	277	2506
Statisztikai Elemző Osztály	3751	287	3464
Elektronikus Eljárások Főosztálya	18484	7958	10526
Országos Nyilvántartási és Ügyfélkapcsolati Osztály	15971	7819	8152
Ellenőrzési Főosztály	417	33	384
Emberi Erőforrás Gazdálkodási Főosztály	11824	1275	10549
Bírósági Osztály	8286	1003	7283
Hivatali Osztály	3538	272	3266
Szervezetfejlesztési és Koordinációs Főosztály	3667	212	3455
Sajtó és Kommunikációs Osztály	329	21	308
Műszaki Főosztály	1150	98	1052
Gazdálkodási Főosztály	4750	342	4408
Informatikai Főosztály	4390	395	3995
Projektiroda	1163	36	1127
Közbeszerzések és Szerződéses Kapcsolatok Főosztálya	3025	314	2711
Magyar Igazságügyi Akadémia	7278	494	6784
Tudományszervezési és Dokumentációs Osztály	737	54	683
Képzési Osztály	3849	183	3666
Nemzetközi Kapcsolatok Osztálya	1846	202	1644
Összesen	74451	12858	61593
2012., 2013. és 2014. évi áthúzódó iktatás összesen	22159	-	22159
Összesen	96610		83752

Impresszum:

Kiadó: Országos Bírószági Hivatal
1055 Budapest, Szalay u. 16.

Internet: www.birosag.hu

Felelős kiadó: dr. Handó Tünde, az Országos Bírószági Hivatal elnöke

Felelős szerkesztő: dr. Kárpáti-Somogyi Laura

ISSN: 2416-1373

Beszámoló éve: 2015.